1976/77:103

Med överlämnande av 1977 års kommittéberättelse;

beslutad den 30 december 1976.

Regeringen överlämnar till riksdagen enligt bifogade utdrag av regeringsprotokoll, 1977 års kommittéberättelse.

THORBJÖRN FÄLLDIN

SVEN ROMANUS

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
Vid regeringssammanträde
1976-12-30

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Bohman, Ahlmark, Romanus, Turesson, Gustavsson, Antonsson, Mogård, Olsson, Dahlgren, Åsling, Söder, Troedsson, Mundebo, Krönmark, Ullsten, Burenstam Linder, Wikström, Johansson, Friggebo

Föredragande: statsrådet Romanus

Anmälan av 1977 års kommittéberättelse

1 ÖVERSYNEN AV FORMERNA FÖR KOMMITTÉVERKSAMHETEN

Vid anmälan av 1976 års kommittéberättelse uppgav dåvarande chefen för justitiedepartementet att en översyn av formerna för kommittéverksamheten hade påbörjats år 1974 och att översynen lett fram till en rapport (Ds Ju 1975:14) om utredningsväsendet. Han lämnade i det sammanhanget en redogörelse för de åtgärder som hade vidtagits med anledning av förslagen i rapporten och för arbetet i övrigt inom regeringskansliet i syfte att förbättra och rationalisera kommittéväsendet.

Översynsarbetet har fortsatt under år 1976.

En ny författning om kommittéerna, kommittéförordningen (1976:119) har utfärdats. Denna innehåller bl. a. föreskrifter om befogenheter som tillkommer olika medverkande i kommittéarbetet. I motsats till tidigare författning i ämnet reglerar förordningen också de sakkunnigas och experternas ställning. De sakkunniga får, fastän de inte själva är kommittéledamöter och alltså saknar beslutanderätt, delta i arbetet på väsentligen samma villkor som ledamot. Bl. a. har de "reservationsrätt". Experterna, dvs. de utpräglade specialisterna, har mera begränsade befogenheter.

Vidare har statsrådsberedningen gett ut en handbok i kommittéarbete (Ds Ju 1976:6). Handboken är i första hand avsedd för kommittéordförande och kommittésekreterare.

En arbetsgrupp inom regeringskansliet har lagt fram förslag i en rad administrativa frågor som rör kommittéerna. Förslagen berör bl. a. registreringen av och information om kommittéerna, kommittéernas lokalförsörjning och servicen till kommittéerna i fråga om litteratur, expeditionstjänst, skrivhjälp o. d.

Gruppen föreslår bl. a. att kommittéberättelsen delas upp i två volymer, en huvuddel som innehåller personredovisning m. m. och en del som innehåller direktiv som har meddelats efter det redovisningen i föregående kom-

mittéberättelse färdigställdes. I samband med denna förändring bör man enligt arbetsgruppen övergå till att ge ut kommittédirektiv fortlöpande i en serie på samma sätt som nu sker med departementspromemorior. Direktiven bör enligt gruppen spridas genom allmänna förlaget (ALLF) och inte som nu i sin helhet publiceras i Post- och Inrikes tidningar.

Översynen av kommittéväsendet kommer att fortsätta under år 1977.

Besparingsutredningen (Fi 1975:01) har avgett delbetänkande under år 1976. I betänkandet – (SOU 1976:49) Offentligt utredningsväsende – har utredningen föreslagit att kommittéberättelsen försöksvis kompletteras med redogörelser för varje kommitté hur långt utredningsarbetet framskridit, vilka överväganden som har gjorts samt hur arbetet avses att drivas vidare. Genom detta förfarande räknar utredningen med att antalet önskemål om särskilda utredningar kommer att begränsas genom att organ som initierar utredningar ges bättre möjlighet att informera sig om genomförd och pågående utredningsverksamhet. En sådan åtgärd kan enligt utredningen också rent allmänt öka kommittéberättelsens användbarhet samt också verka pådrivande på arbetet i kommittéerna.

2 1977 ÅRS KOMMITTÉBERÄTTELSE

Enligt tilläggsbestämmelse 3.6.2 till riksdagsordningen skall regeringen årligen samtidigt med budgetpropositionen lämna riksdagen redogörelse för verksamheten inom de kommittéer som har tillsatts på grund av regeringens beslut. En sådan redogörelse har också utarbetats inom justitiedepartementet.

Redogörelsen är i huvudsak redigerad och upplagd på samma sätt som 1976 års kommittéberättelse. Frågan om större ändringar av redovisningen i kommittéberättelsen har bedömts böra anstå tills ställning kan tas till besparingsutredningens tidigare nämnda förslag. Den justeringen har dock gjorts att kommittédirektiv som har meddelats sedan redovisningen i 1976 års berättelse färdigställdes nu har intagits i ett särskilt avsnitt på sätt den tidigare nämnda arbetsgruppen föreslagit.

Den upprättade redogörelsen bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 1* Kommittédirektiven bör tas in som *bilaga 2* till detta protokoll.

Jag vill i sammanhanget upplysa om att kommittédirektiv skall fr. o. m. den 1 januari 1977 ges ut i en särskild serie som tillhandahålles genom Liber-Förlag liksom departementspromemorior och betänkanden i SOU-serien. Genom denna åtgärd bör informationen om kommittédirektiv komma att förbättras.

3 HEMSTÄLLAN

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen överlämnar 1977 års kommittéberättelse till riksdagen.

4 REGERINGENS BESLUT

Regeringen beslutar i enlighet med föredragandens hemställan.

Skr 1976/77: 103

Bilaga 1

Kommitté-berättelse 1977

Del I
Kommittéernas sammansättning

Redaktionell anm.

1. Två delar

Kommittéberättelsen är uppdelad i två delar.

Del I innehåller uppgifter om kommittéernas sammansättning, adress och telefonnummer, redogörelse för arbetet under den tid berättelsen avser, kostnader samt register.

Del II innehåller enbart direktiv och tilläggsdirektiv som meddelats av regeringen sedan redovisningen i 1976 års berättelse färdigställdes.

Direktiven och tilläggsdirektiven är ordnade departementsvis liksom kommittéerna i del I. Inom departement är de förtecknade efter dag för regeringsbeslut.

Del II är försedd med två register, varav ett är ett ämnesregister. I det andra registret är direktiven ordnade efter dag för regeringens beslut.

2. Kommittébeteckning

För varje departement används fr.o.m. år 1971 en löpande nummerserie för år. Nummerbeteckningen anges med förkortning för departement samt årtal, kolon och löpnummer och anges inom parentes omedelbart efter ordet kommitté (motsvarande). Exempel: x-kommittén (Ju 1976:00) och kommittén (Ju 1976:00) om — — —. Beteckningen är avsedd att användas vid såväl hänvisningar i löpande text som i kamerala sammanhang.

För kommitté (motsvarande) som tillkommit före år 1971 används som löpnummer det nummer i riksdagsberättelsen under vilket kommittén första gången redovisats.

Under år 1976 har finansdepartementet delats upp i två departement, nämligen ekonomidepartementet (E) och budgetdepartementet (B). I samband därmed ändrades förkortningen för bostadsdepartementet från B till Bo.

I 1977 års berättelse har därför bokstaven B i nummerbeteckningar, där B är en förkortning för bostadsdepartementet, ersatts med Bo.

3. Rollfördelning inom kommitté

Enligt 2 § kommittéförordningen (1976:119) består en kommitté av ordförande och en eller flera andra ledamöter. Kommitté kan biträdas av bl. a. sakkunniga, experter och sekreterare. Kommittéförordningen innehåller föreskrifter om nämnda medverkandes befogenheter.

Denna uppdelning av de medverkande avser kommittéer som har tillkallats efter den 30 april 1976. Beträffande befogenheter för medverkande i äldre kommittéer hänvisas till övergångsbestämmelserna till kommittéförordningen.

4. Uppgifter om kommittéer under löpande år

De uppgifter som ingår i berättelsen registreras fortlöpande i ett datorstött informationssökningssystem. Kommittéberättelsen framställs med hjälp av systemet. Under löpande år kan uppgifter om kommittéernas verksamhet erhållas ur detta system efter hänvändelse till justitiedepartementet.

Justitiedepartementet

Inom detta avsnitt har följande kommittéer avslutat sin verksamhet under år 1976: 1, 3, 8, 9, 13, 19, 23, 24, 27, 29, 32, 44 och 53

Följande kommittéer inom avsnittet fullgör inte, resp. har inte fullgjort egentligt utredningsuppdrag: 4, 19 och 27

1. Köplagsutredningen (Ju 1963:51)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 juni 1962 för att följa arbetet i en i Finland tillsatt kommitté, som har i uppdrag att utarbeta förslag till lag om köp av lös egendom, samt att, under beaktande av pågående arbete att åstadkomma en internationell köplag, överväga om anledning föreligger att föreslå ändring i den svenska köplagen (se Post- och Inrikes tidn. den 18 juli 1962).

Genom beslut den 25 maj 1967 har Kungl. Maj:t vidgat uppdraget till att avse en begränsad översyn av den svenska köplagen (se Post- och Inrikes tidn. den 2 juni 1967). Ytterligare utvidgning skedde genom beslut den 20 november 1968 då utredningen även fick i uppdrag att se över de allmänna reglerna om dröjsmålsränta m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 4 december 1968):

Utredningsman:
Hellner, Jan E., professor

Experter:
Bergman, S. Christer, avdelningsdirektör
Cedercrantz, Bror O. C., direktör
Hillbom, Lars H., civilekonom (fr.o.m. den 5 november 1974)
Johansson, Sven-Erik N., professor
Josephsson, Leif E., förbundsjurist
Köhler, Nils G., advokat
Persson, Per Gustav, bankdirektör
Siljeström, Sten G. L., direktör
Wiberg, G. Lennart E:son, direktör

Sekreterare:
Carbell, Leif E., hovrättsassessor
Nöteberg, Rolf M., hovrättsassessor (fr.o.m. den 13 november 1975)

Direktiven för utredningen, se 1963 års rikdagsberättelse Ju 51 och 1968 års riksdagsberättelse Ju 30. Tilläggsdirektiv, se 1969 års riksdagsberättelse Ju 24.

Utredningsmannen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sju sammanträden med experterna.

Utredningen har den 15 december 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:66) Köplag.

Uppdraget är därmed slutfört.

2. Integritetsskyddskommittén (Ju 1967:62)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 13 maj 1966 för att utreda frågor om förstärkt integritetsskydd på personrättens område (se Post- och Inrikes tidn. den 14 juni 1966):

Ordförande:

Lännergren, E. Bengt, f.d. justitiekansler

Ledamöter:

Bernström, Bonnie L. I., redaktör, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 december 1976)

Dahlberg, K. Thure, ombudsman, f.d. led. av riksdagen

Kristensson, Astrid M., jur. kand., led. av riksdagen (fr.o.m. den 16 november 1974)

Larfors, E. V. Tage, direktör, f.d. led. av riksdagen (fr.o.m. den 16 november 1974)

Litzén, Anders G., hovrättslagman

Wiklund, Svea S. S., fru, led. av riksdagen (fr.o.m. den 16 november 1974)

Expert:

Ljungberg, Göran L. D., chefsjurist

Sekreterare:

Widebäck, Ulf M., hovrättsassessor (fr.o.m. den 1 februari 1975)

Lokal: Lilla Nygatan 1, 2 tr., 111 28 Stockholm, tel. 763 14 50 (ordföranden) och 763 23 53 (sekreteraren)

Direktiven för kommittén, se 1967 års riksdagsberättelse Ju 62.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden. Därutöver har en särskild arbetsgrupp hållit tre sammanträden.

Kommittén har den 14 september 1976 avgett delbetänkandet (SOU 1976:48) Reklam och integritet.

Kommitténs arbete beräknas pågå under hela år 1977.

3. Skadeståndskommittén (Ju 1967:68)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 4 november 1966 för att tillsammans med sakkunniga i övriga nordiska länder utreda frågor om skadestånd för framtida förlust av arbetsinkomst och om efterlevandes rätt till skadestånd (se Post- och Inrikes tidn. den 12 december 1966):

Ordförande:
Conradi, Erland G. F., justitieråd

Ledamöter:
Bengtsson, T. Bertil, tf. hovrättslagman
Lindahl, Carl Erik T., advokat

Experter:
Alexanderson, R. Birgitta, jurist hos Sveriges Radio
Forstadius, Erik L. W., direktör
Kihlbom, J. O. Niklas, assuransdirektör
Land, Johan, kanslichef
Lindstedt, Hans G., direktör
Oldertz, Carl M., bitr. direktör
Petri, Carl Axel H., kammarrättspresident
Rydberg, Olle, försäkringsdirektör
Strömland, Lennart V. E., förbundsjurist (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Svensson, Åke E. F., avdelningsdirektör
Widding, N. Åke W., lagman

Sekreterare:
Bengtsson, T. Bertil, tf. hovrättslagman (fr. o. m. den 23 april 1974)

Bitr. sekreterare:
Nöteberg, Rolf M., hovrättsassessor (fr.o.m. den 23 april 1974)

Direktiven för kommittén, se 1967 års riksdagsberättelse Ju 68. Tilläggsdirektiv, se 1972 års riksdagsberättelse Ju 30.

Kommittén har den 19 januari 1976 avgett betänkandet (SOU 1975:103) Skadestånd VI Försäkringsgivares regressrätt m. m.
Uppdraget är därmed slutfört.

4. Samarbetsorganet (Ju 1968:59) för rättsväsendets informationssystem (SARI)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 december 1966 för att bereda fråga om omläggning av rutiner inom rättsväsendet för automatisk databehandling och därmed sammanhängande frågor:

Ordförande:

Gullnäs, S. Ingvar, justitiekansler (t.o.m. den 31 januari 1976)
Hillerudh, G. Lars-Olov E., expeditionschef (fr.o.m. den 1 februari 1976)

Ledamöter:

Börjesson, Mats R., generaldirektör (fr.o.m. den 3 september 1975)
Ekstam, Gunnar E., avdelningschef (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Englund, K. Svante I., departementsråd
Fischier, Sven G. O. M., tjf. överdirektör
Magnander, Ebbe E. A., avdelningschef
Ohlsson, P. T. Ingvar, generaldirektör
Persson, Carl J. G., rikspolischef
Romander, Holger A. G., riksåklagare
Rudholm, Sten J. G., hovrättspresident (t.o.m. den 14 december 1976)
Skarvall, Karl-Erik, hovrättspresident (fr.o.m. den 15 december 1976)

Ersättare för ledamot:

Bolin, Lars A., avdelningschef (för Fischier) (fr. o. m. den 13 maj 1975)
Carlsson, Ulf V., avdelningschef (för Persson)
Carnhagen, Göran E. T., departementssekreterare (för Englund) (fr.o.m. den 22 januari 1974 t.o.m. den 14 juni 1976)
Elmhammer, Nils E. I., statistikchef (för Ohlsson)
Engdahl, K. Anders F., departementssekreterare (för Englund) (fr.o.m. den 15 juni 1976)
Herrlin, S. G. Sigvard, byråchef (för Romander)
Åhlén, Lars, byråchef (för Börjesson) (fr.o.m. den 5 september 1975)
Åkesson, Hans C., avdelningsdirektör (för Ekstam) (fr.o.m. den 1 oktober 1975)

Sekreterare:

Alpsten, A. Börje, departementsråd

Ordförande i arbetsgrupp eller kontaktmän:

Arkéus, L.O. Sune, datachef, rikspolisstyrelsen
Bolin, Lars A., avdelningschef, kriminalvårdsstyrelsen
Carlson, N. Gunnar, avdelningsdirektör, riksåklagaren
Elmhammer, Nils E. I., statistikchef, statistiska centralbyrån
Ericsson, Christer T., förste aktuarie, försvarsstaben
Frenning, Lars W., bitr. skattedirektör, riksskatteverket
Hillbo, Arne O., byråchef, riksskatteverket
Müntzing, Lars, avdelningsdirektör, statens naturvårdsverk
Ringström, Björn M., revisionsdirektör, riksrevisionsverket
Sandqvist, Ingrid R. J., byrådirektör, generaltullstyrelsen
Söderlund, A. Göran, avdelningsdirektör, socialstyrelsen
Vallerö, Rolf A. T., förste arkivarie, riksarkivet
Weibo, Björn S., avdelningschef, statens invandrarverk

Wranghult, Hans O., byråchef, rikspolisstyrelsen
Åhlén, Lars, byråchef, domstolsverket
Åkesson, Hans C., avdelningsdirektör, statskontoret
Österlund, Tord H:son, bitr. skattedirektör, riksskatteverket

Lokal: Justitiedepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 763 10 57 (sekreteraren)

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Samarbetsorganet har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit åtta sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av samarbetsorganets verksamhet. Arbetet har liksom tidigare varit inriktat på ADB-system för brottmålsförfarandet hos polis, åklagare och domstolar samt rutiner för kriminalvårdens myndigheter men också på system för lagstiftningsförfarandet samt rättspraxis, m.m.

Samarbetsorganets verksamhet beräknas pågå under hela år 1977.

5. Vattenlagsutredningen (Ju 1969:58)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 november 1968 för att se över vattenlagen (se Post- och Inrikes tidn. den 21 december 1968):

Ordförande:
Dyrssen, Gösta P. T., hovrättslagman

Ledamöter:
Andersson, Sven G. V., f.d. överinspektör
Annevall, Sture, direktör
Hult, N. E. Jöran, f.d. överdirektör
Jadestig, Thure R., föreståndare, led. av riksdagen (fr.o.m. den 11 februari 1974)
Sterne, Bengt G., direktör
Turesson, Bo, statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 21 oktober 1976)

Experter:
Heimbürger, H. Peter, byråchef
Helmerson, Bo I. H., direktör
von Möller, C. G. Peter, hyresråd
Sjölander, J. Bertil, överingenjör
Thorngren, S. Bertil, docent
Wallin, Sten-Erik J., avdelningsdirektör
Wetterhall, Sven C. E., byråchef

Sekreterare:
Baagøe, N. Peder H., hovrättsråd
Strömberg, Rolf E., hovrättsassessor

Lokal: Stora Nygatan 2 A, 1 tr., 111 27 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreterarna)

Direktiven för utredningen, se 1969 års riksdagsberättelse Ju 58 och 1974 års riksdagsberättelse Ju 18. Tilläggsdirektiv, se 1975 års kommittéberättelse Ju 14.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tio sammanträden.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

6. Familjelagssakkunniga (Ju 1970:52)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 augusti 1969 med uppdrag att verkställa utredning angående den familjerättsliga lagstiftningen (se Post- och Inrikes tidn. den 27 augusti 1969):

Ordförande:
Kjellin, Björn T. M., hovrättspresident

Ledamöter:
Gustafsson, C. E. Torsten, lantbrukare, led. av riksdagen (t.o.m. den 30 november 1976)
Hansson, Lilly E., fru, led. av riksdagen (fr.o.m. den 14 februari 1974)
Mattson, Lisa, förbundsordförande, led. av riksdagen
Olsson, N. Martin, bankkamrer, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 december 1976)
Romanus, Gabriel, led. av riksdagen
Sundberg, Ingrid E., fil. kand., led. av riksdagen
Svensson, Evert I., förbundsordförande, led. av riksdagen

Experter:
Grabe, A. Gerhard, försäkringsdirektör (fr.o.m. den 11 mars 1974)
Magnusson, Staffan E., tf. rättschef (fr.o.m. den 28 januari 1974)
Trost, Jan L. E., docent
Wahlström, Bror A., advokat
Wittorp, I. Birgitta, departementssekreterare (fr.o.m. den 28 januari 1974)
Åkesson, Hans O., professor

Sekreterare:
Tottie, Lars W., hovrättsråd

Bitr. sekreterare:
Ekman, Lena B., hovrättsassessor
Engström, Lars-Göran, hovrättsfiskal

Lokal: Riddarhuskajen 1, tel. 10 82 92 (Tottie), 11 87 14 (Ekman). Postadress: Justitiedepartementet, Fack, 103 10 Stockholm. Departementens utredningsavdelning, Citadellsvägen 17, 211 20 Malmö, tel. 040/749 50 (Engström)

Direktiven för de sakkunniga, se 1970 års riksdagsberättelse Ju 52. Tilläggsdirektiv, se 1974 års riksdagsberättelse Ju 21.

De sakkunniga har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 13 sammanträden, varav ett med företrädare för myndigheter på barnavårdens område och ett med familjerättsadvokater. Ordföranden och sekreterarna har deltagit i nordiska överläggningar i Helsingfors och Oslo.

De sakkunniga har i PM angående frågan om preskription av rätt till arv efter utomäktenskapligt barn (Ds Ju 1976:4) avgett förslag till lag om viss ändring i ärvdabalken.

De sakkunnigas arbete beräknas pågå under hela år 1977.

7. Massmedieutredningen (Ju 1970:59)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 6 maj 1970 med uppdrag att utreda frågan om enhetlig reglering i grundlag av yttrandefriheten i massmedier m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 30 maj 1970):

Ordförande:
Gustafson, Sven H., bankkamrer, f.d. led. av riksdagen (fr.o.m. den 8 oktober 1976)
Romanus, Sven E., statsråd (t.o.m. den 7 oktober 1976)

Ledamöter:
Carlshamre, Nils O. G., lektor, led. av riksdagen
Jonnergård, Gustaf, f.d. led. av riksdagen
Mattson, Lisa, förbundsordförande, led. av riksdagen
Svensson, Olle F. S., chefredaktör, led. av riksdagen
Wiklund, Bengt O., journalist, led. av riksdagen

Experter:
Ekberg, Karl-Henrik, direktör (fr.o.m. den 11 januari 1974)
Ekström, Margareta, författare (fr.o.m. den 11 januari 1974)
Hansson, K. Gunnar, chefsjurist
Hernlund, Carl Hugo H., förste ombudsman (fr.o.m. den 11 januari 1974)
Kromnow, E. Åke, riksarkivarie (fr.o.m. den 11 juni 1976)

Lindgren, Göran, direktör (fr.o.m. den 28 januari 1974)
Nisser, Carl Wilhelm B. G., chefsjurist (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Petrini, Olle, redaktör (fr.o.m. den 11 januari 1974)

Sekreterare:
Sandström, Per T. M., rådman

Lokal: Halmstads tingsrätt, Box 118, 301 03 Halmstad, tel. växel 035/10 41 80

Direktiven för utredningen, se 1971 års riksdagsberättelse Ju 51. Tilläggsdirektiv, se 1975 års kommittéberättelse Ju 20.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 16 sammanträden.

Utredningens arbete med följdförfattningar till vissa bestämmelser i tryckfrihetsförordningen beräknas kunna slutföras under första delen av år 1977.

8. Nordiska upphovsrättskommittén (Ju 1970:62)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 juni 1970 för att deltaga i en samnordisk kommitté för översyn av den upphovsrättsliga lagstiftningen (se Post- och Inrikes tidn. den 29 augusti 1970):

Ordförande:
Hesser, S. C. E. Torwald, justitieråd

Ledamot:
Danelius, Hans C. Y., utrikesråd

Experter:
Andersson, A. Yngve, skulptör
Bengtsson, H. Jörgen Y., advokat
Berger, Bo R., byrådirektör
Eberstein, Christian H., direktör
Ekberg, Karl-Henrik, direktör
Gehlin, Jan H. M., förbundsordförande
Hansson, K. Gunnar, chefsjurist
Hernlund, Carl Hugo H., förste ombudsman
Holming, Klas J. L., direktör
Landquist, Eddie L., direktör
Rembe, Rolf D., förbundsdirektör
Törneman, J. Algot G., intendent
Wilson, Sven T., direktör

Sekreterare:
Åkne, L. Roland, hovrättsråd

Direktiven för de svenska sakkunniga i kommittén, se 1971 års riksdagsberättelse Ju 54.

Utredningen har upphört i mars 1976.

9. Åtalsrättskommittén (Ju 1970:63)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 27 november 1970 med uppdrag att utreda frågan om underlåtande av åtal m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 15 december 1970):

Ordförande:
Mannerfelt, Nils O. G., justitieråd

Ledamöter:
Dahl, R. Birgitta, förste byråsekreterare, led. av riksdagen
Friberg, K. Göte, f.d. polismästare
Wiklund, S. A. Daniel, avdelningsdirektör, f.d. led. av riksdagen
Zeime, Claes A., byråchef

Experter:
Fitinghoff, Georg O., skyddskonsulent
Krantz, P. Gunnar, direktör
Nasenius, B. Jan V., departementssekreterare
Wikström, C. Arne, byråchef

Sekreterare:
Werner, J. Bertil H., hovrättsråd

Direktiven för kommittén, se 1971 års riksdagsberättelse Ju 55.

Kommittén har under tiden november 1975 - juni 1976 hållit nio sammanträden.

Kommittén har den 15 september 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:47) Färre brottmål. Förslag till ökade möjligheter till åtalsunderlåtelse och förundersökningsbegränsning.

Uppdraget är därmed slutfört.

10. Kreditköputredningen (Ju 1971:05)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 4 juni 1971 med uppdrag att verkställa utredning angående den rättsliga regleringen av avbetalningsköp och andra former av konsumtionskredit (se Post- och Inrikes tidn. den 29 juni 1971):

Utredningsman:
Westerlind, N. Peter, f.d. justitieråd, ordförande i marknadsdomstolen

Experter:
Andréen, Catharina, jur. kand. (fr.o.m. den 2 december 1975)
Beck-Friis, Jörgen Å. E., hovrättsassessor (fr.o.m. den 2 december 1975)
Cason, Sven Åke, bankdirektör
Wallberg, Ursula, avdelningsdirektör

Sekreterare:
Olsson, Ingrid M., hovrättsassessor (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Lokal: Munkbron 17, 5 tr., 111 28 Stockholm, tel. 763 20 31 (sekreteraren)

Direktiven för kommittén, se 1972 års riksdagsberättelse Ju 53.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit ett sammanträde.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

11. Konkurslagskommittén (Ju 1971:06)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 4 juni 1971 för översyn av konkurslagstiftningen (se Post- och Inrikes tidn. den 4 september 1971):

Ordförande:
Rydin, Bengt C. K. A., hovrättslagman

Ledamöter:
Gabrielsson, A. Edmund B., kansliråd
Åvall, Sven K., direktör
Öhman, Anders R., advokat

Experter:
Asp, K. Åke, hovrättslagman
Eneström, Tord O. C., rådman
Wilhelmsson, Arne E., rådman

Sekreterare:
Åkerdahl, Magnus F., hovrättsassessor

Bitr. sekreterare:
Jerrstedt, Lars-Göran, hovrättsassessor (fr.o.m. den 1 oktober 1975)

Lokal: Munkbron 17, 5 tr., tel. 763 20 34 (Åkerdahl), 763 20 32 (Jerrstedt). Postadress: Justitiedepartementet, Fack, 103 10 Stockholm

Direktiven för kommittén, se 1972 års riksdagsberättelse Ju 54.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden, av vilka ett i fyra dagar. Vid ett av sammanträdena har företrädare för arbetsmarknadens organisationer deltagit. Kommittén har i denna etapp inriktat sitt arbete på bl.a. förvaltning och tillsyn i konkurser. Innan delbetänkande härom läggs fram har kommittén att avvakta behandlingen av prop. 1975/76:210. Den närmare tidpunkten för avgivande av betänkandet kan därför f.n. inte anges.

Kommitténs arbete beräknas pågå under hela år 1977.

12. 1971 års utredning (Ju 1971:08) om behandling av psykiskt avvikande

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 23 april 1971 för översyn av påföljdssystemet för psykiskt avvikande lagöverträdare m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 4 juni 1971):

Ordförande:
Bexelius, T. Alfred, f.d. justitieombudsman

Ledamöter:
Andersson, Lennart F. H., studieombudsman, led. av riksdagen
Bergkwist, H. Ulla E., överinspektör
Ernulf, T. Gudmund, borgmästare, f.d. led. av riksdagen
Hedlund, A. Rune, landstingsråd
Kristensson, Astrid M., jur. kand., led. av riksdagen
Sälde, K. A. Henry, avdelningschef

Experter:
Cronholm, L. Börje, professor
Johanson, Eva A. M., överläkare
Lindelius, K. Rolf K., bitr. överläkare

Sekreterare:
Meyerson, Anita E., hovrättsassessor

Lokal: Lilla Nygatan 1, 2 tr., 111 28 Stockholm, tel. 763 23 57 (ordföranden) och 763 23 58 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1972 års riksdagsberättelse Ju 56.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tolv sammanträden, varav fem med en särskild arbetsgrupp.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete i början av år 1977.

13. Sexualbrottsutredningen (Ju 1972:01)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 19 november 1971 för att se över brottsbalkens bestämmelser om sedlighetsbrott (se Post- och Inrikes tidn. den 11 januari 1972):

Utredningsman:
Kjellin, Björn T. M., hovrättspresident

Experter:
Alström, Carl-Henry, professor emeritus (fr.o.m. den 27 september 1974)
Gustavii, S. I. Birgitta, kurator
Hansson, Bertil E. A., bitr. överläkare
Holmstedt, Yngve D., överläkare
Rodhe, Gösta, f.d. skolöverläkare
Sveri, Knut O., professor
Wallén, Per-Edwin M., professor

Sekreterare:
Engström, Lars-Göran, hovrättsfiskal

Direktiven för utredningen, se 1973 års riksdagsberättelse Ju 47.

Utredningen har under tiden november 1975 - februari 1976 hållit två sammanträden.

Utredningen har den 25 februari 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:9) Sexuella övergrepp. Förslag till ny lydelse av brottsbalkens bestämmelser om sedlighetsbrott.

Uppdraget är därmed slutfört.

14. Utredningen (Ju 1972:04) angående ny lagstiftning om befordran med järnväg

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 maj 1972 för att lägga fram förslag till ny lagstiftning om befordran med järnväg (se Post- och Inrikes tidn. den 9 juni 1972):

Utredningsman:
Weidstam, Åke, hovrättsråd

Experter:
Iacobaeus, Anders G., hovrättsfiskal (fr.o.m. den 7 mars 1975)
Leffler, Sven B., byråchef (avliden)
Torgils, A. Gunnar, lagman

Lokal: Umeå tingsrätt, Box 138, 901 03 Umeå, tel. 090/11 82 70 (utredningsmannen)

Direktiven för utredningen, se 1973 års riksdagsberättelse Ju 50.

Utredningsmannen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden med experterna.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

15. Utredningen (Ju 1972:05) angående inskrivning av rätt till luftfartyg m. m.

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 juni 1972 för att företa en översyn av reglerna om registrering av och inskrivning av rätt till luftfartyg m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 8 juli 1972):

Utredningsman:
Rune, Christer L., hovrättsråd

Experter:
Gunnarson, E. J. Ingvar, hovrättsassessor
Hedqvist, Sven A., avdelningsdirektör
Heuman, Jan G. M., lagman
Jantze, Siv I. G., rådman (fr.o.m. den 11 september 1974)
Liljeqvist, Rolf A., kammarrättsråd
Nilsson, Bengt G., kansliråd
Törnell, Inga-Britt, bostadsdomare (fr.o.m. den 11 september 1974)

Sekreterare:
Dryselius, Harald S., hovrättsassessor (fr.o.m. den 19 juni 1974)

Lokal: Munkbron 17, 5 tr., tel. 763 20 24 (sekreteraren). Postadress: Justitiedepartementet, Fack, 103 10 Stockholm

Direktiven för utredningen, se 1973 års riksdagsberättelse Ju 51.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 14 sammanträden.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete vid årsskiftet 1976/77.

16. Namnlagsutredningen (Ju 1972:06)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 maj 1972 med uppdrag att verkställa översyn av namnlagen (se Post- och Inrikes tidn. den 14 juli 1972):

Utredningsman:
Höglund, Olof A., justitieråd

Experter:
Dahlsten, Gösta O. L., kyrkoherde (fr.o.m. den 14 februari 1975)
Hiljding, Stig G. O., avdelningsdirektör
Uggla, Claes A., patenträttsråd
Ålander, Birgit V., byrådirektör (fr.o.m. den 2 juni 1975)

Sekreterare:
Ericsson, Brit-Marie L. B. M., hovrättsråd

Lokal: Stora Nygatan 2 A, 4 tr., 111 27 Stockholm, tel. 763 14 53 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1973 års riksdagsberättelse Ju 52.

Utredningsmannen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fyra sammanträden med experterna. Ett nordiskt möte har ägt rum den 2 april 1976 i Stockholm.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

17. Konsumenttjänstutredningen (Ju 1972:07)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 juni 1972 för att verkställa utredning angående lagstiftning om konsumentskydd vid privat serviceverksamhet (se Post- och Inrikes tidn. den 15 juli 1972):

Utredningsman:
Bernitz, Ulf, professor

Experter:
Almström, Bjarne A., byråchef (fr.o.m. den 8 januari 1974 t.o.m. den 30 juni 1976)
Bergqvist, Hans A., avdelningschef
Edling, N. Axel, hovrättsassessor, konsumentombudsmannens ställföreträdare (fr.o.m. den 27 september 1974)
Hellner, Jan E., professor
Hillbom, Lars H., civilekonom
Holm, Ernst Olaf, direktör
Johansson, Hans F. G., bitr. direktör (fr.o.m. den 20 januari 1975)
Lundvall, Leif K. G., avdelningsdirektör (t.o.m. den 16 juli 1976)
Steneby, Jan, jur. kand.
Sundberg-Weitman, Brita F., hovrättsråd (fr.o.m. den 27 september 1974)
Wallin, Per J., direktör

Sekreterare:
Hertzman, A. Olov, hovrättsassessor

Bitr. sekreterare:
Sundberg-Weitman, Brita F., hovrättsråd (fr.o.m. den 20 januari 1975 t.o.m. den 23 juli 1976)

Lokal: Munkbron 17, 5 tr., tel. 763 37 49 (Hertzman). Postadress: Justitiedepartementet, Fack, 103 10 Stockholm

Direktiven för utredningen, se 1973 års riksdagsberättelse Ju 53.

Utredningsmannen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden med experterna samt vid fyra tillfällen haft överläggningar med den norska forbrukertjenestekomitén.

Utredningen beräknas avge ett huvudbetänkande under år 1977.

Utredningens arbete med återstående delar av uppdraget beräknas pågå under hela år 1977.

18. Utredningen (Ju 1972:12) angående företagsinteckning

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 september 1972 för att verkställa översyn av lagstiftningen om företagsinteckning (se Post- och Inrikes tidn. den 14 oktober 1972):

Utredningsman:
Rune, Christer L., hovrättsråd

Experter:
Heuman, Jan G. M., lagman
Liljeqvist, Rolf A., kammarrättsråd (fr.o.m. den 1 juli 1974)
Löfberg, Karl Axel, kansliråd
Nordén, Joar, bankdirektör
Törnell, Inga-Britt, bostadsdomare

Sekreterare:
Dahlgren, Rolf O., hovrättsassessor (fr.o.m. den 1 juli 1974)

Lokal: Munkbron 17, 5 tr., tel. 763 20 27 (sekreteraren). Postadress: Justitiedepartementet, Fack, 103 10 Stockholm

Direktiven för utredningen, se 1973 års riksdagsberättelse Ju 58.

Utredningsmannen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fyra sammanträden med experterna.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

19. Delegationen (Ju 1973:03) för jämställdhet mellan män och kvinnor

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 december 1972 för att ingå i en delegation för att åstadkomma jämställdhet mellan män och kvinnor:

Ordförande:

Leijon, A. M. M. (Anna-Greta), förutv. statsråd, led. av riksdagen (fr.o.m. den 21 augusti 1974 t.o.m. den 28 september 1976)

Ledamöter:

Carlsson, May-Britt, ombudsman (t.o.m. den 4 oktober 1976)
Persson, Gustav B., kommunalråd (t.o.m. den 29 september 1976)
Sandberg, Elisabet, sekreterare (t.o.m. den 28 september 1976)
Westman, Helny I., landstingsråd (t.o.m. den 28 september 1976)

Ersättare för ledamot:

Rollén, Berit, sekreterare (t.o.m. den 27 september 1976)
Sandlund, Maj-Britt L., länsråd (t.o.m. den 4 oktober 1976)

Experter:

Ahrland, Karin M., förste länsassessor, led. av riksdagen (t.o.m. den 15 maj 1976)
Amrén, P. Ragnar, bitr. socialchef (fr.o.m. den 1 december 1974)
Bartley, A. Osborne, professor
Bodström, T. Lennart, ordförande i TCO
Brännström, Gurli (Gullan) E., fru
Carlestam, Margareta E., fil. kand. (fr.o.m. den 1 november 1974 t.o.m. den 31 oktober 1976)
Carlsson, G. Rune, förbundsdirektör (fr.o.m. den 2 maj 1974)
Eriksson, Lars E., förbundssekreterare (fr.o.m. den 9 september 1974 t.o.m. den 31 maj 1976)
Fraenkel, Ingegärd C. E., studierektor, led. av riksdagen
Fredgardh, K. Sonja, redaktör, led. av riksdagen
Frykholm, K. Christina, informationssekreterare (fr.o.m. den 9 september 1974 t.o.m. den 31 maj 1976)
Giesecke, Curt-Steffan, verkst. direktör
Himmelstrand, Karin B., (fr.o.m. den 25 oktober 1974 t.o.m. den 31 maj 1976)
Järdler, Sven A., förbundsdirektör
Kistner, Inger, förbundsordförande (fr.o.m. den 1 augusti 1974)
Kjellberg, Bo A., förste byråsekreterare (fr.o.m. den 1 juli 1975 t.o.m. den 14 oktober 1975)
Liljeström, Rita, universitetslektor (fr.o.m. den 9 september 1974)

Liljeström-Svensson, Gunilla (Gillan) M., fil. kand. (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Lundberg, Elisabeth, fil. kand. (fr.o.m. den 1 mars t.o.m. den 19 maj 1975)
Löwbeer, Hans, universitetskansler
Mattson, Lisa, förbundsordförande, led. av riksdagen
Millgårdh, K. Marianne, redaktör (fr.o.m. den 1 januari 1974 t.o.m. den 7 oktober 1976)
Mogård, Britt E. T., statsråd, led. av riksdagen
Nilsson, Gunnar E., ordförande i LO, led. av riksdagen
Orring, Jonas A., generaldirektör
Palmaer, S. G. Eva, fil. lic.
Pripp, Nina M. E., hovrättsassessor (fr.o.m. den 22 mars 1974 t.o.m. den 30 april 1976)
Rehnberg, K. Bertil, generaldirektör
Rexed, Bror A., generaldirektör
Tillfors, Lars T. L., kanslisekreterare (fr.o.m. den 9 september 1974 t.o.m. den 31 maj 1976)
Uggla, Karl-Lennart, generaldirektör

Ersättare för expert:
Andersson, Karin E., förbundssekreterare, led. av riksdagen (för Fredgardh)
Andrén, A. Gunnar, förhandlingsdirektör (för Uggla)
Baude, Annika M. C., avdelningschef (för Rexed)
Bergström, Olof W., avdelningschef (för Rehnberg)
Dahlgren, Elsa B., byrådirektör (för Kistner) (fr.o.m. den 1 augusti 1974)
Edner, T. Margareta, andre vice ordförande (för Mogård) (fr.o.m. den 28 augusti 1975)
Eriksson, B. Sune, direktör (för Järdler)
Gradin, Anita I., departementssekreterare, led. av riksdagen (för Mattson) (fr.o.m. den 25 oktober 1975)
Jonasson, Sven G. J., utredningschef (för Bodström)
Lindahl-Kiessling, Kerstin M., professor (för Löwbeer)
Linde, I. Gertie, farm. kand. (för Brännström)
Royen, Sverre N. H., direktör (för Carlsson)
Rugfelt, K. E. Lennart, direktör (för Giesecke)
Ulfhielm, Monica H. V., sekreterare (för Bartley)
Vestin, Aina V. H., funktionär (för Nilsson) (fr.o.m. den 17 maj 1975)
Vestin, F. E. Margareta, undervisningsråd (för Orring)
Wahlberg, E. Marianne, avdelningschef (för Fraenkel)
Waldén, G. Louise, fil. kand. (för Palmaer)
Wistrand, Birgitta M., informationschef (för Ahrland) (fr.o.m. den 25 oktober 1975)

Sekreterare:
Kjellberg, Bo A., förste byråsekreterare (fr.o.m. den 15 oktober 1975)

Bitr. sekreterare:
Krausz, Elisabet, departementssekreterare (t.o.m. den 6 januari 1976)

Direktiven för delegationen, se 1974 års riksdagsberättelse Ju 45.

Delegationen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit elva sammanträden samt haft överläggningar med bl.a. fackliga organisationer, folkrörelseorganisationer, konsumentombudsmannen och statliga företag. Därutöver har två sammanträden hållits med hela delegationen. Sammanträden har också hållits med de särskilt tillkallade referensgrupperna.

Delegationen arrangerade ett nordiskt jämställdhetsseminarium på Örenäs slott den 21-23 juni.

Delegationen har i januari 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:6) Deltidsanställdas villkor. På uppdrag av delegationen har statistiska centralbyrån utarbetat rapporten (SOU 1976:7) Deltidsarbete 1974.

Genom beslut den 21 oktober 1976 har delegationens uppdrag överlämnats till kommittén (Ju 1976:08) att utreda frågor om jämställdhet mellan män och kvinnor, m.m.

20. Produktansvarskommittén (Ju 1973:08)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 8 december 1972 för utredning angående ersättning för produktskador (se Post- och Inrikes tidn. den 8 januari 1973):

Ordförande:
Conradi, Erland G. F., justitieråd

Ledamöter:
Bengtsson, T. Bertil, professor
Sturkell, Carl-Edvard, lagman

Experter:
Ahlström, Iwan, direktör
Böttiger, Lars Erik J., professor (fr.o.m. den 2 juli 1974 t.o.m. den 11 maj 1976)
Dufwa, Bill W., universitetslektor (fr.o.m. den 17 oktober 1975)
Göransson, Lars G., direktör (fr.o.m. den 17 april 1974)
Heurgren, Sven C. O., generaldirektör (fr.o.m. den 25 mars 1975)
Lindstedt, Hans G., direktör
Oldertz, Carl M., bitr. direktör

Rosén, Carl Olof, apotekare (fr.o.m. den 21 april 1975 t.o.m. den 11 maj 1976)
Strömbäck, Erland H. D. D:son, direktör
Swarén, Ulla M., byråchef
Wahlqvist, Stig, med. lic. (fr.o.m. den 21 april 1975 t.o.m. den 11 maj 1976)

Sekreterare:
Nöteberg, Rolf M., hovrättsassessor

Lokal: Lilla Nygatan 1, 2 tr., 111 28 Stockholm, tel. 763 23 61 (sekreteraren)

Direktiven för kommittén, se 1974 års riksdagsberättelse Ju 50.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fyra sammanträden.

Kommittén har den 29 april 1976 avgett delbetänkandet (SOU 1976:23) Produktansvar I. Ersättning för läkemedelsskada.

Kommitténs arbete beräknas bli avslutat under år 1977.

21. Hemförsäljningskommittén (Ju 1973:10)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 23 mars 1973 för att verkställa översyn av reglerna om hemförsäljning m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 7 april 1973):

Ordförande:
Ag, Lars E., f.d. generaldirektör

Ledamöter:
Bernitz, Ulf, professor
Hillbom, Lars H., civilekonom
Schierbeck, Per W., direktör
Walldén, G. Rudolf, direktör

Experter:
Bergman, S. Christer, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 17 februari 1975)
Borg, Per, kansliråd
Hellstadius, Jan R., direktör
Holm, Ernst Olaf, direktör (fr.o.m. den 17 februari 1975)
Huldt, Jan F., revisionssekreterare (fr.o.m. den 17 februari 1975)

Sekreterare:
Swahn, Jan-Olov, hovrättsassessor

Lokal: Munkbron 17, 5 tr., tel. 763 20 28 (sekreteraren). Postadress: Justitiedepartementet, Fack, 103 10 Stockholm

Direktiven för kommittén, se 1974 års riksdagsberättelse Ju 52.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden. Därutöver har elva sammanträden hållits med en särskild arbetsgrupp för frågan om ångerrätt m.m. vid köp av begagnad personbil.

Kommittén avser att i början av år 1977 avlämna ett delbetänkande med förslag om bl.a. särskild ångerrätt vid konsumentköp av begagnad personbil.

Kommitténs arbete med övriga delar av uppdraget beräknas kunna slutföras under år 1977.

22. Utredningen (Ju 1973:11) om eventuell reformering av det ekonomiska sanktionssystemet inom straffrätten

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 6 april 1973 för utredning om eventuell reformering av det ekonomiska sanktionssystemet inom straffrätten:

Utredningsman:
Bergström, S. Gunvor M., kansliråd

Lokal: Stora Nygatan 2 A, 4 tr., 111 27 Stockholm, tel. 763 14 56

Direktiven för utredningen, se 1974 års riksdagsberättelse Ju 53.

Utredningsmannen har under tiden november 1975 - oktober 1976 överlagt med olika myndigheter som berörs av utredningens arbete samt med statistisk expertis.

Utredningsmannen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

23. Frivårdens storstadsutredning (Ju 1973:12)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 27 april 1973 för att utreda indelningsfrågor och arbetsformer inom kriminalvårdens frivårdsdistrikt i Stockholm, Göteborg och Malmö (se Post- och Inrikes tidn. den 12 maj 1973):

Utredningsman:
Mehr, Hjalmar L., landshövding

Experter:
Burman, Olof, direktör
Dahlsten, Ulf L., byråchef
Granath, Karl-Erik, f.d. barnavårdsdirektör
Nordell, Olof, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 september 1974)

Nyberg, Carl-Erik B., skyddskonsulent (fr.o.m. den 30 januari 1974)
Nyman, E. Linnéa V., skyddskonsulent (fr.o.m. den 30 januari 1974)
Stenkvist, E. Arne, anstaltsdirektör (fr.o.m. den 30 januari 1974)

Sekreterare:
Brännström, Hans A., kriminalvårdsdirektör

Direktiven för utredningen, se 1974 års riksdagsberättelse Ju 54.

Utredningsmannen har under tiden november 1975 - april 1976 hållit tio sammanträden med experterna.

Utredningen har den 18 maj 1976 avgett promemorian (Ds Ju 1976:9) Frivård i storstad.

Uppdraget är därmed slutfört.

24. Utredningen (Ju 1973:13) om arbetsbelastningen i tingsrätterna

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 27 april 1973 för att utreda frågan om metoder för att mäta arbetsbelastningen i tingsrätterna (se Post- och Inrikes tidn. den 12 juni 1973):

Ordförande:
Hillerudh, G. Lars-Olov E., expeditionschef

Ledamöter:
Alexanderson, K. Erik, f.d. häradshövding, f.d. led. av riksdagen
Arfwidsson, F. Gunnar, rådman (fr.o.m. den 1 september 1975)
Olsson, R. Ingeborg, byråsekreterare
Åhlén, Lars, byråchef (fr.o.m. den 17 oktober 1975)

Experter:
Elmhammer, Nils E. I., statistikchef (fr.o.m. den 25 januari 1974)
Spak, Carl-Anton, lagman

Sekreterare:
Fischerström, N. Johan A., hovrättsassessor

Direktiven för utredningen, se 1974 års riksdagsberättelse Ju 55.

Utredningen har under tiden november 1975 - juni 1976 hållit sju sammanträden.

Utredningen har i juni 1976 avgett en redogörelse för sitt arbete.

Regeringen har den 23 juni 1976 beslutat uppdra åt domstolsverket att fullfölja utredningsarbetet i enlighet med de riktlinjer som utredningen lämnat i en den 22 juni 1976 dagtecknad redogörelse för sitt arbete.

Uppdraget är därmed slutfört.

25. Utredningen (Ju 1973:17) om utländska övertaganden av svenska företag

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 10 augusti 1973 att utreda frågan om utländska övertaganden av svenska företag (se Post- och Inrikes tidn. den 10 november 1973):

Ordförande:
Eckerberg, Per A., landshövding

Ledamöter:
Bergqvist, Jan G., pol. mag., led. av riksdagen
Engman, Hans O. R., utredningssekreterare
Hagdahl, K. Thomas, direktör
Johansson, S. Olof H., statsråd, led. av riksdagen (fr.o.m. den 2 oktober 1975 t.o.m. den 30 november 1976)
Larsson, Matts Bergom, direktör
Lindencrona, Gustaf C. A., bitr. professor (fr.o.m. den 1 december 1976)
Lundin, Bert G., förbundsordförande
Olsson, Karl Erik T., lantbrukare, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 december 1976)
Siegbahn, Bo L. G., ambassadör, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 december 1976)

Experter:
Edling, A. Roland, kammarrättsfiskal (fr.o.m. den 20 augusti 1975)
Lind, Johan A. L., hovrättslagman, ordförande i arbetsdomstolen (fr.o.m. den 11 januari 1974)
Olsson, Hans I., departementssekreterare (fr.o.m. den 11 januari 1974)

Sekreterare:
Frid, Sven Rune, byråchef (fr.o.m. den 1 november 1974)
Malmström, Bengt G. V., hovrättsassessor (fr.o.m. den 3 januari 1974)

Bitr. sekreterare:
Josefsson, Jim L. H., hovrättsassessor (fr.o.m. den 1 oktober 1975)

Lokal: Lilla Nygatan 1, 2 tr., 111 28 Stockholm, tel. 763 23 43 (Malmström), 763 23 48 (Josefsson)

Direktiven för utredningen, se 1974 års riksdagsberättelse Ju 59.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

26. Utredningen (Ju 1973:20) om personalens arbetsuppgifter vid kriminalvårdens anstalter

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 juni 1973 med uppdrag att utreda personalens arbetsuppgifter vid kriminalvårdens anstalter (se Post- och Inrikes tidn. den 14 november 1973):

Utredningsman:
Alexanderson, R. Birgitta, jurist hos Sveriges Radio

Experter:
Bishop, Norman, byråchef
Dahlsjö, Lars A., avdelningsdirektör
Holmström, L. Bror, ombudsman
Karlsson, K. Harry, anstaltsdirektör
Karlström, Vilhelm H., byråchef
Selin, Sven, ombudsman

Sekreterare:
Nilsson, Bengt-Åke, hovrättsassessor (fr.o.m. den 12 februari 1974)

Lokal: Lilla Nygatan 1, 2 tr., 111 28 Stockholm, tel. 763 23 46 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1974 års riksdagsberättelse Ju 62.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit elva sammanträden.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

27. Utredningen (Ju 1974:01) om anonymitetsskydd vid beslag och husrannsakan

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 4 januari 1974 för att utreda frågan om skydd för meddelares anonymitet vid beslag och husrannsakan (se Post- och Inrikes tidn. den 15 januari 1974):

Ordförande:
Nyman, Erik O., justitieråd

Ledamöter:
Nyquist, Ola, docent, f.d. led. av riksdagen
Svensson, Olle F. S., chefredaktör, led. av riksdagen

Expert:
Rabenius, Lars E. R., ombudsman (fr.o.m. den 11 januari 1974)

Sekreterare:
Grobgeld, Lennart M., revisionssekreterare (fr.o.m. den 16 januari 1974)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse Ju 54.

Utredningen har den 7 juli 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:36) Anonymitet och tvångsmedel.
Uppdraget är därmed slutfört.

28. Energirådet (Ju 1974:03)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 14 december 1973:

Ordförande:
Fälldin, N. O. Thorbjörn, statsminister, led. av riksdagen (fr.o.m. den 13 december 1976)
Palme, S. Olof J., förutv. statsminister, led. av riksdagen (t.o.m. den 12 december 1976)

Ledamöter:
Andersson, Torsten Ch., direktör
Anér, Kerstin, statssekreterare, led. av riksdagen
Bengtsson, Folke L., direktör (fr.o.m. den 1 april 1974)
Berg, Folke L. V., direktör
Björnström, Björn S., direktör
Boalt, Carin M., professor
Bodström, T. Lennart, ordförande i TCO
Claeson, Tore M., ombudsman, led. av riksdagen
Edberg, Rolf F., landshövding
Ekberg, J. Göran, direktör
Engqvist, Lars F., förbundsordförande
Eskel, Arvid, landstingsråd
Essén, Ingemar, direktör
Falk, Hans G., direktör
Feldt, Kjell-Olof, förutv. statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 12 december 1976)
Gerholm, Tor R., bitr. professor
Grafström, Erik O. Hj., f.d. generaldirektör
Grenander, Nils, direktör
Hagson, Carl A., direktör
Hambraeus, S. Birgitta, fil. kand., led. av riksdagen
Hambraeus, Gunnar A., professor
Holmqvist, Sture L., kommunalråd
Johansson, Rune B., förutv. statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 12 december 1976)

Kypengren, Sven H., direktör
Lantz, A. Benne, direktör
Lindahl, Lars O. H., direktör
Lindell, Bo G., professor
Lundkvist, Svante, förutv. statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 12 december 1976)
Molin, N. Rune, sekreterare
Nilsson, Alde E., direktör
Norland, Sven-Anders, civilingenjör (fr.o.m. den 2 september 1974)
Norrby, Jonas V., generaldirektör
Olsson, E. Billy, fil. mag. (fr.o.m. den 24 oktober 1974)
Paulsson, Kurt-Inge, pol. mag. (fr.o.m. den 2 september 1974)
Rylander, Nils B., direktör
Schierbeck, Per W., direktör
Sjunnebo, K. Ivan L., direktör
Sundblad, K. Erik, disponent
Svensson, S. Erik, förbundsordförande
Tobisson, Lars F., partisekreterare (fr.o.m. den 24 april 1974)
Tågmark, Sven G., lantbrukare, f.d. led. av riksdagen
Waldenby, Torbjörn, direktör
Walin, Gösta A., f.d. justitieråd
Weinehall, Lars E. J., förbundsordförande (fr.o.m. den 24 oktober 1974)
Wetterberg, Gunnar, studerande
Wiberg, Ragne, kanslichef

Experter:

Dennis, Bengt, f.d. statssekreterare (t.o.m. den 12 december 1976)
Hagström, Tony G., fil. dr (t.o.m. den 12 december 1976)
Hasslev, Nils-Olov F., statssekreterare (t.o.m. den 12 december 1976)
Larsson, Kjell I., sekreterare (t.o.m. den 12 december 1976)
Levin, P. Tage, kansliråd
Peterson, Thage G., förutv. statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 12 december 1976)

Sekreterare:

Levin, P. Tage, kansliråd (fr.o.m. den 22 april 1974)

Lokal: Arbetsmarknadsdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 763 12 98 (sekreteraren)

Särskilda direktiv har ej meddelats.

29. Fastighetsdatakommittén (Ju 1974:06) (FADAK)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 22 mars 1974 för att pröva frågan om ett system för fastighetsregistrering m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 20 april 1974):

Ordförande:
Moberg, Sven T., generaldirektör

Ledamöter:
Jadestig, Thure R., föreståndare, led. av riksdagen
Johansson, N. Filip, lantbrukare, led. av riksdagen
Landberg, Maj-Lis H. A., led. av riksdagen
Wachtmeister, Hans W. A:son, civiljägmästare, led. av riksdagen

Experter:
Andersson, L. Sune J., överdirektör (fr.o.m. den 3 maj 1974)
Ekstam, Gunnar E., avdelningschef (fr.o.m. den 3 maj 1974)
Eriksson, T. Hans-Yngve, bitr. överlantmätare (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Gustafsson, Åke G., avdelningschef (fr.o.m. den 3 maj 1974)
Skoog, Kent, konsulent (fr.o.m. den 11 februari 1976)

Sekreterare:
Nilsson, Torbjörn M. E., hovrättsassessor (fr.o.m. den 15 maj 1974)

Bitr. sekreterare:
Burman, K. Åke, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 juli 1974)

Direktiven för kommittén, se 1975 års kommittéberättelse Ju 59.

Kommittén har den 28 september 1976 avgett betänkandena (SOU 1976:56 och 57) Fastighetsdata.
Uppdraget är därmed slutfört.

30. Försäkringsrättskommittén (Ju 1974:09)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 april 1974 med uppdrag att göra en översyn av försäkringsavtalslagen m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 24 maj 1974):

Ordförande:
Hellner, Jan E., professor

Ledamöter:
Ernulf, T. Gudmund, borgmästare, f.d. led. av riksdagen
Gustafsson, Stig G., förbundsjurist, f.d. led. av riksdagen

Larsson, B. Roland, förbundsordförande
Schönmeyr, C. Richard A. C., direktör
Skantz, Anna-Greta, ombudsman, led. av riksdagen

Experter:
Odelgard, Bengt K. G., avdelningschef (fr.o.m. den 2 juli 1974)
Persson, R. Kjell-Åke, ombudsman (fr.o.m. den 18 december 1974)
Roos, Carl-Martin, professor (fr.o.m. den 2 juli 1974)
Sandell, Arne, bitr. direktör (fr.o.m. den 18 december 1974)
Skaar, Nils, kommendörkapten (fr.o.m. den 2 juli 1974)
Stenberg, Hans O., byråchef (fr.o.m. den 2 juli 1974)
Warholm, M. Birgit, departementssekreterare (fr.o.m. den 16 maj 1974)
Åberg, Hilding, direktör (fr.o.m. den 16 maj 1974)

Sekreterare:
Assarson, Per A., rådman (fr.o.m. den 15 maj 1974 t.o.m. den 31 december 1976)
Carbell, Leif E., hovrättsassessor (fr.o.m. den 10 december 1976)

Lokal: Lilla Nygatan 1, 2 tr., 111 28 Stockholm, tel. 763 23 45 (Carbell)

Direktiven för kommittén, se 1975 års kommittéberättelse Ju 62.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 haft elva sammanträden, inklusive överläggningar med försäkringsinspektionen och företrädare för försäkringsbranschen. Företrädare för kommittén har dessutom deltagit i nordiska överläggningar i försäkringsrättsfrågor i Stockholm och Oslo.

Kommittén avser att under år 1977 avge ett delbetänkande om konsumentförsäkringsfrågor.

Kommitténs arbete beräknas pågå under hela år 1977.

31. Varumärkesutredningen (Ju 1974:10)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 19 april 1974 för att verkställa översyn av varumärkeslagstiftningen m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 24 maj 1974):

Ordförande:
Knutsson, P. Anders, justitieråd

Ledamöter:
Göransson, Lars G., direktör
Nittzell, Gunnar O., direktör
Ström, Turid, avdelningschef, f.d. ers. för led. av riksdagen
Uggla, Claes A., patenträttsråd

Experter:
Carlman, J. Holger, f.d. patenträttsråd (fr.o.m. den 1 augusti 1974)
Holmqvist, Lars J. H., docent
Lundberg, Bengt I., byråchef
Ohlson, Olof S., departementssekreterare

Sekreterare:
Olsson, Agne Henry O., hovrättsassessor

Lokal: Justitiedepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 763 11 06 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse Ju 63.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fem sammanträden samt haft överläggningar med vissa myndigheter och organisationer m.m. som berörs av utredningens arbete. Därjämte har överläggningar hållits med företrädare för motsvarande utredningar i övriga nordiska länder.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

32. Bostadsförvaltningsutredningen (Ju 1974:12)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 10 maj 1974 för att företa översyn av lagstiftningen om tvångsförvaltning av bostadsfastighet (se Post- och Inrikes tidn. den 12 juli 1974):

Ordförande:
Gad, Ulf H., hovrättslagman

Ledamöter:
Berg, Folke L. V., direktör
Henmark, Martin R. C:son, major, led. av riksdagen
Henrikson, Lars G., ombudsman, led. av riksdagen
Järtelius, Gösta E., advokat

Experter:
Didón, Lars-Uno, hovrättsassessor
Söderström, Erik V., direktör

Sekreterare:
Lindqvist, N. Inge A., hyresråd

Bitr. sekreterare:
Samuelson, Lars P., hyresråd (fr.o.m. den 1 november 1975)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse Ju 65.

Utredningen har fr.o.m. 1 november 1975 och till dess uppdraget slutförts hållit sex sammanträden.

Utredningen har den 27 augusti 1976 avgett betänkandet (Ds Ju 1976:14) Bostadsförvaltningslag.

Uppdraget är därmed slutfört.

33. Massmediekoncentrationsutredningen (Ju 1974:13)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 juni 1974 för att pröva frågan om särskilda regler för kontroll av företagskoncentration inom massmediebranschen (se Post- och Inrikes tidn. den 12 juli 1974):

Ordförande:

Rainer, A. Ove, generaldirektör (t.o.m. den 31 december 1976)
Öhman, Frank G. H., f.d. regeringsråd (fr.o.m. den 1 januari 1977)

Ledamöter:

Ericson, Sture T., redaktör, led. av riksdagen
Hernelius, J. Allan, bankofullmäktig, led. av riksdagen
Hirschfeldt, S. Lennart, chefredaktör
Nordin, Sven-Erik, lantbrukare, led. av riksdagen
Pettersson, N. Lennart, fil. kand., led. av riksdagen
Ström, Turid, avdelningschef, f.d. ers. för led. av riksdagen

Expert:

Lind, Johan A. L., hovrättslagman, ordförande i arbetsdomstolen (fr.o.m. den 21 augusti 1974 t.o.m. den 30 juni 1976)

Sekreterare:

Qviström, N. Jörgen, hovrättsassessor (fr.o.m. den 1 juli 1974)

Lokal: Justitiedepartementets kommittélokaler, Lilla Nygatan 1, 2 tr., 111 28 Stockholm, tel. 763 23 52 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse Ju 66.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

34. Utredningen (Ju 1974:14) om reklam i videogram (RIV)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 juni 1974 för att utreda användningen av reklam i videogram (se Post- och Inrikes tidn. den 12 juli 1974):

Ordförande:
Hörjel, Nils J., landshövding

Ledamöter:
Andersson, A. Gösta J., skogsbrukare, led. av riksdagen
Ström, Turid, avdelningschef, f.d. ers. för led. av riksdagen

Experter:
Fagerlind, Östen, direktör (fr.o.m. den 8 april 1975)
Knutsson, P. Anders, justitieråd (fr.o.m. den 12 december 1974)

Sekreterare:
Stenefeldt, Ulf I., hovrättsassessor (fr.o.m. den 1 september 1974)

Lokal: Departementens utredningsavdelning, Citadellsvägen 17, 211 20 Malmö, tel. växel 040/749 50 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse Ju 67.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit elva sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete.
Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

35. Ordningsvaktsutredningen (Ju 1974:15)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 14 juni 1974 för att utreda frågan om översyn av bestämmelserna om ordningsvakter (se Post- och Inrikes tidn. den 2 augusti 1974):

Utredningsman:
Wictorsson, Åke V., planeringschef, led. av riksdagen

Experter:
Gunnarsson, Bror E., ombudsman (fr.o.m. den 17 oktober 1974)
Göransson, Bengt, direktör (fr.o.m. den 17 oktober 1974)
Johannesson, Rune S., byråchef (fr.o.m. den 17 oktober 1974)
Johannesson, Sven-Olof (Olle), direktör (fr.o.m. den 17 oktober 1974)
Schill, Åke I., ombudsman (fr.o.m. den 17 oktober 1974)

Sekreterare:
Heino, Martti O., hovrättsassessor (fr.o.m. den 14 oktober 1974)

Lokal: Lilla Nygatan 1, 2 tr., 111 28 Stockholm, tel. 763 23 47 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse Ju 68.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tio sammanträden.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

36. Ungdomsfängelseutredningen (Ju 1974:16)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 juni 1974 för att utreda frågor i anslutning till avskaffande av påföljden ungdomsfängelse (se Post- och Inrikes tidn. den 2 augusti 1974):

Ordförande:
Landahl, E. Tore, hovrättslagman

Ledamöter:
Jönsson, Eric L., ombudsman, led. av riksdagen
Lindquist, Inger G., rådman, led. av riksdagen

Experter:
Althar-Cederberg, Nils M., kriminalvårdsdirektör (fr.o.m. den 23 augusti 1976)
Bishop, Norman, byråchef (fr.o.m. den 1 november 1975)
Colliander, Per G., anstaltsdirektör (fr.o.m. den 15 oktober 1974)
Håkansson, Sven-Olof H., länsåklagare (fr.o.m. den 15 oktober 1974)

Sekreterare:
Alvå, Jan A., hovrättsassessor (fr.o.m. den 1 november 1974)

Bitr. sekreterare:
Adielsson, Lennart H., hovrättsfiskal (fr.o.m. den 24 november 1975)

Lokal: Departementens utredningsavdelning, Citadellsvägen 17, 211 20 Malmö, tel. 040/749 50 (Alvå)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse Ju 69.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 13 sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter och andra som berörs av utredningens arbete. Utredningen har vidare i oktober 1976 besökt Förbundsrepubliken Tyskland.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

37. Utredningen (Ju 1974:17) angående översyn av häktningsbestämmelserna

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 juni 1974 för att utföra översyn av bestämmelserna om de personella tvångsmedlen i straffprocessen (se Post- och Inrikes tidn. den 3 augusti 1974):

Ordförande:
Larsson, Sven A. A., hovrättslagman

Ledamöter:
Mattson, Lisa, förbundsordförande, led. av riksdagen
Petersson, Hans E., folkskollärare, led. av riksdagen

Experter:
Bolin, Lars A., avdelningschef (fr.o.m. den 1 januari 1975)
Erlandsson, Bengt H., polismästare (fr.o.m. den 1 januari 1975)
Morath, B. Axel, länsåklagare (fr.o.m. den 6 november 1976)
Nilsson, N. Krister, byrådirektör (t.o.m. den 31 december 1976)
Nobel, Peter, advokat
Zeime, Claes A., byråchef (t.o.m. den 5 november 1976)

Sekreterare:
Stahre, L. G. Tomas, hovrättsassessor (fr.o.m. den 17 september 1974)

Lokal: Göta hovrätt, Box 422, 551 02 Jönköping, tel. växel 036/11 94 30 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse Ju 70.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tolv sammanträden under sammanlagt 19 dagar samt haft överläggningar med olika myndigheter och andra som berörs av utredningens arbete. Utredningen har därjämte företagit studiebesök i England och Nederländerna.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

38. Brottsskadeutredningen (Ju 1974:18)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 juni 1974 för att utreda frågan om vidgad ersättning till brottsoffer m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 2 augusti 1974):

Ordförande:
Romander, Holger A. G., riksåklagare

Ledamöter:
Johansson, Sven A. B., pastor, led. av riksdagen
Nygren, Arne J., redaktör, led. av riksdagen

Experter:
Nilsson, B. R. Edvard, hovrättsassessor (fr.o.m. den 22 oktober 1974)
Strömbäck, Erland H. D. D:son, direktör (fr.o.m. den 22 oktober 1974)
Sturkell, Carl-Edvard, lagman (fr.o.m. den 22 oktober 1974)

Sekreterare:
Sidenbladh, Karl H., hovrättsassessor (fr.o.m. den 25 september 1974)

Lokal: Lilla Nygatan 1, 2 tr., tel. 763 23 51 (sekreteraren). Postadress: Justitiedepartementet, Fack, 103 10 Stockholm

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse Ju 71. Tilläggsdirektiv, se 1976 års kommittéberättelse Ju 53.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 16 sammanträden, varav ett tillsammans med företrädare för justitiedepartementet, socialdepartementet och socialstyrelsen.
Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

39. Personvals- och valkretsutredningen (Ju 1974:19)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 6 september 1974 för att utreda frågan om ändrad valkretsindelning och ökat inslag av personval vid val till riksdagen (se Post- och Inrikes tidn. den 9 november 1974):

Ordförande:
Åman, O. Valter, f.d. landshövding, f.d. led. av riksdagen

Ledamöter:
Eliasson, Björn E. A., lantbrukare, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 december 1976)
Fiskesjö, Bertil A. N., universitetslektor, led. av riksdagen
Hammarbäck, E. Rune, organisationssekreterare
Håvik, I. Doris H., assistent, led. av riksdagen
Johansson, K. Hilding, fil. dr, led. av riksdagen
Nisser, Per-Erik C., lantmästare, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 december 1976)
Olsson, E. Billy, fil.mag.
Wachtmeister, Knut G. N., lantmästare, led. av riksdagen

Sekreterare:
Birgersson, Bengt Owe, docent, föredragande i riksdagens konstitutionsutskott (fr.o.m. den 15 november 1974)

Lokal: Riksdagens konstitutionsutskott, 100 12 Stockholm, tel. växel 14 20 20 ankn. 12 33 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse Ju 72.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden samt företagit en studieresa till Belgien.
Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

40. JK-utredningen (Ju 1974:20)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 11 oktober 1974 för att utreda frågan om justitiekanslerns arbetsuppgifter m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 30 november 1974):

Ordförande:
af Geijerstam, Sven O., landshövding

Ledamöter:
Fiskesjö, Bertil A. N., universitetslektor, led. av riksdagen
Mossberg, K. Holger, led. av riksdagen

Expert:
Lambe, Bengt R., byråchef (fr.o.m. den 20 januari 1976)
Nöteberg, Rolf M., hovrättsassessor (fr.o.m. den 1 januari 1975)

Sekreterare:
Nilsson, Lars O., hovrättsassessor (fr.o.m. den 1 januari 1975)

Lokal: Lilla Nygatan 1, 2 tr., 111 28 Stockholm, tel. 763 23 50 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse Ju 73.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit åtta sammanträden.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

41. 1974 års bolagskommitté (Ju 1974:21)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 11 oktober 1974 för att utreda frågor om handelsbolag m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 21 december 1974):

Ordförande:
Stark, Hans O., f.d. justitieråd, ordförande i arbetsdomstolen

Ledamöter:
Hammarberg, Sven O., ombudsman, f.d. led. av riksdagen
Löfgren, N. Sigfrid J., disponent, f.d. led. av riksdagen

Experter:
Eriksson, Bo I., jur. kand. (fr.o.m. den 17 juni 1975)
Gustafsson, Kerstin, förbundsjurist (fr.o.m. den 17 juni 1975)
Johanson, Lars R., länsråd (fr.o.m. den 10 mars 1975)
Lindström, J. Christian, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 10 mars 1975)

Norén, Alf-Erik, ombudsman (fr.o.m. den 10 mars 1975)
Strand, Åke P. E., revisor (fr.o.m. den 10 mars 1975)

Sekreterare:
Pettersson, Per A., hovrättsassessor (fr.o.m. den 1 januari 1975)

Bitr. sekreterare:
Zethraeus, Sten Åke, hovrättsfiskal (fr.o.m. den 1 januari 1975)

Lokal: Riddarhuskajen 1, Stockholm, tel. 10 82 76 (Pettersson). Postadress: Justitiedepartementet, Fack, 103 10 Stockholm.

Direktiven för kommittén, se 1975 års kommittéberättelse Ju 74.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden.

Kommittén avser att i början av år 1977 avge delbetänkande angående ifrågasatt särskild bolagsform för mindre företag.

Kommitténs arbete i övrigt beräknas bli slutfört under senare delen av år 1977.

42. Stiftelseutredningen (Ju 1975:01)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 20 februari 1975 för översyn av lagstiftningen om stiftelser (se Post- och Inrikes tidn. den 19 april 1975):

Ordförande:
Ulveson, H. N. Ingemar, justitieråd

Ledamöter:
Ahrland, Karin M., förste länsassessor, led. av riksdagen
von Bahr, Stig V., kammarrättsassessor (fr.o.m. den 20 augusti 1975)
Hammarberg, Sven O., ombudsman, f.d. led. av riksdagen
Sandberg, Hans A. S., landstingsdirektör

Experter:
Kleberg, Carl-Johan V. E. M., avdelningsdirektör
Olhans, Björn, departementssekreterare (fr.o.m. den 17 juni 1975 t.o.m. den 8 juli 1976)
Steen, Roland, departementssekreterare (fr.o.m. den 9 juli 1976)

Sekreterare:
Peterson, Staffan A. A., hovrättsassessor (fr.o.m. den 28 maj 1975)

Lokal: Stora Nygatan 2 A, 4 tr., 111 27 Stockholm, tel. 763 14 48 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse Ju 57.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit åtta sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

43. Småhusköpkommittén (Ju 1975:02)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 6 mars 1975 angående förbättrat konsumentskydd vid förvärv av småhus m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 26 april 1975):

Ordförande:

Lekberg, E. E. Olov, landstingsråd (t.o.m. den 19 november 1976)

Tranell, E. Olof B., hovrättsråd, ordförande i allmänna reklamationsnämnden (fr.o.m. den 22 november 1976)

Ledamöter:

Bernitz, Ulf, professor

Danell, C. Georg V., jur.kand., led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 december 1976)

Gellerman, Kerstin, fru (fr.o.m. den 1 december 1976)

Hjalmarsson, H. Yngve J., utredningssekreterare

Lindkvist, Oskar W., organisationschef, led. av riksdagen

Oskarsson, Ingegärd J., fru, led. av riksdagen

Experter:

Hagman, Jan-Erik R., jur. kand. (fr.o.m. den 2 december 1975)

Hegardt, Nils A., direktör (fr.o.m. den 9 mars 1976)

Lidvall, Johan E., projektsekreterare (fr.o.m. den 2 december 1975)

Rimvall, Per O., bankdirektör (fr.o.m. den 9 mars 1976)

Sekreterare:

Drangel, Bo F. E., hovrättsassessor (fr.o.m. den 21 maj 1975)

Lokal: Lilla Nygatan 1, 2 tr., 111 28 Stockholm, tel. 763 23 60 (sekreteraren)

Direktiven för kommittén, se 1976 års kommittéberättelse Ju 58.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter och organisationer som berörs av kommitténs arbete.

Kommittén har i april 1976 avgett delbetänkandet (Ds Ju 1976:10) med förslag till lag om ändring i lagen (1971:112) om förbud mot oskäliga avtalsvillkor.

Kommitténs arbete med utredningsuppdraget i övrigt beräknas pågå hela år 1977.

44. Tystnadspliktskommittén (Ju 1975:03)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 7 maj 1975 för att utreda offentliga funktionärers tystnadsplikt (se Post- och Inrikes tidn. den 6 september 1975):

Ordförande:
Holmberg, Erik G., hovrättslagman

Ledamöter:
Fiskesjö, Bertil A. N., universitetslektor, led. av riksdagen (fr.o.m. den 24 juni 1975)
Johansson, Kurt Ove, f.d. led. av riksdagen (fr.o.m. den 24 juni 1975)

Expert:
Lidin, Karl-Olof, rådman (fr.o.m. den 17 oktober 1975)

Sekreterare:
Nordling, Kjell O., tf. rådman

Direktiven för kommittén, se 1976 års kommittéberättelse Ju 59.

Kommittén har den 18 december 1975 avgett betänkandet (SOU 1975:102) Tystnadsplikt och yttrandefrihet.
Uppdraget är därmed slutfört.

45. Arrendelagskommittén (Ju 1975:04)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 5 juni 1975 för översyn av vissa delar av arrendelagstiftningen (se Post- och Inrikes tidn. den 23 juni 1975):

Ordförande:
Eckersten, Ivan E., f.d. statssekreterare

Ledamöter:
Hedström, T. Uno V. E., hemmansägare, f.d. led. av riksdagen
Larsson, L. Thorsten, lantbrukare, led. av riksdagen

Expert:
Wallin, Alf G., byråchef (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Sekreterare:
Ohlsson, K. Agneta, hovrättsassessor (fr.o.m. den 4 augusti 1975)

Lokal: Departementens utredningsavdelning, Citadellsvägen 17, 211 20 Malmö, tel. växel 040/749 50 (sekreteraren)

Direktiven för kommittén, se 1976 års kommittéberättelse Ju 60.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden.

Kommitténs arbete beräknas pågå under hela år 1977.

46. Väktarutbildningsutredningen (Ju 1975:05)

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 17 april 1975 för att utreda frågan om utbildning av väktare (se Post- och Inrikes tidn. den 28 juni 1975):

Utredningsman:

Jansson, Paul G., elektriker, led. av riksdagen

Experter:

Arvidsson, Lars-Eric, ingenjör (fr.o.m. den 7 april 1976)
Jacobson, Bengt, undervisningsråd (fr.o.m. den 15 september 1976)
Johannesson, Rune S., byråchef (fr.o.m. den 7 april 1976)
Ljung, Bengt-Arne, ombudsman (fr.o.m. den 7 april 1976)
Skalin, Hans E. C., företagsjurist (fr.o.m. den 7 april 1976)
Wistedt, J. Åke, direktör (fr.o.m. den 7 april 1976)
Åslund, Alvar, andre förbundsordförande (fr.o.m. den 7 april 1976)

Sekreterare:

Ogvall, Dan O., tf. rådman (fr.o.m. den 18 november 1975)

Lokal: Departementens kommittéer, Box 347, 401 25 Göteborg, tel. växel 031/17 38 00 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse Ju 61.

Utredningen har under tiden december 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden samt haft överläggningar med ordningsvaktsutredningen, olika myndigheter och andra som berörs av utredningens arbete.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under första kvartalet 1977.

47. Hyresrättsutredningen (Ju 1975:06)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 5 juni 1975 för översyn av hyreslagen (se Post- och Inrikes tidn. den 17 juli 1975):

Ordförande:

Vängby, Staffan O. S., justitieråd

Ledamöter:
Bengtsson, K.-E. Bengt, ombudsman, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 december 1976)
Berg, Folke L. V., direktör
Hjalmarsson, E. Birgit, kurator, f.d. led. av riksdagen
Jansson, Sven I., direktör
Strömberg, Karl-Erik J., skoldirektör, led. av riksdagen
Svensson, S. I. R. Erik, förbundsordförande

Expert:
Andersson, Hans (Hasse) G., sekreterare
Josephsson, Leif E., förbundsjurist (fr.o.m. den 15 september 1975)
Åsbring, Lars-Göran G., bostadsdomare (fr.o.m. den 15 september 1975)

Sekreterare:
Svahn, Bertil A., hovrättsassessor

Lokal: Lilla Nygatan 1, 2 tr., 111 28 Stockholm, tel. 763 23 49 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse Ju 62.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden.

Utredningen har den 23 september 1976 avgett delbetänkandet (SOU 1976:60) Hyresrätt 1. Förhandlingsordningar på bostadshyresmarknaden m.m.

Utredningen planerar att under våren 1977 avge ett delbetänkande om lokalhyresfrågor.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

48. Rättshjälpsutredningen (Ju 1975:07)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 7 maj 1975 för en allmän översyn av rättshjälpssystemet (se Post- och Inrikes tidn. den 8 september 1975):

Ordförande:
Gullnäs, S. Ingvar, justitiekansler

Ledamöter:
Bergström, Britta J., universitetslektor, led. av riksdagen
Larfors, E. V. Tage, direktör, f.d. led. av riksdagen
Spak, Carl-Anton, lagman

Experter:
Joelsson, V. Arnold, kammarrättslagman (fr.o.m. den 5 december 1975)

Lund, Wiggo T., advokat (fr.o.m. den 5 december 1975)
Reuterwall, Lennart S., advokat (fr.o.m. den 5 december 1975)
Sehlstedt, K. Annika M., byrådirektör (fr.o.m. den 5 december 1975)

Sekreterare:
Werner, J. Bertil H., hovrättsråd (fr.o.m. den 23 oktober 1975)

Bitr. sekreterare:
Wallin, John-Olof A., hovrättsassessor (fr.o.m. den 12 januari 1976)

Lokal: Riddarhuskajen 1, Stockholm, tel. 11 87 23 (Werner), 10 82 37 (Wallin). Postadress: Justitiedepartementet, Fack, 103 10 Stockholm

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse Ju 63. Tilläggsdirektiv, se del II Ju 3.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit åtta sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete.
Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

49. 1975 års polisutredning (Ju 1975:08)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 26 juni 1975 för att utreda polisens uppgifter, utbildning och organisation m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 8 september 1975):

Ordförande:
Andersson, J. Sven G., f.d. statssekreterare

Ledamöter:
Blom, S. T. Lennart, borgarråd
Gustavsson, Bengt T., ombudsman, led. av riksdagen
Nygren, Arne J., redaktör, led. av riksdagen
Petersson, Hans E., folkskollärare, led. av riksdagen
Polstam, K. Åke S., poliskommissarie, led. av riksdagen
Segerström, Ingrid B., borgarråd

Experter:
Erlandsson, Bengt H., polismästare (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Erling, E. Harald, polismästare (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Erstam, Sven-Erik F., länspolischef (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Hjälm, Nils G. O., förste byråsekreterare (fr.o.m. den 18 mars 1976)
Nyqvist, N. Tore, länsöverdirektör (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Persson, Carl J. G., rikspolischef (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Welander, Gösta, kansliråd (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Wendin, Sture E. W., förbundsordförande (fr.o.m. den 1 oktober 1975)

Sekreterare:
Alpsten, A. Börje, departementsråd

Bitr. sekreterare:
Carlsson, N. Ebbe K., chefredaktör (fr.o.m. den 1 oktober 1975 t.o.m. den 15 december 1976)

Lokal: Justitiedepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 763 10 57 (Alpsten)

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse Ju 64.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden.

Utredningen har under 1976 infordrat uppgifter om polisverksamheten genom enkäter till länsstyrelser, kommunstyrelser och lokala polisstyrelser.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

50. Utredningen (Ju 1975:09) om kvinnlig tronföljd

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 18 december 1975 för att utreda frågan om rätt till tronen också för kvinnor (se Post- och Inrikes tidn. den 3 januari 1976):

Utredningsman:
Lindell, Ingvar A., f.d. landshövding (fr.o.m. den 18 december 1975)

Sekreterare:
Rossipal, Helga K. M., rådman (fr.o.m. den 6 februari 1976)

Lokal: Södra Roslags tingsrätt, Erik Dahlbergsgatan 58-62, 115 32 Stockholm, tel. växel 63 57 60 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se del II Ju 1.

Utredningsmannen beräknas slutföra sitt uppdrag omkring årsskiftet 1976/77.

51. Utredningen (Ju 1976:01) om vissa frågor angående mathållningen vid kriminalvårdens anstalter

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 18 december 1975 för att utreda vissa frågor angående mathållningen vid kriminalvårdens anstalter (se Post- och Inrikes tidn. den 12 mars 1976):

Utredningsman:
Skröder, Per C. C., direktör (fr.o.m. den 3 mars 1976)

Sekreterare:
Hansén, Pär G. H., fil. stud. (fr.o.m. den 1 april 1976)

Lokal: Justitiedepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 763 11 73 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se del II Ju 2.

Utredningen har under tiden april - oktober 1976 utfört en enkätundersökning och besökt ett 20-tal kriminalvårdsanstalter samt ett 10-tal kommunala resp. landstingskommunala storkök.

Utredningsmannen har i skrivelse den 31 augusti 1976 till chefen för justitiedepartementet föreslagit en tillfällig personalförstärkning på landets kriminalvårdsanstalter.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

52. Utredningen (Ju 1976:02) om upphovsrätt

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 4 mars 1976 för översyn av upphovsrättslagstiftningen m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 30 mars 1976):

Ordförande:
Sandgren, C. Lennart, f.d. statssekreterare

Ledamöter:
Karlsson, K. Gösta, folkhögskolerektor, led. av riksdagen
Palm, N. Sture, redaktör, led. av riksdagen

Experter:
Bengtsson, H. Jörgen Y., advokat
Ekberg, Karl-Henrik, direktör
Gehlin, Jan H. M., förbundsordförande
Hernlund, Carl-Hugo H., förste ombudsman
Holming, Klas J. L., direktör
Karnell, G. Gunnar W., professor
Landquist, Eddie L., direktör
Magnusson Sessler, Gun I., förbundsjurist
Modig, Jonas E., direktör
Nordmark, Hans A., direktör
Olsson, Agne Henry O., hovrättsassessor
Peyron, Ulf C. C., programjurist
Rembe, Rolf D., förbundsdirektör

Sanmark, P. Arvid L., hovrättsassessor
Storm, C. Olof, direktör (fr.o.m. den 23 april 1976)

Sekreterare:
Berg, L. Christer, hovrättsassessor

Lokal: Stora Nygatan 2 A, 4 tr., 111 27 Stockholm, tel. 763 14 54 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se del II Ju 4.

Utredningen har under tiden mars - oktober 1976 hållit nio sammanträden. I anslutning till de sex senaste sammanträdena har överläggningar ägt rum med representanter för olika myndigheter och organisationer som berörs av utredningens arbete. Därutöver har utredningens ordförande och sekretariat sammanträtt med företrädare för motsvarande utredningar i de övriga nordiska länderna.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

53. Expertorgan (Ju 1976:03) på bokförings- och redovisningsområdet

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 25 mars 1976 att utgöra expertorgan på bokförings- och redovisningsområdet (se Post- och Inrikes tidn. den 4 maj 1976):

Ordförande:
Sjönander, Bo Jonas, direktör

Ledamöter:
Bargholz, Percy, utredningssekreterare
Carlsson, Sune B., auktoriserad revisor
Danielsson, Erik, direktör
Fischerström, Hans, avdelningsdirektör
Jonsson, Ingemar, direktör
Moreau, Jan-Erik, utredningssekreterare
Norr, Benny, revisor
Roos, Olle, skattedirektör
Steineck, Åke, direktör

Expert:
Bökmark, Jan, hovrättsassessor

Sekreterare:
Carlsson, N. Boris, ekonomidirektör (fr.o.m. den 7 maj 1976)

Direktiven för utredningen, se del II Ju 6.

Expertorganet har under tiden maj - juni 1976 hållit tre sammanträden.

Expertorganets arbete har slutförts i och med att bokföringsnämnden har inrättats fr.o.m. den 1 juli 1976.

54. Utredningen (Ju 1976:04) för översyn av lagstiftningen om förmögenhetsbrott

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 25 mars 1976 för att se över lagstiftningen om förmögenhetsbrott (se Post- och Inrikes tidn. den 8 maj 1976):

Ordförande:
Skarvall, Karl-Erik, hovrättspresident

Ledamöter:
Bergander, Lilly K., fru, led. av riksdagen
Polstam, K. Åke S., poliskommissarie, led. av riksdagen

Experter:
Jareborg, Nils B., docent
Jonsson, Torsten J., länsåklagare

Sekreterare:
Hegrelius Johnson, Barbro M., hovrättsassessor

Lokal: Hovrätten för Nedre Norrland, Box 170, 851 03 Sundsvall, tel. växel 060/12 83 00 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se del II Ju 7.

Utredningen har hållit ett sammanträde.
Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

55. Utredningen (Ju 1976:05) om översyn av lagstiftningen om personorienterad ADB-information m.m.

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 11 mars 1976 för att göra en översyn av lagstiftningen om personorienterad ADB-information m.m. (se Post- och Inrikes tidn. den 22 maj 1976):

Ordförande:
Andersson, J. Sven G., f.d. statssekreterare (t.o.m. den 18 november 1976)
Wijkman, Anders I. S., fil. kand., led. av riksdagen (fr.o.m. den 19 november 1976)

Ledamöter:
Anér, Kerstin, statssekreterare, led. av riksdagen
Gustafsson, Stig G., förbundsjurist, f.d. led. av riksdagen
Hugosson, Kurt I., byråchef, led. av riksdagen
Kindbom, Bengt M. L., sekreterare, led. av riksdagen
Pettersson, Rune V., f.d. led. av riksdagen

Sekreterare:
Nilsson, Torbjörn M. E., hovrättsassessor (fr.o.m. den 1 oktober 1976)

Bitr. sekreterare:
Sjögren, Bengt L. B., hovrättsassessor (fr.o.m. den 1 september 1976)

Lokal: Datainspektionen, Fack, 103 60 Stockholm, tel. växel 22 79 80 (sekretariatet)

Direktiven för utredningen, se del II Ju 5.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

56. Utredningen (Ju 1976:06) om kriminalvårdsstyrelsens organisation, m.m.

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 20 maj 1976 för att utreda kriminalvårdsstyrelsens organisation m.m. (se Post- och Inrikes tidn. den 19 juni 1976):

Ordförande:
Andersson, J. Sven G., f.d. statssekreterare

Ledamöter:
Bruno, Gösta F., överdirektör
Ekstam, Gunnar E., avdelningschef
Fischier, Sven G. O. M., tjf. överdirektör
Leche, Johan H., departementsråd
Lönnberg, C. Gunnar I., avdelningsdirektör
Martinsson, Bo N. O., generaldirektör, f.d. led. av riksdagen
Mattsson, Morgan N., ombudsman
Söderman, Elis A., ombudsman

Sekreterare:
Karlström, Vilhelm H., byråchef (fr.o.m. den 15 september 1976)

Lokal: Kriminalvårdsstyrelsen, 601 80 Norrköping, tel. växel 011/10 82 00 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se del II Ju 8.

Utredningen började sitt arbete under hösten och har haft två sammanträden. Till kommittén har knutits en projektgrupp bestående av tre representanter från kriminalvårdsverket och fyra från statskontoret. Projektgruppen har haft ett flertal sammanträden. Dessutom har utredningen beslutat tillsätta en referensgrupp med representanter för kriminalvårdens regionala och lokala organisation.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

57. Utredningen (Ju 1976:07) om isolering inom kriminalvården

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 20 maj 1976 för att utreda frågan om isolering inom kriminalvården (se Post- och Inrikes tidn. den 24 juli 1976):

Ordförande:

Nygren, Arne J., redaktör, led. av riksdagen

Ledamöter:

Gahrton, Per, redaktör, led. av riksdagen
Martinsson, Bo N. O., generaldirektör, f.d. led. av riksdagen
Schött, Lars E., fögderidirektör, led. av riksdagen
Selin, Sven, ombudsman

Expert:

Blomquist, Clarence, docent (fr.o.m. den 24 november 1976)

Sekreterare:

Levén, P. Staffan, hovrättsassessor (fr.o.m. den 18 oktober 1976)

Lokal: Departementens kommittéer, Box 347, 401 25 Göteborg, tel. växel 031/17 38 00 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se del II Ju 9.

Utredningen har under oktober 1976 hållit ett sammanträde.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

Utrikesdepartementet

Följande kommitté inom avsnittet fullgör inte egentligt utredningsuppdrag: 1

1. Delegationen (UD 1972:02) för utveckling av folkrättens regler om humanitet i krig

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 6 juli 1972 för att utveckla folkrättens regler om humanitet i krig:

Ordförande:
Lidbom, Carl G., förutv. statsråd, led. av riksdagen

Vice ordförande:
Blix, Hans M., utrikesråd (fr.o.m. den 25 april 1974)

Ledamöter:
Blom, K. A. Birgitta, hovrättslagman (fr.o.m. den 13 juni 1974)
Hellström, Mats J., fil. kand., led. av riksdagen
Skarstedt, Carl-Ivar S., rättschef (fr.o.m. den 25 april 1974)
Tammelin, Lars-Erik, avdelningschef
Thunborg, Anders I., ambassadör
Ullsten, S. K. Ola, socionom, led. av riksdagen
Wulff, Torgil H., kommendör
Åström, C. Sverker, kabinettssekreterare

Experter:
Hjertonsson, Karin, departementssekreterare (fr.o.m. den 20 april 1976)
Janzon, Bo, förste forskningsingenjör (fr.o.m. den 16 oktober 1972)
Larsson, Ulf, f.d. statssekreterare (fr.o.m. den 17 juni 1976)
Liljegren, Carl-Henrik S., kansliråd (fr.o.m. den 21 oktober 1975)
Nilsson, Bengt, G. kansliråd (fr.o.m. den 17 juni 1976)
Prawitz, Jan, laborator
Rosenblad, Esbjörn C. A., departementssekreterare (fr.o.m. den 25 april 1974)
Rybeck, Bo, 1:e marinläkare (fr.o.m. den 16 oktober 1972)

Sekreterare:
Bring, Ove, jur. kand. (fr.o.m. den 20 april 1976)
Hjertonsson, Karin, departementssekreterare (fr.o.m. den 25 april 1974 t.o.m. den 19 april 1976)

Lokal: Utrikesdepartementet, Box 161 21, 103 23 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren)

Direktiven för delegationen, se 1973 års riksdagsberättelse UD 5.

Delegationen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tre sammanträden samt haft överläggningar med olika organisationer och andra som berörs av delegationens arbete.

Delegationens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

2. Sakkunniga (UD 1972:03) med uppdrag att företa en utredning angående Sveriges utvecklingssamarbete med u-länderna

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 8 december 1972 för att företa en utredning angående Sveriges utvecklingssamarbete med u-länderna:

Ordförande:

Korpås, B. G. Sture, folkhögskolerektor, led. av riksdagen (fr.o.m. den 12 november 1976)

Nilsson, H. Torsten L., förutv. utrikesminister, f.d. led. av riksdagen (t.o.m. den 11 november 1976)

Ledamöter:

Andersson, Georg L., rektor, led. av riksdagen

Gustavsson, Åke E. G., redaktör, led. av riksdagen

Johansson, Knut B. M., f.d. förbundsordförande, led. av riksdagen

Korpås, B. G. Sture, folkhögskolerektor, led. av riksdagen (t.o.m. den 11 november 1976)

Lewén-Eliasson, Anna Lisa, fru, led. av riksdagen

Måbrink, Bertil U., ombudsman, led. av riksdagen

Nilsson, Anna-Lisa, handelsträdgårdsmästare, led. av riksdagen

Petersson, Per M., hemmansägare, led. av riksdagen

Wirmark, B. David I., fil. kand., ers. för led. av riksdagen

Sekreterare:

Anell, Lars E. R., departementsråd

Bitr. sekreterare:

Ljunggren, C. Börje, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 juni 1976)

Odén, C. Bertil, avdelningsdirektör

Lokal: Utrikesdepartementet, Box 161 21, 103 23 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Direktiven för de sakkunniga, se 1974 års riksdagsberättelse UD 3.

De sakkunniga har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 27 sammanträden samt haft överläggningar med myndigheter som berörs av utredningen.

De sakkunniga beräknas lämna sitt huvudbetänkande under 1977.

3. Nedrustningsdelegationen (UD 1976:01)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 26 maj 1976 för att fortlöpande följa utvecklingen på nedrustningsområdet samt utarbeta förslag till Sveriges agerande i olika aktuella nedrustningsfrågor:

Ordförande:

Thorsson, Inga M., statssekreterare, led. av riksdagen

Ledamöter:

Andersson, Georg L., rektor, led. av riksdagen
Blix, Hans M., utrikesråd
Ericson, Sture T., redaktör, led. av riksdagen
Hamilton af Hageby, C. Gustaf H. C., ambassadör
Hernelius, J. Allan, bankofullmäktig, led. av riksdagen
Jonäng, Gunnel M., studieinstruktör, led. av riksdagen
Larsson, Ulf O., f.d. statssekreterare
Leifland, Leif, utrikesråd
Liljegren, Carl-Henrik S., kansliråd
Ångström, Rune T., direktör, led. av riksdagen

Experter:

Blom, E. Göte, kommendör
Dahlén, Per Olof (Olle) R., ambassadör
Dahlman, S. Ola, laborator
Edmar, A. E. Désirée, departementssekreterare
Ericsson, Ulf A., överingenjör
Hjertonsson, Karin, departementssekreterare
Lind, Johan H., departementssekreterare
Lundin, S. Johan, forskningschef
Lübeck, S. A. Lennart, civilingenjör
Prawitz, Jan, laborator
Reinius, E. A. Ulf, kommendör
Strand, Karl-Erik, kansliråd

Sekreterare:

Engfeldt, Lars-Göran, departementssekreterare

Lokal: Utrikesdepartementet, Box 161 21, 103 23 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Direktiven för delegationen, se del II UD 1.

Delegationen har under tiden maj - oktober 1976 haft två sammanträden. Delegationens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

Försvarsdepartementet

Inom detta avsnitt har följande kommittéer avslutat sin verksamhet under år 1976: 5 och 7

Följande kommitté inom avsnittet fullgör inte egentligt utredningsuppdrag: 4

1. Försvarets fredsorganisationsutredning (Fö 1968:20)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 3 februari 1967 för att utreda frågan om vissa ändringar i krigsmaktens fredsorganisation (se Post- och Inrikes tidn. den 9 februari 1967):

Ordförande:

Gustafsson, M. Gunnar, generaldirektör, f.d. led. av riksdagen

Ledamöter:

Björk, Gunnar E., bankkonsulent, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 juni 1974)

Gustavsson, Gusti L. A., el-installatör, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 juni 1974)

Hyltander, K. Gunnar E., köpman, f.d. led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 juni 1974)

Strindberg, Per-Olof J., länsombudsman, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 juni 1974)

Sundström, M. Gudrun, fru, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 juni 1974)

Experter:

Albrektson, Hans, kansliråd (fr.o.m. den 1 juli 1976)

Bergstrand, Per-Erik, överste (fr.o.m. den 15 april 1975)

Hansson, Nils O., överste (t.o.m. den 30 september 1976)

Höijer, Gunnar, krigsråd

Knutsson-Hall, Torsten K., organisationsdirektör

Larsson, S. Rune W., överste (fr.o.m. den 1 oktober 1976)

Larsson, Sven E., departementsråd

Lugn, P. E. Robert, överste

Månsson, E. O. Sigvard, överste av 1. graden

Nilsson, Alice H. Ch., kansliråd (fr.o.m. den 1 juni 1974 t.o.m. den 30 juni 1976)

Persson, Ragnar, överste (fr.o.m. den 1 augusti 1975)

Strand, Karl-Erik, kansliråd (fr.o.m. den 15 februari 1975)

Thufvesson, Bengt E., departementsråd
Wennerhorn, Karl Otto L., departementsråd
Wigardt, Hans G. T., planeringsdirektör (fr.o.m. den 1 december 1975)

Sekreterare:
Cederwall, Ulf C., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 december 1975)
Lundbergh, Hans P. N. J., överstelöjtnant (fr.o.m. den 1 december 1975)

Bitr. sekreterare:
Lyckeberg, Nils, departementssekreterare (t.o.m. den 31 mars 1976)

Lokal: Fredsgatan 2, 111 52 Stockholm, tel. 11 39 35 och 11 42 85 (sekreterarna), 11 88 25 (expeditionen)

Direktiven för utredningen, se 1968 års riksdagsberättelse Fö 20. Tilläggsdirektiv se 1972 års riksdagsberättelse Fö 10 samt 1975 års kommittéberättelse Fö 2.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 17 sammanträden. Därutöver har nio sammanträden hållits med särskild arbetsgrupp inom utredningen. Utredningen har besökt åtta förband och två skolor inom armén och marinen samt tre regionala staber.

Utredningen har den 31 mars 1976 avgett betänkandet (Ds Fö 1976:1) Del 1: Utgångsvärden.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

2. Krigsmaktens förvaltningsutbildningsutredning (Fö 1971:01)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 26 februari 1971 för att utreda och inkomma med förslag till förvaltningsutbildning inom krigsmakten:

Utredningsman:
Nihlfors, Folke U., organisationsdirektör, f.d. led. av riksdagen

Experter:
Brantberger, Per-Gunnar, överste
Grahm, A. Folke, byrådirektör (t.o.m. den 31 mars 1976)
Hullberg, Axel Th. A:son, överstelöjtnant (fr.o.m. den 1 april 1976)
Knöös, Erik O., kapten
Lindberg, R. Greger, överste
Magnusson, Lennart C. O., avdelningsdirektör
Nyberg, Stig K., studierektor
Skedinger, Arne H. E., överstelöjtnant (t.o.m. den 31 mars 1976)
Strömberg, Carl-Axel B., överstelöjtnant (fr.o.m. den 1 februari 1976)
Torfgård, Sven H. C. T., överste av 1. graden (t.o.m. den 31 mars 1976)

Sekreterare:
Dinell, Jan A. C., departementssekreterare

Lokal: Försvarsdepartementets kommittélokaler, Sehlstedtsgatan 9, 115 28 Stockholm, tel. 60 25 35 (utredningsmannen), växel 763 10 00 (sekreteraren), 62 21 09 (sekretariat)

Direktiven för utredningen, se 1972 års riksdagsberättelse Fö 19.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 78 sammanträden.

Utredningen har den 5 mars 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:15) Utbildning i förvaltning inom försvaret del 3 med förslag till utbildning i personaltjänst samt till administrativ utbildning av högre chefstjänstemän.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under första kvartalet 1977.

3. Ledningsgruppen (Fö 1971:03) för fortsatt utveckling av försvarets planerings- och programbudgetsystem (PPBG)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 27 maj 1971 för att framlägga förslag rörande den slutliga utformningen av försvarets nya planerings- och budgeteringssystem samt att leda och samordna det fortsatta utvecklingsarbetet inom förenämnda område:

Ordförande:
Ehrling, G. O. Ingvar, kansliråd (fr.o.m. den 1 januari 1975)

Ledamöter:
Grape, S. Lennart, departementsråd
Petri, Gunnar G. B., kansliråd (fr.o.m. den 1 augusti 1974)

Experter:
Bergelin, Peter, överstelöjtnant (t.o.m. den 31 januari 1976)
Edman, Kurt E., krigsråd (t.o.m. den 31 januari 1976)
Englund, Lars-Erik, överstelöjtnant
Folke, U. Ingemar, överstelöjtnant (t.o.m. den 31 januari 1976)
Holmberg, Gunnar E., planeringsdirektör (t.o.m. den 31 januari 1976)
Nilsson, Stig Å., organisationsdirektör (t.o.m. den 31 januari 1976)
Olsson, Jan O., departementssekreterare (t.o.m. den 31 januari 1976)
Rangne, Bo, avdelningsdirektör (t.o.m. den 31 januari 1976)
Strand, Karl-Erik, kansliråd

Sekreterare:
Edgren, Claes A. W., överste (t.o.m. den 13 juni 1976)

Bitr. sekreterare:
Hellman, Sven R., överingenjör
Sondén, Jan A., kommendörkapten

Lokal: Försvarsdepartementet, Regeringsgatan 1-3, Fack, 103 20 Stockholm, tel. 763 25 37 (ordföranden)

Direktiven för ledningsgruppen, se 1972 års riksdagsberättelse Fö 20.

Ledningsgruppen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit åtta sammanträden.

Ledningsgruppen beräknas slutföra sitt arbete under första kvartalet 1977.

4. Militära pensionsåldersdelegationen (Fö 1971:04)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 24 september 1971 med uppgift att till Kungl. Maj:t lämna förslag i frågor som hör samman med genomförandet av höjningen av pensionsåldern för militär personal (se Post- och Inrikes tidn. den 8 november 1971):

Ordförande:
Wetterblad, R. Ingmar T., generaldirektör

Ledamöter:
Bodin, K. Berndt, departementssekreterare
Bäcklin, Lars R., ombudsman
Wiberg, N. Ola R., förste ombudsman
Winéus, Bengt G., departementssekreterare

Ersättare för ledamöter:
Liedberg, Anders J. B., ombudsman (för Bäcklin)
Sandberg, K. G. Ulf, förste ombudsman (för Wiberg)

Experter:
Lindahl, Carl-Fredrik H., överstelöjtnant
Sjöö, Curt O., överstelöjtnant (fr.o.m. den 1 juli 1975)

Sekreterare:
Stålhandske, O. Lennart, överstelöjtnant

Bitr. sekreterare:
Otterberg, L. Håkan, kapten

Lokal: Försvarsdepartementets kommittélokaler, Sehlstedtsgatan 9, 115 28 Stockholm, tel. 62 28 07 (sekreteraren)

Direktiven för delegationen, se 1972 års riksdagsberättelse Fö 21.

Delegationen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tre sammanträden.

Delegationen har den 9 juni 1976 avgett en rapport över det hittills utförda arbetet rörande militära pensionsåldersreformens genomförande.

Delegationens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

5. 1972 års värnpliktsutredning (Fö 1972:01)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 april 1972 för att utreda de värnpliktigas utbildning och utnyttjande m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 27 maj 1972):

Ordförande:

Gustavsson, Bengt T., ombudsman, led. av riksdagen

Sakkunniga:

Brännström, Roland J., verkmästare, led. av riksdagen
Enskog, Carl-Gustav B., personalchef, f.d. led. av riksdagen
Gustafsson, C. E. Torsten, lantbrukare, led. av riksdagen
Gustavsson, Åke E. G., redaktör, led. av riksdagen
Hedin, Carl Eric, lantbrukare, f.d. led. av riksdagen

Experter:

Berggren, Alf, kommendör av 1. graden
Borgquist, Frithiof, byråchef
Creutzer, Bertil R., generalmajor
Hörnquist, K. Iwan E., överste av 1. graden
Karlsson, Ulf G., departementssekreterare (t.o.m. den 31 december 1975)
Lindgren, Carl-Ivar, överste
Lugn, P. E. Robert, överste
Lyth, K. Erik, överste av 1. graden
Magneberg, Stig E., överste (t.o.m. den 1 oktober 1976)
Skarstedt, Carl-Ivar S., rättschef
Wagner, G. F. Wilhelm, överste

Huvudsekreterare:

Engman, O. Ingemar, departementsråd

Sekreterare:

Jansson, K. Eric, kapten
Nystedt, Stig H., t.f. avdelningsdirektör

Direktiven för utredningen, se 1973 års riksdagsberättelse Fö 18.

Utredningen har under tiden november 1975 - september 1976 hållit nio sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter och andra som berörs av utredningens arbete.

Utredningen har den 14 september 1976 avgett delbetänkandet (Ds Fö 1976:2) Värnpliktspersonalen inom försvarsmakten och totalförsvaret i övrigt - Vissa frågor rörande personalhantering m.m.

Uppdraget är därmed slutfört.

6. 1973 års vapenfriutredning (Fö 1973:01)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 13 september 1973 för översyn av lagen om vapenfri tjänst och sanktionerna vid vägran att fullgöra värnpliktstjänstgöring eller vapenfri tjänst:

Ordförande:
Holmberg, Carl V., justitieråd

Ledamöter:
Andersson, Georg L., rektor, led. av riksdagen
Gustafsson, Stig G., förbundsjurist, f.d. led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 december 1974)
Möller, S. A. Birger, f.d. led. av riksdagen
Norrby, Karl-Eric, lantbrukare, led. av riksdagen
Werner, N. Mårten S., kyrkoherde, f.d. led. av riksdagen

Experter:
Sjöholm, Eric G. R., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 15 mars 1974)
Suneson, Karl-Henrik A., byrådirektör (fr.o.m. den 15 mars 1974)

Sekreterare:
Janson, Björn C., hovrättsassessor

Bitr. sekreterare:
Holmquist, K. O. Rolf, hovrättsassessor (fr.o.m. den 1 december 1976)
Körlof, Björn H. B., kanslisekreterare, ers. för led. av riksdagen (fr.o.m. den 4 juni 1974 t.o.m. den 10 oktober 1976)
Linde, Lars B., departementssekreterare (fr.o.m. den 1 augusti 1975)

Lokal: Försvarsdepartementet, Regeringsgatan 1-3, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren och bitr. sekreterarna)

Direktiven för utredningen, se 1974 års riksdagsberättelse Fö 14.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tolv sammanträden samt företagit studiebesök i Finland.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under första kvartalet 1977.

7. 1974 års underrättelseutredning (Fö 1974:01)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 4 januari 1974 för att utreda riktlinjer för den militära underrättelsetjänsten m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 10 januari 1974):

Ordförande:
Rosén, Nils Gustav K. G., f.d. universitetskansler

Sakkunniga:
Axell, H. Göran, ombudsman
Clason, Anders E. V., chefredaktör
Eriksson, Nancy M., fru, f.d. led. av riksdagen
Hedlund, Gunnar, förutv. statsråd, f.d. led. av riksdagen
Himmelstrand, J. Ulf I., professor

Experter:
Ekman, C. H. Stig, docent (t.o.m. den 31 januari 1976)
Skarvall, Karl-Erik, hovrättspresident (fr.o.m. den 6 februari 1974)
Wenblad, L. Bertil A., överstelöjtnant (fr.o.m. den 1 oktober t.o.m. den 31 december 1975)

Sekreterare:
Holmquist, K. O. Rolf, hovrättsassessor (t.o.m. den 11 april 1976)

Bitr. sekreterare:
Nilsson, E. Sören, departementssekreterare (fr.o.m. den 24 januari 1974)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse Fö 12.

Utredningen har under tiden november 1975 - januari 1976 hållit sex sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter och andra som berörs av utredningens arbete.

Utredningen har den 15 januari 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:19) Den militära underrättelsetjänsten.

Uppdraget är därmed slutfört.

8. Försvarsmaktens ledningsutredning (Fö 1974:03) (FLU-74)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 september 1974 för att utreda det militära försvarets centrala och högre regionala ledningsorganisation m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 28 september 1974):

Ordförande:
Gustafsson, Hans L., landshövding, f.d. led. av riksdagen

Ledamöter:

Glimnér, J. Erik, hemmansägare, led. av riksdagen
Gustavsson, Åke E. G., redaktör, led. av riksdagen
Göransson, J. Olle, verkmästare, led. av riksdagen
Lindblad, Hans B., redaktör, led. av riksdagen
Träff, Sven-Olov A., direktör, led. av riksdagen

Experter:

Bodin, K. Berndt, departementssekreterare
Grahn, T. Roland, överstelöjtnant (fr.o.m. den 23 februari t.o.m. den 15 maj 1976)
Gustafsson, Torsten B., major (fr.o.m. den 23 februari t.o.m. den 15 maj 1976)
Högberg, Lars G., fil.lic (fr.o.m. den 12 december 1974 t.o.m. den 31 december 1976)
Jarmar, L. Håkan, organisationsdirektör
Larsson, J. Krister L., överstelöjtnant (fr.o.m. den 15 januari 1975 t.o.m. den 31 december 1976)
Nielsen, Kaj L., överstelöjtnant (fr.o.m. den 23 februari t.o.m. den 15 maj 1976)
Olhede, Torleif E., departementssekreterare
Samuelson, Ulf G., kommendörkapten (fr.o.m. den 15 januari 1975 t.o.m. den 31 december 1976)
Sagrén, K. Åke, överstelöjtnant (fr.o.m. den 1 februari 1976)
Skoglund, Claes G., generalmajor
Winblad, Harry W., överste (t.o.m. den 31 december 1976)
Wallén, Göran R., kommendörkapten (fr.o.m. den 23 februari t.o.m. den 15 maj 1976)

Sekreterare:

Ludvik, Klaus, organisationsdirektör

Bitr. sekreterare:

Blomgren, Eva M., byrådirektör (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Lundqvist, Sten T:son, byrådirektör (fr.o.m. den 1 februari 1976)
Nyman, Bengt O. P., byrådirektör (fr.o.m. den 18 augusti 1975) t.o.m. den 27 februari 1976)

Lokal: Fredsgatan 2, 111 52 Stockholm, tel. 763 37 80 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse Fö 14. Kompletterande direktiv, se del II Fö 3.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 18 sammanträden samt gjort en studieresa till Norge.

Utredningen har den 1 december 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:64) Försvarsmaktens centrala ledning.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

9. 1974 års försvarsutredning (Fö 1974:04)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 25 oktober 1974 för att utreda totalförsvarets fortsatta utveckling m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 9 november 1974):

Ordförande:

Gustafsson, C. E. Torsten, lantbrukare, led. av riksdagen (fr.o.m. den 28 oktober 1976)
Thunborg, Anders I., ambassadör (t.o.m. den 7 oktober 1976)

Ledamöter:

Bengtsson, Karl F., verkmästare, led. av riksdagen
Gustafsson, C. E. Torsten, lantbrukare, led. av riksdagen (t.o.m. den 27 oktober 1976)
Gustavsson, Bengt T., ombudsman, led. av riksdagen
Göransson, J. Olle, verkmästare, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 juli 1975)
Nordbeck, S. E. Gunnar, statssekreterare (fr.o.m. den 28 oktober 1976)
Petersson, Per M., hemmansägare, led. av riksdagen
Theorin, K. Maj Britt M., sekreterare, led. av riksdagen
Thunborg, Anders I., ambassadör (fr.o.m. den 8 t.o.m. den 31 oktober 1976)

Experter:

Broström, Ulf T. F., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 21 november 1974)
Ehrling, G. O. Ingvar, kansliråd (fr.o.m. den 21 november 1974)
Eklund, C. Gunnar, generallöjtnant (fr.o.m. den 21 november 1974)
Grape, S. Lennart, departementsråd (fr.o.m. den 21 november 1974)
Hellman, Sven R., överingenjör (fr.o.m. den 21 november 1974)
Karlsson, Ulf G., departementssekreterare (t.o.m. den 31 januari 1976)
Leifland, Leif, utrikesråd (fr.o.m. den 21 november 1974)
Nordbeck, S. E. Gunnar, statssekreterare (t.o.m. den 27 oktober 1976)
Orrö, Sven-Erik O., kansliråd (fr.o.m. den 21 november 1974)
Pettersson, Lars-Olov, ombudsman (fr.o.m. den 4 maj t.o.m. den 7 oktober 1976)
Petri, Gunnar G. B., kansliråd (fr.o.m. den 21 november 1974)
Thyberg, P. Erik, byråchef (fr.o.m. den 21 november 1974)
Tunberger, Johan A., informationssekreterare (fr.o.m. den 11 november 1976)
Wigur, J. T. Rolf, överste (fr.o.m. den 21 november 1974)

Huvudsekreterare:

Engman, O. Ingemar, departementsråd (fr.o.m. den 1 november 1974)

Sekreterare:

Bergquist, Mats F. Th., departementssekreterare (t.o.m. den 31 mars 1976)

Englund, Lars-Erik, överstelöjtnant (fr.o.m. den 21 november 1974)

Sagrén, K. Åke, överstelöjtnant (fr.o.m. den 21 november 1974)

Sondén, Jan A., kommendörkapten (fr.o.m. den 21 november 1974)

Lokal: Fredsgatan 2, 111 52 Stockholm, tel. 763 37 85 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse Fö 15. Kompletterande direktiv, se 1976 års kommittéberättelse Fö 13.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 30 sammanträden samt haft överläggningar med myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete.

Utredningen har den 30 januari 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:5) Säkerhetspolitik och totalförsvar.

På uppdrag av utredningen har studier genomförts av professor Gunnar Adler-Karlsson (Ds Fö 1975:3) De multinationella företagens roll i det internationella systemet och av docent Gunnar Jervas (Ds Fö 1975:4 och 5) Teorier om uppkomsten av konflikter och krig respektive Från hotbild i öst och väst.

En projektgrupp inom försvarsdepartementets planerings- och budgetsekretariat har för utredningens räkning genomfört undersökningar dels av försvarsindustrins problem Försvarsindustriella problem (november 1975) dels Samhällsekonomisk analys av framtida flygplansanskaffning (oktober 1976).

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

10. Tjänstereglementsutredningen (Fö 1974:05)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 22 november 1974 för översyn av tjänstereglementet för krigsmakten (se Post- och Inrikes tidn. den 14 december 1974):

Ordförande:

Skarstedt, Carl-Ivar S., rättschef

Ledamöter:

Hårdefelt, S. Börje, rättschef

Peyron, Gustaf F. C., generalmajor

Expert:

Hultan, Ivan H., personaldirektör (fr.o.m. den 12 april 1976)

Huvudsekreterare:
Forssberg, E. Olof, hovrättsassessor (t.o.m. den 31 december 1976)
Holmquist, K. O. Rolf, hovrättsassessor (fr.o.m. den 1 januari 1977)

Sekreterare:
Andersson, Jan-Åke L., major
Forssberg, E. Olof, hovrättsassessor (fr.o.m. den 1 januari 1977)
Pettersson, Lars-Olov, ombudsman (t.o.m. den 29 oktober 1976)

Lokal: Försvarsdepartementet, Regeringsgatan 1-3, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreterarna)

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse Fö 14.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tio sammanträden samt haft överläggningar med särskilt utsedda kontaktmän hos myndigheter och organisationer som berörs av utredningens arbete. Studiebesök har företagits vid förband och utbildningsanstalter.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

11. Beredningen (Fö 1975:01) för det fortsatta arbetet om kvinnan i försvaret (BKF)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 27 februari 1975 för det fortsatta arbetet om kvinnan i försvaret (se Post- och Inrikes tidn. den 13 mars 1975):

Ordförande:
Frändås, S. G. Berit, adjunkt, f.d. led. av riksdagen

Ledamöter:
Barke, Christine, vice ordförande i Riksförbundet Sveriges lottakårer
Larsson, Carl-Otto, överste

Experter:
Adolfsson, Jens, förste ombudsman (fr.o.m. den 1 juli 1975 t.o.m. den 30 september 1976)
Ershammar, Mats O. T., konsulent (fr.o.m. den 15 april 1975)
Granath, Sölve O., förste ombudsman (fr.o.m. den 18 april 1975)
Hultan, Ivan, personaldirektör (fr.o.m. den 6 maj 1975)
Mohall, Carl-Erik, förste ombudsman (fr.o.m. den 1 oktober 1976)
Sjöö, Curt O., överstelöjtnant (fr.o.m. den 18 april 1975)

Sekreterare:
Ershammar, Mats O. T., konsulent (fr.o.m. den 1 februari 1976)

Lokal: Kommendörsgatan 28, 5 tr., 114 48 Stockholm, tel. 61 58 16 (sekreteraren)

Direktiven för beredningen, se 1976 års kommittéberättelse Fö 15.

Beredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 15 sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter och andra som berörs av beredningens arbete.

Beredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

12. Försvarets gymnasieutredning (Fö 1975:02)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 7 maj 1975 för utredning om försvarets gymnasiala utbildning (se Post- och Inrikes tidn. den 31 maj 1975):

Ordförande:

Wååg, Nils Erik, byggnadsingenjör, led. av riksdagen

Experter:

Elfving, Arne, skolinspektör (fr.o.m. den 17 maj t.o.m. den 30 november 1976)
Hammarström, P. Rickard, studierektor (fr.o.m. den 16 juni 1975)
Lundin, Åke E., överstelöjtnant (fr.o.m. den 16 juni 1975)
Nicklasson, Stina, skolinspektör (fr.o.m. den 16 juni 1975)
Norenberg, Bertil W., studierektor (fr.o.m. den 16 juni 1975)
Nyberg, Stig K., studierektor (fr.o.m. den 16 juni 1975)
Palm, Hans G. G., t.f. kansliråd (fr.o.m. den 16 juni 1975)

Sekreterare:

Ekberg, S. Britta, t.f. kansliråd (t.o.m. den 30 april 1976)
Nystedt, Stig H., t.f. avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 maj 1976)

Lokal: Försvarsdepartementets kommittélokaler, Sehlstedtsgatan 9, 115 28 Stockholm, tel. 61 35 03 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse Fö 16.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

13. 1975 års skyddsrumsutredning (Fö 1975:03)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 18 juni 1975 för att lämna förslag till bestämmelser för övergången till ändrat skyddsrumssystem (se Post- och Inrikes tidn. den 5 juli 1975):

Ordförande:
Gustafsson, M. Gunnar, generaldirektör, f.d. led. av riksdagen

Ledamöter:
Welin, E. Gösta, direktör
Wiklund, Svea S. S., fru, led. av riksdagen
Williamsson, Uno E. I., länsråd

Experter:
Edmén, Lars H., försvarsdirektör (fr.o.m. den 8 januari 1976)
Egnell, S. Jan-Erik, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 8 januari 1976)
Janson, Björn C., hovrättsassessor
Krona, Kurt, sektionschef (fr.o.m. den 15 november 1975)
Lagerblad, J. Peter, departementssekreterare
Terstad, I. Gösta A., kansliråd

Sekreterare:
Tjörneryd, John E. E., byråchef

Lokal: Civilförsvarsstyrelsen, Fack, 162 10 Vällingby, tel. 37 26 00 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse Fö 17.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit åtta sammanträden.

Utredningen har den 21 maj 1976 till regeringen överlämnat förslag till förordning om skyddsrum och förslag till bestämmelser för kommunal skyddsrumsplanering.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

14. Utredningen (Fö 1975:04) om inflytande m. m. inom värnpliktsutbildningen

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 18 juni 1975 för översyn av medbestämmande och inflytande inom utbildningen i det militära försvaret (se Post- och Inrikes tidn. den 11 juli 1975):

Ordförande:
Larsson, Ulf O., f.d. statssekreterare

Ledamöter:
Andersson, Uno, sektionsordförande
Johansson, O. Mauritz, förste ombudsman
Månsson, E. O. Sigvard, överste av 1. graden
Sandberg, Ulf K., förste ombudsman
Selö, Christer, ombudsman
Svensson, Raymond, ombudsman

Referensgrupp för utbildningsfrågor:

Experter:
Alexandersson, Anders, värnpliktig (fr.o.m. den 12 april 1976)
Andersson, Claes-Göran, major (fr.o.m. den 12 april 1976)
Arvidsson, Gunnar, förrådsförman (fr.o.m. den 12 april 1976)
Bjerke, Bertil, konsulent (fr.o.m. den 12 april 1976)
Bock, Henry, värnpliktig (fr.o.m. den 12 april 1976)
Bodin, K. Berndt, departementssekreterare (fr.o.m. den 1 oktober 1976)
Dahlén, Torsten, kapten (fr.o.m. den 12 april 1976)
Gustafson, Ingemar, fanjunkare (fr.o.m. den 12 april 1976)
Hjelm, Lars, överstelöjtnant (fr.o.m. den 12 april 1976)
Nilsson, Bengt, överstelöjtnant (fr.o.m. den 12 april 1976)
Westling, Nils E., värnpliktig

Sekreterare:
Höglund, G. Z. Margrethe, sekreterare (fr.o.m. den 1 november 1975)

Bitr. sekreterare:
Ekberg, Britta S., departementssekreterare (fr.o.m. den 25 september 1975)
Pettersson, Lars-Olov, ombudsman (fr.o.m. den 25 september 1975 t.o.m. den 29 oktober 1976)

Lokal: Gamla riksdagshuset, 111 82 Stockholm, tel. växel 14 10 00 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse Fö 18. Tilläggsdirektiv, se del II Fö 2.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 15 sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete. Därutöver har sammanträde hållits med referensgruppen för utbildningsfrågor.

Utredningen har den 5 november 1976 avgett betänkandet (Ds Fö 1976:3) Utökat värnpliktsinflytande.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

15. Utredningen (Fö 1976:01) om statsbidrag till fritidssysselsättningar för värnpliktiga

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 29 januari 1976 för att utreda frågan om statsbidrag till fritidssysselsättningar för värnpliktige (se Post- och Inrikes tidn. den 14 februari 1976):

Sakkunnig:

Olsson, Mats, sparbankskonsulent, f.d. led. av riksdagen (fr.o.m. den 29 januari 1976)

Sekreterare:

Johansson, Kjell J.-O., kanslisekreterare (fr.o.m. den 15 mars 1976)

Lokal: Försvarsdepartementet, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se del II Fö 1.

Utredningen har under tiden januari - oktober 1976 hållit åtta sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

Socialdepartementet

Inom detta avsnitt har följande kommittéer avslutat sin verksamhet under år 1976: 6, 11, 23, 24 och 25

Följande kommittéer inom avsnittet fullgör inte egentligt utredningsuppdrag: 2, 13 och 18

1. Handikapputredningen (S 1966:38)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1965 för att utreda frågan angående omvårdnaden av handikappade (se Post- och Inrikes tidn. den 16 juli 1965):

Ordförande:
Skantz, Anna-Greta, ombudsman, led. av riksdagen

Ledamöter:
Antonsson, Johannes M., statsråd, led. av riksdagen
Fors, Åke Hj., kansliråd
Gustafsson, Åke G., avdelningschef
Jonsson, Elver A. D., postiljon, led. av riksdagen
Nilsson, K. Börje, förbundsordförande, led. av riksdagen
Åkerlind, Allan J. G., byggnadsarbetare, led. av riksdagen

Experter:
Brattgård, Sven-Olof, professor
Boman, Lars H., avdelningsdirektör
Carlsson, Barbro L., fil. mag.
Dalén, Ingrid, departementssekreterare
Eriksson, I. Seved, byråchef
Gardeström, Linnéa, sekreterare
Hanson, Göte, bitr. professor
Hansson, Nils, direktör
Lindqvist, Bengt, direktör
Lundström, Karin E., f.d. undervisningsråd
Madebrink, Rut, rektor
Sundmark, Bo V., avdelningsdirektör
Utberg, Rolf F., kanslichef

Sekreterare:
Mattsson, Bengt-Olof T., departementssekreterare
Nolte, Lennart R. J., anpassningslärare

Lokal: Socialdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Direktiven för utredningen, se 1966 års riksdagsberättelse S 38. Tilläggsdirektiv, se 1971 års riksdagsberättelse S 13.

Kungl. Maj:t har den 25 maj 1973 till utredningen överlämnat riksdagens skrivelse den 9 maj 1973, nr 180, jämte socialutskottets betänkande 1973:12, såvitt avser frågan om flerhandikappades problem, för att prövas av utredningen vid fullgörandet av dess uppdrag.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 16 sammanträden.

Utredningen har den 22 juni 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:20) Kultur åt alla.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

2. Socialdepartementets sjukvårdsdelegation (S 1966:39)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1965 för att som en till socialdepartementet knuten delegation följa utbyggnaden av sjukvårdsresurserna i landet och verka för en samordning av sjukvårdsplaneringen:

Ordförande:

Fridh, Göte, f.d. statssekreterare (t.o.m. den 19 oktober 1976)
Larsson, Gerhard, statssekreterare (fr.o.m. den 20 oktober 1976)

Ledamöter:

Alsén, Sven, avdelningschef
Andersson, J. Gunnar D., överdirektör
Andersson, Johnny, departementsråd (fr.o.m. den 15 maj 1976)
Berg, C. G. Håkan, departementsråd (t.o.m. den 14 maj 1976)
Carlsson, G. Rune, förbundsdirektör
Englund, K. Svante I., departementsråd
Ericsson, Bengt G., direktör
Ericsson, Nils E., ombudsman
Eriksson, Evert G., landstingsråd
Hansson, Stig F., landstingsråd
Hedlund, Bengt N. R., kommunalråd (fr.o.m. den 1 november 1976)
Heideman, Gunnar A., kommunalråd
Hillerdal, Olof, bitr. överläkare (fr.o.m. den 6 december 1976)
Holmstedt, Igor, landstingsledamot
Höglund, K. Thure, sjukvårdsdirektör (t.o.m. den 31 oktober 1976)
Kärnek, Ruth I. C., landstingsledamot

Lindahl-Kiessling, Kerstin, planeringschef (fr.o.m. den 6 december 1976)
Lindström, Alice M. F., undervisningsråd
Nelander, Olle M. V., direktör (t.o.m. den 31 augusti 1976)
Petersson, Olof H. E., kansliråd
Rexed, Bror A., generaldirektör
Söderqvist, Bengt O. A., expeditionschef
Thor, Thorsten, direktör (fr.o.m. den 1 september 1976)
Ward, Kurt K. B., landstingsråd
Westerborn, Olle O. A., docent
Zetterström-Lagerwall, Gerd M., direktör

Experter:
Bergstedt, Tord L. H., sjukvårdsdirektör
Fredriksson, H. Einar, byråchef
Häggquist, Harald, avdelningsdirektör (t.o.m. den 5 december 1976)
Jönsson, E. Gustav, departementsråd
Lindgren, S. Åke, generalläkare
Nygren, G. Ingemar, kansliråd
Orava, Olavi A. (Olle), byråchef
Wennström, K. Gunnar, avdelningschef
Wictorson, Karl-Eric A., avdelningschef

Sekreterare:
Bratthall, Birgitta, departementssekreterare

Lokal: Socialdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Delegationen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit två plenarsammanträden.

Under året har delegationen bl.a. behandlat olika frågor beträffande läkarfördelningsprogrammet och sjukvårdsplanering. Delegationen har vidare angett riktlinjer för prioritering av nya byggnadsinvesteringar inom sjukvårdssektorn för åren 1977-1978.

En av delegationen tillsatt arbetsgrupp med uppgift att utreda frågor rörande s.k. hälsocentra har avgett en rapport vilken överlämnats till regeringen.

Delegationens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

3. Socialutredningen (S 1969:29)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 8 december 1967 för allmän översyn av den sociala vårdlagstiftningen (se Post- och Inrikes tidn. den 2 februari 1968):

Ordförande:

Andersson, Thure G., f.d. landshövding, f.d. led. av riksdagen

Ledamöter:

Ahlgren, Sven H. J., förbundsordförande
Albinsson, N. Gillis, landstingsdirektör
Andersson, G. Ingemar, byråchef
Blomdahl, Bengt O., förbundsordförande
Henrikson, Lars G., ombudsman, led. av riksdagen
Krantz, P. Gunnar, direktör
Larsson, Erik, lantbrukare, led. av riksdagen
Littmarck, Blenda M. V., fröken, ers. för led. av riksdagen (fr.o.m. den 6 december 1976)
Lundblad, Grethe, socialinspektör, led. av riksdagen
Mangård, Nils, hovrättsråd
Troedsson, Ingegerd, statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 14 oktober 1976)
Sylvander, Inga M., förbundsordförande
Wiklund, S. A. Daniel, avdelningsdirektör, f.d. led. av riksdagen

Experter:

Carlson, K. Sören, f. borgarråd
Forslund, E. Birger, kansliråd
Gisslén, Axel, personaldirektör
Grönwall, Lars O., departementsråd
Hedlén, Bengt R., socialdirektör
Hedlund, Bengt N. R., kommunalråd
Hjelmqvist, Ingvar K. R., kansliråd
Holmberg, Sten E., socialdirektör
Nelson, Alvar F. A., professor
Norström, Carl C:son, byråchef (fr.o.m. den 1 november 1976)
Ottoson, Ivan, rektor
Rigbäck, Berndt G., direktör
Stark, K. Birger, socialchef
Sverne, Tor E., lagman

Sekreterare:

Carlsson, Sven-Gunnar, konsulent
Fredelius, Bengt, hovrättsassessor (t.o.m. den 31 oktober 1976)
Nasenius, B. Jan V., departementssekreterare
Söderberg, Bengt W., socialchef
Thunved, Anders E., hovrättsassessor
Vrede, Björn E., sekreterare (t.o.m. den 31 december 1976)

Bitr. sekreterare:

Ritter, Kristin, socionom

Lokal: Lilla Nygatan 1, 3 tr., 111 28 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Direktiven för utredningen, se 1969 års riksdagsberättelse S 29. Tilläggsdirektiv, se 1973 års riksdagsberättelse S 9.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 18 sammanträden under sammanlagt 44 dagar.

En remissammanställning över socialutredningens betänkande har utarbetats (Ds S 1975:15) Socialutredningen och remissorganens syn på framtidens socialvård.

Utredningen beräknas år 1977 framlägga förslag till socialtjänstlag m.fl. författningar.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

4. Sjukvårdskostnadsutredningen (S 1970:32)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 27 juni 1969 för att utreda vissa frågor rörande sjukvårdskostnader, innefattande dels en samhällsekonomisk analys rörande sjukvårdskostnadernas utveckling, dels en teknisk undersökning rörande verkningar individuellt och kollektivt av nuvarande metoder för sjukvårdskostnadernas finansiering:

Utredningsman:
Höök, Erik S. V., professor

Experter:
Ericsson, Kjell U., förste sekreterare
Lindgren, S. Åke, generalläkare
Skogsberg, P. Gösta, f.d. avdelningschef
Stenfors, Bo I. L., departementssekreterare
Svenonius, Rolf H., ekonomichef

Sekreterare:
Hjorth, Lars E. A., kansliråd

Lokal: Industridepartementet, Storkyrkobrinken 7, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningsarbetet. Därutöver har sammanträden hållits i en särskild arbetsgrupp om de totala sjukvårdskostnadernas fördelning.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

5. Pensionskommittén (S 1970:40)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 27 maj 1970 för att utreda frågan om pensionsåldern m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 25 juni 1970):

Ordförande:
Granqvist, Liss M., president

Ledamöter:
Andersson, M. Alvar, lantbrukare, led. av riksdagen
Bergström, Britta J., universitetslektor, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 november 1976)
Jönsson, Gustav, departementsråd
Karlsson, F. Göran, redaktör, led. av riksdagen
Mundebo, K. A. Ingemar, statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 7 oktober 1976)
Nordberg, S. Ivar, ombudsman, led. av riksdagen
Regnéll, Carl Göran, bankdirektör, f.d. led. av riksdagen

Experter:
Bratthall, Kenneth, hovrättsassessor
Danielson, Gunnar H., generaldirektör
Haglund, Sven, t.f. avdelningsdirektör
Nilsson, K. F. Lennart, kansliråd
Persson, Gustav B., sekreterare
Petri, Carl Axel H., kammarrättspresident
Svensson, Inge G., direktör
Ödman, Margot, ombudsman

Sekreterare:
Abelson, Lars Göran, hovrättsfiskal (fr.o.m. den 1 januari 1977)
Alkman, Leif A., kammarrättsfiskal
Nordborg, Kjerstin M., hovrättsfiskal

Lokal: Lilla Nygatan 1, 1 tr., 111 28 Stockholm, tel. 21 52 82 (Alkman) och 20 68 13 (Nordborg)

Direktiven för kommittén, se 1971 års riksdagsberättelse S 34. Tilläggsdirektiv, se del II S 1.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden. Kommittén avser att i början av år 1977 avge ett betänkande om intjänande av pensionspoäng inom tilläggspensioneringen, avgiftsreglerna inom socialförsäkringarna samt standardsäkring av pensionssystemet.

Kommittéens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

6. Yrkesskadeförsäkringskommittén (S 1971:01)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 april 1971 för att företa en översyn av yrkesskadeförsäkringen m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 12 juni 1971):

Ordförande:
Ekberg, Leif, justitieombudsman

Ledamöter:
Andersson, M. Alvar, lantbrukare, led. av riksdagen
Fredriksson, K. Torsten, gruvarbetare, f.d. led. av riksdagen
Gustafsson, Olof, direktör
Karlsson, Henry, förbundssekreterare
Svensson, Inge G., direktör
Walander, Håkan I., ombudsman

Experter:
Dahlström, Lars E., försäkringsdomare
Forssberg, Olof, hovrättsassessor
Grönwall, Lars O., departementsråd
Karlsson, H. K. Göran, ombudsman
Marits, Arvo A., byråchef
Sandell, Arne, bitr. direktör
Söderberg, Åke M., t.f. avdelningschef

Sekreterare:
Gustavsson, Bengt A., kammarrättsfiskal
Hessmark, Lars-Göran, kammarrättsfiskal

Direktiven för kommittén, se 1972 års riksdagsberättelse S 32.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tio sammanträden.

Kommittén har i september 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:50) Statligt personalskadeskydd.

Uppdraget är därmed slutfört.

7. Barnomsorgsgruppen (S 1973:07)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 juni 1973 för frågor rörande verksamheten för barn med särskilda behov av stödåtgärder m. m.:

Ordförande:
Lundblad, Grethe, socialinspektör, led. av riksdagen

Ledamöter:
Baude, Annika M. C., avdelningschef
Henriksson, E. Sture F., avdelningsdirektör
Johansson, Karl-Axel, sekreterare
Tonér, E. Mari-Anne, skolkonsulent
Viklund, Margareta, sekreterare

Experter:
Bergfors, Per-Gösta, överläkare
Fändriks, Ann-Louise, förskollärare
Gardeström, Linnéa, sekreterare
Stjerna, Kenneth H., sekreterare
Svensson, Sten, departementssekreterare

Sekretariat:
Lauritzen, Sonja, psykolog (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Söderberg, Per-Olof, sekreterare
Spörndly, Barbro I., departementssekreterare
Sävenstrand, Inger E., sjukvårdslärare

Bitr. sekreterare:
Hellström, I. Agneta, assistent (t.o.m. den 30 november 1976)

Lokal: Socialdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse S 19.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden.

Utredningen har i november 1976 avgett betänkandet (Ds S 1976:7) Samverkan i barnomsorgen II, Handikappade barns förskolevistelse.

Utredningens arbete avseende föräldrautbildning beräknas pågå under hela år 1977.

8. Barnmiljöutredningen (S 1973:08)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 juni 1973 för att undersöka barnens levnadsförhållanden:

Utredningsman:
Rexed, Bror A., generaldirektör

Sekreterare:
Lund, Karin, socionom
Wittorp, I. Birgitta, departementssekreterare

Lokal: Socialdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Direktiven för utredningen, se 1974 års riksdagsberättelse S 31.

Utredningen avlämnade i december 1975 ett betänkande (SOU 1975:30) Barnens livsmiljö jämte sju bakgrundsrapporter (SOU 1975:31-38) samt tre bakgrundsrapporter i socialdepartementets stencilserie.

Utredningen har fortsatt sitt arbete under år 1976 och beräknas slutföra arbetet under första hälften av år 1977.

9. Familjestödsutredningen (S 1974:01)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 4 januari 1974 för att pröva vissa frågor inom föräldraförsäkringen m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 22 januari 1974):

Utredningsman:
Odhnoff, Camilla, landshövding

Experter:
Grönwall, Lars O., departementsråd
Hellman, Lars, förbundssekreterare
Johansson, Karl-Axel, sekreterare
Jönsson, E. Gustav, departementsråd
Persson, Gustav B., sekreterare
Sjöberg, Margit E., länsarbetsdirektör
Svensson, Inge G., direktör

Sekreterare:
Kindlund, A. Sören, departementssekreterare

Bitr. sekreterare:
Arve-Parés, Birgit E., fil. kand.
Etzler, Cecilia E. M., byrådirektör
Karlsson, Vanja M., seminarielärare
Sjöblom, Kerstin, psykolog (fr.o.m. den 1 april 1976)

Lokal: Socialdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse S 22.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit åtta sammanträden.

Utredningen har i december 1975 avgett förslag om fosterföräldrars rätt till föräldrapenning och sjukpenning.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

10. Medicinalansvarskommittén (S 1974:02)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 18 januari 1974 för att utreda vissa ansvarsfrågor m. m. inom hälso- och sjukvården (se Post- och Inrikes tidn. den 25 januari 1974):

Ordförande:
Lidbeck, P. Ingmar, regeringsråd

Sakkunniga:
Hjern, Bo, verkst. direktör
Hjerne, Gunnar, landstingsråd
Karlsson, F. Göran, redaktör, led. av riksdagen
Larsson, Erik, lantbrukare, led. av riksdagen
Wilander, Sven E., landstingsledamot

Experter:
Herner, N. Birger E., överläkare
Hultstrand, Lars R., hovrättsassessor
Kullberg, Gunni V., förste förbundssekreterare
Langton, Börje, byråchef
Lundqvist, Lilly M., första skötare
Malmqvist, Jan, tandläkare
Roos, Kurt H. G., medicinalråd
Royen, Sverre N. H., direktör
Serner, Uncas, sekreterare (fr.o.m. den 26 februari 1976)

Sekreterare:
Prom, Peter F. G., hovrättsassessor
Wistrand, Birgitta M., sekreterare

Lokal: Lilla Nygatan 1, 3 tr., 111 28 Stockholm, tel. 21 64 43 (Prom), 21 58 99 (Wistrand)

Direktiven för kommittén, se 1975 års kommittéberättelse S 23.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 13 sammanträden samt haft överläggningar och annan kontakt med myndigheter samt patient- och personalorganisationer. Företrädare för kommittén har deltagit i den första världskongressen om patient counselling i Amsterdam den 21-23 april 1976.

Kommittén avser att vid årsskiftet 1976-1977 avge dels ett delbetänkande om legitimation av psykolog, dels en rapport angående informationsfrågorna inom hälso- och sjukvården.

Kommittén beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

11. Utredningen (S 1974:03) angående översyn av besvärsorganisationen inom socialförsäkringen m. m.

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 18 januari 1974 för att företa en översyn av besvärsorganisationen inom socialförsäkringen m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 26 januari 1974):

Utredningsman:
Wentz, Nils O., kammarrättspresident

Experter:
Forstadius, Erik L. W., direktör
Karlsson, K. Henry, ombudsman
Lundberg, E. Allan, försäkringsdomare
Lundin, N. Tore H., bitr. skattedirektör
Sjöberg, N. Björn V., rättschef
Sjönell, L. Marianne, byråchef
Ödman, Margot, ombudsman

Sekreterare:
Kärrström, Margit, kammarrättsråd

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse S 24.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden.

Utredningen har i september 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:53) Försäkringsrätt och försäkringsöverdomstol.

Uppdraget är därmed slutfört.

12. Nykterhetsvårdens erkända och enskilda vårdanstalters personalorganisationsutredning (S 1974:04) (NEPO)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 25 januari 1974 med uppdrag att företa en översyn av personalorganisationen vid erkända och enskilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare:

Utredningsman:
Jonsson, Folke, byråchef

Experter:
Blixt, Olov, ombudsman
Danielsson, Birger, direktör
Nordström, Gösta, byråchef
Söderman, Elis A., ombudsman

Sekreterare:
Bystedt, Nils, byrådirektör
Karlsson, Eva, förste byråsekreterare (fr.o.m. den 7 april 1976)

Lokal: Socialdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. 21 04 85 (Bystedt), 21 13 93 (Karlsson)

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tio sammanträden samt företagit resor till vårdanstalter för alkoholmissbrukare. Ett flertal anställda har intervjuats om sina arbetsförhållanden.

Utredningen har i augusti 1976 avgett delbetänkandet (Ds S 1976:6) Utbildning.

Kommittén beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

13. Delegationen (S 1974:05) för social forskning

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts beslut den 28 juni 1974 för att som en till socialdepartementet knuten delegation ha till uppgift dels att med utgångspunkt i departementets verksamhetsområden svara för bedömning och samordning av pågående och planerade projekt avseende forsknings- och utvecklingsarbete samt försöksverksamhet inom den sociala sektorn, dels att initiera forsknings- och utvecklingsarbete av betydelse för socialpolitiken:

Ordförande:
Lindberg, Ingemar, kansliråd

Ledamöter:
Berfenstam, Ragnar A. G., professor
Engström, Arne V., professor, generaldirektör
Göransson, G. Bertil, landstingsråd (fr.o.m. den 1 december 1976)
Hedberg, J. Anund, kommunalråd
Hedlén, Bengt R., socialdirektör
Kärnek, Ruth I. C., landstingsledamot (t.o.m. den 30 november 1976)
Lindahl, Hedda, landstingsledamot
Rehn, L. Gösta, professor
Rexed, Bror A., generaldirektör
Wiklund, Svea S. S., fru, led. av riksdagen
Åström, Lars-Åke E., generaldirektör

Ersättare:
Bergman, Sven-Eric, avdelningschef (för Lindahl) (fr.o.m. den 5 november 1976)

Ericsson, Bengt G., direktör (för Lindahl) (t.o.m. den 4 november 1976)
Gardell, Bertil G. T. B., docent (för Engström)
Göransson, G. Bertil, landstingsråd (för Lindberg)
Janson, Carl-Gunnar, professor (för Berfenstam)
Järnbrink, Hans G., överdirektör (för Åström)
Korpi, F. Walter, professor (för Rehn)
Larsson, Karl G., sektionschef (för Hedberg) (t.o.m. den 12 maj 1976)
Lovén, John, sektionschef (för Hedberg) (fr.o.m. den 13 maj 1976)
Magnusson, Nils A., departementsråd (för Lindberg) (fr.o.m. den 1 december 1976)
Skalin, E. Douglas, förste sekreterare (för Kärnek)
Stark, K. Birger, socialchef (för Hedlén)
Wennström, K. Gunnar, avdelningschef (för Rexed)
Åstrand, Göran, kommunalkonsulent (för Wiklund)

Experter:
Forslund, E. Birger, kansliråd
Nelander, Olle M. V., direktör (t.o.m. den 31 mars 1976)
Wallberg, Klas H. S., avdelningschef
Wictorson, Karl-Eric, avdelningschef (fr.o.m. den 1 april 1976)

Sekreterare:
Uggla, G. Inga-Lill, fil. lic.

Bitr. sekreterare:
Jonsson, Lena B., departementssekreterare (fr.o.m. den 25 oktober 1976)

Lokal: Socialdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Delegationen har hållit fem sammanträden. Dessutom har delegationens arbetsutskott hållit sju sammanträden. Den 9 februari 1976 anordnade delegationen ett symposium rörande forskningsprojektet Socialvården i tre kommuner.

Delegationens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

14. Pensionärsundersökningen (S 1974:06)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 juni 1974 för att göra en undersökning angående åldringsvården m. m.:

Utredningsman:
Forslund, E. Birger, kansliråd

Experter:
Bratthall, Birgitta, departementssekreterare
Ekberg, Valter, sekreterare
Englund, K. Svante I., departementsråd
Larsson, Gustav, f.d. kommunalråd
Petersson, Kerstin, sekreterare
Skalin, E. Douglas, förste sekreterare
Svanborg, Alvar, överläkare
Sälde, K. A. Henry, avdelningschef
Widman, Mona G. U-B., socialassistent

Sekreterare:
Hedin, Bernt, departementssekreterare
Redgert, Jan I. G., avdelningschef

Lokal: Socialdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse S 27.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden under sammanlagt elva dagar.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

15. Regionsjukvårdsutredningen (S 1974:07)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 juni 1974 för att utreda regionsjukvårdens organisation m. m.:

Ordförande:
Söderqvist, Bengt O. A., expeditionschef

Sakkunniga:
Alsén, Sven, avdelningschef
Eskel, Arvid, landstingsråd
Göransson, G. Bertil, landstingsråd
Olsson, Harald, landstingsledamot (fr.o.m. den 6 oktober 1976)
Wedin, Nils J., landstingsråd (t.o.m. den 1 augusti 1976, avliden)

Experter:
Ericsson, Bengt G., direktör (t.o.m. den 31 augusti 1976)
Fredriksson, H. Einar, byråchef
Gremner, Kjell, organisationschef
Hamberger, Carl-Axel, professor
Hjern, Bo G., verkst. direktör
Nygren, G. Ingemar, kansliråd

Roos, Kurt H. G., medicinalråd (fr.o.m. den 1 september 1976)
Skalin, E. Douglas, förste sekreterare (fr.o.m. den 1 september 1976)
Werkö, Lars, professor
Wictorson, Karl-Eric A., avdelningschef

Sekreterare:
Bratthall, Birgitta, departementssekreterare

Bitr. sekreterare:
Olofsson, C. Sigbjörn, aspirant (fr.o.m. den 16 februari 1976)

Lokal: Socialdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Särskilda direktiv har ej meddelats.

En särskild arbetsgrupp har tillsatts för att analysera regionsjukvårdens innehåll och avgränsning gentemot länssjukvården.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fyra sammanträden. Därutöver har sammanträden ägt rum i arbetsgrupper.

Den särskilda arbetsgruppen har fortlöpande avlämnat rapporter beträffande vissa medicinska verksamhetsområden och beräknas lämna slutrapport till utredningen vid årsskiftet 1976-1977.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete vid årsskiftet 1976/77.

16. Hälsovårdsstadgeutredningen (S 1974:08)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 juni 1974 för att göra en översyn av hälsovårdsstadgan:

Ordförande:
Sundström, Thorsten, f. borgarråd

Sakkunniga:
Andersson, Karl-Gustav, kommunalråd
Andersson, Roland I., länshälsovårdskonsulent
Johansson, J. Erik, lantbrukare, led. av riksdagen
Rinder, Lennart, medicinalråd
Törnquist, Harry E., byggnadsråd
Ågren, Lars O. T., direktör

Experter:
Eriksson, Sune, avdelningsdirektör
Hallbäck, Thore, hälsovårdsdirektör
Hultstrand, Lars R., hovrättsassessor
Mollstedt, Bengt O., stadsläkare

Petrelius, Torsten, avdelningschef
Swarén, Ulla M., byråchef

Sekreterare:
Meyer, Lennart S. G., hovrättsassessor

Bitr. sekreterare:
Berglund, Bengt I., byrådirektör

Lokal: Lilla Nygatan 1, 3 tr., 111 28 Stockholm, tel. 21 58 39

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse S 29.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit elva sammanträden. Därjämte har en expertgrupp inom utredningen sammanträtt åtta gånger.

Utredningen har haft överläggningar med olika myndigheter och andra som berörs av utredningens arbete.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

17. Sakkunniga (S 1974:09) med uppdrag att utreda vissa frågor beträffande sjukvård i livets slutskede (SLS)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 november 1974 för att utreda vissa frågor beträffande sjukvård i livets slutskede:

Ordförande:
Rexed, Bror A., generaldirektör

Sakkunniga:
Biörck, C. Gunnar W., professor, led. av riksdagen
Einhorn, Jerzy, professor
Giertz, Gustav B., professor
Göransson, G. Bertil, landstingsråd
Karlsson, F. Göran, redaktör, led. av riksdagen
Kärnek, Ruth I. C., landstingsledamot
Linder, Lars G., överläkare
Zetterström-Lagervall, Gerd M., direktör
Willig, Anna, undersköterska

Experter:
Carlheim-Gyllensköld, Karin, fil. dr.
Feigenberg, Loma, bitr. överläkare
Langton, Börje, byråchef

Sekreterare:
Björkman, Marie-Louise (Malou) K., fil. kand.

Wistrand, Birgitta M., informationssekreterare (fr.o.m. den 1 december 1976)

Lokal: Socialstyrelsen, Fack, 106 30 Stockholm, tel. växel 14 06 00 (sekreteraren)

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tre sammanträden.

Två särskilda delstudier som görs för utredningens räkning Omvårdnadssituationen för terminalt sjuka patienter och Mänskliga relationer i livets slutskede håller på att slutföras.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

18. Ledningsgruppen (S 1974:11) för försöksverksamhet inom socialvården

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 december 1974 för försöksverksamhet inom socialvården:

Ordförande:
Göransson, G. Bertil, landstingsråd

Ledamöter:
Larsson, Karl G., sektionschef (t.o.m. den 11 mars 1976)
Lovén, John T., sektionschef (fr.o.m. den 12 mars 1976)
Nilsson, Göte, intendent
Ottoson, Ivan, rektor
Thorstenson, R. Billy, kansliråd
Wiktorin, Bengt, sektionschef (t.o.m. den 10 maj 1976)
Villner, Ina, sekreterare (fr.o.m. den 11 maj 1976)

Experter:
Holmquist, Lizzie, folkskollärare
Larnstedt, A. Ossian G., departementsråd
Magnusson, Nils, departementsråd (fr.o.m. den 1 februari 1976)
Ording, Jan, byråchef (fr.o.m. den 20 maj 1976)
Palm, Margit, fru

Bitr. sekreterare:
Haeggström, Ingrid M., assistent
Lamnevik, Gunilla, socionom
Ohlsson, Ann-Margret, landstingssekreterare (fr.o.m. den 1 april 1976)

Lokal: Landstingshuset, Box 1003, 221 02 Lund, tel. 046/15 34 77 och 15 34 85

Ledningsgruppen har till uppgift att bedriva försöksverksamhet inom socialvården, främst barna- och ungdomsvården i syfte att ge praktiska erfarenheter inför förestående reformarbete på grundval av socialutredningens och fosterbarnsutredningens intentioner.

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Ledningsgruppen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden. Den referensgrupp med företrädare för de fackliga organisationerna, som knutits till ledningsgruppen, har under samma tid sammanträtt två gånger.

Ledningsgruppens försöksverksamhet bedrivs i Skåne och innefattar särskilda projekt i elva kommuner, ändrat utnyttjande av inom regionen befintliga institutioner samt utbildnings- och konferensverksamhet i anslutning härtill. Projekten i kommunerna omfattar bl.a. försök med hemma-hos-arbetare, kontraktering av familjehem, kommunala familjehem, stödfamiljer samt aktivitetsskapande verksamhet för ungdomar och missbrukargrupper.

En utvärderingsgrupp har i september 1976 avgett en delrapport över hittillsvarande erfarenheter av verksamheten med kontrakterade och kommunala familjehem. Ledningsgruppen har i rapport daterad 1976-10-05 gjort en utvärdering av försöksverksamhet med fortbildning av vissa personalgrupper i hemma-hosarbete.

Ledningsgruppens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

19. Arbetsgruppen (S 1975:01) för social information

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 20 februari 1975 för att utarbeta samt ombesörja tryckning och distribution i början av år 1976 av en ny upplaga av socialkatalogen:

Ordförande:
Korpi, Sture H., t.f. byråchef

Ledamöter:
Appelgren, J. Åke H., informationssekreterare
Björck, Berndt H., informationschef
Edström, J. Lennart, informationschef
Janzon, Bengt, presschef
Norrman, Inger K., informationssekreterare
Walander, Håkan I., ombudsman

Experter:
Fors, Åke Hj., kansliråd
Lersäther, Anna Margareta (Anna-Greta), lokalkontorsföreståndare
Trygve, Jan S., byråchef

Sekreterare:
Thunberg, Torsten I., informationssekreterare

Bitr. sekreterare:
Hedenström, Bengt, sekreterare (t.o.m. den 31 januari 1976)
Rydbeck, Margareta A., informationssekreterare (t.o.m. den 23 juli 1976)

Lokal: Socialdepartementet, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Arbetsgruppen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden samt haft överläggningar med myndigheter, organisationer och andra som berörs av arbetsgruppens arbete.

Arbetsgruppen har under året utarbetat och distribuerat 1976 års upplaga av socialkatalogen. Socialkatalogen har genom arbetsgruppens försorg även givits ut i punktskrifts- och talboksversioner.

Arbetsgruppen avser att under första kvartalet 1977 utarbeta och distribuera socialkatalogen på finska, grekiska, serbokroatiska och engelska för information till invandrare m.fl.

Arbetsgruppen beräknas slutföra sitt arbete under våren 1977.

20. Socialpolitiska samordningsutredningen (S 1975:02)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 18 juni 1975 om samordningsfrågor i det socialpolitiska bidragssystemet:

Ordförande:
Sjöberg, N. Björn V., rättschef

Ledamöter:
Andersson, Elis G., led. av riksdagen (fr.o.m. den 19 november 1976)
Carlsson, C. Eric, bonde, led. av riksdagen (t.o.m. den 18 november 1976)
Ekberg, Leif, justitieombudsman
Håvik, I. Doris H., assistent, led. av riksdagen
Karlsson, Helge G., metallarbetare, led. av riksdagen
Mundebo, K. A. Ingemar, statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 7 oktober 1976)
Ringaby, Per-Eric, godsägare, led. av riksdagen
Westerberg, Bengt C. G., fil.kand. (fr.o.m. den 19 november 1976)

Experter:
Björne, B. Gunnar, departementsråd
Edvardsson, Einar, byråchef
Nasenius, B. Jan V., departementssekreterare
Nelander, Sven, utredningssekreterare

Nordin, Ingvar, direktör
Pårud, Nils G., universitetslektor
Smedmark, Göran G:son, byråchef
Svensson, Inge G., direktör
Walander, Håkan I., ombudsman

Sekreterare:
Eriksson, C. Ingemar, fil. kand.
Kärrström, Margit, kammarrättsråd (fr.o.m. den 1 februari 1976)
Schering, Per E., byrådirektör
Wiegert, Bo, hovrättsassessor (t.o.m. den 31 januari 1976)

Lokal: Lilla Nygatan 1, 1 tr., 111 28 Stockholm, tel. 21 58 95 (Eriksson), 21 50 97 (Schering) och 031/17 38 00 (Kärrström).

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse S 29.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sju sammanträden.

Utredningen har i juni 1976 avgett delbetänkandet (Ds S 1976:4) Förtidspension vid alkoholmissbruk.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

21. Sakkunnig (S 1975:03) med uppdrag att utreda vissa frågor rörande kronisk toxicitet

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 26 juni 1975 för att utreda vissa frågor rörande kronisk toxicitet:

Sakkunnig:
Lönngren, Rune, farm. dr

Lokal: Apoteksbolaget AB, Humlegårdsgatan 14, 105 14 Stockholm, tel. växel 24 08 00

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Visst kartläggnings- och inventeringsarbete har utförts.

Arbetet beräknas avslutas under år 1977.

22. Hälso- och sjukvårdsutredningen (S 1975:04)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 16 december 1975 för att utreda frågan om ny lagstiftning för hälso- och sjukvården:

Ordförande:
Fridh, K. Göte, f.d. statssekreterare (t.o.m. den 30 november 1976)
Hörnlund, Börje, landstingsråd (fr.o.m. den 1 december 1976)

Sakkunniga:
Carlshamre, Nils O. G., lektor, led. av riksdagen
Fridh, Göte, f.d. statssekreterare (fr.o.m. den 1 december 1976)
Göransson, G.B. Bertil, landstingsråd
Holst, Hans-Eric, landstingsråd
Kärnek, Ruth I. C., landstingsledamot
Lagergren, A. Maria, föreståndare, f.d. led. av riksdagen (t.o.m. den 30 november 1976)
Olsson, Gunnar, journalist, led. av riksdagen
Petersson, Karl-Anders P., bankkamrer, led. av riksdagen
Swartz, Kersti V., fru, led. av riksdagen

Experter:
Bratthall, Birgitta, departementssekreterare (fr.o.m. den 15 februari 1976)
Croné, Ulrica, första vice förbundsordförande (fr.o.m. den 5 april 1976)
Ericsson, Bengt, avdelningschef (fr.o.m. den 29 december 1975)
Hillerdal, Olof, bitr. överläkare (fr.o.m. den 1 december 1976)
Hjern, Bo, verkst. direktör (fr.o.m. den 29 december 1975)
Hultstrand, Lars R., hovrättsassessor (fr.o.m. den 29 december 1975)
Marjasin, Sigvard, utredningssekreterare (fr.o.m. den 5 april 1976)
Rahm, Håkan, f.d. överdirektör (fr.o.m. den 29 december 1975)
Wennström, K. Gunnar, avdelningschef (fr.o.m. den 29 december 1975)

Sekreterare:
Serner, Uncas, sekreterare (fr.o.m. den 1 juli 1976)

Postadress: Socialdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. 763 10 00

Direktiven för utredningen, se del II S 2.

Utredningen har t.o.m. oktober 1976 haft fem sammanträden.
Utredningens arbete beräknas fortsätta under hela år 1977.

23. Arbetsgruppen (S 1975:05) för behandling av vissa frågor i anledning av betänkande om föräldraförsäkringen

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 11 december 1975 för att behandla vissa frågor i anledning av betänkande om föräldraförsäkringen:

Ordförande:
Fridh, K. Göte, f.d. statssekreterare

Ledamöter:
Björk, Jimmy, bitr. avdelningschef
Högberg, K. Gunnar, direktör
Jonasson, Sven G. J., utredningschef
Karlsson, H. K. Göran, ombudsman
Ulfhielm, Monica H. V., utredningssekreterare
Westin, Aina V. H., ombudsman

Sekreterare:
Kindlund, A. Sören, departementssekreterare

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 gjort cirka 20 studiebesök och hållit fem sammanträden.

Utredningen har i maj 1976 avgett betänkandet (Ds S 1976:5) Ökade möjligheter till föräldraledighet inom föräldraförsäkringen.

Utredningens arbete är därmed slutfört.

24. Utredningsman (S 1976:01) med uppdrag att utreda samverkan mellan sjukvårdshuvudmännen och handikappinstitutet, m. m.

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 15 januari 1976 med uppdrag att verkställa utredning och framlägga förslag beträffande formerna för den framtida samverkan mellan sjukvårdshuvudmännen och handikappinstitutet:

Utredningsman:
Gustafsson, Åke G., avdelningschef

Experter:
Ericsson, Bengt, avdelningschef
Fors, Åke Hj., kansliråd
Roos, Birger, avdelningschef

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Utredningen har hållit 17 sammanträden.

Betänkandet (Ds S 1976:8) Samverkan i handikappinstitutet har avgetts i oktober 1976.

Utredningens uppdrag är därmed slutfört.

25. Beredningsgruppen (S 1976:02) för frågor avseende alkoholpolitiken

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 12 februari 1976 för frågor avseende alkoholpolitiken:

Ordförande:
Sjöberg, N. Björn V., rättschef

Sakkunniga:
Bergqvist, Sven-Runo, kansliråd
Fridolin, Hans R., departementsråd
Jonsson, Karin, fil. kand.
Magnusson, Nils, departementsråd
Östlund, Hans-Erik, departementsråd

Experter:
Bredin, Lars A. G., hovrättsassessor (fr.o.m. den 8 april 1976)
Hultstrand, Lars R., hovrättsassessor
Nordberg, B. Krister, hovrättsassessor (fr.o.m. den 15 oktober 1976)
Skarell, Gunnar E. A., departementssekreterare

Lokal: Socialdepartementet, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00.

Direktiven för beredningsgruppen, se del II S 3.

Beredningsgruppen har haft 17 sammanträden. Vidare har gruppen vid 21 tillfällen haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och utredningar.

Beredningsgruppen kommer att lägga fram sin rapport vid årsskiftet 1976/77.

Uppdraget är därmed slutfört.

26. Planeringsgruppen (S 1976:03) för barnomsorg

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 1 april 1976 med uppgift att på grundval av de praktiska erfarenheterna förbättra underlaget för kommunernas utbyggnadsplanering och beräkningar av platsbehovet inom barnomsorgsplanerna:

Ordförande:
Thorstenson, R. Billy, kansliråd

Ledamöter:
Johansson, Karl-Axel, sekreterare
Henriksson, E. Sture F., avdelningsdirektör

Experter:
Hammarberg, Margareta, kanslisekreterare
Jonsson, Bo A., departementssekreterare
Amrén, P. Ragnar, sekreterare
Westin, Aina V. H., *ombudsman*
Elmhammer, Nils E. I., statistikchef

Sekreterare:
Torring, Lisbeth, socionom

Bitr. sekreterare:
Jönsson, Anne M., journalist (fr.o.m. den 1 november 1976)

Lokal: Götabergsgatan 9, Box 53038, 400 14 Göteborg 53, tel. 031/17 99 50

Direktiven för planeringsgruppen, se del II S 4.

Arbetsgruppen har under tiden april - oktober 1976 hållit fyra sammanträden.

Arbetsgruppens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

27. Utredningen (S 1976:04) om samordning av viss produktion vid statens bakteriologiska laboratorium med AB Kabis verksamhet

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 1 juli 1976 med uppdrag att utreda frågan om samordning av viss produktion vid statens bakteriologiska laboratorium med AB Kabis verksamhet:

Ordförande:
Lönngren, D. Rune, farm. dr.

Experter:
Beckman, Lars E. A., bitr. professor, rektor
Hållsten, E. Bertil, planeringsdirektör
Kallings, Lars-Olof, professor
Karlsson, Bengt, v. verkst. direktör
Linnergren, Erik J. G., departementssekreterare
Nygren, G. Ingemar, kansliråd
Swarén, Ulla M., byråchef
Söderholm, Jan, laboratorieingenjör (fr.o.m den 1 september 1976)

Sekreterare:
Lindquist, Hans, byrådirektör (fr.o.m. den 14 september 1976)

Lokal: Apoteksbolaget AB, Humlegårdsgatan 14, 105 14 Stockholm, tel. 24 08 00

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Ett antal sammanträden har hållits med närmast berörda parter. Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

Kommunikationsdepartementet

Inom detta avsnitt har följande kommittéer avslutat sin verksamhet under år 1976: 3, 5, 7, 11, 13, 15 och 16

Följande kommittéer inom avsnittet fullgör inte, resp. har inte fullgjort egentligt utredningsuppdrag: 8 och 13

1. Trafikpolitiska delegationen (K 1965:38)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 23 april 1964, den 24 november 1967 och den 7 september 1971 att ingå i en trafikpolitisk delegation:

Ordförande:
Furbäck, Bengt L., statssekreterare (fr.o.m. den 1 november 1976)
Hasslev, Nils-Olov F., statssekreterare (t.o.m. den 31 oktober 1976)

Ledamöter:
Björkman, N. G. Folke, redaktör, f.d. led. av riksdagen
Ericson, Hans E., förbundsordförande
Grafström, Erik O. Hj., f.d. generaldirektör
Grebäck, Erik H., agronom, f.d. led. av riksdagen
Himmelstrand, Gunnar G. F., direktör
Högberg, Mats J. G., ekonomidirektör
Kolare, Gustav C. K., f.d. förste förbundsordförande
Lindberg, Sven J., ombudsman, led. av riksdagen
Mellqvist, Sven A., expeditör, led. av riksdagen
Persson, N. Arne, lantbrukare, led. av riksdagen
Sellgren, Rolf O. M., transportplaneringschef, led. av riksdagen
Sundblad, Lars G., disponent
Thorell, K. Arne B., direktör
Öhrn, J. Bruno, kansliråd

Experter:
Kritz, Lars O., fil. dr
Ranhem, Lars H., civilingenjör
Sjöberg, E. Arne, direktör
Sjökvist, Stig A. R., ingenjör

Sekreterare:
Carlsund, H. Bo H., departementssekreterare
Norrbom, N. Claes-Eric, departementsråd

Lokal: Kommunikationsdepartementet, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00, rikssamt. 11 73 34 (Norrbom)

Direktiven för delegationen, se Kungl. Maj:ts beslut den 23 april 1964. Tilläggsdirektiv, se 1972 års riksdagsberättelse K 6.

Med hänsyn till bl.a. det pågående arbetet inom den trafikpolitiska utredningen (K 1972:07) ligger arbetet tills vidare nere.

2. Befälsbemanningsutredningen (K 1970:29)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 23 maj 1969 för översyn av behörighetskraven för sjöbefäl (se Post- och Inrikes tidn. den 16 juni 1969):

Utredningsman:
Borggård, Göran R., generaldirektör

Experter:
Colldahl, Gunnar, rektor (avliden)
Forssblad, N. Douglas, direktör
Grenander, Nils, direktör (fr.o.m. den 1 november 1976)
Hadrup, Knut E. H., direktör
Hurdén, Ragnar H. G., ombudsman
Karlsson, Gunnar B. S., förbundsordförande
Wiebe, Stig W. O., direktör

Sekreterare:
Sjöstedt, K. Lennart T., hovrättsråd

Bitr. sekreterare:
Palm, Anders K., rådman

Lokal: Kommunikationsdepartementet, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 36 08 (Sjöstedt), 11 17 28 (Palm)

Direktiven för utredningen, se 1970 års riksdagsberättelse K 29.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tio sammanträden om 14 dagar samt haft överläggningar med olika myndigheter och organisationer som berörs av utredningens arbete.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under första halvåret 1977.

3. Trafikbullerutredningen (K 1970:33)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 27 juni 1969 för utredning om normer för trafikbuller (se Post- och Inrikes tidn. den 3 juli 1969):

Ordförande:
Jansson, Paul G., elektriker, led. av riksdagen

Ledamöter:
Andersson, Sven G., frisörmästare, led. av riksdagen
Björck, Anders P.-A., redaktör, led. av riksdagen
Hansson, Torsten B. G., arkitekt SAR, f.d. led. av riksdagen
Jönsson, Eric L., ombudsman, led. av riksdagen
Larsson, K. Einar A., lantbrukare, led. av riksdagen
Nilsson, Bernt I., ombudsman, led. av riksdagen

Experter:
Blücher, Gösta E. O., avdelningsdirektör
Ingemansson, N. Stig P., civilingenjör
Jonsson, A. Ingemar G., bitr. länsarkitekt
Kajland, Anders R., laborator
Kihlman, Tor S. D., professor
Ljungström, Claes G., rådman
Olerud, Eric Hj., sekreterare
Sjöstedt, K. Lennart T., hovrättsråd
Skjönberg, Guldbrand, byrådirektör
Wahlström, Sten K. J., överingenjör
Wennerhorn, Karl Otto L., departementsråd
Wängberg, Hans-Åke, bostadsdomare

Sekreterare:
Sundberg, Kjell M., departementssekreterare

Direktiven för utredningen, se 1970 års riksdagsberättelse K 33.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fem sammanträden samt haft överläggningar med företrädare för olika myndigheter och organisationer, som berörs av utredningens arbete.

Utredningen har i maj 1976 avgett delbetänkandet (SOU 1976:21) Trafikbuller, buller från fritidsbåtar.

Uppdraget är därmed slutfört.

4. 1969 års vägutredning (K 1970:35)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 december 1969 med uppdrag att verkställa översyn av lagen om enskilda vägar (se Post- och Inrikes tidn. den 29 december 1969):

Ordförande:
Körlof, Voldmar, regeringsråd

Ledamöter:
Persson, Fritz J. H., byrådirektör, f.d. led. av riksdagen
Pettersson, Karl, fabrikör, f.d. led. av riksdagen
Stridsman, Torsten U., ombudsman, led. av riksdagen
Svensson, Erik O., kommunalråd

Experter:
Andersson, Lage H. E., byrådirektör (fr.o.m. den 20 januari 1976)
Hagelstam, Stig L., hovrättsassessor
Hellström, P. N. Erik, hovrättsassessor
Jaensson, Sverker, fastighetsråd
Lindström, K. E. Ingemar, byrådirektör
Nordell, Olof, avdelningsdirektör

Sekreterare:
Eliasson, Bengt E., hovrättsassessor

Bitr. sekreterare:
Borgström, Ove, länslantmätare

Lokal: Storkyrkobrinken 13, 111 28 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren), Lantmäterikontoret, Kyrkogatan 13, 302 42 Halmstad, tel. 035/11 83 20 (bitr. sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1971 års riksdagsberättelse K 32.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 14 sammanträden.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete omkring årsskiftet 1976/77.

5. Trafikplaneringsutredningen (K 1970:41)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 18 september 1970 att ingå i en arbetsgrupp för att leda utarbetandet av modellplan för regional trafikplanering:

Ordförande:
Hasslev, Nils-Olov F., statssekreterare

Ledamöter:
Enberg, L. Rune, teknisk direktör
Godlund, Sven A. I., professor
Johansson, S. K. Lennart, generaldirektör
Jönsson, Per O., departementsråd
Norrbom, N. Claes-Eric, departementsråd
Olsson, Rune I., departementsråd
Ternryd, Carl-Olof, teknisk direktör

Thufvesson, Bengt E., departementsråd
Westlund, J. Georg, ekonomidirektör

Experter:
Nordström, Lars E., bitr. professor
Schurmann, E. Åke J., trafikinspektör

Sekreterare:
Berg, Hans E., departementssekreterare
Carlsund, H. Bo H., departementssekreterare

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Utredningen, som tidigare avslutat utarbetandet av modellplaner för regional trafikplanering, har haft utvidgat uppdrag att medverka vid utvärderingen av de slutliga förslagen till regionala trafikplaner.

Utredningen har medverkat vid utarbetandet av betänkandet (Ds K 1976:3) Förslag till organisation av en trafikplaneringsmyndighet.

Uppdraget är därmed slutfört.

6. Sjöräddningsutredningen (K 1970:42)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 25 september 1970 för att företa en översyn av sjöräddningens organisation m. m.:

Utredningsman:
Lemne, Mats H., landshövding

Expert:
Hävermark, K. Gunnar J:son, f.d. organisationsdirektör (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Sekreterare:
Rydstedt, Bo S., hovrättsassessor

Lokal: Gamla riksdagshuset, tel. växel 14 10 00. Postadress: Budgetdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

7. Utredningen (K 1970:45) om samordning av lotsningen i Göteborgsområdet m. m.

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 december 1970 för att i samråd med berörda intressenter överväga och lägga fram förslag till en

samordning under sjöfartsverkets huvudmannaskap av lotsningsverksamheten till och i Göteborgs hamn, i Trollhätte kanal och i Vänern:

Utredningsman:
Hellner, Eskil M., regeringsråd

Sekreterare:
Hävermark, K. Gunnar J:son, f.d. organisationsdirektör

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Utredningen har i mars 1976 avgett betänkandet (Ds K 1976:5) Lotsning Vinga-Vänern.

Uppdraget är därmed slutfört.

8. Sakkunniga (K 1972:01) för att leda visst utrednings- och utvecklingsarbete i fråga om metoder för märkning av olja i fartyg (UMOF)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 18 februari 1972 för att leda visst utrednings- och utvecklingsarbete i fråga om metoder för märkning av olja i fartyg:

Ordförande:
Steen, Göran A., hovrättslagman

Sakkunniga:
Carlbom, Lars E., överingenjör
Engdahl, O. Roland, gränschef
Fahlin, Per G., avdelningsdirektör

Sekreterare:
Agnedal, P. O., fil. lic.

Lokal: Svea hovrätt, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 23 68 00 (ordföranden), Atomenergi AB, Fack, 611 01 Nyköping, tel. växel 0155/800 00 (Agnedal)

Direktiven för utredningen, se 1973 års riksdagsberättelse K 38. Tilläggsdirektiv, se del II K 3.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sju sammanträden samt genom sekreteraren deltagit i planering av ett märkningsförsök i Östersjön tillsammans med övriga östersjöstater. Resultaten av ledningsgruppens arbete har redovisats vid en av IMCO anordnad konferens i Mexico mars 1976. Dessutom har märkningsmetoden redovisats för representanter för franska industridepartementet vid besök i Sverige.

Utredningens arbete som bedrivits etappvis beräknas fortsätta under hela år 1977.

9. Trafikpolitiska utredningen (K 1972:07)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 september 1972 för att utreda vissa trafikpolitiska frågor (se Post- och Inrikes tidn. den 16 december 1972):

Ordförande:
Nelander, Olle M. V., direktör

Vice ordförande:
Furbäck, Bengt L., statssekreterare (fr.o.m. den 1 november 1976)
Hasslev, Nils-Olov F., statssekreterare (t.o.m. den 31 oktober 1976)

Ledamöter:
Börjesson, Fritz A., lantbrukare, led. av riksdagen
Carlshamre, Nils O. G., lektor, led. av riksdagen (fr.o.m. den 23 december 1976)
Ericson, Hans E., förbundsordförande
Larson, Rune, förste ombudsman
Lothigius, Carl-Wilhelm, lantbrukare, led. av riksdagen
Magnusson, John, konduktör, f.d. led. av riksdagen
Mellqvist, Sven A., expeditör, led. av riksdagen
Nicklasson, Lars-Erik, förbundsordförande
Normark, Hagar, fru, led. av riksdagen
Persson, N. Arne, lantbrukare, led. av riksdagen (fr.o.m. den 23 december 1976)
Sellgren, Rolf O. M., transportplaneringschef, led. av riksdagen
Åberg, Carl Johan, planeringschef (t.o.m. den 23 december 1976)
Östling, Sven, direktör

Experter:
Berglund, Å. Erik R., utredningschef
Ericsson, M. Inger-Britt, ekonomidirektör (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Hadrup, Knut E. H., direktör (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Hurdén, Ragnar H. G., ombudsman (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Hållsten, E. Bertil, planeringsdirektör
Johnsson, Jan G., rättschef
Källsson, K. A. Jan, direktör (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Lasson, Knut-Inge L., f.d. överdirektör (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Nordström, Lars E., bitr. professor (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Ocklind, Sigurd, intendent (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Rickard, Bengt O., ekonomidirektör (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Rude, Karl R., verkst. direktör (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Sellstedt, Bo I., fil. dr
Wahlström, Per E., avtalssekreterare (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Westerberg, Bengt, fil. kand.
Wredenfors, H. E. Walter, direktör
Åslund, Alvar, andre förbundsordförande (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Sekreterare:
Ernmark, L. Göran G., avdelningschef

Lokal: Drottninggatan 7-9, 3 tr., 111 51 Stockholm, tel. 20 59 51 (sekreteraren) och 20 59 47 (kansli)

Direktiven för utredningen, se 1973 års riksdagsberättelse K 44. Tilläggsdirektiv, se 1975 års kommittéberättelse K 28.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fyra sammanträden. Därutöver har experterna hållit 18 sammanträden i skilda arbetsgrupper.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

10. Bilarbetstidsutredningen (K 1972:08)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 24 november 1972 för att verkställa översyn av lagstiftningen om arbets- och vilotid i vägtrafik:

Ordförande:
Hamdahl, Bengt, regeringsråd

Sakkunniga:
Ericson, Hans E., förbundsordförande
Jansson, Olov, ombudsman
Seger, S. Walter, direktör
Thorell, K. Arne B., direktör

Experter:
Ekeberg, Lars-Olof, byråchef
Falkenmark, Per A., byrådirektör
Tiger, Bo S., avdelningsdirektör
Unghagen, Harry, polisintendent
Werne, Gösta A. K., byråchef

Sekreterare:
Isberg, Tord A., rådman

Lokal: Storkyrkobrinken 13, 2 tr., Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Direktiven för utredningen, se 1973 års riksdagsberättelse K 45.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fem sammanträden, varav ett internatsammanträde, samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörts av utredningens arbete.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete i början av år 1977.

11. Flaggutredningen (K 1973:01) (FU)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 mars 1973 för att utreda vissa frågor sammanhängande med registrering av svenskägda fartyg under utländsk flagg:

Ordförande:
Voss, Bertil G. P., departementsråd

Sakkunniga:
Dybeck, Clarence, direktör
Hadrup, Knut E. H., direktör
Karlsson, Gunnar B. S., förbundsordförande
Rickard, Bengt O., ekonomidirektör
Rude, Karl R., verkst. direktör

Experter:
Cullemo, Tommy, byrådirektör
Francke, Jan, kammarrättsassessor
Hyllengren, Jan, departementssekreterare
Nordström, K. Erik G., direktör
Rune, Christer L., hovrättsråd

Sekreterare:
Olsson, Tor, hovrättsassessor

Direktiven för utredningen, se 1974 års riksdagsberättelse K 34.

Utredningen har under tiden november 1975 - juli 1976 hållit sju sammanträden.

Utredningen har den 15 juli 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:44) Sjöfart och flagg.

Uppdraget är därmed slutfört.

12. Fartygsmiljöutredningen (K 1973:04)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 juli 1973 för att utreda frågor som hänger samman med de ombordanställdas arbets- och

miljöförhållanden m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 23 augusti 1973, den 10 februari 1975 och den 25 oktober 1975):

Utredningsman:
Borggård, Göran R., generaldirektör

Experter:
Ahlkvist, Ture W., ombudsman (fr.o.m. den 15 mars 1976)
Baecklund, Lars I., sjökapten
Eliasson, Rolf E., skeppsredare
Eriksson, Per A., sjösäkerhetsdirektör (fr.o.m. den 15 mars 1976)
Grenander, Nils, direktör
Gullberg, Hans E., hovrättsråd
Hadrup, Knut E. H., direktör
Hurdén, Ragnar H. G., ombudsman (fr.o.m. den 15 mars 1976)
Johansson, Bertil E., ombudsman
Rude, Karl R., verkst. direktör
Sjöstedt, K. Lennart T., hovrättsråd
Steen, Göran A., hovrättslagman (t.o.m. den 14 mars 1976)
Thornström, J. H. Torgny, civilingenjör
Wahlström, Per E., avtalssekreterare
af Winklerfelt, Svante G. M., direktör (fr.o.m. den 15 mars 1976)
Ödman, Svante H. N., kammarrättsfiskal (fr.o.m. den 26 februari 1976)

Sekreterare:
Stenmark, Bengt-Erik, avdelningsdirektör

Bitr. sekreterare:
Grönstedt, Gert T. V., länsassessor

Lokal: Storkyrkobrinken 13, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 763 22 73

Direktiven för utredningen, se 1974 års riksdagsberättelse K 37. Tilläggsdirektiv, se 1976 års kommittéberättelse K 20.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden. Utredningen har den 19 oktober 1976 avgett delbetänkandet (Ds K 1976:1) Bostäder medinflytande och Miljö ombord på fartyg.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

13. Sakkunniga (K 1973:06) med uppdrag att ingå i en delegation för att tills vidare samordna uppbyggnaden av det framtida flygkontrollsystemet

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 juli 1973 för att ingå i en delegation för att tills vidare samordna uppbyggnaden av det framtida flygkontrollsystemet:

Ordförande:
Bruno, Gösta F., överdirektör

Ledamöter:
Johansson, Caj-Aage, trafikdirektör
Lagerström, Sven A., överingenjör
Lilja, Sven-Åke, avdelningschef
Wagner, G. F. Wilhelm, överste

Sekreterare:
Danielsson, Jan P. T., administrativ direktör

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Delegationen har under tiden november 1975 - juni 1976 hållit ett sammanträde. I skrivelse till chefen för kommunikationsdepartementet den 28 juni 1976 har delegationen redovisat huvuddragen i utfört arbete.
Uppdraget är därmed slutfört.

14. Trafiksäkerhetsutredningen (K 1973:07)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 juli 1973 för att utreda vissa trafiksäkerhetsfrågor (se Post- och Inrikes tidn. den 25 augusti 1973):

Ordförande:
Tjällgren, Per Olov L., generaldirektör

Ledamöter:
Annerstedt, Ylva S. V., adjunkt, ers. för led. av riksdagen (fr.o.m. den 22 december 1976)
Rejdnell, Erik H., kamrer, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 december 1976)

Sakkunniga:
Backman, Gösta B., kansliråd
Håkansson, Alfred L., lantbrukare, led. av riksdagen
Hörlén, E. Linnéa, adjunkt, led. av riksdagen (t.o.m. den 30 november 1976)
Komstedt, P. L. Wiggo, disponent, led. av riksdagen
Magnusson, N. Åke, överdirektör
Nilsson, Elvy I., fru, led. av riksdagen
Rosqvist, G. Birger, mästerlots, led. av riksdagen
Ryding, Gunvor I., industritjänsteman, f.d. led. av riksdagen
Ternryd, Carl-Olof, teknisk direktör

Experter:
Douglas, Jacob L., byråchef
Grönstedt, J. Olle, sekreterare
Gummesson, G. Margit K., skolkonsulent (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Kritz, Lars-Bruno, avdelningsdirektör
Lundin, K. Ingemar, sekreterare (t.o.m. den 30 juni 1976)
Magnusson, A. I. Göran, polisintendent (fr.o.m. den 2 juni 1976)
Martling, Per-Roland M., poliskommissarie
Mohlin, Hans H., förste aktuarie (fr.o.m. den 1 oktober 1974 t.o.m. den 31 mars 1977)
Möller, Lennart, avdelningsdirektör
Nilsson, Jan-Erik L., major
Norberg, Randolph, sekreterare (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Pettersson, Bengt G., byrådirektör
Thorson, G. Alvar, f. verkst. direktör

Sekreterare:
Roosmark, G. Per-Olov, avdelningsdirektör

Bitr. sekreterare:
Rindlöw, Leif G., departementssekreterare
Sjöstedt, T. H. Christer, byrådirektör

Lokal: Trafiksäkerhetsverket, Svetsarvägen 7, Fack, 171 20 Solna, tel. växel 98 13 20

Direktiven för utredningen, se 1974 års riksdagsberättelse K 40.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit åtta sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete. Därutöver har hållits tio sammanträden med en särskild arbetsgrupp för barns säkerhet i trafiken, två sammanträden med en särskild arbetsgrupp för motorcykel- och mopedfrågor samt tre sammanträden med en särskild arbetsgrupp för väg- och trafikmiljöfrågor.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

15. Utredningen (K 1974:01) avseende regionalt gällande generella trafikrabatter

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 18 januari 1974 för att utreda regionalt gällande generella trafikrabatter (se Post- och Inrikes tidn. den 31 januari 1974):

Ordförande:
Hörjel, Nils J., landshövding

Sakkunniga:
Berg, Bengt Åke, budgetchef
Björnström, Björn S., direktör
Hasslev, Nils-Olov F., statssekreterare
Jonsson, Anders E., möbelhandlare, f.d. led. av riksdagen
Moberg, Sven T., generaldirektör
Nilsson, Elvy I., fru, led. av riksdagen
Wachtmeister, Knut G. N., lantmästare, led. av riksdagen
Wedin, Nils J., landstingsråd (har avlidit i juli 1976)
Vinthagen, Rolf, landstingsråd

Experter:
Ahrland, Karin M., förste länsassessor, led. av riksdagen
Johansson, Sven-Erik, direktör
Norrbom, N. Claes-Eric, departementsråd

Sekreterare:
Finnveden, Bengt A., byråchef
Liljegren, Ingemar, pol. mag. (fr.o.m. den 1 september 1974 t.o.m. den 31 juli 1976)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse K 38.

Utredningen har under tiden november 1975 - juli 1976 hållit tolv sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörts av utredningens arbete.

Utredningen har den 12 augusti 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:43) Länskort i kollektivtrafiken.

Uppdraget är därmed slutfört.

16. Trafiknämndsutredningen (K 1974:03)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 18 oktober 1974 för att utreda vissa kommunala trafik- och trafiksäkerhetsfrågor (se Post- och Inrikes tidn. den 26 oktober 1974):

Utredningsman:
Gullnäs, S. Ingvar, justitiekansler

Experter:
Bjelking, S. Arne, byråchef (t.o.m. den 15 mars 1976)
Björk, Jimmy, sektionschef
Erlandsson, Bengt H., polismästare
Kappelin, Carl-Erik, byråchef (fr.o.m. den 16 mars 1976)
Ljungkvist, Sture C. O., polismästare (t.o.m. den 15 mars 1976)
Thorson, G. Alvar, f. verkst. direktör (t.o.m. den 15 mars 1976)

Sekreterare:
Wallin, John-Olof A., hovrättsassessor

Direktiven för den sakkunnige, se 1975 års kommittéberättelse K 40.

Den sakkunnige har under tiden november 1975 - juni 1976 hållit sju sammanträden med experterna samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete.

Den sakkunnige har i mars 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:18) Lokala trafikföreskrifter m.m. och den 30 juni 1976 betänkandet (Ds K 1976:6) Huvudmannaskapet för kommunala trafikövervakare.

Uppdraget är därmed slutfört.

17. Sakkunnig (K 1975:04) med uppdrag att behandla frågan om huvudmannaskaps- och ägarförhållanden vad avser färjetrafiken mellan Gotland och fastlandet

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 24 april 1975 för att behandla frågan om huvudmannaskaps- och ägarförhållanden vad avser färjetrafiken mellan Gotland och fastlandet:

Sakkunnig:
Sjönander, Bo Jonas, direktör

Experter:
Linghag, Nils, direktör
Nilsson, Knut M., överinspektör

Lokal: Allmänna Pensionsfonden, Hamngatan 14, Box 7141, 103 83 Stockholm

Direktiven för den sakkunnige, se 1976 års kommittéberättelse K 29.

Den sakkunnige jämte experterna har under året haft överläggningar med olika företag och myndigheter som berörs av den sakkunniges arbete.

Den sakkunnige beräknas slutföra sitt arbete i början av år 1977.

18. 1975 års öresundsdelegation (K 1975:06)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 26 juni 1975 för att utreda om fasta förbindelser över Öresund m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 5 juli 1975):

Ordförande:
Hasslev, Nils-Olov F., statssekreterare

Ledamöter:
Hjelmqwist, Karl-Gustaf H., länsråd
Rosqvist, C. Gunnar, trafikdirektör
Ternryd, Carl-Olof, teknisk direktör
Wennerhorn, Karl Otto L., departementsråd

Experter:
Algers, K. Staffan, byrådirektör (fr.o.m. den 2 februari 1976)
Alm, Ove J. G., vägdirektör
Asp, Kenneth O. P., avdelningsdirektör
Blomberg, A. J. Lennart, gatuchef
Frisén, E. Rune, byråchef
Godlund, Sven A. I., professor
Halloff, Ulf V. V., byrådirektör
Källsbo, H. Arne, stadsbyggnadsdirektör
Larsson, G. Nils-Olof, avdelningsdirektör
Myrenberg, B. Sverker R., överingenjör
Widén, Lars R., byrådirektör
Winberg, Tage K. V., byråchef

Sekreterare:
Lundin, Christer K. O., departementssekreterare

Bitr. sekreterare:
Jonasson, Holger L., t.f. planeringsdirektör
Werner, Sven V., avdelningsdirektör

Lokal: Kommunikationsdepartementet, Vasagatan 8-10, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Direktiven för delegationen, se 1976 års kommittéberättelse K 31.

Delegationen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 13 sammanträden. Därjämte har ett flertal sammanträden ägt rum med delar av delegationen och möten hållits med vissa expertgrupper.

Delegationen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

19. Sakkunnig (K 1975:07) med uppdrag att utreda vissa säkerhetsfrågor vid användning av truckar

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 26 juni 1975 för att utreda vissa säkerhetsfrågor vid användning av truckar:

Sakkunnig:
Lundbergh, Per C., hovrättsråd

Expert:
Svensson, Gösta E., ingenjör

Lokal: Koncessionsnämnden för Miljöskydd, Näckströmsgatan 2, Fack, 103 80 Stockholm, tel. växel 14 19 35

Direktiven för den sakkunnige, se 1976 års kommittéberättelse K 32.

Den sakkunnige har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tio sammanträden med experten samt haft överläggningar med olika organisationer som berörs av den sakkunniges arbete.

Den sakkunnige beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

20. Stockholmsregionens allmänflygutredning (K 1975:08)

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 26 juni 1975 för att utreda om den framtida lokaliseringen av allmänflyget i Stockholmsregionen (se Post- och Inrikes tidn. den 12 juli 1975):

Ordförande:
Swanstein, Stig N. S., generaldirektör

Sakkunniga:
Ahlberg, Carl-Fredrik J., regionplanedirektör
Annerstedt, Leif S., byrådirektör (fr.o.m. den 15 mars 1976)
Andersson, Hans E. A., chefsinstruktör
Borg, Claes E., civilingenjör
Florman, Bertil, direktör
Hansson, P. Inge, kanslichef
Hällgren, John A., planeringschef
Johansson, Caj-Aage, trafikdirektör
Lindskog, J. Lennart, länsråd
Magni, Tore L., stadsarkitekt
Nordberg, Anders E., utredningschef
Oterdahl, Jan A., överste
Sjöberg, Birger I., förste avdelningsingenjör (fr.o.m. den 15 mars 1976)

Sekreterare:
Nilsson, Nils Johnny, byrådirektör

Lokal: Fortifikationsförvaltningen, Lidingövägen 24, Fack, 104 50 Stockholm 80, tel. växel 67 90 00

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse K 33. Tilläggsdirektiv, se del II K 9.

Utredningen har under tiden september 1975 - oktober 1976 hållit tolv sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter och

organisationer som berörs av utredningens arbete. Därutöver har sex sammanträden hållits med en särskild arbetsgrupp för utarbetande av prognos över allmänflygets utveckling och kartläggning av konkurrensförhållanden m.m.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete den 1 juni 1977.

21. Utredningen (K 1975:09) om sjömanspension

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 27 november 1975 för utredning om sjömanspension (se Post- och Inrikes tidn. den 11 december 1975):

Ordförande:

Petri, Carl Axel H., kammarrättspresident (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Ledamöter:

Grenander, Nils, direktör (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Karlsson, Gunnar B. S., förbundsordförande (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Experter:

Hävermark, K. Gunnar J:son, f.d. organisationsdirektör (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Lindencrona, Gustaf, sjöfartsråd (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Sjöquist, Hans E., byråchef (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Vilhelmsson, A. Börje, hovrättsråd (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Sekreterare:

Ödman, Svante H. N., kammarrättsfiskal (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Lokal: Storkyrkobrinken 13, 2 tr., Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Direktiven för utredningen, se del II K 1.

Utredningen har under tiden januari - oktober 1976 hållit fem sammanträden.

Utredningen har den 17 februari 1976 avgett delbetänkande (Ds K 1976:2) om anpassning av sjömanspensioneringen till den sänkta pensionsåldern.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

22. Utredningen (K 1976:01) om samverkansmöjligheterna hos vissa affärsverk och myndigheters verkstadsrörelser m. m.

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 11 december 1975 för att utreda om samverkansmöjligheterna hos vissa affärsverks och

myndigheters verkstadsrörelser m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 3 januari 1976):

Sakkunnig:
Bruno, Gösta F., överdirektör

Expert:
Gellstedt, Björn P. T., departementsråd (fr.o.m. den 1 november 1976)

Sekreterare:
Formgren, J. Holger, universitetslektor (fr.o.m. den 1 april 1976)

Bitr. sekreterare:
Gellstedt, Björn P. T., departementsråd (t.o.m. den 31 oktober 1976)

Lokal: Viktoriagatan 3, Box 3057, 400 10 Göteborg, tel. 031/11 21 24 (sekreteraren), Kommunikationsdepartementet, Vasagatan 8 - 10, Fack, 103 20 Stockholm, tel. 763 36 43 (experten)

Direktiven för utredningen, se del II K 2. Tilläggsdirektiv, se del II K 5.

Den sakkunnige har under tiden april - oktober 1976 hållit ett 20-tal sammanträden med dels företrädare för av utredningen berörda affärsverk, organisationer och företag, dels inom sekretariatet.

Den sakkunnige har under oktober 1976 genomfört en enkät riktad till berörda affärsverk och myndigheter angående produktionsförhållanden m.m. Härutöver pågår arbete med en enkätundersökning i syfte att kartlägga efterfrågan på de produkter och tjänster som verkstäderna kan erbjuda. Förberedelser pågår vidare med en undersökning rörande forsknings- och utvecklingsarbete som kan leda till produktion vid verkstäderna.

Den sakkunniges arbete beräknas pågå under hela år 1977.

23. Utredningen (K 1976:02) om vissa körkortsfrågor

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 18 mars 1976 för att utreda vissa körkortsfrågor:

Utredningsman:
Gullnäs, S. Ingvar, justitiekansler (fr.o.m. den 30 mars 1976)

Sakkunnig:
Nilsson, K. Valter, hovrättsassessor (fr.o.m. den 16 juni 1976)

Experter:
Jotoft, Yngve S., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 16 juni 1976)
Sjöberg, Hans E. L., förste länsassessor (fr.o.m. den 16 juni 1976)

Wranghult, Hans O., byråchef (fr.o.m. den 16 juni 1976)
Zeime, Claes A., byråchef (fr.o.m. den 16 juni 1976)

Sekreterare:
Petersson, Jan G., hovrättsassessor (fr.o.m. den 16 juni 1976)
Wallin, John-Olof A., hovrättsassessor (fr.o.m. den 16 juni 1976)

Lokal: Justitiekanslern, Riddarhuskajen 5, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 11 38 85

Direktiven för utredningen, se del II K 4. Tilläggsdirektiv, se del II K 6.

Utredningen har under tiden juni - oktober 1976 haft tre sammanträden med experter.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

24. Särskild utredare (K 1976:03) med uppgift att överväga förutsättningarna för att i någon form bibehålla Bromma flygplats

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 4 november 1976 för att överväga förutsättningarna för att i någon form bibehålla Bromma flygplats (se Post- och Inrikes tidn. den 17 november 1976):

Särskild utredare:
Gullnäs, S. Ingvar, justitiekansler

Ledamöter i referensgrupp:
Håkansson, Alfred, lantbrukare, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 december 1976)
Lidgard, H. Bertil I., jur.kand., led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 december 1976)
Lindkvist, Oskar W., organisationschef, led. av riksdagen
Stensson, S. L. Börje, skolchef, led. av riksdagenfp
Östrand, P. Olov (Olle), mätningsföreståndare, led. av riksdagen

Lokal: Justitiekanslern, Riddarhuskajen 5, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 11 38 85

Direktiven för utredaren, se del II K 8.

25. Utredningen (K 1976:04) om vissa bidrags- och författningsfrågor avseende cykeltrafiken

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 28 oktober 1976 för att pröva vissa bidrags- och författningsfrågor avseende cykeltrafiken (se Post- och Inrikes tidn. den 25 november 1976):

Särskild utredare:
Hammarskjöld, Claes Å. H., länsråd

Sakkunnig:
Gustafson, Carl-Erik, f. teknisk direktör

Lokal: Måbärsstigen 114, 162 39 Vällingby, tel. 89 34 33

Direktiven för utredningen, se del II K 7.

Ekonomidepartementet

Inom detta avsnitt har följande kommitté avslutat sin verksamhet under år 1976: 1

1. Fondbörsutredningen (Fi 1967:32)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndiganden den 4 februari och den 21 oktober 1966 samt den 17 november 1972 för översyn av börslagstiftningen (se Post- och Inrikes tidn. den 24 februari 1966):

Ordförande:
Wulff, Kurt E., f.d. generaldirektör

Ledamöter:
Algott, Stig A., f.d. börschef
Aronson, S. Albert, f.d. borgarråd
Eklöf, Kurt G.A., riksbanksdirektör
Grönquist, Bengt J., bankdirektör
Hanner, Per V. A., auktoriserad revisor
Langenskiöld, Carl G. L., direktör
Lindencrona, Alvar, direktör
Stern, Torkel E., direktör
Wahlgren, E. Göran, regeringsråd
Åhström, N. Åke A:son, hovrättsråd

Experter:
Hessler, S. Henrik, justitieråd
Loheman, Arne, hovrättsråd
Olsson, Hans G., hovrättsråd (fr.o.m. den 1 januari 1974)
Werding, Jan A., bankkamrer

Sekreterare:
Thörn, Lars-Olof, avdelningsdirektör

Direktiven för utredningen, se 1967 års riksdagsberättelse Fi 32. Tilläggsdirektiv, se 1973 års riksdagsberättelse Fi 8.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tolv sammanträden.

Utredningen har den 5 november 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:54) Om fondkommissionsrörelse m.m.

Uppdraget är därmed slutfört.

2. 1968 års kapitalmarknadsutredning (Fi 1969:59)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 13 september 1968 och den 11 november 1976 för översyn av kapitalmarknadens struktur och funktionssätt (se Post- och Inrikes tidn. den 16 oktober 1968):

Ordförande:

Wickman, H. Krister, förutv. minister för utrikes ärendena, f.d. riksbankschef, f.d. led. av riksdagen

Ledamöter:

Antonsson, Johannes M., statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 11 november 1976)
Back, Klas H., försäkringsdirektör (fr.o.m. den 1 januari 1974)
Browaldh, Tore, tekn. dr
Höök, Erik S. V., professor
Iveroth, C. Axel, direktör
Johansson, Knut B. M., f.d. förbundsordförande, led. av riksdagen
Lindblad, Sven J. H., bankdirektör
Mehr, Hjalmar L., landshövding
Nilstein, Arne H., förbundsdirektör
Sjönell, P. Bengt G., direktör, led. av riksdagen (fr.o.m. den 12 november 1976)
Wohlin, Lars M., statssekreterare (fr.o.m. den 12 november 1976)

Experter:

Eklöf, Kurt. G.A., riksbanksdirektör (fr.o.m. den 1 januari 1974)
Hedberg, Lars O. O., t.f. departementsråd (fr.o.m. den 22 januari 1976)
Karlsson, Erik L., bitr. riksbanksdirektör (fr.o.m. den 1 januari 1974)
Sjönander, Bo Jonas, direktör (fr.o.m. den 11 april 1974)

Sekreterare:

Hansson, Lars R., bankokommissarie

Bitr. sekreterare:

Andersson, I. Berit, sekreterare (t.o.m. den 22 april 1976)
Sahlén, Anders F., avdelningsdirektör

Lokal: Sveriges Riksbank, Box 16283, 103 25 Stockholm, tel. växel 22 82 00

Direktiven för utredningen, se 1969 års riksdagsberättelse Fi 59.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit åtta sammanträden.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

3. Utredningen (Fi 1970:70) rörande förhållandet mellan bankgiro och postgiro

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 december 1969 för att utreda förhållandet mellan bankgiro och postgiro (se Post- och Inrikes tidn. den 29 januari 1970):

Utredningsman:
Malmgren, Kurt K-G., rättschef

Sekreterare:
Persson, G. Bertil, riksbanksdirektör

Lokal: Ekonomidepartementet, Kanslihusannexet, Riddarhustorget 7-9, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (utredningsmannen)

Direktiven för utredningen, se 1971 års riksdagsberättelse Fi 56.

Utredningen avser att i början av år 1977 avlämna en rapport om sitt arbete med begäran om tilläggsdirektiv eller att utredningen skall läggas ned.

4. Utrikeshandelsstatistikutredningen (Fi 1974:06) (USU)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 oktober 1974 för att företa en översyn av utrikeshandelsstatistiken och därmed sammanhängande frågor (se Post- och Inrikes tidn. den 7 december 1974):

Utredningsman:
Rydberg, Karl-Evert H., tf. departementsråd

Experter:
Bejbom, Hans O., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 15 januari 1975)
Casselmark, Sven-Eric, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 15 januari 1975)
Jansson, B. E. Gunnar, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 15 januari 1975)
Leuf, Nils Börje, kansliråd (fr.o.m. den 15 januari 1975)
Ljungwall, N. E. Folke, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 5 maj 1975)
Tistad, Eskil G. D., f.d. tulldirektör (fr.o.m. den 15 januari 1975)

Sekreterare:
Lindblom, Hans I., byrådirektör

Lokal: Gamla riksdagshuset, tel. växel 14 10 00 (sekreteraren). Postadress: Ekonomidepartementet, Fack, 103 10 Stockholm.

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse Fi 43.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sju sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

5. Betalningsbalansdelegationen (Fi 1975:02)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 oktober 1974 för samordning av betalningsbalansstatistiken (se Post- och Inrikes tidn. den 1 mars 1975):

Ordförande:
Åberg, Carl Johan, fil. dr, docent, forskare

Ledamöter:
Hansson, Lars R., bankokommissarie
Lönnqvist, Åke S. G., avdelningschef

Ersättare för ledamot:
Esaieson, Erik R. A., statistikchef (för Lönnqvist)
Nyström, Lars A., avdelningsdirektör (för Hansson) (fr.o.m. den 19 juni 1975)
Wahlstedt, Bengt L., departementssekreterare (för Åberg)

Sekreterare:
Svensson, Hans O., byrådirektör (fr.o.m. den 19 juni 1975)

Lokal: Sveriges Riksbank, Box 16283, 103 25 Stockholm, tel. växel 22 82 00 (sekreteraren)

Direktiven för delegationen, se 1976 års kommittéberättelse Fi 36.

Delegationen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sju sammanträden.

Delegationens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

6. Utredningen (Fi 1975:03) om löntagarna och kapitaltillväxten

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 30 januari 1975 för att utreda frågor om löntagarfonder (se Post- och Inrikes tidn. den 8 februari 1975):

Ordförande:
Mehr, Hjalmar L., landshövding

Sakkunniga:
Landberg, Maj-Lis H. A., led. av riksdagen

Meidner, Rudolf A., fil. dr
Nilsson, Karl-Erik, bitr. direktör
Nilsson, Kjell O. H., metallarbetare, led. av riksdagen
Rämgård, Rolf I., köpman, led. av riksdagen
Tham, Carl, statssekreterare, ers. för led. av riksdagen (fr.o.m. den 9 februari 1976)
Waldenström, Erland, direktör
Wirtén, Rolf G. S., folkskollärare, led. av riksdagen (t.o.m. den 8 februari 1976)
Önnesjö, Karl Erik A., direktör

Experter:
Dahlsten, Ulf L., byråchef (fr.o.m. den 9 mars 1976)
Johansson, Sven-Erik N., professor (fr.o.m. den 9 mars 1976)
Linderoth, Karl-Axel, direktör (t.o.m. den 4 mars 1976)
Marcus, Lars E. P., direktör (fr.o.m. den 5 mars 1976)
Ulfhielm, Monica H. V., utredningssekreterare (fr.o.m. den 27 oktober 1976)
Westerberg, Sten B. B., statssekreterare (t.o.m. den 21 oktober 1976)

Sekreterare:
Öhman, Berndt, universitetslektor (fr.o.m. den 1 december 1975)

Bitr. sekreterare:
Nordell, Olof, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 juni 1975)

Lokal: Kåkbrinken 11 B n.b., 111 27 Stockholm, tel. 20 70 08 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse Fi 37.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden. Därutöver har en särskild referensgrupp angående sambandet mellan löner och vinster hållit tre sammanträden.
Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

7. Finansieringsbolagskommittén (Fi 1975:08)

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 25 september 1975 för utredning om finansieringsbolagen m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 19 november 1975):

Ordförande:
Eklöf, Kurt G. A., riksbanksdirektör

Sakkunniga:
Jansson, Paul G., elektriker, led. av riksdagen
Nilsson, N. Yngve, lantbrukare, f.d. led. av riksdagen

Experter:
Hedberg, Lars O. O., t.f. departementsråd (fr.o.m. den 15 mars 1976)
Livijn, Claes-Olof, direktör (fr.o.m. den 15 mars 1976)
Telestam, Gösta L., direktör (fr.o.m. den 1 april 1976)
Ödlund, Lars-Olof, direktör (fr.o.m. den 15 mars 1976)

Sekreterare:
Klangby, Lars-Erik, avdelningsdirektör

Bitr. sekreterare:
Uggla, J. Magnus, byråsekreterare (fr.o.m. den 15 november 1976)

Lokal: Sveriges Riksbank, Box 16283, 103 25 Stockholm, tel. växel 22 82 00 (sekreteraren och bitr. sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse Fi 42.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fem sammanträden.

Kommitténs arbete beräknas vara slutfört före utgången av första halvåret 1977.

8. Utredningen (E 1976:01) om enkronemyntets metallinnehåll

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 9 december 1976 för att utreda frågan om enkronemyntets innehåll:

Särskild utredare:
Lindberg, N. Olof, expeditionschef

Sakkunnig:
Ulvfot, Benkt H., myntdirektör

Direktiven för utredningen, se del II E 2.

9. Banklagsutredningen (Fi 1976:04)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 23 juni 1976 för att göra en översyn av banklagstiftningen (se Post- och Inrikes tidn. den 20 juli 1976):

Ordförande:
Malmgren, Kurt K-G., rättschef

Ledamöter:
Danielsson, C. Bertil, bankdirektör
Danielsson, Stig A., bankinspektör

Eklöf, Kurt G. A., riksbanksdirektör
Lindquist, Sven B. E., direktör
Svenson, Sven G., direktör
Thunholm, Lars-Erik, bankdirektör

Sakkunnig:
Thörn, Lars-Olof, avdelningsdirektör

Expert:
Bökmark, Jan, hovrättsassessor
Dahlheim, Bo I. G., byrådirektör (fr.o.m. den 1 oktober 1976)

Sekreterare:
Hedberg, Lars O. O., t.f. departementsråd

Lokal: Ekonomidepartementet, Kanslihusannexet, Riddarhustorget 7-9, Fack 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren).

Direktiven för utredningen, se del II E 1.

Utredningen har under tiden september - oktober 1976 hållit två sammanträden.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

Budgetdepartementet

Inom detta avsnitt har följande kommittéer avslutat sin verksamhet under år 1976: 1, 3, 5, 6, 7, 10, 13, 16, 19, 24, 27 och 28

Följande kommittéer inom avsnittet fullgör inte, resp. har inte fullgjort egentligt utredningsuppdrag: 1 och 5

1. Markdelegationen (K 1957:30)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts beslut den 23 november 1956 för att ingå i en delegation med uppgift att företräda staten vid förhandlingar med Stockholms stad rörande vissa mellan staten och staden föreliggande byggnads- och markfrågor samt inkomma med de förslag som förhandlingarna kan föranleda:

Ledamöter:
Johansson, J. Henry, kanslidirektör
Larsson, Sixten, f.d. generaldirektör
Renlund, R. Gösta, bankdirektör

Experter:
Elghufvud, E. Gösta, fastighetschef
Enberg, L. Rune, teknisk direktör
Smith, A. Åke, planeringsdirektör
Stagg, A. Ivan E., byrådirektör (t.o.m. den 31 december 1975)

Sekreterare:
Nyreröd, K. Svein G., avdelningsdirektör

Lokal: Kungsträdgårdsgatan 16, 111 47 Stockholm, tel. 10 55 91 och 11 46 88

Direktiven för delegationen, se 1957 års riksdagsberättelse I K 30 och 1965 års riksdagsberättelse K 11. Tilläggsdirektiv, se 1971 års riksdagsberättelse Fi 18 och 1972 års riksdagsberättelse Fi 16.

Under tiden november 1975 - juli 1976 har delegationen hållit nio sammanträden. Överläggningar och förhandlingar har pågått kontinuerligt med myndigheter och de kommuner som berörts av de av delegationen handlagda plan-, mark- och byggnadsfrågorna.

I samråd med markdelegationen har byggnadsstyrelsen upprättat och för regeringens godkännande överlämnat avtal med Stockholms kommun om förvärv av mark i kv. Björnen och kv. Loen i Södra Klara. Markförvärven

är en förutsättning för genomförande av beslutad om- och nybyggnad inom kvarteren. Samråd har även skett beträffande förvärv från kommunen av kv. Ölbryggaren på Södermalm och förslag om överlåtelse till kommunen av mark i kv. Rio på Ladugårdsgärdet, kv. Nederland mindre 14 på Södermalm och kv. Milon 1, 2 i Gamla staden.

I fråga om statens del av Järvafältet har utredningarna om förläggning av gods- och postterminal fortsatt samt överläggningar ägt rum med därav berörda kommuner.

Regeringens uppdrag till delegationen 1975-01-16 med anledning av motioner om ändring av 1966 års avtal angående försäljning av statlig mark på Järvafältet har delegationen redovisat till regeringen den 12 november 1976. Delegationen har med anledning av uppdraget 1976-06-23 med Sundbybergs kommun aktualiserat frågan om förlängd disposition av tygförvaltningsskolans lokaler och markområde i Rissne.

Statens markdelegation skall enligt regeringsbrev 1976-06-23 från och med 1976-07-01 redovisas under anslaget kostnader för vissa nämnder.

2. Utredningen (Fi 1959:37) om universitetens egendomsförvaltning

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 mars 1958 för utredning om universitetens egendomsförvaltning m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 13 mars 1958):

Ordförande:
Hörjel, Nils J., landshövding

Ledamöter:
Lindblad, Sven J. H., bankdirektör
Resare, Bengt C. M., f.d. överdirektör
Welinder, P. E. Carsten, professor em.

Experter:
Johnsson, Jan G., rättschef
Uhlin, Karl-Erik, justitieombudsman

Sekreterare:
Jacobsson, A. Torvald, avdelningsdirektör

Bitr. sekreterare:
Fagerberg, Arne B., hovrättsassessor

Lokal: Riksarkivet, Fack, 100 26 Stockholm, tel. växel 54 02 00

Direktiven för utredningen, se 1959 års riksdagsberättelse I Fi 37.

En arbetsgrupp inom utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit två sammanträden.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete i början av år 1977.

3. Byggnadsindexkommittén (Fi 1968:43)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 17 mars 1967 för utredning om konstruktion av prisindex på byggnads- och anläggningsområdet m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 25 april 1967):

Ordförande:
Fastbom, E. Lennart, planeringschef

Ledamöter:
Andersson, Sven Åke V., departementssekreterare
Ericson, Gösta, byggnadsråd
Hinno, Rein, departementssekreterare
Mildner, Erwin A., fil. lic.

Experter:
Fredriksson, Georg N., avdelningsdirektör
Lindén, Yngve T., byråchef

Sekreterare:
Hahr, Anders L. H. A., civilingenjör

Direktiven för kommittén, se 1968 års riksdagsberättelse Fi 43.

Kommittén har den 23 april 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:13) Byggnadsindex för husbyggnader och anläggningar.

Uppdraget är därmed slutfört.

4. 1969 års punktskatteutredning (Fi 1970:57)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndiganden den 21 mars 1969 och den 18 juni 1971 för att se över gällande bestämmelser på punktskatteområdet i de delar som inte nu ses över i annat sammanhang eller som nyligen varit föremål för översyn (se Post- och Inrikes tidn. den 5 juni 1969) samt enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 juni 1970 för att behandla frågor rörande beskattning av spelautomater o.d. (se Post- och Inrikes tidn. den 2 oktober 1970):

Ordförande:
Edstrand, Karl-Ingmar, departementsråd (fr.o.m. den 12 juli 1976)
Fridolin, Hans R., departementsråd (t.o.m. den 11 juli 1976)

Ledamöter:
Jakobsson, Tage H. E., direktör (t.o.m. den 11 juli 1976)
Thulin, Einar E:son, f.d. skattedirektör
Wadell, Ulla G. S., skattedirektör (fr.o.m. den 12 juli 1976)
Willart, N. Bo, byråchef

Experter:
Andersson, Fritz A. R., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 12 juli 1976)
Olsson, Bertil O., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 14 september 1976)
Schultz, J. Allan S., f.d. bitr. skattedirektör
Sjöstrand, A. Mats T., byrådirektör (fr.o.m. den 14 september 1976)

Sekreterare:
Andersson, Fritz A. R., avdelningsdirektör (t.o.m. den 11 juli 1976)
Jansson, E. Sören, kammarrättsfiskal (fr.o.m. den 12 juli 1976)

Bitr. sekreterare:
Lindgren, Per Anders, kammarrättsfiskal (fr.o.m. den 8 november 1976)

Lokal: Gamla riksdagshuset, tel. växel 14 10 00 (ordföranden och bitr. sekreteraren), 763 10 00 (sekreteraren). Postadress: Budgetdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 19 sammanträden.

Utredningen har den 15 juni 1976 avgett promemorian (Ds Fi 1976:5) Skatten på malt- och läskedrycker.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

5. Delegationen (Fi 1970:67) för förvaltningsdemokrati

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 19 september 1969 för att utreda frågor om försöksverksamhet med fördjupad företagsdemokrati inom statsförvaltningen (se Post- och Inrikes tidn. den 14 november 1969):

Ordförande:
Vahlberg, Gustav E., f.d. generaldirektör

Ledamöter:
Asplund, C. Christer, ombudsman
Gothefors, Per L., ombudsman
Hessleborn, Olle K-A., sekreterare (t.o.m. den 17 november 1975)
Johansson, Arne G., förste förbundssekreterare
Qvarnström, Björn O., administrativ direktör

Rosenblad, Urban S., generaldirektör
Rydén, Jan E., avdelningschef

Experter:
Bäck, Lars, byråchef
Fjellström, Carl Gustaf F., byråchef
Mattson, N. Morgan, ombudsman (t.o.m. den 31 juli 1975)
Meijer, Hans A. B., professor, rektor (fr.o.m. den 1 februari 1976)
Näsholm, Birger, byråchef (t.o.m. den 17 november 1975)
von Otter, Casten, fil. dr, universitetslektor (t.o.m. den 14 november 1976)
Printz, Bengt-Åke L., organisationsdirektör (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Tarschys, N. Daniel, fil. dr, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 februari 1976)
Sjöberg, Erik, skyddskonsulent (fr.o.m. den 1 februari 1975)
Tunevall, Carl Magnus, fil. kand. (fr.o.m. den 1 februari 1975)
Wingårdh, Bo, pol. mag. (fr.o.m. den 1 februari 1975)
Vogel, Lorentz W., byråchef (fr.o.m. den 1 juni 1974)

Sekreterare:
Ström, K. Fingal, kansliråd

Bitr. sekreterare:
Pedersson, T. Svante, departementssekreterare

Direktiven för delegationen, se 1970 års riksdagsberättelse Fi 67.

Delegationen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sju sammanträden samt haft överläggningar med myndigheter och personalorganisationer som berörs av delegationens arbete.

Delegationen har i december 1975 publicerat rapport 8, Företagsdemokratin och arbetsledarna, innehållande en redovisning av tänkbara utvecklingslinjer för arbetsledarna i en företagsdemokratisk organisation, samt i september 1976 rapport 9, Försök med förvaltningsdemokrati - en utvärdering av de anställdas delaktighet och inflytande, och rapport 10, Medbeslutande i statsförvaltningen - DEFF:s slutrapport (Ds Fi 1976:9).

Uppdraget är därmed slutfört.

6. Utredningen (Fi 1970:69) om företagens uppgiftsplikt

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndiganden den 12 december 1969, den 14 maj 1970 och den 5 oktober 1973 för att se över bestämmelserna om företagens och andra arbetsgivares uppgifts- och uppbördsskyldighet, m.m. (se Post- och Inrikes tidn. den 17 januari 1970):

Ordförande:
Hallman, Eric R., överdirektör (fr.o.m. den 1 juli 1974)

Ledamöter:
Eklund, Erik G., direktör
Kjellgren, Ove I., direktör
Linde, Per Gunnar A. G., avdelningsdirektör
Olsson, Hans I., pol. mag.
Widmark, P. Sverker V., kammarrättsråd

Experter:
Johansson, Östen B., byråchef
Lagerkvist, A. Claes G., byråchef
Lindberg, Sven Å. L., direktör
Persson, Staffan, bitr. professor
Sterte, Rudolf H., pol. mag.
Söderberg, Åke M., byråchef

Sekreterare:
Linde, Per Gunnar A. G., avdelningsdirektör

Bitr. sekreterare:
Hultkvist, Anders M., e. byrådirektör (t.o.m. den 9 februari 1976)

Direktiven för utredningen, se 1970 års riksdagsberättelse Fi 69.

Utredningen har under tiden november 1975 - februari 1976 hållit två sammanträden. Därutöver har sju sammanträden hållits med särskilda arbetsgrupper.

Utredningen har den 5 mars 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:12) Företagens uppgiftslämnande.

Uppdraget är därmed slutfört.

7. Hemvistsakkunniga (Fi 1970:71)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 23 januari 1970 för översyn av bestämmelserna om folkbokföring m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 31 mars 1970):

Ordförande:
Edström, Kjell S., överdirektör

Ledamöter:
Boström, Tage R., f.d. kammarrättslagman (fr.o.m. den 1 januari 1975)
Hadding, Carl Fredrik, hovrättslagman
Järnbrink, Hans G., överdirektör
Zetterström, Sven N., kommunalråd, f.d. led. av riksdagen

Experter:

Altvall, Hans-Erik, avdelningsdirektör
Baekkevold, Arne E., kammarrättsfiskal (fr.o.m. den 1 januari 1975)
Gavatin, M. Charles, hovrättsassessor (fr.o.m. den 22 september 1975)
Karlström, K. G. Bengt, bitr. skattedirektör (fr.o.m. den 11 april 1974)
Rahm, Håkan M., departementssekreterare (fr.o.m. den 27 januari 1975)

Sekreterare:

Wennerholm, Peter H. B., bitr. skattedirektör

Bitr. sekreterare:

Ahlquist, Anders C., kammarrättsfiskal (fr.o.m. den 28 juni 1974)

Direktiven för de sakkunniga, se 1971 års riksdagsberättelse Fi 57.

De sakkunniga har under tiden november 1975 - augusti 1976 hållit sju sammanträden. Därutöver har fem sammanträden hållits med en särskild arbetsgrupp.

De sakkunniga har den 11 augusti 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:39) Hemvist.

Uppdraget är därmed slutfört.

8. Företagsskatteberedningen (Fi 1970:77)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts och regeringens bemyndiganden den 29 juni 1970 och den 18 november 1976 för översyn av företagsbeskattningen m.m. (se Post- och Inrikes tidn. den 10 juli 1970):

Ordförande:

Andersson, M. Alvar, lantbrukare, led. av riksdagen (fr.o.m. den 29 november 1976)
Wärnberg, Erik G., bankofullmäktig, led. av riksdagen (t.o.m. den 6 oktober 1976)

Ledamöter:

Brodén, Sven E., regeringsråd
Helmers, Dag, professor
Israelsson, L. E. Sune, förste ombudsman (fr.o.m. den 12 juni 1976)
Johansson, Tage N., assistent, led. av riksdagen
Magnusson, A. Tage, disponent, andre vice talman
Meidner, Rudolf A., fil. dr (fr.o.m. den 6 oktober 1976)
Molin, N. Rune, sekreterare (t.o.m. den 5 oktober 1976)
Olsson, Johan A., fabrikör, led. av riksdagen (fr.o.m. den 29 november 1976)
Stadling, J. Otto V., hemmansägare, f.d. led. av riksdagen
Tidefelt, J. Sune, förbundsordförande (t.o.m. den 11 juni 1976)

Tistad, Eskil G. D., f.d. tulldirektör (fr.o.m. den 9 december 1975)
Åberg, Carl Johan, fil.dr, docent, forskare (fr.o.m. den 29 november 1976)

Experter:
Anclow, Per R., kammarrättsassessor (fr.o.m. den 5 april 1974)
von Bahr, Stig V., kammarrättsassessor (fr.o.m. den 27 oktober 1975)
Bargholtz, Percy B., fil. kand. (fr.o.m. den 1 december 1976)
Crabo, Sven, direktör (fr.o.m. den 1 september 1975)
af Klercker, E. Bertil T:son, direktör (fr.o.m. den 5 april 1974)
Langborn, Nils E., bitr. skattedirektör
Petersson, Carl-Gustaf, länsråd (fr.o.m. den 5 april 1974)
Stahl, Ivar, byråassistent
Thornell, Anders B., byråchef (fr.o.m. den 20 oktober 1975)
Walberg, Sten S., generaldirektör (fr.o.m. den 5 april 1974)
Werding, Jan A., bankkamrer
Wohlin, Lars M., statssekreterare (fr.o.m. den 1 december 1976)
Åberg, Carl Johan, fil. dr, docent, forskare (fr.o.m. den 26 januari t.o.m. den 28 november 1976)

Expert (i frågor som rör tekniska ändringar av skattebestämmelserna):
Printz, Sven-Olof L., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 september 1976)

Sekreterare:
Colvér, Mats T., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 juli 1975)

Bitr. sekreterare:
de Verdier, Lennart G., kammarrättsfiskal (fr.o.m. den 1 maj 1976)
Virin, C. Niclas, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 mars 1975)

Lokal: Budgetdepartementet, Kanslihusannexet, Riddarhustorget 7-9, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren och bitr. sekreteraren)

Direktiven för beredningen, se 1971 års riksdagsberättelse Fi 61. Tilläggsdirektiv, se 1975 års kommittéberättelse Fi 18 och 1976 års kommittéberättelse Fi 13 samt del II B 5.

Beredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 16 sammanträden. Därutöver har ett flertal sammanträden hållits med två särskilda arbetsgrupper inom beredningen.

Beredningen har den 29 oktober 1976 avgett promemorian (Ds Fi 1976:10) Särskilda skattelättnader för familjeföretag.

Beredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

9. Utredningen (Fi 1971:01) om beskattning av utländska artister

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 februari 1971 med uppdrag att utreda frågan om regler för beskattning av i utlandet bosatta artister m. fl. (se Post- och Inrikes tidn. den 13 april 1971):

Utredningsman:
Edström, Kjell S., överdirektör

Experter:
Anclow, Per R., kammarrättsassessor (fr.o.m. den 5 november 1975)
Andersén, Börje L., byrådirektör
Johannesson, Sven-Olof (Olle), direktör (fr.o.m. den 1 april 1975)
Linde, Per Gunnar A. G., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 27 september 1976)
Nystedt, Curt L., bitr. skattedirektör
Peyron, Ulf C. C., programjurist

Sekreterare:
Ström, Ivan S., länsassessor

Lokal: Gamla riksdagshuset, tel. växel 14 10 00 (utredningsmannen och sekreteraren). Postadress: Budgetdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm

Direktiven för utredningen, se 1972 års riksdagsberättelse Fi 49.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fem sammanträden samt haft överläggningar med enskilda experter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete.
Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under första halvåret 1977.

10. Datasamordningskommittén (Fi 1971:03)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 18 juni 1971 med uppdrag att svara för utredning av frågor rörande samordning och kontroll av databanker, m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 11 november 1971):

Ordförande:
Hermansson, Rune, direktör

Ledamöter:
Alpsten, A. Börje, departementsråd
Bruno, Gösta F., överdirektör
Fastbom, E. Lennart, planeringschef
Haglund, F. Anders, f.d. ombudsman, f.d. led. av riksdagen
Larsson, Torsten A., driftdirektör
Lindberg, S. Lennart, direktör

Lundgren, Georg E. H., professor, rektor
Sundström, Monica E., departementsråd (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Vinge, Per-Gunnar, direktör
Vinthagen, Rolf, landstingsråd (fr.o.m. den 27 mars 1974)
Virgin, G. Ivar, f.d. andre vice talman

Expert:
Lübeck, S. A. Lennart, civilingenjör

Sekreterare:
Johansson, Hans I., organisationsdirektör

Bitr. sekreterare:
Lundberg, Bengt T., e. avdelningsdirektör

Direktiven för kommittén, se 1972 års riksdagsberättelse Fi 50.

Kommittén har under tiden november 1975 - september 1976 hållit elva sammanträden.

Kommittén har den 4 oktober 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:58) ADB och samordning.

Uppdraget är därmed slutfört.

11. Mervärdeskatteutredningen (Fi 1971:05)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 oktober 1971 med uppdrag att verkställa teknisk översyn av mervärdeskatten (se Post- och Inrikes tidn. den 11 november 1971):

Utredningsman:
Fridolin, Hans R., departementsråd

Experter:
Allström, B. Greger B:son, bitr. skattedirektör
Crabo, Sven, direktör
Helmers, Dag, professor
Lindstam, Leif E., kammarrättsassessor
Mellbin, B. Lennart, byråchef

Sekreterare:
Lindstam, Leif E., kammarrättsassessor (t.o.m. den 31 juli 1976)
Olofsson, L. Göran, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 augusti 1976)

Bitr. sekreterare:
Skarell, Gunnar E. A., departementssekreterare

Lokal: Budgetdepartementet, Kanslihusannexet, Riddarhustorget 7-9,

Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren och bitr. sekreteraren)

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 18 sammanträden.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

12. Livförsäkringsskattekommittén (Fi 1971:07)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndiganden den 10 december 1971, den 28 januari 1972 och den 28 juni 1974 för att se över beskattningen av livförsäkringstagare m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 8 februari 1972):

Ordförande:

Ekman, S. Gösta, generaldirektör

Sakkunniga:

Engkvist, J. Gunnar V., målarmästare, f.d. led. av riksdagen
Hedborg, Anna M., sekreterare (fr.o.m. den 16 oktober 1974)
Helmers, Dag, professor (fr.o.m. den 3 juli 1974)
Johansson, O. Mauritz, förste ombudsman
Lindwall, Lars E., direktör
Lundblad, Grethe, socialinspektör, led. av riksdagen
Magnusson, A. Tage, disponent, led. av riksdagen
Schönmeyr, C. Richard A. C., direktör

Experter:

Berglöf, J. Sigvard C. D:son, skattedirektör
Edlund, C. Bertil, kansliråd
Elmstedt, K. Erik, direktör (fr.o.m. den 3 juli 1974)
Huss, K. J. Lennart, regeringsrättssekreterare (fr.o.m. den 1 juli 1974)
Lindberg, Lars G. B., advokatfiskal (fr.o.m. den 1 oktober 1976)
Sagnert, Stig E., länsråd
Stening, F. Birger, kammarrättsråd
von Willebrand, Karin M., avdelningsdirektör

Sekreterare:

Andersson, K. O. Martin, f.d. förste taxeringsintendent (t.o.m. den 30 september 1976)
Tivéus, Ulf A., byrådirektör (fr.o.m. den 1 oktober 1976)

Lokal: Riksskatteverket, Tritonvägen 21, 171 94 Solna, tel. växel 98 15 20 (sekreteraren)

Direktiven för kommittén, se 1973 års riksdagsberättelse Fi 39. Tilläggsdirektiv, se 1975 års kommittéberättelse Fi 25.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit åtta sammanträden. Dessutom har en särskild arbetsgrupp hållit 20 sammanträden.

Kommittén beräknas slutföra sitt arbete under första halvåret 1977.

13. Kommunalekonomiska utredningen (Fi 1971:08)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndiganden den 17 december 1971 och den 26 april 1974 för att utreda kommunernas ekonomi (se Post- och Inrikes tidn. den 8 januari 1972):

Ordförande:

Ekström, Sven E. A., f.d. förvaltningschef, f.d. led. av riksdagen (t.o.m. den 5 oktober 1976)

Sakkunniga:

Carlshamre, Nils O. G., lektor, led. av riksdagen
Carlsson, G. Rune, förbundsdirektör (fr.o.m. den 15 mars 1974)
Ekström, Sven E. A., f.d. förvaltningschef, f.d. led. av riksdagen
Johansson, Knut B. M., f.d. förbundsordförande, led. av riksdagen
Josefson, Stig A., lantbrukare, led. av riksdagen
Järdler, Sven A., förbundsdirektör
Kristenson, E. Valter, metallarbetare, led. av riksdagen
Larsson, K. S. Sigvard, direktör, f.d. led. av riksdagen
Sundström, M. Gudrun, fru, led. av riksdagen (fr.o.m. den 26 augusti 1974)
Åberg, Carl Johan, fil. dr, docent, forskare

Experter:

Alexandersson, Rune J., sekreterare
Bergsten, E. Rune, kansliråd
Carling, Alf G., docent
Edlund, C. Bertil, kansliråd (fr.o.m. den 1 oktober 1976)
Engström, Odd E. L., departementsråd (fr.o.m. den 16 april 1974)
Ericsson, Kjell U., förste sekreterare
Esaieson, Erik R. A., statistikchef
Hagberg, Ann-Charlotte, kanslisekreterare (t.o.m. den 30 september 1976)
Hinno, Rein, departementssekreterare
Hjelmqvist, Ingvar K. R., kansliråd (fr.o.m. den 28 februari 1974)
Johansson, Karl-Erik, sekreterare
Lamnevik, S. Gunilla, sekreterare (fr.o.m. den 9 februari 1976)

Myhlback, Lennart, departementssekreterare
Nilsson, Alf, departementssekreterare
Skalin, E. Douglas, förste sekreterare (t.o.m. den 8 februari 1976)
Slunge, G. Walter R., avdelningschef (fr.o.m. den 23 augusti 1974)
Werbell, Bror I., avdelningsdirektör
Östman, Lars J. O., e. universitetslektor (fr.o.m. den 1 juli 1974)

Sekreterare:
Wetterberg, Ulf G., kansliråd (fr.o.m. den 1 december 1975)

Direktiven för utredningen, se 1973 års riksdagsberättelse Fi 40. Tilläggsdirektiv, se 1975 års kommittéberättelse Fi 26.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden. Därutöver har totalt 13 sammanträden hållits med tre särskilda arbetsgrupper inom utredningen.

Utredningen har den 23 juni 1976 avgett delbetänkandet (SOU 1976:40) Kommunal utveckling. Kostnader 1974 - 1985 vid oförändrad service samt den 26 augusti 1976 delbetänkandet (SOU 1976:45) kommunernas ekonomi 1960-1972.

Statsrådet Mundebo har den 18 november 1976 förklarat att utredningens arbete skall anses slutfört.

14. 1972 års skatteutredning (Fi 1972:02)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts och regeringens bemyndiganden den 14 april 1972 och den 18 november 1976 för att se över skattesystemet, m.m. (se Postoch Inrikes tidn. den 19 maj 1972):

Ordförande:
Brandt, Erik R., f.d. ombudsman, f.d. led. av riksdagen (t.o.m. den 5 oktober 1976)
Sjönander, Bo Jonas, direktör (fr.o.m. den 29 november 1976)

Ledamöter:
Andersson, M. Alvar, lantbrukare, led. av riksdagen
Bartley, A. Osborne, professor (fr.o.m. den 1 april 1974)
Bergqvist, G. Holger, kommunalråd, led. av riksdagen (fr.o.m. den 29 november 1976)
Björne, B. Gunnar, departementsråd
Brandt, Erik R., f.d. ombudsman, f.d. led. av riksdagen
Enlund, Eric P., lantbrukare, led. av riksdagen (fr.o.m. den 29 november 1976)
Gadd, P. E. Arne, revisionsdirektör, led. av riksdagen
Hedborg, Anna M., sekreterare (fr.o.m. den 29 juni 1974)

Hermansson, Carl-Henrik, f.d. chefredaktör, led. av riksdagen
Holgerson, Nils H., direktör (fr.o.m. den 26 februari 1975)
Hörnlund, Gördis K., fru, led. av riksdagen
Kristenson, E. Valter, metallarbetare, led. av riksdagen
Krönmark, Eric A., statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 8 november 1976)
Lundgren Bo A. M., civilekonom, led. av riksdagen
Mundebo, K. A. Ingemar, statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 8 oktober 1976)
Sundkvist, K. R. Tage, lantbrukare, led. av riksdagen
Tidefelt, J. Sune, förbundsordförande
Tobisson, Lars F., partisekreterare (fr.o.m. den 29 november 1976)

Experter:
Anclow, Per R., kammarrättsassessor (fr.o.m. den 12 januari 1976)
Andersson, Karl Olov, direktör (fr.o.m. den 9 december 1976)
Bargholtz, Percy B., fil. kand. (fr.o.m. den 1 december 1976)
Edlund, C. Bertil, kansliråd
Garke, Hans B., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 12 augusti 1974)
Höök, Erik S. V., professor (t.o.m. den 15 december 1975)
Jönsson, E. Gustav, departementsråd
Lindstam, Leif E., kammarrättsassessor
Persson, E. Annika, kanslisekreterare (fr.o.m. den 14 april 1975)
Swartling, Anders J. A., kansliråd (fr.o.m. den 15 februari 1976)
Wohlin, Lars M., statssekreterare (fr.o.m. den 1 december 1976)
Åberg, Carl Johan, fil. dr, docent, forskare (fr.o.m. den 16 december 1975)

Expert i frågor som gäller faktisk sambeskattning och därmed sammanhängande frågor:
Andersson, Karl Olov, direktör (t.o.m. den 8 december 1976)

Expert i frågor som rör viss deklarationsökning:
Nilsson, J. Ove G., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 25 september 1974)

Expert i frågor som rör progressiv utgiftsskatt:
Lodin, Sven-Olof, professor (fr.o.m. den 21 augusti 1975)

Sekreterare:
Hulgaard, Bodil C., hovrättsassessor (fr.o.m. den 1 september 1976)
Laurén, Reidunn M. B., regeringsrättssekreterare (t.o.m. den 30 september 1976)
Swartling, Anders J. A., kansliråd (t.o.m. den 14 februari 1976)

Bitr. sekreterare:
Alderin, Robert B., regeringsrättssekreterare (t.o.m. den 31 mars 1976)
Gammer, Gerhard, kammarrättsfiskal (fr.o.m. den 1 mars 1976)

Holm, Lars G., tf. kammarrättsassessor (fr.o.m. den 22 november 1976)
Nyström, Kerstin, kammarrättsfiskal (fr.o.m. den 15 februari 1976)
Walander, Anders, kammarrättsfiskal (t.o.m. den 30 september 1976)

Lokal: Malmtorgsgatan 5, 3 tr., tel. 11 08 63 (sekreteraren). Postadress: Budgetdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm

Direktiv och tilläggsdirektiv för utredningen, se 1973 års riksdagsberättelse Fi 42. Tilläggsdirektiv, se 1974 års riksdagsberättelse Fi 32 och 1975 års kommittéberättelse Fi 27 samt del II B 6.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tio sammanträden. Därutöver har sammanträden hållits med särskilda arbetsgrupper inom utredningen.

Utredningen har den 25 oktober 1976 avgett rapporten (SOU 1976:62) Progressiv utgiftsskatt - ett alternativ?

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

15. Utredningen (Fi 1972:06) om underställning av avtal

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1972 för att utreda vilka frågor om arbets- och anställningsvillkor för tjänstemän som skall underställas Kungl. Maj:t och vilka som därutöver skall underställas riksdagens lönedelegation (se Post- och Inrikes tidn. den 10 juli 1972):

Utredningsman:
Foyer, Lars O., kanslichef

Lokal: Riksdagens näringsutskott, 100 12 Stockholm, tel. växel 14 20 20

Direktiven för utredningen, se 1973 års riksdagsberättelse Fi 46.

Utredningen har den 29 oktober 1976 avgett skrivelse till riksdagens konstitutionsutskott om ändring i tilläggsbestämmelse 8.5.3 till riksdagsordningen.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

16. Bostadsskattekommittén (Fi 1972:08)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndiganden den 8 september och den 6 oktober 1972 med uppdrag att överse bostadsbeskattningen (se Post- och Inrikes tidn. den 2 oktober 1972):

Ordförande:
Walberg, Sten S., generaldirektör

Sakkunniga:
Almgren, Hans G., departementssekreterare
Carlstein, Rune A., stadskassör, led. av riksdagen
Fridell, G. Ingvar, universitetslektor (fr.o.m. den 21 maj 1975)
Hellstedt, Ernst L., civilingenjör
Jansson, Sven I., direktör
Landgren, Per C. D. E., direktör
Larsson, K. S. Sigvard, direktör, f.d. led. av riksdagen
Leo, P. Gunnar, direktör
Lindh, Åke H., andre förbundsordförande

Experter:
Anclow, Per R., kammarrättsassessor
Edlund, C. Bertil, kansliråd
Fries, Ingmar F., departementssekreterare

Sekreterare:
Herrlin, Klas G. E., kammarrättsfiskal (t.o.m. den 31 mars 1976)

Direktiven för kommittén, se 1973 års riksdagsberättelse Fi 48.

Kommittén har under tiden november 1975 - mars 1976 hållit åtta sammanträden.

Kommittén har den 20 mars 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:11) Bostadsbeskattning II.

Uppdraget är därmed slutfört.

17. Utredningen (Fi 1973:01) om säkerhetsåtgärder m. m. i skatteprocessen

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 16 februari 1973 för att utreda frågan om regler om kvarstad, skingringsförbud m. m. i skatteprocessen (se Post- och Inrikes tidn. den 7 mars 1973):

Ordförande:
Nordenadler, Anders, länsåklagare

Sakkunniga:
Bergh, Sten, länsråd
Johansson, S. Olof H., statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 12 november 1976)
Welander, Gösta, kansliråd
Westberg, H-O. (Olle), svarvare, led. av riksdagen

Experter:
Andréasson, Bill E., bitr. skattedirektör (t.o.m. den 31 december 1975)

Baekkevold, Arne E., kammarrättsfiskal (fr.o.m. den 17 februari 1976)
Bjernstad, S. L. Börje, kronofogde
Björnesjö, Sven G., taxeringsrevisor
Jarenius, J. Christer I., direktör
Johanson, Lars R., länsråd (fr.o.m. den 17 februari 1976)
Ljungwall, N. E. Folke, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 17 februari 1976)

Sekreterare:
Erling, E. Martin H., hovrättsfiskal (fr.o.m. den 22 april 1974)

Lokal: Departementens utredningsavdelning, Citadellsvägen 17, 211 20 Malmö, tel. växel 040/749 50 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1974 års riksdagsberättelse Fi 40.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 18 sammanträden.

Utredningen har den 12 december 1975 avgett delbetänkandet (SOU 1975:104) Betalningssäkringslag för skatte- och avgiftsprocessen.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

18. Sakkunnig (Fi 1973:02) med uppdrag att utreda frågan om förvaltningen av Drottningholms kungsgård

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 11 maj 1973 för att utreda frågan om förvaltningen av Drottningholms kungsgård (se Post- och Inrikes tidn. den 2 juni 1973):

Utredningsman:
Lindberg, N. Olof, expeditionschef (fr.o.m. den 20 september 1974)

Sekreterare:
Sellvall, L. Göran, departementssekreterare

Lokal: Budgetdepartementet, Kanslihusannexet, Riddarhustorget 7-9, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren)

Direktiven för den sakkunnige, se 1974 års riksdagsberättelse Fi 41.

Den sakkunnige har under tiden november 1975 - oktober 1976 bedrivit fortsatt utredningsarbete och haft överläggningar med dem som berörs av utredningsarbetet.

Den sakkunnige beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

19. Varusmugglingsutredningen (Fi 1973:04)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 12 oktober 1973 för att företa en översyn av lagen om straff för varusmuggling och därmed sammanhängande frågor (se Post- och Inrikes tidn. den 20 oktober 1973):

Utredningsman:
Klackenberg, O. Henrik, f.d. regeringsråd

Experter:
Carlson, Å. Lennart, bitr. skattedirektör
Persson, Lars E. H., hovrättsassessor
Rundlöf, G. Arne M., t.f. byråchef

Sekreterare:
Ljungwall, N. E. Folke, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 10 januari 1974)

Direktiven för utredningen, se 1974 års riksdagsberättelse Fi 43.

Utredningen har under tiden november 1975 - juni 1976 hållit tolv sammanträden.

Utredningen har den 24 juni 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:37) Smugglingsbrott och tulltillägg.

Uppdraget är därmed slutfört.

20. Sakkunniga (Fi 1974:02) med uppdrag att utreda frågan om gränsdragningen mellan förvaltningsrevision och rationaliseringsverksamhet inom statsförvaltningen m. m.

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 juni 1974 för att utreda frågan om gränsdragningen mellan förvaltningsrevision och rationaliseringsverksamhet inom statsförvaltningen m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 20 juli 1974):

Ordförande:
Andersson, J. Sven G., f.d. statssekreterare (t.o.m. den 16 november 1976)

Sakkunniga:
Berggren, G. Rune, generaldirektör
Moberg, Sven T., generaldirektör
Resare, Alf C. R., överdirektör

Sekreterare:
Hjalmarsson, S. Åke, byråchef (fr.o.m. den 1 juli 1974 t.o.m. den 16 november 1976)

Lokal: Överstyrelsen för ekonomiskt försvar, Fack, 103 80 Stockholm, tel. växel 22 22 60 (sekreteraren)

Direktiven för de sakkunniga, se 1975 års kommittéberättelse Fi 39.

De sakkunniga har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fyra sammanträden.

Utredningen har den 29 april 1976 avgett delbetänkandet (Ds Fi 1976:3) Samverkan mellan centrala organ för förvaltningsrevision och rationaliseringsverksamhet.

De sakkunnigas arbete beräknas pågå under hela år 1977.

21. Kustövervakningsutredningen (Fi 1974:04)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 27 september 1974 för att utreda vissa frågor rörande samordning m. m. inom den civila övervakningen till sjöss (se Post- och Inrikes tidn. den 7 december 1974):

Utredningsman:
Lemne, Mats H., landshövding

Experter:
Andersson, Rolf A., ombudsman
Häggström, K. Harald V., kusttullmästare
Johannesson, Rune S., byråchef (fr.o.m. den 11 maj 1976)
Kappelin, Carl-Erik, byråchef (t.o.m. den 10 maj 1976)
Svensson, C. Bertil, avdelningsdirektör

Sekreterare:
Rydstedt, Bo S., hovrättsassessor

Lokal: Gamla riksdagshuset, tel. växel 14 10 00 (sekreteraren). Postadress: Budgetdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse Fi 41.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fem sammanträden.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

22. Utredningen (Fi 1974:05) angående den statliga personalutbildningens fortsatta inriktning och organisation

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 13 september 1974 för att utreda frågan om den statliga personalutbildningens fortsatta inriktning och organisation (se Post- och Inrikes tidn. den 5 november 1974):

Utredningsman:
Jeding, Lars G., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 11 oktober 1976)
Martinsson, Bo N. O., generaldirektör (t.o.m. den 6 oktober 1976)

Experter:
Andersson, L. Ingemar, ombudsman
Asplund, C. Christer, ombudsman
Eriksson, K. Anders, hovrättsfiskal (fr.o.m. den 9 juni 1975)
Gothefors, Per L., ombudsman
Lagerström, Ulf Å., departementssekreterare (fr.o.m. den 26 augusti 1976)

Sekreterare:
Claeson, Bo, kanslisekreterare (fr.o.m. den 11 oktober 1976)
Jeding, Lars G., avdelningsdirektör (t.o.m. den 10 oktober 1976)

Bitr. sekreterare:
Claeson, Bo, kanslisekreterare (t.o.m. den 10 oktober 1976)
Lagerbäck, Björn, fil. lic. (t.o.m. den 28 september 1976)

Lokal: Budgetdepartementet, Kanslihusannexet, Riddarhustorget 7-9, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse Fi 42.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden.

Utredningen har avgett ett principbetänkande daterat den 23 november 1976.

23. Besparingsutredningen (Fi 1975:01)

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 3 januari 1975 för att utreda möjligheterna att göra besparingar inom statsverksamheten (se Post- och Inrikes tidn. den 18 januari 1975):

Ordförande:
Eckerberg, Per A., landshövding (t.o.m. den 6 oktober 1976)

Sakkunniga:
Berndtson, Nils A., ombudsman, led. av riksdagen
Burenstam Linder, H. M. Staffan, statsråd, led. av riksdagen
Eliasson, E. Ingemar, statssekreterare (t.o.m. den 8 februari 1976)
Engström, Odd E. L., departementsråd
Karlsson, F. Göran, redaktör, led. av riksdagen
Hanson, Per-Olof, borgarråd (fr.o.m. den 9 februari 1976)
Kristiansson, N. Axel, lantbrukare, ers. för led. av riksdagen

Lewén-Eliasson, Anna Lisa, fru, led. av riksdagen
Pettersson, S. Arne, sekreterare, led. av riksdagen

Sekreterare:
Fransson, Bo-Gunnar L., tf. avdelningschef (fr.o.m. den 28 april 1975)

Bitr. sekreterare:
Annerberg, Rolf G., byrådirektör (fr.o.m. den 15 oktober 1975)
Carlsson, Sture E., byrådirektör (fr.o.m. den 1 mars 1976)

Lokal: Gamla riksdagshuset, tel. växel 14 10 00 (bitr. sekreterarna). Postadress: Budgetdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm.

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse Fi 35.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fem sammanträden. Därutöver har ett sammanträde hållits med en särskild referensgrupp.

Utredningen har den 9 september 1976 avgett delbetänkandet (SOU 1976:49) Offentligt utredningsväsende.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

24. Utredningen (Fi 1975:05) om DAFA:s ekonomiska situation m.m.

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 24 april 1975 för att utreda DAFA:s ekonomiska situation m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 24 maj 1975):

Utredningsman:
Dahlberg, Benkt C. I., direktör

Sekreterare:
Lonaeus, G. Håkan N., departementssekreterare

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse Fi 39.

Utredningen har den 3 mars 1976 avgett betänkandet (Ds Fi 1976:2) DAFA:s effektivitet och organisation.

Uppdraget är därmed slutfört.

25. Skattetilläggsutredningen (Fi 1975:06) (SU)

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 13 februari 1975 för att utreda frågan om det skatteadministrativa sanktionssystemet (se Post- och Inrikes tidn. den 16 maj 1975):

Ordförande:
Widmark, P. Sverker V., kammarrättsråd

Sakkunniga:
Sundkvist, K. R. Tage, lantbrukare, led. av riksdagen
Westberg, H-O. (Olle), svarvare, led. av riksdagen

Experter:
Baekkevold, Arne E., kammarrättsfiskal (fr.o.m. den 1 augusti 1975)
Burström, Brita A., byråchef (fr.o.m. den 1 augusti 1975)
Gustafson, G. Arne, direktör (fr.o.m. den 20 oktober 1975)
Johansson, Bo G. H., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 augusti 1975)
Lundholm, Eric L. O., bitr. skattedirektör (fr.o.m. den 1 augusti 1975)
Matsson, Tommy, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 augusti 1975)

Sekreterare:
Werdinius, Claes A., hovrättsfiskal (fr.o.m. den 1 augusti 1975)

Lokal: Gamla riksdagshuset, tel. växel 14 10 00 (sekreteraren). Postadress: Budgetdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse Fi 40.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 27 sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete.

Utredningen avser att i början av år 1977 avge ett delbetänkande.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

26. Energiskatteutredningen (Fi 1975:07)

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 16 oktober 1975 för att utreda frågan om energibeskattningen (se Post- och Inrikes tidn. den 15 november 1975):

Ordförande:
Löfberg, Bertil A. F., landshövding (t.o.m. den 6 oktober 1976)

Sakkunniga:
Carlstein, Rune A., stadskassör, led. av riksdagen (fr.o.m. den 29 oktober 1975)
Fridolin, Hans R., departementsråd (fr.o.m. den 29 oktober 1975)
Normark, Hagar, fru, led. av riksdagen (fr.o.m. den 29 oktober 1975)
Stjernström, Per Z., lantbrukare, led. av riksdagen (fr.o.m. den 29 oktober 1975)
Svensson, Erik O., kommunalråd (fr.o.m. den 29 oktober 1975)

Virgin, G. Ivar, f.d. andre vice talman (fr.o.m. den 29 oktober 1975)
Winander, Bo G., utredningssekreterare (fr.o.m. den 29 oktober 1975)

Experter:
Eklund, Erik, direktör (fr.o.m. den 1 april 1976)
Hjorth, Lars E. A., kansliråd (fr.o.m. den 8 januari 1976)
Thulin, Einar E:son, f.d. skattedirektör (fr.o.m. den 8 januari 1976)

Sekreterare:
Larén, Charlotte F., departementssekreterare (fr.o.m. den 8 januari 1976)

Lokal: Gamla riksdagshuset, tel. växel 14 10 00 (sekreteraren). Postadress: Budgetdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse Fi 41.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fem sammanträden.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

27. 1976 års skatteutjämningsutredning (Fi 1975:09)

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 20 november 1975 för att utreda om skatteutjämningsbidragen (se Post- och Inrikes tidn. den 16 december 1975):

Ordförande:
Gustafsson, Hans I., förutv. statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 5 oktober 1976)

Sakkunniga:
Bergqvist, G. Holger, kommunalråd, led. av riksdagen
Bergsten, E. Rune, kansliråd
Berndtson, Nils A., ombudsman, led. av riksdagen
Boo, Karl G. H., kontr. assistent, led. av riksdagen
Carlstein, Rune A., stadskassör, led. av riksdagen
Gustafsson, Hans I., förutv. statsråd, led. av riksdagen
Häll, Karl-Erik, ombudsman, led. av riksdagen
Hörlén, S. I. (Inge), f. borgarråd
Nordberg, S. Ivar, ombudsman, led. av riksdagen
Ohlin, T. M. Maja, skolkanslist, f.d. led. av riksdagen
Troedsson, Ingegerd, statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 28 oktober 1976)
Ward, Kurt K. B., landstingsråd

Experter:
Fries, Ingmar F., departementssekreterare (fr.o.m. den 5 maj 1976)

Lindström, Harry I., direktör (fr.o.m. den 3 mars 1976)
Slunge, G. Walter R., avdelningschef (fr.o.m. den 3 mars 1976)

Sekreterare:
Johansson, Karl-Erik, sekreterare (fr.o.m. den 15 december 1975)

Bitr. sekreterare:
Attersved, Björn E. S. O., redovisningskamrer (fr.o.m. den 1 april 1976)
Bengtsson, B. Anders I., sekreterare (fr.o.m. den 15 mars 1976)
Jonsson, Bo A., departementssekreterare (fr.o.m. den 1 september 1976)

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse Fi 43.

Utredningen har under tiden januari - oktober 1976 hållit fem sammanträden. Sekreteraren har haft överläggningar med myndigheter och andra utredningar samt fortlöpande samrått med utredningens experter.

Statsrådet Mundebo har den 18 november 1976 förklarat att utredningens arbete skall anses slutfört.

28. Tidskriftsutredningen (Fi 1976:01)

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 4 mars 1976 (se Post- och Inrikes tidn. den 27 mars 1976):

Ordförande
Berg, Bengt Åke, budgetchef

Sakkunniga:
Bergqvist, Sven-Runo, kansliråd
Svensson, S. Gunnar, departementsråd

Experter:
Arvidsson, Bo H., byrådirektör (fr.o.m. den 20 april 1976)
Bergling, N. Olof, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 20 april 1976)
Flyxe, Birger H., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Olsson, Claes Olof, forskningsassistent (fr.o.m. den 20 april 1976)
Weibull, G. Lennart, fil. kand. (fr.o.m. den 20 april 1976)

Sekreterare:
Fransson, Bill G., departementssekreterare

Bitr. sekreterare:
Krausz, Elisabeth, departementssekreterare (fr.o.m. den 20 augusti 1976)
Strömberg, Hjalmar, departementssekreterare (fr.o.m. den 20 augusti 1976)

Direktiven för utredningen, se del II B 2.

Utredningen har under tiden mars - oktober 1976 hållit 17 sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete.

Utredningen har den 20 oktober 1976 avgett betänkandet (Ds Fi 1976:7) Stöd till organisationstidskrifter samt, som bilaga till betänkandet, forskningsrapporten (Ds Fi 1976:8) Tidskrifterna i massmediesamhället.

Uppdraget är därmed slutfört.

29. Utredningen (Fi 1976:02) om beskattning av tjänstepensioner

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 11 mars 1976 för att utreda vissa frågor angående avdrag vid inkomsttaxering för kostnader för tryggande av anställds pensionering, m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 23 mars 1976):

Utredningsman:
Wahlgren, E. Göran, regeringsråd

Experter:
Berglöf, J. Sigvard C. D:son, skattedirektör
Eriksson, Gösta, direktör
Lindberg, Göran, direktör

Sekreterare:
Edling, A. Roland, kammarrättsfiskal

Lokal: Budgetdepartementet, Kanslihusannexet, Riddarhustorget 7-9, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se del II B 3.

Utredningen har under tiden mars - oktober 1976 hållit åtta sammanträden.

Utredningen har den 10 augusti 1976 avgett delbetänkandet (Ds Fi 1976:6) Avdrag för kostnader för tryggande av pensionsåtaganden som avviker från allmän pensionsplan m.m.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

30. Företagsobeståndskommittén (Fi 1976:03)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 12 februari 1976 för att utreda frågan om samordning av statliga åtgärder vid företags obestånd (se Post- och Inrikes tidn. den 22 maj 1976):

Ordförande:
Westerlind, Erik A., landshövding

Ledamöter:
Boström, Curt B., kamrer, led. av riksdagen
Löfberg, Karl Axel, kansliråd
Wilhelmsson, Arne E., rådman
Ångström, Rune T., direktör, led. av riksdagen

Sakkunniga:
Ekström, Bert O., avdelningschef (fr.o.m. den 15 juni 1976)
Jansson, E. Sören, kammarrättsfiskal (fr.o.m. den 15 juni 1976)
Jäderqvist, K. Bertil, kronofogde (fr.o.m. den 1 september 1976)
Åvall, Sven K., direktör (fr.o.m. den 15 juni 1976)

Experter:
Björklund, Jan O., planeringsdirektör (fr.o.m. den 9 september 1976)
Bovidson, Thure, företagareföreningsdirektör (fr.o.m. den 9 september 1976)
Herrstedt, Henry T. O., länsarbetsdirektör (fr.o.m. den 9 september 1976)
Thornell, Anders B., byråchef (fr.o.m. den 9 september 1976)

Sekreterare:
Ohlsson, J. Staffan C., kammarrättsfiskal (fr.o.m. den 15 juni 1976)

Lokal: Gamla riksdagshuset, tel. växel 14 10 00 (ledamoten Löfberg och sekreteraren). Postadress: Budgetdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm

Direktiven för kommittén, se del II B 1.

Kommittén har under tiden augusti - oktober 1976 hållit tre sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av kommitténs arbete.

Kommitténs arbete beräknas pågå under hela år 1977.

31. 1976 års fastighetstaxeringskommitté (Fi 1976:05)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 16 september 1976 för att göra en översyn av reglerna för fastighetstaxering (se Post- och Inrikes tidn. den 30 oktober 1976):

Ordförande:
Björne, B. Gunnar, departementsråd

Ledamöter:
Hall, A. Bertil, fastighetsråd
Malmberg, C. Lars E., bitr. skattedirektör
Wadell, Ulla G. S., skattedirektör

Sekreterare:
Widebäck, I. Birgitta, hovrättsfiskal (fr.o.m. den 6 oktober 1976)

Lokal: Gamla riksdagshuset, tel. växel 14 10 00 (sekreteraren). Postadress: Budgetdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm

Direktiven för kommittén, se del II B 4.

Kommittén har under tiden september - oktober 1976 hållit två sammanträden. Därutöver har ett sammanträde hållits med en midre arbetsgrupp.

Kommitténs arbete beräknas pågå under hela år 1977.

32. Utredningen (Fi 1976:06) om kommunernas ekonomi

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 18 november 1976 för att utreda kommunernas ekonomi:

Ordförande:
Johansson, Sven, landstingsråd

Ledamöter:
Bergsten, E. Rune, kansliråd
Berndtson, Nils A., ombudsman, led. av riksdagen
Boo, Karl G. H., kontr.assistent, led. av riksdagen
Carlshamre, Nils O. G., lektor, led. av riksdagen
Carlstein, Rune A., stadskassör, led. av riksdagen
Gibson, Urban H., f.d. kommunalråd
Gustafsson, Hans I., förutv. statsråd, led. av riksdagen
Hörlén, S. I. (Inge), f. borgarråd
Johansson, Knut B. M., f.d. förbundsordförande, led. av riksdagen
Josefson, Stig A., lantbrukare, led. av riksdagen
Karlsson, Olof (Olle) H., lantbrukare, landstingsman
Larsson, K. S. Sigvard, direktör, f.d. led. av riksdagen
Sundström, M. Gudrun, fru, led. av riksdagen
Wallin, S. Jonas, ingenjör
Ward, Kurt K. B., landstingsråd

Sakkunniga:
Bargholtz, Percy B., fil. kand. (fr.o.m. den 1 december 1976)
Carlsson, G. Rune, förbundsdirektör (fr.o.m. den 29 november 1976)
Johansson, Karl-Erik, sekreterare (fr.o.m. den 29 november 1976)
Lindström, Harry I., direktör (fr.o.m. den 29 november 1976)
Slunge, G. Walter R., avdelningschef (fr.o.m. den 29 november 1976)
Werbell, Bror I., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 29 november 1976)
Wohlin, Lars M., statssekreterare (fr.o.m. den 1 december 1976)

Åberg, Carl Johan, fil. dr, docent, forskare (fr.o.m. den 29 november 1976)

Experter:

Edlund, C. Bertil, kansliråd (fr.o.m. den 29 november 1976)

Hinno, Rein, departementssekreterare (fr.o.m. den 29 november 1976)

Sekreterare:

Wetterberg, Ulf G., kansliråd (fr.o.m. den 29 november 1976)

Bitr. sekreterare:

Attersved, Björn E. S. O., redovisningskamrer (fr.o.m. den 29 november 1976)

Berglund, Evy B., fil. kand. (fr.o.m. den 29 november 1976)

Norén, Agneta, förste byråsekreterare (fr.o.m. den 29 november 1976)

Direktiven för utredningen, se del II B7.

Utbildningsdepartementet

Inom detta avsnitt har följande kommittéer avslutat sin verksamhet under år 1976: 2, 5, 19, 20, 21, 22, 23, 50, 54 och 56

Följande kommittéer inom avsnittet fullgör inte egentligt utredningsuppdrag: 1, 4, 10, 12, 13, 32, 33, 34, 37, 38, 39, 40, 41, 42 och 49

1. Lokal- och utrustningsprogramkommittéerna (E 1965:54) för universitet och högskolor (LUP-kommittéerna)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 juni 1964 för att utarbeta lokalprogram och utrustningsprogram för universitet och högskolor (se Post- och Inrikes tidn. den 21 juli 1964):

Samarbetsnämnden (E 1965:54:01) för LUP-kommittéerna:

Ordförande:
Löwbeer, Hans, universitetskansler

Ledamöter:
Almefelt, Paul V., byråchef
Beckman, Lars E. A., bitr. professor, rektor
Hammar, Stig H., universitetsråd
Hultin, S. Erland V., tekn. lic.
Konnander, Benkt A. V., överdirektör
Lindstrand, Leif, byggnadsråd
Lundgren, Georg E. H., professor, rektor
Norberg, Dag L., professor
Philipson, Lars H. G., förste forskningsingenjör
Törnquist, Harry E., byggnadsråd
Wijkman, E. Gunnar B., universitetsråd

Experter:
Abel, Enno, professor
Allander, Claes C. G., professor
Andersson, A. Owen, tekn. lic.
Arrhenius, N. Erik A., docent
Eskilsson, Per H., revisionsdirektör
Fors, Sixten R., byråchef
Hornwall, Gert H. D., överbibliotekarie (fr.o.m. den 1 februari 1975)
Johansson, Bertil C. Å., förste forskningsingenjör

Kjellén, Bengt I., civilingenjör (fr.o.m. den 1 juli 1975)
Lindquist, B. Rune L., byråchef
Lustig, Gunnar, intendent
Mårtensson, Skotte, universitetslektor
Olsson, R. Lennart, förste forskningsingenjör
Ottosson, N. Sigurd, förste forskningsingenjör
Sanner, Lars-Erik, överbibliotekarie (fr.o.m. den 1 februari 1975)
Tunebro, Torsten, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 november 1976)
Waller, Tage E., veterinär
Öbrink, Karl Johan, professor

Huvudsekreterare:
Moll, Olof G., byråchef

Bitr. sekreterare:
Albertsson, E. Birgitta, fil. kand.
Hallgren, Margaretha, fil. kand.
Johnsson, Roland G., avdelningsdirektör
Kugelberg, Otto, fil. lic. (fr.o.m. den 1 april 1975)
Nygren, Jan B., avdelningsdirektör
Persson, Ann C., byrådirektör (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Sellers, Pia, byrådirektör (fr.o.m. den 1 september 1976 t.o.m. den 31 januari 1977)
Vallin, Karl Ivar, docent (t.o.m. den 31 december 1975)

Lokal: Drottninggatan 7-9, Box 16085, 103 22 Stockholm, tel. växel 24 85 60

· Direktiven för kommittéerna, se 1965 års riksdagsberättelse E 54.

Samarbetsnämnden har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden.

LUP-kommittén (E 1965:54:02) för Uppsala:

Ordförande:
Wijkman, E. Gunnar B., universitetsråd

Ledamöter:
Hagquist, Curt E. I., soc. stud.
Lindfors, Leif W., byråchef (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Ling, Lars, institutionstekniker
Lindquist, B. Rune L., byråchef (t.o.m. den 30 juni 1976)
Moll, Olof G., byråchef
Rosén, Nils-Arne, arkitekt
Rydén, Jan E., avdelningschef
Ödman, Mats O., fil. stud.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sju sammanträden.

LUP-kommittén (E 1965:54:03) för Lund:

Ordförande:
Hammar, Stig H., universitetsråd

Ledamöter:
Broberg, K. Bertram, professor
Fagerholm, Per Anders L., fil. kand.
Hellgren, G. Bertil, maskinist
Juthagen, Leif R., byggnadsråd
Lindfors, Leif W., byråchef (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Lindquist, B. Rune L., byråchef (t.o.m. den 30 juni 1976)
Moll, Olof G., byråchef
Rydén, Jan E., avdelningschef
Thulin, C. Nils-Åke, fil. stud. (t.o.m. den 4 juni 1976)

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sju sammanträden.

LUP-kommittén (E 1965:54:04) för Göteborg:

Ordförande:
Lundgren, Georg E. H., professor, rektor

Ledamöter:
Henriksson, J. Lars G., fil. kand.
Juthagen, Leif R., byggnadsråd
Lindfors, Leif W., byråchef (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Lindquist, B. Rune L., byråchef (t.o.m. den 30 juni 1976)
Moll, Olof G., byråchef
Rydén, Jan E., avdelningschef
Rydin, Roland Y., fil. kand.
Thun, K. Ragnar, byråchef
Wemninger, Lars V., förste forskningsingenjör

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden.

LUP-kommittén (E 1965:54:05) för Stockholm:

Ordförande:
Norberg, Dag L., professor

Ledamöter:
Bergström, K. Sune D., professor, rektor
Eklund, K. Ronnie, jur. kand.

Ekman, Stig Rune, forskningsingenjör
Lindfors, Leif W., byråchef (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Lindquist, B. Rune L., byråchef (t.o.m. den 30 juni 1976)
Lindstrand, Leif, byggnadsråd
Moll, Olof G., byråchef
Rasmuson, Anders, professor, rektor
Rydén, Jan E., avdelningschef

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden.

LUP-kommittén (E 1965:54:06) för Umeå:

Ordförande:
Beckman, Lars E. A., bitr. professor, rektor

Ledamöter:
Larsson, Staffan, fil. stud. (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Lindfors, Leif W., byråchef (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Lindquist, B. Rune L., byråchef (t.o.m. den 30 juni 1976)
Lögdahl, Kent, fil. stud. (t.o.m. den 30 juni 1976)
Moll, Olof G., byråchef
Nordlander, N. Arne, universitetslektor
Rosén, Nils-Arne, arkitekt
Rydén, Jan E., avdelningschef

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fem sammanträden.

LUP-kommittén (E 1965:54:07) för Linköping:

Ordförande:
Almefelt, Paul V., byråchef

Ledamöter:
Bondeson, Lennart, fil. stud.
Lindell, Mats G., avdelningsdirektör
Lindfors, Leif W., byråchef (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Lindquist, B. Rune L., byråchef (t.o.m. den 30 juni 1976)
Moll, Olof G., byråchef
Olsson, Björn E., förste driftingenjör
Rydén, Jan E., avdelningschef

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tre sammanträden.

LUP-nämndens och LUP-kommittéernas arbete beräknas pågå under hela år 1977.

2. 1965 års musei- och utställningssakkunniga (E 1966:52) (MUS 65)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 26 mars 1965 för att verkställa utredning rörande museiväsendet och verksamheten med riksutställningar m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 29 april 1965 och den 30 mars 1967):

Ordförande:
Holm, J. Lennart, generaldirektör

Ledamöter:
Biörnstad, Margareta, överantikvarie
Hubendick, Bengt L., museichef
Lagercrantz, Bo U., fil. lic.
Meyerson, K. Åke W., överintendent
Noreen, Sven E., landsantikvarie
Ullberger, Kurt, konstnär
Westin, Gunnar, direktör

Huvudsekreterare:
Meyerson, K. Åke W., överintendent

Bitr. sekreterare:
Hjorth, Jan L. S., byrådirektör

Lokal: Livrustkammaren, 115 21 Stockholm, tel. 62 01 16 (Meyerson), Riksutställningar, Sandhamnsgatan 63, 115 28 Stockholm, tel. växel 63 51 80 (Hjorth)

Direktiven för de sakkunniga, se 1966 års riksdagsberättelse E 52. Tilläggsdirektiv, se 1968 års riksdagsberättelse U 30.

I enlighet med riksdagens beslut den 20 maj 1976 har försöksverksamheten med riksutställningar den 1 juli 1976 övertagits av en stiftelse, Stiftelsen Riksutställningar, med en av regeringen förordnad särskild styrelse, vilken övertagit det ansvar som de sakkunniga sedan 1965 haft som styrelse för verksamheten.

Uppdraget är därmed slutfört.

3. Dataarkiveringskommittén (U 1968:48)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1967 för att utreda arkivfrågor för den moderna informationsbehandlingens databärare m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 6 oktober 1967):

Ordförande:
Kromnow, E. Åke, riksarkivarie

Ledamöter:
Berglund, K. Gustaf, driftschef
Frank, S. Torsten, organisationsdirektör
Holmberg, Erik G., hovrättslagman

Experter:
Ahl, Gunnar A., avdelningsdirektör
Fredberg, Birgit A. M., förste arkivarie
Grage, Elsa-Britta, fil. lic.
Körner, Sten G., landsarkivarie
Lagerqvist, Åke, byrådirektör
Lidin, Karl-Olof, rådman (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Sand, Hans, arkivarie (fr.o.m. den 1 december 1975)

Sekreterare:
Haverling, Sven G. I., förste arkivarie

Bitr. sekreterare:
Brunnberg, R. K. Charlotte, departementssekreterare

Lokal: Riksarkivet, Fack, 100 26 Stockholm, tel. 54 02 00

Direktiven för kommittén, se 1968 års riksdagsberättelse U 42. Tilläggsdirektiv, se 1973 års riksdagsberättelse U 9.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 18 sammanträden.

Kommittén beräknas slutföra sitt arbete vid årsskiftet 1976/77.

4. Sakkunniga (U 1968:49) för förhandling om avtalsreglering av upphovsrättsliga frågor på undervisningsområdet (AUU-sakkunniga)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1967 med uppgift att förhandla om en avtalsreglering av de upphovrättsliga frågorna på undervisningsområdet:

Ordförande:
Hesser, S. C. E. Torwald, justitieråd

Ledamot:
Bergström, Svante B., professor

Experter:
Ahlström, Bengt, avdelningsdirektör
Dahlbom, Bengt S., avdelningsdirektör
Eliasson, Per-Erik, byråchef
Landström, Sten-Sture H., direktör
Sandberg, A. Birger, förhandlingsdirektör

Sekreterare:
Grüting, Britt M., departementssekreterare

Lokal: Högsta domstolen, Riddarhustorget 8, Box 2066, 111 28 Stockholm, tel. 08/23 67 20 (ordföranden)

Särskilda direktiv har ej meddelats.

De sakkunnigas arbete har under året vilat i avvaktan på närmare direktiv.

De sakkunnigas arbete beräknas pågå under hela år 1977.

5. Konstnärsutbildningssakkunniga (U 1968:52) (KUS)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 1 september 1967 för utredning av konstnärsutbildning m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 12 september 1967):

Ordförande:
Lindblom, Paul, direktör

Ledamöter:
Acking, Carl-Axel, professor
Bergman, Hans R., designer
Brunnberg, Hans A., professor
Larsson, Mårten J., arkitekt SAR
Linde, Ulf H., professor
Meyerson, K. Åke W., överintendent
Nemes, Endre, professor
Persson, Sigurd F., ädelsmed
von Schantz, Philip, museidirektör

Experter:
Bohman, Jan A., grafiker
Hallström, Björn H., fil. lic.
Lindgren-Fridell, A. Marita G., förste intendent
Myrenberg, Bo K. M., arkitekt SAR
Myrenberg, Lars E. T., arkitekt SAR
Nilsson, I. Pål-Nils, fotograf
Wahrby, Hans O., fortbildningsledare

Sekreterare:
Johansson, Nils J. O., byrådirektör

Bitr. sekreterare:
Jansson, Björn S., byrådirektör

Direktiven för de sakkunniga, se 1968 års riksdagsberättelse U 52. Tilläggsdirektiv, se 1969 års riksdagsberättelse U 41.

De sakkunniga har under tiden november 1975 - juni 1976 hållit ett sammanträde samt två sammanträden i arbetsgrupper.

De sakkunniga har den 28 juni i skrivelse till chefen för utbildningsdepartementet fört fram sina synpunkter på verksamheten vid konsthögskolans arkitekturskola. De sakkunniga har den 8 oktober 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:52) Utbildning för konstvård och konservering vid konsthögskolans institut för materialkunskap.

Uppdraget är därmed slutfört.

6. 1968 års kyrkohandbokskommitté (U 1969:44)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 mars 1968 för att inom utbildningsdepartementet biträda med revidering av Den svenska kyrkohandboken och övriga kyrkans böcker i den mån de kan beröras av en handboksrevision:

Ordförande:
Askmark, K. F. Ragnar, biskop

Ledamöter:
Andrén, Åke, professor
Edwall, Pehr A. R., kontraktsprost
Göransson, Harald O., musikdirektör
Hallqvist, Britt G., författare

Experter:
Ahrén, Per-Olov A., domprost (fr.o.m. den 1 januari 1975)
Andersson, Torsten N., prost
Bohlin, Folke, docent
Eckerdal, Lars H., docent
Erneholm, Berndt I., expeditionschef
Gerhardsson, Birger, professor
Göransson, C. Göran N., stiftssekreterare
Holte, K. Ragnar, professor
Ljungdahl, Olle, domkyrkoorganist
Molde, F. Bertil, professor
Nilsson, Torsten, musikdirektör
Simonsson, Tord L. W., kyrkoherde

Sekreterare:
Eckerdal, Lars H., docent (fr.o.m. den 1 januari 1975)

Bitr. sekreterare:
Aldén, Lars O. T., pastoratsadjunkt

Lokal: Lantmannavägen 1, 222 38 Lund, tel. 046/13 82 94

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fyra sammanträden samt haft överläggningar med myndigheter, organisationer och andra som berörs av kommitténs arbete.

Kommitténs arbete beräknas pågå under hela år 1977.

7. Universitetsrestaurangkommittén (U 1970:46)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 mars 1969 för att planera och samordna m. m. restaurangverksamheten vid universiteten och högskolorna (se Post- och Inrikes tidn. den 27 mars 1969 och den 29 juli 1972):

Ordförande:
Hagbergh, Göran G. E., kanslichef (fr.o.m. den 15 september 1975)

Ledamöter:
Almefelt, Paul V., byråchef
Brundell, Nils-Erik, direktör
Eskilsson, Per H., organisationsdirektör
Fors, Sixten R., byråchef
Juthagen, Leif R., byggnadsråd
Magnusson, Leif, divisionschef (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Philipson, Lars H. G., civilingenjör

Experter:
Johansson, Sjunne, ombudsman
Moberg, Kaj, 1:e stadsveterinär
Söfelde, Karin, socialinspektör

Sekreterare:
Holmgren, Kjell, fil. kand. (fr.o.m. den 1 oktober 1975)

Bitr. sekreterare:
Olsson, Hans B., pol. mag. (t.o.m. den 31 augusti 1976)
Pavliska, Petr, civilingenjör (t.o.m. den 31 juli 1976)
Ryberg, Marianne G., byggnadsingenjör (t.o.m. den 30 juni 1977)

Lokal: Götabergsgatan 9, 2 tr., 411 34 Göteborg. Postadress: Box 530 38, 400 14 Göteborg 53, tel. 031/17 99 50 (växel)

Direktiven för kommittén, se 1970 års riksdagsberättelse U 46. Tilläggsdirektiv, se 1973 års riksdagsberättelse U 21.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tio sammanträden. Lokal- och utrustningsprogramärenden m.m. av löpande karaktär har under året avgjorts av ett inom kommittén utsett arbetsutskott.

Kommittén har den 22 juni 1976 avgett delbetänkandet (Ds U 1976:10) Universitetsrestauranger - driftformer och huvudmannaskap. Av de utredningsuppgifter som åvilar kommittén återstår därmed endast frågan om framtida handläggningsordning av på kommittén ankommande löpande arbetsuppgifter.

Kommittén avser att under år 1977 lämna förslag till framtida handläggningsordning.

Kommitténs arbete beräknas pågå under hela år 1977.

8. 1969 års psalmkommitté (U 1970:47)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 14 mars 1969 för att inom utbildningsdepartementet biträda med utarbetande av ett tillägg till Den svenska psalmboken, avseende både psalmtexter och psalmmelodier, att prövas och brukas i svenska kyrkan intill dess en allmän revision av Den svenska psalmboken företagits. Kommittén har den 12 februari 1976 fått regeringens uppdrag att framlägga förslag till revision av 1937 års psalmbok och 1939 års koralbok. Vidare fick kommittén uppdrag att, under beaktande av vad 1975 års kyrkomöte anfört, dels under år 1976 färdigställa och till regeringen inkomma med förslag till en första del av tillägg till psalmboken, dels utarbeta förslag till en andra del av tillägg till psalmboken. Båda delarna av tillägget skulle avse såväl psalmtexter som psalmmelodier.

Ordförande:
Björkman, Ulf L., kontraktsprost

Ledamöter:
Belfrage, H. Esbjörn G., docent
Frostenson, Anders, f.d. kyrkoherde
Gerhardsson, Birgit, fil. mag. (fr.o.m. den 12 februari 1976)
Göransson, Harald O., musikdirektör
Nisser, Per Olof, utbildningssekreterare
Åberg, Jan Håkan, domkyrkoorganist (fr.o.m. den 12 februari 1976)

Experter:
Bodén, Anna-Brita, sekreterare
Ekenberg, Anders, teol. kand. (fr.o.m. den 1 september 1976)
Erneholm, Berndt I., expeditionschef
Erséus, L. G. Torgny, musikdirektör

Forsberg, P. Roland, musikdirektör (fr.o.m. den 18 mars 1976)
Hallin, L. Bertil, musikdirektör (t.o.m. den 17 mars 1976)
Hartman, Olov, teol. dr
Löfström, U. Inge, kontraktsprost (t.o.m. den 17 mars 1976)
Sörenson, Torsten N., tonsättare

Sekreterare:
Erneholm, Berndt I., expeditionschef

Bitr. sekreterare:
Bexell, Göran, teol. dr
Bodén, Anna-Brita, sekreterare

Lokal: Jordbruksdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. 10 19 46, 763 34 80 (Erneholm)

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit åtta sammanträden.

Kommittén har den 1 juni 1976 avgett betänkandet (Ds U 1976:11) Psalmer och visor 76. Tillägg till Den svenska psalmboken Del 1.

Kommitténs arbete beräknas pågå under hela år 1977.

9. Organisationskommittén (U 1970:60) för högre musikutbildning (OMUS)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 10 april 1970 för att utföra fortsatt planeringsarbete för en reform av den högre musikutbildningen:

Ordförande:
Tapper, Karl-Herman, rektor (fr.o.m. den 1 oktober 1974)

Ledamöter:
Andersson, Sigfrid A., studiesekreterare (fr.o.m. den 1 oktober 1974)
Dominique, Carl-Axel, musikdirektör (fr.o.m. den 1 oktober 1974)
Hansson, J. Bertil, lektor (fr.o.m. den 1 oktober 1974)
Irving, Dorothy, konsertsångerska (fr.o.m. den 1 oktober 1974)
Karlsson, Fritz W. I., studieombudsman (fr.o.m. den 1 oktober 1974)

Experter:
Abenius, C. S. Folke, teaterchef
Ahlqvist, Barbro S. M., studierektor (fr.o.m. den 1 oktober 1974)
Alldahl, Per Gunnar, lektor (fr.o.m. den 1 juli 1975)
Andersson, Bernt, musiker (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Andersson, Sam, musikdirektör

Annmo, Erland, rektor (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Arnér, E. Å. Gotthard, kyrkomusiker
Assarson, Birgit, departementssekreterare (fr.o.m. den 1 oktober 1974)
Bark, Jan, tonsättare (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Bell, Daniel, musikdirektör (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Bengtsson, L. Ingmar O., professor
Bengtsson, Per, förste byråsekreterare
Bergendal, Göran, 1:e producent (fr.o.m. den 1 december 1974)
Bergendahl, Ingela, pianopedagog (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Berggren, Lennart, lektor (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Bergström, Anders, musikdirektör (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Bertolotto, Italo, musikdirektör (fr.o.m. den 1 juli 1975)
Bladh, Stephan, musikpedagog (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Bohlin, Folke, docent (fr.o.m. den 19 december 1974)
Bondeman, Anders, kyrkomusiker
Brodin, Lena, musikdirektör (fr.o.m. den 1 september 1975)
Bucht, Gunnar H., universitetslektor (fr.o.m. den 1 december 1974)
Burman, Eskil, rektor
Bäverbäck, Mette, musikdirektör (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Cederberg, Ingvar, musikchef (fr.o.m. den 1 mars 1975)
Colldén, Anders, musikstuderande (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Deak, Csaba, tonsättare
Düring, Bertil, musikdirektör (fr.o.m. den 1 december 1974)
Eklund, Christer, fil. kand. (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Elliot, Ninnie, sångpedagog (fr.o.m. den 1 december 1975)
Engdahl-Tegestam, Eva, musiklärare (fr.o.m. den 1 december 1974)
Engström, Bengt-Olof, sekreterare (fr.o.m. den 1 december 1974)
Erdmann, Bengt, fil. mag.
Ericson, Eric, professor (fr.o.m. den 1 september 1975)
Eriksson, Birger, musiklärare (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Eriksson, Gunnar, musikdirektör (fr.o.m. den 1 september 1975)
Eriksson, Nils-Erik, byrådirektör
Eriksson, B. Sune, direktör
Falk, Johan, violinpedagog (fr.o.m. den 1 oktober 1974)
Faxén, Nils-Bertil, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 oktober 1974)
Ferneborg, Stieg, skolkonsulent (fr.o.m. den 1 oktober 1974)
Fjellstedt, Lars, universitetslektor (fr.o.m. den 1 juli 1975)
Fülep, Tibor, violinpedagog (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Gabrielsson, H. Ingemar, professor, rektor (fr.o.m. den 1 oktober 1974)
Genetay, Claude M., violincellist
Granmar, Jan, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 juli 1975)
Grönkvist, Göran, byrådirektör (fr.o.m. den 1 december 1975)
Gunér, Otto, utbildningsledare (fr.o.m. den 3 februari 1975)
Göransson, Harald O., musikdirektör (fr.o.m. den 1 juli 1975)

Hall, Lennart, lektor (fr.o.m. den 1 juli 1975)
Hedvall, Lennart, tonsättare (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Hjorth, Ole, kammarmusiker (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Holecek, Josef, gitarrpedagog
Holmstrand, Bengt, studierektor (fr.o.m. den 1 december 1975)
Håkansson, Greta, danspedagog
Ingelf, Sten, musikpedagog (fr.o.m. den 1 juli 1975)
Irwing, Dorothy, konsertsångerska
Jansson, Bertil, kulturchef (fr.o.m. den 1 december 1974)
Jespersson, Knut, regionmusiker (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Johnsson, Per-Olof, gitarrpedagog (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Karlsson, Fritz W. I., studieombudsman
Karlsson, Majvor, fortbildningskonsulent (fr.o.m. den 1 december 1975)
Karp, Cary, intendent (fr.o.m. den 1 september 1976)
Kaufelt, Eje, kammarmusiker (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Khan, Lennart, musikkonsulent (fr.o.m. den 1 september 1976)
Kyhlberg, Bengt, musikbibliotekarie (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Landfors, Curt, byrådirektör
Larsson, Carl Rune, director musices (fr.o.m. den 1 december 1974)
Larsson, Eva-Katharina, musikdirektör (fr.o.m. den 1 juli 1975)
Larsson, Felix, studieombudsman (fr.o.m. den 1 februari 1975)
Larsson, Gunnar, museichef (fr.o.m. den 1 september 1976)
Leander, Sven, assessor
Liljeholm, Thomas, regionmusiker (fr.o.m. den 1 december 1974)
Lindblad, Rune, tonsättare
Lindborg, Per, musikstuderande (fr.o.m. den 1 februari 1975)
Lindgren, Gunnar, civilingenjör (fr.o.m. den 1 december 1974)
Lindgren, Kerstin, rytmikpedagog (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Lindgren, Kurt, musiker
Lindholm, Bengt, violinbyggare (fr.o.m. den 1 september 1976)
Lindholm, Inge, musikdirektör (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Lindquist, B. Rune L., byråchef
Ling, Jan H., docent
Lundgren, Stig H. E., direktör (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Lundin, Morgan, musikdirektör (fr.o.m. den 1 december 1974)
Lundqvist, Gun, avdelningschef (fr.o.m. den 1 juni 1975)
Löfcrantz, Vigo, rektor (fr.o.m. den 15 februari 1975)
Malm, Krister, fil. lic. (fr.o.m. den 1 maj 1975)
af Malmborg, Lars, kapellmästare (fr.o.m. den 1 december 1974)
Mitchell, Red, musiker (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Moll, Olof G., byråchef
Morberg, Gösta, musiker (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Mårtensson, Torgerd, musikstuderande (fr.o.m. den 1 juni 1975)
Nerelius, Hans, skoldirektör (fr.o.m. den 1 december 1974)

Nilsson, Anita, musikpedagog (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Nilsson, Gösta, musikdirektör (fr.o.m. den 1 september 1975)
Nilsson, Kaj Åke, musiklärare (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Nilsson, Reinhold, folkskollärare (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Nordgren, Bo, musikdirektör (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Nordlander, Ralf, fortbildningskonsulent (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Nordström, Sixten, utbildningsledare (fr.o.m. den 1 juli 1976 t.o.m. den 30 juni 1977)
Nordwall, Trygve, musikkonsulent (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Oberg, Donald, lektor (fr.o.m. den 1 september 1975)
Ohlin, Gösta, sångpedagog (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Olofsson, K. Oscar, skoldirektör (fr.o.m. den 1 oktober 1974)
Olsson, Bengt, ämneslärare (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Palmqvist, Gunno, musikdirektör (fr.o.m. den 1 december 1974)
Persson, Einar, musikdirektör
Persson, Elisabeth, musiklärare (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Pettersson, Claes-Merithz, klarinettpedagog (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Rabe, Folke, artistchef (fr.o.m. den 1 december 1974)
Ramsby, Walter, musiklärare (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Rehnborg, Bertil, kulturchef (fr.o.m. den 1 december 1974)
Reimers, Lennart, musikdirektör (fr.o.m. den 1 december 1975)
Riedel, Georg M. L., musiker
Ringmar, R. Torgil, avdelningschef
Rosell, Lars-Erik, musikdirektör (fr.o.m. den 1 juli 1975)
Rudin, Hans-Erik, musikdirektör (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Samuelsson, Hans, assistent (fr.o.m. den 1 februari 1975)
Sandell, Ulla, kommunalråd (fr.o.m. den 19 december 1974)
Schele, Märta, musikdirektör
Scherwin, Olle, musikdirektör
Sellergren, Lars, konsertpianist (fr.o.m. den 1 oktober 1974)
Sernklef, Harry T. W., intendent (fr.o.m. den 1 april 1974)
Sjögren, Björn, kammarmusiker (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Sjöholm, Monika, artist (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Sjöqvist, Gunnar A. H., rektor (fr.o.m. den 1 oktober 1974)
Sjöqvist, Gustaf, musikdirektör (fr.o.m. den 15 oktober 1975)
Sjöström, N. Gunnar, rektor (fr.o.m. den 1 oktober 1974)
Spångberg, Lennart, musikdirektör (fr.o.m. den 1 juni 1975)
Strandberg, Göran, rektor (fr.o.m. den 1 juni 1975)
Strandsjö, Göte, sångpedagog (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Sundberg, Johan, docent
Sundin, Bertil, universitetslektor (fr.o.m. den 14 november 1975) (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Svärd, Stig, studiesekreterare (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Tagg, Philip, fil. mag.

Teveborg, Lennart, skolråd
Thunander, Karl Axel, musikdirektör (fr.o.m. den 1 december 1974)
Thyrenius, Ingegerd, sångpedagog
Thyresson, Maria, musikstuderande (fr.o.m. den 1 februari 1975)
Uggla, Madeleine, musikdirektör (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Wallner, Bo, professor (fr.o.m. den 1 december 1975)
Wargert, Sigurd, studierektor (fr.o.m. den 15 mars 1975)
Warmboe, Thorleif, förbundsombudsman (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Werner, Odd, avdelningsdirektör
Wessman, Sven A., kantor
Westin, Lars, redaktör (fr.o.m. den 1 december 1974)
Wetterblad, R. Ingmar T., generaldirektör (fr.o.m. den 1 oktober 1974)y
Wiggen, Knut, tonsättare
Widestrand, Olle, lektor (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Wistrand, Carl, musikintendent (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Wolff, Felix, konservator (fr.o.m. den 1 september 1976)
Åberg, Lennart, musiker (fr.o.m. den 1 december 1974)
Åstrand, Hans, akademisekreterare (fr.o.m. den 1 december 1974)

Sekreterare:
Halling, Nils-Olov, utbildningsledare (t.o.m. den 30 juni 1977)

Bitr. sekreterare:
Ozolins, Berit, fil. kand.

Lokal: Storgatan 13, 411 24 Göteborg, tel. 031/13 99 24 (Halling), 031/13 99 25 (Ozolins), 031/13 99 26 (Per Bengtsson), 031/13 99 38 (kansli och ordföranden)

Direktiven för kommittén, se 1971 års riksdagsberättelse U 46. Tilläggsdirektiv, se 1975 års kommittéberättelse U 22.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 14 sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av kommitténs arbete. Därutöver har ett stort antal sammanträden hållits med olika arbetsgrupper.

Kommittén har den 21 maj 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:33) Musiken - människan - samhället.

Kommittén beräknas slutföra sitt arbete under första halvåret 1977.

10. Organisationskommittén (U 1970:62) för högre teknisk utbildning och forskning i övre Norrland

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 24 april 1970 med uppgift att under universitetskanslersämbetet planera för högre teknisk

utbildning och forskning, som avses komma till stånd med anledning av riksdagens beslut över i prop. 1970:88 framlagda förslag. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 27 maj 1971 fungerar kommittén som ledningsorgan för högskolan i Luleå samt som lokal- och utrustningsprogramkommitté för Luleå:

Ordförande:
Edström, John Olof, disponent

Ledamöter:
Fors, Sixten R., byråchef
Hedberg, E. Torbjörn, universitetslektor (fr.o.m. den 6 november 1975)
Henningsson, Lars-Åke, teknolog
Lassinantti, I. Ragnar, landshövding, f.d. led. av riksdagen
Lundberg, Bengt Å., bitr. professor (fr.o.m. den 6 november 1975)
Malmgren, Nils, kommunalråd
Moll, Olof G., byråchef
Nordström, Lars, professor
Paul, Karl-Gustav, professor
Pusch, Roland, professor (fr.o.m. den 6 november 1975)
Rosén, Nils-Arne, arkitekt
Östlund, Zolo, kanslichef

Experter:
Andersson, Rune, civilingenjör (fr.o.m. den 15 maj 1974)
Bylund, B. Erik M., professor
Enquist, N. Daniel, avdelningsdirektör
Holm, J. Lennart, generaldirektör
Hällgren, Åke, byrådirektör (fr.o.m. den 17 maj 1976)
Johansson, Karl-Åke, teknolog (fr.o.m. den 13 mars 1974)
Larsson, Leif, civilingenjör (t.o.m. den 16 maj 1976)
Lundqvist, Bo Christer, civilingenjör
Pettersson, N. Ove, professor
Söderberg, Bo K. G., departementssekreterare
Tennberg, Klas, byrådirektör

Sekreterare:
Enquist, N. Daniel, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 15 maj 1974)

Lokal: Högskolan i Luleå, 951 87 Luleå, tel. 0920/980 00

Direktiven för kommittén, se 1971 års riksdagsberättelse U 48.

Kommittén har slutfört sitt utredningsuppdrag. I egenskap av lokal- och utrustningsprogramkommitté för högskolan i Luleå har kommittén hållit två sammanträden under tiden november 1975 - oktober 1976. Kommittén fungerar som interimistisk styrelse för högskolan i Luleå till dess regeringen förordnar annat.

11. Utredningen (U 1970:63) om skolans inre arbete (SIA)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 27 maj 1970 för att utreda frågan rörande åtgärder för elever med särskilda svårigheter i skolan och därmed sammanhängande frågor, bl. a. skolans arbetsmiljö (se Post- och Inrikes tidn. den 15 juli 1970):

Ordförande:

Orring, Jonas A., generaldirektör

Ledamöter:

Beckius, Carin E., kanslichef
Larsson, L. Thorsten, lantbrukare, led. av riksdagen
Mogård, Britt E. T., statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 18 oktober 1976)
Mårtensson, Alvar G. G., telearbetare, f.d. led. av riksdagen
Nordstrandh, Ove H., lektor, led. av riksdagen (fr.o.m. den 19 oktober 1976)
Richardson, N. Gunnar E., docent, led. av riksdagen
Svenningsson, S. Levi H., fil. kand.

Experter:

Alfredsson, Karl-Erik N., förbundsjurist
Andersson, Bengt Hj., skolinspektör
Anveden, Per Olov, förbundsordförande
Axelsson, Alf W., rektor
Bergman, Folke, skoldirektör
Bergqvist, Bertil, skolinspektör (fr.o.m. den 23 december 1974)
Björk, John G. T., skoldirektör
Dahlquist, Lars, studierektor
Danemar, Anton, rektor
Du Rietz, Lars B. Hj., rektor
Edmark, Birger, rektor
Elam, Lars, skolinspektör
Ehrenfreid, Monica, barnavårdslärare
Ericsson, Tord, rektor
Fredin, Curt, folkbildningskonsulent
Fredriksson, Ella, rektor
Gillström, Åke K., rektor, led. av riksdagen
Granlund, Börje, studerande
Grunewald, Karl R., medicinalråd
Gustafson, K. G. Jan, lektor
Haga, Ingegerd, ombudsman
Hallberg, Lars, sekreterare
Hansson, Bengt, skolkonsulent

Hansson, Nils H., rektor
Hasselquist, Ulla, skolkurator
Hellers, P. A. Hans, förbundsordförande
Henricson, Sven-Eric, undervisningsråd
Hildeberg, Lars, förbundssekreterare
Hälinen, Erkki I., rektor
Jansson, I. A. Gunnar, adjunkt
Javette, Bo, ombudsman
Johannesson, Ingvar, professor
Johansson, Gun, ordförande i Riksförbundet Hem och skola i D-län
Johansson, Lillemor, förste byråsekreterare (fr.o.m. den 15 januari 1974)
Jonsson, Lars-Eric, rektor
Jönsson, Claes-Göran, speciallärare
Keil, Hans, studerande
Kjellgren, Kjell, t.f. byrådirektör (fr.o.m. den 23 december 1974)
Klason, Lars Erik, förbundssekreterare (fr.o.m. den 1 februari 1975)
Krantz, Gösta, styrelseledamot i Riksförbundet Hem och skola
Könberg, Björn, rektor (fr.o.m. den 23 december 1974)
Lindgren, Göte, sekreterare
Lindkvist, Gunnar, folkskollärare
Lundberg, Arne, rektor
Löfqvist, Gert E., lektor
Mattson, Ingemar, undervisningsråd
Mattsson, Marly, fritidspedagog
Norberg, Randolph, sekreterare (fr.o.m. den 23 december 1974)
Nordin, Inga L., seminarielärare
Näslund, Stig, studierektor
Olsson, Elisabeth, småskollärare
Paulsson, Solveig, rektor
Philipson, Leif, avdelningsdirektör
Rönnelid, Kjell, adjunkt
Selinder, Inge, fil. kand.
Silenstam, Erik, bibliotekarie
Sjögren, Kerstin, sekreterare
Sjöstedt, Karl-Gösta, studierektor
Stangvik, Gunnar, universitetslektor
Stenlund, Francis, bitr. skoldirektör
Sundberg, Kjell, byrådirektör
Svensson, Ella, lektor
Törnblom, Sten, ombudsman
Törnström, Kjell, studierektor
Wahlström, Tommy, civilekonom (fr.o.m. den 1 januari 1974)
Waltersson, Bert, sekreterare
Westrup, C. Richard, bitr. skoldirektör

Wiking, Barbro, avdelningsdirektör
Zetterlund, Sven, skoldirektör
Östlund, Harry, bitr. skoldirektör

Arbetande expert:
Du Rietz, Lars B. Hj., rektor

Lokal: Skeppargatan 51, 114 58 Stockholm, tel. 63 26 22

Direktiven för utredningen, se 1971 års riksdagsberättelse U 49.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete vid årsskiftet 1976/77.

12. Uppsala domkyrkas restaureringskommitté (U 1971:09)

Tillkallade genom Kungl. Maj:ts beslut den 29 januari 1971 med uppgift att dels leda arbetet med Uppsala domkyrkas inre restaurering, dels avge förslag till de skyddsarbeten eller andra åtgärder, som är nödvändiga för det fortlöpande underhållet av domkyrkans yttre, dels i samråd med byggnadsstyrelsen undersöka möjligheterna av och beräkna kostnaderna för sådana åtgärder som krävs för att de provisoriska skyddsåtgärderna vid kyrkans huvudingång skall kunna slopas:

Ordförande:
Edenman, Ragnar H. L., landshövding, f.d. led. av riksdagen

Ledamöter:
Bergvall, Bengt H., avdelningsdirektör
Bohrn, Erik A., avdelningsdirektör
Hovstadius, O. Sigvard., disponent
Nilsson, S. Clarence, domprost

Expert:
Skoglund, Olof A., byggnadsingenjör

Sekreterare:
Skoglund, Olof A., byggnadsingenjör (fr.o.m. den 1 juli 1974)

Arkitekt:
Porne, G. Åke, arkitekt

Lokal: Domkyrkoplan 5, 752 20 Uppsala, tel. 018/12 24 04, 018/12 04 60 (ordföranden), 08/20 54 00 (sekreteraren), 08/15 36 15 (Porne)

Direktiven för kommittén, se 1972 års riksdagsberättelse U 55.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden.

Kommittén beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

13. Utredningen (U 1971:13) angående den fortsatta verksamheten med radio och television inom utbildningsväsendet

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 december 1971 för att utreda den fortsatta verksamheten med radio och television inom utbildningsväsendet (se Post- och Inrikes tidn. den 8 februari 1972):

Ordförande:
Hammar, Carl-Filip, avdelningschef (fr.o.m. den 1 april 1975)

Ledamöter:
Ag, Lars E., f.d. generaldirektör
Marcus, Lars E. P., direktör
Perstedt, Ulf E., fortbildningsledare

Experter:
Bohlin, Elsa, sekreterare (fr.o.m. den 15 februari 1974)
Eliasson, H. Torsten Y., lektor
Flinck, N. Rune I., universitetslektor
Fornstedt, Ulf H., avdelningsdirektör
Hammarberg, Peter, studierektor
Hoffman, Margit, redaktör
Hultqvist, Tore, ombudsman
Johansson, K. Inge, förbundsordförande
Larsson, Gösta H. F., sekreterare
Larsson, Helmer E., avdelningsdirektör
Lindal, Kurt G., intendent
Lindblom, Carin, rektor
Lundgren, Rolf A., programdirektör
Lundgren, Stig H. E., direktör
Olsson, H. S. Artur, skolråd
Persson, Henry A., utbildningschef
Rosengren, Bodil, sekreterare
Schyl-Bjurman, Gertrud S., fil. lic.
Sundqvist, Allan, bitr. studierektor
Thorsell, Siv M., avdelningsdirektör
Vestlund, A. G. (Gösta), undervisningsråd
Warby, Elsa M., skolkonsulent
Åkerblom, Dick M., adjunkt
Österberg, Olle, lektor

Sekreterare:
Pettersson, Sten-Åke E., sekreterare

Lokal: TRU-kommittén, Stockholmsvägen 30, 182 74 Stocksund, tel. växel 08/85 04 20

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden. Härjämte har utredningens expertgrupper för förskoleverksamheten och vuxenutbildningen hållit 14 sammanträden.

Utredningen ansvarar för verksamheten vid produktionsenheten i Stocksund. Regeringen har den 23 mars 1976 fastställt produktionsplanen för budgetåret 1976/77.

Uppdraget är slutfört men utredningen fortsätter tills vidare sitt arbete som styrelse för produktionsenheten.

14. Forskningsrådsutredningen (U 1972:02)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 april 1972 för utredning rörande forskningsråden inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde (se Post- och Inrikes tidn. den 10 juni 1972):

Ordförande:

Rosén, Nils Gustav K. G., f.d. universitetskansler

Ledamöter:

Ekelund, Ulla G., tillsynslärare, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Gustafsson, Bengt E., professor
Gustafsson, Lars I., universitetslektor, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Ingelstam, Lars E., bitr. professor
Jordan, Kerstin R., redaktör, f.d. led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Lindahl-Kiessling, Kerstin M., professor
Nordstrandh, Ove H., lektor, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Richardson, N. Gunnar E., docent, led. av riksdagen
Segerstedt, Torgny, professor, rektor
Sundgren, E. Roland, ombudsman, led. av riksdagen

Experter:

Aittamaa, Nils, byrådirektör (fr.o.m. den 15 april 1976 t.o.m. den 31 maj 1976)
Dyring, Eric, docent (fr.o.m. den 15 mars 1976)
Holmborn, Börje, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Sekreterare:

Landberg, Hans W., docent

Bitr. sekreterare:

Holmborn, Börje, avdelningsdirektör (t.o.m. den 31 december 1975)
Thylander, Olle, byrådirektör (fr.o.m. den 15 juni 1976)

Lokal: Storkyrkobrinken 2-4. Postadress: Utbildningsdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 763 18 95 (sekreteraren), 763 18 96 (bitr. sekreteraren), 763 18 97 (kansli)

Direktiven för utredningen, se 1973 års riksdagsberättelse U 51. Tilläggsdirektiv, se 1975 års kommittéberättelse U 32 samt 1976 års kommittéberättelse U 21.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit åtta sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av kommitténs arbete. Därutöver har två sammanträden hållits med en särskild arbetsgrupp för frågan om riksdagens behandling av forskningsfrågor.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

15. Utredningen (U 1972:06) om skolan, staten och kommunerna (SSK)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 8 september 1972 för att utreda ansvarsfördelningen mellan stat och kommun i fråga om grundskolan och gymnasieskolan (se Post- och Inrikes tidn. den 22 september 1972):

Ordförande:

Orring, Jonas A., generaldirektör

Ledamöter:

Andersson, Lennart F. H., studieombudsman, led. av riksdagen
Edam, Carl Tomas H:son, departementsråd (fr.o.m. den 13 februari 1975)
Gillström, Åke K., rektor, led. av riksdagen (fr.o.m. den 13 februari 1975)
Göthberg, Kerstin V., fru, led. av riksdagen (fr.o.m. den 13 februari 1975)
Karlsson, K. J. Urban, internationell sekreterare (fr.o.m. den 13 februari 1975)
Landström, Sten-Sture H., direktör
Lundin, Ulf W., kanslichef (fr.o.m. den 15 oktober 1976)
Nyhage, Hans B., rektor, led. av riksdagen (fr.o.m. den 13 februari 1975)
Olsson, A. Maj Britt, fru (fr.o.m. den 13 februari 1975)
Wikström, Jan-Erik, statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 14 oktober 1976)

Experter:

Andersson, Lennart, bitr. fortbildningsledare (fr.o.m. den 13 januari 1976)
Andersson, Uno, ombudsman
Alexandersson, Rune J., sekreterare (fr.o.m. den 12 september 1974)

Backman, Sven, sekreterare (fr.o.m. den 10 april 1975)
Bergman, Folke, skoldirektör
Björkman, Fredrik, förste länsassessor (fr.o.m. den 14 oktober 1976)
Carlsson, Lennart, skolinspektör
Cornelius, Claes, förste byråsekreterare (fr.o.m. den 5 april 1974)
Ekberg, Britta S., departementssekreterare (t.o.m. den 1 juli 1976)
Ekelius, Wåge, skolsekreterare (fr.o.m. den 26 augusti 1974)
Eklund, Karl, intendent (fr.o.m. den 18 mars 1974)
Eriksson, Hilding, bitr. skoldirektör
Fagerström, Jan Peter, studierektor (fr.o.m. den 29 april 1974)
Fleischer, B. Lennart, sekreterare (t.o.m. den 29 februari 1976)
Fogelström, Hans, ombudsman (fr.o.m. den 6 maj 1976)
Furumark, Ann-Marie, byråchef
Grendin, Kurt, undervisningsråd
Gårmark, Thore O., direktör
Hagman, B. Anders, bitr. avdelningsdirektör
Hamber, Hans, undervisningsråd
Hedberg, Anders, sekreterare
Hellers, P. A. Hans, förbundsordförande
Hellzén, Nils, gymnasieinspektör (fr.o.m. den 17 maj 1976)
Henrysson, Sten, professor
Hildeberg, Lars, förbundssekreterare (t.o.m. den 13 oktober 1976)
Hjalmarsson, Sven, rektor
Holm, Lennart, avdelningsdirektör
Holmberg, Bo, bitr. skoldirektör
Höglind, Lars O., bitr. skoldirektör
Jacobson, Bengt, undervisningsråd (fr.o.m. den 3 september 1974)
Kalin, Göran, förbundsordförande
Karlerö, Lars-Ingemar, länsskolinspektör (fr.o.m. den 1 september 1976)
Karlin, Bengt, organisationsdirektör
Karlsson, John-Evert, sekreterare
Karlsson, Åke, förste sekreterare
Karlsson, Torsten, sekreterare
Kebbon, Lars, direktör
Keil, Hans, studerande (fr.o.m. den 16 april 1975)
Klason, Lars Erik, förbundssekreterare (fr.o.m. den 16 april 1975)
Larsson, Lennart, utbildningschef
Levén, Sören, byrådirektör
Lindstedt-Piltz, Inga, advokat
Lukkari, Bror, byråchef (fr.o.m. den 1 september 1975)
Lundgren, Ulf, docent
Lundström, Karin E., f.d. undervisningsråd
Lövgren, Esse, undervisningsråd (fr.o.m. den 1 september 1976)
Marklund, O. Sixten A., skolråd

Mundebo, K. Lillemor, utredningssekreterare (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Mårtensson, Stig, förvaltningschef (fr.o.m. den 7 maj 1974)
Nilsson, Gothard, f.d. landstingsdirektör
Nilsson, Jonny, förbundsordförande (fr.o.m. den 16 april 1975)
Palmkvist, Kurt, förste byråsekreterare (fr.o.m. den 16 april 1975)
Persson, Henry A., utbildningschef (t.o.m. den 5 maj 1976)
Persson, Mårten, fil. mag. (fr.o.m. den 1 januari 1975)
Petersson, Hans, länsskolinspektör (fr.o.m. den 13 januari 1976)
Reuterswärd, Claes, kanslisekreterare (fr.o.m. den 5 april 1974)
Sahlén, Hans, ombudsman
Stegö, Eskil, rektor
Stenhem, Bengt, kamrer (fr.o.m. den 7 maj 1974)
Stetler, Emil, avdelningsdirektör
Sälgström, Leif, adjunkt
Teveborg, Lennart, skolråd (fr.o.m. den 1 september 1975)
Thorsell, Gunnar, rektor (fr.o.m. den 1 december 1975 t.o.m. den 30 juni 1976)
Trozell, Bertil, skolintendent
Törnqvist, Ingvar B., studierektor (fr.o.m. den 1 september 1976)
Vestlund, A. G. (Gösta), undervisningsråd
Wandén, Stig, departementssekreterare (fr.o.m. den 1 september 1974)
Wester, Jan, e.o. adjunkt
Wik, Lars, avdelningsdirektör

Sekreterare:
Nicklasson, Stina, skolinspektör (fr.o.m. den 1 september 1975)

Lokal: Svartmangatan 9, 3 tr., 111 29 Stockholm, tel. 20 98 93 (sekreteraren), 20 13 57 (kansliet)

Direktiven för utredningen, se 1973 års riksdagsberättelse U 55. Tilläggsdirektiv, se 1975 års kommittéberättelse U 36.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fem sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete. Därutöver har cirka 40 sammanträden hållits med särskilda arbetsgrupper för frågor om statsbidrag, särskolans kostnader, enskilda skolor, fortbildning, statlig skoladministration m.m.

Utredningen har den 5 mars 1976 avgett delbetänkandet (SOU 1976:10) Skolans ekonomi. En redovisning av de ekonomiska förhållandena i skolväsendet.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

16. Bibelkommissionen (U 1972:07)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 1 december 1972 för att nyöversätta Nya testamentet (se Post- och Inrikes tidn. den 19 januari 1973):

Ordförande:
Rodhe, Birgit, rektor

Ledamöter:
Björck, Staffan, professor
Forkman, Göran, teol. dr
Lindström, Harry, fil. lic.
Ljungberg, Blenda M., adjunkt, f.d. led. av riksdagen
Martling, Carl Henrik, direktor
Mattsson, S. M. Lennart, distriktsstudieledare, f.d. led. av riksdagen
Narrowe, Morton H., rabbin (fr.o.m. den 1 juli 1975)
Vallquist, Gunnel, författare

Experter:
Aglert, Per Arne, pastor (t.o.m. den 29 februari 1976)
Ahlberg, Bo, lektor (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Alexanderson, Eva, författare (fr.o.m. den 1 juli 1974)
Bagg, Aron, ingenjör (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Bergman, Kerstin, lektor (t.o.m. den 29 februari 1976)
Blomqvist, Jerker, t.f. professor (fr.o.m. den 1 juli 1974)
Braw, Christian, t.f. komminister (t.o.m. den 29 februari 1976)
Brundin, Gertrud, fil. mag. (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Dewailly, Léon N. G., teol. dr (fr.o.m. den 1 september 1975)
Enquist, Per Olov, författare (t.o.m. den 29 februari 1976)
Fabricius, Cajus, professor
Forsbeck, Rune, pastor (t.o.m. den 29 februari 1976)
Fries, Ingegerd, fil. mag. (t.o.m. den 29 februari 1976)
Frykstam, Alvar, kyrkoherde (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Gellerstam, Martin, docent (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Gerhardsson, Birger, professor
Hartman, Lars, t.f. professor (fr.o.m. den 1 juli 1974)
Gothefors, Ulf, rektor (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Hartman, Olov, teol. dr (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Helander, Sven, docent (t.o.m. den 29 februari 1976)
Henmark, Kai, författare (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Heyman, Viveka, fil. kand. (fr.o.m. den 1 mars t.o.m. den 26 oktober 1976)
Hidal, Sten, teol. dr (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Hildebrand, Karl-Gustaf, professor (fr.o.m. den 1 mars 1976)

Hägglund, Bengt, bitr. professor (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Johansson, Erland, rektor (t.o.m. den 29 februari 1976)
Johnson, Bo, docent (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Johnsson, Elsie, teol. lic. (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Lönnebo, Martin, docent (t.o.m. den 29 februari 1976)
Lövestam, Evald, bitr. professor (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Mejborn, Nils, studierektor (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Molde, F. Bertil, professor
Nerman, Bengt, universitetslektor (t.o.m. den 29 februari 1976)
Nilsson, Lilian, metodiklektor (t.o.m. den 29 februari 1976)
Nilsson, Nils Gunnar, redaktör (fr.o.m. den 1 juli 1974)
Nilsson, Sven, pastor (t.o.m. den 29 februari 1976)
Nivenius, Olle, biskop (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Nygren, Åke, talpedagog (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Olingdahl, Göte, lektor (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Orstadius, Else, komminister (t.o.m. den 29 februari 1976)
Paillard, Jean, pater (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Petrén, Erik, lektor (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Rodhe, Sten, lektor
Rubinstein, Harry, studierektor (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Smith, Jan, pastor (t.o.m. den 29 februari 1976)
Stolt, Birgit, professor (fr.o.m. den 1 juli 1974)
Söderlind, Ulf, direktor (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Thorin, Ingemar, komminister (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Thors, Carl-Eric, professor (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Trotzig, Birgitta, författare (t.o.m. den 29 februari 1976)
Weman, Gunnar, kyrkoherde (t.o.m. den 29 februari 1976)
Westman, Margareta, docent (fr.o.m. den 1 maj 1976)

Översättningsenheten för Nya testamentet:

Ordförande:
Björck, Staffan, professor

Ledamöter:
Block, Per H. L., teol. lic. (fr.o.m. den 1 september 1975)
Jonason, Olov, översättare
Palm, Jonas, professor
Riesenfeld, Harald, professor
Vennberg, Karl, författare

Översättningsenheten för Gamla testamentet:

Ledamöter:
Albrektson, Bertil, professor (fr.o.m. den 1 juli 1975)
Björck, Staffan, professor (fr.o.m. den 1 juli 1975)
Malmström, Sten, professor (fr.o.m. den 1 juli 1975)

Koordinator:
Olsson, Birger, docent (fr.o.m. den 1 juli 1975)

Experter:
Brandt, Krister, komminister
Gerleman, J. Gillis H., professor (fr.o.m. den 15 november 1975)
Kronholm, B. Tryggve, docent (t.o.m. den 31 december 1976)
Ringgren, K. V. Helmer, professor (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Vitestam, N. Gösta, professor (fr.o.m. den 1 oktober 1975)

Sekreterare:
Åsberg, Christer, fil. mag.

Bitr. sekreterare:
Fornberg, Tord, fil. kand. och teol. kand.
Jonsson, K. E. Johnny, (t.o.m. den 30 juni 1976)
Nilsson, Herbert, kanslisekreterare
Secher, Jörgen, fil. lic.
Wiklander, Bertil, fil. mag., teol. kand. (fr.o.m. den 1 november 1975)

Lokal: Åsgränd 1, 1/2 tr. ög., 752 35 Uppsala, tel. 018/12 83 96 (sekreteraren), 018/12 83 95 (kansli)

Direktiven för kommissionen, se 1974 års riksdagsberättelse U 46. Tilläggsdirektiv, se 1976 års kommittéberättelse U 25.

Bibelkommissionen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tre sammanträden med styrelsen, nio med översättningsenheten för Nya testamentet samt åtta med översättningsenheten för Gamla testamentet.

Kommissionens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

17. Folkhögskoleutredningen (U 1972:08)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 8 december 1972 för att utreda folkhögskolans framtida uppgifter (se Post- och Inrikes tidn. den 19 januari 1973):

Ordförande:
Alemyr, Stig R., folkhögskolerektor, led. av riksdagen

Ledamöter:
Bengtsson, Marianne, kurator
Hercules, Jan, departementssekreterare
Högemark, Karl H., folkhögskolerektor
Johansson, Berndt O. L., departementssekreterare
Kalte, Erik A., landstingsråd (t.o.m. den 31 mars 1976)
Lindell, Carl Gustaf, folkhögskolerektor

Stålhammar, Bert E. J., rektor, f.d. led. av riksdagen
Vestlund, A. G. (Gösta), undervisningsråd (t.o.m. den 30 september 1976)
Vinthagen, Rolf, landstingsråd (fr.o.m. den 1 april 1976)
Walldin, Carin, ombudsman

Experter:
Bjerlöw, Jan T., hovrättsassessor (fr.o.m. den 18 juni 1975)
Göthberg, Bo, folkhögskolinspektör (fr.o.m. den 1 januari 1974)
Johansson, Sigurd, folkhögskolerektor (fr.o.m. den 2 juni 1975)
Jonsson, Erland, docent
Svärd, Stig, studiesekreterare (fr.o.m. den 15 februari 1974)
Söderbäck, Helmer, folkhögskolerektor (fr.o.m. den 1 maj 1974)
Wadbeck, Wilhelm, revisor

Sekreterare:
Johnson, Inez, byrådirektör

Bitr. sekreterare:
Kihlén, Margret, folkhögskollärare

Lokal: Vasagatan 36, 3 tr., 111 20 Stockholm, tel. 11 91 14 (sekreteraren), 10 39 25 (kansli)

Direktiven för utredningen, se 1974 års riksdagsberättelse U 47.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 23 sammanträden.

Utredningen har den 9 mars 1976 avgett sitt huvudbetänkande (SOU 1976:16) Folkhögskolan.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

18. 1973 års betygsutredning (U 1973:01)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 16 februari 1973 för att pröva frågan om betygsättningen i grundskola och gymnasieskola (se Post- och Inrikes tidn. den 10 mars 1973):

Ordförande:
Sandgren, C. Lennart, f.d. statssekreterare

Ledamöter:
Elmstedt, Claes Y., lantbrukare, led. av riksdagen
Håvik, I. Doris H., assistent, led. av riksdagen
Hörlén, E. Linnea, adjunkt, led. av riksdagen
Jönsson, Hans E., ombudsman, led. av riksdagen
Nilsson, H. Christer, socionom, led. av riksdagen
Strindberg, Per-Olof J., länsombudsman, led. av riksdagen

Experter:

Arvidsson, Olof (Olle), rektor
Berglind, Claes G., yrkesvalslärare (fr.o.m. den 19 augusti 1975)
Breidensjö, Monica, ombudsman (t.o.m. den 11 januari 1976)
Båvenholm, Siv, redaktör
Carlsson, Leif, lektor
Darnell, Eva, studievägledare (fr.o.m. den 27 februari 1976)
Dihlström, Klas, lektor
Elfving, Arne, rektor (fr.o.m. den 30 april 1974)
Ellnebrand, Rolf, ombudsman
Fleischer, B. Lennart, sekreterare (t.o.m. den 29 februari 1976)
Georén, Sven, ingenjör
Gullberg, Bo, forskningsassistent (fr.o.m. den 30 januari 1975)
Henriksson, Jan Olof, skoldirektör (fr.o.m. den 27 februari 1976)
Holm, Lennart, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 27 februari 1976)
Honkanen, Jaakko, syokonsulent (fr.o.m. den 27 februari 1976)
Kastan, Agnes, byrådirektör (fr.o.m. den 30 april 1974)
Kjellberg, Lars, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 30 april 1974)
Klason, Lars Erik, förbundssekreterare
Langby, Elisabeth, studerande (fr.o.m. den 21 november 1974 t.o.m. den 9 september 1976)
Levén, Sören L., skolkonsulent (fr.o.m. den 27 februari 1976)
Lindbom, Marcus, studierektor (fr.o.m. den 27 februari 1976)
Lundahl, Stig, rektor (fr.o.m. den 27 februari 1976)
Lönnroth, Ann Mari, redaktör
Marklund, J. Sören, yrkesvalslärare (fr.o.m. den 14 oktober 1976)
Mundebo, K. Lillemor, utredningssekreterare (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Niléhn, Kerstin U. L., psykolog (fr.o.m. den 27 september 1975)
Nilsson, Rolf, studierektor (fr.o.m. den 27 februari 1976)
Nilsson, Sven, sekreterare
Norborg, Anne Charlotte, förste byråsekreterare (fr.o.m. den 24 juli 1976)
Nordfors, Lennart, studerande (fr.o.m. den 10 september 1976)
Paul, Lars, ombudsman (fr.o.m. den 12 januari 1976)
Rehman, Ann-Mari, hushållslärare (fr.o.m. den 14 oktober 1976)
Schelin, Leif, fil. mag.
Sjöström, Hans, redaktionschef
Skogqvist, Hans, expert (fr.o.m. den 27 februari 1976)
Stegö, Eskil, rektor (fr.o.m. den 27 februari 1976)
Svensson, Anders, rektor
Svensson, Johnny, sekreterare (fr.o.m. den 19 augusti 1975)
Sääf, Birger, rektor (fr.o.m. den 30 april 1974)
Thoursie, Kerstin A., fil. kand. (fr.o.m. den 1 september 1975)
Westerman, Lars, rektor (fr.o.m. den 27 februari 1976)
Westöö, Märta, adjunkt (fr.o.m. den 27 februari 1976)

Sekreterare:
Löfqvist, Gert E., skolinspektör

Bitr. sekreterare:
Färm, Gunnel, departementssekreterare (fr.o.m. den 2 mars 1974)

Lokal: Lärarhögskolan, Munkhättegatan 3, Fack, 200 45 Malmö, tel. 040/92 40 60

Direktiven för utredningen, se 1974 års riksdagsberättelse U 48.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden samt haft överläggningar med representanter för elevers, lärares, föräldrars och arbetsmarknadens organisationer.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

19. Obligatoriekommittén (U 1973:03)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 mars 1973 för utredning rörande det obligatoriska medlemskapet i studerandesammanslutningar m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 28 juli 1973):

Ordförande:
Berg, C. G. Håkan, departementsråd

Ledamöter:
Eliasson, Anna B., fil. mag., led. av riksdagen
Ericson, Sture T., redaktör, led. av riksdagen
Honeth, Peter, jur. kand. (fr.o.m. den 29 maj 1974)
Weibull, Martin C., docent
Öhlund, Per T., byrådirektör

Experter:
Boberg, L. Håkan, departementssekreterare
Ringborg, S. Erland, kansliråd (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Sandqvist-Örnberg, Berit M.-L., avdelningsdirektör
Söderberg, Karl, f.d. skoldirektör (fr.o.m. den 15 december 1974)

Sekreterare:
Holmgren, Kjell, fil. kand. (fr.o.m. den 18 februari 1974 t.o.m. den 22 april 1976)

Direktiven för kommittén, se 1974 års riksdagsberättelse U 50.

Kommittén har den 12 mars 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:14) Kårobligatorium?

Uppdraget är därmed slutfört.

20. 1973 års expertgrupp för konstutbildning (U 1973:05)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 mars 1973 för att utreda vissa frågor som rör utbildning inom bildkonst, konsthantverk och design (se Post- och Inrikes tidn. den 9 april 1973):

Ordförande:

Virdebrant, Carl-Erik B., kanslichef

Ledamöter:

Furumark, Ann-Marie, byråchef
Jansson, K. Rune, professor
von Schantz, Philip, museidirektör

Experter:

Beckman, Eyvind, inredningsarkitekt (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Bejemark, Karl Göte, professor (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Bergman, Björn, byrådirektör (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Berndal, Bo, grafiker (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Borgström, Tomas, studerande (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Edlund, Nils H., studerande (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Edvinsson, Behnn, studerande (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Ekström, Annika, studerande (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Fleming-Borgström, Gunilla, textilkonstnär (fr.o.m. den 1 februari 1974)
From, Fritz-Axel, konstnär (fr.o.m. den 23 december 1975)
Gelfius, Ann Sofie, studerande (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Gottsén, Bertil, konstnär (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Hassner, Rune, fotograf (fr.o.m. den 1 augusti 1974)
Hedin, Svante, fotograf (fr.o.m. den 27 september 1974)
Kleréus, Arne, expeditionsförman (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Lindkvist, Lennart, direktör (fr.o.m. den 15 november 1974)
Ljungberg, Sven, direktör (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Melanton, Kaisa, textilkonstnär (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Mörck, Niels-Henry, bitr. rektor (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Netterberg, Jonas, studerande (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Ostwald, Jan, designer (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Ottander, Chris, rektor (fr.o.m. den 1 september 1975)
Pederson, Mona, studerande (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Pettersson, Håkan, studerande (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Suttner, Georg, konstnär (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Svantesson, Gustav, studerande (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Ultvedt, Per-Olof, professor (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Wennberg, Ulla, studerande (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Zetterström, Harald, studerande (fr.o.m. den 1 februari 1974)
Åkerström, Olof, fotograf (fr.o.m. den 1 augusti 1974)

Sekreterare:
Uhlin, J. Åke, departementssekreterare

Bitr. sekreterare:
Palme, M. Elisabeth, förste byråsekreterare (fr.o.m. den 12 maj 1975)
Simon, Dorothée, fil. kand. (fr.o.m. den 1 april 1974 t.o.m. den 7 juni 1976)

Direktiven för expertgruppen, se 1974 års riksdagsberättelse U 52.

Expertgruppen har under tiden november 1975 - april 1976 hållit tio sammanträden.

Expertgruppen har den 29 april 1976 avgett betänkandet (Ds U 1976:1) Den högre utbildningen inom bild- och formområdet (II).

Uppdraget är därmed slutfört.

21. Tidningsfilmningskommittén (U 1973:07)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 18 maj 1973 med uppgift att svara för planering m. m. av verksamheten med mikrofilmning av den svenska dagspressen (se Post- och Inrikes tidn. den 7 juli 1973):

Ordförande:
Konnander, Benkt A. V., överdirektör

Ledamöter:
Backelin, Måns V., förste bibliotekarie
Höglund, E. Olov, organisationsdirektör
Sönnerlind, Kerstin I., avdelningsdirektör
Torbacke, Jarl, docent

Experter:
Andrén, B. Göran, avdelningsdirektör
Johnsen, K. Gösta, bibliotekarie
Jutagård, Carl, f.d. byrådirektör
Lagerstedt, Lars G. W., f.d. redaktionschef
Olsson, Agne Henry O., hovrättsassessor
Tell, Olof W., avdelningsdirektör
Tollin, Sven, direktör
Wedel, Bengt, avdelningsdirektör

Sekreterare:
Körner, Sten G., landsarkivarie

Bitr. sekreterare:
Santesson, Lars, assistent (fr.o.m. den 1 juli 1976)

Direktiven för kommittén, se 1974 års riksdagsberättelse U 54.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fem sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter och andra organ som berörs av kommitténs arbete.

En andra rapport (Ds U 1976:14) Dagspress på mikrofilm beräknas avges vid årsskiftet 1976/77.

Uppdraget är därmed slutfört.

22. Dansarutredningen (U 1973:09)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 mars 1973 för att utreda utbildning av dansare (se Post- och Inrikes tidn. den 29 mars 1973):

Ordförande:
Bosson-Nordbö, Maj, f.d. skolråd

Ledamöter:
Borg, Conny, balettchef
Hilton, Hans, direktör
Kåge, Maria, danspedagog
Obert, Gunilla, förbundssekreterare
von Rosen, Elsa-Marianne, balettchef
Runestam, Lilian, rektor
Svalberg, Gösta, dansare
Thulin, Karin, dansare

Experter:
Andersson, Siv, dansös (fr.o.m. den 21 januari 1975)
Arovén, Bessie, danspedagog (fr.o.m. den 1 maj 1974)
Beck-Friis, Regina, operadansös (fr.o.m. den 11 februari 1975)
Boman, Birgit, danspedagog (fr.o.m. den 17 januari 1974)
Cramér, Ivo, balettchef (fr.o.m. den 21 januari 1975)
Fränckel, Pierre, rektor (fr.o.m. den 21 januari 1975)
Geddis-Zetterberg, Jean, danspedagog (fr.o.m. den 15 oktober 1974)
Gray, Barbara, danspedagog (fr.o.m. den 1 maj 1974)
Gustavsson, Lennart, t.f. byrådirektör (fr.o.m. den 12 januari 1976)
Hedman, Rune, universitetslektor (fr.o.m. den 26 maj 1975)
Karina, Lilian, danspedagog (fr.o.m. den 11 februari 1975)
Lingons, Björn, ämneslärare (fr.o.m. den 17 januari 1974)
af Malmborg, Lars, kapellmästare (fr.o.m. den 26 maj 1975)
Malmsjö, Lena, studieledare (fr.o.m. den 15 oktober 1974)
Sjöberg, Britta, danspedagog (fr.o.m. den 11 februari 1975)
Sköld-Winqvist, Berit, premiärdansös (fr.o.m. den 21 januari 1975)
Strahl, Gunnel, adjunkt (fr.o.m. den 15 oktober 1974)
Thorén, Claes, docent (fr.o.m. den 13 januari 1975)

Wester, Lars, lärare (fr.o.m. den 21 januari 1975)
Zetterberg, Jan, dansare (fr.o.m. den 1 maj 1974)
Zielfelt, Inger, teaterlärare (fr.o.m. den 21 januari 1975)
Åsberg-Håfström, Margareta, koreograf (fr.o.m. den 21 januari 1975)
Åstrand, Per-Olof, professor (fr.o.m. den 13 januari 1975)

Sekreterare:
Norborg, Anne-Charlotte, förste byråsekreterare

Direktiven för utredningen, se 1974 års riksdagsberättelse U 56.

Utredningen har under tiden november 1975 - maj 1976 hållit sju sammanträden.

Utredningen har den 17 juni 1976 avgett betänkandet (Ds U 1976:8) Utbildning av yrkesdansare Textdel och (Ds U 1976:9) Utbildning av yrkesdansare Bilagedel.

Uppdraget är därmed slutfört.

23. 1974 års skolhälsovårdsutredning (U 1974:01)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 februari 1974 för att utreda skolhälsovårdens innehåll, organisation och huvudmannaskap (se Post- och Inrikes tidn. den 23 februari 1974):

Ordförande:
Wikström, Jan-Erik, statsråd, led. av riksdagen

Ledamöter:
Berglund, Frida J., skolsköterska, led. av riksdagen
Charpentier, Agneta, departementssekreterare

Experter:
Brandt, Per-Åke, rektor (fr.o.m. den 11 oktober 1974)
Blomqvist, Helga, skolkurator (fr.o.m. den 11 oktober 1974)
Eek-Fock, Karin, skolöverläkare (fr.o.m. den 30 mars 1974)
Fellenius, Greta, skolkonsulent (fr.o.m. den 11 oktober 1974)
Greber, Ann Charlotte, studerande (fr.o.m. den 11 oktober 1974 t.o.m. den 25 november 1975)
Gustafsson, Stig, studerande (fr.o.m. den 11 oktober 1974)
Holmgren, Jacomien, (fr.o.m. den 11 oktober 1974)
Kåräng, Gösta, länsskolpsykolog (fr.o.m. den 11 oktober 1974)
Lindberg, Ulf, leg. läkare (fr.o.m. den 2 april t.o.m. den 30 juni 1975)
Lindgren, Gunilla, forskningsassistent (fr.o.m. den 23 oktober 1974)
Ljung, Bengt-Olov, professor (fr.o.m. den 1 juli 1974)
Möller, Tage, docent (fr.o.m. den 30 mars 1974)

Nilsson, Håkan, ombudsman (fr.o.m. den 11 oktober 1974 t.o.m. den 30 september 1975)
Nilsson, Åke, sekreterare (fr.o.m. den 30 mars 1974)
Nolander, Gudrun, skolhälsoassistent (fr.o.m. den 4 maj 1974)
Rollof, Sven-Ivar, skolöverläkare (fr.o.m. den 4 maj 1974)
Royen, Sverre N. H., direktör (fr.o.m. den 30 mars 1974)
Rådmark, Johan, studerande (fr.o.m. den 26 november 1975)
Wallgårda, Anna, studerande (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Åström, Kjell, gymnastikdirektör (fr.o.m. den 11 oktober 1974)
Örne, Ingegerd, sekreterare (fr.o.m. den 11 oktober 1974)

Sekreterare:
Lindahl, Lars, folkskollärare (fr.o.m. den 30 mars 1974)

Bitr. sekreterare:
Ahlgren, Rose-Marie, gymnastikdirektör (fr.o.m. den 1 juli 1974 t.o.m. den 31 mars 1976)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse U 48.

Utredningen har under tiden november 1975 - juni 1976 hållit tolv sammanträden.

Utredningen har den 17 augusti 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:46) Skolhälsovård och delbetänkandet (Ds U 1976:3) Skolhälsovårdsutredningens enkätundersökningar till berörda befattningshavare i skolan.

Uppdraget är därmed slutfört.

24. Utlandsskoleutredningen (U 1974:03)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 31 maj 1974 för utredning rörande svensk undervisning i utlandet (se Post- och Inrikes tidn. den 8 juni 1974):

Ordförande:
Alemyr, Stig R., folkhögskolerektor, led. av riksdagen

Ledamöter:
Karlsson, K. Gösta, folkhögskolerektor, led. av riksdagen
Rönnung, Catarina E. M., led. av riksdagen

Expert:
Fältheim, Åke A., f.d. undervisningsråd (fr.o.m. den 1 april 1976)

Sekreterare:
Berggren, Anne Marie, fil. mag. (fr.o.m. den 1 september 1974)

Lokal: Svartmangatan 9, 111 29 Stockholm, tel. 08/11 75 73 (sekreteraren), 08/21 17 74 (kansli)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse U 50.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 15 sammanträden.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under första kvartalet 1977.

25. 1974 års lärarutbildningsutredning (U 1974:04)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 31 maj 1974 för att utreda lärarutbildningens mål, struktur och innehåll (se Post- och Inrikes tidn. den 25 juni 1974):

Ordförande:
Bosson-Nordbö, Maj, f.d. skolråd

Ledamöter:
Arfwedson, Anders J., statssekreterare (fr.o.m. den 1 september 1974 t.o.m. den 18 oktober 1976)
Dahl, R. Birgitta, förste byråsekreterare, led. av riksdagen
Gustafsson, Lars I., universitetslektor, led. av riksdagen
Hansson, Bertil, lektor
Larsson, Lennart, utbildningschef (fr.o.m. den 1 september 1974)
Nordstrandh, Ove H., lektor, led. av riksdagen
Persson, Henry A., utbildningschef (fr.o.m. den 1 september 1974)
Persson, Sten, sekreterare
Rogestam, Christina, avdelningschef, led. av riksdagen

Experter:
Andersson, Lennart, rektor (fr.o.m. den 16 augusti t.o.m. den 17 oktober 1976)
Askling, Berit, lektor (fr.o.m. den 1 februari t.o.m. den 30 juni 1976)
Berggren, Lennart, lektor, fortbildningsledare (fr.o.m. den 1 september t.o.m. den 31 oktober 1975)
Björkman, Jerker, ombudsman (fr.o.m. den 2 januari 1975)
Christofferson, Birger, rektor (fr.o.m. den 20 mars 1975)
Edholm, Edmund, studierektor (t.o.m. den 28 februari 1977)
Eklund, Solveig, fritidspedagog (fr.o.m. den 20 mars 1975)
Elam, Lars, skolinspektör (fr.o.m. den 18 oktober 1976 t.o.m. den 30 juni 1977)
Eriksson, Karl Henrik, lektor (fr.o.m. den 1 januari t.o.m. den 31 mars och fr.o.m. den 1 november t.o.m. den 30 november 1976)
Fjällhed, Åke, fortbildningsledare (fr.o.m. den 16 augusti 1976 t.o.m. de 30 juni 1977)

From, Hans-Sören, studerande (fr.o.m. den 29 april 1975)
Gleisner, Margareta, fil. kand. (fr.o.m. den 1 september t.o.m. den 15 november 1975)
Gran, Bertil, lektor (fr.o.m. den 20 mars 1975)
Hanstorp, Erling, studierektor (fr.o.m. den 16 augusti 1976 t.o.m. den 31 december 1976)
Henricson, Sven-Eric, undervisningsråd (fr.o.m. den 16 auguusti 1976 t.o.m. den 30 juni 1977)
Jalling, Hans G. T., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 16 augusti 1976 t.o.m. den 30 juni 1977)
Jansson, Sven, studierektor (fr.o.m. den 1 april t.o.m. den 30 juni 1976 samt fr.o.m. den 16 augusti t.o.m. den 31 december 1976)
Javette, Bo, ombudsman (fr.o.m. den 2 januari 1975)
Karlsland, Bernt, adjunkt (fr.o.m. den 27 oktober 1975 t.o.m. den 31 december 1976)
Knocke, Wuokko S. K., fil. kand. (fr.o.m. den 1 september t.o.m. den 15 november 1975)
Kristoferson, Tord, lektor (fr.o.m. den 27 oktober 1975 t.o.m. den 31 december 1976)
Lareke, Carl-Axel, lektor (fr.o.m. den 2 januari 1975)
Larsson, Tore, studierektor (fr.o.m. den 24 maj 1976 t.o.m. den 30 juni 1977)
Lundberg, P. J. Thorsten, rektor (fr.o.m. den 16 augusti t.o.m. den 31 december 1976)
Lunde, Ingrid, kanslichef (fr.o.m. den 2 januari 1975 t.o.m. den 30 juni 1977)
Löfqvist, Stig, fortbildningsledare (fr.o.m. den 18 oktober 1976 t.o.m. den 30 juni 1977)
Nilsson, Ingemar, skolkonsulent (fr.o.m. den 27 oktober 1975 t.o.m. den 31 december 1976)
Nilsson, Lars G., utredningssekreterare (fr.o.m. den 2 januari 1975 t.o.m. den 30 juni 1977)
Nilsson, Stig, studierektor (fr.o.m. den 1 maj t.o.m. den 30 juni 1976)
Nordin, Karl-Anders, lektor (fr.o.m. den 20 mars 1975)
Pettersson, Lennart, skolinspektör (fr.o.m. den 27 oktober 1975 t.o.m. den 31 december 1976)
Rosendahl, Gunnar, studierektor (fr.o.m. den 16 augusti 1976 t.o.m. den 30 juni 1977)
Skagert, Stig, adjunkt (fr.o.m. den 16 augusti 1976 t.o.m. den 30 juni 1977)
Stahle, Gun, fil. lic. (fr.o.m. den 15 oktober 1974 t.o.m. den 31 mars 1976)
Ström, Gunne, skolkonsulent (fr.o.m. den 16 augusti t.o.m. den 31 december 1976)
Svingby, Gunilla, fil. lic. (fr.o.m. den 1 september 1975)

Teemant, Erik, byrådirektör (fr.o.m. den 31 maj t.o.m. den 31 oktober 1976)
Wallin, Erik, bitr. professor (fr.o.m. den 1 september 1975)
Vikhoff, Brita, mellanstadielärare (fr.o.m. den 27 oktober 1975 t.o.m. den 31 december 1976)
Zetterlund, Sven, skoldirektör (fr.o.m. den 29 april 1975)
Åberg, Gertrud, småskollärare (fr.o.m. den 27 oktober 1975 t.o.m. den 31 december 1976)
Åkerström, Göran, metodiklärare (fr.o.m. den 27 oktober 1975 t.o.m. den 31 december 1976)

Sekreterare:
Österling, A. Olov (Olle), rektor (fr.o.m. den 15 augusti 1974)

Bitr. sekreterare:
Eklund, Harald, lektor (fr.o.m. den 1 november 1974)
Lekander-Isacsson, Gunilla, fil. mag. (fr.o.m. den 1 september 1975)
Stahle, Gun, fil. lic. (fr.o.m. den 1 april 1976)
Ternström, Anders, skolkonsulent (fr.o.m. den 15 oktober 1974)

Lokal: Skeppargatan 51, 114 58 Stockholm, tel. 63 68 33 (Österling), 63 68 36 (Eklund), 63 26 18 (Lekander-Isacsson), 63 26 64 (Stahle), 63 68 35 (Ternström), 63 68 34 (kansli)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse U 51. Tilläggsdirektiv, se 1976 års kommittéberättelse U 36.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit elva sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter och andra som berörs av utredningens arbete. Därutöver har hållits fem sammanträden med en särskild arbetsgrupp för frågan om planering av en inledande praktisk-pedagogisk utbildningsdel gemensam för olika lärarutbildningar, 13 sammanträden med en särskild arbetsgrupp för frågan om lärarutbildningens specialiseringsgrad, nio sammanträden med en särskild arbetsgrupp för frågan om lärarutbildningens innehåll och struktur samt tre sammanträden med en särskild referensgrupp för frågan om återkommande fortbildning.

Utredningen har i mars 1976 publicerat diskussionsskriften Lärarroll-lärarutbildning. Vidare har utredningen företagit studieresor till Danmark, Jugoslavien, Norge och Storbritannien.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

26. Forskarutbildningsutredningen (U 1974:06)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 19 april 1974 för att utreda vissa frågor rörande forskarutbildningen m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 8 juni 1974):

Ordförande:

Gadd, P. E. Arne, revisionsdirektör, led. av riksdagen

Ledamöter:

Eliasson, Anna B., fil. mag., led. av riksdagen
Gradin, Anita I., departementssekreterare, led. av riksdagen
Lindahl-Kiessling, Kerstin M., professor
Magnusson, David, professor
Karlberg, Bengt, docent
Lagneborg, Rune, professor

Experter:

Adamson, Rolf E., professor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Appelgren, Fingal, byrådirektör (fr.o.m. den 11 september 1976)
Arfwedson, Anders J., statssekreterare (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Axelsson, Sigbert, docent (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Bengtsson, Erik B., tekn. dr (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Berndt, Sune B., professor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Bjerninger, Sigfrid, professor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Bollmark, Per Å., ombudsman (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Brink, Inge, universitetslektor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Bylund, B. Erik M., professor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Canarp, Curt S. T., byråchef (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Dahl, Sonja M., departementssekreterare (fr.o.m. den 12 maj 1975)
Eberson, Lennart, bitr. professor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Edin, Karl Axel, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Edwardsson, Einar P., byråchef (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)

Egardt, Peter A. N., studievägledare (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Egelstedt, Ingemar, förste sekreterare (fr.o.m. den 14 september 1976)
Ehrnst, Anneka, med.lic. (fr.o.m. den 11 september 1976)
Ericsson, Britta M., byrådirektör (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Erlander, Sven B., professor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Erngren, Birgit, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
von Euler-Chelpin, Curt, professor (fr.o.m. den 11 september 1976)
Fransson, Lars, universitetsadjunkt (fr.o.m. den 11 september 1976)
Friborg, Göran O., byrådirektör (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Graninger, B. E. Göran, utbildningsledare (fr.o.m. den 22 augusti 1975)
Gustafsson, Gunnel R. J., universitetslektor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Hammarland, L. E. Thore, universitetslektor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Hansson, K. Gabriella, byrådirektör (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Hedelin, Per H., civilingenjör (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Helmfrid, Staffan, professor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Hemlin, H. Egon, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Henriksson, J. Lars G., fil. kand. (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Holmberg, Åke E. V., professor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Härnqvist, Kjell, professor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Janson, Tore, t.f. professor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Jennische, Per, assistent (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Jiewertz, Bengt K. O., tekn. lic. (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Jonson, Göte K., sekreterare (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Jonsson, Bo E., sekreterare (fr.o.m. den 22 augusti 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Kim, Lillemor A. B., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 11 september 1976)

Kirsebom, Bjarne A., kanslisekreterare (fr.o.m. den 12 maj 1975)
Klette, Hans, universitetslektor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Lager, Ingegerd E., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Landberg, Hans W., docent (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Larsson, Hans F. L., ombudsman (fr.o.m. den 22 augusti 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Lind, K. Ingemar B., universitetslektor (fr.o.m. den 12 maj 1975)
Lindqvist, F. Ingvar, professor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Lindsten, Jan, professor (fr.o.m. den 11 september 1976)
Lundqvist, Dick O. R., direktör (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Malmer, Nils J., professor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Marcusson, Sten G., sekreterare (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Meijer, Hans A. G., professor, rektor (fr.o.m. den 12 maj 1975)
Munkhammar, Inger M., byrådirektör (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Nilsson, Lars G., utrednings sekreterare (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Nyström, Lennart, sekreterare (fr.o.m. den 22 augusti 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Odén, A. Birgitta, professor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Ohlsson, J. S. Ragnar, forskningschef (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Orava, Olavi A. (Olle), byråchef (fr.o.m. den 11 september 1976)
Poppius, Hans D., byråchef (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Rubenowitz, Sigvard, professor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Rundgren, G. Frithiof, professor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Sköld, Mauritz, sekreterare (fr.o.m. den 22 augusti 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Sollén, Åke, fil. kand. (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Starfelt, Nils G., direktör (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Starkerud, Lars, sekreterare (fr.o.m. den 22 augusti 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)

Stråby, Kerstin B., universitetslektor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Svartvik, Jan L., professor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Thiberg, Sven O. R., professor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Thorén, S. Marianne F., departementssekreterare (fr.o.m. den 22 augusti 1975)
Thun, John-Erik, universitetslektor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Täljedahl, Inge-Bert, docent (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Uhler, Jan E., docent (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Unger, Lars E., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Uvnäs, Börje, professor (fr.o.m. den 11 september 1976)
Wahlgren, U. Iwan B., avdelningschef (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Wessman, B.-M. Yvonne, byrådirektör (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Westerlund, Uno, ombudsman (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Westin, Gunnar T., professor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Widgren, Greger G., departementssekreterare (fr.o.m. den 11 september 1976)
Wijkman, E. Gunnar B., universitetsråd (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Wikman, Sven, tekn. lic. (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Zachrisson, Uno, professor (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Åhgren-Lange, Ulla H., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Åkesson, Hans O., professor (fr.o.m. den 11 september 1976)
Öhlund, Per T., byrådirektör (fr.o.m. den 12 maj 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Östberg, Göran, byrådirektör (fr.o.m. den 11 september 1976)

Sekreterare:

Franzén, S. Anders, departementssekreterare (fr.o.m. den 19 september 1974)

Bitr. sekreterare:

Andersson, B. E. Christer, fil. kand. (fr.o.m. den 28 augusti 1975)

Major, Anders, socionom (fr.o.m. den 1 april 1975 t.o.m. den 13 september 1976)
Svensson, Roger G. I., förste byråsekreterare (fr.o.m. den 14 april 1975)
Wallin, Kerstin, fil. kand. (fr.o.m. den 1 september 1976)

Lokal: Svartmangatan 9, 2 tr., 111 29 Stockholm, tel. 08/21 59 27 (Franzén); 21 56 24 (Andersson), 20 81 27 (Wallin), 11 80 02 (Svensson), 10 24 83 (kansli)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse U 53. Tilläggsdirektiv, se 1976 års kommittéberättelse U 37.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 13 sammanträden, varav två sammanträden varit 2-dagarssammanträden. Därutöver har under tiden november 1975 - februari 1976 sammanlagt 14 sammanträden hållits med åtta särskilda arbetsgrupper. Utredningen företog i juni 1976 en studieresa till Nederländerna.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

27. Organisationskommittén (U 1974:07) för riksantikvarieämbetet och vissa museer

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 12 juli 1974 för riksantikvarieämbetet och vissa museer:

Ordförande:
Svensson, Gunnar, departementsråd

Ledamöter:
Engman, Jan G., avdelningschef
Petri, Gunnar G. B., kansliråd

Experter:
Berg, Jonas, förste intendent (fr.o.m. den 15 mars 1976)
Bergengren, B. Göran, intendent (fr.o.m. den 15 mars 1976)
Biörnstad, Margareta, överantikvarie (fr.o.m. den 7 oktober 1974)
Bjurström, Per G., förste intendent (fr.o.m. den 15 mars 1975)
Eriksson, Arne, ombudsman (fr.o.m. den 7 oktober 1974 t.o.m. den 30 september 1976)
Gozzi, Sören, ombudsman (fr.o.m. den 1 oktober 1976)
Gyllensvärd, Bo V., museidirektör (fr.o.m. den 15 mars 1975)
Hedqvist, Eric H., förste byråsekreterare (fr.o.m. den 15 mars 1975)
Holmquist, Kersti, förste intendent (fr.o.m. den 15 mars 1976)
Inger, Björn J. P. B., hovrättsassessor (fr.o.m. den 1 juli 1975)
Isaksson, P. Olov, museidirektör (fr.o.m. den 7 oktober 1974)
Ljungberg, Sven H., byrådirektör (fr.o.m. den 15 mars 1975)

Norberg, Dag L., professor (fr.o.m. den 7 oktober 1974)
Nordenson, Eva V., t.f. överintendent (fr.o.m. den 15 mars 1975)
Olsson, Anthe, hantverkare (fr.o.m. den 7 oktober 1974)
Olsson, Eva H. M., kansliskrivare (fr.o.m. den 15 mars 1976)
Oxhammar, Greger E. O., byrådirektör (fr.o.m. den 15 mars 1976)
Pålsson, E. Roland, riksantikvarie (fr.o.m. den 7 oktober 1974)
Rosander, Göran F. Jeansson, förste intendent (fr.o.m. den 15 mars 1976)
von Schantz, Philip, museidirektör (fr.o.m. den 15 mars 1975)
Styrenius, Carl-Gustaf Y., museiföreståndare (fr.o.m. den 7 oktober 1974)
Trotzig, C. J. Gustaf, förste antikvarie (fr.o.m. den 7 oktober 1974)
Zachrisson, K. Sune R., styresman (fr.o.m. den 15 mars 1976)

Sekreterare:
Rönström, B. Thomas, departementssekreterare

Bitr. sekreterare:
Jonsson, Anita L., kanslisekreterare

Lokal: Utbildningsdepartementet, Mynttorget 1, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 08/763 17 43 (Rönström), 763 17 59 (Jonsson), 763 17 60 (kansli)

Direktiven för kommittén, se 1975 års kommittéberättelse U 54.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tre sammanträden.

Kommittén beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

28. Radioutredningen (U 1974:08)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 juni 1974 för utredning om radions och televisionens fortsatta utveckling (se Post- och Inrikes tidn. den 19 juli 1974):

Ordförande:
Löwbeer, Hans, universitetskansler (fr.o.m. den 1 april 1975)

Ledamöter:
Björck, Anders P.-A., redaktör, led. av riksdagen
Engman, Barbro B., avdelningsordförande, led. av riksdagen
Ferm, Anders, förlagschef
Leander, B. E. Ingemar, folkskollärare, led. av riksdagen
Mattsson, Kjell A., led. av riksdagen
Molin, Björn A., docent, led. av riksdagen

Experter:

Assarson, Per A., rådman (fr.o.m. den 15 november 1974)
Boethius, A. V. Monica, direktör (fr.o.m. den 15 november 1974)
Byggdal, G. Torsten, sektionschef (fr.o.m. den 15 november 1974)
Carlson, John-Sune, producent (fr.o.m. den 20 januari 1975)
Dahlberg, Hans, programredaktör (fr.o.m. den 20 januari 1975)
Enquist, Per Olov, författare (fr.o.m. den 15 november 1974)
Eurenius, Birgitta I., byrådirektör (fr.o.m. den 15 oktober 1975)
Forsell, Torbjörn, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 15 oktober 1975)
Furuhagen, Hans F. G., redaktör (fr.o.m. den 15 november 1974)
Gerle, Hans E., budgetchef (fr.o.m. den 15 november 1974)
Göransson, Bengt, direktör (fr.o.m. den 15 november 1974)
Hadenius, Stig G., docent (fr.o.m. den 15 november 1974)
Hammar, Carl-Filip, revisionsdirektör (fr.o.m. den 15 november 1974)
Hansson, Oloph A., direktör (fr.o.m. den 1 september 1975)
Hemberg, B. S. Eskil, tonsättare (fr.o.m. den 15 november 1974)
Holmbäck, M. Bure O., utredningschef (fr.o.m. den 15 oktober 1975)
Höijer, Björn, avdelningschef (fr.o.m. den 15 november 1974)
Ivre, Ivar G. E., planeringschef (fr.o.m. den 15 november 1974)
Jackert, Claes S:son, organisationsdirektör (fr.o.m. den 15 april 1975)
Kampmann, Hack, programredaktör (fr.o.m. den 15 november 1974)
Kleberg, Carl-Johan V. E. M., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 15 november 1974)
Kranz, Leif, regissör (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Körner, Sten G., landsarkivarie (fr.o.m. den 15 oktober 1975)
Lannegren, Göran S., departementssekreterare (fr.o.m. den 15 november 1974)
Larsson, P. Härje, informationschef (fr.o.m. den 15 november 1974)
Lång, Carl-Olof A., programråd (fr.o.m. den 15 november 1974)
Mannheimer, Carin B., regissör (fr.o.m. den 15 november 1974)
Nilsson, Olle, chefredaktör (fr.o.m. den 1 september 1975)
Olsson, Agne Henry O., hovrättsassessor (fr.o.m. den 1 november 1975)
Pennlöv, Jan I., hovrättsassessor (fr.o.m. den 10 september 1975)
Sanfridsson, K. I. Arne, driftschef (fr.o.m. den 15 november 1974)
Sjögren, Henrik A. S., informationschef (fr.o.m. den 15 november 1974)
Stenbeck, I. Magnus (Manne) G., planeringschef (fr.o.m. den 15 november 1974)
Svensson, Bo E., kansliråd (fr.o.m. den 1 november 1975)
Tjernström, Sune, direktör (fr.o.m. den 15 november 1974)
Westerståhl, H. Jörgen, professor (fr.o.m. den 15 november 1974)
Wärneryd, Karl-Erik, professor (fr.o.m. den 15 november 1974)

Sekreterare:

Göransson, Lars O., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 15 september 1974)

Bitr. sekreterare:
Hultén, A. Olof, ekon. lic. (fr.o.m. den 7 oktober 1974)
Källqvist, Åke, utredningsledare (fr.o.m. den 15 april 1975)
Nilsson, S. Lennart, universitetslektor (fr.o.m. den 1 december 1974)
Sundkvist, Leif, civilekonom (fr.o.m. den 15 oktober 1974)

Lokal: Storkyrkobrinken 2-4. Postadress: Utbildningsdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 08/763 10 00

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse U 55.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 15 sammanträden samt haft överläggningar med organisationer och andra som berörs av utredningens arbete. Därutöver har ett tjugotal sammanträden hållits med olika arbetsgrupper inom utredningen.

Utredningen har i juni 1976 publicerat två undersökningar, (Ds U 1976:12) Programarbetarens dilemma av universitetslektor Lars Grahn, docent Bengt Nerman och universitetslektor Sverker Tirén samt (Ds U 1976:13) TV:s utlandsrapportering av universitetslektor Rutger Lindahl och professor Jörgen Westerståhl.

Utredningen beräknas avsluta sitt arbete under år 1977.

29. Utredningen (U 1974:10) om andlig vård

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 12 juli 1974 för utredning rörande den andliga vården vid sjukhusen och vid kriminalvårdens anstalter (se Post- och Inrikes tidn. den 3 augusti 1974):

Ordförande:
Gustafsson, M. Gunnar, generaldirektör, f.d. led. av riksdagen

Ledamöter:
Aglert, Per Arne, pastor
Danielson, Åke, kriminalvårdsdirektör
Färm, Hilding G. E. A., landstingsråd
Grape, Karl Gunnar, domprost
Göransson, G. Bertil, landstingsråd
Jacobsson, Ulla, bitr. professor

Experter:
Croné, Ulrica, förste vice ordförande i Svensk sjuksköterskeförening (fr.o.m. den 19 februari 1976)
Holmgren, Majvor, undersköterska (fr.o.m. den 19 februari 1976)
Wistedt, Börje, överläkare (fr.o.m. den 19 februari 1976)

Sekreterare:

Göransson, C. Göran N., stiftssekreterare (fr.o.m. den 12 december 1974)

Lokal: Domkapitlet i Lund, Kraftstorg 12, Fack, 221 01 Lund, tel. växel 046/13 50 50 (sekreteraren), 08/37 26 00 (ordföranden)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse U 57.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tre sammanträden. Medlemmar av utredningen har gjort studiebesök vid kriminalvårdsanläggningar i Gruvberget, Kumla och Hinseberg, haft överläggningar med personal och interner vid nämnda anstalter, med företrädare för sjukvården och kriminalvården i Umeå, med företrädare för ungdomsvårdsskolor, alkoholistvården m.fl. i Lund samt deltagit i en konferens för sjukhuspräster i Göteborg i mars 1976.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

30. Samarbetskommittén (Ju 1974:11) för långsiktsmotiverad forskning

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 juni 1974 att ingå i en kommitté för långsiktsmotiverad forskning i anslutning till verksamheten inom forskningsråden och motsvarande organ:

Ordförande:

Hägerstrand, S. Torsten E., professor

Ledamöter:

Bergqvist, Jan G., pol. mag., led. av riksdagen
Fehrm, E. Martin, tekn. dr
Tham, Carl G. W., statssekreterare, ers. för led. av riksdagen
Thunberg, S. Anne Marie, teol. lic.

Experter:

Eriksson, E. Olof, professor
Fröier, Kåre, professor (fr.o.m. den 15 september 1976)
Hjelm, K. G. Lennart, professor, rektor (t.o.m. den 14 september 1976)
Hökfelt, Bernt M., professor
Ingelstam, Lars E., bitr. professor
Landberg, Hans W., docent
Lönnroth, N. Erik M., professor
Oscarsson, Bo S. I., kanslichef
Rydberg, H. Jan A., professor
Svensson, Nils-Eric, direktör

Huvudsekreterare:
Karlqvist, Anders, tekn. lic.

Sekreterare:
Öberg, N. Sture, fil. lic.

Lokal: Sveavägen 166 14 tr., 113 46 Stockholm, tel. 08/31 76 62, 32 51 71

Direktiven för kommittén, se 1975 års kommittéberättelse Ju 64.

Genom regeringens beslut den 18 december 1975 har huvudmannaskapet för kommittén flyttats över till utbildningsdepartementet.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden. Därutöver har cirka 25 sammanträden hållits med särskilda arbetsgrupper för att förbereda nya projekt på väsentliga forskningsområden.

Kommittén kommer under 1977 att samordnas med den nya Forskningsrådsnämnden.

31. Utredningen (U 1975:01) rörande viss klinisk odontologisk verksamhet

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 december 1974 för att utreda organisationen av den kliniska verksamhet som bedrivs i anslutning till odontologisk utbildning och forskning (se Post- och Inrikes tidn. den 31 januari 1975):

Ordförande:
Olsson, Bengt K., landshövding

Ledamöter:
Egelstedt, Ingemar, förste sekreterare
Hedlin, John W. A., medicinalråd
Hedlund, Bengt N. R., kommunalråd
Lundberg, K. Max, professor
Rydback, Lennart, överdirektör

Experter:
Artbäck, Erland, intendent (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Gunnarsson, Arne, byråchef (fr.o.m. den 1 mars 1976 t.o.m. den 30 april 1976)
Sjöström, Folke, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Wedel, Bengt, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 oktober 1975)

Sekreterare:
Strandell, Hans V., departementssekreterare (fr.o.m. den 15 maj 1975)

Lokal: Utbildningsdepartementet, Mynttorget 1, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 08/763 10 00 (växel), 763 18 49 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse U 43.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tio sammanträden och haft överläggningar med representanter för fakulteter, folktandvårdshuvudmän och personal.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

32. Skeppsholmsgruppen (U 1975:03)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 27 februari 1975 för att fortlöpande medverka i den fortsatta planeringen av Skepps- och Kastellholmarna:

Ordförande:
Svensson, Gunnar, departementsråd

Ledamöter:
Morling, Bertil, departementssekreterare
Zetterquist, Urban G., departementssekreterare

Expert:
Törnquist, Harry E., byggnadsråd (fr.o.m. den 1 maj 1976)

Sekreterare:
Sjöberg, Svante, departementssekreterare

Bitr. sekreterare:
Dillner-Thorsson, Monica A. M., departementssekreterare (fr.o.m. den 24 juni 1975)

Lokal: Utbildningsdepartementet, Mynttorget 1, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 763 21 67 (Sjöberg), 763 18 66 (Dillner-Thorsson)

Kommitténs uppgift är att - med utgångspunkt i vad som anförts i prop. 1974:34 (s. 19) - i samråd med byggnadsstyrelsen och statens förhandlingsnämnd samt i samverkan med berörda kommunala organ fortlöpande medverka i den fortsatta planeringen av Skepps- och Kastellholmarna.

Några särskilda direktiv därutöver har ej meddelats.

Gruppen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden.

Gruppens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

33. Centrala organisationskommittén (U 1975:04) för högskolereformen (H 75)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 29 maj 1975 (se Post- och Inrikes tidn. den 21 juli 1975):

Ordförande:
Sandgren, C. Lennart, f.d. statssekreterare

Ledamöter:
Arfwedson, Anders J., statssekreterare (t.o.m. den 18 oktober 1976)
Egardt, Peter A. N., fil. kand.
Forsberg, Wilhelm, landstingsråd
Gebart-Andersson, Thorborg S., lektor, t.f. rektor
Gustafsson, Lars I., universitetslektor, led. av riksdagen
Haldén, J. O. Folke, direktör
Landström, Sten-Sture H., direktör
Larsson, A. Lennart, utbildningschef
Larsson, L. Thorsten, lantbrukare, led av riksdagen
Lundgren, Georg E. H., professor, rektor
Löwbeer, Hans, universitetskansler
Marcusson, Sten G., sekreterare (fr.o.m. den 19 oktober 1976)
Nilsson, Sven, sekreterare
Sköld, Lars G., överdirektör

Ledamöter vid behandlingen av frågor om centrala och regionala myndigheters kansli- och personalorganisation:
Berglund, Erik Å. R., utredningschef (fr.o.m. den 15 juli 1975)
Jalling, Hans G. T., avdelningsdirektör
Löfroth, Inger B., byrådirektör

Experter:
Branting, Göran, byrådirektör (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Brinning, Inger E., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 september 1975)
Ehnmark, E. Erik, informationschef (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Hälleberg, Allan, sekreterare (fr.o.m. den 1 september 1975)
Karlsson, Åke, förste sekreterare (fr.o.m. den 1 september 1975)
Kirsebom, Bjarne A., kanslisekreterare (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Larsson, Helmer E., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 16 oktober 1975)
Olsson, Arne S. T., t.f. byrådirektör (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Sandqvist-Örnberg, Berit M.-L., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Skoglund, S. Owe, byråchaf (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Thoursie, Kerstin A., fil. kand. (fr.o.m. den 25 augusti 1976)
Törnqvist, Ingvar B., studierektor (fr.o.m. den 1 september 1975)

Sekreterare:
Ringborg, S. Erland, byråchef

Lokal: Storkyrkobrinken 2-4. Postadress: Utbildningsdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 763 19 04 (ordföranden), 24 85 60 (sekreteraren), 763 19 05 (kansli)

Direktiven för kommittén, se 1976 års kommittéberättelse U 46.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 13 sammanträden. Ordföranden och sekretariatet har därjämte haft överläggningar med företrädare för myndigheter, utredningar och organisationer, som berörts av kommitténs arbete, samt för de regionala organisationskommittéerna.

Kommittén har i december 1975 publicerat utkast till högskolelag och andra författningar för högskolan (Ds U 1975:19) samt avgivit förslag till förordning om tillträde till högskoleutbildning. Kommittén har vidare i augusti 1976 avgivit förslag till högskolelag m.fl. författningar för högskolan samt yttrande över de regionala organisationskommittéernas förslag om lokal och regional högskoleorganisation, i september 1976 avgivit förslag beträffande organisationen för centralintagning vid universitets- och högskoleämbetet och i oktober 1976 avgivit dels förslag till föreskrifter om bl.a. organisation för kommunal högskoleutbildning, dels förslag till planeringsramar för antagningen till grundläggande högskoleutbildning läsåret 1977/78 jämte yttranden över högskolemyndigheters m.fl. förslag till anslagsframställningar för nämnda budgetår.

Kommittén har slutligen förberett inrättandet av universitets- och högskoleämbetet den 1 oktober 1976.

Kommitténs arbete beräknas pågå t.o.m. juni 1977.

34. Beredningen (U 1975:05) för internationellt utbildningssamarbete

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 15 maj 1975 för försöksverksamhet rörande utbildningssamarbete med vissa utvecklingsländer:

Ordförande:
Östlund, Hans-Erik, departementsråd

Ledamöter:
Beckius, Sven-Erik, kansliråd (t.o.m. den 14 maj 1976)
Döös, Sten-Olof, avdelningschef
Johansson, Bengt A. W., budgetchef
Karlström, Lars G., kansliråd (fr.o.m. den 15 maj 1976)
Palmlund, Thord G., departementsråd

Rangrost, Johny, departementssekreterare (fr.o.m. den 28 juni 1976)
Ringholm, Bosse I. K., t.f. kansliråd (t.o.m. den 27 juni 1976)
Sjöström, Leif H. A., kansliråd

Experter:
Andersson, Christian, departementssekreterare (fr.o.m. den 21 - 30 november 1975)
Beijer, Rolf, byråchef (fr.o.m. den 28 juli t.o.m. den 15 september 1975 samt fr.o.m. den 1 oktober 1976)
Kjellman, Lars, skoldirektör (fr.o.m. den 9 maj t.o.m. den 4 juni 1976)
Lind, Åke, ingenjör (fr.o.m. den 16 maj t.o.m. den 30 maj 1976)
Lindberg, Ingemar, kansliråd (fr.o.m. den 20 oktober 1976 t.o.m. den 30 april 1977)
Stark, Birger, socialchef (fr.o.m. den 20 oktober 1976 t.o.m. den 30 april 1977)
Wilén, Bo, byrådirektör (fr.o.m. den 23 maj t.o.m. den 5 juni 1976 samt fr.o.m. den 1 oktober 1976)

Sekreterare:
Karlén, Ingvar, byrådirektör

Bitr. sekreterare:
Alton, Finn, byrådirektör

Lokal: Jakobsgatan 15-17, 111 52 Stockholm, tel. 08/ 10 96 74 (sekreteraren, 08/10 96 71 (bitr. sekreteraren, 08/10 96 48 (kansli)

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Beredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sju sammanträden samt haft överläggningar med myndigheter, organisationer och företag som berörs av beredningens arbete. Därutöver har representanter för beredningen besökt Algeriet, Libyen och Egypten för diskussioner om ett samarbete inom utbildningsområdet.

Beredningens arbete är av försökskaraktär. En permanent organisation med uppgift att kanalisera och koordinera utbildningssamarbete med vissa utvecklingsländer kan komma att överta beredningens arbetsuppgifter under år 1977.

35. Biblioteks- och dokumentationssamverkanskommittén (U 1975:06) (BIDOK)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 29 maj 1975 för att utreda ett centralt biblioteksorgan m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 11 juli 1975):

Ordförande:
Moberg, Sven T., generaldirektör

Ledamöter:
Almefelt, Paul V., byråchef
Janson, D. Birgitta, förste bibliotekarie
Nilsson, Jan A. B., länsbibliotekarie
Pettersson, N. Lennart, fil. kand., led. av riksdagen
Tell, Björn V., överbibliotekarie
Willers, Uno E. W., riksbibliotekarie

Experter:
Hermansson-Snickars, Folke, t.f. biblioteksråd (fr.o.m. den 1 april 1976)
Höglund, Olov, organisationsdirektör (fr.o.m. den 1 september 1975)
Sandgren, Folke, förste bibliotekarie (fr.o.m. den 1 december 1975 t.o.m. den 31 mars 1976)
Wedel, Bengt, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 september 1975)

Sekreterare:
Holmborn, Börje, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 september 1975)

Bitr. sekreterare:
Sträng, Arne, förste bibliotekarie (fr.o.m. den 8 september 1975)

Lokal: Storkyrkobrinken 2-4. Postadress: Utbildningsdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 08/763 10 00, 763 18 93 (Holmborn), 11 21 74 (Sträng)

Direktiven för kommittén, se 1976 års kommittéberättelse U 48.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 15 sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter och andra som berörs av kommitténs arbete. Därutöver har elva sammanträden hållits med särskilda arbetsgrupper.

Kommittén har slutfört den del av uppdraget som direkt sammanhänger med förberedelserna för högskolereformens genomförande.

Kommittén beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

36. LUP-utredningen (U 1975:07)

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 29 maj 1975 för utredning av LUP-organisationen m. m.:

Utredningsman:
Rydback, Lennart, f.d. överdirektör

Experter:
Eskilsson, Per H., revisionsdirektör
Lindfors, Leif W., byråchef (fr.o.m. den 9 augusti 1976)

Sekreterare:
Fornstedt, Ulf H., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 9 augusti 1976)
Lindfors, Leif W., byråchef (fr.o.m. den 29 oktober 1975 t.o.m. den 8 augusti 1976)

Lokal: Drottninggatan 4, 4 tr., 752 20 Uppsala, tel. 018/11 94 42

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse U 49.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fem sammanträden samt haft överläggningar med myndigheter, läroanstalter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

37. Organisationskommittén (U 1975:08) för Umeå högskoleregion

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 29 maj 1975:

Ordförande:
Andersson, Georg L., rektor, led. av riksdagen

Ledamöter:
Back, Pär-Erik, professor
Beckman, Lars E. A., bitr. professor, rektor
Burman, Erik-Gustav, direktör
Edvinsson, Sven-Olov A., läkare
Gunnmo, Alf O., rektor
Hammarsten, Erik M., landstingsråd, f.d. led. av riksdagen
Jonsson, J. Alvar, skoldirektör
Marklund, J. Sören, yrkesvalslärare
Nilsson, Gunnar V., ombudsman
Nordström, Lars V., professor, rektor
Rydén, O. Evert, skoldirektör
Stigsäter, Kjell J., teknolog
Sundin, O. Helge, landstingsman

Ledamöter vid behandlingen av frågor om den lokala högskoleorganisationen:
Gustafsson, Björn H., laboratorieassistent
Nordlander, N. Arne, universitetslektor
Selander, K. Bertil, tekniker

Experter:

Blomqvist, Ulla, utbildningsledare (fr.o.m. den 1 juli 1976)

Brändström, Dan A., rektor (fr.o.m. den 30 april 1976 t.o.m. den 30 juni 1977)

Bylund, Sven-Olov, informationssekreterare (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Enquist, N. Daniel, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 15 februari t.o.m. den 30 juni 1976)

Karlsson, Sune, byrådirektör (fr.o.m. den 1 maj t.o.m. den 30 juni 1976)

Nilsson, Anders, skoldirektör (fr.o.m. den 15 februari t.o.m. den 30 juni 1976)

Roman, Ola, universitetslektor (fr.o.m. den 1 augusti t.o.m. den 31 december 1976)

Wallin, Hans E., professor (fr.o.m. den 15 februari t.o.m. den 30 juni 1976)

Östlund, Zolo, kanslichef (fr.o.m. den 15 februari t.o.m. den 30 juni 1976)

Sekreterare:

Johnson, O. J. Gunnar, förste byråsekreterare

Bitr. sekreterare:

Blomqvist, Ulla, utbildningsledare (fr.o.m. den 1 april t.o.m. den 30 juni 1976)

Lokal: Universitetet i Umeå, 901 87 Umeå, tel. 090/12 56 00 ankn. 604

Direktiven för kommittén, se 1976 års kommittéberättelse U 46.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden samt kontinuerligt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer, kommittéer och andra som berörs av kommitténs arbete.

Kommittén har under den aktuella tiden bl.a. avgivit förslag till indelning i högskoleenheter m.m., till anslagsframställning för styrelsen för Umeå högskoleregion, till dimensionering och lokalisering av grundläggande högskoleutbildning i regionen samt till organisation av högskolornas förvaltningar m.m.

Kommitténs arbete beräknas pågå t.o.m. juni 1977.

38. Organisationskommittén (U 1975:09) för Uppsala högskoleregion

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 29 maj 1975:

Ordförande:

Gadd, P. E. Arne, revisionsdirektör, led. av riksdagen

Ledamöter:
Andersson, Jan-Erik, typograf
Björnegård, Gudrun, rektor
Franzén, Lars G., verkstadsarbetare
Hammarland, L. E. Thore, universitetslektor
Hansson, Ing-Marie, kommunalråd
Isberg, Pelle, utbildningschef (fr.o.m. den 1 september 1976)
Lie, C. Nils D. H., lektor
Lundh, A. Hans Lennart, rektor
Magnusson, Nils, departementsråd (t.o.m. den 31 december 1975)
Nerdrum-Ullman, Wenche M., rektor
Nygren, Sven E. B., fil. stud. (fr.o.m. den 22 juni 1976)
Olsson, Arne, direktör (t.o.m. den 31 augusti 1976)
Segerstedt, Torgny, professor, rektor
Stener, P. H. Robert, rektor
Thun, John-Erik, universitetslektor
Westerlund, Uno, ombudsman
Westman, Helny I., landstingsråd
Williamsson, Uno E. I., länsråd (fr.o.m. den 8 december 1975)
Ödman, Mats O., fil. stud. (t.o.m. den 21 juni 1976)

Ledamöter vid behandlingen av frågor om den lokala högskoleorganisationen:
Gozzi, Sören, ombudsman
Holmquist, Stig A. B., universitetsadjunkt
Ling, Lars, institutionstekniker

Expert:
Rathsman, Inger M., förste byråsekreterare (fr.o.m. den 3 november 1975 t.o.m. den 30 juni 1977)

Sekreterare:
Hemlin, H. Egon, kanslichef

Bitr. sekreterare:
Ahlén, Gunnar, byrådirektör (fr.o.m. den 1 oktober 1975)

Lokal: Drottninggatan 4, 4tr., 752 20 Uppsala, tel. 018/11 60 28 (sekreteraren), 11 60 48 (bitr. sekreteraren)

Direktiven för kommittén, se 1976 års kommittéberättelse U 46.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit elva sammanträden samt haft fortlöpande kontakter med myndigheter, organisationer och andra som berörs av dess arbete. Därutöver har särskilda arbetsgrupper berett frågor rörande bl.a. högskoleutbildningens forskningsanknytning.

Kommittén har under året avlämnat förslag i skilda frågor avseende utveckling och organisation m.m. av den beslutade nya högskolan inom Uppsala högskoleregion.

Kommitténs arbete beräknas pågå t.o.m. juni 1977.

39. Organisationskommittén (U 1975:10) för Stockholms högskoleregion

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 29 maj 1975:

Ordförande:

Lewén-Eliasson, Anna Lisa, fru, led. av riksdagen

Ledamöter:

Bergström, K. Sune D., professor, rektor
Blix, Erik O., rektor
Carlsson, Eric O. G., kommunalråd
Gabrielsson, H. Ingemar, professor, rektor
Grabö, Paul E., borgarråd
Hellström, Gunnar J., rektor
Hjärpe, Leif, ombudsman (fr.o.m. den 20 november 1976)
Hoppe, E. Gunnar, professor, rektor
Karleby, Olle, styrelseordförande
Lunde, Ingrid, kanslichef
Magnusson, David, professor (t.o.m. den 13 september 1976)
Nilsson, Lars G., utredningssekreterare
Pettersson, E. Henry, socionom
Qvicker, E. Rune, ombudsman (t.o.m. den 19 november 1976)
Rasmuson, Anders, professor, rektor
Tannenberg, Tord O., pol. stud.
Thornstedt, Hans G., professor (fr.o.m. den 14 september 1976)
Utberg, Rolf F., kanslichef
Wigren, Karin (Kajsa) M., rektor

Ledamöter vid behandlingen av frågor om den lokala högskoleorganisationen:

Ekman, Stig Rune, forskningsingenjör
Eriksson, Åke E., intendent
Söderholm, Anders E., forskare

Experter:

Berg, C. G. Håkan, departementsråd (fr.o.m. den 30 april 1976)
Brandt, Björn, bitr. skoldirektör (fr.o.m. den 13 oktober 1976)
Hedman, Barbro, byrådirektör (fr.o.m. den 1 oktober 1976)
Lindstedt, Bengt, byrådirektör (fr.o.m. den 14 juni 1976)

Rådström, Dag, byrådirektör (fr.o.m. den 13 oktober 1976)
Stenberg, Inga E., förste byråsekreterare (fr.o.m. den 1 november 1975)
Tottie, Thomas, förste bibliotekarie (fr.o.m. den 1 november 1975)
Wetterling, Sven K., byrådirektör (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Widgren, Greger G., departementssekreterare (fr.o.m. den 1 november 1975 t.o.m. den 30 september 1976)

Sekreterare:
Berg, C. G. Håkan, departementsråd (fr.o.m. den 1 oktober 1976)
Kim, Lillemor A. B., avdelningsdirektör (t.o.m. den 30 september 1976)

Bitr. sekreterare:
Ahlberg, Birgit, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Lokal: Storkyrkobrinken 2-4. Postadress: Utbildningsdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 08/763 10 00, 763 23 94 (Berg), 763 23 97 (Ahlberg)

Direktiven för kommittén, se 1976 års kommittéberättelse U 46.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tolv sammanträden samt haft överläggningar med läroanstalter, myndigheter, organisationer och andra som berörs av kommitténs arbete. Därutöver har sammanträden hållits med särskilda arbetsgrupper.

Kommitténs arbete beräknas pågå t.o.m. juni 1977.

40. Organisationskommittén (U 1975:11) för Linköpings högskoleregion

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 29 maj 1975:

Ordförande:
Nilsson, H. Christer, socionom, led. av riksdagen

Ledamöter:
Alm, Lars Å., fil. kand. (fr.o.m. den 22 oktober 1976)
Anderberg, Olle Y., adjunkt
Färm, Hilding G. E. A., landstingsråd
Glennow, Yngve G. G., rektor
Johansson, B. Einar D., landstingsman
Johnson, O. Bertil, direktör
Jonsson, Stig G. T., skoldirektör
Landergård, Eva, studerande (fr.o.m. den 9 december 1975)
Lundberg, P. J. Thorsten, rektor
Meijer, Hans A. B., professor, rektor
Nyman, Mikael, stud. (t.o.m. den 8 december 1975)

Platin, Ulla-Britta, utredningssekreterare
Sjögren, Håkan, universitetslektor
Sjölund, P. John A., rektor
Thyrsson, Ulf T. K., teletekniker
Wissmark, Eva f. Landergård, studerande (t.o.m. den 21 oktober 1976)

Ledamöter vid behandlingen av frågor om den lokala högskoleorganisationen:
Eriksson, K. Bertil, expeditionsvakt
Graninger, B. E. Göran, utbildningsledare
Wahlberg, Leif M., intendent

Experter:
Baude, Hans S:son, överbibliotekarie (fr.o.m. den 7 januari 1976)
Henrikson, Ulf T. A., byrådirektör (fr.o.m. den 1 januari t.o.m. den 31 augusti 1976)
Norrby, Gunnel K., förste byråsekreterare (fr.o.m. den 20 september 1976)
Sandberg, Kjell E. M., byrådirektör (fr.o.m. den 7 januari 1976)
Sandqvist-Örnberg, Berit M.-L., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 30 april 1976 t.o.m. den 30 juni 1977)

Sekreterare:
Henrikson, Ulf T. A., byrådirektör (fr.o.m. den 1 september 1976)
Karlsson, Curt K. A., byrådirektör (t.o.m. den 31 augusti 1976)

Lokal: Universitetet i Linköping, 581 83 Linköping, tel. växel 013/11 17 00

Direktiven för kommittén, se 1976 års kommittéberättelse U 46.

Organisationskommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 13 sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av kommitténs arbete. Därutöver har kommitténs särskilda arbetsgrupper hållit ett antal sammanträden.

Kommitténs arbete beräknas pågå t.o.m. juni 1977.

41. Organisationskommittén (U 1975:12) för Göteborgs högskoleregion

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 29 maj 1975:

Ordförande:
Rogestam, Christina, avdelningschef, led. av riksdagen

Ledamöter:
Alfvegren, Lars B., rektor

Andell, Sven Bertil, ombudsman (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Axelsson, Karl-Erik A., landstingsman
Bergermo, Arne H., rektor
Gustafsson, Stig A., landstingsråd
Hammar, John A., rektor (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Hellström, Kajsa M., rektor (t.o.m. den 30 juni 1976)
Hemlin, Peter W., ekon. stud.
Hultin, S. Erland V., tekn. lic.
Härnqvist, Kjell, professor (t.o.m. den 31 augusti 1976)
Jansson, K. Olof (Olle), kommunalråd
Lennander, Bengt, rektor
Lundgren, Georg E. H., professor, rektor (fr.o.m. den 1 september 1976)
Noréus, E. Halvard, rektor
Olsson, K. Olle, ombudsman (t.o.m. den 29 februari 1976)
Olving, Sven, professor, rektor
Rosell, Sten, direktör
Sörenson, Lars-Ingvar, lokförare, led. av riksdagen
Widing, S. Lennart, redaktör

Ledamöter vid behandlingen av frågor om den lokala högskoleorganisationen:
Hultén, Bengt E., fil. mag.
Olsson, Claes Olof, forskningsassistent
Oscarson, O. Sigfrid J., verkmästare

Expert:
Fredrixon, Kurt, byrådirektör (fr.o.m. den 1 maj 1976)
Glass, Marianne, förste byråsekreterare (fr.o.m. den 1 januari 1976 t.o.m. den 30 juni 1977)
Gustafsson, Åke, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 maj 1976)
Halling, Nils-Olov, utbildningsledare (fr.o.m. den 30 april 1976 t.o.m. den 30 juni 1977)
Hogenius, Hans, byrådirektör (fr.o.m. den 1 maj 1976)

Sekreterare:
Andersson, E. Lennart, universitetslektor

Bitr. sekreterare:
Bohman, Ulf, byrådirektör (fr.o.m. den 1 januari 1976 t.o.m. den 30 juni 1977)

Lokal: Götabergsgatan 9. Postadress: Box 53038, 400 14 Göteborg 53, tel. växel 031/17 99 50

Direktiven för kommittén, se 1976 års kommittéberättelse U 46.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tio sammanträden samt haft överläggningar med och information för

myndigheter, organisationer och andra som berörs av kommitténs arbete. Därutöver har sammanträden hållits med arbetsgrupper för beredning m.m. av särskilda frågor.

Kommittén avger successivt förslag i de frågor som anges i direktiven.

Kommitténs arbete beräknas pågå t.o.m. juni 1977.

42. Organisationskommittén (U 1975:13) för Lund-Malmö högskoleregion

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 29 maj 1975:

Ordförande:

Elmstedt, Claes Y., lantbrukare, led. av riksdagen

Ledamöter:

Bergendal, Gunnar S., rektor
Brinck, K. Inge G., universitetslektor
Ekholm, Torsten I., landstingsråd
Eriksson, Martin H. V., skoldirektör
Göhlman, Gunnar, ombudsman
Hafström, Jonas, jur. kand.
Isacson, Dan S., rektor
Johansson, Sven A. E., professor, rektor
Johansson, Tor H., direktör
Lind, K. Åke, landstingsman
Lövdén, Lars-Erik, studerande
Persson, L.-Ove L., ombudsman
Rausing, Hans A., direktör
Schultz, J. Harry S., skolinspektör
Svensson, S. Allan, redaktör
Waldebrand, Gösta W., kommunråd
Wieslander, Hans J. M., universitetslektor

Ledamöter vid behandlingen av frågor om den lokala högskoleorganisationen:

Hellgren, G. Bertil, maskinist
Nordström, Olof A., universitetslektor
Olsson, Olle E., forskningsingenjör

Experter:

Gustafson, K. G. Jan, lektor (fr.o.m. den 1 januari 1976 t.o.m. den 31 december 1976)
Göransson, Åke, byrådirektör (fr.o.m. den 15 april 1976)
Jönsson, Karl-Gustav, byrådirektör (fr.o.m. den 15 april 1976)
Linnarson, Håkan, byrådirektör (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Sekreterare:
Storm, P. David G., byråchef

Bitr. sekreterare:
Granegård, Christer, förste byråsekreterare (fr.o.m. den 15 oktober 1975)
Hjort, Christer A., byrådirektör (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Lokal: Universitetet i Lund. Postadress: Box 1059, 221 04 Lund, tel. växel 046/12 41 00

Direktiven för kommittén, se 1976 års kommittéberättelse U 46.

Organisationskommittén för Lund/Malmö högskoleregion har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tio sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av kommitténs arbete. Därutöver har tre sammanträden hållits med en särskild beredningsgrupp för behandlingen av frågan om indelningen i högskoleenheter i Lund/Malmöområdet, tre sammanträden med samma beredningsgrupp för beredning av förslag till förvaltningsorganisation och anslagsframställning för den föreslagna sammanhållna högskolan i Lund/Malmö samt fyra sammanträden med en särskild kontaktgrupp för informationsfrågor. Vidare har funnits särskilda beredningsgrupper för de blivande högskolorna i Kalmar och Växjö, i vilka även företrädare för organisationskommittén ingått.

Kommitténs arbete beräknas pågå t.o.m. juni 1977.

43. Utredningen (U 1975:14) om studiedokumentation och statistik för högskolan

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 29 maj 1975 (se Post- och Inrikes tidn. den 21 juli 1975):

Ordförande:
Berg, C. G. Håkan, departementsråd

Ledamöter:
Bergendal, Gunnar S., rektor
Ekholm, Lars V., kansliråd (t.o.m. den 8 november 1976)
Höglund, E. Olov, organisationsdirektör
Ringborg, S. Erland, byråchef (fr.o.m. den 9 november 1976)
Sandström, L. Annika, jur. stud.
Sanner, Leif H., utbildningsledare
Sannerstedt, Lars T. G., universitetsadjunkt
Schneider, Werner, driftschef
Svanfeldt, Göran H., avdelningsdirektör

Experter:

Brinkstam, S. Lennart, förste byråsekreterare (fr.o.m. den 28 november 1975 t.o.m. den 23 november 1976)

Frisk, K. Åke, utbildningsledare (fr.o.m. den 1 april 1976)

Granegård, Christer, förste byråsekreterare (fr.o.m. den 28 november 1975 t.o.m. den 23 november 1976)

Hagberg, Jan-Erik, byrådirektör (fr.o.m. den 28 november 1975 t.o.m. den 23 november 1976)

Hillert, Anna-Greta L., byrådirektör (fr.o.m. den 28 november 1975 t.o.m. den 23 november 1976)

Katz, Gisela, förste byråsekreterare (fr.o.m. den 28 november 1975 t.o.m. den 23 november 1976)

Planander, E. B. Helena, förste byråsekreterare (fr.o.m. den 28 november 1975 t.o.m. den 23 november 1976)

Rodin, J. Anders, byrådirektör (fr.o.m. den 1 april 1976)

Rydell, Anne-Marie, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 28 november 1975 t.o.m. den 23 november 1976)

Sanger, J. Stefan, byrådirektör (fr.o.m. den 1 april 1976)

Strandell, Hans V., departementssekreterare (fr.o.m. den 1 september 1976)

Åström, Urban, bitr. utbildningsledare (fr.o.m. den 11 oktober 1976)

Sekreterare:

Strandell, Hans V., departementssekreterare (fr.o.m. den 1 september 1975 t.o.m. den 31 augusti 1976)

Sävborg-Lundgren, Görel, byrådirektör (fr.o.m. den 8 november 1976)

Lokal: Storkyrkobrinken 2-4. Postadress: Utbildningsdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse U 56.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tolv sammanträden. Därutöver har 17 sammanträden hållits med en särskild expertgrupp för frågan om lokal antagning till grundläggande högskoleutbildning.

Utredningen har den 11 februari 1976 avgett ett delförslag (PM 1976-01-28) angående studiedokumentationssystem för högskolan budgetåret 1977-1978. Den 24 april 1976 har utredningen avgivit ett förslag (PM 1976-04-23) angående lokal antagning till grundläggande högskoleutbildning.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

44. Elektronmusikutredningen (U 1975:15)

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 26 juni 1975 för utredning om elektronmusikens framtida utveckling i Sverige (se Post- och Inrikes tidn. den 29 september 1975):

Utredningsman:
Bucht, Gunnar H., professor

Sekreterare:
Brolinson, Per-Erik, fil. kand. (fr.o.m. den 1 juli 1976)

Lokal: Svartmangatan 9, 1 tr., 111 29 Stockholm

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse U 57.

Den sakkunnige har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit två sammanträden med olika referensgrupper samt haft överläggningar med olika myndigheter, institutioner och andra som berörs av den sakkunniges arbete.

Den sakkunnige beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

45. Studiestödsutredningen (U 1975:16)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 25 september 1975 för att utreda det studiesociala stödet (se Post- och Inrikes tidn. den 7 oktober 1975):

Ordförande:
Andersson, Johnny, departementsråd

Ledamöter:
Andersson, Tore, ombudsman (fr.o.m. den 1 oktober 1976)
Diesen, Ingrid E., fil. mag., led. av riksdagen
Fogelström, Hans, ombudsman (t.o.m. den 30 september 1976)
Granstedt, Pär E., sekreterare, led. av riksdagen
Hansson, S. Olof (Olle), förbundsordförande (fr.o.m. den 27 november 1975)
Håvik, I. Doris H., assistent, led. av riksdagen
Lindblad, Göran, odont. kand. (fr.o.m. den 16 september 1976)
Lundin, Ulf W., utredningssekreterare
Mundebo, K. Lillemor, utredningssekreterare (fr.o.m. den 20 oktober 1976)
Nilsson-Schétze, Eva B., ombudsman (t.o.m. den 31 juli 1976)
Rydin, Roland Y., fil. kand. (fr.o.m. den 27 november 1975 t.o.m. den 15 september 1976)

Westerberg, Sten B. B., statssekreterare (t.o.m. den 19 oktober 1976)
Westerlund, Uno, ombudsman
Wiklund, Bengt O., journalist, led. av riksdagen
Öhrsvik, Lena M., kurator, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 augusti 1976)

Experter:
Annell, Johan G., hovrättsassessor (fr.o.m. den 12 december 1975)
Dalén, Ingrid, departementssekreterare (fr.o.m. den 3 november 1976)
Jansson, E. Sören, kammarrättsfiskal (fr.o.m. den 12 december 1975 t.o.m. den 12 november 1976)
Kindlund, A. Sören, departementssekreterare (fr.o.m. den 1 november 1976)
Rangnitt, F. Harald O., hovrättsassessor (fr.o.m. den 23 april 1976)
Svanfeldt, Göran H., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 17 december 1975)

Sekreterare:
Lagercrantz, Richard C. H., departementssekreterare

Bitr. sekreterare:
Dahlqvist, Lars-Ola, fil.stud. (fr.o.m. den 15 januari 1976)
Ekholm, Birgitta Maria (Brittmari), byrådirektör (fr.o.m. den 1 december 1975)
Sundström, Björn G., utredningssekreterare (fr.o.m. den 1 november 1975)

Lokal: Svartmangatan 9, 1 tr., 111 29 Stockholm, tel. 10 18 96 (sekreteraren), 10 24 59 (kansli)

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse U 58. Tilläggsdirektiv, se del II U 14.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit åtta sammanträden.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

46. Styrelsen (U 1975:17) för sekretariatet för framtidsstudier

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 16 oktober 1975 med uppgift att leda verksamheten på framtidsstudieområdet (se Post- och Inrikes tidn. den 3 november 1975):

Ordförande:
Anér, Kerstin, statssekreterare, led. av riksdagen (fr.o.m. den 23 oktober 1976)
Thorsson, Inga M., statssekreterare, led. av riksdagen (t.o.m. den 22 oktober 1976)

Ledamöter:
Anér, Kerstin, statssekreterare, led. av riksdagen
Biörck, C. Gunnar W., professor, led. av riksdagen
Dahl, R. Birgitta, förste byråsekreterare, led. av riksdagen
Hambréus, S. Birgitta, fil.kand., led. av riksdagen (fr.o.m. den 6 december 1976)
Ingelstam, Lars E., bitr. professor
Israelsson, Per J., apparatskötare, f.d. led. av riksdagen
Johansson, S. Olof H., statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 5 december 1976)
Thorsson, Inga M., statssekreterare, led. av riksdagen

Experter:
Bäckstrand, K. Göran M., departementssekreterare
Esping, Hans G., revisionsdirektör
Gerholm, Tor R., bitr. professor (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Hallman, Katrin, redaktör
Johansson, Ola, pol. mag.
Karlsson, Lars Erik, civilekonom (fr.o.m. den 1 juli 1976 t.o.m. den 30 juni 1977)
Lönnroth, Måns, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 30 oktober 1975)
Ragnarson, Per, producent (fr.o.m. den 10 maj t.o.m. den 21 maj 1976 samt fr.o.m. den 1 juli t.o.m. den 15 september 1976)
Sohlman, Staffan, departementsråd
Tägil, Sven O., professor

Huvudsekreterare:
Ingelstam, Lars E., bitr. professor

Lokal: Stora Gråmunkegränd 8. Postadress: Fack, 103 10 Stockholm, tel. 08/763 10 00 (växel), 763 37 62 (Ingelstam), 763 37 64 (Bäckstrand), 763 37 65 (kansli)

Direktiven för styrelsen, se 1976 års kommittéberättelse U 59.

Styrelsens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

47. Voksenåsenkommittén (U 1975:18)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 23 oktober 1975 med uppgift att se över formerna för förvaltningen av Svenskhemmet Voksenåsen:

Ordförande:
Berg, C. G. Håkan, departementsråd

Ledamöter:
Böhlin, Birgitta, departementssekreterare
Hasselknippe, Ivar, direktör (fr.o.m. den 2 februari 1976)
Thomasson, Björn E., departementssekreterare

Expert:
Peterson, Staffan A. A., hovrättsassessor (fr.o.m. den 25 mars t.o.m. den 30 april 1976)

Sekreterare:
Sköld, Carl G., departementssekreterare

Lokal: Utbildningsdepartementet, Mynttorget 1, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 08/763 18 50 (sekreteraren)

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden samt haft överläggningar med olika svenska och norska myndigheter, organisationer och andra som berörts av kommitténs arbete.

Kommittén har den 23 januari 1976 avgett en skrivelse med förslag till provisoriska förändringar i Svenskhemmet Voksenåsens förvaltning m.m. och den 18 oktober 1976 en skrivelse med förslag till framtida förvaltning av Svenskhemmet Voksenåsen m.m.

Kommittén beräknas slutföra sitt arbete i början av år 1977.

48. Folkbildningsutredningen (U 1975:19)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 30 oktober 1975 för att utreda vissa folkbildningsfrågor m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 29 november 1975):

Ordförande:
Gustafsson, Lars I., universitetslektor, led. av riksdagen

Ledamöter:
Andersson, B. Sivert, avdelningsordförande, led. av riksdagen
Edelholm, Olof Gunnar (Olle), studierektor
Eriksson, Maria Kristina (Maja-Stina), studiekonsulent
Frändås, S. G. Berit, adjunkt, f.d. led. av riksdagen
Gustavsson, Åke E. G., redaktör, led. av riksdagen
Johansson, K. Inge, förbundsordförande
Karlsson, K. Gösta, folkhögskolerektor, led. av riksdagen
Mundebo, K. Lillemor, utredningssekreterare
Nyhage, Hans B., rektor, led. av riksdagen

Experter:

Alexandersson, Olle, rektor (fr.o.m. den 3 juni 1976)
Andersson, U. Gunnar, folkbildningskonsulent (fr.o.m. den 1 september 1976)
Andersson, Sven-Gustav, studieombudsman (fr.o.m. den 13 september 1976)
Björkman, Jan, språklärare (fr.o.m. den 25 augusti 1976)
Blinke, Maj-Britt, studiesekreterare (fr.o.m. den 3 juni 1976)
Book, Hans, studierektor (fr.o.m. den 25 augusti 1976)
Garmo, Sune, komminister (fr.o.m. den 25 augusti 1976)
Hög, Alfhild, kanslist (fr.o.m. den 3 juni 1976)
Johansson, Bengt, studieombudsman (fr.o.m. den 3 juni 1976)
Larsson, Hans, rektor (fr.o.m. den 25 augusti 1976)
Lindgren, Seved, studieinstruktör (fr.o.m. den 25 augusti 1976)
Nilsson, Åke, sekreterare (fr.o.m. den 3 juni 1976)
Norén, Åke, rektor (fr.o.m. den 3 juni 1976)
Ottoson, Ulf, rektor (fr.o.m. den 25 augusti 1976)
Persson, Mårten, studierektor (fr.o.m. den 3 juni 1976)
Qvarlander, Eva, förste byråsekreterare (fr.o.m. den 3 juni 1976)
Sandberg, Jan-Eric, studieombudsman (fr.o.m. den 25 augusti 1976)
Sjögren, Boo, studierektor (fr.o.m. den 25 augusti 1976)
Sjöqvist, Eric G., rektor (fr.o.m. den 1 augusti 1976)
Stellborn, Kurt, studiesekreterare (fr.o.m. den 3 juni 1976)
Sundqvist, Allan, bitr. studierektor (fr.o.m. den 3 juni 1976)
Svanfeldt, Göran H., statistikchef (fr.o.m. den 3 juni 1976)
Svensson, Alvar, studiesekreterare (fr.o.m. den 3 juni 1976)
Wessman, Lennart, särskoleinspektör (fr.o.m. den 6 september 1976)
Wickberg, Sven, rektor (fr.o.m. den 25 auguasti 1976)
Widén, Åke, intendent (fr.o.m. den 3 juni 1976)
Åkesson, Sigvard, ordförande i TBV (fr.o.m. den 25 augusti 1976)

Sekreterare:

Thoursie, Kerstin A., fil. kand. (fr.o.m. den 1 februari 1976)

Bitr. sekreterare:

Engström, Åke, rektor (fr.o.m. den 11 maj t.o.m. den 31 december 1976)
Lindroth, Annica M., fil. kand. (fr.o.m. den 1 december 1975 t.o.m. den 12 september 1976)
Möllstam, Bengt L. G., studieombudsman (fr.o.m. den 1 oktober 1976)
Westlund, Jan, länsbildningskonsulent (fr.o.m. den 28 juni 1976)

Lokal: Jakobsgatan 15 - 17, 2 tr., 111 52 Stockholm, tel. 08/11 69 41 (sekreteraren).

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse U 61.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden, samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete. Därutöver har sammanlagt sju sammanträden hållits med två olika referensgrupper.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

49. Sakkunnig (U 1975:20) för förhandlingar med Akademien för de fria konsterna

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 13 november 1975 med uppdrag att föra förhandlingar med Akademien för de fria konsterna med anledning av statsmakternas beslut om reformering av högskoleutbildningen m. m.:

Sakkunnig:
Reuterswärd, B. Edvard, generaldirektör

Sekreterare:
Uhlin, J. Åke, avdelningsdirektör

Lokal: Utbildningsdepartementet, Mynttorget 1, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 08/763 17 44 (departementssekreterare C. Brunnberg)

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Den sakkunnige har under tiden december 1975 - oktober 1976 sammanträtt med akademiens förhandlingsdelegation tolv gånger. Förhandlingsarbetet beräknas vara slutfört vid årsskiftet 1976/77.

50. Riksinternatutredningen (U 1975:21)

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 13 november 1975 med uppdrag att utreda riksinternatskolornas ställning i utbildningssystemet (se Post- och Inrikes tidn. den 3 december 1975):

Sakkunnig:
Hilding, Ingrid Ragnarsdotter, regeringsråd

Experter:
Beckne, Rolf A. P., fil.lic. (fr.o.m. den 14 januari 1976)
Bjerlöw, Jan T., hovrättsassessor (fr.o.m. den 14 januari 1976)
Svensson, Nils Å., direktör (fr.o.m. den 19 februari 1976)
Ternström, Olov A., utrikesråd (fr.o.m. den 14 januari 1976)

Sekreterare:
Lindqvist, Lars, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 25 november 1975 t.o.m. den 30 juni 1976)

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse U 63.

Den sakkunnige har under tiden november 1975 - maj 1976 hållit 14 sammanträden med experterna.

Utredningen har den 26 maj 1976 avgett betänkandet (Ds U 1976:5) Riksinternatskolorna.

Uppdraget är därmed slutfört.

51. Massmedieforskningsutredningen (U 1975:22)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 11 december 1975 för att utreda frågan om massmedieforskningens organisation (se Post- och Inrikes tidn. den 20 december 1975):

Sakkunnig:
Hadenius, Stig G., docent

Experter:
Byggdal, G. Torsten, redaktör (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Gadd, P. E. Arne, revisionsdirektör, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Höijer, Björn, fil. dr. (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Johansson, S. Östen, chefredaktör (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Kronvall, Kai, fil. dr. (fr.o.m. den 1 september 1976)
Landberg, Hans W., docent (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Larsson, P. Härje, informationschef (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Nilsson, Olle I. K., chefredaktör (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Westerståhl, H. Jörgen, professor (fr.o.m. den 1 mars 1976)

Sekreterare:
Nord, Lars O. S., docent (fr.o.m. den 1 april 1976)
Nordström, Bengt S., forskningsassistent (fr.o.m. den 1 januari t.o.m. den 31 mars 1976)

Lokal: Storkyrkobrinken 2-4 Postadress: Utbildningsdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00, 763 19 19 (sekreteraren).

Direktiven för utredningen, se del II U 1.

Den sakkunnige har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden med experterna samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

52. Utredningen (U 1976:01) angående praktisk-teologisk utbildning

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 29 januari 1976 för att utreda frågan om praktisk-teologisk utbildning (se Post- och Inrikes tidn. den 21 februari 1976):

Sakkunnig:
Bergman, Jan, professor

Expert:
Lindberg, Lars, missionssekreterare

Sekreterare:
Koskinen, Lennart, fil. mag., teol. kand. (fr.o.m. den 15 april 1976)

Lokal: Trädgårdsgatan 18, 752 20 Uppsala, tel. 018/10 76 16

Direktiven för utredningen, se del II U 2.

Utredningen har under tiden april 1975 - oktober 1976 hållit tolv sammanträden, fem med expert, två med referensgrupp och inkallad expert, ett med Utredningen om stöd till de fria trossamfundens teologiska seminarier, fyra med Utredningen ang. en konfessionell del av den praktisk-teologiska utbildningen för blivande präster i svenska kyrkan. Vidare har överläggningar hållits med svenska kyrkans biskopar och av utredningens arbete berörda kyrkliga och frikyrkliga instanser.

Utredningens arbete beräknas pågå t.o.m. februari 1977.

53. Byggnadsvårdsutredningen (U 1976:02)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 18 mars 1976 för att avge förslag om formerna för stödåtgärder för vård och bevarande av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse (se Post- och Inrikes tidn. den 3 april 1976):

Ordförande:
Edenman, Ragnar H. L., landshövding

Ledamöter:
Fraenkel, Ingegärd C. E., studierektor, led. av riksdagen
Green, Åke, studieombudsman, led. av riksdagen
Ryding, Gunvor I., industritjänsteman, f.d. led. av riksdagen
Svanström, K. Ivan H., lantbrukare, led. av riksdagen
Svartberg, Karl Erik, rektor, led. av riksdagen
Wachtmeister, Hans W. A:son, civiljägmästare, led. av riksdagen

Expert:
Sundberg, Torsten Harry, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 29 november 1976)

Sekreterare:
Lindstedt, Gustaf, hovrättsfiskal (fr.o.m. den 2 augusti 1976)

Lokal: Svartmangatan 9, 4 tr., 111 29 Stockholm, tel. 08/10 53 54 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se del II U 3.

Utredningen har under tiden mars - oktober 1976 hållit två sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter som berörs av utredningens arbete.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under 1977.

54. Kulturtidskriftsutredningen (U 1976:03)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 13 maj 1976 för översyn av formerna för stöd till tidskrifter inom kultursektorn (se Post- och Inrikes tidn. den 24 maj 1976):

Ledamot:
Nycop, Carl-Adam, redaktör

Sekreterare:
Näslund, Nils-Eric, socionom

Direktiven för utredningen, se del II U 4.

Utredningen har under tiden den 13 maj - den 1 november 1976 hållit tio sammanträden.

Utredningen har den 19 november 1976 avgett betänkandet (Ds U 1976:16) Stöd till kulturtidskrifter.

Uppdraget är därmed slutfört.

55. Utredningen (U 1976:04) om läromedelsmarknaden (ULÄ)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 13 maj 1976 för att kartlägga läromedelsmarknaden (se Postoch Inrikes tidn. den 4 juni 1976):

Utredningsman:
Andersson, N. G. Bertil, kanslichef

Sakkunniga:
Björinder, Henry, sektionschef (fr.o.m. den 28 juni 1976)

Lövgren, Esse, undervisningsråd (fr.o.m. den 28 juni 1976)
Schyl-Bjurman, Gertrud S., fil. lic. (fr.o.m. den 28 juni 1976)
Storm, Olof, direktör (fr.o.m. den 28 juni 1976)

Experter:
Ahnmé, Eva, seminarielärare (fr.o.m. den 27 oktober 1976)
Björkman, Jerker, ombudsman (fr.o.m. den 27 oktober 1976)
Hallén, Håkan, sekreterare (fr.o.m. den 27 oktober 1976)
Håkansson, Ivar, adjunkt (fr.o.m. den 27 oktober 1976)
Höglund, Hans, studierektor (fr.o.m. den 27 oktober 1976)
Johansson, Karl-Axel, sekreterare (fr.o.m. den 27 oktober 1976)
Keil, Hans, studerande (fr.o.m. den 27 oktober 1976)
Larsson, Gösta H. F., sekreterare (fr.o.m. den 27 oktober 1976)
Persson, Per-Ebbe, ombudsman (fr.o.m. den 27 oktober 1976)
Sondér, Ebbe, yrkeslärare (fr.o.m. den 27 oktober 1976)
Thorsell, Lars, bitr. skoldirektör (fr.o.m. den 27 oktober 1976)
Thörn, Thomas, studerande (fr.o.m. den 27 oktober 1976)

Sekreterare:
Rudhe, Catharina, departementssekreterare (fr.o.m. den 1 augusti 1976)

Lokal: Statens institut för läromedelsinformation, Gästrikegatan 12, Postadress: Box 21059, 100 31 Stockholm, tel, 08/34 96 85 (växel)

Direktiven för utredningen, se del II U 5.

Utredningen har under tiden juli - oktober 1976 hållit tre sammanträden samt haft överläggningar med bl.a. företrädare för kommunförbunden, Sveriges lärarförbund, Lärarnas riksförbund, Svenska fackläraförbundet, Skolledarförbundet, Svenska Kommunalarbetareförbundet, Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund, Sveriges elevers centralorganisation (SECO) och Elevförbundet.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

56. Organisationskommittén (U 1976:05) för konstnärsnämnden

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 26 maj 1976 för att vidta de åtgärder som behövs för att konstnärsnämnden skall kunna inleda sitt arbete den 1 juli 1976 (se Post- och Inrikes tidn. den 19 juni 1976):

Ordförande:
Cars, Gunnar, regeringsråd

Ledamöter:
Ullberger, Kurt, konstnär
Åberg, G. Bertil, professor

Experter:
Backström, Mats, förste byråsekreterare
Fjellgren, Anne-Marie, sekreterare
Kjellin, Åke, intendentassistent

Sekreterare:
Heldt, Karin, sekreterare
Simon, Dorothée, fil. kand. (t.o.m. den 30 september 1976)

Direktiven för kommittén, se del II U 6.

Kommittén har hållit fem sammanträden. Kommittén har i enlighet med direktiven tillsatt personal vid konstnärsnämnden, behandlat olika organisatoriska frågor för konstnärsnämnden och ingett förslag till anslag för konstnärsnämndens administration för budgetåret 1976/77.

Uppdraget är därmed slutfört.

57. Utredningen (U 1976:06) om stöd till de fria trossamfundens teologiska seminarier m.m.

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 26 maj 1976 för att utreda frågan om statligt stöd till de fria trossamfundens teologiska seminarier, bl.a. möjligheterna till samordning med motsvarande statliga högskoleutbildning (se Post- och Inrikes tidn. den 24 juli 1976):

Ordförande:
Kälvemark, Torsten, avdelningsdirektör

Ledamöter:
Engström, Olle, rektor
Tergel, Alf, e. universitetslektor

Sekreterare:
Säfström, Birgittha, studievägledare (fr.o.m. den 7 juli 1976)

Lokal: Torsgatan 8 A, 752 22 Uppsala, tel. 018/11 37 29

Direktiven för utredningen, se del II U 7. Tilläggsdirektiv, se del II U 16.

Utredningen har under tiden juli - oktober 1976 hållit två sammanträden samt haft överläggningar med företrädare för de fria teologiska seminarierna och berörda samfundsledningar.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under våren 1977.

58. Organisationskommittén (U 1976:07) för forskningsråden

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 26 maj 1976 för att förbereda den nya forskningsrådsorganisationen (se Post- och Inrikes tidn. den 24 juli 1976):

Ordförande:
Stiernstedt, K. Jan T., expeditionschef

Ledamöter:
Fagerström, Kjell, pol. mag.
Frenne, Anders, ombudsman
Gadd, P. E. Arne, revisionsdirektör, led. av riksdagen
Gustafsson, Bengt E., professor
Ingelstam, Lars E., bitr. professor
Landberg, Hans W., docent
Lindahl-Kiessling, Kerstin M., professor
Meijer, Hans A. G., professor, rektor
Poppius, Hans D., byråchef
Richardsson, N. Gunnar E., docent
Säve-Söderbergh, Torgny, professor

Sakkunniga:
Bruhn-Möller, Åke, kanslichef
Dahl, Sonja M., departementssekreterare

Experter:
Bolin, Bert R. J., professor (fr.o.m. den 1 oktober 1976)
Edvardson, Kay E., docent (fr.o.m. den 1 oktober 1976)
Isberg, Magnus, fil.dr (fr.o.m. den 3 september 1976)
Kälvemark, Torsten, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 oktober 1976)
Sanmark, P. Arvid L., hovrättsassessor (fr.o.m. den 3 september 1976)

Sekreterare:
Lindroth, Annica M., fil. kand. (fr.o.m. den 13 september 1976)

Lokal: Svartmangatan 9, 111 29 Stockholm, tel. 08/10 18 81 (Lindroth) och 08/10 23 41 (kansli)

Direktiven för kommittén, se del II U 8.

Kommittén har under tiden augusti - oktober 1976 hållit sex sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, forskningsråden och andra som berörs av kommitténs arbete.

Kommittén har den 6 oktober 1976 överlämnat anslagsframställning för budgetåret 1977/78 för forskningsrådsnämnden och den 20 oktober 1976 förslag till förordning med provisoriska bestämmelser om val av ledamöter i forskningsråden inom utbildningsdepartementets område.

Kommittén beräknas slutföra sitt arbete under våren 1977.

59. Förhandlare (U 1976:08) för förhandlingar om utformningen av en utställningsersättning inom det statliga området

Tillsatt enligt regeringens bemyndigande den 23 juni 1976 för att föra förhandlingar om utformningen av en utställningsersättning inom det statliga området:

Förhandlare:
Hammar, Carl-Filip, avdelningschef

Experter:
Carlman, Ingrid, byrådirektör (fr.o.m. den 7 september 1976)
Pennlöv, Jan, hovrättsassessor (fr.o.m. den 7 september 1976)
von Schantz, Philip, museidirektör (fr.o.m. den 7 september 1976)
Westin, Gunnar, direktör (fr.o.m. den 7 september 1976)

Sekreterare:
Grüting, Britt M., departementssekreterare (fr.o.m. den 7 september 1976)

Lokal: Utbildningsdepartementet, Mynttorget 1, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00, 763 17 41 (sekreteraren)

Direktiven, se del II U 9.

Den sakkunnige har under oktober 1976 hållit två sammanträden med experter.

Den sakkunnige beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

60. Kommittén (U 1976:09) för fortsatt utredning samt planläggning av själavården och övriga kyrkliga beredskapsfrågor vid krig eller krigsfara

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 22 juli 1976 med uppdrag att verkställa fortsatt utredning samt planläggning av själavården och övriga kyrkliga beredskapsfrågor vid krig eller krigsfara (se Post- och Inrikes tidn. den 31 juli 1976):

Ordförande:
Eliasson, Lars, landshövding, f.d. led. av riksdagen

Ledamöter:
Carlzon, Lars, pastor primarius
Hedberg, Gösta, missionsföreståndare
Nilsson, Per-Olof, förbundsdirektör
Olsson, Sten G., stiftssekreterare
Smith, Jan, pastor

Sekreterare: Vakant

Lokal: Länsstyrelsen, 351 86 Växjö, tel. 0470/20 000/110 (ordföranden)

Direktiven för kommittén, se del II U 10.

Kommitténs arbete beräknas pågå under hela år 1977.

61. Utredningen (U 1976:10) om den gymnasiala utbildningen

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 5 augusti 1976 för att göra en översyn av den gymnasiala utbildningen (se Post- och Inrikes tidn. den 17 augusti 1976):

Ordförande:
Sköld, Lars G., överdirektör

Ledamöter:
Alemyr, Stig R., folkhögskolerektor, led. av riksdagen
Beckius, Carin E., *kanslichef*
Brandgård, Evert, utbildningsintendent
Engqvist, Lars F., förbundsordförande
Fogelström, Hans, ombudsman
Grünewald, Björn, civilekonom
Mundebo, K. Lillemor, utredningssekreterare
Rogestam, Christina, avdelningschef, led. av riksdagen
Stålhammar, Bert E. J., rektor, f.d. led. av riksdagen
Sundberg, Ingrid E., fil. kand., led. av riksdagen

Sakkunniga:
Arndt, Nils, studierektor
Furumark, Ann-Marie, byråchef
Hellström, E. Emil, länsarbetsdirektör
Hälleberg, Allan, sekreterare
Kalin, Göran, förbundsordförande
Nilsson, Johnny, förbundsordförande
Nilsson, Lars G., utredningssekreterare
Nilsson, Matts G., avdelningschef
Teveborg, Lennart, skolråd

Experter:
Magnusson, Göran, departementssekreterare (fr.o.m. den 1 oktober 1976)
Rosengren, Bodil C., fil. mag. (fr.o.m. den 1 oktober 1976)

Sekreterare:
Furumark, Ann-Marie, byråchef (fr.o.m. den 1 oktober 1976)

Lokal: Vasagatan 36, 3 tr., 111 20 Stockholm, tel. 08/ 11 91 02 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se del II U 11.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

62. Svenska delegationen av finsk-svenska utbildningsrådet (U 1976:11)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 9 september 1976 för att ingå i den svenska delegationen av finsk-svenska utbildningsrådet (se Post- och Inrikes tidn. den 14 oktober 1976):

Ordförande:
Stiernstedt, K. Jan T., expeditionschef

Ledamöter:
Baude, Annika M. C., avdelningschef
Ebbeson, Ulf, byrådirektör
Norberg, Randolph, sekreterare
Teveborg, Lennart, skolråd

Sakkunniga:
Vrethammar, Harald, undervisningsråd
Åstedt, Inga-Britta, byrådirektör

Sekreterare:
Kenttä, Matti, skolkonsulent

Lokal: Skolöverstyrelsen, byrå S1, 106 42 Stockholm, tel. växel 14 06 60 (sekreteraren)

Direktiven för delegationen, se del II U 12.

Delegationens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

63. Arbetsgruppen (U 1976:12) för vissa frågor rörande De blindas förenings biblioteksverksamhet

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 14 oktober 1976 för att utreda vissa frågor rörande De blindas förenings biblioteksverksamhet:

Ordförande:
Svensson, S. Gunnar, departementsråd

Ledamöter:
Böhlin, Birgitta, departementssekreterare
Engman, Jan G., avdelningschef
Lindqvist, Bengt, förbundsordförande

Sekreterare:
Gurinder, Jan-Olof, departementssekreterare

Lokal: Utbildningsdepartementet, Mynttorget 1, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 08/763 10 00, 763 17 57 (sekreteraren)

Direktiven för arbetsgruppen, se del II U 13.

Arbetsgruppen har hållit ett sammanträde under oktober 1976.
Arbetsgruppen beräknas slutföra sitt arbete under första halvåret 1977.

64. Svenskt medlemsorgan (U 1976:13) för IIASA

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 28 oktober 1976 för att övergångsvis vara svenskt medlemsorgan för Internationella institutet för tillämpad systemanalys (International Institute for Applied Systems Analysis, IIASA):

Ordförande:
Jennergren, Carl Gustav, avdelningschef

Ledamöter:
Bolin, Bert R. J., professor
Ericsson, Ulf, överingenjör
Hambraeus, Gunnar A., professor
Häggroth, Sören, fil. dr
Ingelstam, Lars A., bitr.professor
Nilsson, Jan, byråchef
Ohlsson, Lennart, fil. dr
Wennerberg, Sigfrid B., verkst. ledamot
Wickman, Frans, professor
Åström, Karl-Johan, professor

Sakkunnig:
Sköld, Carl G., departementssekreterare

Sekreterare:
Karlqvist, Anders, tekn. lic.

Lokal: Sveavägen 166, 14 tr., 113 46 Stockholm, tel. 08/32 51 71 (sekreteraren)

Direktiven för medlemsorganet, se del II U 15.

Kommitténs arbete beräknas pågå t.o.m. juni 1977.

65. Kommittén (U 1976:14) för att förbereda det svenska deltagandet i Unescos konferens om miljövårdsutbildning år 1977

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 28 oktober 1976 med uppgift att förbereda det svenska deltagandet i Unescos konferens om miljövårdsutbildning år 1977:

Ordförande:
Wijkman, Anders I. S., fil. kand., led. av riksdagen

Ledamöter:
Göthberg, Bo, folkhögskoleinspektör
Karlsson, Hans-Jörgen, skolkonsulent
Lindgren, I. Lennart, departementssekreterare
Palme, Thomas O. V., departementssekreterare
Persson, Eric R., studierektor
Sköld, Carl G., departementssekreterare
Thorslund, Bengt C. F., avdelningsdirektör
Zettersten, N. Gunnar, avdelningsdirektör

Sekreterare:
Bergman, Erland C. A., departementssekreterare

Lokal: Utbildningsdepartementet, Mynttorget 1, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 08/763 10 00 (växel), 763 18 75 (sekreteraren)

Särskilda direktiv har ej meddelats.

66. Kyrkoministerns stat-kyrka grupp (U 1976:15)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 17 april 1975 för överläggningar med företrädare för svenska kyrkan om det framtida förhållandet stat - kyrka:

Ordförande:
Sterzel, Fredrik A. C., statssekreterare

Ledamöter:
Mueller, Jöran P, rättschef
Rangnitt, F. Harald O., hovrättsassessor
Svensson, Torsten V., kansliråd

Experter åt staten:
Anderson, Hans A. T., sekreterare
Edling, Nils P. J., avdelningschef
Ericsson, K. Georg V., regeringsråd
Hagberg, A. Bertil, t.f. byråchef

Hallman, Eric R., överdirektör
Kalles, Lars-Erik, förste sekreterare
Lundgren, A. Carl-Eric, förbundssekreterare
Magnusson, Gunnar K. O., avdelningsdirektör
Thyblad, Tom F. F. T:son, rådman

Expert åt kyrkan:
Lidin, Karl-Olof, rådman

Sekreterare åt kyrkan:
Johansson, B. Sture, tingsfiskal

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Under överläggningarna har överenskommits att det gemensamma arbetet skall bedrivas i en särskild samrådsgrupp i vilken ingår företrädare för staten, å ena sidan, samt ärkebiskopen och en av honom tillsatt arbetsgrupp med företrädare för biskopsmötet, Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund, Rikskommittén för stiftsting och Riksförbundet kyrkans ungdom, å den andra. Vidare har överenskommits att fyra särskilda arbetsutskott skall behandla olika delområden inom arbetet med stat-kyrka frågan.

Samrådsgruppen

Staten:	Kyrkan:
Sterzel, Fredrik	Sundby, C. Olof W., ärkebiskop
Mueller, Jöran	
Rangnitt, Harald	Petrén, B.A. Sture, f.d. hovrättspresident
Svensson, Torsten	Nivenius, C. Olle B., biskop
	Palmqvist, P. O. Arne, biskop
	Nilsson, Per-Olof V., förbundsdirektör
	Öberg, J. Gustav, revisor
	Hamilton, Carl G. H., lagman
	Glimelius, Nils S., kontraktsprost
	Lyttkens, Carl Henrik, rektor
	Åberg, Nils-Erik, komminister
	Stolt, B. Å. Lennart, stiftssekreterare

Begravningsutskottet

Staten:	Kyrkan:
Sterzel, Fredrik	Glimelius, Nils
Lundgren, Carl-Erik	Wallin, A. E. Göte, konsulent
Rangnitt, Harald	
Kalles, Lars-Erik	

Kommunerna:
Anderson, Hans

Ekonomiutskottet

Staten:	Kyrkan:
Sterzel, Fredrik	Nilsson, P.-O.
Hallman, Erik	Åberg, Nils-Erik
Rangnitt, Harald	Öberg, Gustav
Kalles, Lars-Erik	

Egendomsutskottet

Staten:	Kyrkan:
Sterzel, Fredrik	Glimelius, Nils
Edling, Nils	Stolt, Lennart
Rangnitt, Harald	
Hagberg, Bertil	

Utskottet angående kyrkans framtida ställning - övergångsfrågor och erforderlig lagstiftning (SÖL)

Staten:	Kyrkan:
Sterzel, Fredrik	Hamilton, Carl
Ericsson, Georg	Nilsson, P.-P.
Rangnitt, Harald	Palmqvist, Arne
Hagberg, Bertil	

Statens kansli:
Utbildningsdepartementet, Storkyrkobrinken 2—4, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 08/763 10 00, 763 19 29 (Harald Rangnitt), 763 19 26 (Bertil Hagberg), 763 19 27 (Lars-Erik Kalles)

Kyrkans kansli:
Domkapitlet, Box 29, 721 03 Västerås, tel. växel 021/13 70 35, 13 70 35 (Lennart Stolt), 13 23 24 (Sture Johansson)

Under tiden november 1975 - oktober 1976 har hållits två sammanträden med samrådsgruppen och sammanlagt 25 sammanträden med de olika arbetsutskotten.

Stat-kyrka gruppens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

Jordbruksdepartementet

Inom detta avsnitt har följande kommittéer avslutat sin verksamhet under år 1976: 3, 12, 15, 16, 17, 18 och 27

Följande kommittéer inom avsnittet fullgör inte egentligt utredningsuppdrag: 1 och 23

1. Lokal- och utrustningsprogramkommittén (Jo 1966:31) för jordbrukets högskolor

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 juni 1965 för att utarbeta lokalprogram och utrustningsprogram för lantbrukshögskolan, skogshögskolan och veterinärhögskolan m.fl. (se Post- och Inrikes tidn. den 23 juni 1965):

Ordförande:
Törnquist, Harry E., byggnadsråd

Ledamöter:
Bendz, C. Mårten E:son, professor, rektor (t.o.m. den 6 december 1976)
Hansen, Hans-Jörgen, professor, föreståndare (fr.o.m. den 1 januari 1975)
Hjelm, K. G. Lennart, professor, rektor
Lindquist, B. Rune L., byråchef (t.o.m. den 30 juni 1976)
Lindfors, Leif W., byråchef (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Mellström, Claes B., skog. stud. (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Oscarsson, Görel B. A., t.f. byråchef (fr.o.m. den 1 november 1976)
Rydén, Jan E., avdelningschef
Schmiterlöw, Carl G., professor, rektor
von Segebaden, Gustaf, bitr. professor, rektor (fr.o.m. den 7 december 1976)
Söderman, S. Olof, ingenjör

Expert:
Eriksson, Harald, avdelningsföreståndare

Sekreterare:
Ehrengren, K. Lennart, t.f. avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 november 1976)
Eliasson, Per-Erik, byråchef (t.o.m. den 31 oktober 1976)

Bitr. sekreterare:
Ehrengren, K. Lennart, tf. avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 januari 1975 t.o.m. den 31 oktober 1976)

Forssman, Åke V., avdelningsdirektör
Olsson, J. Malte, departementssekreterare

Lokal: Centrala förvaltningen för jordbrukets högskolor och SVA, 750 07 Uppsala 7, tel. växel 018/10 20 00 (sekreteraren)

Direktiven för kommittén, se 1966 års riksdagsberättelse Jo 31. Tilläggsdirektiv, se kungl. brev den 30 juni 1967.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fem sammanträden. Därutöver har överläggningar hållits med företrädare för institutioner och andra som berörs av kommitténs arbete.

Kommittén har under samma tidsperiod framlagt lokalprogram för växtskyddet m.m. i Alnarp, centrala servicefunktioner på Ultuna, landskapsarkitektutbildningen och u-landsavdelningen på Ultuna, utbyggnad av foderfabriken på Lövsta samt husdjursvetenskapligt centrum och kliniskt centrum föranlett av ökad antagning av veterinärstuderande. Utrustningsprogram har framlagts för bl.a. skogshögskolan, Umeå och statens veterinärmedicinska anstalt (centralblocket), Ultuna.

Kommitténs arbete beräknas pågå under hela år 1977.

2. Naturvårdskommittén (Jo 1970:28)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 6 februari 1970 för översyn av naturvårdslagen (se Post- och Inrikes tidn. den 6 mars 1970):

Ordförande:
Karlsson, F. Göran, redaktör, led. av riksdagen

Ledamöter:
Grebäck, Erik H., agronom, f.d. led. av riksdagen
Hjorth, Nils T., förrådsförvaltare, led. av riksdagen
Lothigius, Carl-Wilhelm, lantbrukare, led. av riksdagen
Ludvigsson, Ingrid M., fru, led. av riksdagen
Lönnqvist, Ulf R., f.d. statssekreterare
Wirtén, Rolf G. S., folkskollärare, led. av riksdagen

Experter:
Damgren, H. G. Fredrik, kansliråd (fr.o.m. den 14 januari 1976)
Delin, Lars A., regeringsråd (t.o.m. den 13 januari 1976)
Holm, J. Lennart, generaldirektör
Lindskog, J. Lennart, länsråd
Wenker, Stig-Eric, hovrättsråd
Öster, Karl Olov, kansliråd (fr.o.m. den 14 januari 1976)

Sekreterare:
Björnberg, Bengt I. A., hovrättsråd (t.o.m. den 31 juli 1976)

Bitr. sekreterare:
Sandler, Hans E., lantmätare (fr.o.m. den 1 mars 1975)

Lokal: Jordbruksdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (bitr. sekreteraren)

Direktiven för kommittén, se 1971 års riksdagsberättelse Jo 21. Tilläggsdirektiv, se riksdagsberättelse 1973 Jo 12 samt 1974 Jo 10.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tio sammanträden.

Kommittén beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

3. Utredningen (Jo 1971:06) om kontrollanstalterna på jordbrukets område

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 18 juni 1971 för att utreda frågor rörande kontrollanstalterna på jordbrukets område (se Post- och Inrikes tidn. den 15 juli 1971):

Ordförande:
Widén, K. A. Ingvar, generaldirektör

Ledamöter:
Hedström, Bo S., generaldirektör
Hjelm, K. G. Lennart, professor, rektor
Johansson, N. Filip, lantbrukare, led. av riksdagen
Kuylenstjerna, C. Göran J., direktör
Mossberger, Eric G. V., f.d. ombudsman, f.d. led. av riksdagen

Experter:
Ekelund, Sigvard F. A., agr. dr
Esbo, Harald V. O., professor
Gränsbo, N. Gunnar B., byrådirektör (fr.o.m. den 27 september 1975)
Lindström, Ingvar A., departementsråd (fr.o.m. den 17 januari 1974)
Moberg, Harald A:son, professor
Nygård, Bengt A. V., professor

Sekreterare:
Jeppsson, O. Gunnar, lantbruksdirektör

Bitr. sekreterare:
Hansson, N. Olle R., departementssekreterare
Lidén, B. Carl Johan, byrådirektör

Direktiven för utredningen, se 1972 års riksdagsberättelse Jo 26.

Utredningen har den 29 april 1976 avgett betänkandena (Ds Jo 1976:3) Statens maskinprovningar - uppgifter och organisation m.m. och (Ds Jo 1976:4) Kontrollen av plantskoleväxter.

Uppdraget är därmed slutfört.

4. Utredningen (Jo 1971:08) om kostnaderna för miljövården

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 oktober 1971 för utredning rörande kostnaderna för miljövården (se Post- och Inrikes tidn. den 25 november 1971):

Ordförande:

Paulsson, G. Valfrid V., generaldirektör

Ledamöter:

Bergqvist, Jan G., pol. mag., led. av riksdagen
Norrby, J. Sören, byggnadsingenjör, f.d. led. av riksdagen
Pettersson, N. Lennart, fil. kand., led. av riksdagen (fr.o.m. den 11 juni 1974)
Rosqvist, G. Birger, mästerlots, led. av riksdagen
Sundberg, Ingrid E., fil. kand., led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 januari 1975)
Åkerfeldt, Sven Eric, lantbrukare, led. av riksdagen

Experter:

Ahlgren, Nils U., planeringschef (fr.o.m. den 1 december 1974)
Grafström, Erik O. Hj., f.d. generaldirektör
Helmerson, Bo I. H., direktör
Johansson, Bengt A. W., budgetchef
Lönnqvist, Ulf R., f.d. statssekreterare
Lövgren, Torsten H., departementssekreterare (fr.o.m. den 23 augusti 1975)
Moreau, Jan-Erik, utredningssekreterare
Nilsson, Olof, direktör
Olerud, Eric Hj., sekreterare
Svensson, Kjell R., kansliråd

Sekreterare:

Ovegård, Lars O., byråchef (fr.o.m. den 1 december 1974)

Bitr. sekreterare:

Almgren, A. Richard, civilingenjör
Edwinson, Vanja A. M., departementssekreterare
Hannerz, R. Christer, socionom (fr.o.m. den 1 december 1974)
Olsson, Inger M-A., byrådirektör

Lokal: Statens naturvårdsverk, Smidesvägen 5, Fack, 171 20 Solna, tel. växel 98 18 00 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1972 års riksdagsberättelse Jo 28.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete. Därutöver har elva sammanträden hållits med särskild arbetsgrupp för frågan om miljöskyddet inom enskilda industribranscher samt åtta sammanträden med särskild arbetsgrupp för frågan om renhållningen i kommunerna.

Utredningen har den 25 mars 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:35) Dryckesförpackningar och miljö.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

5. 1972 års jordbruksutredning (Jo 1972:04)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 2 juni 1972 för att utreda vissa frågor inom jordbrukspolitiken (se Post- och Inrikes tidn. den 4 juli 1972):

Ordförande:

Widén, K. A. Ingvar, generaldirektör

Ledamöter:

Eliasson, Rolf A. E., lantmästare, f.d. led. av riksdagen
Enlund, Eric P., lantbrukare, led. av riksdagen
Israelsson, Per J., apparatskötare, f.d. led. av riksdagen
Kristiansson, N. Axel, lantbrukare, ers. för led. av riksdagen
Lindberg, Marta S., försäkringskassetjänsteman, f.d. led. av riksdagen
Persson, Sven G. F., lantarbetare, f.d. led. av riksdagen
Rask, Karl A., fabrikör, f.d. led. av riksdagen
Wictorsson, Åke V., planeringschef, led. av riksdagen

Experter:

Borg, Sune S. B., byråchef
Brangmo, K. Walter, direktör
Cederberg, Thomas O., direktör
Elm, Torsten J. W., avdelningschef
Hillbom, Lars H., civilekonom
Hulting, K. R. Georg, f.d. byråchef
Jansson, N. Ewald, f.d. förbundsordförande
Johannesson, Erik, direktör
Knutsson, P. Gösta, byråchef
Kristenson, Arne, byråchef
Larson, Sten E., byråchef (fr.o.m. den 5 april 1974)

Lindberger, Lars, överdirektör
Lindman, Karl S. S., f.d. byråchef
Lindström, Ingvar A., departementsråd
Nilsson, Olof, direktör
Nilsson, N. Thorsten G., lantbrukare (fr.o.m. den 1 juli 1974)
Ohlsson, K. Börje, lantbruksdirektör (fr.o.m. den 1 juli 1974)
Olsson, Bengt M., avdelningschef
Renborg, Ulf B:son, professor (fr.o.m. den 1 juli 1974)
Svärdström, Karl-Fredrik, professor (fr.o.m. den 5 april 1974)
Swedborg, Erik H., direktör (fr.o.m. den 5 april 1974)
Säkk, Karl, byråchef
Tiberg, Lennart F., direktör

Huvudsekreterare:
Lindström, Ingvar A., departementsråd

Bitr. sekreterare:
Ingemansson, Jan H. I., lantbrukskonsulent (fr.o.m. den 1 juli 1974)
Lindqvist, S.-O. Lennart, byrådirektör (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Ågren, Carl-Henrik, avdelningsdirektör

Lokal: Jordbruksdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (huvudsekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1973 års riksdagsberättelse Jo 27. Tilläggsdirektiv, se 1975 års kommittéberättelse Jo 16.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit elva sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete. Därutöver har ett stort antal sammanträden hållits inom utredningens olika expertgrupper.

Utredningen har i november 1976 avgett promemorian (Ds Jo 1976:9) Det statliga stödet till jordbruket i norra Sverige.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under början av år 1977.

6. Förhandlingsgruppen (Jo 1973:03) för renskötselanläggningar (FFR)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 februari 1973 för att förhandla med samebyarna om renskötselanläggningar m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 9 mars 1973):

Ordförande:
Persson, Sven G. F., lantarbetare, f.d. led. av riksdagen

Sakkunniga:
Bäärnhielm, G. Mauritz, hovrättsråd
Landahl, O. Sixten H., lantbruksdirektör

Experter:
Bohman, Bengt A. H., länsråd
Ekblad, Carl E. A., byrådirektör (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Lundberg, J. Iwan, avdelningsdirektör
Lundvall, A. Göran, avdelningsdirektör
Lithander, Per H., avdelningsdirektör
Stenberg, Bruno, renägare
Stenberg, Nikolaus, renägare
Åhrén, Anders, renägare

Sekreterare:
Ekendahl, Bengt G. M., byrådirektör

Lokal: Lantbruksstyrelsen, Vallgatan 6, 551 83 Jönköping, tel. växel 036/16 94 20 (sekreteraren)

Direktiven för förhandlingsgruppen, se 1974 års riksdagsberättelse Jo 22.

Förhandlingsgruppen har under tiden november 1975 - oktober 1976 förhandlat med samebyar i Norrbottens län samt haft överläggningar med olika myndigheter som berörs av gruppens arbete.

Förhandlingsgruppen har den 28 juni 1976 avgett delbetänkandet (Ds Jo 1976:7) Förhandlingar om renskötselanläggningar m.m. Delrapport 3. Samebyar i Norrbottens län, norra delen.

Förhandlingsgruppens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

7. Genbankutredningen (Jo 1973:04)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 26 februari 1973 för att utreda frågan om bevarande av genetiskt material (se Post- och Inrikes tidn. den 9 mars 1973):

Sakkunnig:
Ehrenberg, Carin M. S. H., docent (fr.o.m. den 5 september 1975)

Experter:
Bergman, Axel T., jägmästare (fr.o.m. den 5 september 1975 t.o.m. den 31 december 1975)
Gullberg, H. Urban, fil. lic. (fr.o.m. den 28 februari 1975)
Junback, Carl Gunnar, departementssekreterare (fr.o.m. den 28 februari 1975)
Krutzsch, A. Peter M., byrådirektör (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Nilsson, Karl-Erik, skogschef (fr.o.m. den 1 juli 1976)

Lokal: Jordbruksdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Direktiven för utredningen, se 1974 års riksdagsberättelse Jo 23.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fem sammanträden.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

8. 1973 års skogsutredning (Jo 1973:06)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 september 1973 för att utreda vissa frågor inom skogspolitiken (se Post- och Inrikes tidn. den 6 oktober 1973):

Ordförande:

Lyberg, Bengt, landshövding

Sakkunniga:

Brännström, Roland J., verkmästare, led. av riksdagen
Dahlgren, P. Anders B., statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 19 november 1976)
Hedström, Bo S., generaldirektör
Hjorth, Ragnar, f.d. byråchef
Jansson, Sven E., lantbrukare (fr.o.m. den 20 november 1976)
Nilsson, Nils-Erik, professor

Experter:

Bäckström, Sixten, förbundsordförande
Carlsson, T. E. Roine, förbundsordförande
Edlund, Erik O. A., utvecklingschef (t.o.m. den 25 mars 1976)
Esping, F. Lars-Erik, avdelningschef (fr.o.m. den 17 april 1975)
Jansson, Sven E., lantbrukare (fr.o.m. den 1 april 1974 t.o.m. den 19 november 1976)
Köhl, Olof F. E., rättschef (fr.o.m. den 1 februari 1976)
Rydbo, Folke, generaldirektör (fr.o.m. den 1 april 1974)
Rydh, Olof G. G., departementssekreterare (fr.o.m. den 8 juli 1975)
Sjunnesson, Lars H. O., direktör (fr.o.m. den 26 mars 1976)
Sundberg, Carl Gustaf, skogsdirektör (fr.o.m. den 1 april 1974)
Toll, J. Magnus, lantmästare

Huvudsekreterare:

Holmgren, Anders F., jägmästare (fr.o.m. den 1 februari 1976)
Köhl, Olof F. E., rättschef (t.o.m. den 31 januari 1976)

Bitr. sekreterare:

Holmgren, Anders F., jägmästare (t.o.m. den 31 januari 1976)
Jacobson, S. E. Olof, forskarassistent
Petterson, Hans H. J. A., hovrättsassessor (fr.o.m. den 8 mars 1976)

Lokal: Jordbruksdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren och bitr. sekreterare)

Direktiven för utredningen, se 1974 års riksdagsberättelse Jo 25.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av kommitténs arbete. Dessutom har sju sammanträden hållits med en särskild arbetsgrupp för frågor om produktionshöjande åtgärder i skogsbruket.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

9. 1973 års fiskevattensutredning (Jo 1973:07)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 november 1973 för att utreda fiskelagstiftningen m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 8 december 1973):

Ordförande:

Wictorsson, Åke V., planeringschef, led. av riksdagen

Sakkunniga:

Andersson, L. Arne, lantbrukare, led. av riksdagen
Johansson, Tyra A. S., kontorist, led. av riksdagen
Lindberg, Sven J., ombudsman, led. av riksdagen
Morell, Roland, direktör
Pettersson, A. Georg, ombudsman, led. av riksdagen
Rydén, N. Rune G., köpman, f.d. led. av riksdagen

Experter:

Dyhre, A. Gunnar, hovrättsråd (fr.o.m. den 1 september 1974)
Ericson, E. Gerhard H., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 december 1974)
Grebäck, Erik H., agronom, f.d. led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 april 1974)
Johansson, Bertil E., ombudsman
Johansson, Stig E., överdirektör (fr.o.m. den 1 december 1974)
Kihlström, Bengt G., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 december 1974)
Puke, Carl G. M., f.d. fiskeriintendent (fr.o.m. den 1 december 1974)
Runnström, Hans K. L., kanslichef (fr.o.m. den 1 april 1974)
Silow, C. Ivan H., t.f. byråchef (fr.o.m. den 1 december 1974)
Wenker, Stig-Eric, hovrättsråd (fr.o.m. den 1 april 1974)
Wikman, L. Åke, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 december 1974)

Sekreterare:

Wendt, Curt A. G., byråchef (fr.o.m. den 5 februari 1974)

Bitr. sekreterare:
Edlund, S. Lisbeth, kammarrättsfiskal (fr.o.m. den 1 april 1975)
Johansson, Curt B. R., t.f. fiskeriintendent (fr.o.m. den 1 november 1976)

Lokal: Fiskeristyrelsen, Otterhällegatan 12, Fack, 403 10 Göteborg, tel. växel 031/17 63 80 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1974 års riksdagsberättelse Jo 26.

Utredningen har under tiden januari - oktober 1976 hållit nio sammanträden.

Utredningen har den 29 juni 1976 avgett delbetänkandet (Ds Jo 1976:5) Utlännings fiskerätt och den 31 augusti 1976 delbetänkandet (Ds Jo 1976:6) Fiskevårdsområden.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

10. Emåutredningen 1974 (Jo 1974:02)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 april 1974 för att undersöka möjligheterna att begränsa översvämningarna i Emån:

Utredningsman:
Wetterhall, Sven C. E., byråchef

Experter:
Alvelid, Sven R. E., lantbruksdirektör (fr.o.m. den 1 april 1975)
Andersson, K. Göran, naturvårdsdirektör
Sjöborg, N. Elvir, f.d. lantbruksdirektör
Sprinchorn, K. Göran, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 8 oktober 1974)
Svensson, Sven Åke, naturvårdsdirektör
Wallin, Sten-Erik J., avdelningsdirektör

Sekreterare:
Petersson, Bengt-Eve A., byrådirektör

Lokal: Länsstyrelsen i Södermanlands län, Fack, 611 01 Nyköping, tel. växel 0155/80 100.

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse Jo 24.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 20 sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, kraftintressenterna, Emåns vattendragsförbund, m.fl.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete i början av år 1977.

11. Skogsadministrativa utredningen (Jo 1974:03)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 26 april 1974 för att utreda den statliga administrationen på skogsbrukets område (se Post- och Inrikes tidn. den 25 maj 1974):

Ordförande:
Hedström, Bo S., generaldirektör

Sakkunniga:
Hedström, T. Uno V. E., hemmansägare, f.d. led. av riksdagen
Norrby, Karl-Eric, lantbrukare, led. av riksdagen

Experter:
Agebro, Albin S., förbundssekreterare (fr.o.m. den 8 april 1976)
Andersson, Gösta R., skogsvårdskonsulent (fr.o.m. den 7 september 1974)
Falk, Eric G. R., avdelningschef (fr.o.m. den 7 september 1974)
Hammarlund, F. Gösta E., länsjägmästare (fr.o.m. den 8 april 1976)
Lindgren, K. Erik, organisationsdirektör (fr.o.m. den 2 april 1975)
Nilsson, Nils-Erik, professor (fr.o.m. den 2 april 1975)

Sekreterare:
Holmgren, Anders F., jägmästare

Lokal: Jordbruksdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse Jo 25.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden samt haft överläggningar med representanter för myndigheter som berörs av utredningens arbete.

Utredningen har i december 1975 avgett delbetänkandena (Ds Jo 1975:11) Frö- och plantverksamhet i skogsvårdsorganisationen och (Ds Jo 1975:15) Skoglig prognosverksamhet.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

12. Organisationskommittén (Jo 1974:06) för beredning av vissa frågor om den framtida organisationen av växtskyddsverksamheten

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 14 juni 1974 för beredning av vissa frågor om den framtida organisationen av växtskyddsverksamheten (se Post- och Inrikes tidn. den 12 juli 1974):

Ordförande:
Eckersten, Ivan E., f.d. statssekreterare

Ledamöter:
Eliasson, Per-Erik, byråchef
Gustafsson, N. Henry, avdelningschef
Henriksson, Rune I., kansliråd
von Rosen, Hans J. D., t.f. föreståndare (fr.o.m. den 27 september 1975)
Stenmark, C. G. Arnold, försöksledare

Experter:
Beckman, Arne, byrådirektör (fr.o.m. den 21 oktober 1974)
Björling, Karl J. E., professor
Ekelund, Sigvard F. A., agr. dr
Johnsson, Inez M., byrådirektör (fr.o.m. den 21 oktober 1974)
Kroeker, Göran H., agronom (fr.o.m. den 21 oktober 1974)
Lekander, Bertil K. F., professor
Lindén, Hans G., försöksintendent (fr.o.m. den 21 oktober 1974)
Sanner, Lars-Erik, överbibliotekarie (fr.o.m. den 21 oktober 1974)

Sekreterare:
Junback, Carl Gunnar, departementssekreterare

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Kommittén har den 5 september 1975 avgett förslag till utformningen av den framtida organisationen av växtskyddsverksamheten. Kommittén har i övrigt slutfört det arbete som föranletts av statens växtskyddsanstalts upphörande den 1 juli 1976.

Kommitténs arbete är därmed slutfört.

13. Jordförvärvsutredningen (Jo 1974:07)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 juni 1974 för att se över jordförvärvslagstiftningen (se Post- och Inrikes tidn. den 11 juli 1974):

Ordförande:
Widén, K. A. Ingvar, generaldirektör

Sakkunniga:
Johansson, Gunnar A., häradsdomare, led. av riksdagen
Johnsson, John E., ombudsman, led. av riksdagen
Larsson, K. Einar A., lantbrukare, led. av riksdagen
Lindberg, Sven J., ombudsman, led. av riksdagen
Ludvigsson, Ingrid M., fru, led. av riksdagen
Stjerna, G. Henry, lantbrukare

Experter:
Agebro, Albin S., förbundssekreterare (fr.o.m. den 7 september 1974)

Andreasson, A. Osvald, utredningssekreterare (fr.o.m. den 7 september 1974)
Gunsell, Tor A., överingenjör (fr.o.m. den 7 september 1974)
Henriksson, Rune I., kansliråd (fr.o.m. den 4 april 1975)
Jansson, Harald, fastighetsdirektör (fr.o.m. den 7 september 1974)
Johansson, S. Arne H., länsjägmästare (fr.o.m. den 7 september 1974)
Köhl, Olof F. E., rättschef (fr.o.m. den 1 februari 1976)
Lindh, Birger V., ombudsman (fr.o.m. den 1 november 1976)
Lindström, Ingvar A., departementsråd (fr.o.m. den 7 september 1974)
Millgård, E. Olof (Olle), teknisk direktör (fr.o.m. den 7 september 1974)
Nilsson, N. Thorsten G., lantbrukare (fr.o.m. den 7 september 1974)
Romson, Rolf, direktör (fr.o.m. den 7 september 1974)
Svensson, S. Börje F., förbundsordförande (fr.o.m. den 7 september 1974 t.o.m. den 31 oktober 1976)
Wessén, Vilhelm, direktör (fr.o.m. den 7 september 1974)
Åkerman, N. Håkan, överdirektör (fr.o.m. den 7 september 1974)

Sekreterare:
Köhl, Olof F. E., rättschef (t.o.m. den 31 januari 1976)
Warensjö, J. A. Folke, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 februari 1976)

Bitr. sekreterare:
Holmgren, Gunnar, hovrättsassessor (fr.o.m. den 14 oktober 1974)
Warensjö, J. A. Folke, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 7 september 1974 t.o.m. den 31 januari 1976)

Lokal: Jordbruksdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (bitr. sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse Jo 29.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fem sammanträden.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

14. 1974 års trädgårdsnäringsutredning (Jo 1974:09)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 13 september 1974 för att utreda trädgårdsnäringen (se Post- och Inrikes tidn. den 5 oktober 1974):

Ordförande:
Henriksson, Rune I., kansliråd

Sakkunniga:
Bergqvist, Jan G., pol. mag., led. av riksdagen
Björk, Villiam E., kommunalråd, f.d. led. av riksdagen

Carlström, A. Valdo, direktör, f.d. led. av riksdagen
Nilsson, Anna-Lisa, handelsträdgårdsmästare, led. av riksdagen

Experter:
Gustafsson, N. Henry, avdelningschef (fr.o.m. den 19 oktober 1974)
Moberg, C. E. Ragnar, direktör (fr.o.m. den 19 oktober 1974)
Nyström, Holger R. B., direktör (fr.o.m. den 19 oktober 1974)
Svensson, S. Börje F., förbundsordförande (fr.o.m. den 19 oktober 1974)

Sekreterare:
Donelius, H. Göran, t.f. universitetslektor (fr.o.m. den 19 oktober 1974 t.o.m. den 15 januari 1976)
Gradin, Lars-Erik, byrådirektör (fr.o.m. den 16 januari 1976)

Bitr. sekreterare:
Boberg, L. Håkan, departementssekreterare (fr.o.m. den 21 december 1974 t.o.m. den 26 maj 1976)
de Maré, Stefan S., departementssekreterare (fr.o.m. den 14 september 1976)
Lidén, B. Carl Johan, byrådirektör (fr.o.m. den 27 maj 1976)

Lokal: Lantbruksstyrelsen, Vallgatan 6, 551 83 Jönköping, tel. växel 036/16 94 20 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse Jo 31.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fem sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete. Därutöver har elva sammanträden hållits med de särskilda arbetsgrupperna inom utredningen.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

15. Västerdalälvsutredningen (Jo 1975:01)

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 27 februari 1975 för att utreda möjligheterna att begränsa översvämningarna i Västerdalälven (se Post- och Inrikes tidn. den 10 maj 1975):

Utredningsman:
Holmström, G. Sven E., fastighetsråd

Experter:
Ahlmark, Sten O., bitr. överlantmätare
Andersson, Ingvar H. D., ingenjör
Jönsson, Per Ivan, vattenrättsråd
Rosén, Sven A., byrådirektör

Sprinchorn, K. Göran, avdelningsdirektör
Wetterhall, Sven C. E., byråchef

Sekreterare:
Ander, C. Peter E., hovrättsassessor

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse Jo 18.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 29 sammanträden.

Utredningen har den 12 november 1976 avgett betänkandet (Ds Jo 1976:8) Översvämningsskydd i Västerdalälven.

Uppdraget är därmed slutfört.

16. Utredningen (Jo 1975:02) om omhändertagande av sjukhusavfall

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 10 april 1975 för omhändertagande av sjukhusavfall (se Post- och Inrikes tidn. den 27 maj 1975):

Ordförande:
Skantz, Anna-Greta, ombudsman, led. av riksdagen

Sakkunniga:
Holmberg, Nils V., direktör
Johansson, S. Lars A., ombudsman
Magnusson, S. Arne E., lantbrukare, led. av riksdagen
Tjerneld, Nils C. L., sektionschef

Experter:
Adolfsson, B. Göran E., civilingenjör
von Heidenstam, G. Olov, avdelningsdirektör
Hugoson, Göran H., t.f. byråchef (fr.o.m. den 11 september 1975)
Skjönberg, P. Guldbrand, byrådirektör
Tennevall, B. Erik, avdelningsdirektör

Sekreterare:
Kardell, J. Arne, hovrättsassessor
Lindgren, I. Lennart, departementssekreterare

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse Jo 19.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit åtta sammanträden samt genomfört vissa studiebesök.

Utredningen har den 1 december 1976 slutjusterat betänkandet Sjukvårdsavfall, vilket kommer att överlämnas i januari 1977.

Uppdraget är därmed slutfört.

17. Utredningen (Jo 1975:03) om åtgärder för att motverka de negativa effekterna av svavelutsläpp

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 29 maj 1975 för att föreslå åtgärder för att motverka de negativa effekterna av svavelutsläpp (se Post- och Inrikes tidn. den 8 juli 1975):

Ordförande:
Lönnqvist, Ulf R., f.d. statssekreterare

Sakkunniga:
Gustafsson, N. Henry, avdelningschef
Jondelius, Bo E., byråchef
Lind, Carl-Erik, byråchef
Persson, Göran A., avdelningschef
Rinder, Lennart, medicinalråd
Sörensen, S. Ingemar K., byråchef

Sekreterare:
Hägerhäll, Bertil G., departementssekreterare

Bitr. sekreterare:
Assarsson, Bo S. G., byrådirektör (fr.o.m. den 1 september 1975)

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse Jo 20.

Utredningen har den 27 januari 1976 avgett betänkandet (Ds Jo 1976:2) Mindre svavel - bättre miljö.
Uppdraget är därmed slutfört.

18. Utredningen (Jo 1975:04) om jordbruksnämndens organisation

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 12 juni 1975 för att se över statens jordbruksnämnds organisation:

Sakkunnig:
Lindström, Ingvar A., departementsråd

Sekreterare:
Adler, Hans V., byråchef (fr.o.m. den 8 september 1975)

Bitr. sekreterare:
Granlund, U. Kristina, departementssekreterare (fr.o.m. den 8 september 1975)

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse Jo 21.

Utredningen har den 26 januari 1976 avgett betänkandet (Ds Jo 1976:1) Statens jordbruksnämnds organisation.
Uppdraget är därmed slutfört.

19. Utredningen (Jo 1975:06) om vissa frågor inom växtförädlingsverksamheten

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 9 oktober 1975 för utredning om vissa frågor inom växtförädlingsverksamheten:

Sakkunnig:
Gustafsson, Åke C. T., professor

Experter:
Boberg, L. Håkan, departementssekreterare (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Ekström, E. Sören, kansliråd
Gustafsson, N. Henry, avdelningschef
Hansson, N. Olle R., departementssekreterare (t.o.m. den 30 juni 1976)
Junback, Carl Gunnar, departementssekreterare

Sekreterare:
Denward, C. M. Thore, docent

Lokal: Lantbrukshögskolans institution för frukt- och bärodling, Balsgård, Pl 550, 291 00 Kristianstad, tel. 044/750 41 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse Jo 23.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tolv sammanträden.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under första halvåret 1977.

20. Fiskerikommittén (Jo 1975:07)

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 27 november 1975 för att utreda fiskets kort- och långsiktiga problem:

Ordförande:
Lönnqvist, Ulf R., f.d. statssekreterare

Sakkunniga:
Hannerz, D. G. Lennart, överdirektör
Hedin, Carl Eric, kapten, f.d. led. av riksdagen
Johansson, Bengt A. W., budgetchef
Lindström, Ingvar A., departementsråd
Mattsson, Thure J. E., ombudsman
Säkk, Karl, byråchef
Verständig, Sigmund, byråchef
Åberg, Ch. Georg, fiskeriombudsman, led. av riksdagen

Experter:
Hansson, N. Olle R., departementssekreterare (t.o.m. den 30 juni 1976)
Johansson, Bertil E., ombudsman
Nilsson, Kaj A. W., fiskare

Sekreterare:
Berglund, Sven-Olof, departementssekreterare

Bitr. sekreterare:
Sten, S. Roland, förste byråsekreterare (fr.o.m. den 26 mars 1976)

Lokal: Jordbruksdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren)

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden.

Kommittén har den 2 december 1975 avgett förslag om åtgärder för att lösa akuta problem inom fisket, den 15 januari 1976 om stöd till säkerhetsutrustning på fiskefartyg och den 17 juni 1976 om särskilda pristillägg på fisk.

Kommittén beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

21. Utredningen (Jo 1976:01) om registrering av fritidsbåtar

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 18 december 1975 för att utreda frågan om registrering av fritidsbåtar (se Post- och Inrikes tidn. den 19 februari 1976):

Sakkunnig:
Schelin, Bengt A. E., direktör

Experter:
Alpsten, A. Börje, departementsråd
Boberg, L. Håkan, departementssekreterare (t.o.m. den 6 maj 1976)
Nyman, Kjell, departementssekreterare (fr.o.m. den 7 maj 1976)
Sjöstedt, K. Lennart T., hovrättsråd
Trotzig, C. Fredrik J., avdelningschef

Sekreterare:
Hörberg, Olof Hj., f.d. överingenjör

Lokal: Jordbruksdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren).

Direktiven för utredningen, se del II Jo 1.

Utredningen har under tiden mars - oktober 1976 hållit 17 sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningen.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

22. Energi- och miljökommittén (Jo 1976:02)

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 5 februari 1976 för att utreda frågan om hälso- och miljöeffekter av energiutnyttjande (se Post- och Inrikes tidn. den 19 februari 1976):

Ordförande:
Moberg, Sven T., generaldirektör

Sakkunniga:
Bergman, Per R., direktör, led. av riksdagen
Clarkson, Rolf A., direktör, led. av riksdagen
Forslund, Bo E., ombudsman, led. av riksdagen
Karlehagen, Sigvard H., leg. läkare, f.d. led. av riksdagen
Ohlin, T. M. Maja, skolkanslist, f.d. led. av riksdagen
Orring, Ulla B., nämndeman

Sekreterare:
Högberg, Lars G., fil. lic (fr.o.m. den 25 februari 1976)

Bitr. sekreterare:
Assarsson, Bo S. G., byrådirektör (fr.o.m. den 25 februari 1976)

Lokal: Jordbruksdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren och bitr. sekreteraren).

Direktiven för kommittén, se del II Jo 3.

Kommittén har under tiden februari - oktober hållit sju sammanträden. Uppdrag rörande sammanställning av tekniskt-vetenskapligt underlag för kommitténs överväganden har lagts ut på arbetsgrupper.

Kommittén beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

23. Kommittén för de svenska förberedelserna inför FN:s vattenkonferens (Jo 1976:03)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 12 februari 1976 för att svara för de svenska förberedelserna inför FN:s vattenkonferens (se Post- och Inrikes tidn. den 20 mars 1976):

Ordförande:

Dahlgren, P. Anders B., statsråd, led. av riksdagen (fr.o.m. den 5 november 1976)

Lundkvist, Svante, förutv. statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 4 november 1976)

Ledamöter:

Berggren, K. Roy, byråchef

Berner, C. O. Örjan, departementsråd

Bondesson, Lennart, byrådirektör (t.o.m. den 26 maj 1976)

Céwe, Tord G., departementssekreterare

Elmér, Björn Å., departementssekreterare

Gustafsson, Yngve H., professor

Hanson, Arne G. H., avdelningschef

Ingvar-Svensson, Inger, fru, led. av riksdagen

Karlsson, Rune A., sekreterare

Lindahl, Torkel R. N., segelmakare, led. av riksdagen

Lönnqvist, Ulf R., f.d. statssekreterare

Magnusson, Gunnar, civilingenjör (fr.o.m. den 27 maj 1976)

Nordberg, Lars O., statsgeolog

Pettersson, N. Lennart, fil. kand., led. av riksdagen

af Ugglas, M. Margareta, civilekonom, led. av riksdagen

Sekreterare:

Falkenmark, Malin, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 mars 1976)

Hagard, John H.M., departementssekreterare (fr.o.m. den 8 oktober 1976)

Lindgren, I. Lennart, departementssekreterare

Palme, Thomas O. V., departementssekreterare (t.o.m. den 7 oktober 1976)

Lokal: Jordbruksdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 08/763 10 00.

Kommittén har under tiden februari - oktober hållit tre sammanträden.

Kommittén beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

24. Utredningen (Jo 1976:04) om den regionala laboratorieverksamheten

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 29 december 1975 för att utreda frågan om den regionala laboratorieverksamheten inom livsmedelshygien, veterinärmedicinsk diagnostik, miljövård och närbelägna områden (se Post- och Inrikes tidn. den 20 februari 1976):

Sakkunnig:
Odhnoff, Camilla, landshövding

Experter:
Ehn, Bengt, veterinärråd
Ekedahl, N. A. Gunnar, laborator
Junback, Carl Gunnar, departementssekreterare
Skjönberg, P. Guldbrand, byrådirektör
Tammelin, Lars-Erik, avdelningschef
Ågren, Lars O. T., direktör

Sekreterare:
Hoel, Christer O., t.f. avdelningsdirektör

Bitr. sekreterare:
Brunsberg, Karin D. M., byrådirektör

Lokal: Centrala förvaltningen för jordbrukets högskolor och SVA. 750 07 Uppsala 7, tel. växel 018/10 20 00 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se del II Jo 2.

Den sakkunnige har under tiden mars - oktober 1976 hållit tre sammanträden med experterna samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

25. Utredningen (Jo 1976:05) om översyn av skördeskadeskyddet

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 4 mars 1976 för att se över skördeskadeskyddet inom jordbruket (se Post- och Inrikes tidn. den 22 maj 1976):

Ordförande:
Jansson, N. Ewald, f.d. förbundsordförande

Sakkunniga:
Andersson, L. Arne, lantbrukare, led. av riksdagen
Bladh, Lennart W., yrkesvalslärare, led. av riksdagen
Hallenius, G. Ingemar, lantbrukare, led. av riksdagen
Strömberg, K. Håkan, metallarbetare, led. av riksdagen

Experter:
Friberg, B. Torsten, avdelningschef
Larsson, Folke K. E., lantbrukare
Lidén, B. Carl Johan, byrådirektör
Medin, Knut H., avdelningschef

Nilsson, Olof, direktör
Sandqvist, B. Eje G., avdelningsdirektör

Sekreterare:
Jeppsson, O. Gunnar, lantbruksdirektör

Bitr. sekreterare:
Hagströmer, Erik J. J. A., statskonsulent

Lokal: Lantbruksnämnden i Uppsala län, Box 87, 751 03 Uppsala, tel. växel 018/10 01 00 (sekreteraren).

Direktiven för utredningen, se del II Jo 4.

Utredningen har under tiden september - oktober 1976 hållit ett sammanträde.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

26. Utredningen (Jo 1976:06) om översyn av miljöskyddslagstiftningen

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 18 mars 1976 för att göra en översyn av miljöskyddslagstiftningen (se Post- och Inrikes tidn. den 22 maj 1976):

Ordförande:
Gustavsson, Bengt T., ombudsman, led. av riksdagen

Sakkunniga:
Adolfsson, Tage V. A., företagare, led. av riksdagen
Friggebo, Birgit I. G., statsråd (t.o.m. den 31 oktober 1976)
Håkansson, Per Olof, byggnadsingenjör, led. av riksdagen
Larsson, Lars-Åke G., ombudsman, led. av riksdagen
Lindahl, Torkel R. N., segelmakare, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 november 1976)
Mattsson, Kjell A., led. av riksdagen
Theorin, K. Maj Britt M., sekreterare, led. av riksdagen

Experter:
Beckman, Lars K. A. G., hovrättsassessor
Damgren, H. G. Fredrik, kansliråd
Helmerson, Bo I. H., direktör
Olerud, Eric Hj., sekreterare
Persson, Göran A., avdelningschef
Svärd, Stig Olof, vattenrättsdomare

Sekreterare:
Ander, C. Peter E., hovrättsassessor

Lokal: Jordbruksdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren).

Direktiven för utredningen, se del II Jo 5.

Utredningen har under tiden mars - oktober 1976 hållit två sammanträden.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

27. Sakkunnig (Jo 1976:07) för överläggningar rörande avtal i fråga om riktlinjer för hästtävlingar med totalisatorverksamhet m.m.

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 25 mars 1976 för att för statens del föra överläggningar rörande avtal i fråga om riktlinjer för hästtävlingar med totalisatorverksamhet m.m. (se Post- och Inrikes tidn. den 5 februari 1976):

Sakkunnig:
Lönnqvist, Ulf R., f.d. statssekreterare

Experter:
Boberg, L. Håkan, departementssekreterare
Hansson, N. O. Olle R., departementssekreterare
Henriksson, Rune I., kansliråd
Johansson, Bengt A. W., departementsråd

Den sakkunnige har under tiden mars - april hållit sex sammanträden.

Den sakkunnige träffade den 13 april 1976 avtal i fråga om riktlinjer för hästtävlingar med totalisatorverksamhet m.m.

Uppdraget är därmed slutfört.

28. Utredningen (Jo 1976:08) om karantänsverksamheten för djur

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 23 juni 1976 för att utreda frågan om karantänsverksamheten för djur (se Post- och Inrikes tidn. den 3 augusti 1976):

Utredare:
Andersson, Lennart F. H., studieombudsman, led. av riksdagen

Sakkunniga:
Björk, Jimmy, sektionschef
Nordblom, Bengt S. J., veterinärråd

Sekreterare:
Oskarsson, Sven E., tf. byrådirektör

Lokal: Lantbruksstyrelsen, Vallgatan 6, Fack, 551 83 Jönköping, tel. växel 036/16 94 20 (sekreteraren).

Direktiven för utredningen, se del II Jo 6.

Utredaren har under oktober 1976 hållit ett sammanträde med experterna.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

29. Utredningen (Jo 1976:09) om fjällägenheter

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 23 juni 1976 för att utreda frågan efter vilka riktlinjer användningen och förvaltningen skall ske av staten tillhöriga lägenheter, som är belägna ovanför odlingsgränsen eller på renbetesfjällen i Jämtlands län (se Post- och Inrikes tidn. den 3 augusti 1976):

Ordförande:
Hedström, T. Uno V. E., hemmansägare, f.d. led. av riksdagen

Ledamöter:
Landahl, O. Sixten H., lantbruksdirektör
Nisser, Carl Wilhelm B. G., chefsjurist

Sekreterare:
Nisser, Carl Wilhelm B. G., chefsjurist (fr.o.m. den 14 september 1976)

Lokal: Lantbruksstyrelsen, Vallgatan 6, 551 83 Jönköping, tel. växel 036/16 94 20 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se del II Jo 7.

Utredningen har under tiden augusti - oktober 1976 hållit ett sammanträde.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

30. Utredningen (Jo 1976:10) om ändrad reglering av Hjälmaren

Tillkallad enligt regeringen bemyndigande den 21 oktober 1976 för att utreda ändrad reglering av Hjälmaren:

Utredare:
Larsson, Erik, lantbrukare, led. av riksdagen

Sakkunnig:
Wetterhall, Sven C. E., byråchef

Experter:

Andersson, Ingvar H. D., lantbruksingenjör
Axelsson, K. A. Thorsten, civilingenjör
Beckman, Lars K. A. G., hovrättsassessor
Sprinchorn, K. Göran, avdelningsdirektör

Direktiven för utredningen, se del II Jo 8.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

Handelsdepartementet

Inom detta avsnitt har följande kommittéer avslutat sin verksamhet under år 1976: 3, 7, 10 och 13

1. Patentpolicykommittén (H 1969:10)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 december 1967 för utredning om vissa spörsmål rörande patentverket (se Post- och Inrikes tidn. den 22 januari 1968):

Ordförande:
Borggård, Göran R., generaldirektör

Ledamöter:
Bergling, Nils B. V., direktör
Ekstam, Gunnar E., avdelningschef
Körner, F. Lennart, direktör
Larfeldt, Nils J., ingenjör
Wallerius, Olof, förste forskningsingenjör

Experter:
Jonson, Lars, t.f. expeditionschef-rättschef
Lewin, Saul, överingenjör
Persson, R. Eskil, rådman
Uggla, Claes A., patenträttsråd

Sekreterare:
Törnroth, N. Lennarth, patenträttsråd

Bitr. sekreterare:
Jacobsson, Måns, hovrättsassessor
Tersmeden, G. Erik, hovrättsassessor (fr.o.m. den 14 januari 1974)

Lokal: Patent- och registreringsverket, Valhallavägen 136, Box 5055, 102 42 Stockholm, tel. växel 22 55 40

Direktiven för utredningen, se 1969 års riksdagsberättelse H 10. Tilläggsdirektiv I-III, se 1975 års kommittéberättelse H 1.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sju sammanträden av vilka ett varit gemensamt med motsvarande kommittéer i Danmark, Finland och Norge. Företrädare för kommittén har dessutom under samma tid haft överläggningar med företrädare för motsvarande danska, finska och norska kommittéer vid tre tillfällen.

Kommittén har i april månad 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:24-25) Internationellt patentsamarbete II, 1973 års europeiska patentkonvention.

Kommittén beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

2. 1972 års lotteriutredning (H 1972:03)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 26 april 1972 med uppdrag att utreda regleringen av lotteriverksamheten (se Post- och Inrikes tidn. den 9 juni 1972):

Ordförande:
Heurgren, Sven C. O., generaldirektör (fr.o.m. den 1 maj 1975)

Sakkunniga:
Andersson, Sven G., frisörmästare, led. av riksdagen
Bergérus, K. Holger E., direktör
Nilsson, K. Börje, förbundsordförande, led. av riksdagen
Nordberg, S. Ivar, ombudsman, led. av riksdagen
Norrby, Karl-Eric, lantbrukare, led. av riksdagen
Rosén, S. Åke, förste länsassessor

Experter:
Ankers, Mikael, departementssekreterare
Bergqvist, Hans A., avdelningschef

Sekreterare:
Stenström, Sture B., hovrättsassessor

Bitr. sekreterare:
Andersson-Tronbacke, Bror, fil. pol. mag. (fr.o.m. den 1 december 1976)
Regardt, Bertil, fil. kand. (fr.o.m. den 10 november 1975 t.o.m. den 30 juni 1976)

Lokal: Lilla Nygatan 4, 1tr., 111 28 Stockholm, tel. 763 19 65 (sekreteraren), 739 01 00 (ordföranden)

Direktiven för utredningen, se 1973 års riksdagsberättelse H 10.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tio sammanträden.

Utredningen har den 30 juli 1976 avgett delbetänkandet (Ds H 1976:3) Enarmade banditer.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

3. Utredningen (H 1973:01) rörande översyn av patent- och registreringsverkets besvärsavdelning

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 juni 1973 rörande översyn av patent- och registreringsverkets besvärsavdelning (se Post- och Inrikes tidn. den 4 augusti 1973):

Sakkunnig:
Wieslander, K. H. Bengt, regeringsråd

Experter:
Borggård, Göran R., generaldirektör
Holm, Sture K. V., patenträttsråd
Persson, R. Eskil, rådman
Sköldefors, Walter G., avdelningsdirektör

Sekreterare:
Persson, R. Eskil, rådman (fr.o.m. den 12 mars 1974)

Direktiven för utredningen, se 1974 års riksdagsberättelse H 10.

Den sakkunnige har under tiden november 1975 - januari 1976 hållit tre sammanträden med experterna.

Den sakkunnige har den 10 mars 1976 avgett betänkandet (Ds H 1976:1) Besvärsavdelningen inom patent- och registreringsverket.

Uppdraget är därmed slutfört.

4. Hotell- och restaurangutredningen (H 1974:01)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 22 februari 1974 rörande nuläge och utvecklingstendenser m. m. inom hotell- och restaurangbranschen:

Ordförande:
Heurgren, Sven C. O., generaldirektör

Sakkunniga:
Gradin, Anita I., departementssekreterare, led. av riksdagen
Hellström, G. F. Ingemar, direktör
Neymark, Marit H. E., f.d. avdelningschef
Nyström, Sigvard E. V., förbundsordförande
Stjernström, Per Z., lantbrukare, led. av riksdagen
Wärme, Ulf B., ombudsman
Örtengren, Jan Henrik, direktör

Experter:
Granberg, Otto, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 15 januari 1976)

Gustavsson, S. A. Göran, civilingenjör
Herland, Erik, byrådirektör (fr.o.m. 5 september 1974)

Sekreterare:
Mindus-Widén, Lena, civilekonom (fr.o.m. den 1 september 1974)

Bitr. sekreterare:
Nilsson, Tor-Björn, fil. kand. (fr.o.m. den 1 augusti 1975)

Lokal: Rosenbad 2, tel. 11 75 83, 11 74 18. Postadress: Handelsdepartementet, Fack, 103 20 Stockholm

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse H 11.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden samt haft hearings med representanter för olika myndigheter och organisationer, bl.a. om rusdrycksfrågor. En studie av kundstrukturen m.m. i hotell- och restaurangbranschen har genomförts liksom en studie av omfattningen av kommunernas engagemang i näringen. Branschens förhållanden har detaljstuderats i fem svenska kommuner.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

5. Skrothandelsutredningen (H 1974:04)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 juni 1974 för översyn av skrothandelsförordningen:

Utredningsman:
Öhman, Frank G. H., f.d. regeringsråd

Sekreterare:
Sundström, Kerstin M., hovrättsassessor (fr.o.m. den 10 september 1974)

Lokal: Rosenbad 2, tel. 11 68 57 (sekreteraren). Postadress: Handelsdepartementet, Fack, 103 20 Stockholm

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse H 14.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden och överläggningar med företrädare för myndigheter, organisationer och sammanslutningar som berörs av utredningens arbete.

Utredningen beräknas pågå under hela år 1977.

6. Konkurrensutredningen (H 1974:05)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 13 september 1974 för utredning rörande översyn av konkurrensbegränsningslagen (se Post- och Inrikes tidn. den 8 oktober 1974):

Ordförande:
Jonson, Lars, t.f. expeditionschef-rättschef

Sakkunniga:
Mattsson, Kjell A., led. av riksdagen
Nyquist, Ola, docent, f.d. led. av riksdagen
Radesjö, G. Wivi-Anne, fru, led. av riksdagen
Ulander, Lars G., ombudsman

Experter:
Bernitz, Ulf, professor (fr.o.m. den 15 april 1975)
Hallman, Åke, avdelningschef (fr.o.m. den 15 april 1975)
Holgersson, Jörgen, hovrättsassessor (fr.o.m. den 8 november 1976)
Olhans, Björn, departementssekreterare (fr.o.m. den 5 juni 1975 t.o.m. den 10 augusti 1976)
Sahlin, Eric, byråchef (fr.o.m. den 28 oktober 1974)
Steen, Roland, departementssekreterare (fr.o.m. den 11 augusti 1976)

Sekreterare:
Cederblad, Carl Olof, byråchef

Bitr. sekreterare:
Holgersson, Jörgen, hovrättsassessor (fr.o.m. den 15 april 1975 t.o.m. den 7 november 1976)
Sandström, Staffan, hovrättsassessor (fr.o.m. den 8 november 1976)

Lokal: Rosenbad 2, 5 tr., tel. växel 763 10 00. Postadress: Handelsdepartementet, Fack, 103 20 Stockholm

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse H 15.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tio sammanträden, varav tre med en referensgrupp med företrädare för berörda organisationer. Därutöver har fyra sammanträden hållits med en särskild arbetsgrupp för frågan om en undersökning av företagsfusioner.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

7. Tobaks- och alkoholreklamutredningen (H 1974:06)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 december 1974 för att utreda vissa frågor om formerna för förbud mot tobaksreklam m. m.:

Sakkunnig:
Sturkell, Carl-Edvard, lagman

Experter:
Johanson, Krister, byråchef
Norberg, Sven, t.f. departementsråd

Nygren, G. Ingemar, kansliråd
Tottie, Malcolm, medicinalråd
Unger, Klaus, marknadsdirektör
Warnergård, Erik, direktör
Wegerman, Åke, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 21 maj 1976)

Sekreterare:
Sandström, Staffan, hovrättsassessor

Lokal: Rosenbad 2, tel. (sekreteraren) 11 64 76. Postadress: Handelsdepartementet, Fack, 103 20 Stockholm

Tilläggsuppdrag för utredningen, se del II H 1.

Genom beslut den 12 februari 1976 har regeringen utvidgat uppdraget att även gälla frågan om alkoholreklam.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tolv sammanträden och därvid samrått med företrädare för myndigheter, organisationer och sammanslutningar som berörs av utredningens arbete.

Utredningen har den 29 oktober 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:63) Reklamen för alkohol och tobak.

Uppdraget är därmed slutfört.

8. Städbranschutredningen (H 1975:02)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 27 februari 1975:

Ordförande:
Björnström, Björn S., direktör

Sakkunniga:
Ingvar-Svensson, Inger, fru, led. av riksdagen
Landberg, Maj-Lis H. A., led. av riksdagen
Lundqvist, Åke, kommundirektör
Mannerstråle, Nils-Gustaf, direktör
Nilsson, Karl-Henry, ombudsman
Sahlén, Evert, ombudsman

Expert:
Sandström, Thore, ingenjör (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Sekreterare:
Sandström, Thore, ingenjör (t.o.m. den 31 december 1975)
Ståhlberg, Karin, byrådirektör (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Bitr. sekreterare:
Heide, Agneta, assistent (fr.o.m. den 8 oktober 1976)

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse H 14.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit två sammanträden.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

9. Oljelagringskommittén (H 1975:03)

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 27 februari 1975:

Ordförande:
Hermansson, Rune, direktör

Sakkunniga:
Helmerson, Bo I. H., direktör
af Klintberg, Rolf, direktör
Lundgren, Sven, ombudsman (fr.o.m. den 23 december 1975)
Nyström, Lennart, civilekonom (t.o.m. den 22 december 1975)
Stålebrant, Rolf, överingenjör
Theorin, K. Maj Britt M., sekreterare, led. av riksdagen
Wångby, Erik, ombudsman (fr.o.m. den 8 september 1975)

Experter:
Angeberg, Nils H. R., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 3 november 1975)
Danielson, Nils-Gustaf F., byråchef (fr.o.m. den 10 juni 1975)
Davidsson, David, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 10 juni 1975)
Hemborg, Bo, departementssekreterare (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Höjeberg, Mats, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 10 juni 1975)
Kristenson, Arne, byråchef (fr.o.m. den 1 juli 1975)
Lindgren, Claes, direktör (fr.o.m. den 10 juni 1975)
Lindholm, Ingemar, tekn.lic. (fr.o.m. den 10 juni 1975)
Lundmark, Nils A. J., byråchef (fr.o.m. den 10 juni 1975)
Nordbeck, S.E. Gunnar, statssekreterare (fr.o.m. den 10 juni 1975 t.o.m den 14 oktober 1976)
Norberg, Sven, t.f. departementsråd (fr.o.m. den 10 juni 1975)
Norlin, Lars, direktör (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Orrö, Sven-Erik O., departementsråd (fr.o.m. den 10 juni 1975)
Pehrzon, Lars, direktör (fr.o.m. den 16 juni 1975)
Rockström, Hans, direktör (fr.o.m. den 16 juni 1975)
Sköldefors, Walter G., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 10 juni 1975)
Sterne, Bengt G., direktör (fr.o.m. den 10 juni 1975)
Thyberg, P. Jan, departementssekreterare (fr.o.m. den 10 juni 1975)

Uddgren, Lars, advokat (fr.o.m. den 10 juni 1975)
Waldenby, Torbjörn, direktör (fr.o.m. den 10 juni 1975)
Wallin, Kerstin, departementssekreterare (t.o.m. den 31 december 1975)

Sekreterare:
Neuman, Håkan, byrådirektör (fr.o.m. den 28 augusti 1975)

Bitr. sekreterare:
Leijon, Håkan, förste byråsekreterare (fr.o.m. den 1 december 1975)

Lokal: Rosenbad 2, tel. växel 763 10 00. Postadress: Handelsdepartementet, Fack, 103 20 Stockholm

Direktiven för kommittén, se 1976 års kommittéberättelse H 15.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tolv sammanträden. Därutöver har tolv sammanträden hållits med en särskild arbetsgrupp för frågan om beräkningsteknik för kraftverkens och värmeverkens lagringsskyldighet, sex sammanträden med en särskild arbetsgrupp för frågan om beredskapslagring av kärnbränsle, sju sammanträden med en särskild arbetsgrupp för frågan om beredskapslagring av olja och kol för bl.a. den petrokemiska industrin respektive järn- och stålindustrin, sex sammanträden med en särskild arbetsgrupp för frågan om energiprognoser för tiden fram till år 1985, tolv sammanträden med en särskild arbetsgrupp för frågan om uthållighet mot kriser och krig inom energiområdet, åtta sammanträden med en särskild arbetsgrupp för frågan om lagringsansvar och finansiering samt nio sammanträden med en särskild arbetsgrupp för frågan om oljelagringsanläggningars byggnadskostnader. Arbetsgrupperna har vidare haft kontakter och överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av kommitténs arbete.

Kommittén har den 6 december 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:67) Beredskapslagring av kol, olja och uran samt hemlig bilaga (Ds H 1976:6).

Uppdraget är därmed slutfört.

10. Sakkunniga (H 1975:04) för översyn av överstyrelsens för ekonomiskt försvar organisation m. m.

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 24 april 1975 för översyn av överstyrelsens för ekonomiskt försvar organisation m. m.:

Ordförande:
Bruno, Gösta F., överdirektör

Sakkunniga:
Hemborg, Bo, departementssekreterare

Hertz, Olof, avdelningsdirektör
Söderberg, Olof, departementssekreterare

Experter:
Croneborg, Rutger, kommerseråd (fr.o.m. den 23 juni 1975)
Jacobsson, Åke, militärassistent (fr.o.m. den 21 januari 1976)
Johansson, Östen B., byråchef (fr.o.m. den 23 juni 1975)
Lundquist, David, departementssekreterare (fr.o.m. den 23 juni 1975)

Sekreterare:
Hjalmarsson, Åke, byråchef (fr.o.m. den 21 januari 1976)
Qvarlander, Hans, byrådirektör (fr.o.m. den 23 juni 1975)

Lokal: Statskontoret, Primusgatan 18, Postadress: Fack, 100 26 Stockholm, tel. 738 40 00 (ordförande och sekreterare)

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse H 16.

Utredningen har under tiden november 1975 - augusti 1976 hållit 19 sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete.

Utredningen har den 15 september 1976 avgett betänkandet (Ds H 1976:4) Ny organisation för ÖEF.

Uppdraget är därmed slutfört.

11. 1975 års affärstidskommitté (H 1975:05)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 5 juni 1975:

Ordförande:
Englund, Åke, generaldirektör

Sakkunniga:
Börjesson, Fritz A., lantbrukare, led. av riksdagen
Gradin, Anita, departementssekreterare, led. av riksdagen
Granlund, Karl-Åke, förbundsordförande
Johansson, Sven, direktör
Romanus, Gabriel, led. av riksdagen
Sandell, Ulla, kommunalråd
Sundewall, Bengt, direktör

Experter:
Bergqvist, Olof, hovrättsassessor (fr.o.m. den 4 maj 1976)
Dedorson, Gunnar, direktör
Melin, Bertil, direktör
Samuelsson, Erland, direktör
Skarp, Arne, direktör
Tellinger, Gotte, direktör

Sekreterare:
Hallman, Åke, avdelningschef

Bitr. sekreterare:
Jargenius, Carl-Johan, byrådirektör (fr.o.m. den 21 augusti 1975)

Lokal: Statens pris- och kartellnämnd, tel. växel 14 20 80. Postadress: Box 1611, 111 86 Stockholm

Direktiven för kommittén, se 1976 års kommittéberättelse H 17.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 11 sammanträden.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

12. Sakkunnig (H 1975:06) för utvärdering av prispolitiken

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 24 juli 1975 för utvärdering av prispolitiken:

Sakkunnig:
Åberg, Carl Johan, planeringchef

Experter:
Borg, Per; kansliråd
Dahlsten, Ulf L., byråchef (fr.o.m. den 23 december 1975)
Hallman, Åke, avdelningschef
Sandström, Staffan, hovrättsassessor (fr.o.m. den 12 april 1976)

Sekreterare:
Hallström, Torbjörn, civilekonom

Bitr. sekreterare:
Ekman, Ingrid, byråassistent (fr.o.m. den 15 januari t.o.m. den 6 september 1976)
Herland, Erik, byrådirektör (fr.o.m. den 5 februari t.o.m. den 30 september 1976)

Lokal: Ekonomidepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 763 10 00

Direktiven för den sakkunnige, se 1976 års kommittéberättelse H 18.

Den sakkunnige har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 8 sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av den sakkunniges arbete.

Den sakkunnige beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

13. Organisationskommittén (H 1975:07) för konsumentverket

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 16 oktober 1975:

Ordförande:
Heurgren, Sven C. O., generaldirektör (fr.o.m. den 8 december 1975)

Sakkunniga:
Agevik, Eva, förste byråsekreterare (fr.o.m. den 8 december 1975)
Boding, Margit, byrådirektör (fr.o.m. den 8 december 1975 t.o.m. den 17 december 1975)
Borg, Per, kansliråd (fr.o.m. den 8 december 1975)
Bylund, Åke, byrådirektör (fr.o.m. den 18 december 1975)
Johanson, Krister, byråchef (fr.o.m. den 8 december 1975)
Lundvall, Leif K. G., byråchef (fr.o.m. den 8 december 1975)
Odelgard, Bengt K. G., avdelningschef (fr.o.m. den 8 december 1975)
Tiselius, Per Erik, byrådirektör (fr.o.m. den 8 december 1975)

Sekreterare:
Almström, Bjarne A., byråchef (fr.o.m. den 24 mars 1976)
Ankers, Mikael, departementssekreterare (fr.o.m. den 8 december 1975 t.o.m. den 23 mars 1976)

Direktiven för kommittén, se del II H 3.

Kommittén har under tiden december 1975 - juni 1976 hållit 25 sammanträden.

Kommittén har den 16 februari 1976 avgett betänkandet (Ds H 1976:2) Organisation av nya konsumentverket samt härefter svarat för bl.a. tjänstetillsättning i den nya myndigheten.

Uppdraget är därmed slutfört.

14. Utredningen (H 1976:01) om insamlingar

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 4 mars 1976 för att utreda bl.a. frågan om lämpliga former för införande av förbud mot tobaksreklam:

Utredningsman:
Bergstrand, Sten-Erik, expeditionschef - rättschef (fr.o.m. den 1 juli 1976)

Direktiven för utredningen, se del II H 2.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

15. Reklamationsutredningen (H 1976:02)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 25 mars 1976 för att göra en översyn av reklamationsförfarandet i konsumenttvister m.m.

Ordförande:
Magnusson, Staffan E., rättschef

Ledamöter:
Ekdahl, Bertil, hovrättsfiskal
Elmér, Anders, jur. kand.
Lundvall, Leif K. G., byråchef
Tengelin, Sten, jur. dr.

Expert:
Ankers, Mikael, departementssekreterare

Sekreterare:
Duker, Jan-Peter, hovrättsfiskal (fr.o.m. den 19 maj 1976)

Lokal: Göta hovrätt, tel. växel 036/119430. Postadress: Box 422, 551 02 Jönköping 1 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se del II H 4.

Utredningen har under tiden maj - oktober 1976 hållit fyra sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter som berörs av utredningens arbete.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

16. Utredningen (H 1976:03) om insyn i företagens marknads- och produktplanering m.m.

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 1 april 1976 för att utreda frågan om insyn i företagens marknads- och produktplanering m.m.:

Ordförande:
Englund, Åke, generaldirektör

Ledamöter:
Ahlström, Iwan, direktör
Bergek, Per Henrik, utredningssekreterare
Bohman, Clas, direktör
Landberg, Maj-Lis, led. av riksdagen
Ringstedt, Nils A. E., byråchef
Wästberg, Olle, utredningssekreterare, ers. för led. av riksdagen

Experter:
Borg, Per, kansliråd
Hallman, L. Åke G., avdelningschef
Odelgard, Bengt K. G., avdelningschef
Sandström, Staffan, hovrättsassessor (fr.o.m. den 25 augusti 1976)

Sekreterare:
Sköldefors, Walter G., avdelningsdirektör

Lokal: Statens pris- och kartellnämnd, tel. växel 14 20 80. Postadress: Box 1611, 111 86 Stockholm

Direktiven för utredningen, se del II H 5.

Utredningen har under tiden juni - oktober 1976 hållit ett sammanträde.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

17. Kommittén (H 1976:04) för utredning om regional konsumentpolitisk verksamhet

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 2 september 1976 för att göra en utredning om regional konsumentpolitisk verksamhet:

Ordförande:
Heurgren, Sven C. O., generaldirektör

Ledamöter:
Oskarsson, Ingegärd J., fru, led. av riksdagen
Petersson, Klas, ombudsman
Pettersson, Hans, kranmaskinist, led. av riksdagen
Ström, Turid, avdelningschef, f.d. ers. för led. av riksdagen
Williamsson, Uno E. I., länsråd
Ågren, Lars O. T., direktör

Sakkunniga:
Gustafsson, Ulla, hemkonsulent
Noreén, Stefan, kanslisekreterare
Peterson, Carl-Gunnar, kansliråd
Tidbeck, Åke, konsumentsekreterare

Sekreterare:
Ousbäck, Margareta, förste byråsekreterare (fr.o.m. den 13 december 1976)

Direktiven för kommittén, se del II H 6.

Kommittén har t.o.m. november 1976 hållit ett sammanträde.
Kommitténs arbete beräknas pågå under hela år 1977.

Arbetsmarknadsdepartementet

Inom detta avsnitt har följande kommittéer avslutat sin verksamhet under år 1976: 3, 4, 5, 7 och 20

Följande kommittéer inom avsnittet fullgör inte egentligt utredningsuppdrag: 1, 2, 12 och 17

1. Expertgruppen (In 1967:24) för regional utredningsverksamhet (ERU)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1965 för att i anslutning till lokaliseringsberedningens verksamhet dels biträda vid uppläggning av den regionala utredningsverksamheten, särskilt i vad avser uppgiftsfördelning samt metodologisk samordning och utveckling, dels biträda forskningsberedningen med att samla informationer om och föreslå koordinering av forskningsverksamheten samt definiera forskningsbehov i lokaliseringsfrågor:

Ordförande:
Ohlsson, P. T. Ingvar, generaldirektör

Ledamöter:
Back, Pär-Erik, professor (fr.o.m. den 5 juli 1976)
Canarp, Curt S. T., byråchef
Holm, J. Lennart, generaldirektör
Hägerstrand, S. Torsten E., professor
Karlsson, Bengt Olof, kansliråd (fr.o.m. den 1 juli 1974)
Kolk, Jaan, utredningssekreterare (fr.o.m. den 5 juli 1976)
Ljung, Lars U., utredningssekreterare
Rehn, L. Gösta, professor (fr.o.m. den 1 juli 1974)
Thufvesson, Bengt E., departementsråd

Experter:
Andersson, Åke E., docent
Asplund, Ture E. G., disponent (fr.o.m. den 11 maj 1976)
Back, Pär-Erik, professor (t.o.m. den 4 juli 1976)
Bentzel, Ragnar H., professor (fr.o.m. den 11 maj 1976)
Bylund, B. Erik M., professor
Bäck, Lars E. I., t.f. planeringsdirektör (fr.o.m. den 28 oktober 1975)
Carlsson, N. Gösta, professor (t.o.m. den 10 maj 1976)
Dalgård, P. J. Ingemar, byråchef (t.o.m. den 10 maj 1976)
Edström, N. Anders T., t.f. professor (fr.o.m. den 11 maj 1976)

Elsässer, Björn A., universitetslektor (fr.o.m. den 11 maj 1976)
Godlund, Sven A. I., professor
Hedberg, K. Anders, planeringsdirektör (fr.o.m. den 28 oktober 1975)
Helmfrid, Staffan, professor (fr.o.m. den 11 maj 1976)
Holm, A. O. Per, professor (t.o.m. den 10 maj 1976)
Inghe, P. Gunnar, professor em. (fr.o.m. den 11 maj 1976)
Isaksson, Nils-Ivar, bitr. professor (fr.o.m. den 28 oktober 1975)
Johansson, B. Östen, byråchef (fr.o.m. den 28 oktober 1975)
Landin, Palle J., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 11 maj 1976)
Larsson, B. Gunnar, samhällsplanerare (fr.o.m. den 11 maj 1976)
von Malmborg, C. Göran A. F., professor (fr.o.m. den 4 mars 1975)
Olsson, Rune I., departementsråd
Oscarsson, Gösta H., departementssekreterare (fr.o.m. den 4 mars 1975)
Petrini, Frank S. D., professor (fr.o.m. den 4 mars 1975)
Puu, Tönu, professor (fr.o.m. den 11 maj 1976)
Ramström, Dick O., professor (fr.o.m. den 11 maj 1976)
Rubenowitz, Sigvard, professor (fr.o.m. den 11 maj 1976)
Rubin, Nils A., direktör (fr.o.m. den 11 maj 1976)
Rundblad, Bengt G., docent
Siven, Claes-Henric, fil. lic. (t.o.m. den 10 maj 1976)
Törnqvist, Gunnar E., professor
Wirén, Erik T., bitr. professor (fr.o.m. den 3 mars 1975)
Wohlin, Lars M., statssekreterare (fr.o.m. den 11 maj 1976)
Wärneryd, Olof I., professor (t.o.m. den 10 maj 1976)
Åkerman, Sune M. R., docent (fr.o.m. den 11 maj 1976)
Öberg, N. Sture, fil. lic. (fr.o.m. den 4 mars 1975)
Öström, Kjell V., planeringsdirektör (fr.o.m. den 11 maj 1976)

Sekreterare:
Guteland, Gösta A., fil. lic.

Bitr. sekreterare:
Felländer, Ingela K., fil. kand.
Grahm, Leif, fil. kand. (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Herlitz, Ulla, fil. kand. (t.o.m. den 31 augusti 1975)
Jenstav, Marica, fil. kand. (fr.o.m. den 15 oktober t.o.m. den 23 december 1976)
Lidström, P. Ivar, pol. mag. (fr.o.m. den 1 juli 1974)
Ohlsson, Lennart, fil. dr (fr.o.m. den 1 november 1974)
Persson, Annie V., pol. mag. (fr.o.m. den 1 juli 1974)

Lokal: Storkyrkobrinken 13, 3 tr., Postadress: Arbetsmarknadsdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren)

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Expertgruppen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sju sammanträden. Expertgruppen arbetar för närvarande med ett forskningsprogram som omfattar ortsbundna bosättningsvillkor, den offentliga sektorns roll i regionala utvecklingsförlopp, de regionala struktursambandens betydelse samt analyser av utvecklingen inom Luleåregionen. Dessutom pågår uppföljning av den regionala stödverksamheten. Under år 1976 har vidare samarbetet med forskare, planerare och fackliga representanter vidgats och bedrivs framöver i delvis nya former.

Expertgruppens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

2. Expertgruppen (In 1968:14) för utredningsverksamhet i arbetsmarknadsfrågor

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 januari 1967 för att i anslutning till sysselsättningsberedningens verksamhet ta initiativ till och biträda beredningen vid uppläggning av utredningsverksamhet i frågor rörande arbetsmarknadspolitikens verkningar:

Ordförande:

Canarp, Curt S. T., byråchef (fr.o.m. den 1 juni 1975)

Ledamöter:

Carlsson, G. Arne V., departementsråd (fr.o.m. den 1 juni 1975)
Jonsson, Bo E., sekreterare (fr.o.m. den 28 november 1974 t.o.m. den 15 november 1976)
Marcusson, Sten G., sekreterare (fr.o.m. den 28 oktober 1975)
Niklasson, Ö. O. Harald, universitetslektor
Rehn, L. Gösta, professor (fr.o.m. den 1 augusti 1974)
Rydén, Jan E., avdelningschef
Silenstam, N. Per A., länsarbetsdirektör (fr.o.m. den 1 mars 1974 t.o.m. den 15 november 1976)
Starkerud, Lars I., ombudsman (fr.o.m. den 16 november 1976)
Sundström, Olof G., utredningschef
Westermark, J. Gunnar, direktör (fr.o.m. den 1 januari 1975)

Experter:

Dahlberg, L. Åke, avdelningsdirektör
Persson-Tanimura, Inga, forskarassistent (t.o.m. den 31 augusti 1976)
Wadensjö, Eskil W., forskarassistent

Sekreterare:

Johannesson, Jan G., byrådirektör (fr.o.m. den 1 september 1976)
Persson-Tanimura, Inga, forskarassistent (fr.o.m. den 1 september 1976)

Bitr. sekreterare:
Johannesson, Jan G., byrådirektör (t.o.m. den 31 augusti 1976)

Lokal: Munkbron 11 3 tr., postadress: Arbetsmarknadsdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 11 66 19 (sekreteraren)

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Expertgruppen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden samt arrangerat ett seminarium kring ett förslag till arbetsmarknadspolitiskt forskningsprogram. En dokumentation från seminariet avgavs i juni 1976.

Efter betänkandet (SOU 1974:29) Att utvärdera arbetsmarknadspolitik har gruppen initierat sex forskningsprojekt. Av dessa har studien kring arbetslöshet och lönebildning slutförts samt beräknas studien kring indirekt sysselsättningsskapande medel avslutas under 1976. De övriga fyra projekten, Ekonomisk analys av integrerad arbetsmarknadspolitik, En uppföljning av undersökningen rörande effekterna av geografiska rörlighetsstimulanser, En samhällsekonomisk utvärdering av en lokaliseringssatsnings arbetsmarknadspolitiska effekter samt En studie kring arbetslöshet och arbetssökande, beräknas samtliga vara slutförda under 1977.

Expertgruppens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

3. Expertgruppen (In 1970:28) för vissa zigenarfrågor

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 24 oktober 1969 med uppgift att skyndsamt utreda levnadsförhållanden m. m. för de zigenare som hittills under 1960-talet fått tillstånd att vistas i riket samt överväga och ta initiativ till åtgärder som gör det möjligt för dem att få en med övriga invandrare jämförbar ställning i samhället enligt de riktlinjer som gäller för den reglerade invandringen.

Genom beslut den 12 februari 1971 har expertgruppen fått i uppdrag att överväga och till chefen för inrikesdepartementet inkomma med förslag dels om lämpliga former för uttagning och överföring till Sverige av socialt handikappade zigenare, dels ock om ett handlingsprogram för deras omhändertagande, utbildning och anpassning här i landet

Genom beslut den 21 januari 1972 har expertgruppen fått i uppdrag att handha sådana frågor om utbyte med finska myndigheter av erfarenheter rörande förbättring av zigenarnas levnadsförhållanden i Finland och Sverige som föranleds av Nordiska rådets rekommendation nr 23/1969.

Genom beslut den 19 april 1974 har expertgruppen fått i uppdrag att under budgetåret 1974/75 enligt bemyndigandena den 24 oktober 1969 och den 12 februari 1971 fortsätta sin verksamhet med samordning och uppföljning av pågående försöksverksamhet rörande utomnordiska zigenare.

Genom beslut den 15 maj 1975 har expertgruppen för vissa zigenarfrågor fått i uppdrag att tills vidare under budgetåret 1975/76 enligt bemyndigandena den 24 oktober 1969 och den 12 februari 1971 fortsätta sin verksamhet med samordning och uppföljning av pågående försöksverksamhet rörande utom-nordiska zigenare.

Ordförande:
Nilsson, K. Börje, förbundsordförande, led. av riksdagen

Ledamöter:
Andersson, G. Ingemar, byråchef, f.d. led. av riksdagen
Gustafsson, Inga L., psykolog
Håkansson, Håkan E., byråchef (fr.o.m. den 1 november 1974)
Isacsson, Karin, byråchef
Jacobson, Bengt, undervisningsråd (fr.o.m. den 15 augusti 1974)
Olderin, Gunnar O., byråchef (fr.o.m. den 15 augusti 1974)
Vrethammar, Harald, undervisningsråd (fr.o.m. den 1 november 1974)

Sekreterare:
Stargård, E. Hugo, rektor (t.o.m. den 30 juni 1976)

Kurator:
Hjelm, Orvar M., socialinspektör (fr.o.m. den 1 juli 1975 t.o.m. den 30 juni 1976)

Direktiven för utredningen, se 1970 års riksdagsberättelse In 28. Tilläggsdirektiv, se 1972 års riksdagsberättelse In 9.

Expertgruppen har under tiden november 1975 - juni 1976 hållit tre sammanträden. Därutöver har sammanträden och konferenser hållits med representanter för statliga och kommunala myndigheter rörande bostads- utbildningsfrågor m.m. för zigenare. Expertgruppen har vidare varit representerad vid konferenser och kurser rörande zigenarfrågor för familjepedagoger, socialarbetare och lärare.

Expertgruppen har i PM 1976-06-30 redovisat verksamheten under år 1976.

Uppdraget är därmed slutfört.

4. Arbetsmiljöutredningen (S 1970:35)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 februari 1970 med uppdrag att företa en allmän översyn av arbetarskyddslagstiftningen (se Post- och Inrikes tidn. den 5 mars 1970):

Ordförande:
Danielson, Gunnar H., generaldirektör

Ledamöter:

Andersson, B. Sivert, avdelningsordförande, led. av riksdagen
Gustafsson, Kerstin, förbundsjurist
Gustafsson, G. Olov, direktör
Kjellstrand, Leif, ombudsman
Lindström, Gunnar, direktör
Westling, Otto J., f.d. generaldirektör

Experter:

Ahlqvist, G. Börje, avdelningschef
Bartley, A. Osborne, professor
Bolinder, S. Erik G., med. lic.
Ericsson, Bo I., förbundsjurist (fr.o.m. den 11 februari 1975)
Forselius, Hans F., direktör (fr.o.m. den 19 mars 1974)
Forssman, Sven P. M., professor
Johansson, Bengt K. Å., departementsråd (fr.o.m. den 19 januari 1974)
Lönngren, D. Rune, farm. dr
Malmsköld, A. J. Bertil, yrkesinspektör
Masreliez, Nils G., med. lic.
Nissen, L. S. Veronika, byråchef (fr.o.m. den 15 oktober 1974)
Olson, Sven-Olof, generalmajor (fr.o.m. den 19 mars 1974)
Rundqvist, Karl-Ingvar, försäkringsdomare
Starland, Hilding, f.d. överingenjör
Westlin, E. Arne, avdelningschef
Wikrén, R. O. Gerhard, hovrättsassessor (fr.o.m. den 28 november 1974)

Sekreterare:

Gullberg, Hans E., hovrättsråd

Bitr. sekreterare:

Lindström, Jöns A., departementssekreterare
Paulsson-Nordling, Kerstin E., hovrättsassessor

Direktiven för utredningen, se 1971 års riksdagsberättelse S 29.

Utredningen har under tiden november 1975 - december 1975 hållit 8 sammanträden.

Utredningen har den 23 januari 1976 avgett slutbetänkandet (SOU 1976:1) Arbetsmiljölag. Vidare har utredningen avgett betänkandena (SOU 1976:2) Bakgrund till förslag om arbetsmiljölag, (SOU 1976:3) Rapporter i psykosociala frågor, (SOU 1976:4) Internationella konventioner inom arbetarskyddet.

Uppdraget är därmed slutfört.

5. Yrkesskadestatistikutredningen (S 1972:04)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 december 1972 för utredning angående yrkesskadestatistikens utformning m. m.:

Utredningsman:
Gunnarsson, S. Olle G., överdirektör

Experter:
Eriksen, Tor E., byråchef
Gerhardsson, Gideon, professor
Kjellstrand, Leif, ombudsman
Modig, Lars E., t.f. byrådirektör (fr.o.m. den 5 juni 1975)
Sjöström, Åke B., byråchef (fr.o.m. den 15 januari 1975)
Thorsson, Jan A., leg. läkare (fr.o.m. den 10 april 1975 t.o.m. den 15 januari 1976)
Ulfward, E. Bertil, överingenjör (fr.o.m. den 7 maj 1974)
Wallberg, Klas H. S., avdelningschef

Sekreterare:
Lagerlöf, Elisabeth, forskningsassistent

Bitr. sekreterare:
Båsk, Inga-Lill, forskningsassistent
Ohlsson, E. Lennart, kanslisekreterare (fr.o.m. den 5 juni 1975)
Olsson, Berit E., förste aktuarie (fr.o.m. den 1 januari 1975)

Direktiven för utredningen, se 1974 års riksdagsberättelse S 23. Tilläggsdirektiv, se 1975 års kommittéberättelse A 13.

Utredningen har under tiden november 1975 - mars 1976 hållit sju sammanträden.

Utredningen har i mars 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:17) Skador i arbetet, Statistik och annan information och bilagan (Ds A 1976:3) Informationskällor om arbetsmiljöbetingad ohälsa m.m.

Uppdraget är därmed slutfört.

6. Sysselsättningsutredningen (A 1974:02)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 22 mars 1974 för att utreda frågan om den långsiktiga sysselsättningspolitiken (se Post- och Inrikes tidn. den 26 mars 1974):

Ordförande:
Sandberg, Lars G., f.d. förbundsordförande

Ledamöter:

Beckius, Carin E., kanslichef
Carlsson, G. Rune, förbundsdirektör
Edin, Per-Olof, utredningschef
Eliasson, E. Ingemar, statssekreterare (fr.o.m. den 1 juli 1975 t.o.m. den 15 november 1976)
Eriksson, Karl Erik, tredje vice talman, led. av riksdagen (t.o.m. den 23 februari 1976)
Eriksson, B. Sune, direktör
Faxén, Karl-Olof, docent
Hellström, Mats J., fil. kand., led. av riksdagen
Hörnlund, Börje O., landstingsråd (fr.o.m. den 16 november 1976)
Meidner, Rudolf A., fil. dr
Pettersson, S. Arne, sekreterare, led. av riksdagen
Rehn, L. Gösta, professor
Rehnberg, K. Bertil, generaldirektör
Sandebring, Hans E., direktörsassistent
Svensson, Jörn, planeringsdirektör, led. av riksdagen (fr.o.m. den 17 mars 1976)
af Ugglas, G. S. Bertil, partisekreterare, led. av riksdagen
Werner, Lars H., partiledare, led. av riksdagen (t.o.m. den 16 mars 1976)
Winther, S. I. Eva, led. av riksdagen (fr.o.m. den 16 november 1976)
Åsling, Nils G., statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 15 november 1976)
Östlund, John O., förste ombudsman

Experter:

Adlercreutz, Gustaf L. H., civilekonom (fr.o.m. den 15 oktober 1974 t.o.m. den 31 juli 1976)
Almryd, Hans G. B., informationschef (fr.o.m. den 24 september 1974)
Askestig, H. Bertil S., departementssekreterare (fr.o.m. den 25 februari 1975)
Boldt, Göran B. L., direktör (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Breidensjö, Monica, utbildningssekreterare (fr.o.m. den 24 september 1974 (t.o.m. den 26 januari 1976)
Bröms, Jan T. R., bitr. direktör (fr.o.m. den 24 september 1974)
Dahl, Gerd B., fru (fr.o.m. den 24 september 1974)
Daimar, Margot, fru (fr.o.m. den 24 september 1974)
Danilsson, Georg, statistikchef (fr.o.m. den 20 december 1974)
Eriksson, Björn G., departementssekreterare
Eriksson, Lars A. I., ombudsman (fr.o.m. den 7 september 1976)
Farm, Ante T., tekn. lic. (fr.o.m. den 10 april 1975)
Fogelström, Hans, ombudsman (fr.o.m. den 10 november 1976)
Grünewald, Björn M., civilekonom (fr.o.m. den 1 augusti 1976)
Göransson, G. Bertil, landstingsråd (fr.o.m. den 24 september 1974)

Hansson, Stig G. E., agronom (fr.o.m. den 24 september 1974)
Henriksson, Runa M., fru (fr.o.m. den 15 oktober 1974)
Hjelmqvist, Ingvar K. R., kansliråd (fr.o.m. den 24 september 1974)
Ivarsson, Anna-Lisa, fru (fr.o.m. den 24 september 1974)
Jacobson, Bengt, undervisningsråd (fr.o.m. den 25 februari 1975)
Javette, Bo, ombudsman (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Johansson, Inga-Britt B., fru (fr.o.m. den 24 september 1974)
Jönsson, Ruth V., fru (fr.o.m. den 24 september 1974)
Kahlin, Tage H. G., direktör (fr.o.m. den 24 september 1974)
Kolk, Jaan, utredningssekreterare (fr.o.m. den 16 november 1976)
Larsson, E. Åke, departementsråd (fr.o.m. den 24 september 1974)
Leimar, A. Tord M., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 24 september 1974)
Lindblad, Gullan B. K., utredningsassistent (fr.o.m. den 15 oktober 1974)
Lindström, Lars E., ombudsman (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Lindvall, Karl-Erik, andre förbundsordförande (fr.o.m. den 15 oktober 1974)
Ljung, Lars U., utredningssekreterare (fr.o.m. den 24 september 1974)
Lundquist, G. Jan-Eric, förste inspektör (fr.o.m. den 1 mars 1975)
Löfström, J. Henric, sekreterare (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Magnusson, Leif R., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 20 december 1974)
Malm, Stig N.-Å., bitr. avtalssekreterare (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Möller, I. Cecilia, utbildningssekreterare (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Neuman, Gun E., jur. kand. (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Nilsson, Bengt A., ombudsman (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Nilsson, J. Ove G., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Nilsson, Thora I.-L., statistikchef (fr.o.m. den 20 december 1974)
Nyberg, Jan-Eric, ombudsman (fr.o.m. den 19 november 1976)
Nygren-Söderberg, Laila E., verkst. direktör (fr.o.m. den 15 oktober 1974)
Ockborn, Alf G., sekreterare (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Paul, Lars A., ombudsman (fr.o.m. den 27 januari 1976)
Persson, A. Henry, ombudsman (fr.o.m. den 24 september 1974 t.o.m. den 9 november 1976)
Persson, Lena A-M., laboratoriebiträde (fr.o.m. den 15 oktober 1974)
Pettersson, Björn G., ombudsman (fr.o.m. den 24 september 1974 t.o.m. den 6 september 1976)
Pettersson, Erik B., generaldirektör (fr.o.m. den 24 september 1974)
Platin, Ulla-Britta, utredningssekreterare (fr.o.m. den 24 september 1974)
Ringholm, Bosse I. K., t.f. kansliråd (fr.o.m. den 24 september 1974)
Schelin-Ericsson, Leif, fil. mag. (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Silenstam, N. Per A., länsarbetsdirektör (t.o.m. den 25 oktober 1976)
Slunge, G. Walter R., avdelningschef (fr.o.m. den 24 september 1974)
Spendrup, K. Aksel, avdelningschef (fr.o.m. den 24 september 1974)
Staf, Karl-Rune, ingenjör (fr.o.m. den 1 juli 1976)

Strandberg, I. Margit, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 20 december 1974)
Sundström, Olof G., utredningschef (fr.o.m. den 15 oktober 1974)
Svensson, E. Anders G., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Söderberg, Bo K.G., departementssekreterare (fr.o.m. den 24 februari 1976)
Tallskog, Leif V. I., byrådirektör (fr.o.m. den 10 november 1976)
Thufvesson, Bengt E., departementsråd (fr.o.m. den 24 september 1974)
Wilén, S. Kristina (Kerstin), förskollärare (fr.o.m. den 24 september 1974)
Winther, S. I. Eva, sjuksköterska, led. av riksdagen (fr.o.m. den 24 september 1974)
Åberg, Carl-Johan, planeringschef (fr.o.m. den 14 januari 1975)
Ågren, Lars O. T., direktör (fr.o.m. den 24 september 1974)
Österberg, Gunnar R., kansliråd (fr.o.m. den 24 september 1974 t.o.m. den 23 februari 1976)
Östlund, Hans-Erik, departementsråd (fr.o.m. den 24 september 1974)

Sekreterare:

Persson, Gustav B., sekreterare (fr.o.m. den 1 juli 1974)

Bitr. sekreterare:

Bernhardsson, K. Göte, byrådirektör (fr.o.m. den 1 juli 1974)
Bystedt, Ulla K., soc. stud. (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Carling, Jan L., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 november 1974)
Ericsson, Britta M., byrådirektör (fr.o.m. den 24 september 1974)
Eriksson, Björn G., departementssekreterare (fr.o.m. den 1 november 1974 t.o.m. den 30 juni 1976)
Eriksson, K. Arne, amanuens (fr.o.m. den 1 september 1976)
Fogelström, Hans, ombudsman (fr.o.m. den 1 april 1976)
Guteland, Gösta A., fil. lic. (fr.o.m. den 1 juli 1974)
Johansson, D. Marianne, byrådirektör (fr.o.m. den 18 oktober 1976)
Nilsson, Alf, departementssekreterare (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Normark, G. Anita M., sekreterare (fr.o.m. den 1 april 1976)
Olsson, Magnus F. E., f.d. länsarbetsdirektör (fr.o.m. den 1 juli 1976 t.o.m. den 30 juni 1977)
Stångberg, Olle H., departementssekreterare (fr.o.m. den 11 februari 1975)
Svensson, Leif Å., departementssekreterare (fr.o.m. den 1 juli 1974)

Lokal: Drottninggatan 20, 3 tr., 111 51 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse A 17. Tilläggsdirektiv, se del II A 4.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden. Utredningen har även arbetat i åtta olika arbetsgrupper. Tre sammanträden har hållits med arbetsmarknadspolitiska gruppen, tre med finansieringsgruppen, fyra med näringspolitiska gruppen, fyra med

planeringsgruppen, tre med praktikgruppen, tre med regionalpolitiska gruppen, fyra med statistik och prognosgruppen samt två sammanträden med utbildningsgruppen.

Utredningen bedriver försöksverksamhet med bl.a. inplacering av arbetshandikappade inom statlig, kommunal och privat sektor, kommunal sysselsättningsplanering i fem kommuner, regionalt inriktad näringspolitik i Kopparbergs län samt intensifierad arbetsförmedling för ungdom i fem kommuner.

Utredningens sekretariat har företagit en studieresa till DDR i syfte att studera sysselsättningsplaneringen.

Utredningen har den 17 december 1975 avgett delbetänkandet (SOU 1975:90) Arbete åt alla.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

7. Utredningen (A 1974:04) om den yrkesinriktade rehabiliteringen

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 22 mars 1974 för översyn av den yrkesinriktade rehabiliteringen (se Post- och Inrikes tidn. den 29 mars 1974):

Ordförande:
Kärnek, Ruth I. C., landstingsledamot

Ledamöter:
Johansson, Tage N., assistent, led. av riksdagen
Jönsson, J. Ove, f.d. byråchef

Experter:
Adolfsson, Bo R., ombudsman
Eriksson, I. Seved, byråchef
Ettarp, Lars G., departementssekreterare
Holmbäck, Inga G. M., utredningssekreterare
Johansson, B. Gunnar, konsulent
Lindholm, P. Charles, avdelningsdirektör
Lundgren, Karl-David, överläkare
Sandström, Carl-Eric D., sekreterare
Swahn, Georg G. H., arbetsvårdsdirektör
Utberg, Rolf F., kanslichef (fr.o.m. den 28 november 1974)
Wallner, Calle J., psykolog (fr.o.m. den 10 maj 1974)

Sekreterare:
Dahlén, Agneta A. D., sekreterare (fr.o.m. den 10 maj 1974 t.o.m. den 8 augusti 1976)

Bitr. sekreterare:
Petrén, Finn M., förste byråsekreterare (fr.o.m. den 10 maj 1974)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse A 19.

Utredningen har under tiden november 1975 - maj 1976 hållit nio sammanträden.

Utredningen har i augusti 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:38) Yrkesinriktad rehabilitering.

Uppdraget är därmed slutfört.

8. Lagerstödsutredningen (A 1974:07)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 31 maj 1974 för utvärdering av stödet till lagerinvesteringar (se Post- och Inrikes tidn. den 7 juni 1974):

Ordförande:

Hellström, Mats J., fil. kand, led av riksdagen

Ledamöter:

Spendrup, K. Aksel, avdelningschef

Pettersson, Bengt A. G., avdelningschef

Experter:

Bertmar, Lars M. I., civilekonom (fr.o.m. den 15 oktober 1974)

Dahlerus, Bo H. C., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 april 1975)

Nordin, Maj B., forskningsassistent (fr.o.m. den 1 november 1976 t.o.m. den 31 maj 1977)

Öhman, Christer, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 juni 1975)

Sekreterare:

Reuterswärd, Anders P. E., departementssekreterare (fr.o.m. den 16 augusti 1974)

Lokal: Arbetsmarknadsdepartementet, Mynttorget 2, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse A 22.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fem sammanträden.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

9. 1974 års utredning (A 1974:08) om en allmän arbetslöshetsförsäkring

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 juni 1974 för att utreda frågan om allmän arbetslöshetsförsäkring m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 24 juni 1974):

Ordförande:

Magnusson, Erik, f.d. förbundsordförande (t.o.m. den 7 oktober 1976 och fr.o.m. den 10 december 1976)

Ledamöter:

Bodström, T. Lennart, ordförande i TCO
Bäck, Karl-Axel, ombudsman
Ekinge, Bernt A., ombudsman, led. av riksdagen
Elmstedt, Claes Y., lantbrukare, led. av riksdagen
Johansson, Erik V., arbetsförmedlingsföreståndare, led. av riksdagen
Ludvigsson, Ingrid M., fru, led. av riksdagen
Magnusson, Erik, f.d. förbundsordförande (fr.o.m. den 8 oktober t.o.m. den 9 december 1976)
Marcusson, Sten G., sekreterare (fr.o.m. den 28 oktober 1975)
Olsson, Sune, f.d. led. av riksdagen
Petersson, Olof H. E., kansliråd
Svensson, Inge G., direktör
Tobisson, Lars F., partisekreterare
Walander, Håkan I., ombudsman

Experter:

Bratthall, Kenneth, hovrättsassessor
Cosmo, O. Ingemar, försäkringsdomare (fr.o.m. den 8 oktober 1974)
Edvardsson, P. Einar, byråchef (fr.o.m. den 17 mars 1976)
Erici, Bernt H., byråchef (fr.o.m. den 8 oktober 1974)
Jansson, Stig L., hovrättsassessor (fr.o.m. den 16 november 1976)
Wadell, Ulla G. S., skattedirektör

Sekreterare:

Bengtson, Sven F., byråchef

Bitr. sekreterare:

Baecklund, B.Göran, informationssekreterare (fr.o.m. den 1 februari 1976)
Granberg, Birgitta M. V., förste byråsekreterare (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Harriman-Hernborn, Anita C., byrådirektör (fr.o.m. den 8 oktober 1974)
Nitare, J. Gideon H., byrådirektör (fr.o.m. den 1 maj 1975)

Lokal: Munkbron 11, 3 tr. Postadress: Arbetsmarknadsdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 11 66 51 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse A 23.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tolv sammanträden.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

10. Delegationen för arbetstidsfrågor (A 1974:09)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 juni 1974 för vissa uppgifter inom arbetstidsområdet:

Ordförande:

Eliasson, E. Ingemar, statssekreterare (fr.o.m. den 26 oktober 1976)
Larsson, Y. Allan G., f.d. statssekreterare (t.o.m. den 25 oktober 1976)

Sakkunniga:

Andrén, A. Gunnar, förhandlingsdirektör
Axelsson, K. Bertil J., förbundssekreterare (t.o.m. den 30 november 1976)
Björkman, K. Eugen, direktör
Håkansson, P. Harald, ombudsman (t.o.m. den 8 december 1975 fr.o.m. den 26 oktober 1976)
Högberg, K. Gunnar, direktör
Järvstrand, K. Göran, ombusman (fr.o.m. den 9 december 1975 t.o.m. den 25 oktober 1976)
Karlsson, H. K. Göran, ombudsman
Nelander, Sven, utredningssekreterare (fr.o.m. den 1 december 1976)
Suppleanter:
Andersson, Tryggve E., sektionschef (för Björkman t.o.m. den 31 mars 1976)
Eriksson, Kjell E., ombudsman (för Håkansson t.o.m. den 8 december 1975)
Göransson, Bo O. F., sekreterare (för Björkman fr.o.m. den 1 april 1976)
Hedin, C. Thomas, ombudsman (för Järvstrand fr.o.m. den 9 december 1975)
Nilsson, A. Erik, lönedirektör (för Andrén)
Sandberg, K. Bertil, ombudsman (för Axelsson)
Tydén, Christian F., direktör (för Högberg)
Westin, Aina V. H., ombudsman (för Karlsson)

Expert:

Åberg, J. Yngve, universitetslektor (fr.o.m. den 1 februari t.o.m. den 31 mars 1976)

Sekreterare:

Lidbeck, Åse, departementssekreterare (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Westin, Aina V. H., ombudsman (fr.o.m. den 1 oktober 1974 t.o.m. den 30 juni 1976)

Bitr. sekreterare:

Kvarfordt, Eva B., fil. kand. (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Lidbeck, Åse, departementssekreterare (fr.o.m. den 1 mars 1975 t.o.m. den 30 juni 1976)

Rollén, Berit, t.f. byråchef (fr.o.m. den 14 januari 1975)

Lokal: Arbetsmarknadsdepartementet, Mynttorget 2, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren)

Direktiven för delegationen, se 1975 års kommittéberättelse A 24.

Delegationen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fem sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av delegationens arbete.

Delegationen har den 31 maj avgett en rapport (SOU 1976:34) Kortare arbetstid - När? Hur?

Delegationens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

11. Utredningen (A 1974:10) av arbetskraftsförhållandena inom jordbruks- och trädgårdsnäringen

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 13 september 1974 för utredning av arbetskraftsförhållandena inom jordbruks- och trädgårdsnäringen (se Post- och Inrikes tidn. den 21 september 1974):

Ordförande:

Andersson, J. Gunnar D., överdirektör

Ledamöter:

Kvarnström, Olof E., hortonom (t.o.m. den 25 januari 1976)
Skoglösa, Erling T., ombudsman (fr.o.m den 19 februari 1976)
Svensson, Börje, förbundsordförande
Experter;
Grenestedt, E. Lennart N., departementsråd (fr.o.m. den 22 juni 1976)
Gårdstedt, H. Birger, skolråd (fr.o.m. den 14 januari 1975)
Johansson, H. S. Kenneth, ombudsman (fr.o.m. den 22 juni 1976)
Knutsson, P. Gösta, byråchef (fr.o.m. den 14 januari 1975)
Ringholm, Bosse I. K., t.f. kansliråd (fr.o.m. den 17 december 1974 t.o.m. den 21 juni 1976)
Skoglösa, Erling T., ombudsman (fr.o.m. den 11 november 1975 t.o.m. den 18 februari 1976)
Wessén, Vilhelm, direktör (fr.o.m. den 28 november 1974)

Sekreterare:

Jönsson, J. Ove, f.d. byråchef (fr.o.m. den 16 november 1974)

Lokal: Storkyrkobrinken 13, 4 tr. Postadress: Arbetsmarknadsdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse A 25.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 14 sammanträden. Utredningen har företagit studieresa i Kristianstads län. Överläggningar har ägt rum med myndigheter och organisationer inom verksamhetsområdet.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under första halvåret 1977.

12. Referensgruppen (A 1974:11) för glesbygdsfrågor

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 8 november 1974 för att biträda vid arbetet med glesbygdsfrågor (se Post- och Inrikes tidn. den 23 november 1974):

Ordförande:
Petersson, Olof H. E., kansliråd

Ledamöter:
Berglund, Frida J., skolsköterska, led. av riksdagen
Jonasson, J. E. Bertil, lantbrukare, led. av riksdagen
Turesson, Bo, statsråd
Westberg, H-O. (Olle), svarvare, led. av riksdagen
Ågren, Lars O. T., direktör
Åkerlund, Hans E., byråchef

Sekreterare:
Rangrost, Johny A. P., departementssekreterare

Lokal: Arbetsmarknadsdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 08/763 10 00 (ordföranden och sekreteraren)

Direktiven för referensgruppen, se 1975 års kommittéberättelse A 26.

Referensgruppen har under tiden december 1975 - oktober 1976 hållit tre sammanträden. Härvid har diskuterats bl.a. glesbygdsfrågor som aktualiserats i riksdagens arbete. Referensgruppen har beretts tillfälle diskutera en av den interdepartementala arbetsgruppen för glesbygdsfrågor utarbetad broschyr om glesbygd och glesbygdspolitik.

Referensgruppens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

13. Utredningen (A 1975:01) om företagsutbildningen

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 27 februari 1975 för att utreda frågor om utbildning i företag (se Post- och Inrikes tidn. den 22 mars 1975):

Ordförande:
Rehnberg, K. Bertil, generaldirektör

Sakkunniga:

Berglund, Frida J., skolsköterska, led. av riksdagen
Petersson, Karl Anders P., bankkamrer, led. av riksdagen

Experter:

Andersson, Tryggve E., sektionschef (t.o.m. den 6 maj 1976)
Berggren, Sören V., utbildningsintendent (fr.o.m. den 5 november 1975)
Brandgård, Evert, utbildningsintendent
Christiani, F.-O. Gunnar, ombudsman
Engfors, Gösta S., 1:e sekreterare (fr.o.m. den 7 maj 1976)
Fogelström, Siv E., ombudsman
Gårmark, Thore O., direktör (fr.o.m. den 5 november 1975)
Landqvist-Westh, Inga-Lill, ombudsman
Larsson, Hans F. L., ombudsman (fr.o.m. den 5 november 1975)
Lindström, Lars E., ombudsman (fr.o.m. den 5 november 1975)
Murray, U. Mac, departementssekreterare
Persson, A. Henry, ombudsman
Rask, Lars G., civilingenjör
Ringholm, Bosse I. K., t.f. kansliråd
Sahlén, G. Anna-Stina P., ombudsman (fr.o.m. den 5 november 1975)
Tapper, Gunilla M., sekreterare
Wärn, Bo H., sektionschef

Sekreterare:

Gussing, N. Ragnar J., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 8 oktober 1975)

Bitr. sekreterare:

Eliasson, Kerstin E., fil. kand. (fr.o.m. den 1 december 1975)
Rangrost, Johny A. P., departementssekreterare

Lokal: Storkyrkobrinken 13. Postadress: Arbetsmarknadsdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse A 20.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av kommitténs arbete. Därutöver har sammanlagt tolv sammanträden hållits med särskilda arbetsgrupper för industri, kommuner och landsting resp. privata tjänster.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under första halvåret 1977.

14. Utredningen (A 1975:02) om näringshjälp m. m.

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 7 oktober 1975 för utredning om näringshjälp m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 20 september 1975):

Utredningsman:
Jansson, N. Ewald, f.d. förbundsordförande

Experter:
Lundqvist, J. Erling, ingenjör
Petrén, Finn H., sekretariatschef

Sekreterare:
Rågfeldt, B. Gunnar, förste byråsekreterare

Lokal: Storkyrkobrinken 13. Postadress: Arbetsmarknadsdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse A 21.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tio sammanträden med experterna samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av kommitténs arbete.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under första kvartalet 1977.

15. Utredningen (A 1975:03) om företagareföreningarna

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 3 oktober 1975 för att utreda företagareföreningarnas ställning och roll inom den närings- och regionalpolitiska organisationen m.m. (se Post- och Inrikes tidn. den 22 november 1975):

Ordförande:
Frithiofson, Karl A. F., landshövding

Ledamöter:
Andersson, Sven G., frisörmästare, led. av riksdagen
Ericsson, Paul L., landstingsråd
Fridolfsson, Filip W., fabrikör, led. av riksdagen
Hjalmarsson, E. Birgit, kurator, f.d. led. av riksdagen
Olsson, Johan A., fabrikör, led. av riksdagen
Rask, Karl A., fabrikör, f.d. led. av riksdagen

Experter:
Fredén, Erland, direktör (fr.o.m. den 28 april 1976)
Lindeberg, Per Erik G., hovrättsassessor (fr.o.m. den 27 januari 1976)

Lindström, J. Christian, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 augusti 1976)
Stångberg, Olle H., departementssekreterare (fr.o.m. den 27 januari 1976)

Sekreterare:
Söderberg, Bo K. G., departementssekreterare

Bitr. sekreterare:
Häggmark, Lars A., byrådirektör
Strömgren, Bo E., departementssekreterare (fr.o.m. den 4 juni 1976)

Lokal: Storkyrkobrinken 13. Postadress: Arbetsmarknadsdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se del II A 2. Tilläggsdirektiv, se del II A 6.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete i början av år 1977.

16. Utlänningslagkommittén (A 1975:04)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 23 oktober 1975 för att företa en översyn av utlänningslagstiftningen (se Post- och Inrikes tidn. den 3 november 1975):

Ordförande:
Petri, Carl Axel H., kammarrättspresident

Ledamöter:
Gustafsson, Kerstin, förbundsjurist (fr.o.m. den 22 juni 1976)
Göransson, J. Olle, verkmästare, led. av riksdagen (fr.o.m. den 22 juni 1976)
Hauser, Urs W., sekreterare (fr.o.m. den 22 juni 1976)
Werenfels-Röttorp, Monica S., sekreterare (fr.o.m. den 22 juni 1976)

Sakkunniga:
Esbjörnsson, Esbjörn, byråchef (fr.o.m. den 22 juni 1976)
Wahlström, Stina M., departementsråd (fr.o.m. den 22 juni 1976)
Wikrén, R. O. Gerhard, hovrättsassessor (fr.o.m. den 22 juni 1976)
Öberg, N. P. Kjell, generaldirektör (fr.o.m. den 22 juni 1976)

Sekreterare:
Isacsson, Karin, byråchef

Bitr. sekreterare:
Cronstedt, Nane M., t.f. kammarrättsassessor (fr.o.m. den 1 september 1976)

Lokal: Storkyrkobrinken 13. Postadress: Arbetsmarknadsdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren)

Direktiven för kommittén, se del II A 1.

Kommittén har under tiden juni - oktober 1976 hållit två sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter och andra som berörs av kommitténs arbete.

Kommitténs arbete beräknas pågå under hela år 1977.

17. Expertgruppen (A 1975:05) för invandringsforskning (IFO)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 18 december 1976 för att fastställa forskningsbehov i frågor rörande in- och utvandring m.m.:

Ordförande:
Rehn, L. Gösta, professor

Ledamöter:
Haavio-Mannila, Elina, professor
Hauser, Urs W., sekreterare
Himmelstrand, J. Ulf I., professor
Landin, Palle J., avdelningsdirektör
Lövgren, Esse T. C., undervisningsråd
Myrdal, Hans Göran, direktör
Nord, Lars O. S., docent
Réke-Dravina, Velta T., professor
Wallberg, Klas H. S., avdelningschef
Wahlström, Stina M., departementsråd
Öberg, N. P. Kjell, generaldirektör

Sekreterare:
Widgren, Jonas O., byrådirektör

Bitr. sekreterare:
Landén, C. G. Ragnar, byrådirektör (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Reinans, Sven, byrådirektör (fr.o.m. den 1 mars 1976)

Lokal: Arbetsmarknadsdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren)

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Expertgruppen har under tiden januari - oktober 1976 hållit fyra sammanträden. Expertgruppen har sammanställt en arbetsplan vilken anger områden som bör prioriteras vad gäller statistik och forskning med anknytning till internationell migration och invandrarnas sociala och kulturella situation. I enlighet med ett särskilt uppdrag av den 13 september

1976 har expertgruppen inlett en utredning av frågan om statistik över befolkningens språktillhörighet. Dessutom pågår planering av ett antal forskningsprojekt.

Expertgruppens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

18. Utredningen (A 1976:01) om företagshälsovården och den yrkesmedicinska verksamheten

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 26 februari 1976 för att utreda vissa frågor om företagshälsovård och yrkesmedicin (se Post- och Inrikes tidn. den 6 mars 1976):

Ordförande:
Danielson, Gunnar H., generaldirektör

Ledamöter:
Bengtsson, K. E. Bengt, ombudsman, led. av riksdagen
Breidensjö, Monica, ombudsman
Kjellstrand, Leif, ombudsman
Lindström, Gunnar, direktör
Wilander, Sven E., landstingsråd
Östrand, P. Olov (Olle), mätningsföreståndare, led. av riksdagen

Experter:
Bartley, A. Osborne, professor
Bolinder, S. Erik G., med. lic.
Bratthall, Birgitta, departementssekreterare
Gerhardsson, Gideon, professor
Glaas, Sten-Ove, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 19 maj 1976)
Gullberg, Hans E., hovrättsråd (fr.o.m. den 3 maj 1976)
Lindström, Jöns A., departementssekreterare
Lundgren, Nils, professor
Magnusson, Egon S. I., yrkeshygieniker
Masreliez, Nils G., med. lic.
Nerell, Gunnar H. T., leg. läkare (fr.o.m. den 3 maj 1976)
Näslund, Per Olof A., sektionschef
Pettersson, Birgitta, förste sekreterare (fr.o.m. den 3 maj 1976)
Söderström, Anders, avdelningsdirektör (t.o.m. den 18 maj 1976)
Wennström, K. Gunnar, avdelningschef

Bitr. sekreterare:
Båsk, Inga-Lill, forskningsassistent (fr.o.m. den 1 juni 1976)
Hildeland, Erling K. I., planeringschef (fr.o.m. den 1 juli 1976)

Direktiven för utredningen, se del II A 3.

Utredningen har under tiden mars - oktober 1976 hållit tre sammanträden.
Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

19. Nya arbetsrättskommittén (A 1976:02)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 10 juni 1976 för att utreda vissa frågor på det arbetsrättsliga området (se Post- och Inrikes tidn. den 17 juni 1976):

Ordförande:
Nilsson, Åke, f.d. förbundsordförande

Ledamöter:
Andersson, Kerstin V., led. av riksdagen
Ekeberg, Per Olof, förbundsjurist
Elmstedt, Claes Y., lantbrukare, led. av riksdagen (t.o.m. den 30 november 1976)
Fagerlund, Bengt O. H., assistent, led. av riksdagen
Gustafsson, Stig G., förbundsjurist, f.d. led. av riksdagen
Jonsson, Elver A. D., postiljon, led. av riksdagen
Nilsson, Jan-Ivan, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 december 1976)
Nordlander, K. Åke, direktör
Persson, Kurt I., kansliråd
Westerberg, Lars G. I., andre ordförande i LO
Winberg, S. Håkan, hovrättsråd, led. av riksdagen

Sakkunniga:
Ahlvarsson, Lars I., direktör
Bäckström, N. Birger, förste sekreterare
von Feilitzen, Styrbjörn O. R., direktör
Forstadius, Erik L. W., direktör (fr.o.m. den 15 september 1976)

Experter:
Bergqvist, Olof, hovrättsassessor
Jansson, Stig L., hovrättsassessor (fr.o.m. den 16 november 1976)
Johansson, Bengt K. Å., departementsråd
Lunning, Lars G. H., hovrättsassessor

Sekreterare: Eriksson, Lars G., hovrättsassessor

Lokal: Storkyrkobrinken 13. Postadress: Arbetsmarknadsdepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren)

Direktiven för kommittén, se del II A 5.

Kommittén har under tiden juni - oktober 1976 hållit tre sammanträden. Kommitténs arbete beräknas pågå under hela år 1977.

20. Organisationskommittén (A 1976:03) för centrum för arbetslivsfrågor

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 9 september 1976 för att förbereda tillkomsten av centrum för arbetslivsfrågor:

Ordförande:
Johansson, Bengt K. Å., departementsråd

Ledamöter:
Ahlvarsson, Lars I., direktör
Hagman, B. Anders, bitr. avdelningsdirektör
Haldén, J. O. Folke, direktör
Jonasson, Sven G. J., utredningschef
Kirsebom, Bjarne A., kanslisekreterare
Lidbom, Tore E., ombudsman
Oscarsson, Bo S. I., kanslichef
Persson, Kurt-Inge, departementsråd
Pettersson, H. A., psykolog

Expert:
Ribbing, Erling G., avdelningsdirektör

Sekreterare:
von Otter, Casten, fil. dr, universitetslektor

Bitr. sekreterare:
Öhman, Per I., fil. stud.

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Organisationskommittén har under tiden september - oktober 1976 hållit tre sammanträden.

Organisationskommittén har i november 1976 avlämnat rapport ang. riktlinjer för institutets verksamhet.

Uppdraget beräknas vara slutfört vid årsskiftet 1976-1977.

21. Kommittén (Ju 1976:08) att utreda frågor om jämställdhet mellan män och kvinnor, m.m.

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 12 augusti 1976 för att utreda frågor om jämställdhet mellan män och kvinnor, m.m.:

Ordförande:
Andersson, Karin E., förbundssekreterare, led. av riksdagen (fr.o.m. den 17 november 1976)

Leijon, A. M. M. (Anna-Greta), förutv. statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 28 september 1976)

Vice ordförande:

Ahrland, Karin M., förste länsassessor led. av riksdagen (fr.o.m. den 17 november 1976)

Ledamöter:

Ahrland, Karin M., förste länsassessor, led. av riksdagen (t.o.m. den 16 november 1976)
Bergström, N. Hans I., sakkunnig (fr.o.m. den 30 november 1976)
Fredgardh, K. Sonja, redaktör, led. av riksdagen (t.o.m. den 29 november 1976)
Frändås, S. G. Berit, adjunkt, f.d. led. av riksdagen (t.o.m. den 29 november 1976)
Leijon, A. M. M. (Anna-greta), förutv. statsråd, led. av riksdagen (fr.o.m. den 30 november 1976)
Marklund, Eivor I., fru, led. av riksdagen
Mogård, Britt E. T., statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 29 november 1976)
Sundgren, E. Roland, ombudsman, led. av riksdagen
af Ugglas, M. Margareta, led. av riksdagen (fr.o.m. den 30 november 1976)

Experter i referensgrupp (s.k. stora delegationen):

Ahlmark, Per A., statsråd (tillika ordförande i referensgruppen fr.o.m. den 17 november 1976)
Mogård, Britt E. T., statsråd (tillika förste vice ordförande i referensgruppen fr.o.m. den 17 november 1976)
Olsson, Elvy E., statsråd (tillika andre vice ordförande i referensgruppen fr.o.m. den 17 november 1976)
Bartley, A. Osborne, professor
Bodström, T. Lennart, förbundsordförande
Brännström, Gurli (Gullan), riksförbundsordförande
Carlsson, G. Rune, förbundsdirektör
Fraenkel, Ingegärd C., studierektor, led. av riksdagen
Fredgardh, K. Sonja I., redaktör
Giesecke, Curt-Stefan, verkställande direktör
Järdler, Sven A., direktör
Löwbeer, Hans, universitetskansler
Mattson, Lisa, förbundsordförande, led. av riksdagen
Mogård, Britt E. T., statsråd
Nilsson, Gunnar E., led. av riksdagen/s
Orring, Jonas A., generaldirektör
Palmaer-Johansson, S. G. Eva, förbundsordförande

Rehnberg, Bertil K., generaldirektör
Rexed, Bror A., generaldirektör
Sandström-Kistner, Inger P. M., förbundsordförande
Uggla, Karl-Lennart, generaldirektör

Ersättare för expert:
Andrén, A. Gunnar, förhandlingsdirektör (för Uggla)
Baude, Annika M. C., avdelningschef (för Rexed)
Bergström, Olof W., avdelningschef (för Rehnberg)
Dahlgren, Elsa B., byrådirektör (för Sandström-Kistner)
Edner, T. Margaretha, andre vice ordförande (för Mogård)
Eriksson, B. Sune, direktör (för Järdler)
Gradin, Anita I., led. av riksdagen/s (för Mattson)
Jonasson, Sven G. J., utredningschef (för Bodström)
Lindahl-Kiessling, Kerstin M., professor (för Löwbeer)
Linde, I. Gertie, farm. kand. (för Brännström)
Royen, Sverre N. H., direktör (för Carlsson)
Rugfelt, K. E. Lennart, direktör (för Giesecke)
Ulfheim, Monica H. V., pol. mag. (för Bartley)
Westin, Aina V. H., ombudsman (för Nilsson)
Westin, F. E. Margareta, undervisningsråd (för Orring)
Wahlberg, E. Marianne, avdelningschef (för Fraenkel)
Waldén, G. Louise, redaktör (för Palmaer-Johansson)

Sekreterare:
Kjellberg, Bo A., sekreterare (fr.o.m. den 1 juli 1975)

Bitr. sekreterare:
Lundberg, D. Bergliot, ombudsman (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Lokal: Stora Gråmunkegränd 8, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren)

Direktiven för kommittén, se del II Ju 10. Tilläggsdirektiv, se del II A 7.

Genom beslut den 21 oktober 1976 har kommittén förts från justitie- till arbetsmarknadsdepartementet.

Kommitténs arbete beräknas pågå under hela år 1977.

Bostadsdepartementet

Inom detta avsnitt har följande kommittéer avslutat sin verksamhet under år 1976: 5, 6, 8 och 9

Följande kommittéer inom avsnittet fullgör inte egentligt utredningsuppdrag: 1, 2, 3, 7, 9, 10 och 11

1. Låneunderlagsgruppen (In 1966:27)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts beslut den 29 oktober 1964 för att inom inrikesdepartementet biträda med utredning rörande förhållandet mellan låneunderlag och pantvärde för bostadslån samt däremot svarande produktionskostnader:

Ordförande:

Andersson, Sven Åke V., tf. länsbostadsdirektör (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Carlsson, G. Arne V., departementsråd (t.o.m. den 31 december 1975)

Ledamöter:

Andersson, Sven Åke V., tf. länsbostadsdirektör (t.o.m. den 31 december 1975)

Bernhard, Harry B., överingenjör (t.o.m. den 11 november 1975)

Billström, P. O. Frithiof, statistikchef

Eriksson, Björn G., departementssekreterare (t.o.m. den 11 november 1975)

Ivarsson, I. Holger, t.f. överingenjör (fr.o.m. den 12 november 1975)

Ledstedt, K. Gösta I., ingenjör (fr.o.m. den 1 maj t.o.m. den 8 november 1976)

Mildner, Erwin A., fil. lic.

Nilsson, Kerstin E., departementssekreterare (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Nordberg, S. Ivar, ombudsman, led. av riksdagen (fr.o.m. den 12 november 1975 t.o.m. den 8 november 1976)

Thunell, Sten H. A., ombudsman (fr.o.m. den 12 november 1975)

Zetterquist, Urban G., departementssekreterare (fr.o.m. den 9 november 1976)

Experter:

Högberg, Bernt L., ingenjör (fr.o.m. den 1 januari 1975)

Ivarsson, I. Holger, t.f. överingenjör (t.o.m. den 11 november 1975)

Jargin, Ingvar, ingenjör

Johnsson, Sten B., ingenjör (t.o.m. den 30 april 1976)

Ledstedt, K. Gösta I., ingenjör (fr.o.m. den 9 november 1976)
Lindén, Yngve T., byråchef
Lindh, Åke H., andre förbundsordförande
Mongård, Erik E., ingenjör
Stahre, N. Gunnar, t.f. avdelningsdirektör (fr.o.m. den 12 november 1975)

Sekreterare:
Rosberg, K. Gustav A., avdelningsdirektör

Lokal: Statistiska centralbyrån, Avdelningen för areell statistik, Enheten för bostäder och fastigheter, Karlavägen 100, 102 50 Stockholm, tel. växel 14 05 60 (sekreteraren)

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Arbetsgruppen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden.

Gruppen har avlämnat en PM angående undersökning av projekt, kostnads- och pantvärdeändringar mellan preliminär och slutlig ansökan om statligt bostadslån för flerfamiljshus med preliminärt beslut år 1971.

Arbetsgruppen beräknas fortsätta sitt arbete under hela år 1977.

2. Delegationen (In 1967:30) för bostadsfinansiering

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 september 1966 med uppgift att bereda och avge förslag avseende vissa spörsmål och ärenden som äger samband med bostadsbyggandets finansiering:

Ordförande:
Svenson, S. Göte, f.d. statssekreterare (t.o.m. den 31 oktober 1976)
Scherman, Karl Gustaf, statssekreterare (fr.o.m. den 1 november 1976)

Ledamöter:
Andersson, J. Gunnar D., överdirektör
Berg, Bengt Åke, budgetchef (fr.o.m. den 1 januari 1975 t.o.m. den 2 december 1976)
Eklöf, Kurt G.A., riksbanksdirektör (t.o.m. den 10 februari 1976)
Elison, Magnus L., byråchef
Karlsson, Erik L., bitr. riksbanksdirektör (fr.o.m. den 11 februari 1976)
Wohlin, Lars M., statssekreterare (fr.o.m. den 3 december 1976)

Sekreterare:
Jussil, Sune K., kansliråd

Bitr. sekreterare:
Grundwall, K. Ricard, kanslisekreterare

Lokal: Bostadsdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren)

Direktiven för delegationen, se 1967 års riksdagsberättelse In 30.

Delegationen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tre sammanträden samt kontinuerligt haft överläggningar med kreditinstituten i olika frågor om kreditförsörjningen till bostadsbyggandet.

Delegationens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

3. Rådgivande expertgruppen (C 1970:24) för fysisk riksplanering

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndiganden den 9 oktober 1969 och den 26 oktober 1973 för att såsom rådgivande expertgrupp i den omfattning departementschefen bestämmer biträda vid den pågående utrednings- och försöksverksamheten beträffande fysisk riksplanering:

Ordförande:
Holm, J. Lennart, generaldirektör

Sakkunniga:
Ahlberg, Carl-Fredrik J., professor
Biörnstad, Margareta, överantikvarie
Björk, Sven E. J., professor
Brasch, Erik, byråchef (fr.o.m. den 1 september 1975)
Esping, F. Lars-Erik, avdelningschef
Falk, Erik G. R., avdelningschef (fr.o.m. den 1 september 1975)
Fladvad, J. Arne, direktör
Helmfrid, Staffan, professor (fr.o.m. den 1 september 1975)
Johansson, Östen B., byråchef
Kragh, Börje R. V., professor
Matsson, Sven-Arne, överlantmätare
Sörensen, S. Ingemar K., byråchef (fr.o.m. den 1 september 1975 t.o.m. den 7 december 1976)
Wendt, Curt A. G., byråchef (fr.o.m. den 8 december 1976)
Ågren, Lars O. T., direktör

Sekretariat: Bostadsdepartementets enhet för fysisk riksplanering, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. 763 10 00

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Expertgruppen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fyra sammanträden.

Expertgruppens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

4. Utredningen (C 1972:01) rörande miljöproblem m. m. i vissa industriområden

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 18 februari 1972 för att utreda särskilda problem m. m. i samband med utbyggnad av vissa stora industrianläggningar (se Post- och Inrikes tidn. den 13 mars 1972):

Ordförande:
Spendrup, K. Aksel, avdelningschef (fr.o.m. den 7 november 1975)

Sakkunniga:
Daglund, Sven B., ombudsman (fr.o.m. den 13 november 1975)
Eriksson, B. Sune, direktör
Jönsson, N. Börje, förste förbundsordförande
Kahlin, Tage H. G., direktör
Nilsson, Karl-Erik, bitr. direktör
Svensson, Kjell R., kansliråd

Experter:
Ahlgren, Nils U., planeringschef (fr.o.m. den 7 november 1975)
Heimbürger, H. Peter, byråchef (fr.o.m. den 7 november 1975)
Önnesjö, Mats S. G. E., departementssekreterare (t.o.m. den 14 mars 1976)

Sekreterare:
Myhlback, Lennart, departementssekreterare (fr.o.m. den 1 april 1976)
Swanson, Owe, departementssekreterare (t.o.m. den 14 mars 1976)

Bitr. sekreterare:
Brandel, Magnus, socionom (fr.o.m. den 1 april 1976)

Lokal: Linnégatan 7, 114 47 Stockholm, tel. 67 53 36 (sekreteraren)

Direktiven för utredningen, se 1973 års riksdagsberättelse C 12.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

5. Utredningen (C 1973:01) för vissa uppgifter avseende allmänna kartläggningen

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 18 maj 1973 för att utreda vissa uppgifter avseende allmänna kartläggningen (se Post- och Inrikes tidn. den 14 juni 1973):

Utredningsman:
Andersson, L. Sune J., överdirektör

Sekreterare:
Persson, Sture, kansliråd

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Utredningen har under tiden november 1975 - september 1976 hållit 12 sammanträden.

Utredningen har den 9 september 1976 avgett betänkandet (Ds B 1976:1) Lantmäteriverket - Liber, förslag till närmare uppgiftsfördelning inom kartverksamheten m.m.

Uppdraget är därmed slutfört.

6. Utredningen (B 1974:01) rörande vattenkraftutbyggnader i norra Norrland

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 31 maj 1974 för att utreda vattenkraftutbyggnader i norra Norrland (se Post- och Inrikes tidn. den 24 juni 1974):

Utredningsman:
Ekström, E. Sören, kansliråd

Experter:
Cederstam, Lennart H., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 15 maj 1975)
Hjorth, Lars E. A., kansliråd
Jönsson, Per Ivan, vattenrättsråd
Oscarsson, Gösta H., departementssekreterare
Rönström, B. Thomas, departementssekreterare
Söderström, Bengt H. T:son, departementssekreterare
Wetterhall, Sven C. E., byråchef

Sekreterare:
Nyström, Örjan N. Th., byrådirektör

Bitr. sekreterare:
Anefall, Bengt, arkitekt

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse B 12.

Utredningen har under tiden november 1975 - maj 1976 hållit 27 sammanträden. Utredningen har den 19 augusti 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:28) Vattenkraft och miljö 3.

Uppdraget är därmed slutfört.

7. Rådgivande expertgruppen (B 1974:02) för översyn av byggnadslagstiftningen

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 31 maj 1974 för att såsom rådgivande expertgrupp i den omfattning som departementschefen bestämmer biträda vid det fortsatta arbetet inom departementet med översyn av byggnadslagstiftningen:

Ordförande:
Netzén, K. Gösta, f.d. landshövding, f.d. led. av riksdagen

Sakkunniga:
Bergegren, Astrid, f.d. led. av riksdagen
Bouvin, J. Åke, rättschef
Delin, Lars A., regeringsråd (t.o.m. den 31 december 1975)
Holm, J. Lennart, generaldirektör
Hörlén, S. Ingemar (Inge), borgarråd
Lauritz, L. Yngve, kommunstyrelseordförande
Lidgard, H. Bertil I., jur. kand., led. av riksdagen
Nilsson, Jan-Ivan N., lantbrukare, led. av riksdagen
Tobé, Erik I., f.d. överlantmätare, f.d. led. av riksdagen

Sekretariat: Bostadsdepartementets rättssekretariat, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Expertgruppen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit två sammanträden.

Expertgruppens arbete beräknas bli slutfört vid årsskiftet 1976-77.

8. Byggadministrationsutredningen (B 1974:04)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 4 oktober 1974 för att utreda den statliga organisationen för uppgifter avseende byggnadsväsen, fysisk planering och bostadspolitik (se Post- och Inrikes tidn. den 5 november 1974):

Utredningsman:
Svenson, S. Göte, f.d. statssekreterare

Experter:
Andersson, Sven Åke V., t.f. länsbostadsdirektör (fr.o.m. den 20 augusti 1975)
Berggren, Göte B., byråchef
Larsson, Elis R., länsbostadsdirektör

Orrell, P. Krister, departementssekreterare
Yngvesson, Nils H., kommunalråd
Åberg, Fritz A., avdelningsdirektör

Sekreterare:
Myhlback, Lennart, departementssekreterare
Wisén, Jan H., byrådirektör

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse B 15.

Utredningen har under tiden november 1975 - april 1976 hållit fem sammanträden med experterna.

Utredningen har den 18 maj 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:26) Bostadsverket, samordning - decentralisering.

Uppdraget är därmed slutfört.

9. Kommittén (B 1974:05) för de svenska förberedelserna för FN:s konferens om bostads- och bebyggelsemiljö (HABITAT)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 25 oktober 1974 med uppdrag att svara för de svenska förberedelserna inför FN:s konferens om bostads- och bebyggelsemiljö i Vancouver, Kanada, år 1976:

Ordförande:
Carlsson, G. Ingvar, förutv. statsråd, led. av riksdagen

Ledamöter:
Belfrage, Frank, departementsråd (fr.o.m. den 1 juli 1975)
Bergman, Per R., direktör, led. av riksdagen (fr.o.m. den 19 augusti 1975)
Bernhard, Harry B., överingenjör
Billing, Knut, sekreterare (fr.o.m. den 19 augusti 1975)
Eriksson, Olle E., professor
Holm, J. Lennart, generaldirektör
Krantz, Birgit, arkitekt (fr.o.m. den 19 augusti 1975)
Lindgren, I. Lennart, departementssekreterare
Olsson, Elvy E., statsråd, led. av riksdagen (fr.o.m. den 19 augusti 1975)
Strömberg, Karl-Erik J., skoldirektör, led. av riksdagen (fr.o.m. den 19 augusti 1975)
Svenson, S. Göte, f.d. statssekreterare
Thorsson, Inga M., statssekreterare, led. av riksdagen
Ågren, Lars O. T., direktör
Årlin, Ingrid S., kansliråd

Sekreterare:
Persson, Sture, kansliråd
Wettergren-Viklund, B. M. Elisabet, fil. kand.

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tre sammanträden.

Kommittén beräknas avsluta sitt arbete under år 1976.

10. Expertgruppen (B 1974:06) för forskning om fysisk planering och bebyggelse

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 december 1974 för forskning om fysisk planering och bebyggelse (se Post- och Inrikes tidn. den 3 februari 1975):

Ordförande:

Olsson, Rune I., departementsråd

Ledamöter:

Agius, Roland H., kommunalråd
Antoni, Nils A. T., professor
Boalt, Carin M., professor
Borelius, M. Anna B., överingenjör
Damgren, H. G. Fredrik, kansliråd
Eriksson, E. Olof, professor
Heimbérger, H. Peter, byråchef
Karlsson, Bengt Olof, kansliråd
Svensson, Nils-Eric, direktör
Thufvesson, Bengt E., departementsråd
Törnqvist, Gunnar E., professor
Welin, E. Gösta, direktör

Sekreterare:

Häggroth, R. Sören, 1:e byråsekreterare

Lokal: Bostadsdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (sekreteraren)

Direktiven för expertgruppen, se 1976 års kommittéberättelse B 13.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit fyra sammanträden. Därutöver har sammanträden hållits inom särskilda arbetsgrupper.

Kommitténs arbete beräknas pågå under hela år 1977.

11. Bostadssociala delegationen (B 1975:01)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 3 april 1975 för beredning av frågor angående särskilda åtgärder i vissa bostadsområden med uthyrningssvårigheter (se Post- och Inrikes tidn. den 12 april 1975):

Ordförande:

Dahl, R. Birgitta, förste byråsekreterare, led. av riksdagen (t.o.m. den 1 december 1976)

Gahrton, Per, redaktör, led. av riksdagen (fr.o.m. den 2 december 1976)

Ledamöter:

Bergqvist, G. Holger, kommunalråd

Elgfelt, Göran, kommunalråd

Jinnegård, O. Eskil A., kommunalråd

Magnusson, K. E. Göran, kommunalråd

Persson, John-Olof, borgarråd

Samuelsson, Ingvar A. V., kommunalråd

Yngvesson, Nils H., kommunalråd

Årlin, Ingrid S., kansliråd

Experter:

Boberg, Leif E., organisationschef (fr.o.m. den 20 februari 1976)

Carlsson, Sten-Göran, ombudsman (fr.o.m. den 1 november 1976)

Eckerdal, A. Ingmar, skolinspektör (fr.o.m. den 22 maj 1975)

Eklind, Kent, t.f. forskningssekreterare (fr.o.m. den 1 november 1976)

Hallberg, Bengt O. L., ombudsman (fr.o.m. den 22 maj 1975)

Hallqvist, Ulrika, fritidsledare (fr.o.m. den 15 september 1976)

Hedberg, G. Christer, ombudsman (fr.o.m. den 1 december 1976)

Hollmann, Sture L., ombudsman (fr.o.m. den 22 maj 1975)

Holm, Tommy, assistent (fr.o.m. den 15 november 1976)

Jansson, Sven I., direktör (fr.o.m. den 22 maj 1975)

Jonsson, Bo, assistent (fr.o.m. den 1 oktober 1976)

Jönsson, Ulf G., sektionschef (fr.o.m. den 1 september 1976)

Kanmert, Ulf V. O., assistent (fr.o.m. den 15 november 1976)

Lovén, John T., sektionschef (fr.o.m. den 22 maj 1975)

Nordström, Jan R., lärare (fr.o.m. den 18 augusti 1976)

Pettersson, Bert-Ove G., andre förbundsordförande (fr.o.m. den 22 maj 1975)

Ramnek, Lennart J., direktör (t.o.m. den 19 februari 1976)

Rudebeck, Karin L., utredningssekreterare (fr.o.m. den 15 november 1976 t.o.m. den 15 januari 1977)

Zughaft, Wolf M., socionom (fr.o.m. den 1 december 1976)

Sekreterare:

Bergman, Sven-Eric, avdelningschef (fr.o.m. den 2 juni 1975 t.o.m. den 31 oktober 1976)

Lokal: Linnégatan 7, 114 47 Stockholm, tel. 67 57 53 (sekreteraren)

Direktiven för delegationen, se 1976 års kommittéberättelse B 14.

Delegationen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit åtta sammanträden samt därutöver besökt ett antal kommuner och bostadsområden.

Delegationen har vidare fattat beslut om samverkan med 12 kommuner.

Delegationens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

12. Gatukostnadsutredningen (B 1975:02)

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 15 maj 1975 för att utreda nytt avgiftssystem för kommunalt gatubyggande m.m. (se Post- och Inrikes tidn. den 7 juni 1975):

Sakkunnig:

Åmark, Sven O. F., kansliråd (fr.o.m. den 24 maj 1975)

Experter:

Johansson, N. Gunnar, förste ingenjör (fr.o.m. den 1 oktober 1975 t.o.m. den 31 december 1976)

Nordell, Olof, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 november 1975)

Persson, N. Ingvar, sekreterare (fr.o.m. den 1 oktober 1975)

Lokal: Bostadsdepartementet, Jakobsgatan 26, Fack, 103 20 Stockholm, tel. växel 763 10 00 (utredningsmannen)

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse B 15.

Den sakkunnige har jämte experten Johansson, som har biträtt på heltid, under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tio sammanträden med övriga experter samt företagit studieresor till ett antal kommuner. Därutöver har överläggningar hållits med en i samråd med svenska kommunförbundet utsedd referensgrupp samt myndigheter, kommittéer, arbetsgrupper och andra som berörs av utredningsuppdraget. Arbetet har bedrivits i nära kontakt med den arbetsgrupp som inom bostadsdepartementet överarbetar bygglagutredningens betänkande (SOU 1974:21).

Den sakkunnige beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

Industridepartementet

Inom detta avsnitt har följande kommittéer avslutat sin verksamhet under år 1976: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 och 15

Följande kommittéer inom avsnittet fullgör inte egentligt utredningsuppdrag: 1, 2, 6, 7, 11, 13 och 14

1. Sveriges internationella byggnadskommitté (In 1970:34)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 juni 1970 med huvudsaklig uppgift att främja internationellt ekonomiskt, industriellt och tekniskt-vetenskapligt samarbete inom områdena för byggnadsindustri och byggnadsmaterialindustri, främst då det gäller bostadsbyggande:

Ordförande:
Cederwall, Gustav F. E., landshövding

Ledamöter:
Antoni, Nils A. T., professor
Bergvall, K. Lennart, arkitekt
Bernhard, Harry B., överingenjör
Brink, Stig H. E., expeditionschef (fr.o.m. den 1 maj 1976)
Ek, C. Olof, direktör (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Eriksson, Olof E., professor
Essunger, N. Gunnar R., överingenjör
Johnson, Arne I., professor
Karlén, F. Ingvar G. D., direktör
Leo, P. Gunnar, direktör (t.o.m. den 6 december 1976)
Liljefors, B. Anders, byggnadsråd
Lindström, S. Olle, direktör (fr.o.m. den 1 april 1974)
Myrlöv, Åke E., direktör
Näverfelt, Arne S., verkst. direktör (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Olsson, Esbjörn, utredningschef
Orlando, A. N. Henning, arkitekt
Persson, Rolf, direktör (fr.o.m. den 7 december 1976)

Sekreterare:
Bouveng, Richard E. F., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 februari 1975)

Lokal: Statens industriverk, Gamla riksdagshuset, Box 16315, 103 26 Stockholm, tel. 14 10 00 (sekreteraren)

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Inom ramen för ingångna samarbetsöverenskommelser med Förenta staterna, Japan, Polen, Sovjetunionen och Ungern har representanter för kommittén deltagit i överläggningar i Sverige och utomlands med företrädare för vederbörande lands bostads- och byggnadsmyndigheter m.fl. organ.

Kommittéens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

2. Elutredningen (I 1971:01)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 27 maj 1971 för att utreda frågor rörande eldistributionens och elproduktionens organisation (se Post- och Inrikes tidn. den 24 juni 1971):

Utredningsman:
Lemne, Mats H., landshövding

Experter:
Håkansson, Hans E. V., verkst. ledamot
Lindmark, Lars E., försäkringsdomare
Peterson, Tore E. S., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 oktober 1974)

Bitr. sekreterare:
Björk, Jan E., departementssekreterare (fr.o.m. den 1 september 1974)

Direktiven för utredningen, se 1972 års riksdagsberättelse I 14.

Utredningens arbete har enligt regeringens beslut den 22 januari 1976 avslutats i januari 1976.

3. Verkstadsindustridelegationen (I 1971:03)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1971 för samordning av utredningsverksamheten rörande verkstadsindustrin (se Post- och Inrikes tidn. den 18 januari 1972):

Ordförande:
Österberg, Gunnar R., kansliråd

Ledamöter:
Björck, Olle, direktör
Edin, Per-Olof, utredningschef (fr.o.m. den 1 oktober 1974)
Hellström, K. Birger, direktör
Söderberg, Stig J. F., ombudsman

Expert:
Johansson, B. Östen, byråchef (fr.o.m. den 1 oktober 1974)

Sekreterare:
Franson, Thomas P., departementssekreterare

Direktiven får delegationen, se 1972 års riksdagsberättelse I 16.

Delegationen har under tiden november 1975 - september 1976 hållit fyra sammanträden.

Delegationen har i juni 1976 avgett rapporten (SOU 1976:29) Verkstadsindustrins arbetsmarknad - Kartläggning av arbetskraftsströmmar.

Delegationens uppdrag har enligt regeringens beslut den 9 september 1976 avslutats vid utgången av september 1976.

4. Petroindustriutredningen (I 1972:04)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 april och den 7 juni 1972 för att utreda frågan om transport, raffinering och förädling av olja och naturgas (se Post- och Inrikes tidn. den 23 maj 1972).

Ordförande:
Grafström, Erik O. Hj., f.d. generaldirektör

Ledamöger:
Carlsson, Arne R., direktör
Eidem, Ingmar, tekn. dr
Gustafson, Sven H., bankkamrer, f.d. led. av riksdagen
Häll, Karl-Erik, ombudsman, led. av riksdagen
Nettelbrandt, Alfred, direktör
Paulsson, G. Valfrid V., generaldirektör
Tengroth, Bengt T., direktör
Ågren, Enar, förbundsordförande

Experter:
Carling, Alf G., docent (fr.o.m. den 7 januari 1974)
Fredenmark, Gunnar L., direktör
Gustavsson, S.A. Göran, civilingenjör
Kignell, Jan-Erik, direktör
Sjöström, Leif H. A., kansliråd (fr.o.m. den 1 juni 1975)
Thyberg, P. Jan, departementssekreterare

Sekreterare:
Löfgren, Torsten H., departementssekreterare

Bitr. sekreterare:
Sedvallson, B. Gunnar H., civilingenjör (t.o.m. den 14 juni 1976)

Direktiven för utredningen, se 1973 års riksdagsberättelse I 19.

Utredningen har under tiden november 1975 - september 1976 hållit fem sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete.

Utredningen har den 4 oktober 1976 avgett slutbetänkandet (SOU 1976:59) Petroindustrin i Sverige - Petroteknisk industri.

Uppdraget är därmed slutfört.

5. Utredningen (I 1972:08) om radioaktivt avfall (AKA-utredningen)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 december 1972 och den 28 december 1973 för att utreda frågor om högaktivt avfall från kärnkraftverk och om låg- och medelaktivt avfall (se Post- och Inrikes tidn. den 10 mars 1973 och den 31 maj 1974):

Ordförande:

Netzén, K. Gösta, f.d. landshövding, f.d. led. av riksdagen

Ledamöter:

Bergqvist, Jan G., pol. mag., led. av riksdagen
Larsson, K. Einar A., lantbrukare, led. av riksdagen
Larsson, Lars-Gunnar, professor
Takman, John O., överläkare, f.d. led. av riksdagen
Westlin, E. Arne, avdelningschef
Wijkman, Anders I. S., fil. kand., led. av riksdagen
Wååg, Nils Erik, byggnadsingenjör, led. av riksdagen
Ångström, Rune T., direktör, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 januari 1974)

Experter:

Ekevärn, Gunnar, generaldirektör
Hjärne, Leif R. D., fil. kand. (fr.o.m. den 15 mars 1974)
Hultgren, Åke V., fil. lic.
Larsson, Alf H., civilingenjör
Lindell, Bo G., professor
Lindgren, I. Lennart, departementssekreterare (fr.o.m. den 1 januari 1974)
Mandahl, K. Bertil G., ingenjör (fr.o.m. den 1 juli 1974)
Svenke, J. Erik K., direktör

Sekreterare:

Moding, A. Philip V., planeringsdirektör

Bitr. sekreterare:

Fransson, Hans G. V., byrådirektör (fr.o.m. den 1 maj 1974)

Direktiven för utredningen, se 1974 års riksdagsberättelse I 19. Tilläggsdirektiv, se 1975 års kommittéberättelse I 17.

Utredningen har under tiden november 1975 - juni 1976 hållit tio sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete. Härutöver har en grupp inom utredningen besökt Sovjetunionen.

Utredningen har i december 1975 avgett rapporten (Ds I 1975:8) Radioaktivt avfall - Lägesrapport om låg- och medelaktivt avfall och den 5 maj 1976 huvudbetänkandena (SOU 1976:30-32 och 41) Använt kärnbränsle och radioaktivt avfall.

Uppdraget är därmed slutfört.

6. Delegationen (I 1973:01) för informationssystemet företag - samhälle

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 23 februari 1973 för att utveckla informationssystemet samt leda och utvärdera försöksverksamheten enligt lagen (1972:826) om uppgiftsskyldighet i vissa planeringsfrågor (se Post- och Inrikes tidn. den 31 mars 1973):

Ordförande:

Pettersson, Karl-Henrik, planeringschef (fr.o.m. den 1 februari 1976)
Ribrant, Gunnar C. H., kansliråd (fr.o.m. den 15 februari 1974 t.o.m. den 31 januari 1976)

Ledamöter:

Frid, Sven Rune, byråchef
Holmqvist, Åke H., departementssekreterare
Hugosson, Kurt I., byråchef, led. av riksdagen
Karlsson, Bengt Olof, kansliråd (t.o.m. den 31 mars 1976)
Lönnqvist, Åke S. G., avdelningschef
Oscarsson, Gösta H., departementssekreterare

Ledamöter i rådgivande nämnden:

Ahlgren, Nils U., avdelningsdirektör (t.o.m. den 30 juni 1976)
Bergnéhr, Bosse, ombudsman (fr.o.m. den 1 oktober 1975 t.o.m. den 30 juni 1976)
Faxén, Karl-Olof, docent (t.o.m. den 30 juni 1976)
Hjalmarsson, Yngve H. J., utredningssekreterare (t.o.m. den 31 december 1975)
Kolk, Jaan, utredningssekreterare (fr.o.m. den 1 januari 1976 t.o.m. den 30 juni 1976)
Martin, Gerard E. K., revisor (t.o.m. den 30 juni 1976)
Paulsson, Gustav V., direktör (t.o.m. den 30 juni 1976)

Pettersson, Bengt A. G., avdelningschef (t.o.m. den 30 juni 1976)
Ridal, Håkan, länsarkitekt (t.o.m. den 30 juni 1976)
Royen, Sverre N. H., direktör (t.o.m. den 30 juni 1976)
Sandebring, Hans E., direktörsassistent (fr.o.m. den 1 mars 1974 t.o.m. den 30 juni 1976)
Sillén, Bo S. A., direktör (t.o.m. den 30 juni 1976)
Spendrup, K. Aksel, avdelningschef (t.o.m. den 30 juni 1976)
Ågren, Lars O. T., direktör (fr.o.m. den 1 mars 1974 t.o.m. den 30 juni 1976)

Experter:
Eriksson-Bergström, Solveig M., byrådirektör (fr.o.m. den 1 mars 1974)
Leander, Bo T. I., civilekonom (fr.o.m. den 1 juli 1975)
Magnusson, Leif R., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 mars 1974)
Öh, E. Tage, departementssekreterare (fr.o.m. den 1 mars 1974)

Sekreterare:
Rydberg, N. G. Harald, byråchef

Bitr. sekreterare:
Jakoby, Rein, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 16 oktober 1974)
Melin, S. Ingemar, fil. kand.

Direktiven för delegationen, se 1974 års riksdagsberättelse I 20.

Delegationen har under tiden november 1975 - juni 1976 hållit fyra sammanträden samt haft överläggningar med myndigheter, organisationer och andra som berörs av verksamheten. Därutöver har två sammanträden hållits i mindre arbetsgrupper.

Delegationen har utarbetat rekommendationer och instruktioner till ledning för arbetet vid de myndigheter, främst länsstyrelserna, som berörs av systemet. En enkät har genomförts under våren 1976 omfattande alla större och medelstora företag inom industri och partihandel. Försök med enkätsamverkan har prövats med sex kommuner och med sysselsättningsutredningen (A 1974:02). Tabellredovisning av höstenkäten 1975 till partihandeln har utarbetats och tillställts berörda företag. Skriftlig information till företagen har utsänts av flertalet länsstyrelser och många kommuner. Samtliga länsstyrelser och kommuner har även lämnat muntlig information om sin verksamhet och planering.

Delegationens arbete som kommitté har avslutats i och med den av statsmakterna beslutade försöksperiodens utgång den 30 juni 1976.

7. Delegationen (I 1973:03) för naturgasfrågor

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 mars 1973 för att samordna den svenska utrednings- och förhandlingsverksamheten m. m. avseende import av naturgas till Sverige:

Ordförande:
Grafström, Erik O. Hj., f.d. generaldirektör

Ledamöter:
Ekberg, J. Göran, direktör
Glimstedt, Ulf K. J., direktör
Gradin, Rolf U., civilingenjör
Holmqvist, Sture L., kommunalråd
Nordström, Bengt, planeringsdirektör
Philipson, P. Göran, direktör
Sköld, Per I., direktör

Experter:
Berling, Sven, direktör
Ekberg, Erik G., direktör
Elmberger, Per G., direktör
Lindgren, Claes, direktör
Persson, Ernst G., jägmästare
Thyberg, P. Jan, departementssekreterare

Sekreterare:
Gornitzka, Gunnar V., civilingenjör

Särskilda direktiv har ej meddelats.

Delegationens uppdrag har avslutats enligt regeringens beslut den 1 juli 1976.

8. Teknikupphandlingskommittén (I 1973:05)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 juni 1973 för att utreda frågor om offentlig upphandling och teknisk utveckling (se Post- och Inrikes tidn. den 23 juli 1973):

Ordförande:
Aler, Bo A. A., direktör

Ledamöter:
Gustafsson, Åke G., avdelningschef
Ribrant, Gunnar C. H., kansliråd
Uhler, Jan E., docent

Experter:
Bergström, Lars E. R., direktör
Larsson, Torsten A., teknisk direktör
Lübeck, S. A. Lennart, civilingenjör (fr.o.m. den 1 januari 1974)
Rey, Lars H., verkst. ledamot
Smedsfelt, K. Sigvard, överingenjör
Wiik, Curt H., kansliråd
Wikstrand, Rolf A. I., avdelningschef

Sekreterare:
Haegermark, C. Harald, civilingenjör (fr.o.m. den 1 januari 1974)

Bitr. sekreterare:
Eklund, Ulf R., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 10 februari 1975)

Direktiven för kommittén, se 1974 års riksdagsberättelse I 24.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tio sammanträden.

Kommittén har den 21 december 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:69) Teknikupphandling.

Uppdraget är därmed slutfört.

9. Forskningsavgiftskommittén (I 1974:01)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 mars 1974 för utredning rörande finansiering av stöd till industriell forskning och utveckling (se Post- och Inrikes tidn. den 18 april 1974):

Ordförande:
Resare, Bengt C. M., f.d. överdirektör (fr.o.m. den 17 april 1974)

Ledamöter:
Hammarberg, Sven O., ombudsman, f.d. led. av riksdagen (fr.o.m. den 17 april 1974)
Jordan, Kerstin R., redaktör, f.d. led. av riksdagen (fr.o.m. den 17 april 1974)
Ljung, Lars U., utredningssekreterare (fr.o.m. den 17 april 1974)
Olsson, Johan A., fabrikör, led. av riksdagen (fr.o.m. den 17 april 1974)
Petzäll, Ingvar A., direktör (fr.o.m. den 17 april 1974)
Träff, Sven-Olof A., direktör, led. av riksdagen (fr.o.m. den 17 april 1974)

Experter:
Bredin, Lars A. G., hovrättsassessor (fr.o.m. den 17 april 1974)
Hambraeus, Gunnar A., professor (fr.o.m. den 1 juli 1974)
Lindeborg, E. G. Lennart, överingenjör (fr.o.m. den 1 juli 1974)

Olhans, Björn, departementssekreterare (fr.o.m. den 14 april 1975)
Pantzerhielm, Sigge-Wilhelm, t.f. direktör (fr.o.m. den 1 juli 1974)

Sekreterare:
Cederlund, Lars Johan O. B., civilekonom (fr.o.m. den 1 juli 1974)
Snellman, Bo K., byrådirektör (fr.o.m. den 1 juli 1974)

Direktiven för kommittén, se 1975 års kommittéberättelse I 24.

Kommittén har under tiden november 1975 - augusti 1976 hållit elva sammanträden samt haft överläggninger med myndigheter, forskningsinstitutioner och andra som berörs av kommitténs arbete. Kommittén har den 10 november 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:65) Finansiering av forskningsstöd.

Uppdraget är därmed slutfört.

10. Mineralpolitiska utredningen (I 1974:02)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 mars 1974 för att utreda den långsiktiga hushållningen med mineralresurser (se Post- och Inrikes tidn. den 26 april 1974):

Ordförande:
Frithiofson, Karl A. F., landshövding (fr.o.m. den 17 april 1974)

Ledamöter:
Ekevärn, Gunnar, generaldirektör (fr.o.m. den 17 april 1974)
Glimnér, J. Erik, hemmansägare, led. av riksdagen (fr.o.m. den 17 april 1974)
Lorentzon, B. Gustav L., ombudsman, f.d. led. av riksdagen (fr.o.m. den 17 april 1974)
Neyman, Thorsten L., bergsingenjör (fr.o.m. den 17 april 1974)
Nilsson, Tore U., predikant, led. av riksdagen (fr.o.m. den 17 april 1974)
Nygren, Arne J., redaktör, led. av riksdagen (fr.o.m. den 17 april 1974)
Ribrant, Gunnar C. H., kansliråd (fr.o.m. den 17 april 1974)
Strömberg, Karl-Erik J., skoldirektör, led. av riksdagen (fr.o.m. den 17 april 1974)
Sundström, M. Gudrun, fru, led. av riksdagen (fr.o.m. den 17 april 1974)

Experter:
Almgren, E. E. Gunnar, professor (fr.o.m. den 1 december 1974)
Arvidsson, Sven, byrådirektör (fr.o.m. den 1 september 1974)
Asplund, E. Olof I., direktör (avliden i september 1975)
Bergdahl, Tommy K., direktör (fr.o.m. den 1 oktober 1974)
Björling, K. Gotthard E., professor (fr.o.m. den 1 april 1975)
Blomkvist, N. Magnus, direktör (fr.o.m. den 1 oktober 1974)

Boman, Jan E., direktör (fr.o.m. den 15 juni 1974)
Börresen, Tom B., direktör (fr.o.m. den 23 oktober 1974)
Fernheden, Göthe A. S., direktör (fr.o.m. den 1 oktober 1974)
Forssberg, K. S. Eric, professor (fr.o.m. den 1 december 1974)
Hall, Bo A., tekn. lic. (fr.o.m. den 1 juli 1975)
Hollander, Ernst E., civilekonom (fr.o.m. den 15 oktober 1976)
Hübner, Helmuth, chefsgeolog (fr.o.m. den 19 augusti 1974)
Kautsky, Gunnar F. H., fil. dr (fr.o.m. den 19 augusti 1974)
Lidström, Lars J., tekn. dr. (fr.o.m. den 1 december 1975)
Ljunggren, Sven E., överingenjör (fr.o.m. den 19 augusti 1974)
Norén, Nils-Erik, fil. dr (fr.o.m. den 19 augusti 1974)
Parasnis, Dattratray S., professor (fr.o.m. den 1 december 1974)
Shaikh, Naz Ahmed, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 19 augusti 1974)
Skantze, Hugo, direktör (fr.o.m. den 23 oktober 1974)
Svensson, Sven H., fil. kand. (fr.o.m. den 23 oktober 1974)
Vinell, Lars G., docent (fr.o.m. den 23 oktober 1974)
Wallman, Folke V., överingenjör (fr.o.m. den 19 augusti 1974)
Wredenfors, H. E. Walter, direktör (fr.o.m. den 1 oktober 1974)
Östensson, Olle, kanslisekreterare (fr.o.m. den 1 maj 1974)

Sekreterare:
Sundström, S. Åke A., departementssekreterare (fr.o.m. den 1 september 1974)

Bitr. sekreterare:
Anell, Kerstin, byrådirektör (fr.o.m. den 1 november 1974)
Hallgren, Ulf, förste statsgeolog (t.o.m. den 14 februari 1976)
Hollander, Ernst E., civilekonom (t.o.m. den 30 september 1976)
Nilsson, Dan, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 december 1976)

Lokal: Industridepartementet, Storkyrkobrinken 7, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse I 25.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit åtta sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete. Därutöver har 23 sammanträden hållits i särskilda arbetsgrupper.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

11. Energisparkommittén (I 1974:05)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 25 oktober 1974 för att samordna och stödja myndigheternas informationsinsatser och vid behov

planera och genomföra egna informationsåtgärder i energibesparande syfte (se Post- och Inrikes tidn. den 12 november 1974 och den 8 juli 1975):

Ordförande:

Grafström, Erik O. Hj., f.d. generaldirektör (fr.o.m. den 1 november 1974)

Vice ordförande:

Gradin, Rolf U., civilingenjör (fr.o.m. den 1 september 1975)

Ledamöter:

Breitholtz, Claes J. E. C:son, direktör (fr.o.m. den 1 november 1974 t.o.m. den 30 juni 1976)

Carlsson, T. E. Roine, förbundsordförande (fr.o.m. den 1 november 1974)

Engerstam, Claes M., utredningssekreterare (fr.o.m. den 1 november 1974)

Francke, Per E. S., redaktör (fr.o.m. den 1 november 1974)

Gustafsson, Nils-Eric, småbrukare, f.d. led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 november 1974)

Helmerson, Bo I. H., direktör (fr.o.m. den 1 november 1974)

Holmqvist, Leif G., ombudsman (fr.o.m. den 1 juli 1976)

Hugosson, Kurt I., byråchef, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 november 1974)

Lewenhaupt, Krister G., direktörsassistent (fr.o.m. den 1 november 1974)

Nilsson, Kjell O. H., metallarbetare, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 november 1974)

Norrby, J. Sören, byrådirektör, f.d. led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 november 1974)

Skantz, Anna-Greta, ombudsman, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 november 1974)

Turesson, Bo, statsråd, led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 november 1974 t.o.m. den 7 oktober 1976)

Wångby, Erik, ombudsman (fr.o.m. den 29 oktober 1975)

Experter:

Ag, Lars E., f.d. generaldirektör (fr.o.m. den 1 november 1974 t.o.m. den 30 juni 1976)

Björck, Berndt H., informationschef (fr.o.m. den 1 november 1974)

Frigren, Suzanne M., departementssekreterare (fr.o.m. den 1 september 1975)

Hagson, Carl A., direktör (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Hammarkvist, Stefan S. E., sekreterare (fr.o.m. den 1 december 1974)

Hemborg, Bo, departementssekreterare (fr.o.m. den 1 februari 1976)

Heurgren, Sven C. O., generaldirektör (fr.o.m. den 8 oktober 1976)

Holm, J. Lennart, generaldirektör (fr.o.m. den 1 november 1974)
af Klintberg, Rolf H. F., direktör (fr.o.m. den 1 november 1974)
Löfgren, Torsten Hj., departementssekreterare (fr.o.m. den 1 november 1975)
Nordström, Sören, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 december 1974)
Persson, Kurt Inge, departementsråd (fr.o.m. den 1 november 1974 t.o.m. den 31 januari 1976)
Petersson, S.-G. Roland, sekreterare (fr.o.m. den 1 november 1976)
Pettersson, Eric B., generaldirektör (fr.o.m. den 1 november 1974)
Schierbeck, Per W., direktör (fr.o.m. den 1 december 1974)
Sterne, Bengt G., direktör (fr.o.m. den 1 november 1974)
Strand, Karl-Erik, kansliråd (fr.o.m. den 1 december 1974)
Stålebrant, Rolf, överingenjör (fr.o.m. den 1 december 1974)
Waern, Per Axel, byrådirektör (fr.o.m. den 4 september 1975)
Wiberg, Ragne, kanslichef (fr.o.m. den 1 mars 1976)

Huvudsekreterare:
Karlsson, Ulf G., departementssekreterare (fr.o.m. den 1 november 1975)

Sekreterare:
Gornitzka, Gunnar V., civilingenjör (fr.o.m. den 1 november 1974 t.o.m. den 31 december 1975)

Bitr. sekreterare:
Byman, Disa K. G., redaktör (fr.o.m. den 1 november 1974)
Leijon, Jan E., ingenjör (fr.o.m. den 1 april 1976)

Lokal: Industridepartementet, Storkyrkobrinken 7, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Direktiven för kommittén, se 1975 års kommittéberättelse I 28. Tilläggsdirektiv, se 1976 års kommittéberättelse I 18.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av kommitténs arbete.

Därutöver har sex sammanträden hållits med de särskilda arbetsgrupperna för hushållssektorn, näringslivssektorn och offentliga sektorn. Dessutom har kommittén haft projektgrupper med representanter för organisationer och myndigheter i samband med utarbetandet av informationsmaterial.

Kommittén har vidare bedrivit utåtriktad informativ verksamhet genom annonsering, utomhusreklam, radio och TV-spots samt via utställningar. Vidare har tagits fram foldrar och broschyrer för småhusägare, fastighetsförvaltare, bilägare, kommuner och landsting samt skolor.

Kommittén har i enlighet med regeringens uppdrag den 16 oktober 1975

avgett två rapporter angående energiförbrukningens utveckling den 12 januari 1976 och den 12 augusti 1976, en delrapport den 16 februari 1976 angående möjligheterna att införa direkta restriktioner eller förbud för vissa slag av energianvändning samt förslag den 17 mars 1976 angående inspektion av byggnaders eldningsanläggningar.

Kommitténs arbete beräknas pågå under hela år 1977.

12. STU-kommittén (I 1974:06)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 november 1974 för att utreda styrelsens för teknisk utveckling organisation och verksamhetsformer (se Post- och Inrikes tidn. den 23 november 1974):

Ordförande:

Holm, J. Lennart, generaldirektör (fr.o.m. den 18 november 1974)

Ledamöter:

Almryd, Hans G. B., informationschef (fr.o.m. den 18 november 1974)
Andersson, Sven G., frisörmästare, led. av riksdagen (fr.o.m. den 18 november 1974)
Göransson, J. Olle, verkmästare, led. av riksdagen (fr.o.m. den 18 november 1974)
Ljung, Lars U., utredningssekreterare (fr.o.m. den 18 november 1974)
Pettersson, Eric B., generaldirektör (fr.o.m. den 18 november 1974)
Pettersson, N. Lennart, fil. kand., led. av riksdagen (fr.o.m. den 18 november 1974)
Petzäll, Ingvar A., direktör (fr.o.m. den 18 november 1974)
Siegbahn, Bo L. G., ambassadör, led. av riksdagen (fr.o.m. den 18 november 1974)
Sjönell, P. Bengt G., direktör, led. av riksdagen (fr.o.m. den 18 november 1974)
Ström, Turid, avdelningschef, f.d. ers. för led. av riksdagen (fr.o.m. den 18 november 1974)

Experter:

Båveryd, S. J. Lennart, civilingenjör (fr.o.m. den 18 november 1974)
Carlsson, Jan Olof, bergsingenjör (fr.o.m. den 1 november 1975)
Haeffner, Erik A., tekn. lic. (fr.o.m. den 18 november 1974)
Jarness, Dag B. J., direktör (fr.o.m. den 1 januari 1975)
Rasmuson, Anders, professor, rektor (fr.o.m. den 18 november 1974)
Sidenbladh, Thomas P., departementssekreterare (fr.o.m. den 1 september 1975)
Tomner, J. Sigvard A., generaldirektör (fr.o.m. den 18 november 1974)
Wedell, N. Gunnar, direktör (fr.o.m. den 18 november 1974)

Åberg, C. Anders, civilingenjör (fr.o.m. den 18 november 1974)
Ågren, Lars O. T., direktör (fr.o.m. den 18 november 1974)

Sekreterare:
Brenner, Rune E., byrådirektör (fr.o.m. den 7 januari 1975)

Bitr. sekreterare:
Håkansson, B. Staffan H., byrådirektör (fr.o.m. den 14 januari 1975)
Larsson, Rolf, byrådirektör (fr.o.m. den 1 september 1976)

Lokal: Munkbron 17, 111 28 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Direktiven för kommittén, se 1975 års kommittéberättelse I 29.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit åtta sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av kommitténs arbete. Därutöver har tre sammanträden hållits med arbetsgrupper för frågan om styrelsens för teknisk utveckling sektorpolitiska, industripolitiska och forskningspolitiska uppgifter. Kommittén har vidare haft tre konferenser med de statliga organ som i sin verksamhet på industripolitikens område har beröringspunkter med styrelsen för teknisk utveckling.

Kommittén har den 11 december 1975 avgett delbetänkandet (Ds I 1975:7) STUs organisationsform.

Kommittén beräknas avsluta sitt arbete under år 1977.

13. Företagsdemokratirådet (I 1975:01)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 6 mars 1975 för att följa företagsdemokratifrågorna inom de statliga aktiebolagen (se Post- och Inrikes tidn. den 12 april 1975):

Ordförande:
Johansson, Rune B., förutv. statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 7 oktober 1976)
Åsling, Nils G., statsråd, led. av riksdagen (fr.o.m. den 8 oktober 1976)

Ledamöter:
Lind, F. Olof, direktör
Nilsson, Gunnar E., ordförande i LO, led. av riksdagen
Seregard, B. Ingvar V., ordförande i PTK

Expert:
Andersson, Alf Å. H., fil. kand.
Leander, Bo T. I., civilekonom (fr.o.m. den 1 juli 1976)

Sekreterare:
Brodén, E. Bertil, socionom

Lokal: Industridepartementet, Storkyrkobrinken 7, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 763 10 00

Direktiven för rådet, se 1976 års kommittéberättelse I 20.

Rådet har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit ett sammanträde samt haft överläggningar med organisationer som berörs av kommitténs arbete.

Rådets arbete beräknas pågå under hela år 1977.

14. Delegationen (I 1975:02) för energiforskning

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 12 juni 1975 för övergripande analys av FoU-insatser på energiområdet och för uppföljning av dem (se Post- och Inrikes tidn. den 5 juli 1975):

Ordförande:

Hagström, Tony G., fil. dr (t.o.m. den 22 oktober 1976)

Ledamöter:

Anér, Kerstin, statssekreterare, led. av riksdagen
Helmerson, Bo I. H., direktör
Nyström, Lennart, sekreterare
Pettersson, N. Lennart, fil. kand., led. av riksdagen
Sjönell, P. Bengt G., direktör, led. av riksdagen
Thorsson, Inga M., statssekreterare, led. av riksdagen
Wijkman, Anders I. S., fil. kand., led. av riksdagen (fr.o.m. den 23 april 1976)
Wångby, Erik, ombudsman
Wååg, Nils Erik, byggnadsingenjör, led. av riksdagen (fr.o.m. den 23 april 1976)

Verkställande ledamot:

Wennerberg, Sigfrid B., civilingenjör

Experter:

Appelgren, L. Göran S., kanslidirektör (fr.o.m. den 15 augusti 1975)
Bernhard, Carl-Gustaf, professor (fr.o.m. den 1 december 1975)
Bolin, Bert R. J., professor (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Carling, Alf G., docent (fr.o.m. den 1 juli 1975)
Danielsson, Nils Gustaf F., byråchef (fr.o.m. den 15 augusti 1975)
Edin, Karl-Axel, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 september 1975)
Eriksson, Karl-Erik E., professor (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Eriksson, Olof E., professor (fr.o.m. den 15 augusti 1975)
Faugert, Sven J. E., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 oktober 1975)

Frigren, Suzanne M., departementssekreterare (fr.o.m. den 15 augusti 1975)
Hambraeus, Gunnar A., professor (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Johanson, Bo C., departementssekreterare (fr.o.m. den 20 oktober 1975)
Karlqvist, Anders, tekn. lic. (fr.o.m. den 23 april 1976)
Leman, E. Gunnar V., civilingenjör (fr.o.m. den 22 mars 1976)
Luthman, Gösta, direktör (fr.o.m. den 15 augusti 1975)
Persson, Göran A., avdelningschef (fr.o.m. den 15 augusti 1975)
Pettersson, Eric B., generaldirektör (fr.o.m. den 15 augusti 1975)
Rasmuson, Anders, professor (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Rey, Lars H., verkst. ledamot (fr.o.m. den 15 augusti 1975)
Schütt, Torgny S. R., laborator (fr.o.m. den 1 december 1975)
Tomner, J. Sigvard A., generaldirektör (fr.o.m. den 15 augusti 1975)

Sekreterare:
Josefsson, J. Thomas, civilingenjör (fr.o.m. den 20 oktober 1975)

Bitr. sekreterare:
Hügard, P. Åke, bibliotekarie (fr.o.m. den 28 juni 1976)

Lokal: Sveavägen 13-15, 111 57 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Direktiven för delegationen, se 1976 års kommittéberättelse I 21. Tilläggsdirektiv, se del II I 2.

Delegationen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit nio sammanträden. Delegationen har vidare haft överläggningar med de för energiprogrammets olika delar ansvariga programorganen samt hållit kontakt med myndigheter och organisationer med anknytning till energiforskning.

I samråd med programorganen har delegationen utarbetat ett planeringssystem för den statliga energiforskningen. Systemets huvudändamål är att för de olika områdena inom energiforskningen få fram långsiktiga programplaner.

Delegationen har inom ramen för sin uppgift att följa den internationella utvecklingen i juni 1976 lämnat en rapport (Ds I 1976:2) Forskning och utveckling inom energiområdet - en global översikt 1976 (DFE-rapport nr 1). Delegationen har även påbörjat en studie om energiförsörjningsalternativ i ett längre perspektiv (år 2 000), som skall ge underlag för prioritering av forsknings- och utvecklingsinsatserna inom energiområdet.

Delegationen har vidare utarbetat en insatsplan för allmänna energisystemstudier under budgetåren 1975/76 - 1977/78. Vid universitetet i Stockholm har på delegationens initiativ bildats en forskningsgrupp för ekonomiskt inriktade energisystemstudier.

Delegationen har beviljat medel till en tvärvetenskaplig studie rörande

Sveriges framtida energiförsörjning i ett historiskt och globalt perspektiv och bidrar till finansieringen av en energiflödesstudie på Gotland.

Delegationens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

15. Utredningen (I 1975:03) om kommunal energiplanering

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 5 juni 1975 för att utarbeta förslag till lag om kommunal energiplanering m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 8 juli 1975):

Ordförande:
Wickbom, Sten G., generaldirektör

Ledamöter:
Blom, S. T. Lennart, borgarråd
Gradin, Rolf U., civilingenjör
Gustafsson, Nils-Eric, småbrukare, f.d. led. av riksdagen
Svensson, J. Erik O., kommunalråd
Wååg, Nils Erik, byggnadsingenjör, led. av riksdagen

Experter:
Ericsson, Gunnar, sekreterare (fr.o.m. den 25 januari 1976)
Lind, Carl-Eric, byråchef (fr.o.m. den 1 oktober 1975)

Expert med uppgift att medverka vid behandlingen av miljövårdsfrågor:
Assarsson, Bo S. G., byrådirektör (fr.o.m. den 3 november 1975)

Expert med uppgift att medverka vid behandlingen av frågor om energiberedskap:
Danielsson, Nils-Gustaf F., byråchef (fr.o.m. den 3 november 1975)

Expert med uppgift att medverka vid behandlingen av frågor inom Svenska elverksföreningens område:
Hagson, Carl A., direktör (fr.o.m. den 3 november 1975)

Expert med uppgift att medverka vid behandlingen av frågor inom Centrala driftledningens område:
Nordström, Bengt, planeringsdirektör (fr.o.m. den 3 november 1975)

Expert med uppgift att medverka vid behandlingen av frågor inom Svenska värmeverksföreningens område:
Olsson, K. Åke, överingenjör (fr.o.m. den 3 november 1975)

Sekreterare:
Andersson, Ulf L., byrådirektör (fr.o.m. den 13 augusti 1975)

Bitr. sekreterare:
Molin, Olof E. O., departementssekreterare (fr.o.m. den 13 augusti 1975)

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse I 22.

Utredningen har under tiden november 1975 - juli 1976 hållit tio sammanträden.

Utredningen har den 15 september 1976 avgett betänkandet (SOU 1976:55) Kommunal energiplanering.

Uppdraget är därmed slutfört.

16. SINFDOK-utredningen (I 1975:04)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 26 juni 1975 för utredning rörande organisation av verksamheten inom området teknisk och vetenskaplig information och dokumentation (se Post- och Inrikes tidn. den 12 juli 1975):

Utredningsman:

Pettersson, N. Lennart, fil. kand., led av riksdagen

Experter:

Bagge, Peter, konsult (fr.o.m. den 15 juni 1976)
Håkansson, Hans E. V., verkst. ledamot
Lindström, J. Christian, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 15 september 1975)
Martin-Löf, C. Johan E., civilingenjör (fr.o.m. den 1 november 1975)

Sekreterare:

Bagge, Peter, konsult (fr.o.m. den 1 augusti 1975 t.o.m. den 14 juni 1976)
Berg, Nils G., departementssekreterare (fr.o.m. den 15 juni 1976)
Gustavson, Krister, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 15 juni 1976)

Bitr. sekreterare:

Berg, Nils G., departementssekreterare (fr.o.m. den 1 oktober 1975 t.o.m. den 14 juni 1976)
Carlson, L. W. Per-Olof, departementssekreterare (fr.o.m. den 1 oktober t.o.m. den 31 december 1976)

Lokal: Industridepartementet, Storkyrkobrinken 7, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse I 23.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 17 sammanträden. Ett flertal myndigheter har på utredningens uppdrag utarbetat delrapporter, bl.a. statens industriverk, statskontoret, styrelsen för teknisk utveckling, karolinska institutet och tekniska högskolan i Stockholm.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

17. Studsviksutredningen (I 1975:05)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 18 september 1975 för utredning om verksamheten vid AB Atomenergi (se Post- och Inrikes tidn. den 4 oktober 1975):

Ordförande:
Lemne, Mats H., landshövding (fr.o.m. den 1 november 1975)

Ledamöter:
Hambraeus, Gunnar A., professor (fr.o.m. den 1 november 1975)
Landqvist, Nils D., direktör (fr.o.m. den 1 november 1975)

Experter:
Aler, Bo A. A., direktör (fr.o.m. den 1 november 1975)
Lübeck, S. A. Lennart, civilingenjör (fr.o.m. den 1 november 1975)
Rey, Lars H., verkst. ledamot (fr.o.m. den 1 november 1975)
Rundquist, Gerhard I. A., departementsråd (fr.o.m. den 1 november 1975)
Svansson, Lennart A., civilingenjör (fr.o.m. den 1 november 1975)

Bitr. sekreterare:
Bengtsson, Hertha, assistent (fr.o.m. den 15 februari 1976)
Johanson, Bo C., departementssekreterare (fr.o.m. den 1 november 1975)
Lindh, Gösta, departementssekreterare (fr.o.m. den 1 november 1976)

Lokal: Industridepartementet, Storkyrkobrinken 7, 2 1/2 tr. Fack, 103 10 Stockholm, tel. 763 2169 (Johanson), 763 2153 (Bengtsson) eller 763 2219

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse I 24.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tio sammanträden.

Utredningen har den 19 juli 1976 avgett delbetänkandet (Ds I 1976:3) Grundläggande forskning och bibliotek i Studsvik.

Utredningens sekretariat har besökt Atomic Energy Research Establishment i Harwell, Storbritannien.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

18. Organisationskommittén (I 1975:06) för havsresursfrågor

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 25 september 1975 för utredning om inrättande av ett organ för havsresursfrågor (se Post- och Inrikes tidn. den 30 oktober 1975):

Ordförande:

Edenman, Ragnar H. L., landshövding, f.d. led. av riksdagen (fr.o.m. den 11 november 1975)

Ledamöter:

Engqvist, Lars F., förbundsordförande (fr.o.m. den 11 november 1975)

Johansson, Tyra A. S., fru, led. av riksdagen (fr.o.m. den 11 november 1975)

Torwald, G. A. Rune, utredningssekreterare, led. av riksdagen (fr.o.m. den 11 november 1975)

Åberg, Ch. Georg, fiskeriombudsman, led. av riksdagen (fr.o.m. den 11 november 1975)

Sekreterare:

Sjöberg, Svante, departementssekreterare (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Bitr. sekreterare:

Noreland, Lena M., byrådirektör (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Lokal: Industridepartementet, Jakobsgatan 15-17, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 11 59 23

Direktiven för kommittén, se 1976 års kommittéberättelse I 25.

Kommittén har under tiden januari - oktober 1976 hållit fyra sammanträden samt haft överläggningar med myndigheter, organisationer och andra som berörs av kommitténs arbete.

Kommittén beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

19. Byggkoncentrationsutredningen (I 1975:07)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 9 oktober och den 13 november 1975 för utredning om vissa frågor rörande byggnadsmaterialindustrin (se Post- och Inrikes tidn. den 30 oktober 1975):

Ordförande:

Cederwall, Gustav F. E., landshövding (fr.o.m. den 13 november 1975)

Ledamöter:

Ehrner, Bo, direktör (fr.o.m. den 13 november 1975)

Gadd, P. E. Arne, revisionsdirektör, led. av riksdagen (fr.o.m. den 13 november 1975)

Källenius, Sten I. R., direktör, f.d. led. av riksdagen (fr.o.m. den 13 november 1975 t.o.m. den 29 februari 1976 och fr.o.m. den 1 augusti 1976)

Odhnoff, Jan E., docent (fr.o.m. den 13 november 1975)

Regnéll, Carl Göran, bankdirektör, f.d. led. av riksdagen (fr.o.m. den 13 november 1975)

Whinberg, F. R. Bertil, andre förbundsordförande (fr.o.m. den 13 november 1975)

Experter:
Hallman, L. Åke G., avdelningschef (fr.o.m. den 1 december 1975)
Jonson, Lars E., expeditionschef-rättschef (fr.o.m. den 15 januari 1976)
Nilsson, Bengt-Göran, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 december 1975)
Sköllerholm, S. Ove J., hovrättsassessor (fr.o.m. den 1 november 1976)
Öh, E. Tage, departementssekreterare (fr.o.m. den 1 december 1975)

Sekreterare:
Starell, Lars, byrådirektör (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Bitr. sekreterare:
Lundell, G. Per-Inge, förste byråsekreterare (fr.o.m. den 1 april 1976)

Lokal: Industridepartementet, Jakobsgatan 15-17, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 11 98 24

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse I 26.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sju sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

20. 1975 års LKAB-NJA utredning (I 1975:08)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 30 oktober 1975 för att utreda om samordning mellan Loussavaara-Kiirunavaara AB (LKAB) och Norrbottens järnverk AB (NJA) (se Post- och Inrikes tidn. den 8 november 1975):

Ordförande:
Löfberg, Bertil A. F., landshövding (fr.o.m. den 14 november 1975)

Ledamöter:
Orrenius, Jan E. A., direktör (fr.o.m. den 14 november 1975)
Sundberg, L. Nore, civilekonom (fr.o.m. den 14 november 1975)

Expert:
Edin, L. Åke, sekreterare (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Sekreterare:
Westin, Olle, kanslisekreterare (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Lokal: Industridepartementet, Storkyrkobrinken 7, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse I 27.

Utredningen har under tiden december 1975 - oktober 1976 hållit tio sammanträden. Därutöver har ett sammanträde hållits med en till utredningen knuten referensgrupp.

Utredningen beräknas sutföra sitt arbete under år 1977.

21. Läkemedelsindustridelegationen (I 1975:09)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 25 september 1975 för samordning av svensk läkemedelsindustri (se Post- och Inrikes tidn. den 11 november 1975):

Ordförande:

Sjönander, Bo Jonas, direktör (fr.o.m. den 24 november 1975 t.o.m. den 22 november 1976)

Ledamöter:

Eklund, Lennart S. G., ombudsman (fr.o.m. den 24 november 1975)
Fridh, K. Göte, f.d. statssekreterare (fr.o.m. den 24 november 1975 t.o.m. den 24 oktober 1976)
Lennholm, B. Gunnar O., förbundsdirektör (fr.o.m. den 24 november 1975)
Linnergren, Erik J. G., departementssekreterare (fr.o.m. den 24 november 1975)
Lönngren, D. Rune, farm. dr (fr.o.m. den 24 november 1975)
Persson, Carl J. G., rikspolischef (fr.o.m. den 24 november 1975)
Ryné, S. Olle, direktör (fr.o.m. den 24 november 1975)
Vegis, Peter, fil. mag. (fr.o.m. den 24 november 1975)
Virding, Gösta A., verkst. direktör (fr.o.m. den 24 november 1975)
Ward, Kurt K. B., landstingsråd (fr.o.m. den 24 november 1975)
Wegerfelt, Karl Arne, direktör (fr.o.m. den 24 november 1975)
Werin, Gun, ingenjör (fr.o.m. den 24 november 1975)
Ålander, Nils-Erik (fr.o.m. den 24 november 1975)

Expert:

Gustafsson, Karl-Erik, docent (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Sekreterare:

Swarén, Ulla M., byråchef (fr.o.m. den 24 november 1975)

Bitr. sekreterare:

Abramowicz, Isak, förste byråsekreterare (fr.o.m. den 1 juni 1976)
Sténson, Britt-Marie, jur.kand. (fr.o.m. den 1 november 1976)

Lokal: Munkbron 11, 111 28 Stockholm, tel. 11 67 24 (Swarén), 11 67 03 (Abramowicz) eller 11 67 23

Direktiven för delegationen, se 1976 års kommittéberättelse I 28.

Delegationen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sju sammanträden. Därutöver har överläggningar skett med företrädare för de fem största svenska läkemedelsföretagen samt med vissa myndigheter och organisationer som kan beröras av delegationens arbete.

Delegationen har i september 1976 avgett en delrapport rörande framställning av sterila vätskor.

Delegationens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

22. Utredningen (I 1975:10) om vissa frågor vid avveckling av gruvdrift i Adakfältet

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 27 november 1975 för att utreda vissa frågor vid avveckling av gruvdrift i Adakfältet:

Ordförande:
Lyberg, Bengt, landshövding

Ledamöter:
Edin, L. Åke, sekreterare (t.o.m. den 8 oktober 1976)
Larsson, E. Åke, jur. dr
Neyman, Thorsten L., bergsingenjör
Widmark, Roland, direktör

Experter:
Berglund, Karl-Ymer, kommunalråd
Forslund, Bo G., mätningstekniker
Gustavsson, Sven Anders, övermontör
Lundström, Fritz E., gruvarbetare
Spendrup, K. Aksel, avdelningschef
Söderberg, Bo K. G., departementssekreterare

Sekreterare:
Öquist, Berndt E., direktör

Lokal: Västerbottens Handelskammare, Kanalgatan 73, 931 00 Skellefteå tel. växel 0910/37800

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse I 29.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit tre sammanträden.

Utredningen har den 30 augusti 1976 avgett en delrapport med bedömningar av möjligheterna att skaffa ersättningsindustri till Malåområdet.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

23. Utredningen (I 1976:01) för samordning av de statsägda varven

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 6 maj 1976 för att göra en översyn rörande den statliga varvsgruppens framtida organisatoriska struktur och därvid beakta de samordningsvinster som bör kunna uppnås (se Post- och Inrikes tidn. den 1976):

Ordförande:
Andrén, Sven G., verkst. direktör

Ledamöter:
Holster, Lars-Inge, verkst. direktör
Laurin, Hans, verkst. direktör
Linnergren, Erik J. G., departementssekreterare
Ramfors, Bo, direktör
Tengroth, Bengt T., direktör
Trogen, Ingvar, verkst. direktör
Åberg, Lars, direktör

Expert:
Österberg, Gunnar R., kansliråd (fr.o.m. den 1 september 1976)

Sekreterare:
Hemmingsson, Sten, civilekonom (fr.o.m. den 1 september 1976)

Lokal: Statsföretag AB, Fack, 103 80 Stockholm, tel. 08/24 29 00.

Direktiven för utredningen, se del II I 1.

Utredningen har under tiden september - oktober 1976 hållit två sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter, organisationer och andra som berörs av utredningens arbete.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

24. Redovisningsutredningen (I 1976:02)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 17 juni 1976 för att göra en utredning om förbättrad insyn i de statliga företagen (se Post- och Inrikes tidn. den 28 september 1976):

Ordförande:
Moberg, Sven T., generaldirektör

Ledamöter:
Svensson, Olle F. S., chefredaktör, led. av riksdagen
Tarschys, Daniel, docent, led. av riksdagen

Sakkunnig:
Sonesson, Birger A. T., auktoriserad revisor (fr.o.m. den 13 decmeber 1976)

Experter:
Edsta, Björn O., byrådirektör (fr.o.m. den 13 december 1976)
Sjöström, Leif H. A., kansliråd (fr.o.m. den 1 november 1976)

Sekreterare:
Stålfors, V. Margareta, departementssekreterare

Lokal: Industridepartementet, Storkyrkobrinken 7, Fack, 103 10 Stockholm, tel. växel 763 10 00

Direktiven för utredningen, se del II I 3.

Utredningen har under tiden september - oktober 1976 hållit två sammanträden.
Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

25. Billingenutredningen (I 1976:03)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 8 juli 1976 för att göra en utredning om alternativ för den ekonomiska utvecklingen i Billingenområdet (se Post- och Inrikes tidn. den 28 september 1976):

Ordförande:
Netzén, K. Gösta, f.d. landshövding, f.d. led. av riksdagen

Ledamöter:
Frithiofson, Karl A. F., landshövding
Gustafsson, G. Einar, landshövding

Sakkunniga:
Andersson, Erik, kommunalråd (fr.o.m. den 9 september 1976)
Eliasson, Rolf A. E., lantmästare, f.d. led. av riksdagen (fr.o.m. den 9 september 1976)
Fridebäck, Carl-Eric, kommunalråd (fr.o.m. den 9 september 1976)
Lindberg, Carl, kommunalråd (fr.o.m. den 9 september 1976)
Persson, Gunnar, tågmästare (fr.o.m. den 9 september 1976)

Experter:
Ekevärn, Gunnar, generaldirektör (fr.o.m. den 9 september 1976)
Löfgren, Torsten H., departementssekreterare (fr.o.m. den 9 september 1976)
Zetterberg, Evert, sekreterare (fr.o.m. den 9 september 1976)

Sekreterare:
Moding, A. Philip V., planeringsdirektör (fr.o.m. den 1 september 1976)

Bitr. sekreterare:
Cederlund, Lars Johan O. B., civilekonom (fr.o.m. den 1 september 1976)
Fransson, Hans G. V., byrådirektör (fr.o.m. den 1 september 1976)

Lokal: Humlegatan 1 A, 211 27 Malmö, tel. 040/97 35 50, 97 35 79, 97 35 80 (Moding, Fransson) Industridepartementet, Storkyrkobrinken 7, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 08/763 22 18 (Cederlund)

Direktiven för utredningen, se del II I 4.

Utredningen har under tiden juli - oktober 1976 hållit tre sammanträden. Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1977.

26. Norrbottendelegationen (I 1976:04)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 2 december 1976 för att lämna förslag till och initiera åtgärder för att öka sysselsättningen i Norrbottens län

Ordförande:
Lassinantti, Ragnar I., landshövding

Ledamöter:
Andersson, Gösta, ombudsman
Boström, Curt B., kamrer, led. av riksdagen
Pettersson, Göte J., adjunkt
Petersson, Per M., hemmansägare, led. av riksdagen
Stridsman, Torsten U., ombudsman, led. av riksdagen
Wahlström, Björn M., verkst. direktör

Lokal: Länsstyrelsen i Norrbottens län, 951 86 Luleå, tel. 0920/960 00.

Direktiven för delegationen, se del II I 5.

Delegationens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

Kommundepartementet

Inom detta avsnitt har följande kommittéer avslutat sin verksamhet: 3 och 11

Följande kommitté inom avsnittet fullgör inte egentligt utredningsuppdrag: 1

1. Riksnämnden (K 1968:57) för kommunal beredskap

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts beslut den 9 juni 1967 för att handlägga vissa centrala samordningsuppgifter rörande den kommunala beredskapsplanläggningen:

Ordförande:
Gustafsson, N. Gunnar, generaldirektör, f.d. led. av riksdagen (fr.o.m. den 1 juli 1975)

Vice ordförande:
Lundberg, Sten G. J., generaldirektör

Ledamöter:
Krona, Kurt, sektionschef
Lindencrona, Fredrik W. K., direktör (fr.o.m. den 1 juli 1974 t.o.m. den 30 juni 1976)
Nyqvist, N. Tore, länsöverdirektör
Tengroth, Karl-Erik, direktör
Wiktorin, Bengt, sektionschef (fr.o.m. den 1 juli 1976)

Experter:
Bengtsson, Gunnar G., bitr. försvarsdirektör (fr.o.m. den 6 oktober 1976)
Gustafsson, Ulf C., sekreterare (fr.o.m. den 6 oktober 1976)
Lindquist, Ulf W. E., hovrättsråd (fr.o.m. den 7 september 1974)
Norderheim, Paul A. M., byrådirektör (fr.o.m. den 6 oktober 1976)

Sekreterare:
Falkehed, Sven A. L., avdelningsdirektör

Kansli: Civilförsvarsstyrelsen, Jämtlandsgatan 97, Fack, 162 10 Vällingby, tel. 37 26 00

Direktiven för nämnden, se 1968 års riksdagsberättelse K 57.

Riksnämnden för kommunal beredskap har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sju sammanträden. Nämnden har låtit göra en provplanläggning av den landstingskommunala beredskapen. Resultatet har

i augusti 1976 redovisats för regeringen i utredningspromemorian Provplanläggning av den landstingskommunala beredskapen 1974-1976.

Nämndens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

2. Utredningen (C 1970:29) om den kommunala demokratin

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 mars 1970 för att göra en översyn av den kommunala demokratin (se Post- och Inrikes tidn. den 21 maj 1970 och den 6 maj 1972):

Ordförande:

Lewén-Eliasson, Anna Lisa, fru, led. av riksdagen

Ledamöter:

Blomdahl, Bengt O., förbundsordförande
Boo, Karl G. H., kontr. assistent, led. av riksdagen
Elmstedt, Claes Y., lantbrukare, led. av riksdagen
Gustafsson, F. Agne S., universitetslektor
Hörberg, Nils A., socionom, led. av riksdagen
Hörnlund, Gördis K., fru, led. av riksdagen
Johansson, K. Hilding, fil. dr, led. av riksdagen
Åstrand, Göran, kommunalkonsulent

Experter:

Bergqvist, Sven-Runo, kansliråd (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Edström, J. Lennart, informationschef (t.o.m. den 30 januari 1976)
Ericsson, Lars Eric, statssekreterare (t.o.m. den 15 oktober 1976)

Experter med uppgift att medverka dels vid behandlingen av frågor rörande de anställdas inflytande i kommuner och landstingskommuner, dels när ordföranden i övrigt bestämmer det:

Andersson, Tryggve E., sektionschef (fr.o.m. den 31 januari 1976 t.o.m. den 30 juni 1976)
Boivie, Per-Erik, ombudsman (fr.o.m. den 31 januari t.o.m. den 29 februari 1976)
Eriksson, B. Sune, direktör (fr.o.m. den 31 januari 1976)
Hessleborn, Olle K. A., ombudsman (fr.o.m. den 31 januari 1976)
Lindh, K. Rolf Y., ombudsman (fr.o.m. den 31 januari 1976)
Sahlsten, K. Lennart, informationschef (fr.o.m. den 1 mars 1976)
Schön, Åke, förste sekreterare (fr.o.m. den 1 juli 1976)

Sekreterare:

Pettersson, Göran K., byråchef (fr.o.m. den 1 januari 1976)

Bitr. sekreterare:

Lewensjö, Åke R., förbundsjurist (fr.o.m. den 15 oktober 1975)

Lokal: Munkbron 11, 2 tr. Postadress: Kommundepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 11 27 38, 20 76 39, 20 18 75

Direktiven för utredningen, se 1971 års riksdagsberättelse C 20. Tilläggsdirektiv, se 1973 års riksdagsberättelse C 10.

Återstående uppdrag gäller (enligt tilläggsdirektiv) att utreda vissa frågor om personalinflytande i kommunerna och landstingskommunerna.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit åtta sammanträden. Fortlöpande kontakt hålls med huvudorganisationerna på den kommunala arbetsmarknaden.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete i början av år 1977.

3. Utredningen (C 1973:04) för översyn av frågan om skorstensfejarmästarnas ställning

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 juni 1973 för översyn av frågan om skorstensfejarmästarnas ställning (se Post- och Inrikes tidn. den 26 juni 1973):

Ordförande:
Henrikson, Lars G., ombudsman, led. av riksdagen

Sakkunniga:
Andersson, M. Alvar, lantbrukare, led. av riksdagen
Pettersson, Alf S., ombudsman, f.d. led. av riksdagen

Experter:
Carlström, O. Bertil, brandingenjör (fr.o.m. den 25 januari 1974)
Lindquist, Ulf W. E., hovrättsråd (fr.o.m. den 25 januari 1974)
Lindroth, Harry W. B., förbundsordförande (fr.o.m. den 25 januari 1974)
Sjöqvist, Erik S., förbundsordförande (fr.o.m. den 25 januari 1974)
Wahlström, Per K. V., försäkringsdirektör (fr.o.m. den 25 januari 1974)

Sekreterare:
Scheutz, Claes-Herman, förste länsassessor

Lokal: Länsstyrelsen i Kronobergs län, 351 86 Växjö, tel. växel 0470/200 00 (sekreteraren)

Särskilda direktiv har ej utfärdats.

Utredningen har under tiden november 1975 - februari 1976 hållit fyra sammanträden.

Utredningen har i februari 1976 avgett betänkandet (Ds Kn 1976:4) Sotningsväsendets organisation och driftsform.

Uppdraget är därmed slutfört.

4. Sakkunniga (C 1973:05) för översyn av brandförsvarsutbildningen m. m.

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 12 oktober 1973 för översyn av brandförsvarsutbildningen m. m. (se Post- och Inrikes tidn. den 8 november 1973):

Ordförande:
Holmqvist, Sture L., fastighetschef

Sakkunniga:
Gustafsson, K. G. Allan, led. av riksdagen
Nilsson, E. Arne, brandmästare

Experter:
Anderberg, Carl-Gustav B., direktör (fr.o.m. den 14 mars 1974)
Bucht, Sven F. V., kansliråd (fr.o.m. den 14 mars 1974)
Domvall, E. Göte, byrådirektör (fr.o.m. den 8 november 1974)
Hultqvist, Swen E. H., överdirektör (fr.o.m. den 14 mars 1974)
Knutsson, A. Ingemar, vice brandchef (fr.o.m. den 14 mars 1974)
Lundin, Hans-Erik V., ombudsman (fr.o.m. den 14 mars 1974)
Renning, Torsten, utbildningschef (fr.o.m. den 8 november 1974)
Stavréus, Sven O. A., sektionschef (fr.o.m. den 14 mars 1974)

Sekreterare:
Andréasson, B. S. Hübert, avdelningsdirektör (fr.o.m. den 22 januari 1974)

Lokal: Statens brandnämnd, Observatoriegatan 20. Postadress: Box 6029, 102 31 Stockholm, tel. 34 06 10

Direktiven för de sakkunniga, se 1974 års riksdagsberättelse C 19.

De sakkunniga har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 16 sammanträden samt haft överläggningar med bl.a. myndigheter och personalorganisationer som berörs av utredningsarbetet. Därutöver har ett flertal sammanträden hållits med en särskild arbetsgrupp med uppgift att utarbeta förslag till läroplaner för utbildning av olika kategorier brandförsvarspersonal.

Därjämte har de sakkunniga m.fl. gjort studiebesök vid brandförsvarsskolor i England samt vid skorstensfejarskolor i Danmark och Västtyskland.

De sakkunniga beräknar slutföra sitt arbete under våren 1977.

5. ADB-beredningsgruppen (C 1973:06)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts beslut den 2 november 1973 för att behandla frågor om utveckling och utnyttjande av automatisk databehandling (ADB) med anknytning till samhällsplaneringen inom länsstyrelserna m. m.:

Ordförande:
Ericsson, Lars Eric, statssekreterare (t.o.m. den 16 oktober 1976)
Thufvesson, Bengt E., departementsråd (fr.o.m. den 17 oktober 1976)

Ledamöter:
Bolin, Åke E. J., avdelningsdirektör
Lindskog, J. Lennart, länsråd
Lundmark, E. Gunnar, kanslichef
Olsson, Rune I., departementsråd
Ridal, Håkan, länsarkitekt
Sandberg, Sture A., planeringsdirektör
Sundström, Monica E., departementsråd
Thufvesson, Bengt E., departementsråd (t.o.m. den 16 oktober 1976)

Experter:
Chambert, Henrik B., arkitekt (fr.o.m. den 25 september 1974)
Hansson, Göran, kanslisekreterare (fr.o.m. den 1 oktober 1974 t.o.m. den 21 mars 1976)
Holm, Stefan, departementssekreterare (fr.o.m. den 1 oktober 1974)
Printz, Bengt-Åke L., organisationsdirektör (fr.o.m. den 14 januari 1976)
Rosborg, Charlotte, arkitekt (fr.o.m. den 20 januari 1975 t.o.m. den 31 december 1976)
Sjöberg, Arne, förordnad byråchef (fr.o.m. den 22 mars 1976)

Sekreterare:
Hansson, Göran, kanslisekreterare (fr.o.m. den 22 mars 1976)
Sjöberg, Arne, förordnad byråchef (fr.o.m. den 8 februari 1974 t.o.m. den 21 mars 1976)

Lokal: Arbetsmarknadsdepartementet, Mynttorget 2, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 763 13 69

Direktiven för beredningsgruppen, se 1975 års kommittéberättelse Kn 13.

Beredningsgruppen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit 17 sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter och organisationer. Därutöver har fem resp. tio sammanträden hållits med två särskilda arbetsgrupper ang. frågor rörande den regionalpolitiska resp. den fysiska planeringens behov av datorkraft.

Beredningsgruppen avlämnade i januari 1976 lägesrapporter (Ds Kn 1976:1 och 2) om ADB inom samhällsplaneringen samt avser att vid årsskiftet 1976-1977 avlämna ett delbetänkande.

Beredningsgruppens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

6. Kronofogdemyndighetsutredningen (Kn 1974:03)

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 8 november 1974 för översyn av distriktsindelning, arbets- och personalorganisation m. m. inom exekutionsväsendet:

Ordförande:
Moberg, Sven T., generaldirektör

Sakkunniga:
Normark, Hagar, fru, led. av riksdagen
Schött, Lars E., fögderidirektör, led. av riksdagen
Svanström, K. Ivan H., lantbrukare, led. av riksdagen

Experter:
Frenning, Lars W., bitr. skattedirektör (fr.o.m. den 20 december 1974)
Grufberg, A. Lennart, kammarrättsfiskal (fr.o.m. den 1 oktober 1975)
Hellners, E. Trygve, departementsråd (fr.o.m. den 20 december 1974)
Printz, Bengt-Åke L., organisationsdirektör (fr.o.m. den 20 december 1974)
Runestedt, Gösta R., kronokommissarie (fr.o.m. den 20 december 1974)
Sjöberg, Leif H., länsråd (fr.o.m. den 1 december 1975)
Steffner, Bengt G., kronofogde (fr.o.m. den 20 december 1974)
Tornborg, Curt G. F., kansliråd (fr.o.m. den 20 december 1974)

Sekreterare:
Jensen, Birger, organisationsdirektör (fr.o.m. den 5 maj 1975)
Törnkvist, Olof S., kronofogde (fr.o.m. den 20 december 1974)

Lokal: Munkbron 17, 1 tr. Postadress: Kommundepartementet, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 763 19 49

Direktiven för utredningen, se 1975 års kommittéberättelse Kn 16.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sju sammanträden.

Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under första hälften av år 1977.

7. Indelningslagskommittén (Kn 1974:04)

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 27 september 1974 för översyn av lagen om ändring i kommunal och ecklesiastik indelning (se Post- och Inrikes tidn. den 19 oktober 1974):

Ordförande:
Nordlund, Stig F., regeringsråd

Sakkunniga:
Andersson, Kerstin G., folkskollärare, led. av riksdagen
Hansson, Ingmarie, kommunalråd
Jadestig, Thure R., föreståndare, led. av riksdagen
Karlsson, K. Ove, skogsarbetare, led. av riksdagen
Leuchovius, Karl G. W., led. av riksdagen
Westberg, Olof (Olle), rektor

Experter:
Arfvidson, Agnar, kammarråd (fr.o.m. den 12 maj 1975)
Dahlberg, Helge, sektionschef (fr.o.m. den 12 maj 1975)
Kaijser, Fritz, bitr. professor (fr.o.m. den 12 maj 1975)

Sekreterare:
Törnvall, Peder H., regeringsrättssekreterare (fr.o.m. den 7 oktober 1974)

Bitr. sekreterare:
Hermanson, K. Gunnar L., byrådirektör (fr.o.m. den 1 oktober 1975)

Lokal: Kommundepartementet, Mynttorget 2, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 763 13 94

Direktiven för kommittén, se 1975 års kommittéberättelse Kn 17.

Kommittén har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sex sammanträden samt gjort studiebesök i två kommuner.
Kommitténs arbete beräknas pågå under hela år 1977.

8. Decentraliseringsutredningen (Kn 1975:01)

Tillkallad enligt regeringens bemyndigande den 13 mars 1975 för att utreda frågan om ökad decentralisering inom förvaltningen:

Ordförande:
Sandgren, C. Lennart, f.d. statssekreterare

Sakkunniga:

Dahlgren, P. Anders B., statsråd, led. av riksdagen (t.o.m. den 12 november 1976)
Henricsson, Sven R., 1:e järnvägsexpeditör
Persson, John-Olof, borgarråd
Ringaby, Per-Eric, godsägare, led. av riksdagen
Ullenhag, Jörgen U., fil. dr, led. av riksdagen
Westman, Helny I., landstingsråd
Wictorsson, Åke V., planeringschef, led. av riksdagen

Experter:

Asplund, C. Christer, ombudsman (fr.o.m. den 19 augusti 1975)
Fröjd, S. Arne, länsråd (fr.o.m. den 1 april 1975)
Granholm, Arne B., avdelningsdirektör (fr.o.m. den 1 januari 1976)
Gustavsson, Ola, byråchef (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Larsson, E. Åke, departementsråd (fr.o.m. den 1 maj 1975)
Lundmark, E. Gunnar, kanslichef (fr.o.m. den 1 april 1975)

Väggruppen:

Brandborn, Jan E., vägdirektör (fr.o.m. den 20 november 1975)
Ehrman, Carl E. G., gatudirektör (fr.o.m. den 20 november 1975)
Persson, N. Ingvar, sekreterare (fr.o.m. den 20 november 1975)
Sjölin, Nils A., länsråd (fr.o.m. den 20 november 1975)
Ternryd, Carl-Olof, teknisk direktör (fr.o.m. den 15 juni 1976)

Arbetsmarknadspolitiska gruppen:

Bergström, Olof W., avdelningschef (fr.o.m. den 20 november 1975)
Etsare, Åke, G. E., länsråd (fr.o.m. den 20 november 1975)
Högvall, E. Gunnar, administrativ direktör (fr.o.m. den 20 november 1975)
Olsson, Magnus F. E., f.d. länsarbetsdirektör (fr.o.m. den 20 november 1975)

Miljövårdsgruppen:

Esping, F. Lars-Erik, avdelningschef (fr.o.m. den 1 februari 1976)
Hallbäck, N. Thore, direktör (fr.o.m. den 1 februari 1976)
Johansson, E. Allan, länsråd (fr.o.m. den 1 februari 1976)
Persson, Göran A., avdelningschef (fr.o.m. den 1 februari 1976)

Sociala gruppen:

Axelsson, A. Åke, sektionschef (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Berleen, E. Göran, sekreterare (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Hörnqvist, Sten-Åke S., borgarrådssekreterare (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Landström, R. Tori E., sekreterare (fr.o.m. den 1 juli 1976)
Wallström, Bernt R. V., sekreterare (fr.o.m. den 1 juli 1976)

Trafikregleringsgruppen:

Granström, Folke T. G., stadsombudsman (fr.o.m. den 18 augusti 1976)
Johansson, Lars-Olof, byrådirektör (fr.o.m. den 18 augusti 1976)

Kraft, K. Arne I., byrådirektör (fr.o.m. den 18 augusti 1976)
Svensson, Sven-Erik W., förste byråsekreterare (fr.o.m. den 18 augusti 1976)

Sekreterare:
Frid, Sven Rune, byråchef (fr.o.m. den 11 april 1975)

Lokal: Munkbron 11. Postadress: Fack, 103 10 Stockholm, tel. 11 21 74 el. 054/15 00 40

Direktiven för utredningen, se 1976 års kommittéberättelse Kn 12.

Utredningen har under tiden november 1975 - oktober 1976 hållit sju sammanträden samt haft överläggningar med myndigheter och organisationer som berörs av utredningens arbete. Dessutom har sammanträden hållits inom arbetsgrupper för olika verksamhetsområden.

Utredningen har den 20 april 1976 avgett delbetänkandet (Ds Kn 1976:5) Decentralisering av beslut om arbetsmarknadspolitiska åtgärder inom byggnadsverksamheten samt den 5 oktober 1976 delbetänkandet (Ds Kn 1976:9) Decentralisering av beslut om utbildningsbidrag, flyttningsbidrag m.m.

Vidare har utredningen den 3 juni 1976 redovisat synpunkter på vägplaneringen i rapporten (Ds Kn 1976:6) Ökat regionalt och lokalt inflytande i vägplaneringen samt den 5 oktober 1976 presenterat preliminära överväganden om arbetsmarknadsutbildningen i promemorian (Ds Kn 1976:10) Decentralisering av beslut om AMU-verksamhetens administration.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

9. Fögderiutredningen (Kn 1975:02)

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 18 december 1975 för att utreda frågan om lokal skattemyndighets organisatoriska ställning inom skatteförvaltningen:

Ordförande:
Rönquist, Karl-Axel, länsråd

Sakkunniga:
Hallenius, G. Ingemar, lantbrukare, led. av riksdagen
Olsson, Mats, sparbankskonsulent, f.d. led. av riksdagen

Experter:
Björne, B. Gunnar, departementsråd (fr.o.m. den 2 februari 1976)
Ljungholm, Kurt A., avdelningschef (fr.o.m. den 2 februari 1976)
Nilsson, Karl-Johan, skattedirektör (fr.o.m. den 2 februari 1976)
Nordström, K. Olof W., länsråd (fr.o.m. den 2 februari 1976)

Norén, Bill S., förste fögderisekreterare (fr.o.m. den 10 februari 1976)
Printz, Bengt-Åke L., organisationsdirektör (fr.o.m. den 2 februari 1976)
Tornborg, Curt G. F., kansliråd (fr.o.m. den 2 februari 1976)
Vester, G. Torbjörn, fögderidirektör (fr.o.m. den 2 februari 1976)

Sekreterare:
Tegnhed, Lars A., bitr. skattedirektör (fr.o.m. den 2 februari 1976)

Lokal: Riksskatteverket, 171 94 Solna, tel. växel 98 15 20

Direktiven för utredningen, se del II Kn 1.

Utredningen har under tiden december 1975 - oktober 1976 hållit tre sammanträden samt haft överläggningar med olika myndigheter och utredningar som berörs av fögderiutredningens arbete.

Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

10. Arbetsgruppen (Kn 1976:01) för översyn av kontakterna mellan medborgare och samhällsorgan

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 19 augusti 1976 för att göra en översyn av kontakterna mellan medborgare och samhällsorgan (se Post- och Inrikes tidn. den 13 september 1976):

Ordförande:
Ericsson, Lars Eric, f.d. statssekreterare (t.o.m. den 9 oktober 1976)

Ledamöter:
Eriksson, B. Sune, direktör
Forsebäck, M. Lennart S., ombudsman
Könberg, Bo G., informationssekreterare
Nilsson, Lars-Gunnar, utredningssekreterare
Nordin, Å. Ingvar, förbundsdirektör
Sandebring, Hans E., direktörsassistent
Wikstrand, Rolf A. I., avdelningschef
Öhrsvik, Lena M., kurator, led. av riksdagen

Sakkunniga:
Jonsson, Karin E., sekreterare (t.o.m. den 1 oktober 1976)
Pedersson, T. Svante, departementssekreterare
Peterson, Carl-Gunnar, kansliråd
Sundström, Monica E., departementsråd

Sekreterare:
Åkerstedt, Carl T. M., departementssekreterare

Lokal: Kommundepartementet, Mynttorget 2, Fack, 103 10 Stockholm, tel. 763 13 91

Direktiven för arbetsgruppen, se del II Kn 2.

Arbetsgruppen har under tiden augusti - oktober 1976 hållit ett sammanträde.

Arbetsgruppens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

11. Utredningen (Kn 1976:02) om den regionala samhällsplaneringens huvudmannaskap m.m.

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 19 augusti 1976 för att utreda den regionala samhällsplaneringens huvudmannaskap m.m.:

Ordförande:
Johansson, K. Hilding, fil. dr, led. av riksdagen

Ledamöter:
Henstrand, Kjell-Åke, landstingsråd
Hulterström, Sven Å., kommunalråd
Hörlén, S. Ingemar (Inge), f. borgarråd
Hörnlund, Börje O., skogsmästare, led. av riksdagen
Johansson, Sven, landstingsråd
Ståhlberg, Marianne G. E., kurator, led. av riksdagen
Ward, Kurt K. B., landstingsråd
Ågren, N. Gunnar S., leg. läkare

Direktiven för utredningen, se del II Kn 3.

Utredningen har intill utgången av oktober 1976 ej hållit något sammanträde.

Utredningens ordförande och övriga ledamöter har entledigats den 2 december 1976. Därmed har utredningens uppdrag förfallit.

12. Utredningen (Kn 1976:03) om organisationen av länsstyrelsernas planeringsavdelningar och administrativa enheter m.m.

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 2 september 1976 för att göra en översyn av organisationen av länsstyrelsernas planeringsavdelningar och administrativa enheter m.m.:

Ordförande:
Lyberg, Bengt, landshövding

Sakkunniga:
Almquist, L. Sture B., byrådirektör
Eriksson, Bengt G. S., förste byråsekreterare

Henricsson, Ulf I. R., kanslichef
Jannesson, G. Geron, byråchef
Norling, E. Gunnar, länsråd
Printz, Bengt-Åke L., organisationsdirektör
Rydberg, Lars O., länsråd
Tornborg, Curt G. F., kansliråd
Wigren, John E., länsråd
Öberg, Hans, bilförare

Sekreterare:
Närkhammar, Kjell M. A., avdelningsdirektör

Lokal: Länsstyrelsernas organisationsnämnd, Drottninggatan 17, Box 16304, 103 26 Stockholm, tel. 24 01 70

Direktiven för utredningen, se del II Kn 4.

Utredningen har hållit ett sammanträde.
Utredningens arbete beräknas pågå under hela år 1977.

13. Utredningen (Kn 1976:04) om vidgad länsdemokrati

Tillkallade enligt regeringens bemyndigande den 2 december 1976 för att utreda frågan om vidgad länsdemokrati:

Ordförande:
Gustafsson, C. E. Torsten, lantbrukare, led. av riksdagen

Ledamöter:
Albinsson, N. Gillis, landstingsdirektör
Hulterström, Sven Å., kommunalråd
Johansson, K. Hilding, fil. dr, led. av riksdagen
Johansson, Sven, landstingsråd
Mattsson, Kjell A., led. av riksdagen
Eriksson, Gunnel, kommunalråd
Stålberg, Marianne G. E., skolkurator, led. av riksdagen
Ågren, N. Gunnar S., leg. läkare

Sakkunniga:
Hultquist, P. Ove I., sekreterare
Hägglund, John E., länsråd
Palm, Elisabeth, kammarrättsråd
Tornborg, Curt G. F., kansliråd

Direktiven för utredningen, se del II Kn 5.

Underbilaga

KOMMITTÉKOSTNADER

JUSTITIEDEPARTEMENTET

1	2	3	4	5
Kommitténs benämning	Kommitténs nr i berättelsen	Utgifter (i tusentals kronor)		
		t. o. m. 1975-06-30	1975-07-01–1976-06-30	
			Lön m. m.[1]	Dagarvoden[1]
Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1976				
Köplagsutredningen (Ju 1963:51)	1977: 1	1 310,2	194,0	14,4
Skadeståndskommittén (Ju 1967:68)	3	910,3	17,6	21,4
Nordiska upphovsrättskommittén (Ju 1970:62)	8	575,9	20,6	–
Åtalsrättskommittén (Ju 1970:63)	9	687,1	146,3	41,3
Sexualbrottsutredningen (Ju 1972:01)	13	352,8	81,4	35,4
Delegationen (Ju 1973:03) för jämställdhet mellan män och kvinnor[3]	19	1 780,0	836,6	62,7
Frivårdens storstadsutredning (Ju 1973:12)	23	231,0	109,1	53,0
Utredningen (Ju 1973:13) om arbetsbelastningen i tingsrätterna	24	74,3	–	32,4
Utredningen (Ju 1974:01) om anonymitetsskydd vid beslag och husrannsakan	27	149,5	76,5	21,8
Fastighetsdatakommittén (Ju 1974:06)	29	434,3	376,2	136,0
Bostadsförvaltningsutredningen (Ju 1974:12)	32	63,4	148,0	48,2
Tystnadspliktskommittén (Ju 1975:03)	44	17,8	151,7	14,2
Expertorgan (Ju 1976:03) på bokförings- och redovisningsområdet	53	–	–	–
Summa		**6 586,6**	**2 158,0**	**480,8**
Kommittéer som fortsätter sin verksamhet vid ingången av 1977				
Integritetsskyddskommittén (Ju 1967:62)	1977: 2	1 143,0	182,1	61,1
Samarbetsorganet (Ju 1968:59) för rättsväsendets informationssystem (SARI)	4	6 304,0	50,0	32,6
Vattenlagsutredningen (Ju 1969:58)	5	2 028,4	416,9	50,5
Familjelagssakkunniga (Ju 1970:52)	6	1 949,4	322,6	66,5
Massmedieutredningen (Ju 1970:59)	7	1 308,6	275,6	74,0
Kreditköputredningen (Ju 1971:05)	10	886,2	99,4	27,7
Konkurslagskommittén (Ju 1971:06)	11	1 012,0	240,1	46,6
1971 års utredning (Ju 1971:08) om behandling av psykiskt avvikande	12	648,6	154,8	84,1
Utredningen (Ju 1972:04) ang. ny lagstiftning om befordran med järnväg	14	419,2	143,5	13,3
Utredningen (Ju 1972:05) ang. inskrivning av rätt till luftfartyg	15	536,6	143,8	11,2
Namnlagsutredningen (Ju 1972:06)	16	88,1	143,7	30,4
Konsumenttjänstutredningen (Ju 1972:07)	17	496,4	257,8	61,9
Utredningen (Ju 1972:12) ang. företagsinteckning	18	191,8	122,8	16,6
Produktansvarskommittén (Ju 1973:08)	20	261,5	93,4	35,3
Hemförsäljningskommittén (Ju 1973:10)	21	348,1	249,6	53,3
Utredningen (Ju 1973:11) om eventuell reformering av det ekonomiska sanktionssystemet inom straffrätten	22	281,2	146,5	11,2

6	7	8	9	10	11	12	13	14
						1976-07-01–12-31		Beräknad totalkostnad t. o. m. 1976-12-31 (summa av kolumnerna 3, 11, 12 och 13)
Resersättning	Tryckning	Konsultationer	Övriga administrativa kostnader	Bidrag till myndighet, institution m. m.	Summa[2]	Verkställda utgifter[2] 07-01–10-31	Beräknade utgifter 11-01–12-31	
4,1	–	–	3,5	–	216,0	126,5	35,6	1 688,3
–	37,7	–	–	–	76,7	–	–	987,0
0,8	–	–	0,2	–	21,6	–	–	597,5
9,8	–	–	–	–	197,4	67,2	–	951,7
10,1	46,1	–	–	–	173,0	2,2	–	528,0
82,3	166,9	81,5	76,2	159,9	1 466,1	306,1	–	3 552,2
16,3	16,3	3,2	7,5	–	205,4	1,1	–	437,5
4,8	–	–	–	–	37,2	11,7	–	123,2
0,8	–	–	–	–	99,1	25,2	–	273,8
41,5	–	317,7	24,0	–	895,4	252,5	–	1 582,2
11,1	–	–	–	–	207,3	41,9	–	312,6
8,5	30,9	–	1,7	–	207,0	–	–	224,8
–	–	–	–	–	–	–	–	–
190,1	**297,9**	**402,4**	**113,1**	**159,9**	**3 802,2**	**834,4**	**35,6**	**11 258,8**
1,0	–	–	0,8	–	245,0	79,6	25,0	1 492,6
6,5	–	898,4	0,2	–	987,7	339,1	150,0	7 780,8
5,8	–	–	–	–	473,2	167,7	37,8	2 707,1
34,0	32,5	–	0,3	–	455,9	208,6	64,2	2 678,1
12,8	70,8	–	2,4	–	435,6	51,4	16,8	1 812,4
1,1	68,2	–	–	–	196,4	45,3	20,0	1 147,9
2,8	–	6,4	0,8	–	296,7	127,9	44,0	1 480,6
19,9	–	–	0,1	–	258,9	82,8	27,0	1 017,3
4,5	–	–	0,2	–	161,5	55,6	20,0	656,3
12,9	–	–	1,0	–	168,9	54,3	20,2	780,0
2,0	–	15,9	–	–	192,0	54,2	21,0	355,3
16,2	–	–	0,6	–	336,5	87,2	23,7	943,8
1,3	–	–	1,2	–	141,9	48,4	18,2	400,3
2,6	–	–	0,8	–	132,1	24,8	–	418,4
0,1	–	3,0	–	–	306,0	109,9	44,8	808,8
–	–	23,1	–	–	180,8	69,0	19,6	550,6

1	2	3	4	5
Utredningen (Ju 1973:17) om utländska övertaganden av svenska företag	25	258,2	226,0	89,4
Utredningen (Ju 1973:20) om personalens arbetsuppgifter vid kriminalvårdens anstalter	26	241,6	119,2	31,6
Energirådet (Ju 1974:03)	28	78,8	6,0	–
Försäkringsrättskommittén (Ju 1974:09)	30	124,7	134,6	24,7
Varumärkesutredningen (Ju 1974:10)	31	83,5	39,7	51,0
Massmediekoncentrationsutredningen (Ju 1974:13)	33	112,6	118,1	32,7
Utredningen (Ju 1974:14) om reklam i videogram	34	113,8	121,7	31,5
Ordningsvaktsutredningen (Ju 1974:15)	35	82,8	117,8	29,2
Ungdomsfängelseutredningen (Ju 1974:16)	36	109,2	139,2	48,1
Utredningen (Ju 1974:17) ang. översyn av häktningsbestämmelserna	37	78,8	113,9	47,3
Brottsskadeutredningen (Ju 1974:18)	38	93,4	118,6	26,6
Personvals- och valkretsutredningen (Ju 1974:19)	39	39,4	117,8	13,7
JK-utredningen (Ju 1974:20)	40	58,9	117,0	27,5
1974 års bolagskommitté (Ju 1974:21)	41	57,6	118,7	53,6
Stiftelseutredningen (Ju 1975:01)	42	–	123,1	32,2
Småhusköpkommittén (Ju 1975:02)	43	–	127,7	7,0
Arrendelagskommittén (Ju 1975:04)	45	–	107,6	25,2
Väktarutbildningsutredningen (Ju 1975:05)	46	–	76,4	6,5
Hyresrättsutredningen (Ju 1975:06)	47	–	100,4	28,3
Rättshjälpsutredningen (Ju 1975:07)	48	–	38,3	22,8
1975 års polisutredning (Ju 1975:08)	49	–	53,0	46,9
Utredningen (Ju 1975:09) om kvinnlig tronföljd	50	–	–	–
Utredningen (Ju 1976:01) om vissa frågor ang. mathållningen vid kriminalvårdens anstalter	51	–	16,5	–
Utredningen (Ju 1976:02) om upphovsrätt	52	–	30,2	2,8
Utredningen (Ju 1976:04) för översyn av lagstiftningen om förmögenhetsbrott	54	–	–	–
Utredningen (Ju 1976:05) om översyn av lagstiftningen om personorienterad ADB-information m. m.	55	–	–	–
Utredningen (Ju 1976:06) om kriminalvårdsstyrelsens organisation, m. m.	56	–	–	–
Utredningen (Ju 1976:07) om isolering inom kriminalvården	57	–	–	–
Summa		**19 436,4**	**5 324,1**	**1 354,9**

Kommittéer som avslutat sin verksamhet före ingången av 1976

Utredningen (Ju 1973:16) ang. åtgärder för att minska personalomsättningen inom polisväsendet	1975:47	168,7	0,2	–
Trafikskadeutredningen (Ju 1974:05)	58	260,9	–	–
Utredningen (Ju 1956:42) rörande specialstraffrätten	1976: 1	195,2	–	21,8
1965 års valtekniska utredning (Ju 1966:61)	3	958,3	–	6,6
Förvandlingsstraffutredningen (Ju 1970:53)	11	442,7	4,7	10,6
Utredningen (Ju 1972:10) om översyn av delgivningsbestämmelserna m. m.	23	539,3	72,9	20,8
Utredningen (Ju 1973:09) om de s. k. suveränitetsholmarna i Torne, Muonio och Könkämä älvar	28	73,8	4,5	28,3
Övervakningsnämndutredningen (Ju 1973:15)	33	285,9	32,4	–
1973 års fri- och rättighetsutredning (Ju 1973:19)	35	768,8	156,2	137,5
Utredningen (Ju 1974:04) om förfarandet vid brott i tjänsten av polismän	41	140,8	1,3	5,9
Utredningen (Ju 1974:08) om telefonavlyssning	43	5,6	–	35,1
Summa		**3 840,0**	**272,2**	**266,6**

6	7	8	9	10	11	12	13	14
2,9	–	0,1	0,1	–	318,5	111,8	45,0	733,5
32,2	–	–	0,3	–	183,3	62,0	19,4	506,3
4,3	–	–	9,4	–	19,7	–	–	98,5
14,4	–	–	–	–	173,7	87,6	25,0	411,0
17,2	–	–	–	–	107,9	36,8	6,5	234,7
0,2	–	–	0,2	–	151,2	56,1	22,0	341,9
12,3	–	–	0,2	–	165,7	61,4	21,4	362,3
–	–	–	–	–	147,0	58,6	20,0	308,4
46,1	–	–	–	–	233,4	74,0	17,0	433,6
29,2	–	10,0	0,8	–	201,2	121,0	18,0	419,0
0,7	–	–	–	–	145,9	60,5	28,0	327,8
19,4	–	10,2	1,1	–	162,2	35,0	14,8	251,4
4,1	–	–	–	–	148,6	59,3	20,0	286,8
2,3	–	1,7	1,5	–	177,8	64,3	25,6	325,3
5,0	–	55,0	0,3	–	215,6	110,0	38,2	363,8
0,6	–	–	0,3	–	135,6	45,1	18,6	199,3
12,0	–	–	–	–	144,8	64,5	27,9	237,2
2,5	–	–	–	–	85,4	53,5	30,0	168,9
–	–	–	0,5	–	129,2	43,5	18,0	190,7
14,6	–	–	0,1	–	75,8	78,8	65,0	219,6
8,4	–	–	0,1	–	108,4	116,9	20,0	245,3
–	–	–	0,1	–	0,1	13,3	19,6	33,0
1,3	–	–	–	–	17,8	25,3	11,3	54,4
6,2	–	–	–	–	39,2	67,3	25,6	132,1
–	–	–	–	–	–	10,8	17,6	28,4
–	–	–	–	–	–	27,0	41,3	68,3
–	–	–	–	–	–	21,1	31,1	52,2
–	–	–	–	–	–	4,9	20,0	24,9
359,4	**171,5**	**1 023,8**	**23,4**	–	**8 257,1**	**3 176,2**	**1 219,2**	**32 088,9**
–	–	–	–	–	0,2	–	–	168,9
–	1,2	–	–	–	1,2	–	–	262,1
–	–	–	–	–	21,8	–	–	217,0
0,2	–	–	–	–	6,8	–	–	965,1
2,1	48,5	–	–	–	65,9	–	–	508,6
3,1	5,3	–	3,7	–	105,8	–	–	645,1
5,5	28,5	–	2,2	–	69,0	–	–	142,8
1,3	51,6	–	–	–	85,3	–	–	371,2
26,7	201,4	–	0,8	–	522,6	–	–	1 291,4
0,8	–	–	–	–	8,0	–	–	148,8
1,0	33,1	–	–	–	69,2	–	–	74,8
40,7	**369,6**	–	**6,7**	–	**955,8**	–	–	**4 795,8**

1	2	3	4	5
Kostnader från kommitteanslaget under budgetåret 1975/76 för sakkunniga biträden inom departementet m. m.				
Sakkunniga i nordiskt lagstiftningssamarbete m. m.		188,2	./.41,1	4,6
Arbetsgrupp 1 och 2 för fortsatt översyn av kommitté-väsendet (Ju 1976:A)		–	41,8	18,1
Diverse myndigheter		–	–	–
Diverse firmor		–	–	–
Diverse personer		–	38,8	1,0
Gemensamma kostnader		–	295,5	./.3,0
Utestående reseförskott		–	–	–
	Summa	**188,2**	**335,0**	**20,7**

[1] I beloppet ingår lönekostnadspålägg
[2] Hyreskostnaderna för kommittéer ävensom vissa andra icke närmare beräknade lokal- och expenskostnader (städning, telefon m. m.) samt sjukvårdskostnader (överslagsmässigt ca 4,7 milj. kr för samtliga departement) bestrids från anslaget Gemensamma ändamål för departementen
[3] Utredningsuppdraget har genom beslut 1976-10-21 övertagits av kommittén (Ju 1976:08) för att utreda frågor om jämställdhet mellan män och kvinnor, m. m. Se redogörelse under arbetsmarknadsdepartementet

6	7	8	9	10	11	12	13	14
0,6	–	–	0,9	–	./.35,0			
–	–	–	–	–	59,9			
–	–	–	–	311,4	311.4			
–	–	12,2	1,0	–	13,2			
–	–	–	–	–	39,8			
–	17,3	–	238,2	–	548,0			
9,9	–	–	–	–	9,9			
10,5	**17,3**	**12,2**	**240,1**	**311,4**	**947,2**			

UTRIKESDEPARTEMENTET

1	2	3	4	5
Kommitténs benämning	Kommitténs nr i berättelsen	Utgifter (i tusentals kronor)		
		t. o. m. 1975-06-30	1975-07-01–1976-06-30	
			Lön m. m.[1]	Dagarvoden[1]
Kommittéer som fortsätter sin verksamhet vid ingången av 1977				
Delegationen (UD 1972:02) för utveckling av folkrättens regler om humanitet i krig	1977:1	206,4	75,0	3,6
Sakkunniga (UD 1972:03) med uppdrag att företa en utredning angående Sveriges utvecklingssamarbete med u-länderna[3]	2	407,3	110,6	61,9
Nedrustningsdelegationen (UD 1976:01)	3	–	–	–
Summa		**613,7**	**185,6**	**65,5**
Kommittéer som avslutat sin verksamhet före ingången av 1976				
Utredningen (UD 1974:01) rörande utrikesdepartementets organisation	1976:3	231,0	33,0	5,8
Utredningen (UD 1974:02) rörande rekrytering, utbildning och tjänstgöringsförhållanden inom utrikesförvaltningen	4	98,3	12,8	47,2
Summa		**329,3**	**45,8**	**53,0**
Kostnader från kommittéanslaget under budgetåret 1975/76 för sakkunniga biträden inom departementet m. m.				
Beredningen för studiestöd och humanitärt bistånd till afrikanska flyktingar och nationella befrielserörelser				47,1
Svenska UNICEF-kommittéen				4,1
Summa				**51,2**

[1] I beloppet ingår lönekostnadspålägg
[2] Hyreskostnaderna för kommittéer ävensom vissa andra icke närmare beräknade lokal- och expenskostnader (städning, telefon m. m.) samt sjukvårdskostnader (överslagsmässift c:a 4,7 milj. kr för samtliga departement) bestrids från anslaget Gemensamma ändamål för departementen
[3] Kostnaderna bestrids av andra medel än kommitteanslaget

6	7	8	9	10	11	12	13	14
						1976-07-01–12-31		Beräknad totalkostnad t. o. m. 1976-12-31 (summa av kolumnerna 3, 11, 12 och 13)
Resersättning	Tryckning	Konsultationer	Övriga administrativa kostnader	Bidrag till myndighet, institution m. m.	Summa[2]	Verkställda utgifter[2] 07-01–10-31	Beräknade utgifter 11-01–12-31	
–	–	–	–	–	78,6	45,5	18,0	348,5
50,2	–	–	2,3	–	225,0	81,6	20,0	733,9
–	–	–	–	–	–	–	5,0	5,0
50,2	**–**	**–**	**2,3**	**–**	**303,6**	**127,1**	**43,0**	**1 087,4**
15,8	–	–	–	–	54,6	–	–	285,6
44,4	20,0	–	4,4	–	128,8	–	–	227,1
60,2	**20,0**	**–**	**4,4**	**–**	**183,4**	**–**	**–**	**512,7**
0,6	–	–	–	–	47,7			
–	–	–	–	–	4,1			
0,6	**–**	**–**	**–**	**–**	**51,8**			

FÖRSVARSDEPARTEMENTET

1	2	3	4	5
Kommitténs benämning	Kommitténs nr i berättelsen	Utgifter (i tusentals kronor)		
		t. o. m. 1975-06-30	1975-07-01 - 1976-06-30	
			Lön m. m.[1]	Dagarvoden[1]
Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1976				
1972 års värnpliktsutredning (Fö 1972:01)	1977: 5	1 131,7	223,9	72,3
1974 års underrättelseutredning (Fö 1974:01)	7	396,4	193,9	42,8
Summa		**1 528,1**	**417,8**	**115,1**
Kommittéer som fortsätter sin verksamhet vid ingången av 1977				
Försvarets fredsorganisationsutredning (Fö 1968:20)	1977: 1	2 024,9	291,6	158,4
Krigsmaktens förvaltningsutbildningsutredning (Fö 1971:01)	2	924,5	170,9	58,2
Ledningsgruppen (Fö 1971:03) för fortsatt utveckling av försvarets planerings- och programbudgetsystem (PPBG)	3	710,6	147,7	5,3
Militära pensionsåldersdelegationen (Fö 1971:04)	4	324,6	67,3	3,5
1973 års vapenfriutredning (Fö 1973:01)	6	66,3	41,9	27,2
Försvarsmaktens ledningsutredning (Fö 1974:03) (FLU-74)	8	297,6	302,8	131,2
1974 års försvarsutredning (Fö 1974:04)	9	324,1	430,4	213,7
Tjänstereglementsutredningen (Fö 1974:05)	10	11,8	–	62,8
Beredningen (Fö 1975:01) för det fortsatta arbetet om kvinnan i försvaret (BKF)	11		34,7	48,9
Försvarets gymnasieutredning (Fö 1975:02)	12		21,0	24,1
1975 års skyddsrumsutredning (Fö 1975:03)	13		-	50,8
Utredningen (Fö 1975:04) om inflytande m. m. inom värnpliktsutbildningen	14		38,6	19,9
Utredningen (Fö 1976:01) om statsbidrag till fritidssysselsättningar för värnpliktiga	15		–	–
Summa		**4 684,4**	**1 546,9**	**804,0**
Kommittéer som avslutat sin verksamhet före ingången av 1976				
1967 års rekvisitions- och förfogandeutredning (Fö 1968:19)	1976: 1	210,5	3,4	19,8
Utredningen (Fö 1970:23) rörande systemet för förmåner åt värnpliktiga m. fl.	3	1 061,4	157,8	24,2
Sakkunnig (Fö 1973:02) för studier avseende utvecklingen efter år 1977 av de delar av totalförsvaret som inte omfattas av militärt försvar, civilförsvar och ekonomiskt försvar	9	23,2	–	12,9
Summa		**1 295,1**	**161,2**	**56,9**

6	7	8	9	10	11	12	13	14
						1976-07-01 – 12-31		Beräknad totalkostnad t. o. m. 1976-12-31 (summa av kolumnerna 3, 11, 12 och 13)
Resersättning	Tryckning	Konsultationer	Övriga administrativa kostnader	Bidrag till myndighet, institution m. m.	Summa[2]	Verkställda utgifter[2] 07-01 – 10-31	Beräknade utgifter 11-01 – 12-31	
35,2	–	–	17,5	–	348,9	44,5	–	1 525,1
17,7	29,8	–	1,6	–	285,8	0,7	–	682,9
52,9	**29,8**	**–**	**19,1**	**–**	**634,7**	**45,2**	**–**	**2 208,0**
52,0	–	1,3	35,7	–	539,0	181,3	60,0	2 805,2
16,8	36,5	0,8	18,5	–	301,7	47,1	30,0	1 303,3
2,7	–	–	2,6	–	158,3	–	–	868,9
–	–	–	7,6	–	78,4	27,9	12,0	442,9
28,8	–	–	0,3	–	98,2	76,3	60,0	300,8
49,8	–	2,2	46,6	–	532,6	205,9	75,4	1 111,5
171,9	71,2	7,3	47,1		941,6	202,9	100,0	1 568,6
14,8	–	–	0,3	–	77,9	15,9	10,0	115,6
15,6	–	17,0	1,0	–	117,2	65,1	16,0	198,3
17,1	–	–	0,3	–	62,5	90,7	50,0	203,2
5,8	–	–	–	–	56,6	2,6	8,0	67,2
9,5	–	0,4	0,5	–	68,9	32,8	30,0	131,7
0,5	–	–	–	–	0,5	3,8	6,7	11,0
385,3	**107,7**	**29,0**	**160,5**	**–**	**3 033,4**	**952,3**	**458,1**	**9 128,2**
0,2	29,5	–	–	–	52,9	–	–	26,34
5,7	41,2	–	2,9	–	231,8	–	–	1 293,2
1,2	–	–	0,1	–	14,2	–	–	37,4
7,1	**70,7**	**–**	**3,0**	**–**	**298,9**	**–**	**–**	**1 594,0**

1	2	3	4	5
Kostnader från kommitteanslaget under budgetåret 1975/76 för sakkunniga biträden inom departementet m. m.				
Diverse myndigheter			–	–
Diverse firmor			–	–
Diverse personer			343,6	75,1
Gemensamma kostnader			59,0	26,8
Utestående reseförskott			–	–
Summa			**402,6**	**101,9**

[1] I beloppet ingår lönekostnadspålägg
[2] Hyreskostnaderna för kommittéer ävensom vissa andra icke beräknade lokal- och expenskostnader (städning, telefon m. m.) samt sjukvårdskostnader (överslagsmässigt ca 4,7 milj. kr. för samtliga departement) bestrids från anslaget Gemensamma ändamål för departementen.

6	7	8	9	10	11	12	13	14
–	–	–	50,0	–	50,0	5,3		
–	–	5,8	–	–	5,8	–		
17,2	–	–	–	–	435,9	152,8		
8,5	–	34,4	–	–	128,7	5,4		
4,3	–	–	–	–	4,3	9,1		
30,0	**–**	**40,2**	**50,0**	**–**	**624,7**	**172,6**		

SOCIALDEPARTEMENTET

1	2	3	4	5
Kommitténs benämning	Kommitténs nr i berättelsen	Utgifter (i tusentals kronor)		
		t. o. m. 1975-06-30	1975-07-01–1976-06-30	
			Lön m. m.[1]	Dagarvoden[1]
Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1976				
Yrkesskadeförsäkringskommittén (S 1971:01)	1977: 6	1 147,6	227,2	84,9
Utredningen (S 1974:03) angående översyn av besvärsorganisationen inom socialförsäkringen m. m.	11	206,5	100,7	37,7
Arbetsgruppen (S 1975:05) för behandling av vissa frågor i anledning av betänkande om föräldraförsäkringen	23	–	–	7,8
Samverkan mellan sjukvårdshuvudmännen och handikappinstitutet m. m. (S 1976:01)	24	–	14,7	–
Summa		**1 354,1**	**342,6**	**130,4**
Kommittéer som fortsätter sin verksamhet vid ingången av 1976				
Handikapputredningen (S 1966:38)	1977: 1	2 299,7	231,9	110,1
Socialdepartementets sjukvårdsdelegation (S 1966:39)	2	1 886,6	219,9	75,8
Socialutredningen (S 1969:29)	3	4 915,3	891,1	160,2
Sjukvårdskostnadsutredningen (S 1970:32)	4	628,8	176,8	–
Pensionskommittén (S 1970:40)	5	1 294,3	227,6	112,8
Barnomsorgsgruppen (S 1973:07)	7	305,5	304,3	66,0
Barnmiljöutredningen (S 1973:08)	8	525,2	70,8	19,7
Familjestödsutredningen (S 1974:01)	9	380,3	376,8	36,0
Medicinalansvarskommittén (S 1974:02)	10	344,3	220,4	31,0
Nykterhetsvårdens erkända och enskilda vårdanstalters personalorganisationsutredning (S 1974:04)	12	151,1	68,8	46,2
Delegationen (S 1974:05) för social forskning	13	103,8	106,5	78,6
Pensionärsundersökningen (S 1974:06)	14	471,4	507,2	84,6
Regionsjukvårdsutredningen (S 1974:07)	15	70,5	123,3	65,8
Hälsovårdsstadgeutredningen (S 1974:08)	16	130,2	207,1	59,9
Sakkunnig med uppdrag att utreda vissa frågor beträffande sjukvård i livets slutskede (S 1974:09)	17	11,8	168,1	18,2
Ledningsgruppen för försöksverksamhet inom socialvården (S 1974:11)	18	57,4	221,0	15,8
Arbetsgruppen för social information (S 1975:01)	19	64,3	88,7	39,2
Socialpolitiska samordningsutredningen (S 1975:02)	20	–	203,3	55,8
Sakkunnig (S 1975:03) med uppdrag att utreda vissa frågor rörande kronisk toxicitet	21	–	–	–
Hälso- och sjukvårdsutredningen (S 1975:04)	22	–	–	6,5
Beredningsgrupp (S 1976:02) för frågor avseende alkoholpolitiken	25	–	–	40,0
Planeringsgruppen för barnomsorg (S 1976:03)	26	–	–	28,4
Utredningen (S 1976:04) om samordning av viss produktion vid statens bakteriologiska laboratorium med AB Kabis verksamhet	27	–	–	–
Summa		**13 708,9**	**4 413,6**	**1 150,6**

6	7	8	9	10	11	12	13	14
						1976-07-01–12-31		Beräknad totalkostnad t. o. m. 1976-12-31 (summa av kolumnerna 3, 11, 12 och 13)
Resersättning	Tryckning	Konsultationer	Övriga administrativa kostnader	Bidrag till myndighet, institution m. m.	Summa[2]	Verkställda utgifter[2] 07-01 – 10-31	Beräknade utgifter 11-01 – 12-31	
45,9	35,0	–	0,2	–	393,2	112,3	–	1 653,1
14,8	–	–	0,1	–	153,3	59,6	–	419,4
18,4	–	29,7	0,7	–	56,6	28,2	–	84,8
0,1	–	–	–	–	14,8	18,7	25,0	58,5
79,2	**35,0**	**29,7**	**1,0**	**–**	**617,9**	**218,8**	**25,0**	**2 215,8**
12,1	6,0	1,9	3,7	–	365,7	256,7	30,0	2 952,1
8,0	–	–	–	–	303,7	85,9	40,0	2 316,2
71,0	65,1	0,7	0,8	–	1 188,9	411,0	145,0	6 660,2
1,5	56,0	4,4	–	–	238,7	47,5	25,0	940,0
56,2	–	–	0,5	–	397,1	113,2	62,0	1 866,6
22,9	2,4	–	1,7	–	397,3	198,4	70,0	971,2
4,6	385,6	60,0	0,2	–	540,9	52,8	15,0	1 133,9
23,7	55,4	285,4	3,0	–	780,3	204,4	90,0	1 455,0
27,5	–	1,2	0,7	–	280,8	95,2	60,0	780,3
22,0	–	–	1,1	–	138,1	70,4	35,0	394,6
8,7	0,3	–	–	–	194,1	112,7	75,0	485,6
43,6	4,1	653,1	0,4	50,0	1 343,0	195,1	60,0	2 069,5
71,2	–	6,5	3,5	–	270,3	211,2	35,0	587,0
25,0	–	–	0,6	–	292,6	91,9	45,0	559,7
4,4	0,1	143,7	5,3	–	339,8	67,4	–	419,0
35,7	–	–	0,4	–	272,9	121,9	45,0	497,2
8,7	3 121,5	180,3	5,5	–	3 443,9	1 188,8	10,0	4 707,0
6,4	–	–	0,1	–	265,6	93,7	61,0	420,3
–	–	–	–	–	–	–	–	–
1,1	–	–	–	–	7,6	75,0	30,0	112,6
0,6	–	–	–	–	40,6	31,3	20,0	131,9
–	–	–	–	–	28,4	42,9	10,0	109,7
–	–	–	–	–	–	–	–	–
454,9	**3 696,5**	**1 337,2**	**27,5**	**50,0**	**11 130,3**	**3 767,4**	**963,0**	**29 569,6**

1	2	3	4	5
Kommittéer som avslutat sin verksamhet före ingången av 1976				
Familjepolitiska kommittén (S 1966:36)	1973: 6	1 775,8	1,7	–
Arbetsgruppen (S 1973:09) rörande social information	1975:21	2 793,6	–	–
1968 års barnstugeutredning (S 1969:31)	1976: 4	4 851,2	310,2	58,8
Samarbetskommittén (S 1970:31) för social forskning	5	642,0	–	–
Arbetsgruppen (S 1970:36) för försöksverksamhet inom barna- och ungdomsvården	8	370,1	12,8	39,6
Nykterhetsvårdens anstaltsutredning (S 1970:43)	10	458,7	27,0	10,5
Socialpolitiska bidragsutredningen (S 1972:02)	12	394,2	11,4	–
Utredningen (S 1973:02) angående lokalisering av statens bakteriologiska laboratorium	13	298,1	7,8	10,5
Sakkunnig (S 1974:10) för utredning av vissa frågor rörande utbildning av vissa frågor rörande utbildning av läkare med utländsk medicinsk examen	26	0,3	–	28,9
Summa		**11 584,0**	**370,9**	**148,3**
Kostnader från kommittéanslaget under budgetåret 1975/76 för sakkunniga biträden inom departementet m. m.				
Nämnden för undervisningssjukhusens utbyggande (NUU)			516,5	56,5
Företagshälsovård inom den statliga sektorn			1,9	13,0
Statens handikappråd			523,1	16,7
Diverse myndigheter			–	–
Diverse firmor			–	–
Diverse personer			92,7	14,2
Gemensamma kostnader			2,5	–
Utestående reseförskott			–	–
Summa			**1 136,7**	**100,4**

[1] I beloppet ingår lönekostnadspålägg

[2] Hyreskostnaderna för kommittéer ävensom vissa andra icke närmare beräknade lokal- och expenskostnader (städning, telefon m. m.) samt sjukvårdskostnader (överslagsmässigt ca 4,7 milj. kr. för samtliga departement) bestrids från anslaget Gemensamma ändamål för departementen

6	7	8	9	10	11	12	13	14
–	–	–	–	–	1,7	–	–	1 777,5
1,3	–	35,2	10,9	–	47,4	–	–	2 841,0
36,0	185,2	7,0	1,5	–	598,7	32,2	–	5 482,1
1,0	1,0	–	–	–	2,0	–	–	644,0
4,6	13,3	–	–	–	70,3	–	–	440,4
1,4	13,6	3,0	2,4	–	57,9	–	–	516,6
–	0,7	–	–	–	12,1	–	–	406,3
–	–	–	0,4	–	18,7	–	–	316,8
–	–	–	–	–	28,9	–	–	29,2
44,3	**213,8**	**45,2**	**15,2**	**–**	**837,7**	**32,2**	**–**	**12 453,9**
30,4	–	6,4	39,5	–	649,3			
2,4	0,5	0,3	0,5	–	18,6			
37,1	98,7	2,0	60,5	–	738,1			
–	–	–	–	2 928,5	2 928,5			
0,5	1,4	8,0	2,4	–	12,3			
–	–	–	–	–	106,9			
–	9,7	0,6	85,9	–	98,7			
8,4	–	–	–	–	8,4			
78,8	**110,3**	**17,3**	**188,8**	**2 928,5**	**4 560,8**			

KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET

1	2	3	4	5
Kommitténs benämning	Kommitténs nr i berättelsen	Utgifter (i tusentals kronor)		
		t. o. m. 1975-06-30	1975-07-01–1976-06-30	
			Lön m. m.[1]	Dagarvoden[1]
Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1976				
Trafikbullerutredningen (K 1970:33)	1977: 3	3 118,8	120,0	111,3
Trafikplaneringsutredningen (K 1970:41)	5	1 914,9	143,4	64,1
Utredningen (K 1970:45) om samordning av lotsningen i Göteborgsområdet m. m.	7	107,5	30,2	21,6
Flaggutredningen (K 1973:01)	11	147,7	110,3	59,6
Sakkunniga (K 1973:06) med uppdrag att ingå i en delegation för att tills vidare samordna uppbyggnaden av det framtida kontrollsystemet	13	..	–	–
Utredningen (K 1974:01) avseende regionalt gällande generella trafikrabatter	15	559,5	327,1	86,5
Trafiknämndsutredningen (K 1974:03)	16	81,7	76,4	33,1
Summa		**5 930,1**	**807,4**	**376,2**
Kommittéer som fortsätter sin verksamhet vid ingången av 1977				
Trafikpolitiska delegationen (K 1965:38)	1977: 1	293,6	–	–
Befälsbemanningsutredningen (K 1970:29)	2	698,7	42,8	55,0
1969 års vägutredning (K 1970:35)	4	391,4	190,2	32,8
Sjöräddningsutredningen (K 1970:42)	6	324,2	29,6	5,1
Sakkunniga (K 1972:01) för att leda visst utredningsoch utvecklingsarbete i fråga om metoder för märkning av olja i fartyg (UMOF)[3]	8	154,4	–	32,6
Trafikpolitiska utredningen (K 1972:07)	9	1 230,7	498,7	101,8
Bilarbetstidsutredningen (K 1972:08)	10	447,5	138,6	29,8
Fartygsmiljöutredningen (K 1973:04)	12	221,1	82,0	44,8
Trafiksäkerhetsutredningen (K 1973:07)	14	366,8	283,2	80,6
Sakkunnig (K 1975:04) med uppdrag att behandla frågan om huvudmannaskaps- och ägarförhållanden vad avser färjetrafiken mellan Gotland och fastlandet	17	–	–	–
1975 års Öresundsdelegation (K 1975:06)	18	–	122,3	93,1
Sakkunnig (K 1975:07) med uppdrag att utreda vissa säkerhetsfrågor vid användning av truckar	19	–	-	11,4
Stockholmsregionens allmänflygutredning (K 1975:08)	20	–	–	75,2
Utredningen (K 1975:09) om sjömanspension	21	–	60,7	13,2
Utredning (K 1976:01) om samverkansmöjligheterna hos vissa affärsverks och myndigheters verkstadsrörelser m. m.	22	–	31,8	5,0
Utredningen (K 1976:02) om vissa körkortsfrågor	23	–	–	–
Summa		**4 128,4**	**1 479,9**	**580,4**
Kommittéer som avslutat sin verksamhet före ingången av 1976				
Flygtrafikledningskommittén (K 1967:44)	1976: 2	2 071,9	22,5	–
Utredningen (K 1970:43) ang. åtgärder mot övergivna fartyg m. m.	9	145,0	–	42,2
Leasingutredningen (K 1972:06)	15	216,8	38,5	27,5

6	7	8	9	10	11	12	13	14
						1976-07-01–12-31		Beräknad totalkostnad t. o. m. 1976-12-31 (summa av kolumnerna 3, 11, 12 och 13)
Reser-sättning	Tryck-ning	Konsul-tationer	Övriga administrativa kostnader	Bidrag till myndighet, institution m. m.	Summa[2]	Verkställda utgifter[2] 07-01–10-31	Beräknade utgifter 11-01 – 12-31	
29,5	149,7	41,5	0,4	–	452,4	1,6	–	3 572,8
3,6	77,0	90,6	4,7	–	383,4	–	–	2 298,3
–	6,7	–	–	–	58,5	0,5	–	166,5
8,4	–	–	5,9	–	184,2	101,0	–	432,9
–	–	–	–	–	–	–	–	–
77,2	0,6	1,1	2,9	–	495,4	169,7	18,0	1 242,6
7,3	–	–	–	–	116,8	36,4	–	234,9
126,0	**234,0**	**133,2**	**13,9**	**–**	**1 690,7**	**309,2**	**18,0**	**7 948,0**
–	–	–	0,4	–	0,4	–	–	294,0
33,6	–	–	1,1	–	132,5	81,0	25,0	937,2
19,0	–	–	0,3	–	242,3	101,1	35,0	769,8
–	–	–	–	–	34,7	18,1	–	377,0
4,5	–	96,0	–	–	133,1	48,4	10,0	345,9
11,6	54,5	105,1	23,3	–	795,0	193,7	52,0	2 271,4
11,4	–	123,3	1,1	–	304,2	29,8	20,0	801,5
11,5	–	–	2,0	–	140,3	88,8	18,5	468,7
8,8	4,0	341,3	2,0	–	719,9	157,6	110,0	1 354,3
1,0	–	1,5	–	–	2,5	7,3	–	9,8
68,8	–	673,3	2,2	–	959,7	334,0	500,0	1 793,7
–	–	–	–	–	11,4	2,0	–	13,4
12,0	–	–	0,7	–	87,9	70,2	33,0	191,1
3,5	–	–	0,7	–	78,1	71,8	19,4	169,3
–	–	–	–	–	36,8	55,3	24,0	116,1
–	–	–	–	–	–	48,4	46,0	94,4
185,7	**58,5**	**1 340,5**	**33,8**	**–**	**3 678,8**	**1 307,5**	**892,9**	**19 007,6**
0,1	–	2,9	–	–	25,5	–	–	2 097,4
–	13,1	–	–	–	55,3	–	–	200,3
2,0	13,0	–	0,5	–	81,5	–	–	298,3

1	2	3	4	5
Sakkunniga (K 1973:03) med uppdrag att utreda vissa frågor rörande det allmänna kommunikationsväsendets anpassning till de handikappades behov	19	188,4	115,5	65,2
1974 års tidningstaxeutredning (K 1973:08)	23	52,9	1,7	16,8
Utredning (K 1974:02) med uppdrag att utreda den framtida verksamheten inom televerkets verkstadsrörelse m. m.	25	111,9	19,6	11,4
Sakkunnig (K 1975:01) med uppdrag att utreda frågan om den framtida organisationen och finansieringen av den verksamhet som bedrivs av handelsflottans välfärdsråd	27	35,7	30,7	39,5
Sakkunniga (K 1975:02) med uppdrag att verkställa översyn av sjöfartsverkets förslag rörande utvidgad skyldighet att anlita lots	28	0,8	7,0	26,1
Summa		**2 823,4**	**235,5**	**228,7**
Kostnader från kommittéanslaget under budgetåret 1975/76 för sakkunniga biträden inom departementet m. m.				
Diverse personer		–	151,0	3,9
Gemensamma kostnader		–	69,1	–
Utestående reseförskott		–	–	–
Stängselnämnden (K 1976:A)		–	–	1,1
Summa		**–**	**220,1**	**5,0**
Sakkunniga i nordiskt lagstiftningssamarbete m. m.				
Svenska sakkunniga (K 1967:37) inom Nordisk kommitté för trafiksäkerhetsforskning (NKT)		130,2	–	28,3
Nordisk kommitté (K 1967:38) för transportekonomisk forskning (NKTF)		360,4	–	11,9
Nordiskt trafiksäkerhetsråd (K 1971:02) (NTR)		113,4	39,3	16,3
Nordisk ämbetsmannakommitté (K 1971:04) för transportfrågor (NÄT)		91,7	13,4	35,6
Svenska sakkunniga (K 1971:05) inom Nordisk kommitté för vägtrafiklagstiftning (NKV)		84,5	–	6.0
Nordisk bilteknisk kommitté (K 1975:03) (NBK)		3,0	–	–
Summa		**783,2**	**52,7**	**98,1**

[1] I beloppet ingår lönekostnadspålägg

[2] Hyreskostnaderna för kommittéer ävensom vissa andra icke närmare beräknade lokal- och expenskostnader (städning, telefon m. m.) samt sjukvårdskostnader (överslagsmässigt ca 4,7 milj. kr. för samtliga departement) bestrids från anslaget Gemensamma ändamål för departementen

[3] Kostnaderna bestrids av jordbruksdepartementet med 57,5 tkr 1975/76 samt 0,1 tkr 1976/77. Kostnaderna bestrids av kommundepartementet med 9,5 tkr 1975/76 samt 48,2 tkr 1976/77

6	7	8	9	10	11	12	13	14
1,6	93,6	15,9	6,8	–	298,6	–	–	487,0
10,4	22,1	–	1,7	–	52,7	–	–	105,6
5,3	15,8	–	–	–	52,1	–	–	164,0
5,8	4,1	–	0,1	–	80,2	–	–	115,9
4,4	4,9	–	–	–	42,4	–	–	43,2
29,6	**166,6**	**18,8**	**9,1**	**–**	**688,3**	**–**	**–**	**3 511,7**
–	–	–	–	–	154,9	49,5	–	204,4
0,1	7,6	–	38,8	–	115,6	31,1	–	146,7
5,6	–	–	–	–	5,6	10,9	–	16,5
1,1	–	–	–	–	2,2	–	–	2,2
6,8	**7,6**	**–**	**38,8**	**–**	**278,3**	**91,5**	**–**	**369,8**
16,9	–	–	0,2	–	45,4	12,8	7,0	195,4
22,4	–	–	–	10,6	44,9	10,2	10,0	425,5
16,8	21,4	–	./.5,5	–	88,3	25,7	20,0	247,4
18,4	–	8,2	1,2	–	76,8	35,3	10,0	213,8
8,7	–	–	–	–	14,7	10,3	2,0	111,5
6,5	–	–	–	–	6,5	1,3	–	10,8
89,7	**21,4**	**8,2**	**./.4,1**	**10,6**	**276,6**	**95,6**	**49,0**	**1 204,4**

Ekonomidepartementet

1	2	3	4	5
Kommitténs benämning	Kommitténs nr i berättelsen	Utgifter (i tusentals kronor)		
		t. o. m. 1975-06-30	1975-07-01–1976-06-30	
			Lön m. m.[1]	Dagarvoden[1]
Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1976				
Fondbörsutredningen (Fi 1967:32)	1977:1	1 234,6	-	70,7
Summa		**1 234,6**	-	70,7
Kommittéer som fortsätter sin verksamhet vid ingången av 1977				
1968 års kapitalmarknadsutredning (Fi 1969:59)	1977:2	518,7	--	62,7
Utredningen (Fi 1970:70) rörande förhållandet mellan bankgiro och postgiro	3	29,9	–	–
Utrikeshandelsstatistikutredningen (Fi 1974:06)	4	59,4	103,9	34,6
Betalningsbalansdelegationen (Fi 1975:02)	5	--	–	7,8
Utredningen (Fi 1975:03) om löntagarna och kapitaltillväxten	6	–	89,8	14,9
Finansieringsbolagskommittén (Fi 1975:08)	7	–	–	8,9
Banklagsutredningen (Fi 1976:04)	8	–	–	–
Summa		**608,0**	**193,7**	128,9
Kostnader från kommittéanslaget under budgetåret 1975/76 för sakkunniga biträden inom departementet m. m.				
1975 års långtidsutredning (Fi 1975:A)			46,6	1,3
Summa			**46,6**	**1,3**

[1] I beloppet ingår lönekostnadspålägg
[2] Hyreskostnaderna för kommittéer ävensom vissa andra icke närmare beräknade lokal- och expenskostnader (städning, telefon m. m.) samt sjukvårdskostnader (överslagsmässigt c: a 4,7 milj. kr för samtliga departement) bestrids från anslaget Gemensamma ändamål för statsdepartementen

6	7	8	9	10	11	12	13	14
						1976-07-01–12-31		Beräknad totalkostnad t. o. m. 1976-12-31 (summa av kolumnerna 2, 11, 12 och 13)
Resersättning	Tryckning	Konsultationer	Övriga administrativa kostnader	Bidrag till myndighet, institution m. m.	Summa[2]	Verkställda utgifter[2] 07-01–10-31	Beräknade utgifter 11-01–12-31	
13,9	–	–	0,1	–	84,7	5,8	40,0	1 365,1
13,9	–	–	**0,1**	–	**84,7**	**5,8**	**40,0**	**1 365,1**
0,1	–	–	2,2	–	65,0	15,8	12,0	611,5
–	–	–	5,5	–	5,5	–	–	35,4
3,6	0,3	17,3	0,2	–	159,9	61,0	25,0	305,3
–	–	–	–	–	7,8	–	1,3	9,1
4,7	–	2,6	7,7	–	119,7	100,5	45,0	265,2
–	–	–	–	–	8,9	9,7	7,0	25,6
–	–	–	–	–	–	–	10,2	10,2
8,4	**0,3**	**19,9**	**15,6**	–	**366,8**	**187,0**	**100,5**	**1 262,3**
0,8	295,5	135,1	0,5	200,0	679,8	277,1		
0,8	**295,5**	**135,1**	**0,5**	**200,0**	**679,8**	**277,1**		

BUDGETDEPARTEMENTET

1	2	3	4	5
Kommitténs benämning	Kommitténs nr i berättelsen	Utgifter (i tusentals kronor)		
		t. o. m. 1975-06-30	1975-07-01–1976-06-30	
			Lön m. m.[1]	Dagarvoden[1]
Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1976				
Markdelegationen (K 1957:30)[3]	1977: 1	2 106,1	33,1	125,0
Byggnadsindexkommittén (Fi 1968:43)	3	1 058,3	91,8	37,9
Delegationen (Fi 1970:67) för förvaltningsdemokrati	5	1 520,7	508,0	72,2
Utredningen (Fi 1970:69) om företagens uppgiftsplikt	6	796,5	146,2	57,9
Hemvistsakkunniga (Fi 1970:71)	7	812,0	200,7	72,3
Datasamordningskommittén (Fi 1971:03)	10	1 826,7	308,0	60,2
Kommunalekonomiska utredningen (Fi 1971:08)	13	1 682,1	499,1	72,7
Bostadsskattekommittén (Fi 1972:08)	16	673,6	91,8	69,7
Varusmugglingsutredningen (Fi 1973:04)	19	440,5	158,5	52,0
Utredningen (Fi 1975:05) om DAFA:s ekonomiska situation m. m.	24	–	3,0	12,5
1976 års skatteutjämningsutredning (Fi 1975:09)	27	–	115,7	5,1
Tidskriftsutredningen (Fi 1976:01)	28	–	–	–
Summa		**10 916,3**	**2 155,9**	**637,5**
Kommittéer som fortsätter sin verksamhet vid ingången av 1977				
Utredningen (Fi 1959:37) om universitetens egendomsförvaltning	1977: 2	–	–	–
1969 års punktskatteutredning (Fi 1970:57)	4	257,2	–	38,9
Företagsskatteberedningen (Fi 1970:77)	8	1 282,9	422,8	184,0
Utredningen (Fi 1971:01) om beskattning av utländska artister	9	291,0	119,1	41,5
Mervärdeskatteutredningen (Fi 1971:05)	11	115,8	–	25,4
Livförsäkringsskattekommittén (Fi 1971:07)	12	856,1	274,3	69,8
1972 års skatteutredning (Fi 1972:02)	14	1 344,3	636,4	226,8
Utredningen (Fi 1972:06) om underställning av avtal	15	–	–	–
Utredningen (Fi 1973:01) om säkerhetsåtgärder m. m. i skatteprocessen	17	678,0	121,6	110,9
Sakkunnig (Fi 1973:02) med uppdrag att utreda frågan om förvaltningen av Drottningholms kungsgård	18	–	–	1,6
Sakkunniga (Fi 1974:02) med uppdrag att utreda frågan om gränsdragningen mellan förvaltningsrevision och rationaliseringsverksamhet inom statsförvaltningen m. m.	20	10,4	2,1	30,1
Kustövervakningsutredningen (Fi 1974:04)	21	47,2	110,0	19,3
Utredningen (Fi 1974:05) angående den statliga personalutbildningens fortsatta inriktning och organisation	22	9,6	59,7	19,9
Besparingsutredningen (Fi 1975:01)	23	–	191,2	58,1
Skattetilläggsutredningen (Fi 1975:06)	25	–	108,3	52,2
Energiskatteutredningen (Fi 1975:07)	26	–	30,4	13,1
Utredningen (Fi 1976:02) om beskattning av tjänstepensioner	29	–	–	3,3
Företagsobeståndskommittén (Fi 1976:03)	30	–	–	–
1976 års fastighetstaxeringskommitté (Fi 1976:05)	31	–	–	–
Utredningen (Fi 1976:06) om kommunernas ekonomi	32	–	–	–
Summa		**4 892,5**	**2 075,9**	**894,9**

6	7	8	9	10	11	12	13	14
						1976-07-01–12-31		Beräknad totalkostnad t. o. m. 1976-12-31 (summa av kolumnerna 3, 11, 12 och 13)
Resersättning	Tryckning	Konsultationer	Övriga administrativa kostnader	Bidrag till myndighet, institution m. m.	Summa[2]	Verkställda utgifter[2] 07-01–10-31	Beräknade utgifter 11-01–12-31	
–	–	2,7	2,5	–	163,3	–	–	2 269,4
–	–	0,2	–	–	129,9	52,6	–	1 240,8
17,6	150,4	21,3	9,3	–	378,8	123,0	58,1	2 480,6
0,7	44,5	–	–	–	249,3	–	–	1 045,8
20,4	–	–	4,5	–	297,9	125,5	–	1 235,4
16,4	–	82,2	6,4	–	473,2	77,9	–	2 377,8
16,2	37,1	83,3	17,3	–	725,7	331,9	86,0	2 825,7
7,7	27,2	–	2,2	–	198,6	0,3	–	872,5
16,2	–	–	0,2	–	226,9	45,0	–	712,4
5,9	0,3	48,8	–	–	70,5	–	–	70,5
1,6	–	2,0	1,2	–	125,6	106,0	41,8	273,4
0,5	–	0,1	0,5	–	1,1	2,9	98,6	102,6
103,2	**259,5**	**240,6**	**44,1**	–	**3 440,8**	**865,1**	**284,5**	**15 506,9**
–	–	–	–	–	–	–	30,0	30,0
–	–	–	–	–	38,9	44,0	26,0	366,1
16,8	82,1	20,1	1,2	–	727,0	405,1	117,0	2 532,0
1,6	–	–	0,5	–	162,7	54,5	22,0	530,2
4,0	–	–	–	–	29,4	35,3	24,0	204,5
27,4	11,4	–	0,1	–	383,0	91,0	32,0	1 362,1
7,0	0,2	1,6	0,6	–	872,6	277,8	130,0	2 624,7
–	–	–	–	–	–	–	–	–
55,3	21,5	–	–	–	309,3	91,7	44,0	1 123,0
–	–	–	–	–	1,6	7,4	1,0	10,0
–	0,6	–	–	–	32,8	–	5,0	48,2
7,4	–	–	–	–	136,7	34,8	3,0	221,7
48,3	–	135,0	1,1	–	264,0	49,4	99,4	422,4
2,6	–	–	1,0	–	252,9	116,1	29,8	398,8
32,8	–	–	0,2	–	193,5	85,6	29,3	308,4
1,6	–	–	–	–	45,1	52,1	21,0	118,2
–	–	–	–	–	3,3	19,9	20,0	43,2
–	–	–	–	–	–	114,2	63,1	177,3
–	–	–	–	–	–	2,0	19,8	21,8
–	–	–	–	–	–	–	–	–
204,8	**115,8**	**156,7**	**4,7**	–	**3 452,8**	**1 480,9**	**716,4**	**10 542,6**

1	2	3	4	5
Kommittéer som avslutat sin verksamhet före ingången av 1976				
Budgetutredningen (Fi 1970:64)	1974:16	1 073,7	8,0	–
Arbetsgruppen (Fi 1970:58) för utredning av vissa frågor rörande tullpackhuskarlslagen	1975:13	65,6	–	–
Sakkunniga (Fi 1971:04) med uppdrag att verkställa översyn av den kreditpolitiska beredskapslagstiftningen	22	93,4	–	./.5,5
Utredningen (Fi 1965:26) om redovisning i skuldförbindelser mot säkerhet i fartygsinteckning av vissa fondmedel	1976: 3	6,5	–	6,9
Förhandlingsutredningen (C 1968:16)[4]	5	384,5	9,9	–
Realisationsvinstkommittén (Fi 1970:79)	14	570,7	29,5	20,2
Föreningsskatteutredningen (Fi 1971:06)	18	59,5	0,5	21,2
1972 års pressutredning (Fi 1972:07)	23	1 696,3	104,3	53,5
Utredningen (Fi 1972:09) angående kvinnornas situation inom den statligt lönereglerade offentliga förvaltningen	25	410,1	10,7	19,6
Fastpriskommittén (Fi 1974:01)	29	35,9	–	20,8
Jury (1974:03) för bedömning av förslag till ny prägel på rikets mynt m. m.	31	144,9	97,1	1,3
Checklönekommitten (Fi 1975:04)	38	–	–	11,3
Summa		**4 541,1**	**260,0**	**149,3**
Kostnader från kommittéanslaget under budgetåret 1975/76 för sakkunniga biträden inom departementet m. m.				
Diverse firmor			–	–
Diverse personer			144,8	12,5
Gemensamma kostnader			2,6	–
Utestående reseförskott			–	–
Summa			**147,4**	**12,5**

[1] I beloppet ingår lönekostnadspålägg

[2] Hyreskostnaderna för kommittéer ävensom vissa andra icke närmare beräknade lokal- och expenskostnader (städning, telefon m. m.) samt sjukvårdskostnader (överslagsmässigt c:a 4,7 milj. kr för samtliga departement) bestrids från anslaget Gemensamma ändamål för statsdepartementen

[3] Kommittén överflyttad från kommunikationsdepartementet fr. o. m. 1967-07-01
Kostnaderna bestrids från anslaget 7 E 15 fr.o.m. 1976-07-01

[4] Kommittén överflyttad från civildepartementet fr. o. m. 1969-07-01

6	7	8	9	10	11	12	13	14
–	–	–	–	–	8,0	–	–	1 081,7
–	–	–	–	–	–	–	–	65,6
–	–	–	–		./.5,5	–	–	87,9
–	–	–	–	–	6,9	–	–	13,4
–	–	–	–	–	9,9	–	–	394,4
–	66,9	–	–	–	116,6	–	–	687,3
–	0,2	–	0,1	–	22,0	–	–	81,5
39,5	161,7	27,6	2,7	–	389,3	–	–	2 085,6
0,2	114,6	31,0	0,4	–	176,5	–	–	586,6
–	0,3	–	–	–	21,1	–	–	57,0
0,3	–	–	–	–	98,7	–	–	243,6
–	0,3	–	0,9	–	12,5	–	–	12,5
40,0	**344,0**	**58,6**	**4,1**	**–**	**856,0**	**–**	**–**	**5 397,1**
–	–	30,0	3,6	–	33,6	–		
0,3	–	–	–	–	157,6	1,0		
–	–	4,5	7,9	–	15,0	10,6		
18,8	–	–	–	–	18,8	22,6		
19,1	**–**	**34,5**	**11,5**	**–**	**225,0**	**34,2**		

UTBILDNINGSDEPARTEMENTET

1	2	3	4	5
Kommitténs benämning	Kommitténs nr i berättelsen	Utgifter (i tusentals kronor)		
		t. o. m. 1975-06-30	1975-07-01 – 1976-06-30	
			Lön m. m.[1]	Dagarvoden[1]
Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1976				
1965 års musei- och utställningssakkunniga (E 1966:52)	1977: 2	2 420,8	–	19,0
Konstnärsutbildningssakkunniga (U 1968:52)	5	1 155,5	26,6	14,2
Obligatoriekommittén (U 1973:03)	19	212,4	16,5	42,7
1973 års expertgrupp för konstutbildning (U 1973:05)	20	391,5	180,3	23,3
Tidningsfilmningskommittén (U 1973:07)	21	349,8	55,7	59,1
Dansarutredningen (U 1973:09)	22	252,2	125,6	67,9
1974 års skolhälsovårdsutredning (U 1974:01)	23	279,3	226,8	32,9
Riksinternatutredningen (U 1975:21)	50	-	57,5	12,6
Kulturtidskriftsutredningen (1976:03)	54	–	–	–
Organisationskommittén (U 1976:05) för konstnärsnämnden	56	–	–	–
Summa		**5 061,5**	**689,0**	271,7
Kommittéer som fortsätter sin verksamhet vid ingången av 1977				
Lokal- och utrustningsprogramkommittéerna (E 1965:54) för universitet och högskolor	1977: 1	8 293,1	849,4	163,6
Dataarkiveringskommittén (U 1968:48)	3	1 386,0	122,4	32,6
Sakkunniga (U 1968:49) för förhandling om avtalsreglering av upphovsrättsliga frågor på undervisningsområdet	4	131,1		–
1968 års kyrkohandbokskommitté (U 1969:44)[3]	6	1 052,6	93,6	30,7
Universitetsrestaurangkommittén (U 1970:46)	7	2 235,4	352,3	17,3
1969 års psalmkommitté (U 1970:47)[3]	8	494,0	9,3	19,3
Organisationskommittén (U 1970:60) för högre musikutbildning	9	2 642,0	806,8	301,5
Organisationskommittén (U 1970:62) för högre teknisk utbildning och forskning i övre Norrland	10	2 025,6	101,4	10,5
Utredningen (U 1970:63) om skolans inre arbete	11	6 923,3	200,7	23,0
Uppsala domkyrkas restaureringskommitté (U1971:09)[5]	12	–	–	–
Utredningen (U 1971:13) ang.den fortsatta verksamheten med radio och television inom utbildningsväsendet	13	834,9	104,8	44,4
Ämbetsmannakommittén (U 1971:14) för nordiskt kulturellt samarbete[8]	1975:31	128,8	61,0	–
Forskningsrådsutredningen (U 1972:02)	1977:14	837,7	277,2	47,4
Utredningen (U 1972:06) om skolan, staten och kommunerna	15	3 264,8	751,6	122,9
Bibelkommissionen (1972:07)[4]	16	1 809,1	1 188,9	81,2
Folkhögskoleutredningen (U 1972:08)	17	1 047,8	375,6	103,5
1973 års betygsutredning (U 1973:01)	18	554,4	168,1	49,8
Utlandsskoleutredningen (U 1974:03)	24	84,1	124,0	10,6
1974 års lärarutbildningsutredning (U 1974:04)	25	486,4	776,8	110,1
Forskarutbildningsutredningen (U 1974:06)	26	190,7	485,9	88,2
Organisationskommittén (U 1974:07) för riksantikvarieämbetet och vissa museer	27	69,9	142,9	19,6

6	7	8	9	10	11	12	13	14
						1976-07-01–12-31		Beräknad totalkostnad t. o. m. 1976-12-31 (summa av kolumnerna 3, 11, 12 och 13)
Resersättning	Tryckning	Konsultationer	Övriga administrativa kostnader	Bidrag till myndighet, institution m. m.	Summa[2]	Verkställda utgifter 07-01–10-31	Beräknade utgifter 11-01–12-31	
–	–	–	–	–	19,0	43,7	–	2 483,5
–	–	–	–	–	40,8	8,3	–	1 204,6
34,6	48,9	–	1,8	–	144,5	–	–	356,9
1,6	–	1,7	2,9	–	209,8	14,1	–	615,4
13,2	0,1	23,5	2,4	–	154,0	44,6	60,0	608,4
25,6	–	1,6	2,7	–	223,4	31,4	–	507,0
26,7	–	0,8	6,1	–	293,3	139,5	–	712,1
16,5	0,2	11,0	0,3	–	98,1	14,6	–	112,7
–	–	–	–	–	–	37,0	30,0	67,0
–	–	–	–	–	–	27,2	–	27,2
118,2	**49,2**	**38,6**	**16,2**	**–**	**1 182,9**	**360,4**	**90,0**	**6 694,8**
128,7	16,9	./.5,0	59,3	–	1 212,9	413,8	190,0	10 109,8
20,6	–	31,2	–	–	206,8	130,9	40,0	1 763,7
–	–	–	–	–	–	–	–	131,1
9,0	162,6	–	8,1	–	304,0	20,4	14,0	1 391,0
20,8	–		–	124,0	514,4	76,1	45,0	2 870,9
29,3	190,2	–	4,0	–	252,1	86,4	30,0	862,5
248,0	23,3	0,1	86,9	–	1 466,6	486,6	250,0	4 845,2
1,8	–	–	–	–	113,7	18,1	50,1	2 207,5
26,4	3,3	–	2,9	–	256,3	67,9	20,0	7 267,5
–	–	–	–	–	–	–	–	–
0,7	310,2	93,2	–	70,0	623,3	46,5	28,0	1 532,7
21,5	–	–	–	–	82,5	38,2	–	249,5
38,1	–	177,6	2,6	–	542,9	141,8	70,0	1 592,4
62,7	180,5	185,7	31,2	110,0	1 444,6	221,9	250,0	5 181,3
54,8	–	–	94,5	–	1 419,4	488,6	262,0	3 979,1
61,1	110,4	3,0	3,7	–	657,3	152,1	70,0	1 927,2
25,5	–	6,6	3,0	–	253,0	101,3	45,0	953,7
18,3	–	–	0,9	–	153,8	64,9	30,0	332,8
133,6	29,2	0,5	50,3	–	1 100,5	407,9	193,6	2 188,4
88,1	14,1	17,4	3,9	–	697,6	250,5	148,0	1 286,8
21,7	–	–	–	–	184,2	70,9	35,4	360,4

1	2	3	4	5
Radioutredningen (U 1974:08)	1977:28	395,6	860,8	193,2
Utredningen (U 1974:10) om andlig vård	29	9,5	–	12,1
Samarbetskommittén (Ju 1974:11) för långsiktsmotiverad forskning[6]	30	16,7	97,6	180,1
Utredningen (U 1975:01) rör. viss klinisk odontologisk verksamhet	31	14,6	58,4	13,7
Skeppsholmsgruppen (U 1975:03)	32	–	–	3,3
Centrala organisationskommittén (U 1975:04) för högskolereformen	33	–	342,6	70,0
Beredningen (U 1975:05) för internationellt utbildningssamarbete	34	–	187,8	20,6
Biblioteks- och dokumentationssamverkanskommittén (U 1975:06)	35	–	123,7	32,1
LUP-utredningen (U 1975:07)	36	–	50,0	9,1
Organisationskommittén (U 1975:08) för Umeå högskoleregion	37	–	144,7	27,0
Organisationskommittén (U 1975:09) för Uppsala högskoleregion	38	–	241,2	63,3
Organisationskommittén (U 1975:10) för Stockholms högskoleregion	39	–	324,5	58,6
Organisationskommittén (U 1975:11) för Linköpings högskoleregion	40	–	175,0	50,3
Organisationskommittén (U 1975:12) för Göteborgs högskoleregion	41	–	225,7	35,2
Organisationskommittén (U 1975:13) för Lund-Malmö högskoleregion	42	–	309,2	42,1
Utredningen (U 1975:14) rörande studiedokumentation och statistik för högskolan	43	–	109,2	39,9
Elektronmusikutredningen (U 1975:15)	44	–	0,7	–
Studiestödsutredningen (U 1975:16)	45	–	213,0	19,0
Styrelsen (U 1975:17) för sekretariatet för framtidsstudier[6 7]	46	1 327,5	907,6	92,6
Voksenåsenkommittén (U 1975:18)	47	–	–	9,6
Folkbildningsutredningen (U 1975:19)	48	–	118,2	9,9
Sakkunnig (U 1975:20) för förhandlingar med Akademien för de fria konsterna	49	–	–	4,7
Massmedieforskningsutredningen (U 1975:22)	51	–	87,0	14,2
Utredningen (U 1976:01) ang. praktisk-teologisk utbildning	52	–	–	–
Byggnadsvårdsutredningen (U 1976:02)	53	–	–	–
Utredningen (U 1976:04) om läromedelsmarknaden	55	–	–	–
Utredningen (U 1976:06) om stöd till de fria trossamfundens teologiska seminarier m. m.	57	–	–	–
Organisationskommittén (U 1976:07) för forskningsråden	58	–	–	–
Förhandlare (U 1976:08) för förhandlingar om utformningen av en utställningsersättning inom det statliga området	59	–	–	–
Kommittén (1976:09) för fortsatt utredning samt planläggning av själavården och övriga kyrkliga beredskapsfrågor vid krig eller krigsfara	60	–	–	–
Utredningen (U 1976:10) om den gymnasiala utbildningen	61	–	–	–
Svenska delegationen av finsk-svenska utbildningsrådet (U 1976:11)	62	–	–	–
Arbetsgruppen (U 1976:12) för vissa frågor rörande De blindas förenings biblioteksverksamhet	63	–	–	–
Svenskt medlemsorgan (U 1976:13) för IIASA	64	–	–	–
Kommittén (U 1976:14) för att förbereda det svenska deltagandet i Unescos konferens om miljövårdsutbildning år 1977	65	–	–	–
Summa		**36 255,6**	**11 569,6**	**2 276,8**

6	7	8	9	10	11	12	13	14
77,6	–	16,7	10,6	–	1 158,9	314,5	180,0	2 049,0
15,8	–	–	–	–	27,9	4,8	10,0	52,2
36,2	8,4	1 837,4	51,5	456,5	2 667,7	152,8	330,0	3 167,2
23,3	–	–	–	–	95,4	21,0	16,0	147,0
–	–	–	–	–	3,3	4,4	–	7,7
45,0	158,5	98,1	3,4	–	717,6	333,4	20,0	1 071,0
25,6	–	24,0	7,6	–	265,6	154,5	65,0	485,1
17,9	0,2	–	1,2	–	175,1	87,3	83,5	345,9
0,2	–	–	–	–	59,3	33,1	25,0	117,4
58,9	1,0	4,4	19,9	–	255,9	124,6	74,0	454,5
25,3	4,8	4,5	11,1	–	350,2	148,4	75,0	573,6
8,0	–	8,0	3,5	–	402,6	258,5	117,8	778,9
18,0	–	4,9	6,4	–	254,6	112,5	58,0	425,1
40,0	0,6	4,1	15,8	–	321,4	191,3	84,0	596,7
39,5	7,0	–	19,6	–	417,4	258,3	107,6	783,3
35,3	0,1	–	–	–	184,5	86,1	25,0	295,6
0,5	0,1	–	–	–	1,3	19,6	18,6	39,5
5,2	0,5	–	1,5	–	239,2	179,2	94,5	512,9
34,4	35,2	43,9	54,3	65,0	1 233,0	348,8	116,0	3 025,3
11,4	–	2,1	–	–	23,1	8,1	8,0	39,2
3,5	0,9	–	3,0	–	135,5	279,7	344,0	759,2
–	–	–	–	–	4,7	3,1	3,0	10,8
14,0	0,1	33,0	0,3	–	148,6	113,1	55,0	316,7
–	0,1	–	–	–	0,1	37,3	29,6	67,0
–	–	–	–	–	–	21,9	27,3	49,2
–	–	–	–	–	–	37,0	38,0	75,0
–	–	–	–	–	–	4,6	5,0	9,6
–	–	–	–	–	–	1,2	55,8	57,0
–	–	–	–	–	–	–	4,0	4,0
–	–	–	–	–	–	0,3	10,0	10,3
–	–	–	–	–	–	11,6	21,5	33,1
–	–	–	–	–	–	–	7,0	7,0
–	–	–	–	–	–	–	–	–
–	–	–	–	–	–	–	–	–
–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 546,3	**1 258,2**	**2 591,4**	**561,0**	**825,5**	**20 628,8**	**6 635,8**	**3 879,3**	**67 399,5**

1	2	3	4	5
Kommittéer som avslutat sin verksamhet före ingången av 1976				
Lärarutbildningskommittén (U 1970:44)	1974:16	2 796,6	–	–
1968 års utbildningsutredning (U 1969:47)	1975:10	7 451,0	–	1,2
1968 års studiemedelsutredning (U 1969:48)	11	1 347,2	1,2	–
Organisationskommittén (1974:05) för statens kulturråd	52	37,1	2,9	–
Kommittén (1969:51) för studiestöd åt vuxna	1976:08	1 681,8	59,4	17,4
Kommittén (U 1970:56) för försöksverksamhet med vuxenutbildning	13	4 918,7	135,3	4,3
Sameutredningen (U 1970:68)	17	876,3	64,2	34,9
Sakkunnig (U 1971:11) för att utarbeta förslag till restaureringen av Vadstena klosterkyrka	19	102,1	–	–
Studiereseutredningen (U 1972:03)	22	366,0	104,7	18,6
Studerandehälsovårdsutredningen (U 1972:05)	23	271,0	–	–
Journalistutbildningsutredningen (U 1973:08)	31	291,1	–	–
Arbetsgrupp (U 1974:09) för beredande av vissa frågor rör. samarbetet mellan staten och Hermods korrespondensinstitut	40	39,0	–	–
Arbetsgruppen (U 1974:11) för vissa kulturminnesvårds- och museifrågor	42	130,9	2,5	26,8
Invandrargruppen (U 1975:02)	44	55,3	38,1	27,7
Summa		**20 364,1**	**408,3**	**130,9**
Kostnader från kommittéanslaget under budgetåret 1975/76 för sakkunniga biträden inom departementet m. m.				
Diverse myndigheter		–	43,7	–
Diverse firmor		–	–	–
Diverse personer		4 577,9	1 412,2	217,0
Gemensamma kostnader		–	36,9	11,0
Utestående reseförskott		..	–	–
Summa		**4 577,9**	**1 492,8**	**228,0**

[1] I beloppet ingår lönekostnadspålägg
[2] Hyreskostnaderna för kommittéer ävensom vissa andra icke närmare beräknade lokal- och expenskostnader (städning, telefon m. m.) samt sjukvårdskostnader (överslagsmässigt c:a 4,7 milj. kr för samtliga departement) bestrids från anslaget Gemensamma ändamål för departementen
[3] Kostnaderna har bestridits med förskott ur kyrkofonden
[4] Bibelkommissionens kostnader, vilka t. o. m. 1976-06-30 bestridits med medel ur kyrkofonden, belastar fr. o. m. 1976-07-01 åttonde huvudtitelns kommittéanslag
[5] Kostnaderna har bestridits med andra medel än åttonde huvudtitelns kommittéanslag
[6] Kommittén överflyttad från justitiedepartementet fr. o. m. 1975-10-16
[7] Kostnaderna har bestridits av justitiedepartementet med 286,8 tkr 1975/76
[8] Nordisk kommitté som fr.o.m. år 1975 ej längre redovisas i berättelsens kommittéavsnitt

6	7	8	9	10	11	12	13	14
0,1	–	–	–	–	0,1	–	–	2 796,7
0,4	–	–	–	–	1,6	–	–	7 452,6
–	–	–	–	–	1,2	–	–	1 348,4
–	–	–	–	–	2,9	–	–	40,0
20,6	87,7	2,0	3,6	–	190,7	–	–	1 872,5
6,1	11,3	–	4,9	./.76,6	85,3	3,7	–	5 007,7
1,9	191,3	–	1,5	-	303,8	–	–	1 180,1
–	–	–	–	..	–	0,1	–	102,2
0,9	43,2	–	0,3	–	167,7	–	–	533,7
–	–	–	0,3	–	0,3	–	–	271,3
1.8	50,6	–	–	–	52,4	–	–	343,5
–	–	–	–	–	–	11,9	–	50,9
5,1	–	–	13,0	–	47,4	–	–	178,3
3,1	36,6	1,4	1,9	–	108,8	–	–	164,1
50,0	**420,7**	**3,4**	**25,5**	**./.76,6**	**962,2**	**15,7**	**–**	**21 342,0**
0,9	–	2,1	–	1 128,7	1 175,4	444,8	–	
–	./.289,6	--	0,2	–	./. 289,4	–	–	–
112,5	3,3	126,9	24,0	549,4	2 445,3	771,8	–	–
3,0	26,6	8,2	656,5	–	742,2	123,5	–	–
28,8	–	–	–	–	28,8	19,5	–	–
145,2	**./.259,7**	**137,2**	**680,7**	**1 678,1**	**4 102,3**	**1 359,6**	**–**	

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

1	2	3	4	5
Kommitténs benämning	Kommitténs nr i berättelsen	Utgifter (i tusentals kronor)		
		t. o. m. 1975-06-30	1975-07-01–1976-06-30	
			Lön m. m.[1]	Dagarvoden[1]
Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1976				
Utredningen (Jo 1971:06) om kontrollanstalterna på jordbrukets område	1977: 3	337,5	–	80,2
Organisationskommittén (Jo 1974:06) för beredning av vissa frågor om den framtida organisationen av växtskyddsverksamheten	12	104,6	–	40,0
Västerdalälvsutredningen (Jo 1975:01)	15	28,6	124,7	87,8
Utredningen (Jo 1975:02) om omhändertagande av sjukhusavfall	16	–	–	43,4
Utredningen (Jo 1975:03) om åtgärder för att motverka de negativa effekterna av svavelutsläpp	17		–	24,5
Utredningen (Jo 1975:04) om jordbruksnämndens organisation	18		–	18,8
Sakkunnig (Jo 1976:07) för överläggningar rörande avtalet i fråga om riktlinjer för hästtävlingar med totalisatorverksamhet m. m.	27		–	4,8
Summa		**470,7**	**124,7**	**299,5**
Kommittéer som fortsätter sin verksamhet vid ingången av 1977				
Lokal- och utrustningsprogramkommittén (Jo 1966:31) för jordbrukets högskolor	1977: 1	426,2	–	68,9
Naturvårdskommittén (Jo 1970:28)	2	753,8	256,3	31,7
Utredningen (Jo 1971:08) om kostnaderna för miljövården	4	1 085,8	167,5	130,0
1972 års jordbruksutredning (Jo 1972:04)	5	1 618,1	229,8	192,1
Förhandlingsgruppen (Jo 1973:03) för renskötselanläggningar	6	232,9	5,2	71,0
Genbankutredningen (Jo 1973:04)	7	282,3	–	13,5
1973 års skogsutredning (Jo 1973:06)	8	789,3	215,2	71,6
1973 års fiskevattensutredning (Jo 1973:07)	9	270,9	255,0	96,5
Emåutredningen 1974 (Jo 1974:02)	10	60,9	53,9	23,5
Skogsadministrativa utredningen (Jo 1974:03)	11	84,1	62,9	42,4
Jordförvärvsutredningen (Jo 1974:07)	13	154,9	49,2	47,5
1974 års trädgårdsnäringsutredning (Jo 1974:09)	14	46,1	–	52,0
Utredningen (Jo 1975:06) om vissa frågor inom växtförädlingsverksamheten	19		47,1	15,0
Fiskerikommittén (Jo 1975:07)	20		–	–
Utredningen (Jo 1976:01) om registrering av fritidsbåtar	21		26,1	–
Energi- och miljökommittén (Jo 1976:02)	22		25,2	2,2
Kommittén (Jo 1976:03) för de svenska förberedelserna inför FN:s vattenkonferens	23		17,3	1,6
Utredningen (Jo 1976:04) om den regionala laboratorieverksamheten	24		–	–
Utredningen (Jo 1976:05) om översyn av skördeskadeskyddet	25		–	–
Utredningen (Jo 1976:06) om översyn av miljöskyddslagstiftningen	26		–	–
Utredningen (Jo 1976:08) om karantänsverksamheten för djur	28			
Summa		**5 805,3**	**1 410,7**	**859,5**

6	7	8	9	10	11	12	13	14
						76-07-01–12-31		Beräknad totalkostnad t. o. m. 76-12-31 (summa av kolumnerna 3, 11, 12 och 13)
Resersättning	Tryckning	Konsultationer	Övriga administrativa kostnader	Bidrag till myndighet, institution m. m.	Summa[2]	Verkställda utgifter 07-01–10-31[2]	Beräknade utgifter 11-01–12-31	
4,7	2,1	–	0,2	–	87,2	–	–	424,7
2,3	–	37,2	–	–	79,5	14,8	–	198,9
50,9	–	128,9	0,3	–	392,6	92,8	–	514,0
12,0	–	12,1	–	–	67,5	36,6	8,7	112,8
24,1	3,8	4,0	–	–	56,4	2,6	–	59,0
8,1	0,5	–	–	–	27,4	–	–	27,4
–	–	–	–	–	4,8	–	–	4,8
102,1	**6,4**	**182,2**	**0,5**	**–**	**715,4**	**146,8**	**8,7**	**1 341,6**
2,6	54,4	–	–	–	125,9	17,8	10,0	579,9
8,7	–	–	–	–	296,7	79,0	71,9	1 201,4
1,5	0,1	20,3	1,7	–	321,1	201,0	83,3	1 691,2
43,6	30,4	84,3	0,4	–	580,6	107,1	127,0	2 432,8
60,7	0,9	–	1,1	–	138,9	56,7	27,0	455,5
0,3	–	–	0,1	–	13,9	10,3	17,0	323,5
12,1	–	367,8	10,2	–	676,9	106,9	157,8	1 730,9
82,9	–	115,6	–	10,0	560,0	280,8	92,3	1 204,0
25,9	–	55,2	–	–	158,5	21,5	23,5	264,4
19,1	0,5	–	–	–	124,9	39,3	27,2	275,5
17,0	–	0,6	–	–	114,3	19,5	15,1	303,8
46,7	–	–	–	–	98,7	83,8	28,0	256,6
23,2	–	–	0,5	–	85,8	52,1	44,7	182,6
5,9	–	–	–	–	5,9	92,5	25,4	123,8
1,4	–	0,5	0,1	–	28,1	26,6	6,0	60,7
1,4	–	–	0,7	–	29,5	174,9	30,0	234,4
–	–	8,6	0,9	–	28,4	36,5	82,3	147,2
3,7	–	–	–	–	3,7	11,2	38,4	53,3
–	–	–	–	–	–	24,1	31,2	55,3
–	–	–	–	–	–	0,9	32,0	32,9
							5,5	5,5
356,7	**86,3**	**652,9**	**15,7**	**10,0**	**3 391,8**	**1 442,5**	**975,6**	**11 615,2**

1	2	3	4	5
Kommittéer som avslutat sin verksamhet före ingången av 1976				
Jaktmarksutredningen (Jo 1968:31)	1975: 1	1 315,0	–	5,3
Organisationskommitten (Jo 1970:30) i anledning av veterinärhögskolans och statens veterinärmedicinska anstalts omlokalisering	9	1 178,0	–	–
Fritidsbåtutredningen (Jo 1970:33)	10	1 201,8	–	–
Ren–bil-utredningen (Jo 1974:08)	16	11,0	–	14,9
Sakkunniga (Jo 1975:05) med uppdrag att förhandla om inrättande av ett företag för behandling av miljöfarligt avfall	22		–	7,9
Fiskerinäringsutredningen (Jo 1968:32)	1976: 2	627,5	–	72,4
Fiskeadministrativa utredningen (Jo 1970:25)	3	452,8	–	52,0
Summa		4 786,1	–	152,5
Kostnader från kommittéanslaget under budgetåret 1975/76 för sakkunniga biträden inom departementet m. m.				
Miljövårdsberedningen			128,2	21,4
Beredning för samordning av miljövårdsfrågor			1,0	14,3
Miljödatanämnden			625,0	33,3
Diverse myndigheter			–	–
Diverse firmor			–	–
Diverse personer			4,4	–
Gemensamma kostnader			33,3	–
Utestående reseförskott			–	–
Summa			791,9	69,0

[1] I beloppet ingår lönekostnadspålägg

[2] Hyreskostnaderna för kommittéer ävensom vissa andra icke närmare beräknade lokal- och expenskostnader (städning, telefon m. m.) samt sjukvårdskostnader (överlagsmässigt ca 4,7 milj. kr. för samtliga departement) bestrids från anslaget Gemensamma ändamål för departementen

6	7	8	9	10	11	12	13	14
–	–	0,6	–	–	5,9	5,8	–	1 326,7
3,2	–	–	–	–	75,6	–	–	703,1
14,6	9,6	–	–	–	76,2	2,1	–	531,1
–	–	5,1	–	–	5,1	–	–	1 183,1
–	–	–	0,8	–	0,8	–	–	1 202,6
3,4	0,7	–	–	–	19,0	–	–	30,0
–	–	–	–	–	7,9	–	–	7,9
21,2	**10,3**	**5,7**	**0,8**	**–**	**190,5**	**7,9**	**–**	**4 984,5**
7,1	–	–	1,6	–	158,3			
1,3	–	10,9	0,1	–	27,6			
51,2	149,2	1 159,7	31,8	2 400,0	4 450,2			
–	–	23,0	–	./.11,1	11,9			
1,3	2,3	62,4	7,6	–	73,6			
–	–	–	–	–	4,4			
0,1	–	–	20,5	–	53,9			
6,3	–	–	–	–	6,3			
67,3	**151,5**	**1 256,0**	**61,6**	**2 388,9**	**4 786,2**			

HANDELSDEPARTEMENTET

1	2	3	4	5
Kommitténs benämning	Kommitténs nr i berättelsen	Utgifter (i tusentals kronor)		
		t. o. m. 1975-06-30	1975-07-01–1976-06-30	
			Lön m. m.[1]	Dagarvoden[1]
Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1976				
Översyn av patent- och registreringsverkets besvärsavdelning (H 1973:01)	1977: 3	44,0	27,0	29,5
Tobaks- och alkoholreklamutredningen (H 1974:06)	7	58,5	131,9	48,8
Oljelagringskommittén (H 1975:03)	9	–	115,5	47,8
Översyn av överstyrelsen för ekonomiskt försvar organisation m. m. (H 1975:04)	10	–	100,5	42,1
Organisationskommittén (H 1975:07) för konsumentverket	13	–	2,6	25,8
Summa		**102,5**	**377,5**	**194,0**
Kommittéer som fortsätter sin verksamhet vid ingången av 1977				
Patentpolicykommittén (H 1969:10)	1977: 1	532,7	121,2	54,7
1972 års lotteriutredning (H 1972:03)	2	670,6	261,9	41,5
Hotell- och restaurangutredningen (H 1974:01)	4	91,0	160,6	38,1
Skrothandelsutredningen (H 1974:04)	5	122,8	313,7	11,2
Konkurrensutredningen (H 1974:05)	6	71,0	206,0	23,3
Städbranschutredningen (H 1975:02)	8	–	82,1	7,0
1975 års (H 1975:05) affärstider	11	–	0,9	62,6
Utvärdering av prispolitiken (H 1975:06)	12	–	95,5	18,9
Utredningen (H 1976:01) om insamlingar	14	–	–	–
Översyn av reklamationsförfarandet (H 1976:02)	15	–	–	–
Utredningen (H 1976:03) om insyn i företagens marknads- och produktplanering m. m.	16	–	–	–
Summa		**1 488,1**	**1 241,9**	**257,3**
Kommittéer som avslutat sin verksamhet före ingången av 1976				
Affärstidsnämnden (H 1971:03)	1975: 4	1 295,4	5,0	12,7
Utredning (H 1973:04) rör vidareutbildning i internationell marknadsföring	10	304,4	–	–
Ransoneringslagsutredningen (H 1974:02)	12	167,3	49,8	43,1
Energiberedskapsutredningen (H 1974:03)	13	719,6	146,7	55,6
Distributionsutredningen (H 1970:14)	1976: 2	1 873,1	50,8	40,0
Försörjningsberedskapsutredningen (H 1971:01)	3	677,2	22,1	39,6
Organisationskommittén (H 1975:01) för Sveriges turistråd	13	24,4	–	24,9
Låsutredningen (H 1972:04)	5	153,1	31,0	37,6
Summa		**5 214,5**	**305,4**	**253,5**

6	7	8	9	10	11	12	13	14
						1976-07-01–12-31		Beräknad totalkostnad t. o. m. 1976-12-31 (summa av kolumnerna 3, 11, 12 och 13)
Resersättning	Tryckning	Konsultationer	Övriga administrativa kostnader	Bidrag till myndighet, institution m. m.	Summa[2]	Verkställda utgifter[2] 07-01–10-31[2]	Beräknade utgifter 11-01 – 12-31	
–	–	–	–	–	56,5	–	–	100,5
4,0	0,2	0,5	3,6	–	189,0	63,6	61,0	372,1
10,3	–	0,8	29,3	–	203,7	152,6	115,4	471,7
2,7	–	27,8	5,0	–	178,1	64,4	–	242,5
1,3	–	–	0,7	–	30,4	43,9	–	74,3
18,3	**0,2**	**29,1**	**38,6**	–	**657,7**	**324,5**	**176,4**	**1 261,1**
43,5	–	1,8	–	–	221,2	292,2	–	1 046,1
7,3	–	53,5	10,7	–	374,9	128,7	53,7	1 227,9
20,3	–	164,0	5,7	–	388,7	92,8	69,6	642,1
–	–	–	4,0	–	328,9	113,8	58,4	623,9
6,2	–	102,0	0,3	–	337,8	129,3	78,4	616,5
0,6	–	1,9	–	–	91,6	34,1	29,7	155,4
7,2	0,1	–	–	–	70,8	29,4	17,5	117,7
0,2	–	–	0,1	–	114,7	39,1	13,8	167,6
–	–	–	–	–	–	67,3	29,5	96,8
0,1	–	–	–	–	0,1	37,1	29,1	66,3
–	–	–	–	–	–	58,8	28,2	87,0
85,4	**0,1**	**323,2**	**20,8**	–	**1 928,7**	**1 022,6**	**407,9**	**4 847,3**
–	–	10,4	–	–	28,1	–	–	1 323,5
0,2	26,9	12,9	1,0	–	41,0	–	–	345,4
2,1	13,4	1,7	4,3	–	114,4	–	–	281,7
7,2	257,1	100,2	13,1	–	579,9	–	–	1 299,5
10,9	206,1	17,1	2,9	–	327,8	–	–	2 200,9
4,3	61,2	0,1	–	–	127,3	–	–	804,5
15,7	–	218,1	3,2	–	261,9	–	–	286,3
–	38,2	–	0,6	–	107,4	–	–	260,5
40,4	**602,9**	**360,5**	**25,1**	–	**1 587,8**	–	–	**6 802,3**

1	2	3	4	5
Kostnader från kommitteanslaget under budgetåret 1975/76 för sakkunniga biträden inom departementet m. m.				
Diverse myndigheter			–	–
Diverse personer			135,0	2,4
Gemensamma kostnader			4,3	–
Utestående reseförskott			–	–
	Summa		2 064,1	707,2

[1] I beloppet ingår lönekostnadspålägg

[2] Hyreskostnader för kommittéer ävensom vissa andra icke närmare beräknade lokal- och expenskostnader (städning, telefon m. m.) samt sjukvårdskostnader (överslagsmässigt c:a 4,7 milj. kr för samtliga departement) bestrids från anslaget Gemensamma ändamål för departementen

6	7	8	9	10	11	12	13	14
–	–	–	–	100,0	100,0	–	–	–
–	–	–	–	–	137,4	60,4		
–	–	0,8	26,4	–	31,5	–		
3,8	–	–	–	–	3,8	0,6		
147,9	**603,2**	**713,6**	**110,9**	**100,0**	**4 446,9**	**1 408,1**		

ARBETSMARKNADSDEPARTEMENTET

1	2	3	4	5
Kommitténs benämning	Kommitténs nr i berättelsen	Utgifter (i tusentals kronor)		
		t. o. m. 1975-06-30	1975-07-01–1976-06-30	
			Lön m. m.[1]	Dagarvoden[1]
Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1976				
Expertgruppen (In 1970:28) för vissa zigenarfrågor	1977: 3	1 346,5	251,8	38,2
Arbetsmiljöutredningen (S 1970:35)	4	1 995,0	312,2	119,9
Yrkesskadestatistikutredningen (S 1972:04)	5	364,2	263,9	75,2
Utredningen (A 1974:04) om den yrkesinriktade rehabiliteringen	7	130,7	109,5	74,9
Organisationskommittén (A 1976:03) för centrum för arbetslivsfrågor	20	–	–	–
Summa		**3 836,4**	**937,4**	**308,2**
Kommittéer som fortsätter sin verksamhet vid ingången av 1977				
Expertgruppen (In 1967:24) för regional utredningsverksamhet	1977: 1	9 453,0	884,4	69,5
Expertgruppen (In 1968:14) för utredningsverksamhet i arbetsmarknadsfrågor	2	956,6	–	15,8
Sysselsättningsutredningen (A 1974:02)	6	595,9	625,0	137,1
Lagerstödsutredningen (A 1974:07)	8	80,1	19,1	38,2
1974 års utredning (A 1974:08) om en allmän arbetslöshetsförsäkring	9	301,1	483,6	69,2
Delegationen (A 1974:09) för arbetstidsfrågor	10	48,1	176,0	42,9
Utredningen (A 1974:10) om arbetskraftsförhållandena inom jordbruks- och trädgårdsnäringen	11	34,9	47,3	25,0
Referensgruppen (A 1974:11) om glesbygdsfrågor	12	2,0	–	–
Utredningen (A 1975:01) om företagsutbildningen	13	–	91,8	37,8
Utredningen (A 1975:02) om näringshjälp	14	–	55,3	20,3
Utredningen (A 1975:03) om företagareföreningarna	15	–	44,1	21,7
Utlänningslagkommittén (A 1975:04)	16	–	–	–
Expertgruppen (A 1975:05) för invandrarforskning	17	–	36,4	13,2
Utredningen (A 1976:01) om företagshälsovården och den yrkesmedicinska verksamheten	18	–	7,3	–
Nya arbetsrättskommittén (A 1976:02)	19	–	–	–
Kommittén (Ju 1976:08) för att utreda frågor om jämställdhet mellan män och kvinnor, m. m.	21	–	–	–
Summa		**11 471,7**	**2 470,3**	**490,7**
Kommittéer som avslutat sin verksamhet före ingången av 1976				
1968 års lokaliseringsutredning (In 1969:20)	1976: 3		–	–
Nordkalottkommittén (In 1971:01)[3]	1975: 8	160,4	–	2,1
Arbetsrättskommittén (In 1971:03)	1976: 6	1 325,0	24,1	56,8
Utredningen (In 1973:01) om politisk propaganda på arbetsplatserna	8	291,2	3,7	–
1974 års semesterkommitté (A 1974:01)	9	474,3	270,9	–
Organisationskommittén (A 1974:03) för skyddat arbete	11	191,7	26,5	31,8
Byggsysselsättningsdelegationen (A 1974:05)	13	125,8	5,1	–
Stimulansutredningen (A 1974:06)	14	–	–	–
Summa		**2 568,4**	**330,3**	**90,7**

6	7	8	9	10	11	12	13	14
						1976-07-01–12-31		Beräknad totalkostnad t. o. m. 1976-12-31 (summa av kolumnerna 3, 11, 12 och 13)
Resersättning	Tryckning	Konsultationer	Övriga administrativa kostnader	Bidrag till myndighet, institution m. m.	Summa[2]	Verkställda utgifter[2] 07-01 – 10-31	Beräknade utgifter 11-01 – 12-31	
16,0	0,3	0,8	–	–	307,1	4,5		1 658,1
60,7	501,0	2,8	18,6	–	1 015,2	–		3 010,2
–	–	–	–	–	339,1	1,0		704,3
12,5	–	6,2	2,4	–	205,5	47,8		384,0
–	–	–	–	–	–	–	–	–
89,2	**501,3**	**9,8**	**21,0**	**–**	**1 866,9**	**53,3**		**5 756,6**
–	–	–	–	–			884,6	10 346,6
14,9	–	–	1,4	–	32,1	25,9	124,8	1 139,4
62,0	355,8	47,0	35,7	904,0	2 166,6	400,8	513,0	3 676,3
0,4	0,2	–	–	–	57,9	26,7	31,0	195,7
23,7	–	24,3	3,9	–	604,7	195,3	80,6	1 181,7
17,6	–	61,9	1,9	14,3	314,6	109,4	25,4	497,5
5,9	–	10,0	–	–	88,2	19,8	18,8	161,7
1,7	–	–	–	–	1,7	–	–	3,7
10,7	–	–	0,1	–	140,4	169,1	571,0	880,5
10,1	–	–	–	–	85,7	52,9	24,7	163,3
5,6	–	–	0,1	–	71,5	68,1	128,0	267,6
–	–	–	–	–	–	84,8	69,2	154,0
2,5	–	3,2	2,4	–	57,7	55,3	81,7	194,7
–	–	–	–	–	7,3	51,2	39,0	97,5
–	–	–	–	–	–	56,0	42,2	98,2
–	–	–	–	–	–	–	120,0	3 672,2
155,1	**356,0**	**146,9**	**455,0**	**918,3**	**3 628,4**	**1 315,3**	**3 537,8**	**12 384,0**
–	1,2	–	–	–	3,3	–		163,7
1,7	0,8	–	0,3	–	83,7	0,2		1 408,9
0,1	–	1,0	0,3	–	5,1	–		296,3
26,7	109,8	–	5,0	–	412,4	3,1		889,8
16,1	22,0	–	–	–	96,4	–		288,1
–	–	–	–	–	5,1	–		130,9
44,6	**133,8**	**1,0**	**5,6**	**–**	**606,0**	**3,3**		**3 177,7**

1	2	3	4	5
Kostnader från kommittéanslaget under budgetåret 1975/76 för sakkunniga biträden inom departementet m.m.				
Diverse firmor			–	–
Diverse personer			318,8	
Gemensamma kostnader			36,8	32,3
Utestående reseförskott			–	–
	Summa		355,6	32,3

[1] I beloppet ingår löneko stnadspålägg
[2] Hyreskostnaderna för kommittéer ävensom vissa andra icke närmare beräknade lokal- och expenskostnader (städning, telefon m. m.) samt sjukvårdskostnader (överslagsmässigt ca 4,7 milj. kr. för samtliga departement) bestrids från anslaget Gemensamma ändamål för departementen
[3] Nordisk kommitté som fr.o.m. år 1975 ej längre redovisas i berättelsens kommittéavsnitt

6	7	8	9	10	11	12	13	14
0,3	210,7	–	5,3	–	216,3	–		
0,8	–	–	–	–	319,6	129,6		
1,6	290,7	–	181,6	–	543,0	42,9		
2,9	–	–	–	–	2,9	16,9		
56,0	**501,4**	**–**	**186,9**	**–**	**1 081,8**	**189,4**		

BOSTADSDEPARTEMENTET

1	2	3	4	5
Kommitténs benämning	Kommitténs nr i berättelsen	Utgifter (i tusentals kronor)		
		t. o. m. 1975-06-30	1975-07-01–1976-06-30	
			Lön m. m.[1]	Dagarvoden[1]
Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1976				
Utredningen (C 1973:01) för vissa uppgifter avseende allmänna kartläggningen	1977:5	7,5	1,6	5,4
Utredningen (B 1974:01) rörande vattenkraftutbyggnader i norra Norrland	6	482,3	365,3	31,9
Byggadministrationsutredningen (B 1974:04)	8	161,6	250,4	44,8
Kommittén (B 1974:05) för de svenska förberedelserna för FN:s konferens om bostads- och bebyggelsemiljö (HABITAT)	9	149,2	243,1	39,9
Summa		**800,6**	**860,4**	**122,0**
Kommittéer som fortsätter sin verksamhet vid ingången av 1977				
Låneunderlagsgruppen (In 1966:27)	1977:1	1 714,1	44,3	23,7
Delegationen (In 1967:30) för bostadsfinansiering	2	713,3	–	23,8
Rådgivande expertgruppen (C 1970:24) för fysisk riksplanering	3	1 169,5	–	19,5
Utredningen (C 1972:01) rörande miljöproblem m. m. i vissa industriområden	4	1 210,6	215,4	28,6
Rådgivande expertgruppen (B 1974:02) för översyn av byggnadslagstiftningen	7	–	–	7,1
Expertgruppen (B 1974:06) för forskning om fysisk planering och bebyggelse	10	22,1	135,9	19,9
Delegationen (B 1975:01) för beredning av frågor angående särskilda åtgärder i vissa bostadsområden med uthyrningssvårigheter (Bostadssociala delegationen)	11	1,0	164,4	33,6
Gatukostnadsutredningen (B 1975:02)	12	14,4	248,7	11,2
Summa		**4 845,0**	**808,7**	**167,4**
Kommittéer som avslutat sin verksamhet före ingången av 1976				
Boendeutredningen (In 1970:36)	1976:4	3 676,4	180,1	71,8
Bostadsfinansieringsutredningen (In 1972:03)	6	991,4	14,1	31,0
Utredningen (B 1974:03) om översyn av lantmäteritaxan	10	132,6	7,4	–
Summa		**4 800,4**	**201,6**	**102,8**
Kostnader från kommittéanslaget under budgetåret 1975/76 för sakkunniga biträden inom departementet m. m.				
Gemensamma kostnader			–	–
Utestående reseförskott			–	–
Summa			–	–

[1] I beloppet ingår lönekostnadspålägg

[2] Hyreskostnaderna för kommittéer ävensom vissa andra icke närmare beräknade lokal- och expenskostnader (städning, telefon m. m.) samt sjukvårdskostnader (överslagsmässigt ca 4,7 milj. kr för samtliga departement) bestrids från anslaget Gemensamma ändamål för departementen

6	7	8	9	10	11	12	13	14
						1976-07-01–12-31		Beräknad totalkostnad t. o. m. 1976-12-31 (summa av kolumnerna 3, 11, 12 och 13)
Resersättning	Tryckning	Konsultationer	Övriga administrativa kostnader	Bidrag till myndighet, institution m. m.	Summa[2]	Verkställda utgifter[2] 07-01–10-31	Beräknade utgifter 11-01–12-31	
0,8	–	–	–	–	7,8	0,9	10,0	26,2
36,9	0,1	101,1	9,4	4,2	548,9	143,2	175,0	1 349,4
46,4	77,3	–	7,3	–	426,2	10,9	–	598,7
9,6	–	387,4	29,1	–	709,1	234,2	35,0	1 127,5
93,7	**77,4**	**488,5**	**45,8**	**4,2**	**1 692,0**	**389,2**	**220,0**	**3 101,8**
–	–	19,1	–	–	87,1	40,3	10,0	1 851,5
–	–	–	–	–	23,8	9,8	4,0	750,9
1,7	–	–	–	–	21,2	5,2	12,1	1 208,0
12,3	62,3	20,6	15,4	–	354,6	172,6	67,5	1 805,3
–	62,7	–	–	–	69,8	0,8	–	70,6
12,4	–	5,9	0,9	–	175,0	80,2	35,0	312,3
33,1	–	0,9	8,5	–	240,5	131,4	200,0	572,9
4,2	–	–	0,1	–	264,2	89,2	30,8	398,6
63,7	**125,0**	**46,5**	**24,9**	–	**1 236,2**	**529,5**	**359,4**	**6 970,1**
8,8	115,8	9,5	20,5	–	406,5	–	–	4 082,9
3,6	104,8	3,0	10,4	–	166,9	–	–	1 158,3
–	–	–	0,4	–	7,8	–	–	140,4
12,4	**220,6**	**12,5**	**31,3**	–	**581,2**	–	–	**5 381,6**
0,2	–	–	4,3	–	4,5	–	–	4,5
2,1	–	–	–	–	2,1	13,5	–	15,6
2,3	–	–	**4,3**	–	**6,6**	**13,5**	–	**20,1**

INDUSTRIDEPARTEMENTET

1	2	3	4	5
Kommitténs benämning	Kommitténs nr i berättelsen	Utgifter (i tusentals kronor)		
		t. o. m. 1975-06-30	1975-07-01–1976-06-30	
			Lön m. m.[1]	Dagarvoden[1]
Kommittéer som avslutat sin verksamhet under år 1976				
Elutredningen (I 1971:01)	1977: 2	262,9	17,5	1,9
Verkstadsindustridelegationen (I 1971:03)	3	237,5	4,0	27,9
Petroindustriutredningen (I 1972:04)	4	786,4	161,2	25,7
Utredningen (I 1972:08) om radioaktivt avfall	5	1 524,5	513,4	75,1
Delegationen (I 1973:01) för informationssystemet företag–samhälle	6	1 808,0	386,3	58,7
Delegationen för naturgasfrågor (I 1973:03)	7	54,9	–	9,4
Teknikupphandlingskommittén (I 1973:05)	8	59,2	–	42,3
Forskningsavgiftskommittén (I 1974:01)	9	310,5	319,1	36,7
Utredningen (I 1975:03) om kommunal energiplanering	15		97,7	27,9
Summa		**5 043,9**	**1 499,2**	**305,6**
Kommittéer som fortsätter sin verksamhet vid ingången av år 1977				
Sveriges internationella byggnadskommitté (In 1970:34)	1977: 1	137,8	1,3	5,3
Mineralpolitiska utredningen (I 1974:02)	10	427,4	451,8	84,6
Energisparkommittén (I 1973:06)	11	4 672,3	290,6	73,0
STU-kommittén (I 1974:06)	12	123,9	305,1	77,8
Företagsdemokratirådet (I 1975:01)	13	22,9	84,2	7,0
Delegationen för energiforskning (I 1975:02)	14	0,5	669,6	56,9
SINFDOK-utredningen (I 1975:04)	16		94,6	37,1
Studsviksutredningen (I 1975:05)	17		30,8	21,7
Organisationskommittén för havsresursfrågor (I 1975:06)	18		44,1	9,0
Byggkoncentrationsutredningen (I 1975:07)	19		52,6	16,4
1975 års LKAB–NJA-utredning (I 1975:08)	20		4,7	4,4
Delegationen (I 1975:09) för samordning av svensk läkemedelsindustri	21		80,6	5,1
Utredningen (I 1975:10) om vissa frågor vid avveckling av gruvdrift i Adak-fältet	22		–	–
Utredningen (I 1976:01) för samordning av de statsägda varven	23		–	–
Redovisningsutredningen (I 1976:02)	24		–	–
Billingenutredningen (I 1976:03)	25		–	–
Norrbottendelegationen (I 1976:04)	26		–	–
Summa		**5 384,8**	**2 110,0**	**398,3**
Kommittéer som avslutat sin verksamhet före ingången av år 1976				
Organisationskommittén (I 1972:01) för rymdverksamhet	1973:16	31,1	–	–
Kraftledningsintrångsutredningen (I 1969:52)	1975: 2	120,3	–	17,5
Närförläggningsutredningen (I 1970:17)	4	2 366,6	–	–
Dataindustriutredningen (I 1971:02)	9	1 764,6	–	–
Energiprognosutredningen (I 1972:03)	12	1 234,6	–	–
Koncentrationsutredningen (Fi 1962:37)	1976: 1	3 754,0	10,2	30,1
Pyroteknikutredningen (H 1972:05)	7	117,0	–	–
1972 års försöksdjursutredning (I 1972:06)	8	281,0	4,7	8,4

6	7	8	9	10	11	12	13	14
						1976-07-01–12-31		Beräknad totalkostnad t. o. m. 1976-12-31 (summa av kolumnerna 3, 11, 12 och 13)
Resersättning	Tryckning	Konsultationer	Övriga administrativa kostnader	Bidrag till myndighet, institution m. m.	Summa[2]	Verkställda utgifter[2] 07-01 – 10-31	Beräknade utgifter 11-01 – 12-31	
–	–	–	–	–	19,4	–	–	282,3
–	–	41,0	–	–	72,9	61,4	–	371,8
19,6	–	98,1	3,0	–	307,6	33,6	100,0	1 227,6
227,1	21,6	933,2	57,5	–	1 827,9	1 008,5	–	4 360,9
14,1	38,0	1 981,3	12,6	–	2 491,0	451,8	1 079,0	5 829,8
12,6	–	98,4	–	–	120,4	–	–	175,3
0,1	–	–	–	–	42,4	23,3	53,0	177,9
28,0	–	18,2	7,4	–	409,4	115,2	4,1	839,2
14,5	–	–	0,1	–	140,2	88,2	20,0	248,4
316,0	**59,6**	**3 170,2**	**80,6**	–	**5 431,2**	**1 782,0**	**1 256,1**	**13 513,2**
8,3	–	–	–	–	14,9	30,7	–	183,4
37,0	–	107,3	9,2	–	689,9	189,4	70,0	1 376,7
9,1	138,1	4 137,0	99,5	300,0	5 047,3	1 505,0	1 743,0	12 967,6
6,7	4,8	154,0	22,0	–	570,4	203,9	39,0	937,2
1,5	–	0,6	0,9	–	94,2	52,6	75,0	244,7
22,5	0,4	87,8	83,6	–	920,8	471,3	250,0	1 642,6
2,7	–	–	5,3	–	139,7	92,2	21,9	253,8
1,1	–	105,0	20,4	–	179,0	166,2	93,5	438,7
1,5	–	0,1	4,5	–	59,2	50,3	18,5	128,0
0,8	–	0,5	3,8	–	74,1	51,2	72,0	197,3
7,7	–	48,0	–	–	64,8	60,5	70,0	195,3
9,5	0,2	–	18,2	–	113,6	189,8	215,0	518,4
13,4	–	14,4	–	–	27,8	15,3	15,0	58,1
–	–	–	–	–	–	–	–	–
–	–	–	–	–	–	–	12,0	12,0
–	–	–	–	–	–	24,8	50,0	74,8
–	–	–	–	–	–	–	–	–
121,8	**143,5**	**4 654,7**	**267,4**	**300,0**	**7 995,7**	**3 103,2**	**2 744,9**	**19 228,6**
0,2	–	–	–	–	0,2	–	–	31,3
–	–	–	–	–	17,5	–	–	137,8
–	–	320,2	–	–	320,2	–	–	2 686,8
–	8,2	97,8	–	–	106,0	–	–	1 870,6
0,4	–	–	–	–	0,4	–	–	1 235,0
0,1	76,0	4,5	1,5	–	122,4	–	–	3 876,4
–	9,7	–	–	–	9,7	–	–	126,7
–	1,1	–	–	–	14,2	–	–	295,2

1	2	3	4	5
Utredningen (I 1972:07) rörande vissa frågor inom järn- och stålområdet	9	158,1	–	2,4
Energiprogramkommittén (I 1973:06)	14	1 252,4	58,0	–
Varvskreditutredningen (I 1974:03)	17	190,4	244,0	53,7
Summa		**11 270,1**	**316,9**	**112,1**
Kostnader från kommittéanslaget under budgetåret 1975/76 för sakkunniga biträden inom departementet m. m.				
Näringspolitiska rådet (I 1969:A)		6,3	–	3,7
Delegationen (I 1972:A) för forskning rörande kärnkraftens säkerhets- och miljöfrågor		488,0	–	29,7
Byggbranschrådet (I 1973:B)		73,6	100,4	6,5
Skogsbranschrådet (I 1973:C)		118,2	106,6	5,3
Svensk delegation (I 1974:A) att ingå i svensk-finsk samarbetsgrupp för främjande av ekonomiskt samarbete mellan Sverige och Finland (I 1974:A)		13,6	–	7,8
Stålbranschrådet (I 1974:B)		0,7	95,8	2,8
1975 års varvskommission (I 1975:A)		9,0	107,3	–
Programrådet (I 1975:B) rörande hantering av radioaktivt avfal m. m.			0,7	–
Svensk delegation (I 1976:A) att ingå i svensk-norsk kommitté för energi- och industrisamarbete		–	–	–
Delegationen (I 1976:B) för informationssystemet företag–samhälle		–	–	–
Nämnden (I 1976:C) för styrelserepresentationsfrågor		41,8	–	18,0
Analysgruppen (I 1976:D) för undersökning av vissa varvsfrågor				
Diverse myndigheter m. m.			23,1	–
Diverse firmor			–	–
Diverse personer			108,6	11,6
Gemensamma kostnader			2,1	–
Utestående reseförskott			–	–
Summa			**4 470,7**	**901,4**

[1] I beloppet ingår lönekostnadspålägg

[2] Hyreskostnaderna för kommittéer ävensom vissa andra icke närmare beräknade lokal- och expenskostnader (städning, telefon m.m.) samt sjukvårdskostnader (överslagsmässigt ca 4,7 milj. kr. för samtliga departement) bestrids från anslaget Gemensamma ändamål för departementen

6	7	8	9	10	11	12	13	14
–	60,5	–	–	–	62,9	–	–	221,0
18,3	13,5	314,1	13,0	–	416,9	1,3	–	1 670,6
34,0	18,1	31,0	0,1	–	380,9	–	5,6	576,9
53,0	**187,1**	**767,6**	**14,6**	–	**1 451,3**	**1,3**	**5,6**	**12 728,3**
8,6	–	8,8	0,4	–	21,5	6,3		
0,2	–	–	–	–	29,9	–		
3,5	–	79,3	14,1	–	203,8	42,3		
9,4	2,9	290,2	1,6	–	416,0	902,4		
7,1	–	–	–	–	14,9	11,5		
1,3	2,9	–	6,8	–	109,6	189,5		
44,9	–	115,8	–	–	268,0	0,2	38,3	
–	–	–	–	–	0,7	2,2		
1,0	–	–	–	–	1,0	13,6		
–	–	–	–	–	–	142,2		
–	–	–	–	–	18,0	1,7		
–	–	1 906,8	–	385,0	2 314,9	1,9		
4,1	–	502,0	459,9	–	966,0	162,1		
–	–	–	–	–	120,2	35,5		
–	–	108,3	76,3	–	186,7	58,3		
5,9	–	–	–	–	5,9	9,3		
576,8	**396,0**	**11 603,7**	**921,7**	**685,0**	**19 555,3**	**6 465,5**		

KOMMUNDEPARTEMENTET

1	2	3	4	5
Kommitténs benämning	Kommitténs nr i berättelsen	Utgifter (i tusentals kronor)		
		t. o. m. 1975-06-30	1975-07-01–1976-06-30	
			Lön m. m.[1]	Dagarvoden[1]
Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1976				
Utredningen (C 1973:04) för översyn av frågan om skorstensfejarmästarnas ställning	1977: 3	42,8	–	20,2
Utredningen (Kn 1976:02) om den regionala samhällsplaneringens huvudmannaskap m. m.	11		–	–
Summa		**42,8**	–	**20,2**
Kommittéer som fortsätter sin verksamhet vid ingången av 1977				
Riksnämnden (K 1968:57) för kommunal beredskap	1977: 1	358,4	–	64,5
Utredningen (C 1970:29) om den kommunala demokratin	2	2 438,5	298,8	49,4
Sakkunniga (C 1973:05) för översyn av brandförsvarsutbildningen m. m.	4	20,2	1,2	22,0
ADB-beredningsgruppen (C 1973:06)	5	29,9	57,6	21,2
Kronofogdemyndighetsutredningen (Kn 1974:03)	6	73,7	110,1	34,4
Indelningslagskommittén (Kn 1974:04)	7	6,0	21,9	28,4
Decentraliseringsutredningen (Kn 1975:01)	8	70,3	346,7	66,6
Fögderiutredningen (Kn 1975:02)	9		–	9,5
Arbetsgruppen (Kn 1976:01) för översyn av kontakterna mellan medborgare och samhällsorgan	10		–	–
Utredningen (Kn 1976:03) om organisationen av länsstyrelsernas planeringsavdelningar och administrativa enheter	12		–	–
Summa		**2 997,0**	**836,3**	**296,0**
Kommittéer som avslutat sin verksamhet före ingången av 1976				
Göteborgsutredningen (In 1963:49)	1975: 1	139,4	–	–
Länsberedningen (C 1970:28)	4	1 770,1	–	–
Nordisk arbetsgrupp (Kn 1974:01) för utredning av frågan om nordisk kommunal rösträtt och valbarhet	14	8,0	–	3,4
Landstingens arkivutredning (In 1964:26)	1976: 1	413,7	5,5	20,6
Kommunallagsutredningen (C 1970:30)	4	488,8	14,6	13,6
Indelningsutredningen (C 1972:03) berörande Håbo kommun m. m.	5	2,2	–	0,5
Rösträttsutredningen (Kn 1974:02)	9	165,8	1,5	–
Summa		**2 988,0**	**21,6**	**38,1**

6	7	8	9	10	11	12	13	14
						1976-07-01–12-31		Beräknad totalkostnad t. o. m. 1976-12-31 (summa av kolumnerna 3, 11, 12 och 13)
Resersättning	Tryckning	Konsultationer	Övriga administrativa kostnader	Bidrag till myndighet, institution m. m.	Summa[2]	Verkställda utgifter 07-01–10-31[2]	Beräknade utgifter 11-01–12-31	
19,2	–	2,0	–	–	41,4	–	–	84,2
–	–	–	–	–	–	–	–	–
19,2	**–**	**2,0**	**–**	**–**	**41,4**	**–**	**–**	**84,2**
7,8	–	–	–	–	72,3	23,3	2,0	456,0
33,5	52,7	135,0	21,4	–	590,8	121,9	78,0	3 229,2
30,6	–	–	–	–	53,8	15,0	18,8	107,8
11,2	36,7	63,0	3,2	–	192,9	88,0	42,5	353,3
17,6	–	42,6	0,6	–	205,3	43,0	29,5	351,5
0,3	–	3,1	0,3	–	54,0	26,6	29,1	115,7
30,4	0,2	14,3	20,3	–	478,5	163,0	87,9	799,7
2,0	–	–	–	–	11,5	13,3	85,2	110,0
–	–	–	–	–	–	0,1	6,8	6,9
–	–	–	–	–	–	–	6,7	6,7
133,4	**89,6**	**258,0**	**45,8**	**–**	**1 659,1**	**494,2**	**386,5**	**5 536,8**
–	–	–	–	–	–	1,3	–	140,7
–	18,1	–	–	–	18,1	–	–	1 788,2
0,7	–	–	–	–	4,1	–	–	12,1
–	25,9	–	0,1	–	52,1	–	–	465,8
1,4	144,1	–	–	–	173,7	–	–	662,5
–	0,1	–	0,2	–	0,8	–	–	3,0
1,6	–	4,2	–	16,0	23,3	–	–	189,1
3,7	**188,2**	**4,2**	**0,3**	**16,0**	**272,1**	**1,3**	**–**	**3 261,4**

1	2	3	4	5
Kostnader för kommittéanslaget under budgetåret 1975/76 för sakkunniga biträden inom departementet m. m.				
Ersättning till utredningsmän i indelningsfrågor				5,8
Tillsättningsnämnden för Stockholms fögderi				–
Referensgruppen för folkrörelsefrågor				–
Utestående reseförskott				–
Summa				5,8
Ang. Sakkunniga (K 1972:01) för att leda visst utrednings- och utvecklingsarbete i fråga om metoder för märkning av olja i fartyg är kommundepartementets andel 9,5 tkr 1975/76 samt 48,2 tkr 1976/77, se redogörelse till kommunikationsdepartementet				

[1] I beloppet ingår lönekostnadspålägg
[2] Hyreskostnaderna för kommittéer ävensom vissa andra icke närmare beräknade lokal- och expenskostnader (städning, telefon m. m.) samt sjukvårdskostnader (överslagsmässigt ca 4,7 milj. kr för samtliga departement) bestrids från anslaget Gemensamma ändamål för departementen

6	7	8	9	10	11	12	13	14
0,4	–	2,1	0,6	–	8,9	–		
–	–	–	20,6	–	20,6	–		
0,8	–	–	–	–	0,8	–		
5,2	–	–	–	–	5,2	4,6		
6,4	**–**	**2,1**	**21,2**	**–**	**35,5**	**4,6**		

Betänkanden utkomna från trycket under år 1976

Statens offentliga utredningar 1976

Kronologisk förteckning

1. Arbetsmiljölag. A.
2. Bakgrund till förslag om arbetsmiljölag. A.
3. Rapport i psykosociala frågor. A.
4. Internationella konventioner inom arbetarskyddet. A.
5. Säkerhetspolitik och totalförsvar. Fö.
6. Deltidsanställdas villkor. Ju.
7. Deltidsarbete 1974. Ju.
8. Regionala trafikplaner — länsvisa sammanfattningar. K.
9. Sexuella övergrepp. Ju.
10. Skolans ekonomi. U.
11. Bostadsbeskattning II. Fi.
12. Företagens uppgiftslämnande. Fi.
13. Byggnadsindex för husbyggnader och anläggningar. Fi.
14. Kårobligatorium? U.
15. Utbildning i förvaltning inom försvaret. Del 3. Fö.
16. Folkhögskolan. U.
17. Skador i arbetet. A.
18. Lokala trafikföreskrifter m.m. K.
19. Den militära underrättelsetjänsten. Fö.
20. Kultur åt alla. U.
21. Trafikbuller. Del 3. Buller från fritidsbåtar. K.
22. Sveriges export 1975–1980. Bilaga 2 till 1975 års långtidsutredning. Fi.
23. Produktansvar I. Ersättning för läkemedelsskada. Ju
24. Internationellt patentsamarbete II. H.
25. Internationellt patentsamarbete II. Bilagor. H.
26. Bostadsverket. Samordning-decentralisering. B.
27. Den internationella bakgrunden. Bilaga 1 till 1975 års långtidsutredning. Fi.
28. Vattenkraft och miljö 3. B.
29. Verkstadsindustrins arbetsmarknad. I.
30. Använt kärnbränsle och radioaktivt avfall. Del I. I.
31. Använt kärnbränsle och radioaktivt avfall. Del II. I.
32. Spent nuclear fuel and radioactive waste. I.
33. Musiken-människan-samhället. U.
34. Arbetstidsförkortning — när? hur? A.
35. Dryckesförpackningar och miljö. Jo.
36. Anonymitet och tvångsmedel. Ju.
37. Smugglingsbrott och tulltillägg. Fi.
38. Yrkesinriktad rehabilitering. A.
39. Hemvist. Fi.
40. Kommunal utveckling. Fi.
41. Använt kärnbränsle och radioaktivt avfall. Bilagor. I.
42. Långtidsutredningens modellsystem. Bilaga 8 till 1975 års långtidsutredning. Fi.
43. Länskort i kollektivtrafiken. K.
44. Sjöfart och flagg. K.
45. Kommunernas ekonomi 1960–1972. Fi.
46. Skolhälsovården. U.
47. Färre brottmål. Ju.
48. Reklam och integritet. Ju.
49. Offentligt utredningsväsende. Fi.
50. Statligt personskadeskydd. S.
51. Modeller för samhällsekonomisk perspektivplanering. Bilaga 7 till 1975 års långtidsutredning. Fi.
52. Utbildning för konstvård och konservering vid konsthögskolans institut för materialkunskap. U.
53. Försäkringsrätt och försäkringsöverdomstol. S.
54. Om fondkommissionsrörelse m.m. Fi.
55. Kommunal energiplanering. I.
56. Fastighetsdata. Ju.
57. Fastighetsdata. Bilagor. Ju.
58. ADB och samordning. Fi.
59. Petroindustrin i Sverige — petrokemisk industri. I.
60. Hyresrätt I. Ju.
61. Statlig personalutbildning. Fi.
62. Progressiv utgiftsskatt — ett alternativ? Fi.
63. Reklamen för alkohol och tobak. H.
64. Försvarsmaktens centrala ledning. Fö.
65. Finansiering av forskningsstöd. I.
66. Köplag. Ju.
67. Beredskapslagring av olja, kol och uran. H.
68. Moderna arkivmedier. U.
69. Teknikupphandling. I.
70. Rätt till luftfartyg m. m. Ju.
71. Roller i omvandling. Ju.

Statens offentliga utredningar 1976

Systematisk förteckning

Siffrorna inom klammer betecknar utredningarnas nummer i den kronologiska förteckningen.

Justitiedepartementet

Delegationen för jämställdhet mellan män och kvinnor. 1. Deltidsanställdas villkor. [6] 2. Deltidsarbete 1974. [7]
Sexuella övergrepp. [9]
Produktansvar I. Ersättning för läkemedelsskada. [23]
Anonymitet och tvångsmedel. [36]
Färre brottmål. [47]
Reklam och integritet. [48]
Fastighetsdatakommittén. 1. Fastighetsdata. [56] 2. Fastighetsdata. Bilagor. [57]
Hyresrätt 1. [60]
Köplag. [66]
Rätt till luftfartyg m. m. [70]
Roller i omvandling. [71]

Försvarsdepartementet

Säkerhetspolitik och totalförsvar. [5]
Utbildning i förvaltning inom försvaret. Del 3. [15]
Den militära underrättelsetjänsten. [19]
Försvarsmaktens centrala ledning. [64]

Socialdepartementet

Statligt personskadeskydd. [50]
Försäkringsrätt och försäkringsöverdomstol. [53]

Kommunikationsdepartementet

Regionala trafikplaner — länsvisa sammanfattningar. [8]
Lokala trafikföreskrifter. [18]
Trafikbuller. Del 3. Buller från fritidsbåtar. [21]
Länskort i kollektivtrafiken. [43]
Sjöfart och flagg. [44]

Finansdepartementet

Bostadsbeskattning II. [11]
Företagens uppgiftslämnande. [12]
Byggnadsindex för husbyggnader och anläggningar. [13]
1975 års långtidsutredning. 1. Sveriges export 1975–1980. Bilaga 2 till 1975 års långtidsutredning. [22] 2. Den internationella bakgrunden. Bilaga 1 till 1975 års långtidsutredning. [27] 3. Långtidsutredningens modellsystem. Bilaga 8 till 1975 års långtidsutredning. [42] 4. Modeller för samhällsekonomisk perspektivplanering. Bilaga 7 till 1975 års långtidsutredning. [51]
Smugglingsbrott och tulltillägg. [37]
Hemvist. [39]
Kommunal utveckling. [40]
Kommunernas ekonomi 1960–1972. [45]
Offentligt utredningsväsende. [49]
Om fondkommissionsrörelse m. m. [54]
ADB och samordning. [58]
Statlig personalutbildning. [61]
Progressiv utgiftsskatt — ett alternativ? [62]

Utbildningsdepartementet

Skolans ekonomi. [10]
Kårobligatorium? [14]
Folkhögskolan. [16]
Kultur åt alla. [20]
Musiken-människan-samhället. [33]
Skolhälsovården. [46]
Utbildning för konstvård och konservering vid konsthögskolans institut för materialkunskap. [52]
Moderna arkivmedier. [68]

Jordbruksdepartementet

Dryckesförpackningar och miljö. [35]

Handelsdepartementet

Patentpolicykommittén. 1. Internationellt patentsamarbete II. [24] 2. Internationellt patentsamarbete II. Bilagor. [25]
Reklamen för alkohol och tobak. [63]
Beredskapslagring av olja, kol och uran. [67]

Arbetsmarknadsdepartementet

Arbetsmiljöutredningen. 1. Arbetsmiljölag. [1] 2. Bakgrund till förslag om arbetsmiljölag. [2] 3. Rapport i psykosociala frågor. [3] 4. Internationella konventioner inom arbetarskyddet. [4]
Skador i arbetet. [17]
Arbetstidsförkortning — när? hur? [34]
Yrkesinriktad rehabilitering. [38]

Bostadsdepartementet

Bostadsverket. Samordning-decentralisering. [26]
Vattenkraft och miljö 3. [28]

Industridepartementet

Verkstadsindustrins arbetsmarknad. [29]
Aka-utredningen. 1. Använt kärnbränsle och radioaktivt avfall. Del I. [30] 2. Använt kärnbränsle och radioaktivt avfall. Del II. [31] 3. Spent nuclear fuel and radioactive waste. [32] 4. Använt kärnbränsle och radioaktivt avfall. Bilagor. [41]
Kommunal energiplanering. [55]
Petroindustrin i Sverige — petrokemisk industri. [59]
Finansiering av forskningsstöd. [65]
Teknikupphandling. [69]

Betänkanden avgivna av kommittéer, som redovisas i kommittéberättelsen, eller upprättade inom departement (Ds-serie) under år 1976

(Inom klammer anges det nummer i kommittéberättelsen, under vilket vederbörande kommitté redovisas)

Justitiedepartementet

1. PM om kartläggning av den s.k. svarta börshandeln med bostadslägenheter och av privat yrkesmässig bostadsförmedling i Sverige
2. Remissyttranden över massmedieutredningens betänkande (SOU 1975:49) Massmediegrundlag
3. PM ang. ändrade bestämmelser om ersättning till de enskilda övervakarna inom kriminalvården
4. PM ang. frågan om preskription av rätt till arv efter utomäktenskapligt barn [6]
5. PM Tillträde enligt fastighetsbildningslagstiftningen
6. Kommittéarbete, en handbok
7. –
8. Översyn av rättegångsförfarandet vid allmän domstol
9. Betänkandet Frivård i storstad [23]
10. PM med förslag till lag om ändring i lagen (1971:112) om förbud mot oskäliga avtalsvillkor [43]
11. Förslag till lag om ekonomiska föreningar m.m.
12. Utkast till internationell konvention om begränsning av sjörättsligt skadeståndsansvar
13. PM Avtalsvillkorslagens tillämpningsområde. Förslag till utvidgad lagstiftning om förbud mot oskäliga avtalsvillkor
14. Betänkandet Bostadsförvaltningslag [32]
15. Bombhot m.m.
16. PM Myndigheters kungörande av författningar

Utrikesdepartementet

1. Översyn av Sveriges olönade konsulära utlandsmyndigheter

Försvarsdepartementet

1. Utgångsvärden del 1 [1]
2. Värnpliktspersonalen inom försvarsmakten och totalförsvaret i övrigt — Vissa frågor rörande personalhantering m.m. [5]
3. Utökat värnpliktsinflytande [14]

Betänkanden avgivna 1975 som av tidsskäl inte redovisades i 1976 års berättelse

1975:3. De multinationella företagens roll i det internationella systemet [9]
4. Teorier om uppkomsten av konflikter och krig [9]
5. Från hotbild i öst och väst [9]

Socialdepartementet

1. Försöksverksamhet inom barna- och ungdomsvården
2. Sjukförsäkringens ersättningsregler vid behandling hos privatpraktiserande sjukgymnaster m.fl.
3. Utbildning av läkare med utländsk medicinsk examen
4. Förtidspension vid alkoholmissbruk [20]
5. Ökade möjligheter till föräldraledighet genom föräldraförsäkringen [23]
6. Nykterhetsvårdens erkända och enskilda vårdanstalters personalorganisationsutredning. Utbildning [12]
7. Samverkan i barnomsorgen — handikappade barns förskoleverksamhet [7]
8. Samverkan i handikappinstitutet [24]

Kommunikationsdepartementet

1. Bostäder medinflytande och miljö ombord på fartyg [12]
2. Anpassning av sjömanspensioneringen till den sänkta pensionsåldern [21]
3. Förslag till organisation av en trafikplaneringsmyndighet [5]
4. Förslag till Ny vägmärkesförordning
5. Lotsning Vinga–Vänern [7]
6. Huvudmannaskapet för kommunala trafikövervakare [16]

Finansdepartementet[1]

1. Bilaga 5 till långtidsutredningen; Den offentliga sektorn 1975–1980
2. Betänkandet DAFA:s effektivitet och organisation [B 24]
3. Betänkandet Samverkan mellan centrala organ för förvaltningsrevision och rationaliseringsverksamhet [B 20]
4. Ansvar för skatt vid entreprenad m.m.
5. PM Skatten på malt- och läskedrycker [B 4]
6. Betänkandet Avdrag för kostnader för tryggande av pensionsåtaganden som avviker från allmän pensionsplan, m.m. [B 29]
7. Betänkandet Stöd till organisationstidskrifter [B 28]
8. Bilaga till Ds Fi 1976:7; Tidskrifterna i massmediesamhället [B 28]
9. Rapport 10; Medbeslutande i statsförvaltningen — DEFF:s slutrapport [B 5]
10. PM Särskilda skattelättnader för familjeföretag [B 8]

Utbildningsdepartementet

1. Den högre utbildningen inom bild- och formområdet (II) [20]
2. Konsthögskolans arkitekturskola. Lennart Holm
3. Skolhälsovårdsutredningens enkätunder-

[1] Under år 1976 har finansdepartementet delats upp i två departement — ekonomidepartementet (E) och budgetdepartementet (B).

sökningar till berörda befattningshavare i skolan [23]
4. Betyg -76. En kartläggning av betygssystemen i högskolan. Ulla Åkerlind
5. Riksinternatskolorna [50]
8. Utbildning av yrkesdansare. Textdel [22]
9. Utbildning av yrkesdansare. Bilagedel [22]
10. Universitetsrestauranger — Driftformer och huvudmannaskap [7]
11. Psalmer och visor 76. Tillägg till Den svenska psalmboken. Del 1 [8]
12. Programarbetarens dilemma. En studie i Sveriges Radios samhällsprogram. Undersökning av opartisk- och saklighetsfrågor i radio- och tv-program utförd på uppdrag av 1974 års radioutredning. Lars Grahn, Bengt Nerman, Sverker Tirén [28]
13. TV:s utlandsrapportering. En undersökning avseende perioden 1 februari–1 juli 1975 utförd på uppdrag av radioutredningen. Rutger Lindahl, Jörgen Westerståhl [28]
14. Dagspress på mikrofilm. Filmning, arkivering, läsning [21]
15. Massmedieforskning i Sverige. Forskningsrapport av Kai Kronvall

Betänkande avgivet 1975 som av tidsskäl inte redovisades i 1976 års berättelse

1975:19. Högskolelag och andra författningar för högskolan [33]

Jordbruksdepartementet
1. Statens jordbruksnämnds organisation m. m. [18]
2. Mindre svavel — bättre miljö[17]
3. Statens maskinprovningar — uppgifter och organisation m. m. [3]
4. Kontrollen av plantskoleväxter [3]
5. Utlännings fiskerätt [9]
6. Fiskevårdsområden [9]
7. Förhandlingar om renskötselanläggningar m. m. Delrapport 3 [6]
8. Översvämningsskydd i Västerdalälven [15]
9. Det statliga stödet till jordbruket i norra Sverige [5]

Handelsdepartementet
1. Besvärsavdelningen inom patent- och registreringsverket [3]
2. Organisation av nya konsumentverket [13]
3. Enarmade banditer [2]
4. Ny organisation för ÖEF [10]
5. Ökade insatser för svensk export till utländerna
6. Bilaga (hemlig) till SOU 1976:67 Beredskapslagring av olja, kol och uran [9]
7. Skor i kristid

Arbetsmarknadsdepartementet
1. Enkätundersökning om svenskundervisning för invandrare som börjat sin första anställning i Sverige före den 1 januari 1973
2. Vissa ändringar i lagen om rätt till ledighet och lön vid deltagande i svenskundervisning för invandrare
3. Bilagan Informationskällor om arbetsmiljöbetingad ohälsa m. m. till betänkandet (SOU 1976:17) Skador i arbetet, Statistik och annan information [4]
4. Rapport Finska zigenare i Sverige
5. Länsplaneringens prognosmetodik för industrin
6. Länsplaneringens prognosmetodik för handeln
7. PM ang. behov av medel för den statliga lönegarantin vid konkurs

Bostadsdepartementet
1. Lantmäteriverket-Liber. Förslag till närmare uppgiftsfördelning inom kartverksamheten m. m.

Industridepartementet
1. Konsekvenser vid minskad elproduktion i kärnkraftverk
2. Forskning och utveckling inom energiområdet — en global översikt 1976 [14]
3. Grundläggande forskning och bibliotek i Studsvik (delbetänkande) [17]

Betänkanden avgivna 1975 som av tidsskäl inte redovisades i 1976 års berättelse

1975:7. STU:s organisationsform [12]
8. Radioaktivt avfall — Lägesrapport om låg- och medelaktivt avfall [5]

Kommundepartementet
1. Lägesrapport om ADB inom samhällsplaneringen [5]
2. Lägesrapport om ADB inom samhällsplaneringen [5]
3. Avveckling av institutet jordbruksstämma
4. Sotningsväsendets organisation och driftsform [3]
5. Decentralisering av beslut om arbetsmarknadspolitiska åtgärder inom byggnadsverksamheten
6. Ökat regionalt och lokalt inflytande i vägplaneringen
7. Redovisas i 1978 års berättelse
8. Redovisas i 1978 års berättelse
9. Decentralisering av beslut om utbildningsbidrag, flyttningsbidrag m. m.
10. Decentralisering av beslut om AMU-verksamhetens administration

Nordisk utredningsserie (Nu) 1976

Kronologisk förteckning

1. Nordiske naturgasudredninger
2. Maktstrukturer och styrelseformer inom teatern
3. Adult Education
4. Nordisk samarbeide om energisparing i byggesektoren
5. Norden och fackpressen
6. ILO og kvinner i arbeidslivet
7. Aikuiskasvatur Pohjoismaissa
8. Cooperation Agreements between the Nordic Countries
9. Medborgarskap för barn och jämlikhet vid naturalisation
10. Nordisk konvention om gränskommunalt samarbete
11. Sjøfartsmedisinsk forskning
12. Seminarium för jorunalistlärare
13. Nabospråksforståelse i Skandinavia
14. Offentliga utredningar i Norden — katalog 1975
15. FoU om engelskundervisning
16. FoU om specialundervisning
17. Flygförbindelser mellan de norra delarna av Norge, Sverige och Finland
18. Specialundervisningens elever
19. Bilmekanikerutbildningen i Norden
20. Glesbygden och kulturutbudet
21. NORDKOLT. Arbetsrapport för etapp II
22. Utkast til nordiske kontraktsbestemmelser for bygge- og anleggsarbeider
23. Produktsäkerhet. Rapport 1
24. Produktsäkerhet. Rapport 2
25. Nordisk miljörätt. En översikt
26. Nordisk råvare- og ressursutredning
27. Det politiske demokrati i søkelyset. Konferens

Personregister till kommittéer

A
Abel, Enno U 1
Abelson, Lars Göran S 5
Abenius, C. S. Folke U 9
Abramowicz, Isak I 21
Acking, Carl-Axel U 5
Adamson, Rolf E. U 26
Adielsson, Lennart H. Ju 36
Adler, Hans V. Jo 18
Adlercreutz, Gustaf L. H. A 6
Adolfsson, B. Göran E. Jo 16
Adolfsson, Bo R. A 7
Adolfsson, Jens Fö 11
Adolfsson, Tage V. A. Jo 26
Ag, Lars E. Ju 21, U 13, I 11
Agebro, Albin S. Jo 11 13
Agevik, Eva H 13
Agius, Roland H. Bo 10
Aglert, Per Arne U 16 29
Agnedal, P. O. K 8
Ahl, Gunnar A. U 3
Ahlberg, Birgit U 39
Ahlberg, Bo U 16
Ahlberg, Carl-Fredrik J. K 20, Bo 3
Ahlén, Gunnar U 38
Ahlgren, Nils U. Jo 4, Bo 4, I 6
Ahlgren, Rose-Marie U 23
Ahlgren, Sven H. J. S 3
Ahlkvist, Ture W. K 12
Ahlmark, Per A. A 21
Ahlmark, Sten O. Jo 15
Ahlquist, Anders C. B 7
Ahlqvist, Barbro S. M. U 9
Ahlqvist, G. Börje A 4
Ahlström, Bengt U 4
Ahlström, Iwan Ju 20, H 16
Ahlvarsson, Lars I. A 19 20
Ahnmé, Eva U 55
Ahrén, Per-Olov A. U 6
Ahrland, Karin M. Ju 19 42, K 15, A 21
Aittamaa, Nils U 14
Albertsson, E. Birgitta U 1
Albinsson, N. Gillis S 3, Kn 13
Albrektson, Bertil U 16
Albrektson, Hans Fö 1
Aldén, Lars O. T. U 6
Alderin, Robert B. B 14
Alemyr, Stig R. U 17 24 61
Aler, Bo A. A. I 8 17
Alexanderson, Eva U 16
Alexanderson, K. Erik Ju 24
Alexanderson, R. Birgitta Ju 3 26
Alexandersson, Anders Fö 14
Alexandersson, Olle U 48
Alexandersson, Rune J. B 13, U 15
Alfredsson, Karl-Erik N. U 11
Alfvegren, Lars B. U 41
Algers, K. Staffan K 18
Algott, Stig A. E 1
Alkman, Leif A. S 5
Allander, Claes C. G. U 1
Alldahl, Per Gunnar U 9
Allström, B. Greger B:son B 11
Alm, Lars Å. U 40
Alm, Ove J. G. K 18
Almefelt, Paul V. U 1 7 35
Almgren, A. Richard Jo 4
Almgren, E. E. Gunnar I 10
Almgren, Hans G. B 16
Almquist, L. Sture B. Kn 12
Almryd, Hans G. B. A 6, I 12
Almström, Bjarne A. Ju 17, H 13
Alpsten, A. Börje Ju 4 49, B 10, Jo 21
Alsén, Sven S 2 15
Alström, Carl-Henry Ju 13
Althar-Cederberg, Nils M. Ju 36
Alton, Finn U 34
Altvall, Hans-Erik B 7
Alvelid, Sven R. E. Jo 10
Alvå, Jan A. Ju 36
Amrén, P. Ragnar Ju 19, S 26
Anclow, Per R. B 8 9 14 16
Andell, Sven Bertil U 41
Ander, C. Peter E. Jo 15 26
Anderberg, Carl-Gustav B. Kn 4
Anderberg, Olle Y. U 40
Andersén, Börje L. B 9
Anderson, Hans U 66
Anderson, Hans A. T. U 66
Andersson, A. Gösta J. Ju 34
Andersson, A. Owen U 1
Andersson, A. Yngve Ju 8
Andersson, Alf Å. H. I 13
Andersson, B. E. Christer U 26
Andersson, B. Sivert U 48, A 4
Andersson, Bengt Hj. U 11
Andersson, Bernt U 9
Andersson, Christian U 34

Andersson, Claes-Göran Fö 14
Andersson, E. Lennart U 41
Andersson, Elis G. S 20
Andersson, Erik I 25
Andersson, Fritz A. R. B 4
Andersson, G. Ingemar S 3, A 3
Andersson, Georg L. UD 2, Fö 6, U 37
Andersson, Gösta I 26
Andersson, Gösta R. Jo 11
Andersson, Hans (Hasse) G. Ju 47
Andersson, Hans E. A. K 20
Andersson, I. Berit E 2
Andersson, Ingvar H. D. Jo 15 30
Andersson, J. Gunnar D. S 2, A 11, Bo 2
Andersson, J. Sven G. Ju 49 55 56, B 20
Andersson, Jan-Erik U 38
Andersson, Jan-Åke L. Fö 10
Andersson, Johnny S 2, U 45
Andersson, K. Göran Jo 10
Andersson, K. O. Martin B 12
Andersson, Karin E. Ju 19, A 21
Andersson, Karl-Gustav S 16
Andersson, Karl Olov B 14
Andersson, Kerstin G. Kn 7
Andersson, Kerstin V. A 19
Andersson, L. Arne Jo 9 25
Andersson, L. Ingemar B 22
Andersson, L. Sune J. Ju 29, Bo 5
Andersson, Lage H. E. K 4
Andersson, Lennart U 15 25
Andersson, Lennart F. H. Ju 12, U 15, Jo 28
Andersson, M. Alvar S 5 6, B 8 14, Kn 3
Andersson, N. G. Bertil U 55
Andersson, Roland I. S 16
Andersson, Rolf A. B 21
Andersson, Rune U 10
Andersson, Sam U 9
Andersson, Sigfrid A. U 9
Andersson, Siv U 22
Andersson, Sven G. K 3, H 2, A 15, I 12
Andersson, Sven G. V. Ju 5
Andersson, Sven-Gustav U 48
Andersson, Sven Åke V. B 3, Bo 1 8
Andersson, Thure G. S 3
Andersson, Tore U 45
Andersson, Torsten Ch. Ju 28
Andersson, Torsten N. U 6
Andersson, Tryggve E. A 10 13, Kn 2
Andersson, U. Gunnar U 48
Andersson, Ulf L. I 15
Andersson, Uno Fö 14, U 15
Andersson, Åke E. A 1
Andersson-Tronbacke, Bror H 2
Andreasson, A. Osvald Jo 13
Andréasson, B. S. Hübert Kn 4
Andréasson, Bill E. B 17
Andréen, Catharina Ju 10
Andrén, A. Gunnar Ju 19, A 10 21
Andrén, B. Göran U 21
Andrén, Sven G. I 23
Andrén, Åke U 6
Anefall, Bengt Bo 6
Anell, Kerstin I 10
Anell, Lars E. R. UD 2
Anér, Kerstin Ju 28 55
Anér, Kerstin U 46
Anér, Kerstin U 46, I 14
Angeberg, Nils H. R. H 9
Ankers, Mikael H 2 13 15
Annell, Johan G. U 45
Annerberg, Rolf G. B 23
Annerstedt, Leif S. K 20
Annerstedt, Ylva S. V. K 14
Annevall, Sture Ju 5
Annmo, Erland U 9
Antoni, Nils A. T. Bo 10, I 1
Antonsson, Johannes M. S 1, E 2
Anveden, Per Olov U 11
Appelgren, Fingal U 26
Appelgren, J. Åke H. S 19
Appelgren, L. Göran S. I 14
Arfvidson, Agnar Kn 7
Arfwedson, Anders J. U 25 26 33
Arfwidsson, F. Gunnar Ju 24
Arkéus, L. O. Sune Ju 4
Arndt, Nils U 61
Arnér, E. Å. Gotthard U 9
Aronson, S. Albert E 1
Arovén, Bessie U 22
Arrhenius, N. Erik A. U 1
Artbäck, Erland U 31
Arve-Parés, Birgit E. S 9
Arvidsson, Bo H. B 28
Arvidsson, Gunnar Fö 14
Arvidsson, Lars-Eric Ju 46
Arvidsson, Olof (Olle) U 18
Arvidsson, Sven I 10
Askestig, H. Bertil S. A 6
Askling, Berit U 25
Askmark, K. F. Ragnar U 6
Asp, K. Åke Ju 11
Asp, Kenneth O. P. K 18
Asplund, C. Christer B 5 22, Kn 8
Asplund, E. Olof I. I 10
Asplund, Ture E. G. A 1
Assarson, Birgit U 9
Assarson, Per A. Ju 30, U 28
Assarsson, Bo S. G. Jo 17 22, I 15

Attersved, Björn E. S. B 27 32
Axell, H. Göran Fö 7
Axelsson, A. Åke Kn 8
Axelsson, Alf W. U 11
Axelsson, K. A. Thorsten Jo 30
Axelsson, K. Bertil J. A 10
Axelsson, Karl-Erik A. U 41
Axelsson, Sigbert U 26

B
Baagøe, N. Peder H. Ju 5
Back, Klas H. E 2
Back, Pär-Erik U 37, A 1
Backelin, Måns V. U 21
Backman, Gösta B. K 14
Backman, Sven U 15
Backström, Mats U 56
Baecklund, B.Göran A 9
Baecklund, Lars I. K 12
Baekkevold, Arne E. B 7 17 25
Bagg, Aron U 16
Bagge, Peter I 16
von Bahr, Stig V. Ju 42, B 8
Bargholtz, Percy B. B 8 14 32, Ju 53
Bark, Jan U 9
Barke, Christine Fö 11
Bartley, A. Osborne Ju 19, B 14, A 0 4 21
Baude, Annika M. C. Ju 19, S 7, U 62, A 21
Baude, Hans S:son U 40
Beck-Friis, Jörgen Å. E. Ju 10
Beck-Friis, Regina U 22
Beckius, Carin E. U 11 61, A 6
Beckius, Sven-Erik U 34
Beckman, Arne Jo 12
Beckman, Eyvind U 20
Beckman, Lars E. A. S 27, U 1 37
Beckman, Lars K. A. Jo 26 30
Beckne, Rolf A. P. U 50
Beijer, Rolf U 34
Bejbom, Hans O. E 4
Bejemark, Karl Göte U 20
Belfrage, Frank Bo 9
Belfrage, H. Esbjörn G. U 8
Bell, Daniel U 9
Bendz, C. Mårten E:son Jo 1
Bengtson, Sven F. A 9
Bengtsson, B. Anders I. B 27
Bengtsson, Erik B. U 26
Bengtsson, Folke L. Ju 28
Bengtsson, Gunnar G. Kn 1
Bengtsson, H. Jörgen Y. Ju 8 52
Bengtsson, Hertha I 17
Bengtsson, K.-E. Bengt Ju 47, A 0
Bengtsson, Karl F. Fö 9
Bengtsson, L. Ingmar O. U 9
Bengtsson, Marianne U 17
Bengtsson, Per U 9
Bengtsson, T. Bertil Ju 3 20
Bentzel, Ragnar H. A 1
Berfenstam, Ragnar A. G. S 13
Berg, Bengt Åke K 15, B 28, Bo 2
Berg, C. G. Håkan S 2, U 19 39 43 47
Berg, Folke L. V. Ju 28 32 47
Berg, Hans E. K 5
Berg, Jonas U 27
Berg, L. Christer Ju 52
Berg, Nils G. I 16
Bergander, Lilly K. Ju 54
Bergdahl, Tommy K. I 10
Bergegren, Astrid Bo 7
Bergek, Per Henrik H 16
Bergelin, Peter Fö 3
Bergendahl, Ingela U 9
Bergendal, Gunnar S. U 42 43
Bergendal, Göran U 9
Bergengren, B. Göran U 27
Berger, Bo R. Ju 8
Bergermo, Arne H. U 41
Bergérus, K. Holger E. H 2
Bergfors, Per-Gösta S 7
Berggren, Alf Fö 5
Berggren, Anne Marie U 24
Berggren, G. Rune B 20
Berggren, Göte B. Bo 8
Berggren, K. Roy Jo 23
Berggren, Lennart U 9 25
Berggren, Sören V. A 13
Bergh, Sten B 17
Bergkwist, H. Ulla E. Ju 12
Berglind, Claes G. U 18
Bergling, N. Olof B 28
Bergling, Nils B. V. H 1
Berglund, Bengt I. S 16
Berglund, Erik Å. R. U 33
Berglund, Evy B. B 32
Berglund, Frida J. U 23, A 12 13
Berglund, K. Gustaf U 3
Berglund, Karl-Ymer I 22
Berglund, Sven-Olof Jo 20
Berglund, Å. Erik R. K 9
Berglöf, J. Sigvard C. B 12 29
Bergman, Axel T. Jo 7
Bergman, Björn U 20
Bergman, Erland C. A. U 65
Bergman, Folke U 11 15
Bergman, Hans R. U 5
Bergman, Jan U 52
Bergman, Kerstin U 16
Bergman, Per R. Jo 22, Bo 9
Bergman, S. Christer Ju 1 21
Bergman, Sven-Eric S 13, Bo 11
Bergnéhr, Bosse I 6

Bergquist, Mats F. Th. Fö 9
Bergqvist, Bertil U 11
Bergqvist, G. Holger B 14 27, Bo 11
Bergqvist, Hans A. Ju 17, H 2
Bergqvist, Jan G. Ju 25, U 30, Jo 4 14, I 5
Bergqvist, Olof H 11
Bergqvist, Sven-Runo S 25, B 28, Kn 2
Bergstedt, Tord L. H. S 2
Bergsten, E. Rune B 13 27 32
Bergstrand, Per-Erik Fö 1
Bergstrand, Sten-Erik H 14
Bergström, Anders U 9
Bergström, Britta J. Ju 48, S 5
Bergström, K. Sune D. U 1 39
Bergström, Lars E. R. I 8
Bergström, N. Hans I. A 21
Bergström, Olof W. Ju 19, A 21, Kn 8
Bergström, S. Gunvor M. Ju 22
Bergström, Svante B. U 4
Bergvall, Bengt H. U 12
Bergvall, K. Lennart I 1
Berleen, E. Göran Kn 8
Berling, Sven I 7
Berndal, Bo U 20
Berndt, Sune B. U 26
Berndtson, Nils A. B 23 27 32
Berner, C. O. Örjan Jo 23
Bernhard, Carl-Gustaf I 14
Bernhard, Harry B. Bo 1 9, I 1
Bernhardsson, K. Göte A 6
Bernitz, Ulf Ju 17 21 43, H 6
Bernström, Bonnie L. I. Ju 2
Bertmar, Lars M. I. A 8
Bertolotto, Italo U 9
Bexelius, T. Alfred Ju 12
Bexell, Göran U 8
Billing, Knut Bo 9
Billström, P. O. Frithiof Bo 1
Birgersson, Bengt Owe Ju 39
Bishop, Norman Ju 26 36
Biörck, C. Gunnar W. S 17, U 46
Biörnstad, Margareta U 2 27, Bo 3
Bjelking, S. Arne K 16
Bjerke, Bertil Fö 14
Bjerlöw, Jan T. U 17 50
Bjerninger, Sigfrid U 26
Bjernstad, S. L. Börje B 17
Bjurström, Per G. U 27
Björck, Anders P.-A. K 3, U 28
Björck, Berndt H. S 19, I 11
Björck, Olle I 3
Björck, Staffan U 16
Björinder, Henry U 55
Björk, Gunnar E. Fö 1
Björk, Jan E. I 2
Björk, Jimmy S 23, K 16, Jo 28
Björk, John G. T. U 11
Björk, Sven E. J. Bo 3
Björk, Villiam E. Jo 14
Björklund, Jan O. B 30
Björkman, Fredrik U 15
Björkman, Jan U 48
Björkman, Jerker U 25 55
Björkman, K. Eugen A 10
Björkman, Marie-Louise (Malou) K. S 17
Björkman, N. G. Folke K 1
Björkman, Ulf L. U 8
Björling, K. Gotthard E. I 10
Björling, Karl J. E. Jo 12
Björnberg, Bengt I. A. Jo 2
Björne, B. Gunnar S 20, B 14 31
Björne, B. Gunnar Kn 9
Björnegård, Gudrun U 38
Björnesjö, Sven G. B 17
Björnström, Björn S. Ju 28, K 15, H 8
Bladh, Lennart W. Jo 25
Bladh, Stephan U 9
Blinke, Maj-Britt U 48
Blix, Erik O. U 39
Blix, Hans M. UD 1
Blixt, Olov S 12
Block, Per H. L. U 16
Blom, E. Göte UD 3
Blom, K. A. Birgitta UD 1
Blom, S. T. Lennart Ju 49, I 15
Blomberg, A. J. Lennart K 18
Blomdahl, Bengt O. S 3, Kn 2
Blomgren, Eva M. Fö 8
Blomkvist, N. Magnus I 10
Blomquist, Clarence Ju 57
Blomqvist, Helga U 23
Blomqvist, Jerker U 16
Blomqvist, Ulla U 37
Blücher, Gösta E. O. K 3
Boalt, Carin M. Ju 28, Bo 10
Boberg, L. Håkan U 19, Jo 14 19 21 27
Boberg, Leif E. Bo 11
Bock, Henry Fö 14
Bodén, Anna-Brita U 8
Bodin, K. Berndt Fö 4 8 14
Boding, Margit H 13
Bodström, T. Lennart Ju 19 28, A 9 21
Boethius, A. V. Monica U 28
Bohlin, Elsa U 13
Bohlin, Folke U 6 9
Bohman, Bengt A. H. Jo 6
Bohman, Clas H 16
Bohman, Jan A. U 5

Bohman, Ulf U 41
Bohrn, Erik A. U 12
Boivie, Per-Erik Kn 2
Boldt, Göran B. L. A 6
Bolin, Bert R. J. U 58 64, I 14
Bolin, Lars A. Ju 4 37
Bolin, Åke E. J. Kn 5
Bolinder, S. Erik G. A 4
Bollmark, Per Å. U 26
Boman, Birgit U 22
Boman, Jan E. I 10
Boman, Lars H. S 1
Bondeman, Anders U 9
Bondeson, Lennart U 1
Bondesson, Lennart Jo 23
Boo, Karl G. H. B 27 32, Kn 2
Book, Hans U 48
Borelius, M. Anna B. Bo 10
Borg, Claes E. K 20
Borg, Conny U 22
Borg, Per Ju 21, H 12 13 16
Borg, Sune S. B. Jo 5
Borggård, Göran R. K 2 12, H 1 3
Borgquist, Frithiof Fö 5
Borgström, Ove K 4
Borgström, Tomas U 20
Bosson-Nordbö, Maj U 22 25
Boström, Curt B. B 30, I 26
Boström, Tage R. B 7
Bouveng, Richard E. F. I 1
Bouvin, J. Åke Bo 7
Bovidson, Thure B 30
Brandborn, Jan E. Kn 8
Brandel, Magnus Bo 4
Brandgård, Evert U 61, A 13
Brandt, Björn U 39
Brandt, Erik R. B 14
Brandt, Krister U 16
Brandt, Per-Åke U 23
Brangmo, K. Walter Jo 5
Brantberger, Per-Gunnar Fö 2
Branting, Göran U 33
Brasch, Erik Bo 3
Brattgård, Sven-Olof S 1
Bratthall, Birgitta S 2 14 15 22, A 18
Bratthall, Kenneth S 5, A 9
Braw, Christian U 16
Bredin, Lars A. G. S 25, I 9
Breidensjö, Monica U 18, A 6 18
Breitholtz, Claes J. E. I 11
Brenner, Rune E. I 12
Brinck, K. Inge G. U 42
Bring, Ove UD 1
Brink, Inge U 26
Brink, Stig H. E. I 1
Brinkstam, S. Lennart U 43
Brinning, Inger E. U 33
Broberg, K. Bertram U 1
Brodén, E. Bertil I 13
Brodén, Sven E. B 8
Brodin, Lena U 9
Brolinson, Per-Erik U 44
Broström, Ulf T. F. Fö 9
Browaldh, Tore E 2
Bruhn-Möller, Åke U 58
Brundell, Nils-Erik U 7
Brundin, Gertrud U 16
Brunnberg, Hans A. U 5
Brunnberg, R. K. Charlotte U 3
Bruno, Gösta F. Ju 56, K 13 22, B 10, H 10
Brunsberg, Karin D. M. Jo 24
Brändström, Dan A. U 37
Brännström, Gurli (Gullan) E. Ju 19, A 21
Brännström, Hans A. Ju 23
Brännström, Roland J. Fö 5, Jo 8
Bröms, Jan T. R. A 6
Bucht, Gunnar H. U 9 44
Bucht, Sven F. V. Kn 4
Burenstam Linder, H. M. B 23
Burman, Erik-Gustav U 37
Burman, Eskil U 9
Burman, K. Åke Ju 29
Burman, Olof Ju 23
Burström, Brita A. B 25
Byggdal, G. Torsten U 28 51
Bylund, B. Erik M. U 10 26, A 1
Bylund, Sven-Olov U 37
Bylund, Åke H 13
Byman, Disa K. G. I 11
Bystedt, Nils S 12
Bystedt, Ulla K. A 6
Båsk, Inga-Lill A 5 18
Båvenholm, Siv U 18
Båveryd, S. J. Lennart I 12
Bäck, Karl-Axel A 9
Bäck, Lars B 5
Bäck, Lars E. I. A 1
Bäcklin, Lars R. Fö 4
Bäckstrand, K. Göran M. U 46
Bäckström, N. Birger A 19
Bäckström, Sixten Jo 8
Bäverbäck, Mette U 9
Bäärnhielm, G. Mauritz Jo 6
Böhlin, Birgitta U 47
Böhlin, Birgitta U 63
Bökmark, Jan Ju 53, E 9
Börjesson, Fritz A. K 9, H 11
Börjesson, Mats R. Ju 4
Börresen, Tom B. I 10
Böttiger, Lars Erik J. Ju 20

C

Canarp, Curt S. T. U 26, A 1 2
Carbell, Leif E. Ju 1 30

Carlbom, Lars E. K 8
Carlestam, Margareta E. Ju 19
Carlheim-Gyllensköld, Karin S 17
Carling, Alf G. B 13, I 4 14
Carling, Jan L. A 6
Carlman, Ingrid U 59
Carlman, J. Holger Ju 31
Carlshamre, Nils O. G. Ju 7, S 22, K 9, B 13 32
Carlson, John-Sune U 28
Carlson, K. Sören S 3
Carlson, L. W. Per-Olof I 16
Carlson, N. Gunnar Ju 4
Carlson, Å. Lennart B 19
Carlsson, Arne R. I 4
Carlsson, Barbro L. S 1
Carlsson, C. Eric S 20
Carlsson, Eric O. G. U 39
Carlsson, G. Arne V. A 2, Bo 1
Carlsson, G. Ingvar Bo 9
Carlsson, G. Rune Ju 19, S 2, B 13 32, A 6 21
Carlsson, Jan Olof I 12
Carlsson, Leif U 18
Carlsson, Lennart U 15
Carlsson, May-Britt Ju 19
Carlsson, N. Boris Ju 53
Carlsson, N. Ebbe K. Ju 49
Carlsson, N. Gösta A 1
Carlsson, Sten-Göran Bo 11
Carlsson, Sture E. B 23
Carlsson, Sune B. Ju 53
Carlsson, Sven-Gunnar S 3
Carlsson, T. E. Roine Jo 8, I 11
Carlsson, Ulf V. Ju 4
Carlstein, Rune A. B 16 26 27 32
Carlström, A. Valdo Jo 14
Carlström, O. Bertil Kn 3
Carlsund, H. Bo H. K 1 5
Carlzon, Lars U 60
Carnhagen, Göran E. T. Ju 4
Cars, Gunnar U 56
Cason, Sven Åke Ju 10
Casselmark, Sven-Eric E 4
Cederberg, Ingvar U 9
Cederberg, Thomas O. Jo 5
Cederblad, Carl Olof H 6
Cedercrantz, Bror O. C. Ju 1
Cederlund, Lars Johan O. I 9 25
Cederstam, Lennart H. Bo 6
Cederwall, Gustav F. E. I 1 19
Cederwall, Ulf C. Fö 1
Céwe, Tord G. Jo 23
Chambert, Henrik B. Kn 5
Charpentier, Agneta U 23
Christiani, F.-O. Gunnar A 13
Christofferson, Birger U 25
Claeson, Bo B 22
Claeson, Tore M. Ju 28
Clarkson, Rolf A. Jo 22
Clason, Anders E. V. Fö 7
Colldahl, Gunnar K 2
Colldén, Anders U 9
Colliander, Per G. Ju 36
Colvér, Mats T. B 8
Conradi, Erland G. F. Ju 3 20
Cornelius, Claes U 15
Cosmo, O. Ingemar A 9
Crabo, Sven B 8 11
Cramér, Ivo U 22
Creutzer, Bertil R. Fö 5
Croné, Ulrica S 22, U 29
Croneborg, Rutger H 10
Cronholm, L. Börje Ju 12
Cronstedt, Nane M. A 16
Cullemo, Tommy K 11

D

Daglund, Sven B. Bo 4
Dahl, Gerd B. A 6
Dahl, R. Birgitta Ju 9, U 25 46, Bo 11
Dahl, Sonja M. U 26 58
Dahlberg, Benkt C. I. B 24
Dahlberg, Hans U 28
Dahlberg, Helge Kn 7
Dahlberg, K. Thure Ju 2
Dahlberg, L. Åke A 2
Dahlbom, Bengt S. U 4
Dahlén, Agneta A. D. A 7
Dahlén, Per Olof (Olle) UD 3
Dahlén, Torsten Fö 14
Dahlerus, Bo H. C. A 8
Dahlgren, Elsa B. Ju 19, A 21
Dahlgren, P. Anders B. Jo 8 23, Kn 8
Dahlgren, Rolf O. Ju 18
Dahlheim, Bo I. G. E 9
Dahlman, S. Ola UD 3
Dahlquist, Lars U 11
Dahlqvist, Lars-Ola U 45
Dahlsjö, Lars A. Ju 26
Dahlsten, Gösta O. L. Ju 16
Dahlsten, Ulf L. Ju 23, E 6, H 12
Dahlström, Lars E. S 6
Daimar, Margot A 6
Dalén, Ingrid S 1, U 45
Dalgård, P. J. Ingemar A 1
Damgren, H. G. Fredrik Jo 2 26, Bo 10
Danelius, Hans C. Y. Ju 8
Danell, C. Georg V. Ju 43
Danemar, Anton U 11
Danielson, Gunnar H. S 5, A 14
Danielson, Nils-Gustaf F. H 9
Danielson, Åke U 29

Danielsson, Birger S 12
Danielsson, C. Bertil E 9
Danielsson, Erik Ju 53
Danielsson, Jan P. T. K 13
Danielsson, Nils Gustaf F. I 14 15
Danielsson, Stig A. E 9
Danilsson, Georg A 6
Darnell, Eva U 18
Davidsson, David H 9
Deak, Csaba U 9
Dedorson, Gunnar H 11
Delin, Lars A. Jo 2, Bo 7
Dennis, Bengt Ju 28
Denward, C. M. Thore Jo 19
Dewailly, Léon N. G. U 16
Didón, Lars-Uno Ju 32
Diesen, Ingrid E. U 45
Dihlström, Klas U 18
Dillner-Thorsson, Monica A. M. U 32
Dinell, Jan A. C. Fö 2
Dominique, Carl-Axel U 9
Domvall, E. Göte Kn 4
Donelius, H. Göran Jo 14
Douglas, Jacob L. K 14
Drangel, Bo F. E. Ju 43
Dryselius, Harald S. Ju 15
Du Rietz, Lars B. U 11
Dufwa, Bill W. Ju 20
Duker, Jan-Peter H 15
Düring, Bertil U 9
Dybeck, Clarence K 11
Dyhre, A. Gunnar Jo 9
Dyring, Eric U 14
Dyrssen, Gösta P. T. Ju 5
Döös, Sten-Olof U 34

E
Ebbeson, Ulf U 62
Eberson, Lennart U 26
Eberstein, Christian H. Ju 8
Eckerberg, Per A. Ju 25, B 23
Eckerdal, A. Ingmar Bo 11
Eckerdal, Lars H. U 6
Eckersten, Ivan E. Ju 45, Jo 12
Edam, Carl Tomas H:son U 15
Edberg, Rolf F. Ju 28
Edelholm, Olof Gunnar (Olle) U 48
Edenman, Ragnar H. L. U 12 53, I 18
Edgren, Claes A. W. Fö 3
Edholm, Edmund U 25
Edin, Karl Axel U 26, I 14
Edin, L. Åke I 20 22
Edin, Per-Olof A 6, I 3
Edling, A. Roland Ju 25, B 29
Edling, N. Axel Ju 17
Edling, Nils U 66
Edling, Nils P. J. U 66
Edlund, C. Bertil B 12 13 14 16 32
Edlund, Erik O. A. Jo 8
Edlund, Nils H. U 20
Edlund, S. Lisbeth Jo 9
Edman, Kurt E. Fö 3
Edmar, A. E. Désirée UD 3
Edmark, Birger U 11
Edmén, Lars H. Fö 13
Edner, T. Margareta Ju 19
Edner, T. Margaretha A 21
Edsta, Björn O. I 24
Edstrand, Karl-Ingmar B 4
Edström, J. Lennart S 19, Kn 2
Edström, John Olof U 10
Edström, Kjell S. B 7 9
Edström, N. Anders T. A 1
Edvardson, Kay E. U 58
Edvardsson, Einar S 20, A 9
Edvinsson, Behnn U 20
Edvinsson, Sven-Olov A. U 37
Edwall, Pehr A. R. U 6
Edwardsson, Einar P. U 26
Edwinson, Vanja A. M. Jo 4
Eek-Fock, Karin U 23
Egardt, Peter A. N. U 26 33
Egelstedt, Ingemar U 26 31
Egnell, S. Jan-Erik Fö 13
Ehn, Bengt Jo 24
Ehnmark, E. Erik U 33
Ehrenberg, Carin M. S. Jo 7
Ehrenfreid, Monica U 11
Ehrengren, K. Lennart Jo 1
Ehrling, G. O. Ingvar Fö 3 9
Ehrman, Carl E. G. Kn 8
Ehrner, Bo I 19
Ehrnst, Anneka U 26
Eidem, Ingmar I 4
Einhorn, Jerzy S 17
Ek, C. Olof I 1
Ekberg, Britta S. Fö 14, U 15
Ekberg, Erik G. I 7
Ekberg, J. Göran Ju 28, I 7
Ekberg, Karl-Henrik Ju 7 8 52
Ekberg, Leif S 6 20
Ekberg, S. Britta Fö 12
Ekberg, Valter S 14
Ekblad, Carl E. A. Jo 6
Ekdahl, Bertil H 15
Ekeberg, Lars-Olof K 10
Ekeberg, Per Olof A 19
Ekedahl, N. A. Gunnar Jo 24
Ekelius, Wåge U 15
Ekelund, Sigvard F. A. Jo 3 12
Ekelund, Ulla G. U 14
Ekenberg, Anders U 8
Ekendahl, Bengt G. M. Jo 6

Ekevärn, Gunnar I 5 10 25
Ekholm, Birgitta Maria (Brittmari) U 45
Ekholm, Lars V. U 43
Ekholm, Torsten I. U 42
Ekinge, Bernt A. A 9
Eklind, Kent Bo 11
Eklund, C. Gunnar Fö 9
Eklund, Christer U 9
Eklund, Erik B 26
Eklund, Erik G. B 6
Eklund, Harald U 25
Eklund, K. Ronnie U 1
Eklund, Karl U 15
Eklund, Lennart S. G. I 21
Eklund, Solveig U 25
Eklund, Ulf R. I 8
Eklöf, Kurt G. A. E 1 2 7 9, Bo 2
Ekman, C. H. Stig Fö 7
Ekman, Ingrid H 12
Ekman, Lena B. Ju 6
Ekman, S. Gösta B 12
Ekman, Stig Rune U 1 39
Ekstam, Gunnar E. Ju 4 29 56, H 1
Ekström, Annika U 20
Ekström, Bert O. B 30
Ekström, E. Sören Jo 19, Bo 6
Ekström, Margareta Ju 7
Ekström, Sven E. A. B 13
Elam, Lars U 11 25
Elfving, Arne Fö 12, U 18
Elgfelt, Göran Bo 11
Elghufvud, E. Gösta B 1
Eliasson, Anna B. U 19 26
Eliasson, Bengt E. K 4
Eliasson, Björn E. A. Ju 39
Eliasson, E. Ingemar B 23, A 6 10
Eliasson, H. Torsten Y. U 13
Eliasson, Kerstin E. A 13
Eliasson, Lars U 60
Eliasson, Per-Erik U 4, Jo 1 12
Eliasson, Rolf A. E. Jo 5, I 25
Eliasson, Rolf E. K 12
Elison, Magnus L. Bo 2
Elliot, Ninnie U 9
Ellnebrand, Rolf U 18
Elm, Torsten J. W. Jo 5
Elmberger, Per G. I 7
Elmér, Anders H 15
Elmér, Björn Å. Jo 23
Elmhammer, Nils E. I. Ju 4 24, S 26
Elmstedt, Claes Y. U 18 42, A 9 19, Kn 2
Elmstedt, K. Erik B 12
Elsässer, Björn A. A 1
Enberg, L. Rune K 5, B 1
Eneström, Tord O. C. Ju 11
Engdahl, K. Anders F. Ju 4
Engdahl, O. Roland K 8
Engdahl-Tegestam, Eva U 9
Engerstam, Claes M. I 11
Engfeldt, Lars-Göran UD 3
Engfors, Gösta S. A 13
Engkvist, J. Gunnar V. B 12
Englund, K. Svante I. Ju 4, S 2 14
Englund, Lars-Erik Fö 3 9
Englund, Åke H 11 16
Engman, Barbro B. U 28
Engman, Hans O. R. Ju 25
Engman, Jan G. U 27 63
Engman, O. Ingemar Fö 5 9
Engqvist, Lars F. Ju 28, U 61, I 18
Engström, Arne V. S 13
Engström, Bengt-Olof U 9
Engström, Lars-Göran Ju 6 13
Engström, Odd E. L. B 13 23
Engström, Olle U 57
Engström, Åke U 48
Enlund, Eric P. B 14, Jo 5
Enquist, N. Daniel U 10 37
Enquist, Per Olov U 16 28
Enskog, Carl-Gustav B. Fö 5
Erdmann, Bengt U 9
Erici, Bernt H. A 9
Ericson, E. Gerhard H. Jo 9
Ericson, Eric U 9
Ericson, Gösta B 3
Ericson, Hans E. K 1 9 10
Ericson, Sture T. Ju 33, UD 3, U 19
Ericsson, Bengt S 22 24 2 13 15
Ericsson, Bo I. A 4
Ericsson, Brit-Marie L. B. Ju 16
Ericsson, Britta M. U 26, A 6
Ericsson, Christer T. Ju 4
Ericsson, Georg U 66
Ericsson, Gunnar I 15
Ericsson, K. Georg V. U 66
Ericsson, Kjell U. S 4, B 13
Ericsson, Lars Eric Kn 2 5 10
Ericsson, M. Inger-Britt K 9
Ericsson, Nils E. S 2
Ericsson, Paul L. A 15
Ericsson, Tord U 11
Ericsson, Ulf U 64, UD 3
Eriksen, Tor E. A 5
Eriksson, Arne U 27
Eriksson, B. Sune Ju 19, U 9, A 6 21, Bo 4, Kn 2 10
Eriksson, Bengt G. S. Kn 12
Eriksson, Birger U 9
Eriksson, Björn G. A 6, Bo 1
Eriksson, Bo I. Ju 41
Eriksson, C. Ingemar S 20
Eriksson, E. Olof U 30, Bo 10

Eriksson, Evert G. S 2
Eriksson, Gunnar U 9
Eriksson, Gunnel Kn 13
Eriksson, Gösta B 29
Eriksson, Harald Jo 1
Eriksson, Hilding U 15
Eriksson, I. Seved S 1, A 7
Eriksson, K. Anders B 22
Eriksson, K. Arne A 6
Eriksson, K. Bertil U 40
Eriksson, Karl Erik A 6
Eriksson, Karl-Erik E. I 14
Eriksson, Karl Henrik U 25
Eriksson, Kjell E. A 10
Eriksson, Lars A. I. A 6
Eriksson, Lars E. Ju 19
Eriksson, Maria Kristina (Maja-Stina) U 48
Eriksson, Martin H. V. U 42
Eriksson, Nancy M. Fö 7
Eriksson, Nils-Erik U 9
Eriksson, Olle E. Bo 9, I 1 14
Eriksson, Per A. K 12
Eriksson, Sune S 16
Eriksson, T. Hans-Yngve Ju 29
Eriksson, Åke E. U 39
Eriksson-Bergström, Solveig M. I 6
Erlander, Sven B. U 26
Erlandsson, Bengt H. Ju 37 49, K 16
Erling, E. Harald Ju 49
Erling, E. Martin H. B 17
Erneholm, Berndt I. U 6 8
Erngren, Birgit U 26
Ernmark, L. Göran G. K 9
Ernulf, T. Gudmund Ju 12 30
Erséus, L. G. Torgny U 8
Ershammar, Mats O. T. Fö 11
Erstam, Sven-Erik F. Ju 49
Esaieson, Erik R. A. E 5, B 13
Esbjörnsson, Esbjörn A 16
Esbo, Harald V. O. Jo 3
Eskel, Arvid Ju 28, S 15
Eskilsson, Per H. U 1 7 36
Esping, F. Lars-Erik Jo 8, Bo 3, Kn 8
Esping, Hans G. U 46
Essén, Ingemar Ju 28
Essunger, N. Gunnar R. I 1
Etsare, Åke Kn 8
Ettarp, Lars G. A 7
Etzler, Cecilia E. M. S 9
von Euler-Chelpin, Curt U 26
Eurenius, Birgitta I. U 28

F

Fabricius, Cajus U 16
Fagerberg, Arne B. B 2
Fagerholm, Per Anders L. U 1
Fagerlind, Östen Ju 34
Fagerlund, Bengt O. H. A 19
Fagerström, Jan Peter U 15
Fagerström, Kjell U 58
Fahlin, Per G. K 8
Falk, Eric G. R. Jo 11, Bo 3
Falk, Hans G. Ju 28
Falk, Johan U 9
Falkehed, Sven A. L. Kn 1
Falkenmark, Malin Jo 23
Falkenmark, Per A. K 10
Farm, Ante T. A 6
Fastbom, E. Lennart B 3 10
Faugert, Sven J. E. I 14
Faxén, Karl-Olof A 6, I 6
Faxén, Nils-Bertil U 9
Fehrm, E. Martin U 30
Feigenberg, Loma S 17
von Feilitzen, Styrbjörn O. R. A 19
Feldt, Kjell-Olof Ju 28
Fellenius, Greta U 23
Felländer, Ingela K. A 1
Ferm, Anders U 28
Ferneborg, Stieg U 9
Fernheden, Göthe A. S. I 10
Finnveden, Bengt A. K 15
Fischerström, Hans Ju 53
Fischerström, N. Johan A. Ju 24
Fischier, Sven G. O. Ju 4 56
Fiskesjö, Bertil A. N. Ju 39 40 44
Fitinghoff, Georg O. Ju 9
Fjellgren, Anne-Marie U 56
Fjellstedt, Lars U 9
Fjellström, Carl Gustaf F. B 5
Fjällhed, Åke U 25
Fladvad, J. Arne Bo 3
Fleischer, B. Lennart U 15 18
Fleming-Borgström, Gunilla U 20
Flinck, N. Rune I. U 13
Florman, Bertil K 20
Flyxe, Birger H. B 28
Fogelström, Hans U 15 45 61, A 6
Fogelström, Siv E. A 13
Folke, U. Ingemar Fö 3
Forkman, Göran U 16
Formgren, J. Holger K 22
Fornberg, Tord U 16
Fornstedt, Ulf H. U 13 36
Fors, Sixten R. U 1 7 10
Fors, Åke Hj. S 1 19 24
Forsbeck, Rune U 16
Forsberg, P. Roland U 8
Forsberg, Wilhelm U 33
Forsebäck, M. Lennart S. Kn 10
Forselius, Hans F. A 4

Forsell, Torbjörn U 28
Forslund, Bo E. Jo 22
Forslund, Bo G. I 22
Forslund, E. Birger S 3 13 14
Forssberg, E. Olof Fö 10
Forssberg, K. S. Eric I 10
Forssberg, Olof S 6
Forssblad, N. Douglas K 2
Forssman, Sven P. M. A 4
Forssman, Åke V. Jo 1
Forstadius, Erik L. W. Ju 3, S 11, A 19
Foyer, Lars O. B 15
Fraenkel, Ingegärd C. E. Ju 19, U 53, A 21
Francke, Jan K 11
Francke, Per E. S. I 11
Frank, S. Torsten U 3
Franson, Thomas P. I 3
Fransson, Bill G. B 28
Fransson, Bo-Gunnar L. B 23
Fransson, Hans G. V. I 5 25
Fransson, Lars U 26
Franzén, Lars G. U 38
Franzén, S. Anders U 26
Fredberg, Birgit A. M. U 3
Fredelius, Bengt S 3
Fredén, Erland A 15
Fredenmark, Gunnar L. I 4
Fredgardh, K. Sonja Ju 19, A 21
Fredin, Curt U 11
Fredriksson, Ella U 11
Fredriksson, Georg N. B 3
Fredriksson, H. Einar S 2 15
Fredriksson, K. Torsten S 6
Fredrixon, Kurt U 41
Frenne, Anders U 58
Frenning, Lars W. Ju 4, Kn 6
Friberg, B. Torsten Jo 25
Friberg, K. Göte Ju 9
Friborg, Göran O. U 26
Frid, Sven Rune Ju 25, I 6, Kn 8
Fridebäck, Carl-Eric I 25
Fridell, G. Ingvar B 16
Fridh, Göte S 2 22 23, I 21
Fridolfsson, Filip W. A 15
Fridolin, Hans R. S 25, B 4 11 26
Fries, Ingegerd U 16
Fries, Ingmar F. B 16 27
Friggebo, Birgit I. G. Jo 26
Frigren, Suzanne M. I 11 14
Frisén, E. Rune K 18
Frisk, K. Åke U 43
Frithiofson, Karl A. F. A 15, I 10 25
From, Fritz-Axel U 20
From, Hans-Sören U 25
Frostenson, Anders U 8
Frykholm, K. Christina Ju 19
Frykstam, Alvar U 16
Fränckel, Pierre U 22
Frändås, S. G. Berit Fö 11, U 48, A 21
Fröier, Kåre U 30
Fröjd, S. Arne Kn 8
Furbäck, Bengt L. K 1 9
Furuhagen, Hans F. G. U 28
Furumark, Ann-Marie U 15 20 61
Fülep, Tibor U 9
Fälldin, N. O. Thorbjörn Ju 28
Fältheim, Åke A. U 24
Fändriks, Ann-Louise S 7
Färm, Gunnel U 18
Färm, Hilding G. E. U 29 40

G

Gabrielsson, A. Edmund B. Ju 11
Gabrielsson, H. Ingemar U 9 39
Gad, Ulf H. Ju 32
Gadd, P. E. Arne B 14, U 26 38 51 58, I 19
Gahrton, Per Ju 57, Bo 11
Gammer, Gerhard B 14
Gardell, Bertil G. T. S 13
Gardeström, Linnéa S 1 7
Garke, Hans B. B 14
Garmo, Sune U 48
Gavatin, M. Charles B 7
Gebart-Andersson, Thorborg S. U 33
Geddis-Zetterberg, Jean U 22
Gehlin, Jan H. M. Ju 8 52
af Geijerstam, Sven O. Ju 40
Gelfius, Ann Sofie U 20
Gellerman, Kerstin Ju 43
Gellerstam, Martin U 16
Gellstedt, Björn P. T. K 22
Genetay, Claude M. U 9
Georén, Sven U 18
Gerhardsson, Birger U 6 16
Gerhardsson, Birgit U 8
Gerhardsson, Gideon A 5 18
Gerholm, Tor R. Ju 28, U 46
Gerle, Hans E. U 28
Gerleman, J. Gillis H. U 16
Gibson, Urban H. B 32
Giertz, Gustav B. S 17
Giesecke, Curt-Stefan A 21, Ju 19
Gillström, Åke K. U 11
Gillström, Åke K. U 15
Gisslén, Axel S 3
Glaas, Sten-Ove A 18
Glass, Marianne U 41
Gleisner, Margareta U 25
Glennow, Yngve G. G. U 40
Glimelius, Nils U 66

Glimelius, Nils S. U 66
Glimnér, J. Erik Fö 8, I 10
Glimstedt, Ulf K. J. I 7
Godlund, Sven A. I. K 5 18, A 1
Gornitzka, Gunnar V. I 7 11
Gothefors, Per L. B 5 22
Gothefors, Ulf U 16
Gottsén, Bertil U 20
Gozzi, Sören U 27 38
Grabe, A. Gerhard Ju 6
Grabö, Paul E. U 39
Gradin, Anita H 11, Ju 19, U 26, H 4
Gradin, Anita I. A 21
Gradin, Lars-Erik Jo 14
Gradin, Rolf U. I 7 11 15
Grafström, Erik O. Hj. Ju 28, K 1, Jo 4, I 4 7 11
Grage, Elsa-Britta U 3
Grahm, A. Folke Fö 2
Grahm, Leif A 1
Grahn, T. Roland Fö 8
Gran, Bertil U 25
Granath, Karl-Erik Ju 23
Granath, Sölve O. Fö 11
Granberg, Birgitta M. V. A 9
Granberg, Otto H 4
Granegård, Christer U 42 43
Granholm, Arne B. Kn 8
Graninger, B. E. Göran U 26 40
Granlund, Börje U 11
Granlund, Karl-Åke H 11
Granlund, U. Kristina Jo 18
Granmar, Jan U 9
Granqvist, Liss M. S 5
Granstedt, Pär E. U 45
Granström, Folke T. G. Kn 8
Grape, Karl Gunnar U 29
Grape, S. Lennart Fö 3 9
Gray, Barbara U 22
Greber, Ann Charlotte U 23
Grebäck, Erik H. K 1, Jo 2 9
Green, Åke U 53
Gremner, Kjell S 15
Grenander, Nils Ju 28, K 2 12 21
Grendin, Kurt U 15
Grenestedt, E. Lennart N. A 11
Grobgeld, Lennart M. Ju 27
Grufberg, A. Lennart Kn 6
Grundwall, K. Ricard Bo 2
Grunewald, Karl R. U 11
Grünewald, Björn U 61, A 6
Grüting, Britt M. U 4 59
Gränsbo, N. Gunnar B. Jo 3
Grönkvist, Göran U 9
Grönquist, Bengt J. E 1
Grönstedt, Gert T. V. K 12
Grönstedt, J. Olle K 14
Grönwall, Lars O. S 3 6 9
Gullberg, Bo U 18
Gullberg, H. Urban Jo 7
Gullberg, Hans E. K 12, A 4 18
Gullnäs, S. Ingvar Ju 4 48, K 16 23 24
Gummesson, G. Margit K. K 14
Gunér, Otto U 9
Gunnarson, E. J. Ingvar Ju 15
Gunnarsson, Arne U 31
Gunnarsson, Bror E. Ju 35
Gunnarsson, S. Olle G. A 5
Gunnmo, Alf O. U 37
Gunsell, Tor A. Jo 13
Gurinder, Jan-Olof U 63
Gussing, N. Ragnar J. A 13
Gustafson, Carl-Erik K 25
Gustafson, G. Arne B 25
Gustafson, Ingemar Fö 14
Gustafson, K. G. Jan U 11 42
Gustafson, Sven H. Ju 7, I 4
Gustafsson, Bengt E. U 14 58
Gustafsson, Björn H. U 37
Gustafsson, C. E. Torsten Ju 6, Fö 5 9, Kn 13
Gustafsson, F. Agne S. Kn 2
Gustafsson, G. Einar I 25
Gustafsson, G. Olov A 4
Gustafsson, Gunnel R. J. U 26
Gustafsson, Hans I. B 27 32
Gustafsson, Hans L. Fö 8
Gustafsson, Inga L. A 3
Gustafsson, K. G. Allan Kn 4
Gustafsson, Karl-Erik I 21
Gustafsson, Kerstin Ju 41, A 4 16
Gustafsson, Lars I. U 14 25 33 48
Gustafsson, M. Gunnar Fö 1 13, U 29, Kn 1
Gustafsson, N. Henry Jo 12 14 17 19
Gustafsson, Nils-Eric I 11 15
Gustafsson, Olof S 6
Gustafsson, Stig U 23
Gustafsson, Stig A. U 41
Gustafsson, Stig G. Ju 30 55, Fö 6, A 19
Gustafsson, Torsten B. Fö 8
Gustafsson, Ulf C. Kn 1
Gustafsson, Ulla H 17
Gustafsson, Yngve H. Jo 23
Gustafsson, Åke U 41
Gustafsson, Åke C. T. Jo 19
Gustafsson, Åke G. Ju 29, S 1 24, I 8
Gustavii, S. I. Birgitta Ju 13
Gustavson, Krister I 16
Gustavsson, Bengt A. S 6

Gustavsson, Bengt T. Ju 49, Fö 5 9, Jo 26
Gustavsson, Gusti L. A. Fö 1
Gustavsson, Lennart U 22
Gustavsson, Ola Kn 8
Gustavsson, S. A. Göran H 4, I 4
Gustavsson, Sven Anders I 22
Gustavsson, Åke E. G. UD 2, Fö 5 8, U 48
Guteland, Gösta A. A 1 6
Gyllensvärd, Bo V. U 27
Gårdstedt, H. Birger A 11
Gårmark, Thore O. U 15, A 13
Göhlman, Gunnar U 42
Göransson, Bengt Ju 35, U 28
Göransson, Bo O. F. A 10
Göransson, C. Göran N. U 6 29
Göransson, G. Bertil S 13 15 17 18, U 29, A 6, S 22
Göransson, Harald O. U 6 8 9
Göransson, J. Olle Fö 8 9, A 16, I 12
Göransson, Lars G. Ju 20 31
Göransson, Lars O. U 28
Göransson, Åke U 42
Göthberg, Bo U 17 65
Göthberg, Kerstin V. U 15

H

Haavio-Mannila, Elina A 17
Hadding, Carl Fredrik B 7
Hadenius, Stig G. U 28 51
Hadrup, Knut E. H. K 2 9 11 12
Haeffner, Erik A. I 12
Haegermark, C. Harald I 8
Haeggström, Ingrid M. S 18
Hafström, Jonas U 42
Haga, Ingegerd U 11
Hagard, John H.M. Jo 23
Hagberg, A. Bertil U 66
Hagberg, Ann-Charlotte B 13
Hagberg, Bertil U 66
Hagberg, Jan-Erik U 43
Hagbergh, Göran G. E. U 7
Hagdahl, K. Thomas Ju 25
Hagelstam, Stig L. K 4
Haglund, F. Anders B 10
Haglund, Sven S 5
Hagman, B. Anders U 15, A 20
Hagman, Jan-Erik R. Ju 43
Hagquist, Curt E. I. U 1
Hagson, Carl A. Ju 28, I 11 15
Hagström, Tony G. Ju 28, I 14
Hagströmer, Erik J. J. Jo 25
Hahr, Anders L. H. B 3
Haldén, J. O. Folke U 33, A 20
Hall, A. Bertil B 31
Hall, Bo A. I 10
Hall, Lennart U 9
Hallberg, Bengt O. L. Bo 11
Hallberg, Lars U 11
Hallbäck, N. Thore Kn 8, S 16
Hallén, Håkan U 55
Hallenius, G. Ingemar Jo 25, Kn 9
Hallgren, Margaretha U 1
Hallgren, Ulf I 10
Hallin, L. Bertil U 8
Halling, Nils-Olov U 9 41
Hallman, Eric R. B 6, U 66
Hallman, Erik U 66
Hallman, Katrin U 46
Hallman, L. Åke G. H 16, I 19, H 6 11 12
Halloff, Ulf V. V. K 18
Hallqvist, Britt G. U 6
Hallqvist, Ulrika Bo 11
Hallström, Björn H. U 5
Hallström, Torbjörn H 12
Hamber, Hans U 15
Hamberger, Carl-Axel S 15
Hambraeus, Gunnar A. Ju 28, U 64, I 9 14 17
Hambraeus, S. Birgitta Ju 28, U 46
Hamdahl, Bengt K 10
Hamilton, Carl U 66
Hamilton, Carl G. H. U 66
Hamilton af Hageby, C. UD 3
Hammar, Carl-Filip U 13 28 59
Hammar, John A. U 41
Hammar, Stig H. U 1
Hammarberg, Margareta S 26
Hammarberg, Peter U 13
Hammarberg, Sven O. Ju 41 42, I 9
Hammarbäck, E. Rune Ju 39
Hammarkvist, Stefan S. E. I 11
Hammarland, L. E. Thore U 26 38
Hammarlund, F. Gösta E. Jo 11
Hammarskjöld, Claes Å. H. K 25
Hammarsten, Erik M. U 37
Hammarström, P. Rickard Fö 12
Hanner, Per V. A. E 1
Hannerz, D. G. Lennart Jo 20
Hannerz, R. Christer Jo 4
Hansen, Hans-Jörgen Jo 1
Hansén, Pär G. H. Ju 51
Hanson, Arne G. H. Jo 23
Hanson, Göte S 1
Hanson, Per-Olof B 23
Hansson, Bengt U 11
Hansson, Bertil U 25
Hansson, Bertil E. A. Ju 13
Hansson, Göran Kn 5
Hansson, Ing-Marie U 38, Kn 7
Hansson, J. Bertil U 9

Hansson, K. Gabriella U 26
Hansson, K. Gunnar Ju 7 8
Hansson, Lars R. E 2 5
Hansson, Lilly E. Ju 6
Hansson, N. O. Olle Jo 3 19 20 27
Hansson, Nils S 1
Hansson, Nils H. U 11
Hansson, Nils O. Fö 1
Hansson, Oloph A. U 28
Hansson, P. Inge K 20
Hansson, S. Olof (Olle) U 45
Hansson, Stig F. S 2
Hansson, Stig G. E. A 6
Hansson, Torsten B. G. K 3
Hanstorp, Erling U 25
Harriman-Hernborn, Anita C. A 9
Hartman, Lars U 16
Hartman, Olov U 8 16
Hasselknippe, Ivar U 47
Hasselquist, Ulla U 11
Hasslev, Nils-Olov F. Ju 28, K 1 5 9 15 18
Hassner, Rune U 20
Hauser, Urs W. A 16 17
Haverling, Sven G. I. U 3
Hedberg, Anders U 15
Hedberg, E. Torbjörn U 10
Hedberg, G. Christer Bo 11
Hedberg, Gösta U 60
Hedberg, J. Anund S 13
Hedberg, K. Anders A 1
Hedberg, Lars O. O. E 2 7 9
Hedborg, Anna M. B 12 14
Hedelin, Per H. U 26
Hedenström, Bengt S 19
Hedin, Bernt S 14
Hedin, C. Thomas A 10
Hedin, Carl Eric Fö 5, Jo 20
Hedin, Svante U 20
Hedlén, Bengt R. S 3 13
Hedlin, John W. A. U 31
Hedlund, A. Rune Ju 12
Hedlund, Bengt N. R. S 2 3, U 31
Hedlund, Gunnar Fö 7
Hedman, Barbro U 39
Hedman, Rune U 22
Hedqvist, Eric H. U 27
Hedqvist, Sven A. Ju 15
Hedström, Bo S. Jo 3 8 11
Hedström, T. Uno V. Ju 45, Jo 11 29
Hedvall, Lennart U 9
Hegardt, Nils A. Ju 43
Hegrelius Johnson, Barbro M. Ju 54
Heide, Agneta H 8
Heideman, Gunnar A. S 2
von Heidenstam, G. Olov Jo 16
Heimbürger, H. Peter Ju 5, Bo 4 10
Heino, Martti O. Ju 35
Helander, Sven U 16
Heldt, Karin U 56
Hellers, P. A. Hans U 11 15
Hellgren, G. Bertil U 1 42
Hellman, Lars S 9
Hellman, Sven R. Fö 3 9
Hellner, Eskil M. K 7
Hellner, Jan E. Ju 1 17 30
Hellners, E. Trygve Kn 6
Hellstadius, Jan R. Ju 21
Hellstedt, Ernst L. B 16
Hellström, E. Emil U 61
Hellström, G. F. Ingemar H 4
Hellström, Gunnar J. U 39
Hellström, I. Agneta S 7
Hellström, K. Birger I 3
Hellström, Kajsa M. U 41
Hellström, Mats J. UD 1, A 6 8
Hellström, P. N. Erik K 4
Hellzén, Nils U 15
Helmers, Dag B 8 11 12
Helmerson, Bo I. H. Ju 5, Jo 4 26, H 9, I 11 14
Helmfrid, Staffan U 26, A 1, Bo 3
Hemberg, B. S. Eskil U 28
Hemborg, Bo H 9 10, I 11
Hemlin, H. Egon U 26 38
Hemlin, Peter W. U 41
Hemmingsson, Sten I 23
Henmark, Kai U 16
Henmark, Martin R. C:son Ju 32
Henningsson, Lars-Åke U 10
Henricson, Sven-Eric U 11 25
Henricsson, Sven R. Kn 8
Henricsson, Ulf I. R. Kn 12
Henrikson, Lars G. Ju 32, S 3, Kn 3
Henrikson, Ulf T. A. U 40
Henriksson, E. Sture F. S 7 26
Henriksson, J. Lars G. U 1 26
Henriksson, Jan Olof U 18
Henriksson, Runa M. A 6
Henriksson, Rune I. Jo 12 13 14 27
Henrysson, Sten U 15
Henstrand, Kjell-Åke Kn 11
Hercules, Jan U 17
Herland, Erik H 4 12
Herlitz, Ulla A 1
Hermanson, K. Gunnar L. Kn 7
Hermansson, Carl-Henrik B 14
Hermansson, Rune B 10, H 9
Hermansson-Snickars, Folke U 35
Hernelius, J. Allan Ju 33, UD 3
Herner, N. Birger E. S 10
Hernlund, Carl Hugo H. Ju 7 8 52

Herrlin, Klas G. E. B 16
Herrlin, S. G. Sigvard Ju 4
Herrstedt, Henry T. O. B 30
Hertz, Olof H 10
Hertzman, A. Olov Ju 17
Hesser, S. C. E. Ju 8, U 4
Hessleborn, Olle K. A. Kn 2, B 5
Hessler, S. Henrik E 1
Hessmark, Lars-Göran S 6
Heuman, Jan G. M. Ju 15 18
Heurgren, Sven C. O. Ju 20, H 2 4 13 17, I 11
Heyman, Viveka U 16
Hidal, Sten U 16
Hildeberg, Lars U 11 15
Hildebrand, Karl-Gustaf U 16
Hildeland, Erling K. I. A 18
Hilding, Ingrid Ragnarsdotter U 50
Hiljding, Stig G. O. Ju 16
Hillbo, Arne O. Ju 4
Hillbom, Lars H. Ju 1 17 21, Jo 5
Hillerdal, Olof S 2 22
Hillert, Anna-Greta L. U 43
Hillerudh, G. Lars-Olov E. Ju 4 24
Hilton, Hans U 22
Himmelstrand, Gunnar G. F. K 1
Himmelstrand, J. Ulf I. Fö 7, A 17
Himmelstrand, Karin B. Ju 19
Hinno, Rein B 3 13 32
Hirschfeldt, S. Lennart Ju 33
Hjalmarsson, E. Birgit Ju 47, A 15
Hjalmarsson, H. Yngve J. Ju 43
Hjalmarsson, S. Åke B 20
Hjalmarsson, Sven U 15
Hjalmarsson, Yngve H. J. I 6
Hjalmarsson, Åke H 10
Hjelm, K. G. Lennart U 30, Jo 1 3
Hjelm, Lars Fö 14
Hjelm, Orvar M. A 3
Hjelmqvist, Ingvar K. R. S 3, B 13, A 6
Hjelmqwist, Karl-Gustaf H. K 18
Hjern, Bo S 10 22 15
Hjerne, Gunnar S 10
Hjertonsson, Karin UD 1 3
Hjort, Christer A. U 42
Hjorth, Jan L. S. U 2
Hjorth, Lars E. A. S 4, B 26, Bo 6
Hjorth, Nils T. Jo 2
Hjorth, Ole U 9
Hjorth, Ragnar Jo 8
Hjälm, Nils G. O. Ju 49
Hjärne, Leif R. D. I 5
Hjärpe, Leif U 39
Hoel, Christer O. Jo 24
Hoffman, Margit U 13
Hogenius, Hans U 41
Holecek, Josef U 9
Holgerson, Nils H. B 14
Holgersson, Jörgen H 6
Hollander, Ernst E. I 10
Hollmann, Sture L. Bo 11
Holm, A. O. Per A 1
Holm, Ernst Olaf Ju 17 21
Holm, J. Lennart U 2 10, Jo 2, A 1, Bo 3 7 9 11
Holm, Lars G. B 14
Holm, Lennart U 15 18
Holm, Stefan Kn 5
Holm, Sture K. V. H 3
Holm, Tommy Bo 11
Holmberg, Bo U 15
Holmberg, Carl V. Fö 6
Holmberg, Erik G. Ju 44, U 3
Holmberg, Gunnar E. Fö 3
Holmberg, Nils V. Jo 16
Holmberg, Sten E. S 3
Holmberg, Åke E. V. U 26
Holmborn, Börje U 14 35
Holmbäck, Inga G. M. A 7
Holmbäck, M. Bure O. U 28
Holmgren, Anders F. Jo 8 11
Holmgren, Gunnar Jo 13
Holmgren, Jacomien U 23
Holmgren, Kjell U 7 19
Holmgren, Majvor U 29
Holming, Klas J. L. Ju 8 52
Holmquist, K. O. Rolf Fö 6 7 10
Holmquist, Kersti U 27
Holmquist, Lizzie S 18
Holmquist, Stig A. B. U 38
Holmqvist, Lars J. H. Ju 31
Holmqvist, Leif G. I 11
Holmqvist, Sture L. Ju 28, I 7, Kn 4
Holmqvist, Åke H. I 6
Holmstedt, Igor S 2
Holmstedt, Yngve D. Ju 13
Holmstrand, Bengt U 9
Holmström, G. Sven E. Jo 15
Holmström, L. Bror Ju 26
Holst, Hans-Eric S 22
Holster, Lars-Inge I 23
Holte, K. Ragnar U 6
Honeth, Peter U 19
Honkanen, Jaakko U 18
Hoppe, E. Gunnar U 39
Hornwall, Gert H. D. U 1
Hovstadius, O. Sigvard. U 12
Hubendick, Bengt L. U 2
Hugoson, Göran H. Jo 16
Hugosson, Kurt I. Ju 55, I 6 11
Huldt, Jan F. Ju 21
Hulgaard, Bodil C. B 14

Hullberg, Axel Th. A:son Fö 2
Hult, N. E. Jöran Ju 5
Hultan, Ivan Fö 11 10
Hultén, A. Olof U 28
Hultén, Bengt E. U 41
Hulterström, Sven Å. Kn 11 13
Hultgren, Åke V. I 5
Hultin, S. Erland V. U 1 41
Hulting, K. R. Georg Jo 5
Hultkvist, Anders M. B 6
Hultquist, P. Ove I. Kn 13
Hultqvist, Swen E. H. Kn 4
Hultqvist, Tore U 13
Hultstrand, Lars R. S 10 16 22 25
Hurdén, Ragnar H. G. K 2 9 12
Huss, K. J. Lennart B 12
Hübner, Helmuth I 10
Hügard, P. Åke I 14
Hyllengren, Jan K 11
Hyltander, K. Gunnar E. Fö 1
Håkansson, Alfred K 24 14
Håkansson, B. Staffan H. I 12
Håkansson, Greta U 9
Håkansson, Hans E. V. I 2 16
Håkansson, Håkan E. A 3
Håkansson, Ivar U 55
Håkansson, P. Harald A 10
Håkansson, Per Olof Jo 26
Håkansson, Sven-Olof H. Ju 36
Hållsten, E. Bertil S 27, K 9
Hårdefelt, S. Börje Fö 10
Håvik, I. Doris H. Ju 39, S 20, U 18 45
Hägerhäll, Bertil G. Jo 17
Hägerstrand, S. Torsten E. U 30, A 1
Hägglund, Bengt U 16
Hägglund, John E. Kn 13
Häggmark, Lars A. A 15
Häggquist, Harald S 2
Häggroth, R. Sören Bo 10, U 64
Häggström, K. Harald V. B 21
Hälinen, Erkki I. U 11
Häll, Karl-Erik B 27, I 4
Hälleberg, Allan U 33 61
Hällgren, John A. K 20
Hällgren, Åke U 10
Härnqvist, Kjell U 26 41
Hävermark, K. Gunnar J:son K 6 7 21
Hög, Alfhild U 48
Högberg, Bernt L. Bo 1
Högberg, K. Gunnar S 23, A 10
Högberg, Lars G. Fö 8, Jo 22
Högberg, Mats J. G. K 1
Högemark, Karl H. U 17
Höglind, Lars O. U 15
Höglund, E. Olov U 21 43
Höglund, G. Z. Margrethe Fö 14
Höglund, Hans U 55
Höglund, K. Thure S 2
Höglund, Olof A. Ju 16
Höglund, Olov U 35
Högvall, E. Gunnar Kn 8
Höijer, Björn U 28 51
Höijer, Gunnar Fö 1
Höjeberg, Mats H 9
Hökfelt, Bernt M. U 30
Hörberg, Nils A. Kn 2
Hörberg, Olof Hj. Jo 21
Hörjel, Nils J. Ju 34, K 15, B 2
Hörlén, E. Linnéa K 14, U 18
Hörlén, S. I. (Inge) B 27 32, Bo 7, Kn 11
Hörnlund, Börje S 22, A 6, Kn 11
Hörnlund, Gördis K. B 14, Kn 2
Hörnquist, K. Iwan E. Fö 5
Hörnqvist, Sten-Åke S. Kn 8
Höök, Erik S. V. S 4, E 2, B 14

I

Iacobaeus, Anders G. Ju 14
Ingelf, Sten U 9
Ingelstam, Lars A. U 64 14 30 46 58
Ingemansson, Jan H. I. Jo 5
Ingemansson, N. Stig P. K 3
Inger, Björn J. P. U 27
Inghe, P. Gunnar A 1
Ingvar-Svensson, Inger Jo 23, H 8
Irving, Dorothy U 9
Isacson, Dan S. U 42
Isacsson, Karin A 3 16
Isaksson, Nils-Ivar A 1
Isaksson, P. Olov U 27
Isberg, Magnus U 58
Isberg, Pelle U 38
Isberg, Tord A. K 10
Israelsson, L. E. Sune B 8
Israelsson, Per J. U 46, Jo 5
Ivarsson, Anna-Lisa A 6
Ivarsson, I. Holger Bo 1
Iveroth, C. Axel E 2
Ivre, Ivar G. E. U 28

J

Jackert, Claes S:son U 28
Jacobson, Bengt Ju 46, U 15, A 3 6
Jacobson, S. E. Olof Jo 8
Jacobsson, A. Torvald B 2
Jacobsson, Måns H 1
Jacobsson, Ulla U 29
Jacobsson, Åke H 10
Jadestig, Thure R. Ju 5 29, Kn 7
Jaensson, Sverker K 4

Jakobsson, Tage H. E. B 4
Jakoby, Rein 1 6
Jalling, Hans G. T. U 25 33
Jannesson, G. Geron Kn 12
Janson, Björn C. Fö 6 13
Janson, Carl-Gunnar S 13
Janson, D. Birgitta U 35
Janson, Tore U 26
Jansson, B. E. Gunnar E 4
Jansson, Bertil U 9
Jansson, Björn S. U 5
Jansson, E. Sören B 4 30, U 45
Jansson, Harald Jo 13
Jansson, I. A. Gunnar U 11
Jansson, K. Eric Fö 5
Jansson, K. Olof (Olle) U 41
Jansson, K. Rune U 20
Jansson, N. Ewald Jo 5 25, A 14
Jansson, Olov K 10
Jansson, Paul G. Ju 46, K 3, E 7
Jansson, Stig L. A 9 19
Jansson, Sven U 25
Jansson, Sven E. Jo 8
Jansson, Sven I. Ju 47, B 16, Bo 11
Jantze, Siv I. G. Ju 15
Janzon, Bengt S 19
Janzon, Bo UD 1
Jareborg, Nils B. Ju 54
Jarenius, J. Christer I. B 17
Jargenius, Carl-Johan H 11
Jargin, Ingvar Bo 1
Jarmar, L. Håkan Fö 8
Jarness, Dag B. J. I 12
Javette, Bo U 11 25, A 6
Jeding, Lars G. B 22
Jennergren, Carl Gustav U 64
Jennische, Per U 26
Jensen, Birger Kn 6
Jenstav, Marica A 1
Jeppsson, O. Gunnar Jo 3 25
Jerrstedt, Lars-Göran Ju 11
Jespersson, Knut U 9
Jiewertz, Bengt K. O. U 26
Jinnegård, O. Eskil A. Bo 11
Joelsson, V. Arnold Ju 48
Johannesson, Erik Jo 5
Johannesson, Ingvar U 11
Johannesson, Jan G. A 2
Johannesson, Rune S. Ju 35 46, B 21
Johannesson, Sven-Olof (Olle) Ju 35, B 9
Johanson, Bo C. I 14 17
Johanson, Eva A. M. Ju 12
Johanson, Krister H 7 13
Johanson, Lars R. Ju 41, B 17
Johansson, Arne G. B 5
Johansson, B. Einar D. U 40
Johansson, B. Gunnar A 7
Johansson, B. Sture U 66
Johansson, B. Östen A 1, I 3
Johansson, Bengt U 48
Johansson, Bengt A. W. U 34, Jo 4 20 27
Johansson, Bengt K. Å. A 4 20
Johansson, Berndt O. L. U 17
Johansson, Bertil C. Å. U 1
Johansson, Bertil E. K 12, Jo 9 20
Johansson, Bo G. H. B 25
Johansson, Caj-Aage K 13 20
Johansson, Curt B. R. Jo 9
Johansson, D. Marianne A 6
Johansson, E. Allan Kn 8
Johansson, Erik V. A 9
Johansson, Erland U 16
Johansson, Gun U 11
Johansson, Gunnar A. Jo 13
Johansson, H. S. Kenneth A 11
Johansson, Hans F. G. Ju 17
Johansson, Hans I. B 10
Johansson, Inga-Britt B. A 6
Johansson, J. Erik S 16
Johansson, J. Henry B 1
Johansson, K. Hilding Ju 39, Kn 2 11 13
Johansson, K. Inge U 13 48
Johansson, Karl-Axel S 7 9 26, U 55
Johansson, Karl-Erik B 13 27 32
Johansson, Karl-Åke U 10
Johansson, Kjell J.-O. Fö 15
Johansson, Knut B. M. UD 2, E 2, B 13 32
Johansson, Kurt Ove Ju 44
Johansson, Lars-Olof Kn 8
Johansson, Lillemor U 11
Johansson, N. Filip Ju 29, Jo 3
Johansson, N. Gunnar Bo 12
Johansson, Nils J. O. U 5
Johansson, O. Mauritz Fö 14, B 12
Johansson, Ola U 46
Johansson, Rune B. Ju 28, I 13
Johansson, S. Arne H. Jo 13
Johansson, S. K. Lennart K 5
Johansson, S. Lars A. Jo 16
Johansson, S. Olof H. Ju 25, B 17, U 46
Johansson, S. Östen U 51
Johansson, Sigurd U 17
Johansson, Sjunne U 7
Johansson, Stig E. Jo 9
Johansson, Sven B 32
Johansson, Sven H 11
Johansson, Sven Kn 11 13

Johansson, Sven A. B. Ju 38
Johansson, Sven A. E. U 42
Johansson, Sven-Erik K 15
Johansson, Sven-Erik N. Ju 1, E 6
Johansson, Tage N. B 8, A 7
Johansson, Tor H. U 42
Johansson, Tyra A. S. Jo 9, I 18
Johansson, Östen B. B 6, H 10, Bo 3
Johnsen, K. Gösta U 21
Johnson, Arne I. I 1
Johnson, Bo U 16
Johnson, Inez U 17
Johnson, O. Bertil U 40
Johnson, O. J. Gunnar U 37
Johnsson, Elsie U 16
Johnsson, Inez M. Jo 12
Johnsson, Jan G. K 9, B 2
Johnsson, John E. Jo 13
Johnsson, Per-Olof U 9
Johnsson, Roland G. U 1
Johnsson, Sten B. Bo 1
Jonason, Olov U 16
Jonasson, Holger L. K 18
Jonasson, J. E. Bertil A 12
Jonasson, Sven G. J. Ju 19, S 23, A 20 21
Jondelius, Bo E. Jo 17
Jonnergård, Gustaf Ju 7
Jonson, Göte K. U 26
Jonson, Lars H 1
Jonson, Lars H 6, I 19
Jonsson, A. Ingemar G. K 3
Jonsson, Anders E. K 15
Jonsson, Anita L. U 27
Jonsson, Bo Bo 11
Jonsson, Bo A. S 26, B 27
Jonsson, Bo E. U 26, A 2
Jonsson, Elver A. D. S 1
Jonsson, Elver A. D. A 19
Jonsson, Erland U 17
Jonsson, Folke S 12
Jonsson, Ingemar Ju 53
Jonsson, J. Alvar U 37
Jonsson, K. E. Johnny U 16
Jonsson, Karin S 25, Kn 10
Jonsson, Lars-Eric U 11
Jonsson, Lena B. S 13
Jonsson, Stig G. T. U 40
Jonsson, Torsten J. Ju 54
Jonäng, Gunnel M. UD 3
Jordan, Kerstin R. U 14, I 9
Josefson, Stig A. B 13 32
Josefsson, J. Thomas I 14
Josefsson, Jim L. H. Ju 25
Josephsson, Leif E. Ju 1 47
Jotoft, Yngve S. K 23
Junback, Carl Gunnar Jo 7 12 19 24
Jussil, Sune K. Bo 2
Jutagård, Carl U 21
Juthagen, Leif R. U 1 7
Jäderqvist, K. Bertil B 30
Järdler, Sven A. Ju 19, B 13, A 21
Järnbrink, Hans G. S 13, B 7
Järtelius, Gösta E. Ju 32
Järvstrand, K. Göran A 10
Jönsson, Anne M. S 26
Jönsson, Claes-Göran U 11
Jönsson, E. Gustav S 2 9, B 14
Jönsson, Eric L. Ju 36, K 3
Jönsson, Gustav S 5
Jönsson, Hans E. U 18
Jönsson, J. Ove A 7 11
Jönsson, Karl-Gustav U 42
Jönsson, N. Börje Bo 4
Jönsson, Per Ivan Jo 15, Bo 6
Jönsson, Per O. K 5
Jönsson, Ruth V. A 6
Jönsson, Ulf G. Bo 11

K

Kahlin, Tage H. G. A 6, Bo 4
Kaijser, Fritz Kn 7
Kajland, Anders R. K 3
Kalin, Göran U 15 61
Kalles, Lars-Erik U 66
Kallings, Lars-Olof S 27
Kalte, Erik A. U 17
Kampmann, Hack U 28
Kanmert, Ulf V. O. Bo 11
Kappelin, Carl-Erik K 16, B 21
Kardell, J. Arne Jo 16
Karina, Lilian U 22
Karlberg, Bengt U 26
Karleby, Olle U 39
Karlehagen, Sigvard H. Jo 22
Karlén, F. Ingvar G. I 1
Karlén, Ingvar U 34
Karlerö, Lars-Ingemar U 15
Karlin, Bengt U 15
Karlqvist, Anders U 30 64, I 14
Karlsland, Bernt U 25
Karlsson, Bengt S 27
Karlsson, Bengt Olof A 1, Bo 10, I 6
Karlsson, Curt K. A. U 40
Karlsson, Erik L. E 2, Bo 2
Karlsson, Eva S 12
Karlsson, F. Göran S 5 10 17, B 23, Jo 2
Karlsson, Fritz W. I. U 9
Karlsson, Gunnar B. S. K 2 11 21
Karlsson, H. K. Göran S 6 23, A 10

Karlsson, Hans-Jörgen U 65
Karlsson, Helge G. S 20
Karlsson, Henry S 6
Karlsson, John-Evert U 15
Karlsson, K. Gösta Ju 52, U 24 48
Karlsson, K. Harry Ju 26
Karlsson, K. Henry S 11
Karlsson, K. J. Urban U 15
Karlsson, K. Ove Kn 7
Karlsson, Lars Erik U 46
Karlsson, Majvor U 9
Karlsson, Olof (Olle) H. B 32
Karlsson, Rune A. Jo 23
Karlsson, Sune U 37
Karlsson, Torsten U 15
Karlsson, Ulf G. Fö 5 9, I 11
Karlsson, Vanja M. S 9
Karlsson, Åke U 15 33
Karlström, K. G. Bengt B 7
Karlström, Lars G. U 34
Karlström, Vilhelm H. Ju 26 56
Karnell, G. Gunnar W. Ju 52
Karp, Cary U 9
Kastan, Agnes U 18
Katz, Gisela U 43
Kaufelt, Eje U 9
Kautsky, Gunnar F. H. I 10
Kebbon, Lars U 15
Keil, Hans U 11 15 55
Kenttä, Matti U 62
Khan, Lennart U 9
Kignell, Jan-Erik I 4
Kihlbom, J. O. Niklas Ju 3
Kihlén, Margret U 17
Kihlman, Tor S. D. K 3
Kihlström, Bengt G. Jo 9
Kim, Lillemor A. B. U 26 39
Kindbom, Bengt M. L. Ju 55
Kindlund, A. Sören S 9 23, U 45
Kirsebom, Bjarne A. U 26, A 20
Kistner, Inger Ju 19
Kjellberg, Bo A. Ju 19, A 21
Kjellberg, Lars U 18
Kjellén, Bengt I. U 1
Kjellgren, Kjell U 11
Kjellgren, Ove I. B 6
Kjellin, Björn T. M. Ju 6 13
Kjellin, Åke U 56
Kjellman, Lars U 34
Kjellstrand, Leif A 4 5 18
Klackenberg, O. Henrik B 19
Klangby, Lars-Erik E 7
Klason, Lars Erik U 11 15 18
Kleberg, Carl-Johan V. E. Ju 42, U 28
af Klercker, E. Bertil T:son B 8
Kleréus, Arne U 20
Klette, Hans U 26
af Klintberg, Rolf H 9, I 11
Knocke, Wuokko S. K. U 25
Knutsson, A. Ingemar Kn 4
Knutsson, P. Anders Ju 31 34
Knutsson, P. Gösta Jo 5, A 11
Knutsson-Hall, Torsten K. Fö 1
Knöös, Erik O. Fö 2
Kolare, Gustav C. K. K 1
Kolk, Jaan A 1 6, I 6
Komstedt, P. L. Wiggo K 14
Konnander, Benkt A. V. U 1 21
Korpi, F. Walter S 13
Korpi, Sture H. S 19
Korpås, B. G. Sture UD 2
Koskinen, Lennart U 52
Kraft, K. Arne I. Kn 8
Kragh, Börje R. V. Bo 3
Krantz, Birgit Bo 9
Krantz, Gösta U 11
Krantz, P. Gunnar Ju 9, S 3
Kranz, Leif U 28
Krausz, Elisabet Ju 19, B 28
Kristenson, Arne Jo 5, H 9
Kristenson, E. Valter B 13 14
Kristensson, Astrid M. Ju 2 12
Kristiansson, N. Axel B 23, Jo 5
Kristoferson, Tord U 25
Kritz, Lars-Bruno K 14
Kritz, Lars O. K 1
Kroeker, Göran H. Jo 12
Kromnow, E. Åke Ju 7, U 3
Krona, Kurt Fö 13, Kn 1
Kronholm, B. Tryggve U 16
Kronvall, Kai U 51
Krutzsch, A. Peter M. Jo 7
Krönmark, Eric A. B 14
Kugelberg, Otto U 1
Kullberg, Gunni V. S 10
Kuylenstjerna, C. Göran J. Jo 3
Kvarfordt, Eva B. A 10
Kvarnström, Olof E. A 11
Kyhlberg, Bengt U 9
Kypengren, Sven H. Ju 28
Kåge, Maria U 22
Kåräng, Gösta U 23
Källenius, Sten I. R. I 19
Källqvist, Åke U 28
Källsbo, H. Arne K 18
Källsson, K. A. Jan K 9
Kälvemark, Torsten U 57 58
Kärnek, Ruth I. C. S 2 13 17 22, A 7
Kärrström, Margit S 11 20
Köhl, Olof F. E. Jo 8 13
Köhler, Nils G. Ju 1
Könberg, Björn U 11
Könberg, Bo G. Kn 10
Körlof, Björn H. B. Fö 6

Körlof, Voldmar K 4
Körner, F. Lennart H 1
Körner, Sten G. U 3 21 28

L
Lager, Ingegerd E. U 26
Lagerblad, J. Peter Fö 13
Lagerbäck, Björn B 22
Lagercrantz, Bo U. U 2
Lagercrantz, Richard C. H. U 45
Lagergren, A. Maria S 22
Lagerkvist, A. Claes G. B 6
Lagerlöf, Elisabeth A 5
Lagerqvist, Åke U 3
Lagerstedt, Lars G. W. U 21
Lagerström, Sven A. K 13
Lagerström, Ulf Å. B 22
Lagneborg, Rune U 26
Lambe, Bengt R. Ju 40
Lamnevik, Gunilla S 18, B 13
Land, Johan Ju 3
Landahl, E. Tore Ju 36
Landahl, O. Sixten H. Jo 6 29
Landberg, Hans W. U 14 26 30 51 58
Landberg, Maj-Lis H 16, Ju 29, E 6, H 8
Landén, C. G. Ragnar A 17
Landergård, Eva U 40
Landfors, Curt U 9
Landgren, Per C. D. B 16
Landin, Palle J. A 1 17
Landquist, Eddie L. Ju 8 52
Landqvist, Nils D. I 17
Landqvist-Westh, Inga-Lill A 13
Landström, R. Tori E. Kn 8
Landström, Sten-Sture H. U 4 15 33
Langborn, Nils E. B 8
Langby, Elisabeth U 18
Langenskiöld, Carl G. L. E 1
Langton, Börje S 10 17
Lannegren, Göran S. U 28
Lantz, A. Benne Ju 28
Lareke, Carl-Axel U 25
Larén, Charlotte F. B 26
Larfeldt, Nils J. H 1
Larfors, E. V. Tage Ju 2 48
Larnstedt, A. Ossian G. S 18
Larson, Rune K 9
Larson, Sten E. Jo 5
Larsson, A. Lennart U 33
Larsson, Alf H. I 5
Larsson, B. Gunnar A 1
Larsson, B. Roland Ju 30
Larsson, Carl-Otto Fö 11
Larsson, Carl Rune U 9
Larsson, E. Åke A 6, I 22, Kn 8
Larsson, Elis R. Bo 8
Larsson, Erik S 3 10, Jo 30
Larsson, Eva-Katharina U 9
Larsson, Felix U 9
Larsson, Folke K. E. Jo 25
Larsson, G. Nils-Olof K 18
Larsson, Gerhard S 2
Larsson, Gunnar U 9
Larsson, Gustav S 14
Larsson, Gösta H. F. U 13 55
Larsson, Hans U 48
Larsson, Hans F. L. U 26, A 13
Larsson, Helmer E. U 13 33
Larsson, J. Krister L. Fö 8
Larsson, K. Einar A. K 3, Jo 13, I 5
Larsson, K. S. Sigvard B 13 16 32
Larsson, Karl G. S 13 18
Larsson, Kjell I. Ju 28
Larsson, L. Thorsten Ju 45, U 11 33
Larsson, Lars-Gunnar I 5
Larsson, Lars-Åke G. Jo 26
Larsson, Leif U 10
Larsson, Lennart U 15 25
Larsson, Matts Bergom Ju 25
Larsson, Mårten J. U 5
Larsson, P. Härje U 28 51
Larsson, Rolf I 12
Larsson, S. Rune W. Fö 1
Larsson, Sixten B 1
Larsson, Staffan U 1
Larsson, Sven A. A. Ju 37
Larsson, Sven E. Fö 1
Larsson, Tore U 25
Larsson, Torsten A. B 10, I 8
Larsson, Ulf UD 1 3, Fö 14
Larsson, Y. Allan G. A 10
Lassinantti, I. Ragnar U 10, I 26
Lasson, Knut-Inge L. K 9
Laurén, Reidunn M. B. B 14
Laurin, Hans I 23
Lauritz, L. Yngve Bo 7
Lauritzen, Sonja S 7
Leander, B. E. Ingemar U 28
Leander, Bo T. I. I 6 13
Leander, Sven U 9
Leche, Johan H. Ju 56
Ledstedt, K. Gösta I. Bo 1
Leffler, Sven B. Ju 14
Leifland, Leif UD 3, Fö 9
Leijon, Anna-Greta Ju 19, A 21
Leijon, Håkan H 9
Leijon, Jan E. I 11
Leimar, A. Tord M. A 6
Lekander, Bertil K. F. Jo 12

Lekander-Isacsson, Gunilla U 25
Lekberg, E. E. Olov Ju 43
Leman, E. Gunnar V. I 14
Lemne, Mats H. K 6, B 21, I 2 17
Lennander, Bengt U 41
Lennholm, B. Gunnar O. I 21
Leo, P. Gunnar B 16, I 1
Lersäther, Anna Margareta (Anna-Greta) S 19
Leuchovius, Karl G. W. Kn 7
Leuf, Nils Börje E 4
Levén, P. Staffan Ju 57
Levén, Sören U 15 18
Levin, P. Tage Ju 28
Lewén-Eliasson, Anna Lisa UD 2, B 23, U 39, Kn 2
Lewenhaupt, Krister G. I 11
Lewensjö, Åke R. Kn 2
Lewin, Saul H 1
Lidbeck, P. Ingmar S 10
Lidbeck, Åse A 10
Lidbeck, Åse A 10
Lidbom, Carl G. UD 1
Lidbom, Tore E. A 20
Lidén, B. Carl Johan Jo 3 14 25
Lidgard, H. Bertil I. K 24, Bo 7
Lidin, Karl-Olof Ju 44, U 3 66
Lidström, Lars J. I 10
Lidström, P. Ivar A 1
Lidvall, Johan E. Ju 43
Lie, C. Nils D. U 38
Liedberg, Anders J. B. Fö 4
Lilja, Sven-Åke K 13
Liljefors, B. Anders I 1
Liljegren, Carl-Henrik S. UD 1 3
Liljegren, Ingemar K 15
Liljeholm, Thomas U 9
Liljeqvist, Rolf A. Ju 15 18
Liljeström, Rita Ju 19
Liljeström-Svensson, Gunilla (Gillan) M. Ju 19
Lind, Carl-Eric I 15, Jo 17
Lind, F. Olof I 13
Lind, Johan A. L. Ju 25 33
Lind, Johan H. UD 3
Lind, K. Ingemar B. U 26
Lind, K. Åke U 42
Lind, Åke U 34
Lindahl, Carl Erik T. Ju 3
Lindahl, Carl-Fredrik H. Fö 4
Lindahl, Hedda S 13
Lindahl, Lars U 23
Lindahl, Lars O. H. Ju 28
Lindahl, Torkel R. N. Jo 23 26
Lindahl-Kiessling, Kerstin M. Ju 19, S 2, U 14 26 58, A 21
Lindal, Kurt G. U 13
Lindberg, Carl I 25
Lindberg, Göran B 29
Lindberg, Ingemar S 13, U 34
Lindberg, Lars U 52
Lindberg, Lars G. B. B 12
Lindberg, Marta S. Jo 5
Lindberg, N. Olof E 8, B 18
Lindberg, R. Greger Fö 2
Lindberg, S. Lennart B 10
Lindberg, Sven J. K 1, Jo 9 13
Lindberg, Sven Å. L. B 6
Lindberg, Ulf U 23
Lindberger, Lars Jo 5
Lindblad, Gullan B. K. A 6
Lindblad, Göran U 45
Lindblad, Hans B. Fö 8
Lindblad, Rune U 9
Lindblad, Sven J. H. E 2, B 2
Lindblom, Carin U 13
Lindblom, Hans I. E 4
Lindblom, Paul U 5
Lindbom, Marcus U 18
Lindborg, Per U 9
Linde, I. Gertie Ju 19, A 21
Linde, Lars B. Fö 6
Linde, Per Gunnar A. B 6 9
Linde, Ulf H. U 5
Lindeberg, Per Erik G. A 15
Lindeborg, E. G. Lennart I 9
Lindelius, K. Rolf K. Ju 12
Lindell, Bo G. Ju 28, I 5
Lindell, Carl Gustaf U 17
Lindell, Ingvar A. Ju 50
Lindell, Mats G. U 1
Lindén, Hans G. Jo 12
Lindén, Yngve T. B 3, Bo 1
Lindencrona, Alvar E 1
Lindencrona, Fredrik W. K. Kn 1
Lindencrona, Gustaf K 21
Lindencrona, Gustaf C. A. Ju 25
Linder, Lars G. S 17
Linderoth, Karl-Axel E 6
Lindfors, Leif W. U 1 36, Jo 1
Lindgren, Carl-Ivar Fö 5
Lindgren, Claes H 9, I 7
Lindgren, Gunilla U 23
Lindgren, Gunnar U 9
Lindgren, Göran Ju 7
Lindgren, Göte U 11
Lindgren, I. Lennart U 65, Jo 16 23, Bo 9, I 5
Lindgren, K. Erik Jo 11
Lindgren, Kerstin U 9
Lindgren, Kurt U 9
Lindgren, Per Anders B 4
Lindgren, S. Åke S 2 4
Lindgren, Seved U 48
Lindgren-Fridell, A. Marita G. U 5
Lindh, Birger V. Jo 13

Lindh, Gösta I 17
Lindh, K. Rolf Y. Kn 2
Lindh, Åke H. B 16, Bo 1
Lindholm, Bengt U 9
Lindholm, Inge U 9
Lindholm, Ingemar H 9
Lindholm, P. Charles A 7
Lindkvist, Gunnar U 11
Lindkvist, Lennart U 20
Lindkvist, Oskar W. Ju 43, K 24
Lindman, Karl S. S. Jo 5
Lindmark, Lars E. I 2
Lindquist, B. Rune L. U 1 9, Jo 1
Lindquist, Hans S 27
Lindquist, Inger G. Ju 36
Lindquist, Sven B. E. E 9
Lindquist, Ulf W. E. Kn 1 3
Lindqvist, Bengt S 1, U 63
Lindqvist, F. Ingvar U 26
Lindqvist, Lars U 50
Lindqvist, N. Inge A. Ju 32
Lindqvist, S.-O. Lennart Jo 5
Lindroth, Annica M. U 48 58
Lindroth, Harry W. B. Kn 3
Lindskog, J. Lennart K 20, Jo 2, Kn 5
Lindstam, Leif E. B 11 14
Lindstedt, Bengt U 39
Lindstedt, Gustaf U 53
Lindstedt, Hans G. Ju 3 20
Lindstedt-Piltz, Inga U 15
Lindsten, Jan U 26
Lindstrand, Leif U 1
Lindström, Alice M. F. S 2
Lindström, Gunnar A 4 18
Lindström, Harry U 16
Lindström, Harry I. B 27 32
Lindström, Ingvar A. Jo 3 5
Lindström, Ingvar A. Jo 13
Lindström, Ingvar A. Jo 18
Lindström, Ingvar A. Jo 20
Lindström, J. Christian Ju 41, A 15, I 16
Lindström, Jöns A. A 4 18
Lindström, K. E. Ingemar K 4
Lindström, Lars E. A 6 13
Lindström, S. Olle I 1
Lindvall, Karl-Erik A 6
Lindwall, Lars E. B 12
Ling, Jan H. U 9
Ling, Lars U 1 38
Linghag, Nils K 17
Lingons, Björn U 22
Linnarson, Håkan U 42
Linnergren, Erik J. G. S 27, I 21 23
Lithander, Per H. Jo 6
Littmarck, Blenda M. V. S 3
Litzén, Anders G. Ju 2
Livijn, Claes-Olof E 7
Ljung, Bengt-Arne Ju 46
Ljung, Bengt-Olov U 23
Ljung, Lars U. A 1 6, I 9 12
Ljungberg, Blenda M. U 16
Ljungberg, Göran L. D. Ju 2
Ljungberg, Sven U 20
Ljungberg, Sven H. U 27
Ljungdahl, Olle U 6
Ljunggren, C. Börje UD 2
Ljunggren, Sven E. I 10
Ljungholm, Kurt A. Kn 9
Ljungkvist, Sture C. O. K 16
Ljungström, Claes G. K 3
Ljungwall, N. E. Folke E 4, B 17 19
Lodin, Sven-Olof B 14
Loheman, Arne E 1
Lonaeus, G. Håkan N. B 24
Lorentzon, B. Gustav L. I 10
Lothigius, Carl-Wilhelm K 9, Jo 2
Lovén, John S 13 18, Bo 11
Ludvigsson, Ingrid M. Jo 2 13, A 9
Ludvik, Klaus Fö 8
Lugn, P. E. Robert Fö 1 5
Lukkari, Bror U 15
Lund, Karin S 8
Lund, Wiggo T. Ju 48
Lundahl, Stig U 18
Lundberg, Arne U 11
Lundberg, Bengt I. Ju 31
Lundberg, Bengt T. B 10
Lundberg, Bengt Å. U 10
Lundberg, D. Bergliot A 21
Lundberg, E. Allan S 11
Lundberg, Elisabeth Ju 19
Lundberg, J. Iwan Jo 6
Lundberg, K. Max U 31
Lundberg, P. J. Thorsten U 25 40
Lundberg, Sten G. J. Kn 1
Lundbergh, Hans P. N. Fö 1
Lundbergh, Per C. K 19
Lundblad, Grethe S 3 7, B 12
Lunde, Ingrid U 25 39
Lundell, G. Per-Inge I 19
Lundgren, A. Carl-Eric U 66
Lundgren, Carl-Erik U 66
Lundgren, Georg E. H. B 10, U 1 33 41
Lundgren, Karl-David A 7
Lundgren, Nils A 18
Lundgren, Rolf A. U 13
Lundgren, Stig H. E. U 9 13
Lundgren, Sven H 9
Lundgren, Ulf U 15
Lundgren Bo A. M., B 14
Lundh, A. Hans Lennart U 38
Lundholm, Eric L. O. B 25

Lundin, Bert G. Ju 25
Lundin, Christer K. O. K 18
Lundin, Hans-Erik V. Kn 4
Lundin, K. Ingemar K 14
Lundin, Morgan U 9
Lundin, N. Tore H. S 11
Lundin, S. Johan UD 3
Lundin, Ulf W. U 15 45
Lundin, Åke E. Fö 12
Lundkvist, Svante Ju 28, Jo 23
Lundmark, E. Gunnar Kn 5 8
Lundmark, Nils A. J. H 9
Lundquist, David H 10
Lundquist, G. Jan-Eric A 6
Lundqvist, Bo Christer U 10
Lundqvist, Dick O. R. U 26
Lundqvist, Gun U 9
Lundqvist, J. Erling A 14
Lundqvist, Lilly M. S 10
Lundqvist, Sten T:son Fö 8
Lundqvist, Åke H 8
Lundström, Fritz E. I 22
Lundström, Karin E. S 1, U 15
Lundvall, A. Göran Jo 6
Lundvall, Leif K. G. Ju 17, H 13 15
Lustig, Gunnar U 1
Luthman, Gösta I 14
Lübeck, S. A. Lennart UD 3, B 10, I 8 17
Lyberg, Bengt Jo 8
Lyberg, Bengt I 22
Lyberg, Bengt Kn 12
Lyckeberg, Nils Fö 1
Lyth, K. Erik Fö 5
Lyttkens, Carl Hnerik U 66
Lång, Carl-Olof A. U 28
Länngergren, E. Bengt Ju 2
Löfberg, Bertil A. F. B 26, I 20
Löfberg, Karl Axel Ju 18, B 30
Löfcrantz, Vigo U 9
Löfgren, N. Sigfrid J. Ju 41
Löfgren, Torsten H. I 4 11 25
Löfqvist, Gert E. U 11 18
Löfqvist, Stig U 25
Löfroth, Inger B. U 33
Löfström, J. Henric A 6
Löfström, U. Inge U 8
Lögdahl, Kent U 1
Lönnberg, C. Gunnar I. Ju 56
Lönnebo, Martin U 16
Lönngren, D. Rune S 27, A 4, I 21, S 21
Lönnqvist, Ulf R. Jo 2 4 17 20 23 27
Lönnqvist, Åke S. G. E 5, I 6
Lönnroth, Ann Mari U 18
Lönnroth, Måns U 46
Lönnroth, N. Erik M. U 30
Lövdén, Lars-Erik U 42
Lövestam, Evald U 16
Lövgren, Esse U 15 55, A 17
Lövgren, Torsten H. Jo 4
Löwbeer, Hans Ju 19, U 1 28 33, A 21

M

Madebrink, Rut S 1
Magnander, Ebbe E. A. Ju 4
Magneberg, Stig E. Fö 5
Magni, Tore L. K 20
Magnusson, A. I. Göran K 14
Magnusson, A. Tage B 8 12
Magnusson, David U 26 39
Magnusson, Egon S. I. A 18
Magnusson, Erik A 9
Magnusson, Gunnar Jo 23
Magnusson, Gunnar K. O. U 66
Magnusson, Göran U 61
Magnusson, John K 9
Magnusson, K. E. Göran Bo 11
Magnusson, Leif U 7
Magnusson, Leif R. A 6, I 6
Magnusson, Lennart C. O. Fö 2
Magnusson, N. Åke K 14
Magnusson, Nils S 18 25, U 38, S 13
Magnusson, S. Arne E. Jo 16
Magnusson, Staffan E. Ju 6, H 15
Magnusson Sessler, Gun I. Ju 52
Major, Anders U 26
Malm, Krister U 9
Malm, Stig N.-Å. A 6
Malmberg, C. Lars E. B 31
von Malmborg, C. Göran A. A 1
af Malmborg, Lars U 9 22
Malmer, Nils J. U 26
Malmgren, Kurt K-G. E 3 9
Malmgren, Nils U 10
Malmqvist, Jan S 10
Malmsjö, Lena U 22
Malmsköld, A. J. Bertil A 4
Malmström, Bengt G. V. Ju 25
Malmström, Sten U 16
Mandahl, K. Bertil G. I 5
Mangård, Nils S 3
Mannerfelt, Nils O. G. Ju 9
Mannerstråle, Nils-Gustaf H 8
Mannheimer, Carin B. U 28
Marcus, Lars E. P. E 6, U 13
Marcusson, Sten G. U 26 33, A 2 9
de Maré, Stefan S. Jo 14
Marits, Arvo A. S 6
Marjasin, Sigvard S 22
Marklund, Eivor I. A 21
Marklund, J. Sören U 18 37

Marklund, O. Sixten A. U 15
Martin, Gerard E. K. I 6
Martin-Löf, C. Johan E. I 16
Martinsson, Bo N. O. Ju 56 57, B 22
Martling, Carl Henrik U 16
Martling, Per-Roland M. K 14
Masreliez, Nils G. A 4 18
Matsson, Sven-Arne Bo 3
Matsson, Tommy B 25
Mattson, Ingemar U 11
Mattson, Lisa Ju 6 7 19 37, A 21
Mattson, N. Morgan B 5
Mattsson, Bengt-Olof T. S 1
Mattsson, Kjell A. U 28, Jo 26, H 6, Kn 13
Mattsson, Marly U 11
Mattsson, Morgan N. Ju 56
Mattsson, S. M. Lennart U 16
Mattsson, Thure J. E. Jo 20
Medin, Knut H. Jo 25
Mehr, Hjalmar L. Ju 23, E 2 6
Meidner, Rudolf A. E 6, B 8, A 6
Meijer, Hans A. B. B 5, U 26 40 58
Mejborn, Nils U 16
Melanton, Kaisa U 20
Melin, Bertil H 11
Melin, S. Ingemar I 6
Mellbin, B. Lennart B 11
Mellqvist, Sven A. K 1 9
Mellström, Claes B. Jo 1
Meyer, Lennart S. G. S 16
Meyerson, Anita E. Ju 12
Meyerson, K. Åke W. U 2 5
Mildner, Erwin A. B 3, Bo 1
Millgård, E. Olof (Olle) Jo 13
Millgårdh, K. Marianne Ju 19
Mindus-Widén, Lena H 4
Mitchell, Red U 9
Moberg, C. E. Ragnar Jo 14
Moberg, Harald A:son Jo 3
Moberg, Kaj U 7
Moberg, Sven T. Ju 29, K 15, B 20, U 35, Jo 22, I 24, Kn 6
Modig, Jonas E. Ju 52
Modig, Lars E. A 5
Moding, A. Philip V. I 5 25
Mogård, Britt E. T. Ju 19, U 11, A 21
Mohall, Carl-Erik Fö 11
Mohlin, Hans H. K 14
Molde, F. Bertil U 6 16
Molin, Björn A. U 28
Molin, N. Rune Ju 28, B 8
Molin, Olof E. O. I 15
Moll, Olof G. U 1 9 10
Mollstedt, Bengt O. S 16
Mongård, Erik E. Bo 1
Morath, B. Axel Ju 37
Morberg, Gösta U 9
Moreau, Jan-Erik Ju 53, Jo 4
Morell, Roland Jo 9
Morling, Bertil U 32
Mossberg, K. Holger Ju 40
Mossberger, Eric G. V. Jo 3
Mueller, Jöran U 66
Mueller, Jöran P U 66
Mundebo, K. A. Ingemar S 5 20, B 14
Mundebo, K. Lillemor U 15 18 45 48 61
Munkhammar, Inger M. U 26
Murray, U. Mac A 13
Müntzing, Lars Ju 4
Myhlback, Lennart B 13, Bo 4 8
Myrdal, Hans Göran A 17
Myrenberg, B. Sverker R. K 18
Myrenberg, Bo K. M. U 5
Myrenberg, Lars E. T. U 5
Myrlöv, Åke E. I 1
Måbrink, Bertil U. UD 2
Månsson, E. O. Sigvard Fö 1 14
Mårtensson, Alvar G. G. U 11
Mårtensson, Skotte U 1
Mårtensson, Stig U 15
Mårtensson, Torgerd U 9
von Möller, C. G. Peter Ju 5
Möller, I. Cecilia A 6
Möller, Lennart K 14
Möller, S. A. Birger Fö 6
Möller, Tage U 23
Möllstam, Bengt L. G. U 48
Mörck, Niels-Henry U 20

N

Narrowe, Morton H. U 16
Nasenius, B. Jan V. Ju 9, S 3 20
Nelander, Olle M. V. S 2 13, K 9
Nelander, Sven S 20, A 10
Nelson, Alvar F. A. S 3
Nemes, Endre U 5
Nerdrum-Ullman, Wenche M. U 38
Nerelius, Hans U 9
Nerell, Gunnar H. T. A 18
Nerman, Bengt U 16
Nettelbrandt, Alfred I 4
Netterberg, Jonas U 20
Netzén, K. Gösta Bo 7, I 5 25
Neuman, Gun E. A 6
Neuman, Håkan H 9
Neyman, Thorsten L. I 10 22
Neymark, Marit H. E. H 4
Nicklasson, Lars-Erik K 9
Nicklasson, Stina Fö 12, U 15

Nielsen, Kaj L. Fö 8
Nihlfors, Folke U. Fö 2
Niklasson, Ö. O. Harald A 2
Niléhn, Kerstin U. L. U 18
Nilsson, A. Erik A 10
Nilsson, Alde E. Ju 28
Nilsson, Alf B 13, A 6
Nilsson, Alice H. Ch. Fö 1
Nilsson, Anders U 37
Nilsson, Anita U 9
Nilsson, Anna-Lisa UD 2, Jo 14
Nilsson, B. R. Edvard Ju 38
Nilsson, Bengt UD 1
Nilsson, Bengt Fö 14
Nilsson, Bengt A. A 6
Nilsson, Bengt G. Ju 15
Nilsson, Bengt-Göran I 19
Nilsson, Bengt-Åke Ju 26
Nilsson, Bernt I. K 3
Nilsson, Dan I 10
Nilsson, E. Arne Kn 4
Nilsson, E. Sören Fö 7
Nilsson, Elvy I. K 14 15
Nilsson, Gothard U 15
Nilsson, Gunnar E. Ju 19, A 21, I 13
Nilsson, Gunnar V. U 37
Nilsson, Gösta U 9
Nilsson, Göte S 18
Nilsson, H. Christer U 18 40
Nilsson, H. Torsten L. UD 2
Nilsson, Herbert U 16
Nilsson, Håkan U 23
Nilsson, I. Pål-Nils U 5
Nilsson, Ingemar U 25
Nilsson, J. Ove G. B 14, A 6
Nilsson, Jan U 64
Nilsson, Jan A. B. U 35
Nilsson, Jan-Erik L. K 14
Nilsson, Jan-Ivan A 19
Nilsson, Jan-Ivan N. Bo 7
Nilsson, Johnny U 61 15
Nilsson, K. Börje S 1, H 2, A 3
Nilsson, K. F. Lennart S 5
Nilsson, K. Valter K 23
Nilsson, Kaj A. W. Jo 20
Nilsson, Kaj Åke U 9
Nilsson, Karl-Erik E 6
Nilsson, Karl-Erik Jo 7
Nilsson, Karl-Erik Bo 4
Nilsson, Karl-Henry H 8
Nilsson, Karl-Johan Kn 9
Nilsson, Kerstin E. Bo 1
Nilsson, Kjell O. H. E 6, I 11
Nilsson, Knut M. K 17
Nilsson, Lars G. U 25 26 39 61
Nilsson, Lars-Gunnar Kn 10
Nilsson, Lars O. Ju 40
Nilsson, Lilian U 16
Nilsson, Matts G. U 61
Nilsson, N. Krister Ju 37
Nilsson, N. Thorsten G. Jo 5 13
Nilsson, N. Yngve E 7
Nilsson, Nils-Erik Jo 8 11
Nilsson, Nils Gunnar U 16
Nilsson, Nils Johnny K 20
Nilsson, Olle U 28 51
Nilsson, Olof Jo 4 5 25
Nilsson, P.-O. U 66
Nilsson, Per-Olof U 60
Nilsson, Per-Olof V. U 66
Nilsson, Reinhold U 9
Nilsson, Rolf U 18
Nilsson, S. Clarence U 12
Nilsson, S. Lennart U 28
Nilsson, Stig U 25
Nilsson, Stig Å. Fö 3
Nilsson, Sven U 16
Nilsson, Sven U 18
Nilsson, Sven U 33
Nilsson, Thora I.-L. A 6
Nilsson, Tor-Björn H 4
Nilsson, Torbjörn M. E. Ju 29 55
Nilsson, Tore U. I 10
Nilsson, Torsten U 6
Nilsson, Åke U 23 48
Nilsson, Åke A 19
Nilsson-Schütze, Eva B. U 45
Nilstein, Arne H. E 2
Nissen, L. S. Veronika A 4
Nisser, Carl Wilhelm B. Ju 7, Jo 29
Nisser, Per-Erik C. Ju 39
Nisser, Per Olof U 8
Nitare, J. Gideon H. A 9
Nittzell, Gunnar O. Ju 31
Nivenius, C. Olle B. U 66
Nivenius, Olle U 16
Nobel, Peter Ju 37
Nolander, Gudrun U 23
Nolte, Lennart R. J. S 1
Norberg, Dag L. U 1 27
Norberg, Randolph K 14, U 11 62
Norberg, Sven H 7 9
Norborg, Anne Charlotte U 18 22
Nord, Lars O. S. U 51, A 17
Nordbeck, S. E. Gunnar Fö 9, H 9
Nordberg, Anders E. K 20
Nordberg, B. Krister S 25
Nordberg, Lars O. Jo 23
Nordberg, S. Ivar S 5, B 27, H 2, Bo 1
Nordblom, Bengt S. J. Jo 28
Nordborg, Kjerstin M. S 5
Nordell, Olof Ju 23, K 4, E 6, Bo 12
Nordén, Joar Ju 18

Nordenadler, Anders B 17
Nordenson, Eva V. U 27
Norderheim, Paul A. M. Kn 1
Nordfors, Lennart U 18
Nordgren, Bo U 9
Nordin, Inga L. U 11
Nordin, Ingvar S 20
Nordin, Karl-Anders U 25
Nordin, Maj B. A 8
Nordin, Sven-Erik Ju 33
Nordin, Å. Ingvar Kn 10
Nordlander, K. Åke A 19
Nordlander, N. Arne U 1 37
Nordlander, Ralf U 9
Nordling, Kjell O. Ju 44
Nordlund, Stig F. Kn 7
Nordmark, Hans A. Ju 52
Nordstrandh, Ove H. U 11 14 25
Nordström, Bengt I 7 15
Nordström, Bengt S. U 51
Nordström, Gösta S 12
Nordström, Jan R. Bo 11
Nordström, K. Erik G. K 11
Nordström, K. Olof W. Kn 9
Nordström, Lars U 10
Nordström, Lars E. K 5 9
Nordström, Lars V. U 37
Nordström, Olof A. U 42
Nordström, Sixten U 9
Nordström, Sören I 11
Nordwall, Trygve U 9
Noreén, Stefan H 17
Noreen, Sven E. U 2
Noreland, Lena M. I 18
Norén, Agneta B 1
Norén, Alf-Erik Ju 41
Norén, Bill S. Kn 9
Norén, Nils-Erik I 10
Norén, Åke U 48
Norenberg, Bertil W. Fö 12
Noréus, E. Halvard U 41
Norland, Sven-Anders Ju 28
Norlin, Lars H 9
Norling, E. Gunnar Kn 12
Normark, G. Anita M. A 6
Normark, Hagar K 9, B 26, Kn 6
Norr, Benny Ju 53
Norrbom, N. Claes-Eric K 1 5 15
Norrby, Gunnel K. U 40
Norrby, J. Sören Jo 4, I 11
Norrby, Jonas V. Ju 28
Norrby, Karl-Eric Fö 6, Jo 11, H 2
Norrman, Inger K. S 19
Norström, Carl C:son S 3
Nyberg, Carl-Erik B. Ju 23
Nyberg, Jan-Eric A 6
Nyberg, Stig K. Fö 2 12
Nycop, Carl-Adam U 54
Nygren, Arne J. Ju 38 49 57, I 10
Nygren, G. Ingemar S 2 15 27, H 7
Nygren, Jan B. U 1
Nygren, Sven E. B. U 38
Nygren, Åke U 16
Nygren-Söderberg, Laila E. A 6
Nygård, Bengt A. V. Jo 3
Nyhage, Hans B. U 15 48
Nyman, Bengt O. P. Fö 8
Nyman, E. Linnéa V. Ju 23
Nyman, Erik O. Ju 27
Nyman, Kjell Jo 21
Nyman, Mikael U 40
Nyquist, Ola Ju 27, H 6
Nyqvist, N. Tore Ju 49, Kn 1
Nyreröd, K. Svein G. B 1
Nystedt, Curt L. B 9
Nystedt, Stig H. Fö 5 12
Nyström, Holger R. B. Jo 14
Nyström, Kerstin B 14
Nyström, Lars A. E 5
Nyström, Lennart U 26, H 9, I 14
Nyström, Sigvard E. V. H 4
Nyström, Örjan N. Th. Bo 6
Närkhammar, Kjell M. A. Kn 12
Näsholm, Birger B 5
Näslund, Nils-Eric U 54
Näslund, Per Olof A. A 0
Näslund, Stig U 11
Näverfelt, Arne S. I 1
Nöteberg, Rolf M. Ju 1 3 20 40

O

Oberg, Donald U 9
Obert, Gunilla U 22
Ockborn, Alf G. A 6
Ocklind, Sigurd K 9
Odelgard, Bengt K. G. Ju 30, H 13 16
Odén, A. Birgitta U 26
Odén, C. Bertil UD 2
Odhnoff, Camilla S 9, Jo 24
Odhnoff, Jan E. I 19
Ogvall, Dan O. Ju 46
Ohlin, Gösta U 9
Ohlin, T. M. Maja B 27, Jo 22
Ohlson, Olof S. Ju 31
Ohlsson, Ann-Margret S 18
Ohlsson, E. Lennart A 5
Ohlsson, J. S. Ragnar U 26
Ohlsson, J. Staffan C. B 30
Ohlsson, K. Agneta Ju 45
Ohlsson, K. Börje Jo 5
Ohlsson, Lennart U 64, A 1
Ohlsson, P. T. Ingvar Ju 4, A 1
Olderin, Gunnar O. A 3
Oldertz, Carl M. Ju 3 20

Olerud, Eric Hj. K 3, Jo 4 26
Olhans, Björn Ju 42, H 6, I 9
Olhede, Torleif E. Fö 8
Olingdahl, Göte U 16
Olofsson, C. Sigbjörn S 15
Olofsson, K. Oscar U 9
Olofsson, L. Göran B 11
Olson, Sven-Olof A 4
Olsson, A. Maj Britt U 15
Olsson, Agne Henry O. Ju 31 52, U 21 28
Olsson, Anthe U 27
Olsson, Arne U 38
Olsson, Arne S. T. U 33
Olsson, Bengt U 9
Olsson, Bengt K. U 31
Olsson, Bengt M. Jo 5
Olsson, Berit E. A 5
Olsson, Bertil O. B 4
Olsson, Birger U 16
Olsson, Björn E. U 1
Olsson, Claes Olof B 28, U 41
Olsson, E. Billy Ju 28 39
Olsson, Elisabeth U 11
Olsson, Elvy E. A 21, Bo 9
Olsson, Esbjörn I 1
Olsson, Eva H. M. U 27
Olsson, Gunnar S 22
Olsson, H. S. Artur U 13
Olsson, Hans B. U 7
Olsson, Hans G. E 1
Olsson, Hans I. Ju 25, B 6
Olsson, Harald S 15
Olsson, Inger M-A. Jo 4
Olsson, Ingrid M. Ju 10
Olsson, J. Malte Jo 1
Olsson, Jan O. Fö 3
Olsson, Johan A. B 8
Olsson, Johan A. A 15, I 9
Olsson, K. Olle U 41
Olsson, K. Åke I 15
Olsson, Karl Erik T. Ju 25
Olsson, Magnus F. E. A 6, Kn 8
Olsson, Mats Fö 15, Kn 9
Olsson, N. Martin Ju 6
Olsson, Olle E. U 42
Olsson, R. Ingeborg Ju 24
Olsson, R. Lennart U 1
Olsson, Rune I. K 5, A 1, Bo 10, Kn 5
Olsson, Sten G. U 60
Olsson, Sune A 9
Olsson, Tor K 11
Olving, Sven U 41
Orava, Olavi A. (Olle) S 2, U 26
Ording, Jan S 18
Orlando, A. N. Henning I 1
Orrell, P. Krister Bo 8
Orrenius, Jan E. A. I 20
Orring, Jonas A. Ju 19, U 11 15, A 21
Orring, Ulla B. Jo 22
Orrö, Sven-Erik O. Fö 9, H 9
Orstadius, Else U 16
Oscarson, O. Sigfrid J. U 41
Oscarsson, Bo S. I. U 30, A 20
Oscarsson, Görel B. A. Jo 1
Oscarsson, Gösta H. A 1, Bo 6, I 6
Oskarsson, Ingegärd J. Ju 43, H 17
Oskarsson, Sven E. Jo 28
Ostwald, Jan U 20
Oterdahl, Jan A. K 20
Ottander, Chris U 20
von Otter, Casten B 5, A 20
Otterberg, L. Håkan Fö 4
Ottoson, Ivan S 3 18
Ottoson, Ulf U 48
Ottosson, N. Sigurd U 1
Ousbäck, Margareta H 17
Ovegård, Lars O. Jo 4
Oxhammar, Greger E. O. U 27
Ozolins, Berit U 9

P

Paillard, Jean U 16
Palm, Anders K. K 2
Palm, Elisabeth Kn 13
Palm, Hans G. G. Fö 12
Palm, Jonas U 16
Palm, Margit S 18
Palm, N. Sture Ju 52
Palmaer, S. G. Eva Ju 19, A 21
Palme, M. Elisabeth U 20
Palme, S. Olof J. Ju 28
Palme, Thomas O. V. U 65, Jo 23
Palmkvist, Kurt U 15
Palmlund, Thord G. U 34
Palmqvist, Arne U 66
Palmqvist, Gunno U 9
Palmqvist, P. O. Arne U 66
Pantzerhielm, Sigge-Wilhelm I 9
Parasnis, Dattratray S. I 10
Paul, Karl-Gustav U 10
Paul, Lars U 18
Paulsson, G. Valfrid V. Jo 4, I 4
Paulsson, Gustav V. I 6
Paulsson, Kurt-Inge Ju 28
Paulsson, Solveig U 11
Paulsson-Nordling, Kerstin E. A 4
Pavliska, Petr U 7
Pederson, Mona U 20
Pedersson, T. Svante B 5, Kn 10
Pehrzon, Lars H 9
Pennlöv, Jan U 59 28

Persson, A. Henry A 6 13
Persson, Ann C. U 1
Persson, Annie V. A 1
Persson, Carl J. G. Ju 4 49, I 21
Persson, E. Annika B 14
Persson, Einar U 9
Persson, Elisabeth U 9
Persson, Eric R. U 65
Persson, Ernst G. I 7
Persson, Fritz J. H. K 4
Persson, G. Bertil E 3
Persson, Gunnar I 25
Persson, Gustav B. Ju 19, S 5 9, A 6
Persson, Göran A. Jo 17 26, I 14, Kn 8
Persson, Henry A. U 13 15 25
Persson, John-Olof Bo 11, Kn 8
Persson, Kurt I. A 19 20, I 11
Persson, L.-Ove L. U 42
Persson, Lars E. H. B 19
Persson, Lena A-M. A 6
Persson, Mårten U 15
Persson, Mårten U 48
Persson, N. Arne K 1 9
Persson, N. Ingvar Bo 12, Kn 8
Persson, Per-Ebbe U 55
Persson, Per Gustav Ju 1
Persson, R. Eskil H 1 3
Persson, R. Kjell-Åke Ju 30
Persson, Ragnar Fö 1
Persson, Rolf I 1
Persson, Sigurd F. U 5
Persson, Staffan B 6
Persson, Sten U 25
Persson, Sture Bo 5 9
Persson, Sven G. F. Jo 5 6
Persson-Tanimura, Inga A 2
Perstedt, Ulf E. U 13
Peterson, Carl-Gunnar H 17, Kn 10
Peterson, Staffan A. A. Ju 42, U 47
Peterson, Thage G. Ju 28
Peterson, Tore E. S. I 2
Petersson, Bengt-Eve A. Jo 10
Petersson, Carl-Gustaf B 8
Petersson, Hans U 15
Petersson, Hans E. Ju 37 49
Petersson, Jan G. K 23
Petersson, Karl-Anders P. S 22, A 13
Petersson, Kerstin S 14
Petersson, Klas H 17
Petersson, Olof H. E. S 2, A 9 12
Petersson, Per M. UD 2, Fö 9, I 26
Petersson, S.-G. Roland I 11
Petrelius, Torsten S 16
Petrén, B. A. Sture U 66
Petrén, Erik U 16
Petrén, Finn H. A 14 7
Petri, Carl Axel H. Ju 3, S 5, K 21, A 16
Petri, Gunnar G. B. Fö 3 9, U 27
Petrini, Frank S. D. A 1
Petrini, Olle Ju 7
Petterson, Hans H. J. Jo 8
Pettersson, A. Georg Jo 9
Pettersson, Alf S. Kn 3
Pettersson, Bengt A. G. A 8, I 6
Pettersson, Bengt G. K 14
Pettersson, Bert-Ove G. Bo 11
Pettersson, Birgitta A 18
Pettersson, Björn G. A 6
Pettersson, Claes-Merithz U 9
Pettersson, E. Henry U 39
Pettersson, Eric B. A 6, I 11 12 14
Pettersson, Göran K. Kn 2
Pettersson, Göte J. I 26
Pettersson, H. A. A 20
Pettersson, Hans H 17
Pettersson, Håkan U 20
Pettersson, Karl K 4
Pettersson, Karl-Henrik I 6
Pettersson, Lars-Olov Fö 9 10 14
Pettersson, Lennart U 25
Pettersson, N. Lennart Ju 33, U 35, Jo 4 23, I 12 14 16
Pettersson, N. Ove U 10
Pettersson, Per A. Ju 41
Pettersson, Rune V. Ju 55
Pettersson, S. Arne B 23, A 6
Pettersson, Sten-Åke E. U 13
Petzäll, Ingvar A. I 9 12
Peyron, Gustaf F. C. Fö 10
Peyron, Ulf C. C. Ju 52, B 9
Philipson, Lars H. G. U 1 7
Philipson, Leif U 11
Philipson, P. Göran I 7
Planander, E. B. Helena U 43
Platin, Ulla-Britta U 40, A 6
Polstam, K. Åke S. Ju 49 54
Poppius, Hans D. U 26 58
Porne, G. Åke U 12
Prawitz, Jan UD 1 3
Printz, Bengt-Åke L. B 5, Kn 5 6 9 12
Printz, Sven-Olof L. B 8
Pripp, Nina M. E. Ju 19
Prom, Peter F. G. S 10
Puke, Carl G. M. Jo 9
Pusch, Roland U 10
Puu, Tönu A 1
Pålsson, E. Roland U 27
Pårud, Nils G. S 20

Q
Qvarlander, Eva U 48
Qvarlander, Hans H 10
Qvarnström, Björn O. B 5
Qvicker, E. Rune U 39
Qviström, N. Jörgen Ju 33

R
Rabe, Folke U 9
Rabenius, Lars E. R. Ju 27
Radesjö, G. Wivi-Anne H 6
Ragnarson, Per U 46
Rahm, Håkan S 22
Rahm, Håkan M. B 7
Rainer, A. Ove Ju 33
Ramfors, Bo I 23
Ramnek, Lennart J. Bo 11
Ramsby, Walter U 9
Ramström, Dick O. A 1
Rangne, Bo Fö 3
Rangnitt, F. Harald O. U 45
Rangnitt, F. Harlad O. U 66
Rangnitt, Harald U 66
Rangrost, Johny U 34, A 12 13
Ranhem, Lars H. K 1
Rask, Karl A. Jo 5, A 15
Rask, Lars G. A 13
Rasmuson, Anders U 1 39, I 12 14
Rathsman, Inger M. U 38
Rausing, Hans A. U 42
Redgert, Jan I. G. S 14
Regardt, Bertil H 2
Regnéll, Carl Göran S 5, I 19
Rehman, Ann-Mari U 18
Rehn, L. Gösta S 13, A 1 2 6 17
Rehnberg, Bertil K. A 21, Ju 19, A 6 13
Rehnborg, Bertil U 9
Reimers, Lennart U 9
Reinans, Sven A 17
Reinius, E. A. Ulf UD 3
Rejdnell, Erik H. K 14
Rembe, Rolf D. Ju 8 52
Renborg, Ulf B:son Jo 5
Renlund, R. Gösta B 1
Renning, Torsten Kn 4
Resare, Alf C. R. B 20
Resare, Bengt C. M. B 2, I 9
Reuterswärd, Anders P. E. A 8
Reuterswärd, B. Edvard U 49
Reuterswärd, Claes U 15
Reuterwall, Lennart S. Ju 48
Rexed, Bror A. Ju 19, S 2 8 13 17, A 21
Rey, Lars H. I 8 14 17
Ribbing, Erling G. A 20
Ribrant, Gunnar C. H. I 6 8 10
Richardson, N. Gunnar E. U 11 14 58
Rickard, Bengt O. K 9
Rickard, Bengt O. K 11
Ridal, Håkan I 6, Kn 5
Riedel, Georg M. L. U 9
Riesenfeld, Harald U 16
Rigbäck, Berndt G. S 3
Rimvall, Per O. Ju 43
Rinder, Lennart S 16, Jo 17
Rindlöw, Leif G. K 14
Ringaby, Per-Eric S 20, Kn 8
Ringborg, S. Erland U 19 33 43
Ringgren, K. V. Helmer U 16
Ringholm, Bosse I. K. U 34, A 6 11 13
Ringmar, R. Torgil U 9
Ringstedt, Nils A. E. H 16
Ringström, Björn M. Ju 4
Ritter, Kristin S 3
Rockström, Hans H 9
Rodhe, Birgit U 16
Rodhe, Gösta Ju 13
Rodhe, Sten U 16
Rodin, J. Anders U 43
Rogestam, Christina U 25 41 61
Rollén, Berit Ju 19, A 10
Rollof, Sven-Ivar U 23
Roman, Ola U 37
Romander, Holger A. G. Ju 4 38
Romanus, Gabriel Ju 6, H 11
Romanus, Sven E. Ju 7
Romson, Rolf Jo 13
Roos, Birger S 24
Roos, Carl-Martin Ju 30
Roos, Kurt H. G. S 10 15
Roos, Olle Ju 53
Roosmark, G. Per-Olov K 14
Rosander, Göran F. Jeansson U 27
Rosberg, K. Gustav A. Bo 1
Rosborg, Charlotte Kn 5
Rosell, Lars-Erik U 9
Rosell, Sten U 41
Rosén, Carl Olof Ju 20
von Rosen, Elsa-Marianne U 22
von Rosen, Hans J. D. Jo 12
Rosén, Nils-Arne U 1 10
Rosén, Nils Gustav K. Fö 7, U 14
Rosén, S. Åke H 2
Rosén, Sven A. Jo 15
Rosenblad, Esbjörn C. A. UD 1
Rosenblad, Urban S. B 5
Rosendahl, Gunnar U 25
Rosengren, Bodil U 13 61
Rosqvist, C. Gunnar K 18
Rosqvist, G. Birger K 14, Jo 4
Rossipal, Helga K. M. Ju 50

Royen, Sverre N. H. Ju 19, S 10, U 23, A 21, I 6
Rubenowitz, Sigvard U 26, A 1
Rubin, Nils A. A 1
Rubinstein, Harry U 16
Rude, Karl R. K 9 11 12
Rudebeck, Karin L. Bo 11
Rudhe, Catharina U 55
Rudholm, Sten J. G. Ju 4
Rudin, Hans-Erik U 9
Rugfelt, K. E. Lennart Ju 19, A 21
Rundblad, Bengt G. A 1
Rundgren, G. Frithiof U 26
Rundlöf, G. Arne M. B 19
Rundquist, Gerhard I. A. I 17
Rundqvist, Karl-Ingvar A 4
Rune, Christer L. Ju 15 18, K 11
Runestam, Lilian U 22
Runestedt, Gösta R. Kn 6
Runnström, Hans K. L. Jo 9
Rüke-Dravina, Velta T. A 17
Rybeck, Bo UD 1
Ryberg, Marianne G. U 7
Rydback, Lennart U 31 36
Rydbeck, Margareta A. S 19
Rydberg, H. Jan A. U 30
Rydberg, Karl-Evert H. E 4
Rydberg, Lars O. Kn 12
Rydberg, N. G. Harald I 6
Rydberg, Olle Ju 3
Rydbo, Folke Jo 8
Rydell, Anne-Marie U 43
Rydén, Jan E. B 5, U 1, Jo 1, A 2
Rydén, N. Rune G. Jo 9
Rydén, O. Evert U 37
Rydh, Olof G. G. Jo 8
Rydin, Bengt C. K. Ju 11
Rydin, Roland Y. U 1 45
Ryding, Gunvor I. K 14, U 53
Rydstedt, Bo S. K 6, B 21
Rylander, Nils B. Ju 28
Ryné, S. Olle I 21
Rådmark, Johan U 23
Rådström, Dag U 39
Rågfeldt, B. Gunnar A 14
Rämgård, Rolf I. E 6
Rönnelid, Kjell U 11
Rönnung, Catarina E. M. U 24
Rönquist, Karl-Axel Kn 9
Rönström, B. Thomas U 27, Bo 6

S

Sagnert, Stig E. B 12
Sagrén, K. Åke Fö 8 9
Sahlén, Anders F. E 2
Sahlén, Evert H 8
Sahlén, G. Anna-Stina P. A 13
Sahlén, Hans U 15
Sahlin, Eric H 6
Sahlsten, K. Lennart Kn 2
Samuelson, Lars P. Ju 32
Samuelson, Ulf G. Fö 8
Samuelsson, Erland H 11
Samuelsson, Hans U 9
Samuelsson, Ingvar A. V. Bo 11
Sand, Hans U 3
Sandberg, A. Birger U 4
Sandberg, Elisabet Ju 19
Sandberg, Hans A. S. Ju 42
Sandberg, Jan-Eric U 48
Sandberg, K. Bertil A 10
Sandberg, K. G. Ulf Fö 4
Sandberg, Kjell E. M. U 40
Sandberg, Lars G. A 6
Sandberg, Sture A. Kn 5
Sandberg, Ulf K. Fö 14
Sandebring, Hans E. A 6, I 6, Kn 10
Sandell, Arne Ju 30
Sandell, Arne S 6
Sandell, Ulla U 9, H 11
Sandgren, C. Lennart Ju 52, U 18 33, Kn 8
Sandgren, Folke U 35
Sandler, Hans E. Jo 2
Sandlund, Maj-Britt L. Ju 19
Sandqvist, B. Eje G. Jo 25
Sandqvist, Ingrid R. J. Ju 4
Sandqvist-Örnberg, Berit M.-L. U 19 33 40
Sandström, Carl-Eric D. A 7
Sandström, L. Annika U 43
Sandström, Per T. M. Ju 7
Sandström, Staffan H 6 7 12 16
Sandström, Thore H 8
Sandström-Kistner, Inger P. M. A 21
Sanfridsson, K. I. Arne U 28
Sanger, J. Stefan U 43
Sanmark, P. Arvid L. Ju 52, U 58
Sanner, Lars-Erik U 1, Jo 12
Sanner, Leif H. U 43
Sannerstedt, Lars T. G. U 43
Santesson, Lars U 21
von Schantz, Philip U 5 20 27 59
Schele, Märta U 9
Schelin, Bengt A. E. Jo 21
Schelin, Leif U 18, A 6
Schering, Per E. S 20
Scherman, Karl Gustaf Bo 2
Scherwin, Olle U 9
Scheutz, Claes-Herman Kn 3
Schierbeck, Per W. Ju 21 28, I 11
Schill, Åke I. Ju 35
Schmiterlöw, Carl G. Jo 1

Schneider, Werner U 43
Schultz, J. Allan S. B 4
Schultz, J. Harry S. U 42
Schurmann, E. Åke J. K 5
Schütt, Torgny S. R. I 14
Schyl-Bjurman, Gertrud S. U 13 55
Schön, Åke Kn 2
Schönmeyr, C. Richard A. Ju 30, B 12
Schött, Lars E. Ju 57, Kn 6
Secher, Jörgen U 16
Sedvallson, B. Gunnar H. I 4
von Segebaden, Gustaf Jo 1
Seger, S. Walter K 10
Segerstedt, Torgny U 14 38
Segerström, Ingrid B. Ju 49
Sehlstedt, K. Annika M. Ju 48
Selander, K. Bertil U 37
Selin, Sven Ju 26 57
Selinder, Inge U 11
Sellergren, Lars U 9
Sellers, Pia U 1
Sellgren, Rolf O. M. K 1 9
Sellstedt, Bo I. K 9
Sellvall, L. Göran B 18
Selö, Christer Fö 14
Seregard, B. Ingvar V. I 13
Serner, Uncas S 10 22
Sernklef, Harry T. W. U 9
Shaikh, Naz Ahmed I 10
Sidenbladh, Karl H. Ju 38
Sidenbladh, Thomas P. I 12
Siegbahn, Bo L. G. Ju 25, I 12
Silenstam, Erik U 11
Silenstam, N. Per A. A 2 6
Siljeström, Sten G. L. Ju 1
Sillén, Bo S. A. I 6
Silow, C. Ivan H. Jo 9
Simon, Dorothée U 20 56
Simonsson, Tord L. W. U 6
Siven, Claes-Henric A 1
Sjunnebo, K. Ivan L. Ju 28
Sjunnesson, Lars H. O. Jo 8
Sjöberg, Arne Kn 5
Sjöberg, Birger I. K 20
Sjöberg, Britta U 22
Sjöberg, E. Arne K 1
Sjöberg, Erik B 5
Sjöberg, Hans E. L. K 23
Sjöberg, Leif H. Kn 6
Sjöberg, Margit E. S 9
Sjöberg, N. Björn V. S 11 20 25
Sjöberg, Svante U 32, I 18
Sjöblom, Kerstin S 9
Sjöborg, N. Elvir Jo 10
Sjögren, Bengt L. B. Ju 55
Sjögren, Björn U 9
Sjögren, Boo U 48
Sjögren, Henrik A. S. U 28
Sjögren, Håkan U 40
Sjögren, Kerstin U 11
Sjöholm, Eric G. R. Fö 6
Sjöholm, Monika U 9
Sjökvist, Stig A. R. K 1
Sjölander, J. Bertil Ju 5
Sjölin, Nils A. Kn 8
Sjölund, P. John A. U 40
Sjönander, Bo Jonas Ju 53, K 17, E 2, B 14, I 21
Sjönell, L. Marianne S 11
Sjönell, P. Bengt G. E 2, I 12 14
Sjöquist, Hans E. K 21
Sjöqvist, Eric G. U 48
Sjöqvist, Erik S. Kn 3
Sjöqvist, Gunnar A. H. U 9
Sjöqvist, Gustaf U 9
Sjöstedt, K. Lennart T. K 2 3 12, Jo 21
Sjöstedt, Karl-Gösta U 11
Sjöstedt, T. H. Christer K 14
Sjöstrand, A. Mats T. B 4
Sjöström, Folke U 31
Sjöström, Hans U 18
Sjöström, Leif H. A. U 34, I 4 24
Sjöström, N. Gunnar U 9
Sjöström, Åke B. A 5
Sjöö, Curt O. Fö 4 11
Skaar, Nils Ju 30
Skagert, Stig U 25
Skalin, E. Douglas S 13 14 15, B 13
Skalin, Hans E. C. Ju 46
Skantz, Anna-Greta Ju 30, S 1, Jo 16, I 11
Skantze, Hugo I 10
Skarell, Gunnar E. A. S 25, B 11
Skarp, Arne H 11
Skarstedt, Carl-Ivar S. UD 1, Fö 5 10
Skarvall, Karl-Erik Ju 4 54, Fö 7
Skedinger, Arne H. E. Fö 2
Skjönberg, Guldbrand K 3, Jo 16 24
Skoglund, Claes G. Fö 8
Skoglund, Olof A. U 12
Skoglund, S. Owe U 33
Skoglösa, Erling T. A 11
Skogqvist, Hans U 18
Skogsberg, P. Gösta S 4
Skoog, Kent Ju 29
Skröder, Per C. C. Ju 51
Sköld, Carl G. U 47 64 65
Sköld, Lars G. U 33, 61
Sköld, Mauritz U 26
Sköld, Per I. I 7
Sköld-Winqvist, Berit U 22

Sköldefors, Walter G. H 3 9 16
Sköllerholm, S. Ove J. I 19
Slunge, G. Walter R. B 13 27 32, A 6
Smedmark, Göran G:son S 20
Smedsfelt, K. Sigvard I 8
Smith, A. Åke B 1
Smith, Jan U 16 60
Snellman, Bo K. I 9
Sohlman, Staffan U 46
Sollén, Åke U 26
Sondén, Jan A. Fö 3 9
Sondér, Ebbe U 55
Sonesson, Birger A. T. I 24
Spak, Carl-Anton Ju 24 48
Spendrup, K. Aksel A 6 8, Bo 4, I 6 22
Sprinchorn, K. Göran Jo 10 15 30
Spångberg, Lennart U 9
Spörndly, Barbro I. S 7
Stadling, J. Otto V. B 8
Staf, Karl-Rune A 6
Stagg, A. Ivan E. B 1
Stahl, Ivar B 8
Stahle, Gun U 25
Stahre, L. G. Tomas Ju 37
Stahre, N. Gunnar Bo 1
Stangvik, Gunnar U 11
Starell, Lars I 19
Starfelt, Nils G. U 26
Stargård, E. Hugo A 3
Stark, Birger U 34
Stark, Hans O. Ju 41
Stark, K. Birger S 3 13
Starkerud, Lars U 26, A 2
Starland, Hilding A 4
Stavréus, Sven O. A. Kn 4
Steen, Göran A. K 8 12
Steen, Roland Ju 42, H 6
Steffner, Bengt G. Kn 6
Stegö, Eskil U 15 18
Steineck, Åke Ju 53
Stellborn, Kurt U 48
Sten, S. Roland Jo 20
Stenbeck, I. Magnus (Manne) U 28
Stenberg, Bruno Jo 6
Stenberg, Hans O. Ju 30
Stenberg, Inga E. U 39
Stenberg, Nikolaus Jo 6
Steneby, Jan Ju 17
Stenefeldt, Ulf I. Ju 34
Stener, P. H. Robert U 38
Stenfors, Bo I. L. S 4
Stenhem, Bengt U 15
Stening, F. Birger B 12
Stenkvist, E. Arne Ju 23
Stenlund, Francis U 11
Stenmark, Bengt-Erik K 12
Stenmark, C. G. Arnold Jo 12
Sténson, Britt-Marie I 21
Stensson, S. L. Börje K 24
Stenström, Sture B. H 2
Stern, Torkel E. E 1
Sterne, Bengt G. Ju 5, H 9, I 11
Sterte, Rudolf H. B 6
Sterzel, Fredrik U 66
Stetler, Emil U 15
Stiernstedt, K. Jan T. U 58 62
Stigsäter, Kjell J. U 37
Stjerna, G. Henry Jo 13
Stjerna, Kenneth H. S 7
Stjernström, Per Z. B 26, H 4
Stolt, Birgit U 16
Stolt, Lennart U 66
Storm, C. Olof Ju 52, U 55
Storm, P. David G. U 42
Strahl, Gunnel U 22
Strand, Karl-Erik UD 3, Fö 1 3, I 11
Strand, Åke P. E. Ju 41
Strandberg, Göran U 9
Strandberg, I. Margit A 6
Strandell, Hans V. U 31 43
Strandsjö, Göte U 9
Stridsman, Torsten U. K 4, I 26
Strindberg, Per-Olof J. Fö 1, U 18
Stråby, Kerstin B. U 26
Sträng, Arne U 35
Ström, Gunne U 25
Ström, Ivan S. B 9
Ström, K. Fingal B 5
Ström, Turid Ju 31 33 34, H 17, I 12
Strömberg, Carl-Axel B. Fö 2
Strömberg, Hjalmar B 28
Strömberg, K. Håkan Jo 25
Strömberg, Karl-Erik J. Ju 47, Bo 9, I 10
Strömberg, Rolf E. Ju 5
Strömbäck, Erland H. D. Ju 20 38
Strömgren, Bo E. A 15
Strömland, Lennart V. E. Ju 3
Sturkell, Carl-Edvard Ju 20 38, H 7
Styrenius, Carl-Gustaf Y. U 27
Ståhlberg, Karin H 8
Ståhlberg, Marianne G. E. Kn 11 13
Stålebrant, Rolf H 9, I 11
Stålfors, V. Margareta I 24
Stålhammar, Bert E. J. U 17 61
Stålhandske, O. Lennart Fö 4
Stångberg, Olle H. A 6 15
Sundberg, Carl Gustaf Jo 8

Sundberg, Ingrid E. Ju 6, U 61, Jo 4
Sundberg, Johan U 9
Sundberg, Kjell U 11
Sundberg, Kjell M. K 3
Sundberg, L. Nore I 20
Sundberg, Torsten Harry U 53
Sundberg-Weitman, Brita F. Ju 17
Sundblad, K. Erik Ju 28
Sundblad, Lars G. K 1
Sundby, C. Olof W. U 66
Sundewall, Bengt H 11
Sundgren, E. Roland U 14, A 21
Sundin, Bertil U 9
Sundin, O. Helge U 37
Sundkvist, K. R. Tage B 14 25
Sundkvist, Leif U 28
Sundmark, Bo V. S 1
Sundqvist, Allan U 13 48
Sundström, Björn G. U 45
Sundström, Kerstin M. H 5
Sundström, M. Gudrun Fö 1, B 13 32, I 10
Sundström, Monica E. B 10, Kn 5 10
Sundström, Olof G. A 2 6
Sundström, S. Åke A. I 10
Sundström, Thorsten S 16
Suneson, Karl-Henrik A. Fö 6
Suttner, Georg U 20
Svahn, Bertil A. Ju 47
Svalberg, Gösta U 22
Svanborg, Alvar S 14
Svanfeldt, Göran H. U 43 45 48
Svansson, Lennart A. I 17
Svanström, K. Ivan H. U 53, Kn 6
Svantesson, Gustav U 20
Svartberg, Karl Erik U 53
Svartvik, Jan L. U 26
Svenke, J. Erik K. I 5
Svenningsson, S. Levi H. U 11
Svenonius, Rolf H. S 4
Svenson, S. Göte Bo 2 8 9
Svenson, Sven G. E 9
Svensson, Alvar U 48
Svensson, Anders U 18
Svensson, Bo E. U 28
Svensson, Börje A 11
Svensson, C. Bertil B 21
Svensson, E. Anders G. A 6
Svensson, Ella U 11
Svensson, Erik O. K 4, B 26
Svensson, Evert I. Ju 6
Svensson, Gunnar U 27 32
Svensson, Gösta E. K 19
Svensson, Hans O. E 5
Svensson, Inge G. S 5 6 9 20, A 9
Svensson, J. Erik O. I 15
Svensson, Johnny U 18
Svensson, Jörn A 6
Svensson, Kjell R. Jo 4, Bo 4
Svensson, Leif Å. A 6
Svensson, Nils-Eric U 30, Bo 10
Svensson, Nils Å. U 50
Svensson, Olle F. S. Ju 7 27, I 24
Svensson, Raymond Fö 14
Svensson, Roger G. I. U 26
Svensson, S. Allan U 42
Svensson, S. Börje F. Jo 13 14
Svensson, S. Erik Ju 28
Svensson, S. Gunnar B 28, U 63
Svensson, S. I. R. Ju 47
Svensson, Sten S 7
Svensson, Sven-Erik W. Kn 8
Svensson, Sven H. I 10
Svensson, Sven Åke Jo 10
Svensson, Torsten U 66
Svensson, Torsten V. U 66
Svensson, Åke E. F. Ju 3
Sveri, Knut O. Ju 13
Sverne, Tor E. S 3
Svingby, Gunilla U 25
Svärd, Stig U 9 17
Svärd, Stig Olof Jo 26
Svärdström, Karl-Fredrik Jo 5
Swahn, Georg G. H. A 7
Swahn, Jan-Olov Ju 21
Swanson, Owe Bo 4
Swanstein, Stig N. S. K 20
Swarén, Ulla M. Ju 20, S 16 27, I 21
Swartling, Anders J. A. B 14
Swartz, Kersti V. S 22
Swedborg, Erik H. Jo 5
Sylvander, Inga M. S 3
Säfström, Birgittha U 57
Säkk, Karl Jo 5 20
Sälde, K. A. Henry Ju 12, S 14
Sälgström, Leif U 15
Sävborg-Lundgren, Görel U 43
Säve-Söderbergh, Torgny U 58
Sävenstrand, Inger E. S 7
Sääf, Birger U 18
Söderberg, Bengt W. S 3
Söderberg, Bo K. G. U 10, A 15, I 22, A 6
Söderberg, Karl U 19
Söderberg, Olof H 10
Söderberg, Per-Olof S 7
Söderberg, Stig J. F. I 3
Söderberg, Åke M. S 6, B 6
Söderbäck, Helmer U 17
Söderholm, Anders E. U 39
Söderholm, Jan S 27
Söderlind, Ulf U 16

Söderlund, A. Göran Ju 4
Söderman, Elis A. Ju 56, S 12
Söderman, S. Olof Jo 1
Söderqvist, Bengt O. A. S 2 15
Söderström, Anders A 18
Söderström, Bengt H. T:son Bo 6
Söderström, Erik V. Ju 32
Söfelde, Karin U 7
Sönnerlind, Kerstin I. U 21
Sörensen, S. Ingemar K. Jo 17, Bo 3
Sörenson, Lars-Ingvar U 41
Sörenson, Torsten N. U 8

T
Tagg, Philip U 9
Takman, John O. I 5
Tallskog, Leif V. I. A 6
Tammelin, Lars-Erik UD 1, Jo 24
Tannenberg, Tord O. U 39
Tapper, Gunilla M. A 13
Tapper, Karl-Herman U 9
Tarschys, Daniel I 24, B 5
Teemant, Erik U 25
Tegnhed, Lars A. Kn 9
Telestam, Gösta L. E 7
Tell, Björn V. U 35
Tell, Olof W. U 21
Tellinger, Gotte H 11
Tengelin, Sten H 15
Tengroth, Bengt T. I 4 23
Tengroth, Karl-Erik Kn 1
Tennberg, Klas U 10
Tennevall, B. Erik Jo 16
Tergel, Alf U 57
Ternryd, Carl-Olof K 5 14 18, Kn 8
Ternström, Anders U 25
Ternström, Olov A. U 50
Tersmeden, G. Erik H 1
Terstad, I. Gösta A. Fö 13
Teveborg, Lennart U 9 15 61 62
Tham, Carl E 6, U 30
Theorin, K. Maj Britt Fö 9, Jo 26, H 9
Thiberg, Sven O. R. U 26
Thomasson, Björn E. U 47
Thor, Thorsten S 2
Thorell, K. Arne B. K 1 10
Thorén, Claes U 22
Thorén, S. Marianne F. U 26
Thorin, Ingemar U 16
Thornell, Anders B. B 8 30
Thorngren, S. Bertil Ju 5
Thornstedt, Hans G. U 39
Thornström, J. H. Torgny K 12
Thors, Carl-Eric U 16
Thorsell, Gunnar U 15
Thorsell, Lars U 55
Thorsell, Siv M. U 13
Thorslund, Bengt C. F. U 65
Thorson, G. Alvar K 14 16
Thorsson, Inga M. UD 3, U 46, Bo 9, I 14
Thorsson, Jan A. A 5
Thorstenson, R. Billy S 18 26
Thoursie, Kerstin A. U 18 33 48
Thufvesson, Bengt E. Fö 1, K 5, A 1 6, Bo 10, Kn 5
Thulin, C. Nils-Åke U 1
Thulin, Einar E:son B 4 26
Thulin, Karin U 22
Thun, John-Erik U 26 38
Thun, K. Ragnar U 1
Thunander, Karl Axel U 9
Thunberg, S. Anne Marie U 30
Thunberg, Torsten I. S 19
Thunborg, Anders I. UD 1, Fö 9
Thunell, Sten H. A. Bo 1
Thunholm, Lars-Erik E 9
Thunved, Anders E. S 3
Thyberg, P. Erik Fö 9
Thyberg, P. Jan H 9, I 4 7
Thyblad, Tom F. F. U 66
Thylander, Olle U 14
Thyrenius, Ingegerd U 9
Thyresson, Maria U 9
Thyrsson, Ulf T. K. U 40
Thörn, Lars-Olof E 1 9
Thörn, Thomas U 55
Tiberg, Lennart F. Jo 5
Tidbeck, Åke H 17
Tidefelt, J. Sune B 8 14
Tiger, Bo S. K 10
Tillfors, Lars T. L. Ju 19
Tiselius, Per Erik H 13
Tistad, Eskil G. D. E 4, B 8
Tivéus, Ulf A. B 12
Tjerneld, Nils C. L. Jo 16
Tjernström, Sune U 28
Tjällgren, Per Olov L. K 14
Tjörneryd, John E. E. Fö 13
Tobé, Erik I. Bo 7
Tobisson, Lars F. Ju 28, B 14, A 9
Toll, J. Magnus Jo 8
Tollin, Sven U 21
Tomner, J. Sigvard A. I 12 14
Tonér, E. Mari-Anne S 7
Torbacke, Jarl U 21
Torfgård, Sven H. C. Fö 2
Torgils, A. Gunnar Ju 14
Tornborg, Curt G. F. Kn 6 9 12 13
Torring, Lisbeth S 26
Torwald, G. A. Rune I 18
Tottie, Lars W. Ju 6

Tottie, Malcolm H 7
Tottie, Thomas U 39
Tranell, E. Olof B. Ju 43
Troedsson, Ingegerd S 3, B 27
Trogen, Ingvar I 23
Trost, Jan L. E. Ju 6
Trotzig, Birgitta U 16
Trotzig, C. Fredrik J. Jo 21
Trotzig, C. J. Gustaf U 27
Trozell, Bertil U 15
Trygve, Jan S. S 19
Träff, Sven-Olof A. I 9, Fö 8
Tunberger, Johan A. Fö 9
Tunebro, Torsten U 1
Tunevall, Carl Magnus B 5
Turesson, Bo Ju 5, A 12, I 11
Tydén, Christian F. A 10
Tågmark, Sven G. Ju 28
Tägil, Sven O. U 46
Täljedahl, Inge-Bert U 26
Törnblom, Sten U 11
Törnell, Inga-Britt Ju 15 18
Törneman, J. Algot G. Ju 8
Törnkvist, Olof S. Kn 6
Törnquist, Harry E. S 16, U 1 32, Jo 1
Törnqvist, Gunnar E. A 1, Bo 10
Törnqvist, Ingvar B. U 15 33
Törnroth, N. Lennarth H 1
Törnström, Kjell U 11
Törnvall, Peder H. Kn 7

U
Uddgren, Lars H 9
Uggla, Claes A. Ju 16 31, H 1
Uggla, G. Inga-Lill S 13
Uggla, J. Magnus E 7
Uggla, Karl-Lennart Ju 19, A 21
Uggla, Madeleine U 9
af Ugglas, G. S. Bertil A 6
af Ugglas, M. Margareta Jo 23, A 21
Uhler, Jan E. U 26, I 8
Uhlin, J. Åke U 20 49
Uhlin, Karl-Erik B 2
Ulander, Lars G. H 6
Ulfheim, Monica H. V. Ju 19, S 23, E 6. A 21
Ulfward, E. Bertil A 5
Ullberger, Kurt U 2 56
Ullenhag, Jörgen U. Kn 8
Ullsten, S. K. Ola UD 1
Ultvedt, Per-Olof U 20
Ulveson, H. N. Ingemar Ju 42
Ulvfot, Benkt H. E 9
Unger, Klaus H 7
Unger, Lars E. U 26
Unghagen, Harry K 10
Utberg, Rolf F. S 1, U 39, A 7
Uvnäs, Börje U 26

V
Vahlberg, Gustav E. B 5
Vallerö, Rolf A. T. Ju 4
Vallin, Karl Ivar U 1
Vallquist, Gunnel U 16
Vegis, Peter I 21
Vennberg, Karl U 16
de Verdier, Lennart G. B 8
Verständig, Sigmund Jo 20
Vester, G. Torbjörn Kn 9
Vestin, Aina V. H. Ju 19
Vestin, F. E. Margareta Ju 19
Vestlund, A. G. (Gösta) U 13 15 17
Vikhoff, Brita U 25
Viklund, Margareta S 7
Vilhelmsson, A. Börje K 21
Villner, Ina S 18
Vinell, Lars G. I 10
Vinge, Per-Gunnar B 10
Vinthagen, Rolf K 15, B 10, U 17
Virdebrant, Carl-Erik B. U 20
Virding, Gösta A. I 21
Virgin, G. Ivar B 10 26
Virin, C. Niclas B 8
Vitestam, N. Gösta U 16
Vogel, Lorentz W. B 5
Voss, Bertil G. P. K 11
Vrede, Björn E. S 3
Vrethammar, Harald U 62, A 3
Vängby, Staffan O. S. Ju 47

W
Wachtmeister, Hans W. A:son Ju 29, U 53
Wachtmeister, Knut G. N. Ju 39, K 15
Wadbeck, Wilhelm U 17
Wadell, Ulla G. S. B 4 31, A 9
Wadensjö, Eskil W. A 2
Waern, Per Axel I 11
Wagner, G. F. Wilhelm Fö 5, K 13
Wahlberg, E. Marianne Ju 19, A 21
Wahlberg, Leif M. U 40
Wahlgren, E. Göran E 1, B 29
Wahlgren, U. Iwan B. U 26
Wahlqvist, Stig Ju 20
Wahlstedt, Bengt L. E 5
Wahlström, Björn M. I 26
Wahlström, Bror A. Ju 6
Wahlström, Per E. K 9 12

Wahlström, Per K. V. Kn 3
Wahlström, Sten K. J. K 3
Wahlström, Stina M. A 16 17
Wahlström, Tommy U 11
Wahrby, Hans O. U 5
Walander, Anders B 14
Walander, Håkan I. S 6 19 20, A 9
Walberg, Sten S. B 8 16
Waldebrand, Gösta W. U 42
Waldén, G. Louise Ju 19, A 21
Waldenby, Torbjörn Ju 28, H 9
Waldenström, Erland E 6
Walin, Gösta A. Ju 28
Wallberg, Klas H. S. S 13, A 5 17
Wallberg, Ursula Ju 10
Walldén, G. Rudolf Ju 21
Walldin, Carin U 17
Wallén, Göran R. Fö 8
Wallén, Per-Edwin M. Ju 13
Waller, Tage E. U 1
Wallerius, Olof H 1
Wallgårda, Anna U 23
Wallin, A. E. Göte U 66
Wallin, Alf G. Ju 45
Wallin, Erik U 25
Wallin, Hans E. U 37
Wallin, John-Olof A. Ju 48, K 16 23
Wallin, Kerstin U 26
Wallin, Kerstin H 9
Wallin, Per J. Ju 17
Wallin, S. Jonas B 32
Wallin, Sten-Erik J. Ju 5, Jo 10
Wallman, Folke V. I 10
Wallner, Bo U 9
Wallner, Calle J. A 7
Wallström, Bernt R. V. Kn 8
Waltersson, Bert U 11
Wandén, Stig U 15
Warby, Elsa M. U 13
Ward, Kurt K. B. S 2, B 27 32, I 21, Kn 11
Warensjö, J. A. Folke Jo 13
Wargert, Sigurd U 9
Warholm, M. Birgit Ju 30
Warmboe, Thorleif U 9
Warnergård, Erik H 7
Wedel, Bengt U 21 31 35
Wedell, N. Gunnar I 12
Wedin, Nils J. S 15, K 15
Wegerfelt, Karl Arne I 21
Wegerman, Åke H 7
Weibo, Björn S. Ju 4
Weibull, G. Lennart B 28
Weibull, Martin C. U 19
Weidstam, Åke Ju 14
Weinehall, Lars E. J. Ju 28
Welander, Gösta Ju 49, B 17
Welin, E. Gösta Fö 13, Bo 10
Welinder, P. E. Carsten B 2
Weman, Gunnar U 16
Wemninger, Lars V. U 1
Wenblad, L. Bertil A. Fö 7
Wendin, Sture E. W. Ju 49
Wendt, Curt A. G. Jo 9, Bo 3
Wenker, Stig-Eric Jo 2 9
Wennberg, Ulla U 20
Wennerberg, Sigfrid B. U 64, I 14
Wennerholm, Peter H. B. B 7
Wennerhorn, Karl Otto L. Fö 1, K 3 18
Wennström, K. Gunnar S 2 13 22, A 18
Wentz, Nils O. S 11
Werbell, Bror I. B 13 32
Werding, Jan A. E 1, B 8
Werdinius, Claes A. B 25
Werenfels-Röttorp, Monica S. A 16
Werin, Gun I 21
Werkö, Lars S 15
Werne, Gösta A. K. K 10
Werner, J. Bertil H. Ju 9 48
Werner, Lars H. A 6
Werner, N. Mårten S. Fö 6
Werner, Odd U 9
Werner, Sven V. K 18
Wessén, Vilhelm Jo 13, A 11
Wessman, B.-M. Yvonne U 26
Wessman, Lennart U 48
Wessman, Sven A. U 9
Westberg, H-O. (Olle) B 17 25, A 12
Westberg, Olof (Olle) Kn 7
Wester, Jan U 15
Wester, Lars U 22
Westerberg, Bengt K 9, S 20
Westerberg, Lars G. I. A 19
Westerberg, Sten B. B. E 6, U 45
Westerborn, Olle O. A. S 2
Westerlind, Erik A. B 30
Westerlind, N. Peter Ju 10
Westerlund, Uno U 26 38 45
Westerman, Lars U 18
Westermark, J. Gunnar A 2
Westerståhl, H. Jörgen U 28 51
Westin, Aina V. H. S 23 26, A 10 21
Westin, F. E. Margareta A 21
Westin, Gunnar U 2 59
Westin, Gunnar T. U 26
Westin, Lars U 9
Westin, Olle I 20
Westlin, E. Arne A 4, I 5
Westling, Nils E. Fö 14
Westling, Otto J. A 4

Westlund, J. Georg K 5
Westlund, Jan U 48
Westman, Helny I. Ju 19, U 38, Kn 8
Westman, Margareta U 16
Westrup, C. Richard U 11
Westöö, Märta U 18
Wetterberg, Gunnar Ju 28
Wetterberg, Ulf G. B 13 32
Wetterblad, R. Ingmar T. Fö 4, U 9
Wettergren-Viklund, B. M. Elisabet Bo 9
Wetterhall, Sven C. E. Ju 5, Jo 10 15 30, Bo 6
Wetterling, Sven K. U 39
Whinberg, F. R. Bertil I 19
Wiberg, G. Lennart E:son Ju 1
Wiberg, N. Ola R. Fö 4
Wiberg, Ragne Ju 28, I 11
Wickberg, Sven U 48
Wickbom, Sten G. I 15
Wickman, Frans U 64
Wickman, H. Krister E 2
Wictorson, Karl-Eric S 13 2 15
Wictorsson, Åke V. Ju 35, Jo 5 9, Kn 8
Widding, N. Åke W. Ju 3
Widebäck, I. Birgitta B 31
Widebäck, Ulf M. Ju 2
Widén, K. A. Ingvar Jo 3 5 13
Widén, Lars R. K 18
Widén, Åke U 48
Widestrand, Olle U 9
Widgren, Greger G. U 26 39
Widgren, Jonas O. A 17
Widing, S. Lennart U 41
Widman, Mona G. U-B. S 14
Widmark, P. Sverker V. B 6 25
Widmark, Roland I 22
Wiebe, Stig W. O. K 2
Wiegert, Bo S 20
Wieslander, Hans J. M. U 42
Wieslander, K. H. Bengt H 3
Wigardt, Hans G. T. Fö 1
Wiggen, Knut U 9
Wigren, John E. Kn 12
Wigren, Karin (Kajsa) M. U 39
Wigur, J. T. Rolf Fö 9
Wiik, Curt H. I 8
Wijkman, Anders I. S. Ju 55, U 65, I 5 14
Wijkman, E. Gunnar B. U 1 26
Wik, Lars U 15
Wiking, Barbro U 11
Wiklander, Bertil U 16
Wiklund, Bengt O. Ju 7, U 45
Wiklund, S. A. Daniel Ju 9, S 3
Wiklund, Svea S. S. Ju 2, Fö 13, S 13
Wikman, L. Åke Jo 9
Wikman, Sven U 26
Wikrén, R. O. Gerhard A 4 16
Wikstrand, Rolf A. I. I 8, Kn 10
Wikström, C. Arne Ju 9
Wikström, Jan-Erik U 15 23
Wiktorin, Bengt S 18, Kn 1
Wilander, Sven E. S 10, A 18
Wilén, Bo U 34
Wilén, S. Kristina (Kerstin) A 6
Wilhelmsson, Arne E. Ju 11, B 30
Willart, N. Bo B 4
von Willebrand, Karin M. B 12
Willers, Uno E. W. U 35
Williamsson, Uno E. I. Fö 13, U 38, H 17
Willig, Anna S 17
Wilson, Sven T. Ju 8
Winander, Bo G. B 26
Winberg, S. Håkan A 19
Winberg, Tage K. V. K 18
Winblad, Harry W. Fö 8
Winéus, Bengt G. Fö 4
Wingårdh, Bo B 5
af Winklerfelt, Svante G. M. K 12
Winther, S. I. Eva A 6
Wirén, Erik T. A 1
Wirmark, B. David I. UD 2
Wirtén, Rolf G. S. E 6, Jo 2
Wisén, Jan H. Bo 8
Wissmark, Eva f. Landergård U 40
Wistedt, Börje U 29
Wistedt, J. Åke Ju 46
Wistrand, Birgitta M. Ju 19, S 10 17
Wistrand, Carl U 9
Wittorp, I. Birgitta Ju 6, S 8
Wohlin, Lars M. E 2, B 8 14 32, A 1, Bo 2
Wolff, Felix U 9
Wranghult, Hans O. Ju 4, K 23
Wredenfors, H. E. Walter K 9, I 10
Wulff, Kurt E. E 1
Wulff, Torgil H. UD 1
Wångby, Erik H 9, I 11 14
Wååg, Nils Erik Fö 12, I 5 14 15
Wängberg, Hans-Åke K 3
Wärme, Ulf B. H 4
Wärn, Bo H. A 13
Wärnberg, Erik G. B 8
Wärneryd, Karl-Erik U 28
Wärneryd, Olof I. A 1
Wästberg, Olle H 16

Y
Yngvesson, Nils H. Bo 8 11

Z
Zachrisson, K. Sune R. U 27
Zachrisson, Uno U 26
Zeime, Claes A. Ju 9 37, K 23
Zethraeus, Sten Åke Ju 41
Zetterberg, Evert I 25
Zetterberg, Jan U 22
Zetterlund, Sven U 11 25
Zetterquist, Urban G. U 32, Bo 1
Zettersten, N. Gunnar U 65
Zetterström, Harald U 20
Zetterström, Sven N. B 7
Zetterström-Lagervall, Gerd M. S 17 2
Zielfelt, Inger U 22
Zughaft, Wolf M. Bo 11

Å
Åberg, C. Anders I 12
Åberg, Carl Johan K 9, E 5, B 8 13 14 32, H 12, A 6
Åberg, Ch. Georg Jo 20, I 18
Åberg, Fritz A. Bo 8
Åberg, G. Bertil U 56
Åberg, Gertrud U 25
Åberg, Hilding Ju 30
Åberg, J. Yngve A 10
Åberg, Jan Håkan U 8
Åberg, Lars I 23
Åberg, Lennart U 9
Åberg, Nils-Erik U 66
Ågren, Carl-Henrik Jo 5
Ågren, Enar I 4
Ågren, Lars O. T. S 16, Jo 24, H 17, A 6 12, Bo 3 9, I 12
Ågren, N. Gunnar S. Kn 11 13
Åhgren-Lange, Ulla H. U 26
Åhlén, Lars Ju 4 24
Åhrén, Anders Jo 6
Åhström, N. Åke A:son E 1
Åkerblom, Dick M. U 13
Åkerdahl, Magnus F. Ju 11
Åkerfeldt, Sven Eric Jo 4
Åkerlind, Allan J. G. S 1
Åkerlund, Hans E. A 12
Åkerman, N. Håkan Jo 13
Åkerman, Sune M. R. A 1
Åkerstedt, Carl T. M. Kn 10
Åkerström, Göran U 25
Åkerström, Olof U 20
Åkesson, Hans C. Ju 4
Åkesson, Hans O. Ju 6, U 26
Åkesson, Sigvard U 48
Åkne, L. Roland Ju 8
Ålander, Birgit V. Ju 16
Ålander, Nils-Erik I 21
Åman, O. Valter Ju 39
Åmark, Sven O. F. Bo 12
Ångström, Rune T. UD 3, B 30, I 5
Årlin, Ingrid S. Bo 9 11
Åsberg, Christer U 16
Åsberg-Håfström, Margareta U 22
Åsbring, Lars-Göran G. Ju 47
Åsling, Nils G. A 6, I 13
Åslund, Alvar Ju 46, K 9
Åstedt, Inga-Britta U 62
Åstrand, Göran S 13, Kn 2
Åstrand, Hans U 9
Åstrand, Per-Olof U 22
Åström, C. Sverker UD 1
Åström, Karl-Johan U 64
Åström, Kjell U 23
Åström, Lars-Åke E. S 13
Åström, Urban U 43
Åvall, Sven K. Ju 11
Åvall, Sven K. B 30

Ö
Öberg, Gustav U 66
Öberg, Hans Kn 12
Öberg, J. Gustav U 66
Öberg, N. P. Kjell A 16 17
Öberg, N. Sture U 30, A 1
Öbrink, Karl Johan U 1
Ödlund, Lars-Olof E 7
Ödman, Margot S 5 11
Ödman, Mats O. U 1 38
Ödman, Svante H. N. K 12 21
Öh, E. Tage I 6 19
Öhlund, Per T. U 19 26
Öhman, Anders R. Ju 11
Öhman, Berndt E 6
Öhman, Christer A 8
Öhman, Frank G. H. Ju 33, H 5
Öhman, Per I. A 20
Öhrn, J. Bruno K 1
Öhrsvik, Lena M. U 45, Kn 10
Önnesjö, Karl Erik A. E 6
Önnesjö, Mats S. G. Bo 4
Öquist, Berndt E. I 22
Örne, Ingegerd U 23
Örtengren, Jan Henrik H 4
Östberg, Göran U 26
Östensson, Olle I 10
Öster, Karl Olov Jo 2
Österberg, Gunnar R. A 6, I 3 23
Österberg, Olle U 13
Österling, A. Olov (Olle) U 25
Österlund, Tord H:son Ju 4
Östling, Sven K 9

Östlund, Hans-Erik S 25, U 34, A 6
Östlund, Harry U 11
Östlund, John O. A 6
Östlund, Zolo U 10 37
Östman, Lars J. O. B 13
Östrand, P. Olov (Olle) K 24, A 18
Öström, Kjell V. A 1

Sakregister till kommittéer

(Sakregistret omfattar både del I och del II. Referenserna till del II innehåller alltid II. Referenserna till del I saknar motsvarande beteckning.)

A

AB Atomenergi I 17
Adakfältet I 22
ADB se Databehandling
Affärstidskommitten, 1975 års H 11
Affärsverks verkstadsrörelser K 22; II K 2
AKA-utredningen I 5
Aktiebolag Ju 41
Aktiemarknad E 1
Alkoholpolitik S 25; II S 3
Alkoholreklam H 7; II H 1
Allmänflyg K 20, 24; II K 8, 9
Allmän försäkring S 9
Allmän ordning Ju 35
Allmän rättshjälp Ju 48; II Ju 3
Allmänna advokatbyråer Ju 48; II Ju 3
Allmänna energisystemsstudier I 14; II I 2
Allmänna handlingar Ju 9, 44, 55; II Ju 5
Allmänna pensionssytemet och sjömanspensioneringen K 21; II K 1
Amanuenser U 26
Andlig vård U 29
Anläggningsarrende Ju 45
Anonymitetsskydd Ju 7, 27
Anstaltspersonal Ju 26, 51, 57; II Ju 2, 9
Ansvarsnämnder
- Hälso- och sjukvård S 10
- Statliga datasystem Ju 55; II Ju 5

Arbetsklinik, Statens A 7
Arbetsmarknadsfrågor
- Anställdas integritet vid datorisering Ju 55; II Ju 5
- Anställds pensionering B 29; II B 3
- Arbetslivsforskning A 19; II A 5
- Arbetslöshetsförsäkring A 9
- Arbetsrättskommittén, Nya A 19, II A 5
- Arbetstid K 10, A 10
- Arbetstillfredsställelse I 13
- Arbetsvård A 7
- Billingenområdet I 15; II I 4
- Byggmaterialindustrin I 19
- Byggsysselsättning U 53; II U 3
- Datorisering Ju 55; II Ju 5
- Facklig vetorätt A 19; II A 5
- Företagshälsovård S 22; II S 2
- Förtroendemannalagen A 19; II A 5
- Handelsanställdas arbetsförhållanden H 11
- Jordbruk- och trädgårdsnäring A 11
- Norrbottendelegationen I 26; II I 5
- Näringshjälp A 14
- Samhällsplaneringens huvudmannaskap Kn 11; II Kn 3
- Statsföretagskoncernen I 13
- Stålverk 80-projektet I 26; II I 5
- Sysselsättningsutredningen A 6; II A 4
- Utredningsverksamhet K 22; II K 2
- Varvsindustrin A 23; II A 1
- Verkstadsrörelser hos affärsverk och myndigheter K 22: II K 2

Arbetsmarknad (arbetsmiljöfrågor)
- Arbetsmiljöutredningen A 4
- Fartygsmiljöutredningen K 12
- Truckarbete K 19
- Vårdpersonal inom kriminalvården Ju 57; II Ju 9
- Yrkesskadeförsäkringskommittén S 6

Arbetsmarknad (utbildningsfrågor)
- Arbetsmarknadsutbildningscentra (AMU-centra) A 7
- Forskarutbildning U 26
- Företagsutbildning A 13
- Kökspersonal inom kriminalvården Ju 51; II Ju 2
- Offentliganställda B 22, Kn 10; II Kn 2
- Ordningsvaktsutbildning Ju 35
- Personalutbildning, statlig B 22
- Polisen Ju 49
- Praktisk prästutbildning U 52; II U 2
- Väktarutbildning Ju 46
- Yrkesinriktad gymnasieutbildning U 61; II U 11

se även Utbildningsväsen
Arkiv U 3
Arrendelagskommittén Ju 45
Arv Ju 6
Arvsskatt B 8
Arvsrätt till tronen Ju 50; II Ju 1
Assistenter U 26
Atomenergi I 5, 17
Auktorisation Ju 32, 46
AUU-sakkunniga U 4
Avbetalningsköp Ju 10

Avfall Jo 16, I 5
Avgiftsfordringar B 30; II B 1
Avgiftssystem Ju 5, Bo 12, I 9
Avtalsgodkännande B 22
Avtalslicens Ju 52; II Ju 4
Avvikande, psykiskt Ju 12

B
Balansbegrepp E 5
Bandinspelning Ju 52; II Ju 4
Bankväsen E 2, 3, 9; II E 1
Se även *Kreditväsen*
Barna- och ungdomsvård
Barnmiljöutredningen S 8
Barnomsorgsgruppen S 7
Familjestödsutredningen S 9
Försöksverksamhet inom socialvården S 18
Platsbehov inom barnomsorgen S 26; II S 4
Skolans inre arbete U 11
Socialutredningen S 3
Bebyggelseplanering Fö 13
Befälsfrågor Fö 5, K 2
Begagnade föremål H 5
Begravningsväsendet U 60; II U 10
Bekväma livsmedel Ju 51; II Ju 2
Bernkonventionen Ju 52; II Ju 4
Besittningsskydd Ju 45, 47
Beslag Ju 27
Beslutsfattande Kn 8
Besparingsutredningen B 23
Besvärsorganisation S 11
Betalningsbalansstatistik E 5
Betalningssystem E 3
Betalningsbalansdelegationen E 5
Betygsutredning, 1973 års U 18
Bevakningsföretag Ju 46
Bibelöversättning U 16
Biblioteksfunktioner U 35, 63, I 16; II U 13
BIDOK U 35
Bidragssystem S 20
Bilarbetstidsutredningen K 10
Bildskivor Ju 34, 52; II Ju 4
Bilförsäkring Ju 30
Billingenutredningen I 25; II I 4
Biståndspolitik UD 2
BKF Fö 11
Bodelning, rättshjälp vid Ju 48; II Ju 3
Boendeinflytande Ju 47
Bokförings- och redovisningsfrågor Ju 53; II Ju 6
Bolagskommitté, 1974 års Ju 41
Bostadsarrende Ju 45
Bostadsförvaltningsutredningen Ju 32
Bostadshygien S 16
Bostadspolitik
Bostadsbeskattning B 16
Bostadsfinansiering Bo 2
FN:s konferens om bostads- och bebyggelsemiljö Bo 9
Hyresrättsutredningen Ju 47
Uthyrningssvårigheter Bo 1
Se även *Byggnadsväsen*
Bostadsstyrelsen Bo 8
Bosättning utomlands S 5; II S 1
Brandförsvar Kn 4
Branschstruktur H 4, 5, I 19, 21
Bromma flygplats K 20, 24; II K 8, 9
Brottmål, rättshjälp i Ju 48; II Ju 3
Brottsbalken
Ekonomiska sanktioner mot brott Ju 22
Förmögenhetsbrott Ju 54; II Ju 7
Massmedieutredningen Ju 7
Påföljdseftergift Ju 9
Påföljdssystem för psykiskt avvikande Ju 12
Sedlighetsbrott Ju 13
Ungdomsfängelsepåföljd Ju 36
Värnpliktsvägran Fö 6
Brottsersättning Ju 38
Brottsskadeutredningen Ju 27, 38
Brottsutredning Ju 27
BU U 18
Budgetering Fö 3
Buller K 12, Jo 26; II Jo 5
Byggnadslagstiftning Bo 7, 12
Byggnadsväsen
Bostads- och planmyndigheter Bo 8
Byggnadsindex B 3
Byggnadsmaterialindustrin I 19
Byggnadsvårdsutredningen U 53; II U 3
Gatukostnadsutredningen Bo 12
Internationella byggnadskommittén I 1
Miljöskyddslagstiftning Jo 26; II Jo 5
Skyddsrum Fö 13
Båtregistrering Jo 21; II Jo 1
Börslagstiftning E 1
Bötesstraff Ju 22

C
Centrala organisationskommittén för högskolereformen U 33
Citaträtt Ju 52; II Ju 4
Civilförsvar Fö 13, Kn 1
Cykeltrafik K 25; II K 7

D
Daghemsplats S 26; II S 4
DAK U 3
Dansarutredningen U 22
Datafrågor
ADB-beredningsgruppen Kn 5
ADB-rutiner, riksförsäkringsverket–riksskatteverket S 11
Arbetsliv Ju 55; II Ju 5
Biblioteks- och dokumentationssamverkanskommittén (BIDOK) U 35

DAFA B 24
Dataarkivering U 3
Databehandlade meddelanden Kn 10; II Kn 2
Datasamordningskommitten (DASK) B 10
Expertorgan på bokförings- och redovisningsområdet Ju 53; II Ju 6
Fastighetsdatakommittén (FADAK) Ju 29
Fastighetstaxering B 4
Fritidsbåtar Jo 21; II Jo 1
Informationssystemet företag – samhälle I 6
Inkomsttaxering B 4
Konstnärsnämndens organisation U 56; II U 6
Kontakter medborgare – samhällsorgan Kn 10; II Kn 2
Kriminalisering av datamissbruk Ju 54; II Ju 5
Körkortsregistrering K 23; II K 4
Länsstyrelsernas samhällsplanering Kn 5
Massmedieforskning U 51; II U 1
Mångfaldigandefrågor Ju 52; II Ju 4
Nordiska dokumentationscentralen (NORDICOM) U 51; II U 1
Offentlighet och sekretess Ju 55; II Ju 5
Personorienterad ADB-information Ju 55; II Ju 5
Redovisnings- och revisionssystem Kn 12; II Kn 4
Rättsväsendets informationssystem (SARI) Ju 4
Skatteadministration Kn 9; II Kn 1
System S Kn 12; II Kn 4
Teknisk- och vetenskaplig dokumentation (SINFDOK) I 16
De blindas förenings biblioteksverksamhet U 63; II U 13
Decentralisering
Fögderiutredningen Kn 9; II Kn 1
Kontakter medborgare – samhälle Kn 10; II Kn 2
Länsstyrelsernas planerings- och administrativa enheter Kn 12; II Kn 4
Samhällsplaneringens huvudmannaskap Kn 11; II Kn 3
Skadereglering, sjukersättningsärenden S 11
Skatteadministration Kn 9; II Kn 1
Dikningsföretag Ju 5
Disciplinstraff Ju 57, S 10; II Ju 9
Distriktsindelning Kn 6
Djur i karantän Jo 28; II Jo 6
Doktorandstipendier U 26
Dokumentation
Biblioteks- och dokumentationssamverkanskommittén (BIDOK) U 35
Forskningsrådsutredningen (FRU) U 14
Nordiska dokumentationscentralen (NORDICOM) U 51; II U 1
Teknisk- och vetenskaplig dokumentation (SINFDOK) I 16
Domstolar Ju 24, S 11, K 23; II K 4
Drottningholms kungsgård B 18
Dröjsmålsränta Ju 1
Dödsbegreppet S 17

E

Ecklesiastik indelning Kn 7
Egendomsförvaltning B 2
Egnahemsfastigheter Ju 43, B 14
Ekonomisk politik B 13
Ekonomiska brott Ju 54; II Ju 7
Ekonomiska föreningar Ju 41
Ekonomiska sanktioner Ju 22
Ekonomiskt försvar I 10
Elektronmusik U 44
Elevvård U 11
Elkraft Bo 6, I 2
EMS U 44
Emåutredningen Jo 10
Energifrågor
AB Atomenergi I 17
Beredskapslagring H 7, 13
Delegationen för energiforskning I 14; II I 2
Elutredningen I 2
Energirådet Ju 28
Energisparkommittén I 11
Kommunal energiplanering I 15
Naturgas I 7
Oljelagring H 7
Statistik I 11
Svavelutsläpp Jo 17
Vattenkraftutbyggnader Bo 6
Engångsbelopp B 12
Enkronemynt E 8; II E 2
Ensamrättsystem Ju 52; II Ju 4
Enskilda vägar K 4
Ersättning
Brottsoffer Ju 38
Mångfaldigande Ju 52; II Ju 4
ERU A 1
Etableringsregler Ju 33
Europeiska patentkonventioner H 1
Exekutionsväsen Kn 6
Expropriation Ju 32

F

Factoring Ju 18
FADAK Ju 29
Familjedaghem B 20
Familjeföretag B 8
Familjelagssakkunniga Ju 6
Familjepolitik S 7, 8, 9
Fartyg under utländsk flagg K 11
Fartygsmiljöutredningen K 12
Fast egendom Ju 43

Fastighetsdata Ju 29, Kn 5
Fastighetsförvaltning Ju 32
Fastighetsmäklare Ju 43
Fastighetstaxering B 31; II B 4
Film Ju 7, 52; II Ju 4
Fiskeavgift Ju 5
Fiskevattensutredningen, 1973 Jo 9
Fjällägenheter Jo 29; II Jo 7
FLU Fö 8
Flaggutredningen (FU) K 11
Flygkontrollsystem K 13
Flygplatser K 20, 24; II K 8, 9
FN-konferenser UD 1, 3, Bo 9; II UD 1
Folkbokföring B 7, U 60; II U 10
Folkhögskoleutredningen U 17
Folkpension S 5; II S 1
Folkrätt UD 1
Folktandvård U 31
Fondbörsutredningen E 1
Fondmedel E 6
Fondsystem E 6
Fordonskungörelsen K 19
Forskning
Arbetslivsforskning A 19; II A 5
AB Atomenergi I 17
Delegation för energiforskning I 14; II I 2
Forskarutbildningsutredningen U 26
Forskningsavgiftskommittén I 9
Forskningsrådsnämnden U 58; II U 8
Forskningsrådsutredningen U 14
Framtidsstudier U 56
Fysisk planering och bebyggelse Bo 10
Havsresursfrågor, organ för U 14, I 18
Industriell forskning I 9, 21
Långsiktsmotiverad forskning U 46
Läkemedelstillverkning I 21
Massmedieforskning U 51; II U 1
Metallurgiskt centrum I 26; II I 5
Multinationella företag Ju 25
Mångfaldigandefrågor Ju 52; II Ju 4
Odontologisk verksamhet U 31
Organisationskommittén för forskningsråden U 58; II U 8
Regional utredningsverksamhet A 1
Social forskning S 13
Teknisk forskning i övre Norrland U 10
Teknisk och vetenskaplig forskning (SINFDOK) I 16
Fotokopiering Ju 52; II Ju 4
Frakträtt Ju 14
Fredsorganisationsutredningen Fö 1
Fritidsbåtar Jo 21; II Jo 1
Frivårdens storstadsutredning Ju 23
FRU U 14
FUN U 26
Fysisk riksplanering Bo 3
Färdtjänst B 13
Färjetrafik K 17
Fögderiutredningen Kn 9; II Kn 1
Förband Fö 1
Företagarföreningar A 15; II A 2, 6
Företagares rättshjälpsmöjligheter Ju 50; II Ju 1
Företagsdemokrati Fö 10, B 5, I 14, Kn 1
Företagsform Ju 41
Företagsförvärv Ju 25
Företagshälsovård S 22, A 4, 18; II S 2, A 3
Företagsinformation B 6, I 6
Företagsinteckning Ju 18
Företagskoncentration Ju 33, H 6
Företagsobeståndskommittén B 30; II B 1
Företagsskatteberedningen B 8
Företagsstruktur
Byggmaterialindustrin I 19
Hotell- och restaurang H 4
Jordbruk och trädgårdsnäring A 11
Skrothandel H 5
Städbranschen H 8
Förköpslagen Ju 36
Förmyndare Ju 38
Förmögenhetsbrott Ju 38, 54; II Ju 7
Förmögenhetsskatt B 8
Förplägnadsfrågor Ju 51; II Ju 2
Förskingring Ju 38
Försurning av sjöar m m Jo 17
Försvarsväsen (allmänt)
Beredskapslagring av oljeprodukter H 9
Bidrag till fritidsverksamhet Fö 15; II Fö 1
Ekonomiskt försvar H 10
Fredsorganisationen Fö 1
Försvarsutredning, 1974 års Fö 9
Kommunal beredskap I 15, Kn 1
Kyrkliga beredskapsfrågor U 60; II U 10
Ledningsfrågor Fö 8; II Fö 3
Medinflytande Fö 14; II Fö 2
Planering och budgetering Fö 3, 9
Rationalisering Fö 9
Skyddsrumsutredning, 1975 års Fö 13
Underrättelseutredning, 1974 års Fö 7
Försvarsväsen (personal)
Arbetsförhållanden Fö 10
Delegering Fö 10
Fritidssysselsättningar för värnpliktiga Fö 15; II Fö 1
Försvarets gymnasieutredning Fö 12
Förvaltningsutbildning Fö 2
Kvinnan i försvaret Fö 11
Omorganisation Fö 9

Ordningsvakter Ju 35
Pensionsålder Fö 4
Personalbesparing Fö 9
Tjänstereglemente Fö 10
Tystnadsplikt Fö 10
Underrättelsepersonal Fö 7
Vapenfri tjänst Fö 6
Värnpliktiga
Fö 1, 5, 10, 14, 15; II Fö 1, 2
Värnpliktsutbildning
Fö 5, 14; II Fö 2
Försäkring B 12
Försäkringsdomstol S 11
Försäkringskassor S 11
Försäkringsrättskommittén Ju 30
Försörjningspolitik I 10, 15
Förvaltning, mångfaldigandefrågor inom Ju 52; II Ju 4
Förundersökning Ju 9, 27, 49
Förvaltningsdemokrati B 5
Förvaltningsrevision B 20
Förvaltningsrättskipning B 17
Förvaltningsutbildning Fö 2
Föräldraförsäkring S 9

G

Garantiförsäkring Ju 30
Gas I 13
Gatukostnadsutredningen Bo 2
Genbanksutredningen Jo 7
Girosystem E 3
Gisslan Ju 49
Glesbygdsfrågor A 12
Godstransport Ju 14
Gotlandstrafik K 17
Grafiskt mångfaldigande Ju 52; II Ju 4
Grundforskning U 14
Grundlagar Ju 7
Grustäkt Jo 2
Gruvdrift i Adakfältet I 5
Gruvrätt I 9
Gåvoskatt B 8
Göteborgs hamn K 7

H

H 75 U 33
H 75-S U 39
HABITAT Bo 9
Handel Ju 1, H 5
Handelsbolag Ju 41
Handikapputredningen S 1
Handlingssekretess Ju 44
Havsresurser I 12, 18
Hemförsäljningskommittén Ju 21
Hemkonsulenttjänster H 17; II H 6
Hemvistsakkunniga B 7
Hjälmarens reglering Jo 30; II Jo 8
Hotell- och restaurangbranschen H 4
Humanitet UD 1
Husrannsakan Ju 27
Hygien S 16
Hyresrättsutredningen Ju 47
Häktning Ju 37
Hälsoeffekter av energiutnyttjande Jo 26; II Jo 5
Hälso- och sjukvård
Ansvarsfrågor S 10
Hälso- och sjukvårdsutredningen S 22
Hälsovårdsstadgan S 16
Kronisk toxicitet S 21
Medicinalansvarskommittén S 10
Pensionärsundersökningen S 14
Regionsjukvårdsutredningen S 15
Sjukvård i livets slutskede S 17
Socialförsäkringens administration och besvärsorganisation S 11
Högskolereformen U 33
Högskoleregionernas organisationskommittéer för
Umeå U 37
Uppsala U 38
Stockholm U 39
Linköping U 40
Göteborg U 41
Lund-Malmö U 42

I

IB Fö 7
IIASA U 64; II U 15
Inbyteshandel H 5
Indelning Kn 7
Industri I 3, 4, 19, 21
Industriell forskning Ju 52, I 9, 21; II Ju 4
Industriellt rättsskydd Ju 31, 52, H 1; II Ju 4
Industriellt utvecklingsarbete Ju 52, I 8, 19, 21; II Ju 4
Industriföretag A 8, I 19, 21
Information
Alkohol S 25; II S 3
Energi I 11
Hälso- och sjukvård S 10
Körkortshavare K 23; II K 4
Statsföretag I 24; II I 3
Informationssystem
Biblioteks- och dokumentationssamverkan (BIDOK) U 35
Fastighetsdatakommittén (FADAK) Ju 29
Informationssystemet företag – samhälle I 6
Nordiska dokumentationscentralen (NORDICOM) U 51; II U 1
Redovisnings- och revisionssystem Kn 12; II Kn 4
Rättsväsendets informationssystem (SARI) Ju 4
System S Kn 12; II Kn 4
Teknisk- och vetenskaplig dokumentation (SINFDOK) I 16
Inkomstskatt se Skatteväsen
Innehållsdeklaration på tobaksvaror H 7

Insamlingar H 14; II H 2
Inskrivningsväsen Ju 15, 18, 29
Inteckning Ju 18
Integritetsskydd Ju 2, 30
Integritetsskyddskommittén Ju 2
Intellektuellt arbete Ju 52; II Ju 4
Internationell familjerätt Ju 6
Internationell konkurrens H 6
Internationella byggnadskommittén I 1
Internationellt bistånd UD 2
Invandrarfrågor A 3
Isolering inom kriminalvården Ju 57; II Ju 9
Isotopmärkning K 8

J
JK-utredningen Ju 40
JO Ju 40
Jordbruk
Arbetskraftsförhållanden A 11
Arrendelagskommittén Ju 45
Genbanksutredningen Jo 7
Jordbrukarnas trygghetsproblem Jo 25; II Jo 4
Jordbruk och trädgårdsnäring A 11
Jordbrukshögskolor Jo 1
Jordbruksnämnder Jo 18
Jordbruksutredningen Jo 5
Kontrollanstalter Jo 3
Skördeskadeskydd Jo 25; II Jo 4
Jordförvärvsutredningen Jo 13
Journaler S 10
Juridisk hjälp Ju 48
Justitiekanslern Ju 40
Justitieombudsmannen Ju 40
Jämställdhet Ju 19, A 21; II Ju 10, A 7
Järnvägsbefordran Ju 14

K
K-73 U 20
Kabel-TV Ju 52; II Ju 4
Kabi, AB S 27
Kapitalbildning E 6
Kapitalförsäkring B 12
Kapitalmarknadsutredningen, 1968 års E 2
Kapitalskatt B 8
Karantänsverksamhet Jo 28; II Jo 6
Kollektiva försäkringar Ju 30
Kollektivavtal B 15
Kollektivmärkeslagen Ju 31
Kollektivtrafik K 15
Kommittéväsendet B 23
Kommunal beredskap I 15, Kn 1
Kommunal demokrati Kn 2, 10; II Kn 2
Kommunal energiplanering I 15
Kommunal indelning Kn 7
Kommunala förköpslagen Jo 13
Kommunala trafikfrågor K 16
Kommunalekonomiska utredningen B 13
Kommunalförvaltning
Beslutanderätt Kn 8
Byggadministration Bo 8
Decentralisering Kn 8
Förtroendemannamedverkan Kn 8
Kommunaltjänstemän Ju 44
Mångfaldigandefrågor Ju 52; II Ju 4
Personalbehov Kn 8
Tystnadsplikt Ju 44
Kommunalt gatubyggande Bo 12
Kommunalval Kn 2
Kommunikationssatelliter Ju 52; II Ju 4
Kommunikationsväsen K 16, 17, 18
Kommunindelning Ju 18
Koncentration Ju 33, H 6, I 19
Koncessionslagstiftning I 10,15
Konkurrensbegränsning H 6
Konkurslagskommittén Ju 11
Konstnärliga verk Ju 8, 52; II Ju 4
Konstnärsnämnden U 56; II U 6
Konstnärsutbildningssakkunniga U 5
Konstutbildning U 20
Konsumentfrågor
Affärstider H 11
Begagnade bilar Ju 21
Energikonsumtion I 11
Hemförsäljning Ju 21
Hemkonsulenttjänster H 17; II H 6
Försäkringsavtal Ju 30
Konsumtionskredit Ju 10
Konsumenttjänstutredningen Ju 17
Konsumentverkets organisation H 13; II H 3
Köplagsutredningen Ju 1
Marknads- och produktplanering H 16; II H 5
Regional konsumentpolitisk verksamhet H 17; II H 6
Småhusköp Ju 43
Ångerrätt Ju 21
Kontrollanstalter Jo 3
Kostnadsbesparing B 23
Kreditförsäljning Ju 30
Kreditköputredningen Ju 10
Kreditstöd A 15; II A 2, 6
Kreditväsen E 2, 9; II E 1
Krigslagar UD 1
Krigsmaktens fredsorganisation Fö 1
Krigsmaktens förvaltningsutbildningsutredning Fö 2
Krigsmaktens tjänstereglemente Fö 10
Kriminalvård
Andlig vård U 29
Anstaltspersonal Ju 26
Frivårdsdistrikt Ju 23
Isolering Ju 57; II Ju 9
Kriminalregister, registrering i Ju 9
Kriminalvårdsstyrelsens organisation Ju 56; II Ju 8
Mathållningen vid anstalter Ju 51; II Ju 2
Kronofogdemyndigheter Kn 6

Kronojord B 1,2
Kulturell verksamhet
Byggnadsvård U 53; II U 3
Dansarutbildning U 22
Konstnärsnämnden U 56; II U 6
Konstnärsutbildning U 5, 20
Musei- och utställningssakkunniga U 2
Musikutbildning U 9
Mångfaldigandefrågor Ju 52; II Ju 4
Tidskriftsstöd U 54; II U 4
Upphovsrätt Ju 8, 52; II Ju 4
Utställningsersättning U 59; II U 9
Kulturminnesvård U 12, 53; II U 3
Kulturväxter Jo 7
KUS U 5
Kustövervakningsutredningen B 21
Kvarstad B 17
Kvinnan i försvaret Fö 11
Kvinnlig tronföljd Ju 50; II Ju 1
Kvinnor och män Ju 19, A 21; II Ju 10, A 7
Kyrkoväsen
Andlig vård vid sjukhus och kriminalvårdsanstalter U 29
Begravningsväsendet U 60; II U 10
Bibelöversättning U 16
Folkbokföring, kyrkans uppgifter U 60; II U 10
Kyrklig beredskap U 60; II U 10
Kyrkohandbok U 6
Psalmkommittén U 8
Stat–kyrka, kyrkoministerns grupp U 66
Uppsala domkyrka U 12
Kärnkraftverk I 5, 17
Kärnvapen UD 3; II UD 1
Könsdiskriminering Ju 19, A 21; II Ju 10, A 7
Köplagsutredningen Ju 1
Köprätt Ju 1, 21, 43
Körkortsfrågor K 23: II K 4, 6

L

Laboratorieverksamhet Jo 24; II Jo 2
Lagerstödsutredningen A 8
Landskapsvård Jo 2
Lantarbetare A 11
Lantbrukshögskolan Jo 1
Lastbilsförare K 10
Ledningsgruppen för fortsatt utveckling av försvarets planerings- och budgeteringssystem (PPBG) Fö 3
Litterära verk Ju 8, 52; II Ju 4
Livförsäkringsskattekommittén B 12
Livräntor Ju 3
Livsmedel, bekväma Ju 51; II Ju 2
Livsmedelskontroll Jo 24; II Jo 2
Ljudupptagningar Ju 52, U 3; II Ju 4
Lokalisering
Miljöstörande industri Bo 4
Se även Regionalpolitik
Lokalprogram U 1, Jo 1
Lokaltrafik K 16
Lotsning K 6
Lotteriutredning, 1972 års H 2
Luftfart
Flygkontrollsystem K 13
Luftfartyg Ju 15
LUP-organisationen U 1, 36, Jo 1
LUT-74 U 25
Låneunderlagsgruppen Bo 1
Långsiktsmotiverad forskning I 10
Läkarutbildning S 16
Läkemedelsindustri I 21
Länsförvaltning Kn 5, 13; II Kn 5
Lärare U 11
Lärarutbildningsutredning, 1974 års U 25
Läromedel Ju 52, U 4, 55; II Ju 4, U 5
Lönefrågor
Avtalsgodkännande B 15
Löntagarfonder E 6
Löntagarna och kapitaltillväxten E 6
Lös egendom Ju 1

M

Madridunionen Ju 31
Makeprövning U 45; II U 14
Malmförädling I 20
Malmtillgångar I 10
Markdelegationen B 1
Markförvärv Fö 1
Marklagstiftning Jo 13
Marknadsföring Ju 34, 52, H 16; II Ju 4, H 5
Markägare Jo 2
Maskinförsäkring Ju 30
Massmedieforskning U 51; II U 1
Massmedier Ju 7, 12, 27, 33, 34, 52; II Ju 4
Medborgarvittnen Ju 49
Meddelarskydd Ju 7, 27
Mediaföretag Ju 33
Medicinalansvarskommittén S 10
Medicinsk forskning I 21
Medicinsk utbildning S 26
Medinflytande
Arbetsrättskommittén, Nya A 19; II A 5
Företagsdemokratirådet I 13
Byggkoncentrationsutredningen I 19
Läkemedelsindustri I 21
Värnpliktsutbildning Fö 14; II Fö 2
Mervärdeskatteutredningen B 11
Metallurgiskt centrum I 26; II I 5
Mikrofilmning Ju 52, U 21; II Ju 4
Militära pensionsåldersdelegationen Fö 4
Militära underrättelsetjänsten Fö 7
Miljöfrågor
Billingeområdet I 25; II I 4
Effekter av svavelutsläpp Jo 17
Miljöfarligt avfall Jo 16, I 5

Miljöskyddslagstiftning Jo 26; II Jo 5
Miljöstörande industri Bo 4
Miljövård S 16
Trafikbuller K 3
Unescos konferens om miljövårdsutbildning U 65
Se även Naturvård
Mineralpolitiska utredningen I 10
MMU Ju 7
Monopol Ju 33, H 6
Motorredskap K 19
MPD Fö 4
Multinationella företag Ju 25, H 6
MUS 65 U 2
Museer U 2, 27
Musikaliska verk Ju 52; II Ju 4
Musikformer U 44
Musikutbildning U 9
Myndigheters verkstadsrörelser K 22; II K 2, 5
Myndighetsutövning A 15; II A 2
Mångfaldigande Ju 52; II Ju 4
Mäklarverksamhet Ju 43
Män och kvinnor Ju 19, A 21; II Ju 10, A 7
Märkning av olja K 8; II K 3

N

Namnlagsutredningen Ju 16
Nationalfonoteket U 3
Naturgas I 7
Naturtillgångar I 10, 25, 26; II I 4, 5
Naturvård
Miljöskyddslagstiftning Jo 26; II Jo 5
Miljöstörande industri Bo 4
Miljövårdskostnader Jo 4
Naturvårdskommittén Jo 2
Radioaktivt avfall I 5
Tätorternas energiförsörjning I 15
Vattenlagsutredningen Ju 5
Nedrustningsdelegationen UD 3; II UD 1
NEPO S 12
NJA I 26; II I 5
Nordiskt samarbete
Brottsskadeersättning Ju 38
Energiforskning I 14
Försäkringsrätt Ju 30
Konsumenttjänstutredningen Ju 17
Kreditköp Ju 10
Köplagsutredningen Ju 1
Länsdemokrati, vidgad Kn 13; II Kn 5
Medborgarvittnen Ju 49
Patentpolicykommittén H 1
Produktansvarskommittén Ju 20
Psykiskt avvikande Ju 12
Radioaktivt avfall I 5
Skadeståndskommittén Ju 3
Stiftelseutredningen Ju 42
Ungdomsfängelseutredningen Ju 36
Upphovsrätt Ju 8, 52; II Ju 4
Varumärkesutredningen Ju 31
Norrland U 10, Jo 5
Norrlandsälvar Bo 6
Norrländska malmfält I 20
Norrmalm B 1
NOTH U 10
NTRU U 13
Nya testamentet U 16
Nykterhetsvård S 3, 12
Nyttjanderätt Ju 45
Näringliv
Billingeområdet I 25; II I 4
Bokföringslagen Ju 53; II Ju 6
Byggnadsmaterialindustrin I 19
Forskningsavgiftskommittén I 5
Företagsutbildning A 13
Gruvdrift I 22
Hotell- och restaurangsbranschen H 4
Industrilokalisering Bo 4
Jordbruks- och trädgårdsnäring A 11
Lagerstödsutredningen A 8
Läkemedelsindustrin I 21
Malmförädling I 20
Norrbottendelegationen I 26; II I 5
Näringshjälp A 14
Näringsidkares rättshjälpsmöjligheter Ju 48; II Ju 3
Näringsliv, mångfaldigandefrågor Ju 52; II Ju 4
Skrothandel H 5
Trädgårdsnäring Jo 14
Varvsindustri I 23; II I 1
Verkstadsindustri I 3
Näringsrätt Ju 17, H 1, 6

O

Obligationsmarknad E 1
Obligatoriekommittén U 19
Odontologisk verksamhet U 31
Offentlig administration Kn 8, 10; II Kn 2
Offentlig redovisning I 24; II I 3
Offentlig tjänst Ju 44, UD 2, B 22
Offentlig verksamhet, mångfaldigandefrågor Ju 52; II Ju 4
Offentliga tillställningar Ju 35
Offentlighet Ju 44, 55; II Ju 5
Offentligt biträde Ju 48; II Ju 3
Oligopol H 6
Oljeindustri I 4
Oljelagringskommittén H 9
Oljemärkning K 8; II K 3
Ombordanställda K 12
OMUS U 9
Omyndig Ju 38
Opinionsbildning Ju 33
Optionsrätt Ju 45
Ordningsvaktsutredningen Ju 35
ORM U 27

P

Partikelmärkning av olja i fartyg K 8; II K 3

Patent- och registreringsverket H 3
Patentpolicykommittén H 1
Patienter S 10
Pedagogik U 11
Pensionsförsäkring B 12
Pensionkommittén S 5; II 1
Pensionssamordning K 21; II K 1
Pensionsålder Fö 4, S 5
Pensionsåtaganden B 29; II B 3
Pensionärsundersökningen S 14
Permutation Ju 42
Personalutbildning Ju 26, Fö 2, B 22, A 13
Persondata Ju 55; II Ju 5
Personskador Ju 38
Persontransport Ju 14
Personvals- och valkretsutredningen Ju 39
Petroindustriutredningen I 4
Planering Fö 3, 13, B 23, U 32, I 15
Planverket Bo 8
Polistjänstemän Ju 49
Polisutredning, 1975 års Ju 49
Polisväsen Ju 49, B 21
Postgiro E 3
PPBG Fö 3
Praktisk-teologisk utbildning U 52; II U 2
Prickssystem K 23; II K 4, 6
Prisindex B 3
Prisreglering Jo 5, H 12
Producentpåverkan H 16; II H 5
Produktansvarskommittén Ju 20
Produktplanering H 16; II H 5
Professorstillsättning E 3
Programbudgetering Fö 3
Psykiskt avvikande Ju 12, S 22; II S 2
Psykosociala frågor A 4
Publicering Ju 52; Ju 4
Publik- och programforskning (PUB) U 51; II U 1
Punktskatteutredning, 1969 års B 4
Påföljder Ju 12, 22

R

Rabattsystem K 15
Radio
Massmedieutredningen Ju 7
Radioutredningen U 28
Upphovsrätt Ju 52; II Ju 4
Utbildningsradio U 13
Yttrandefrihet Ju 7
Radioaktivt avfall I 5
Rationalisering Ju 49, Fö 9, B 20, Jo 5, I 19
Redovisningssystem, mångfaldigandefrågor Ju 52; II Ju 4
Regelsystem för statsplanelagda områden Bo 12
Regionalpolitik
Beslutsfattande Kn 8
Decentralisering Kn 8
Fögderiutredningen Kn 9; II Kn 1
Kommunal energiplanering I 15
Länsdemokrati, vidgad Kn 13; II Kn 5
Samhällsplaneringens huvudmannaskap Kn 11; Kn 3
Sysselsättningsutredningen A 6; II A 4
Trafikplanering K 5
Trafikrabatter K 15
Utredningsverksamhet A 1
Regionsjukvårdsutredningen S 15
Rehabilitering A 7
Reklam
Köndsdiskriminering A 21; II Ju 10
Reklamförbud för tobak H 7; II H 1
Videogram Ju 34
Renhållning S 16
Renskötselanläggningar Jo 6
Renskötselområdet Jo 29; II Jo 7
Restauranger U 7, H 4
Resursanvändning B 23
RJ-systemet Ju 4
Riksantikvarieämbetet U 27
Riksdagens lönedelegation B 15
Riksdagens ombudsmän Ju 40
Riksdagsval Ju 39
Riksförsäkringsverket S 11
Riksplanering Bo 3
Riksrevisionsverket B 30
Riksutställningar U 2
RIV Ju 34
Rymlingar Ju 38
Räddningstjänst K 6
Rättegång
Anonymitetsskydd Ju 27
Arrendetvist Ju 45
Bodelning Ju 48; II Ju 3
Brottmål Ju 7, 48; II Ju 3
Företagare Ju 48; II Ju 3
Häktning Ju 37
Hyrestvister Ju 47
Näringsidkare Ju 48, II Ju 3
Rättshjälpsutredningen Ju 48; II Ju 3
Tryckfrihetsprocess Ju 7
Åtalsrätt Ju 9
Rättshjälpsutredningen Ju 48; II Ju 3
Rättsskyddsförsäkring Ju 30
Rättsväsendets informationssystem Ju 4

S

Sakskador Ju 38
Samarbetsorganet för rättsväsendets informationssystem (SARI) Ju 4
Samebyar Jo 6
Samhällsforskning S 13, Bo 10
Samhällsplanering
Besparingsutredningen B 23
Byggadministrationsutredningen Bo 8
Byggkoncentrationsutredningen I 19
FRU A 1
Kommunal energiplanering I 15

Länsdemokrati, vidgad Kn 13; II Kn 5
Medborgare – samhällsorgan Kn 10; Kn 2
Regionala samhällsplaneringens huvudmannaskap Kn 11; II Kn 3
Riksplanering Bo 3
Trafikplanering K 5
Sanitär olägenhet S 16
Sanktionssystem Ju 22
SARI Ju 4
Sedlighetsbrott Ju 13
Sekretess Ju 30, K 23; II K 4, 6
Service Ju 17, Kn 10; Kn 2
Sexualbrottsutredningen Ju 13
SIA U 11
SINFDOK I 16
Sjukhusavfall Jo 16
Sjukvård S 2, 4, 10, 15, 17, 22; II S 2
Själavårdande verksamhet U 29, 60; II U 10
Sjöfart
Befälsbemanning K 2
Fartygsmiljö K 12
Flaggutredningen K 11
Färjetrafik Gotland och fastlandet K 17
Kustövervakningsutredningen B 21
Lotsning i Göteborgsområdet K 7
Olja i fartyg K 8
Sjömanspension K 21; II K 1
Sjöräddningsutredningen K 6
Sjöpolis B 21
Skadeersättning Ju 38, Jo 25; II Jo 4
Skadestånd Ju 3, 14, 20, 30, 43, B 12
Skatter
Administrativt sanktionssystem B 25
Artister B 9
Bostäder B 16
Energiskatteutredningen B 26
Fögderiutredningen Kn 9; II Kn 1
Företags uppgiftsplikt B 6
Företagsobestånd B 30; II B 1
Företagsskatteberedningen B 8
Livförsäkringar B 12
Mervärdesskatt B 11
Punktskatter B 4
Skatteadministration Kn 9; II Kn 1
Skatteprocess B 17
Skattetilläggsutredningen B 25
Skatteutjämningsutredning, 1976 års B 27
Skatteutredning, 1972 års B 14
Tjänstepensioner B 29
Skepps- och Kastellholmarna U 32
Skingringsförbud B 17
Skogsadministrativa utredningen Jo 11
Skogshögskolan Jo 1
Skogsutredningen, 1973 års Jo 8
Skolhälsovårdsutredning, 1974 års U 23
Skolväsen se Utbildningsväsen
Skorstensfejarmästare Kn 3
Skrothandelsförordningen H 5
Skyddade verk Ju 52; II Ju
Skyddsrum Fö 13
Skördeskadeskydd Jo 25; II Jo 4
SLS S 17
Smuggling B 19
Småbarnsföräldrar S 9
Småföretag B 8
Småhusköpkommittén Ju 43
Småpartier Kn 2
Social forskning S 13
Scocial hemhjälp B 13
Social information S 19
Socialdepartementets sjukvårdsdelegation S 2
Socialförsäkring S 11, A 9
Socialkatalog S 19
Socialpolitiska samordningsutredningen S 20
Socialutredningen S 3
Socialvård S 18
Sparavdrag B 14
Specialundervisning U 11
Spel H 2
Språk inom förvaltningen Kn 10; II Kn 2
SSK U 15
Stat och kommun B 13, U 15
Stat och kyrka U 66
Statens bakteriologiska laboratorium S 27
Statistik E 4, 5, U 43, A 5
Statlig egendom B 1, 2, 18, I 8
Statlig kreditgivning B 30; II B 1
Statlig näringshjälp A 14
Statliga företag I 2, 13, 24; II I 3
Statsanställda Ju 44, B 22, I 13
Statsförvaltning
Ansvarsfördelning stat – kommun – skola U 15
Avtalsfrågor för tjänstemän B 15
Bankgiro – postgiro E 3
Besparingsutredningen B 23
Besvärsorganisation S 11, H 3
Bevakningsföretag Ju 46
Bokföringsnämnd Ju 53; II Ju 6
Bostads- och planmyndigheter Bo 8
Byggnads- och markförhandlingar B 1
DAFA B 24
Dataarkivering U 3
Datasamordning B 10
Decentralisering Kn 8
Elproduktionens organisation I 2
Exekutionsväsendet Kn 6
Fjällegenheters förvaltning Jo 29
Försvarets administration och organisation Fö 1, 3, 5, 7, 8, 9, 10
Förvaltningsdemokrati B 5
Förvaltningsrevision – rationalisering B 20
Havsresursorgan I 18
Jordbruksnämnden Jo 18

Justitiekanslerns uppgifter Ju 40
Jämställdhet Ju 19, A 21; II Ju 10, A 7
Kartverksamheten Bo 5
Konstnärsnämnden U 56
Konsumentverket H 13, 15, 17; II H 3
Kontrollanstalter Jo 3
Kriminalvården
Ju 23, 26, 51, 56, 57; II Ju 2, 8, 9
Laboratorieverksamheten
S 27, Jo 24; II Jo 2
Länsstyrelserna
Kn 5, 12, 13; II Kn 4, 5
Medborgare – samhälle
I 6, Kn 10; II Kn 2
Museer U 2, 27
Myndigheters energiinformation I 11
Myndigheters verkstadsrörelser K 22
Myndighetsutövning A 15
Mångfaldigande frågor Ju 52; II Ju 4
Offentlig upphandling I 8
Offentlighet och sekretess Ju 44
Patentverket H 3
Personalutbildning B 22
polisen Ju 49
Revision och rationalisering
B 20, Kn 12; II Kn 4
Riksantikvarieämbetet U 27
Riksförsäkringsverket S 11
Rättsväsendet
Ju 4, 24, 29, 40, 48, S 11; II Ju 3
Sjöfart K 6, 7, B 2
Skatteadministration
B 25, Kn 9; II Kn 1
Skogsadministration Jo 11
Statistikfrågor E 4, 5, A 5
Statskontoret B 20
Statstjänstemän Ju 44, B 15, 22
Styrelsen för teknisk utveckling I 12
Trafikplaneringsmyndighet K 5
Tystnadsplikt Ju 44
Universitet och högskolor
B 2, U 1, 7, 9, 10, 14, 33, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 49, 58, Jo 1
Uppgiftsskyldighet, företag I 6
Väktare Ju 46
Växtskyddsverksamheten Jo 12
Överstyrelsen för ekonomiskt försvar H 10
Statstjänstemannalagstiftning Fö 10
Stiftelseutredningen Ju 42
Stimulansutredningen A 14
Stockholm B 1
Stockholmsregionens allmänna flygutredning K 20; II K 9
Strafflagstiftning
Ju 12, 13, 22, 36, 54, Fö 6 S 10, B 19; II Ju 7
Strukturomvandling I 19
Studentkårer U 19
Studerandehälsovård U 23
Studiedokumentation U 43
Studiestöd U 26, 45; II U 14
STUDOK U 43
Studsviksutredningen I 17
Styrelsen för teknisk utveckling I 12
Stålverk 80-projektet
Städbranschen H 8
Stöldförsäkring Ju 30
Successionsordning Ju 50; II Ju 1
Svavelutsläpp Jo 17
Svenskt-finskt utbildningsråd U 62; II U 12
Säkerhetsbrott Ju 44
Säkerhetspolitik Fö 7

T

Tandvård U 31
Taxering S 11, B 17
Teknisk nomenklatur I 16
Teknisk utbildning U 10
Teknisk utveckling
Ju 52, I 8, 9, 12; II Ju 4
Telefonförsäljning Ju 21
Television
Förskoleverksamhet U 13
Massmedieutredningen Ju 7
Radioutredningen U 28
TRU-kommittén U 13
Upphovsrätt Ju 52; II Ju 4
Utbildnings-TV U 13
Vuxenutbildning U 13
Yttrandefrihet Ju 7
Terroristhandlingar Ju 49
Terroristlagstiftning A 16; II A 1
TFK U 21
Tidningsfilmningskommittén U 21
Tidskriftpress
B 29, U 54; II B 2, U 4
Tidskriftsutredningen B 29
Tillsynslagen Ju 42
Tilläggspension S 5
Tingsrätter Ju 24
Tjänsteföreskrift Ju 44
Tjänster Ju 17
Tjänstereglementet för krigsmakten Fö 10
Tobaksreklamutredningen H 7; II H 1
Torrläggningsbestämmelser Ju 5
Totalförsvar Fö 9
Totalvägran Fö 6
Toxicitet S 21
Trafikbrott K 23; II K 4
Trafikbullerutredningen K 3
Trafikpolitik
Kommunala trafikfrågor K 16
Trafikplaneringsutredningen K 5
Trafikpolitiska delegationen K 1
Trafikpolitiska utredningen K 9
Trafikrabatter K 15
Öresundsdelegationen, 1975 års K 18

Trafiksäkerhet K 10, 14, 16
Transportväsen K 19
Tronföljd, kvinnlig Ju 50; II Ju 1
Trossamfundens teologiska seminarier U 57: II U 7
Truckar K 19
Trädgårdsnäringen Jo 14, A 11
Tullverket B 21
TV-program, upphovsrätt Ju 52; II Ju 4
Tvångsförvaltning Ju 32
Tvångslicens Ju 52; II Ju 4
Tvångsmedel Ju 27, 37
Tystnadspliktskommittén Ju 44
Täktsamfällighet Jo 2

U

U-länder UD 2
UKO U 31
ULÄ U 55
UMOF K 8
Underrättelseutredning, 1974 års Fö 7
Underställning av avtal B 15
Ungdomsbrottslighet Ju 9
Ungdomsfängelseutredningen Ju 36
Unesco U 65
Uniformer Ju 35
Universitet se Utbildningsväsen
Uppbörd B 6
Uppfinningar H 1
Uppgiftsskyldighet I 6
Upphandling I 8
Upphovsrätt Ju 8, 52, U 4; II Ju 4
Upplysningsverksamhet Ju 52, I 11, 16; II Ju 4
Uppsala domkyrka U 12
UR-kommittén U 7
Uranutvinning I 25; II I 4
Utbildningsväsen
Akademien för de fria konsterna U 49
Ansvarsfördelning, skola – stat – kommun U 15
Arbetsmarknadsutbildningscentra (AMU) A 7
Betyg U 18
Brandförsvarsutbildning Kn 4
Dansarutbildning U 22
Egendomsförvaltning B 2
Finsk-svenska utbildningsrådet U 62
Folkbildning U 48
Folkhögskoleutredningen U 17
Forskarutbildning U 26
Företagsutbildning A 13
Försvarets gymnasieutbildning Fö 12
Förvaltningspersonal Kn 10; II Kn 2
Gymnasieskolan U 61; II U 11
Högskolereformen U 33
Högskoleregionernas organisationskommitté U 37, 38, 39, 40, 41, 42
Internationellt utbildningsarbete U 34
Konstnärsutbildningssakkunniga U 5
Konstutbildning, 1973 års expertgrupp U 20
Krigsmaktens förvaltningsutbildning Fö 2
Kökspersonal inom kriminalvården Ju 51; II Ju 2
Lokalprogram U 1
Läkarutbildning, viss S 16
Lärarutbildning U 25
Läromedelsmarknaden U 55
Miljövårdsutbildning, UNESCOS U 65
Musikutbildning U 9
Obligatoriekommittén U 19
Ordningsvaktsutbildning Ju 35
Personalutbildning, statlig B 22
Polisens utbildning Ju 49
Praktisk prästutbildning U 52; II U 2
Restauranger U 7
Riksinternatskolor U 50
Skolans inre arbete (SIA) U 11
Skolhälsovård U 23
Studiedokumentation U 43
Studiestöd U 45
Teknisk utbildning U 10
Teologiska seminarier U 57; II U 7, 16
Upphovsrättsliga frågor Ju 52, U 4; II Ju 4
Utbildningsradio U 13
Utlandsundervisning U 24
Väktarutbildning Ju 46
Värnpliktsutbildning Fö 5, 14; II Fö 2
Uthyrningssvårigheter av bostäder Bo 11
Utlanasundervisning U 24
Utländsk flagg K 11
Utländska artister B 9
Utländska företag Ju 25
Utlänningslagstiftning A 16; II A 1
Utrikeshandel E 4
Utrikespolitik UD2, Fö 1
Utställningar U 2
Utställningsersättning U 59; II U 9
Utvecklingsarbete I 14; II I 2
Utvecklingsländer UD 2, U 34

V

Vagnskadeersättning Ju 30
Val Kn 2
Valkretsindelning Ju 39
Valsystem Ju 39
Vapenfri tjänst Fö 6
Varningstext på tobaksvaror H 7
Varumärkesutredningen Ju 31
Varusmuggling B 19
Varvsindustri A 23; II A 1
Vattenkraftsutbyggnader Bo 6
Vattenlagen Ju 5, Jo 2

Vattenlagsutredningen Ju 5
Vattenledningsskadeförsäkring Ju 30
Vattenreglering Jo 10
Verkstadsindustrins utredningsverksamhet I 3
Verkstadsrörelser hos affärsverk och myndigheter K 22; II K 2, 5
Vetenskaplig dokumentation, information och nomenklatur I 16
Veterinärhögskolan Jo 1
Vetorätt, facklig A 19; II A 5
Videogram Ju 34, 52; II Ju 4
Villaschablonen B 14
Voksenåskommittén U 47
Vuxenutbildning U 13, 17
Värdanstalter Ju 51, S 12, U 29; II Ju 2
Vårdlagstiftning S 3
Vårdpersonal Ju 26, 51; II Ju 2
Väghållning K 4
Vägtrafik
Bilarbetstid K 10
Buller K 3
Trafiksäkerhet K 14
Vägutredning, 1969 års K 4
Väktarutbildning Ju 46
Välgörenhet H 14; II H 2
Värdepappper E 1
Världsnedrustningskonferens UD 3; II UD 1
Värmeplaner I 15
Värnpliktiga se Försvarsväsen (personal)
Västerdalälvsutredningen Jo 15
Växtförädling Jo 7
Växtskydd Jo 12

Y

Yrkesinspektionen A 4
Yrkesskadeförsäkring S 6
Yrkesskadestatistikutredningen A 5
Yrkesutbildning U 22
Yttrandefrihet Ju 7, 44

Z

Zigenare A 3

Å

Åldringsvård S 14
Åtalsrättskommittén Ju 9
Åtalsunderlåtelse Ju 9

Ä

Ägandeförhållanden I 19
Äktenskapsrätt Ju 11

Ö

Öppethållandetider H 11
Öppet köp Ju 21
Öresundsdelegationen, 1975 års K 18
Östersjöns strandstater K 8; II K 3
Överstyrelsen för ekonomiskt försvar H 10
Översvämningar Jo 10, 15
Övningsfält Fö 1

Innehåll

Utdrag ur regeringsprotokollet ... 2
Bilaga, kommittéberättelse 1977
Justitiedepartementet (Ju) ... 9
Utrikesdepartementet (UD) ... 55
Försvarsdepartementet (Fö) ... 59
Socialdepartementet (S) ... 74
Kommunikationsdepartementet (K) ... 99
Ekonomidepartementet (E) ... 119
Budgetdepartementet (B) ... 126
Utbildningsdepartementet (U) ... 154
Jordbruksdepartementet (Jo) ... 236
Handelsdepartementet (H) ... 261
Arbetsmarknadsdepartementet (A) ... 274
Bostadsdepartementet (Bo) ... 299
Industridepartementet (I) ... 309
Kommundepartementet (Kn) ... 335
Uppgift på kostnader för kommittéer ... 348
Betänkanden utkomna från trycket under år 1976 ... 402
Betänkanden avgivna av kommittéer, som redovisas i kommittéberättelsen, eller upprättade inom departement (Ds-serie) under år 1976 . 404
Nordisk utredningsserie ... 406
Personregister till kommittéer ... 407
Sakregister till kommittéer ... 445

Skr 1976/77:103

Bilaga 2

Kommitté-berättelse 1977

Del II
Kommittédirektiv

Redaktionell anm.

Kommittéberättelsen är uppdelad i två delar.

Del I innehåller uppgifter om kommittéernas sammansättning, adress och telefonnummer, redogörelse för arbetet under den tid berättelsen avser, kostnader samt register.

Del II innehåller enbart direktiv och tilläggsdirektiv som meddelats sedan redovisningen i 1976 års berättelse färdigställdes.

Direktiven och tilläggsdirektiven är ordnade departementsvis liksom kommittéerna i del I. Inom departementet är de förtecknade efter dag för regeringsbeslut.

Del II är försett med två register, varav ett är ett ämnesregister. I det andra registret är direktiven förtecknade efter dag för regeringsbeslut.

Justitiedepartementet

1. Kvinnlig tronföljd

Beslut vid regeringssammanträde 1975-12-18.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Geijer, anför.

Reglerna om rätten till den svenska tronen finns intagna i 1810 års successionsordning, som är en av rikets grundlagar. Enligt denna författning skall rätten till tronen gå i arv inom ätten Bernadotte. Tronföljden är agnatisk, vilket innebär att tronen kan ärvas endast av män och genom män. Inte bara kvinnor utan också kvinnors manliga avkomlingar är alltså utestängda från arvsrätt. Den inbördes ordningen mellan arvsberättigade prinsar bestäms enligt primogenitur- och linealprinciperna. Äldre son går således före yngre och äldre sons släktlinje före yngre sons. Först när den äldre sonens alla arvsberättigade avkomlingar är ur räkningen kommer turen till den andre sonen och hans avkomlingar, osv.

I successionsordningen återfinns också vissa regler om förlust av rätten till svenska kronan. Sålunda utesluts den som inte bekänner sig till den rena evangeliska läran från all successionsrätt. Vidare sägs att prins som gifter sig utan Konungens samtycke har förverkat arvsrätten för sig, sina barn och andra efterkommande. Detsamma gäller om en arvsberättigad prins ingår äktenskap med enskild svensk mans dotter. Slutligen mister prins, som utan Konungens och riksdagens samtycke blir regerande furste i utländsk stat, rätten till tronen för sig och sina efterkommande.

Vid sidan av de egentliga successionsreglerna innehåller successionsordningen dels en bestämmelse om hur man skall förfara, när konungen dör utan att efterlämna manliga bröstarvingar men drottningen är havande och dels regler om prinsessors giftermål och om tronföljares utlandsresa.

Vid 1973-74 års författningsreform gjordes inte någon ändring i successionsordningens regler om arvsrätt till tronen (prop. 1973:90, KU 1973:26).

I motion 1975:68 hemställdes att riksdagen skulle anhålla att regeringen till pågående riksmöte lämnade förslag om sådan ändring av tronföljdsreglerna att även kvinnor kunde bekläda statschefsämbetet. I två andra motioner till samma riksmöte (1975:2 och 1975:71) begärdes att riksdagen hos regeringen skulle hemställa om utredning av frågan om införande av tronföljd också för kvinnor. Konstitutionsutskottet avstyrkte motionerna (KU 1975/76:1) och anförde därvid att frågan hade varit föremål för utskottets överväganden i samband med behandlingen av propositionen i författningsfrågan och att utskottet inte fann anledning att frångå sin i samband därmed intagna ståndpunkt.

Konstitutionsutskottets beslut var inte enhälligt. I reservation hemställdes att riksdagen med anledning av motionen 1975:68 och med bifall till motionerna 1975:2 och 1975:71 hos regeringen skulle anhålla om utredning och förslag till införande av kvinnlig tronföljd. Reservanterna framhöll att samhällsutvecklingen i Sverige liksom i flera andra länder har inneburit en ökad jämställdhet mellan kvinnor och män då det gäller offentliga värv samt att kvinnlig tronföljd i dag förekommer i sex av Europas nio monarkier. I

reservationen anfördes vidare att antagandet av den nya grundlagen innebar att riksdagens övervåldigande majoritet uttalade sig för att det monarkiska statsskicket i Sverige skulle bestå för framtiden. Enligt reservanterna kunde beslutet med säkerhet sägas vara fast förankrat hos majoriteten av det svenska folket. Reservanterna förklarade att kvinnlig tronföljd av de av dem anförda skälen borde införas inom ramen för ett sådant styrelseskick. Riksdagen följde reservanterna (rskr 1975/76:1).

Med anledning av riksdagens beslut bör en särskild sakkunnig tillkallas för att undersöka tänkbara ordningar med arvsrätt till tronen för både män och kvinnor samt ta ställning till i vilka hänseenden ändringar i successionsordningens regler kan bli nödvändiga i sammanhanget. Den sakkunnige bör därvid även uppmärksamma behovet av särskilda regler för en övergång till nya tronföljdsbestämmelser.

2. Mathållningen vid kriminalvårdens anstalter

Beslut vid regeringssammanträde 1975-12-18.

Statsrådet Geijer anför.

Kungl. Maj:t överlämnade den 14 maj 1971 till samarbetsdelegationen för förplägnadsfrågor en framställning från Svenska vårdpersonalförbundet om en översyn av behovet av kökspersonal vid kriminalvårdsanstalterna samt en framställning från kriminalvårdsstyrelsen om förstärkning av kökspersonal vid vissa anstalter för att beaktas i samarbetsdelegationens utredningsarbete.

Samarbetsdelegationen har den 20 december 1974 till Kungl. Maj:t överlämnat en rapport med förslag angående mathållningen inom kriminalvården. I rapporten föreslås en övergång till fast anställd yrkesutbildad personal i anstalternas kök samt utnyttjandet av s. k. bekväma livsmedel.

En särskild sakkunnig bör tillkallas med uppdrag att skyndsamt undersöka möjligheterna att genomföra mathållningen vid kriminalvårdens anstalter genom leveranser från närliggande landstingskommunala eller kommunala kök. Utredningen skall omfatta en inventering av vilka anstalter som med hänsyn till avstånd och anstalternas krav på ordning och säkerhet kan tänkas repliera på andra anläggningar. Utredningen bör därvid belysa vad en sådan repliering på utomstående anläggning kan innebära ur bl. a. ekonomisk, bakteriologisk/hygienisk och näringsmässig synpunkt.

Den sakkunnige bör i sitt utredningsarbete samråda med kriminalvårdsstyrelsen.

3. Tilläggsdirektiv till rättshjälpsutredningen

Beslut vid regeringssammanträde 1976-01-22.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Geijer, anför.

Efter bemyndigande av regeringen tillkallade jag förra året sakkunniga med uppgift att verkställa en allmän översyn av rättshjälpssystemet. De

sakkunniga har antagit namnet rättshjälpsutredningen (Ju 1975:07).

Enligt direktiven till utredningen skall utgångspunkten för översynen vara att det rättsskydd som avsågs med rättshjälpsreformen vidmakthålls. Målet bör vara att samhällets rättshjälp i större utsträckning än nu anpassas efter den rättssökande allmänhetens behov. Utredningen bör i första hand inriktas på att effektivisera de olika rättshjälpsformerna. Såväl rättshjälpens tillämpningsområde och innehåll som de organisatoriska aspekterna skall härvid beaktas. Huvudformen allmän rättshjälp bör liksom hittills utgöra grunden för rättshjälpssystemet. Vid sidan härav bör rättshjälp åt misstänkt i brottmål och rättshjälp genom offentligt biträde vara två viktiga beståndsdelar i systemet. Översynen skall särskilt inriktas på att utvärdera instituten allmän rättshjälp utan beslut av rättshjälpsnämnd och rådgivning. Med hänsyn till de stigande kostnaderna för rättshjälpen betonas i direktiven vidare att utredningens förslag bör syfta till att förenkla och därmed förbilliga rättshjälpen, så att det blir möjligt att hålla det allmännas kostnader för rättshjälpen på en rimlig nivå.

I fråga om institutet allmän rättshjälp uttalas i direktiven att de sakkunniga bl. a. bör undersöka om nuvarande regel såvitt avser näringsidkares möjlighet att få rättshjälp bör vidmakthållas. Enligt denna regel får allmän rättshjälp inte lämnas näringsidkare i angelägenhet som har samband med hans näringsverksamhet, om inte särskilda skäl föreligger för rättshjälp med hänsyn till hans ekonomiska förhållanden eller sakens beskaffenhet. En omprövning kräver dock – framhålls det i direktiven – att hänsyn tas till främst de principiella aspekter som kan läggas på frågan. De sakkunniga bör enligt direktiven också överväga om förmånerna vid allmän rättshjälp i tillräcklig grad tillgodoser de anspråk på bistånd som kan ställas i skilda hänseenden. Härvid bör beaktas att reglerna om förmånerna bör utformas så att bättre förutsättningar skapas för uppgörelser utan rättegång. Det speciella spörsmålet om förmånerna bör omfatta också kostnadsansvaret för motparts rättegångskostnad bör dock inte behandlas av de sakkunniga.

I direktiven framhålls även vikten av att utredningsarbetet bedrivs skyndsamt.

I prop. 1975/76:47 har bl. a. lagts fram förslag om att rättshjälpen skall omfatta även kostnad för särskilt förordnad skiftesman vid bodelning med anledning av äktenskapsskillnad eller boskillnad. Enligt förslaget begränsas makes möjlighet att i bodelningsärende få förutom skiftesman även biträde enligt rättshjälpslagen till fall där särskilda skäl föreligger med hänsyn till makarnas förhållanden eller boets beskaffenhet.

I sitt betänkande med anledning av propositionen (JuU 1975/76:17) tar justitieutskottet upp även vissa frågor rörande rättshjälpssystemet vilka inte berörs i propositionen utan har aktualiserats genom motioner under den allmänna motionstiden. Utöver skiftesmannafrågan behandlas sålunda bl. a. frågorna om rättshjälp åt näringsidkare och kostnadsansvaret för motparts rättegångskostnad. I betänkandet hemställer utskottet att dess uttalanden i nu berörda delar ges regeringen till känna.

Såvitt angår frågan om rättshjälp åt näringsidkare erinrar justitieutskottet om att utskottet redan år 1974 hade uttalat att en omprövning borde komma till stånd utan onödigt dröjsmål. Utskottet framhöll då att även om några bestämda riktlinjer inte borde läggas fast, var det uppenbart att de särskilda problemen för mindre och medelstora företagare liksom den statsfinansiella aspekten borde ägnas särskild uppmärksamhet. Utskottet finner i det läge spörsmålet nu har kommit anledning att understryka sitt uttalande år 1974

om vikten av att särskild uppmärksamhet ägnas de speciella problem av jämställdhetsnatur som föreligger för mindre och medelstora företagare när det gäller rätten till rättshjälp. Utskottet framhåller vidare angelägenheten av att omprövningen kommer till stånd utan onödigt dröjsmål. En tillfredsställande lösning av spörsmålet är enligt utskottet i själva verket så angelägen, att utskottet anser sig böra förorda att frågan behandlas med förtur av rättshjälpsutredningen.

Beträffande spörsmålet om kostnadsansvaret för motparts rättegångskostnad uttalar utskottet bl. a. att frågan är av sådan principiell betydelse för rättshjälpssystemets funktion att även den lämpligen bör närmare genomlysas av utredningen. Utskottet tillfogar dock att detta inte innefattar något ställningstagande till frågan om den nuvarande ordningen bör ändras i något avseende. Utredningens överväganden bör alltså göras helt förutsättningslöst.

Vad slutligen gäller det i propositionen framlagda förslaget om rättshjälp för skiftesman vid bodelning säger sig utskottet biträda den förordade ordningen att kostnad för skiftesman skall ingå bland förmånerna enligt rättshjälpslagen. Utskottet ansluter sig också till förslaget att de allmänna villkoren enligt 6 och 8 §§ rättshjälpslagen skall gälla även vid prövning av fråga om allmän rättshjälp bör beviljas i bodelningsärende. Däremot ställer sig utskottet tvekande inför den restriktivitet som präglar departementschefens uttalanden rörande den praktiska tillämpningen av de nya stadgandena i 9 § andra stycket och 19 § tredje stycket. Utskottet säger sig härvidlag ha särskilt fäst sig vid frågan om hur man skall kunna åstadkomma erforderlig balans mellan i ekonomiskt hänseende olika lottade makar. Även om utskottet biträder uppfattningen att rättshjälp i bodelningsfråga inte regelmässigt kan få omfatta både förmånen av skiftesman och förmånen av biträde åt en eller båda parterna, synes det förhållandet att en mera bemedlad part kan skaffa sig en alltför fördelaktig position ofta kunna leda till stötande resultat. I enlighet härmed uttalar utskottet som sin principiella uppfattning att den nya ordningen borde tillämpas med mindre restriktivitet än vad som följer av departementschefens uttalanden i propositionen. Emellertid kan man enligt utskottets mening när det gäller att ytterligare utvidga rättshjälpsförmånerna inte underlåta att beakta de starkt stegrade kostnaderna för samhällets rättshjälp i stort. I avsaknad av närmare beräkningar av den kostnadsökning som en utvidgad reform kan medföra anser sig utskottet därför f. n. böra godta att den av departementschefen förordade ordningen tillämpas under ett inledande skede. Frågan om en utvidgning av förmånerna i enlighet med utskottets principiella uppfattning bör emellertid tas upp till övervägande av rättshjälpsutredningen. Utredningsuppdraget bör också innefatta en omprövning av den prioriteringsregel som det nya stadgandet i 19 § tredje stycket rättshjälpslagen innebär. Förslag med anledning av utredningens överväganden i detta hänseende bör föreläggas riksdagen utan dröjsmål.

Riksdagen har beslutat i enlighet med vad utskottet anfört (rskr 1975/76:112).

Med anledning av riksdagens beslut förordar jag att rättshjälpsutredningen undersöker de nu berörda frågorna med beaktande av vad utskottet har anfört i sitt av riksdagen godkända betänkande. För egen del vill jag tillägga följande.

I likhet med vad även riksdagen har framhållit är det angeläget att utredningen vid fullgörande av sitt uppdrag noga beaktar de starkt stegrade kostnaderna för samhällets rättshjälp i stort. Det är som jag tidigare har

nämnt av vikt att det nuvarande systemet förenklas och att rättshjälpen i större utsträckning än nu anpassas efter den rättssökande allmänhetens behov. Samtidigt måste göras en avvägning av hur tillgängliga resurser skall användas. En prioritering mellan olika rättsskyddsändamål kan visa sig nödvändig. Detta kräver att de olika behoven kan vägas mot varandra av statsmakterna.

Vad särskilt gäller rättshjälp åt näringsidkare vill jag framhålla att frågan vilken personkrets som bör komma i åtnjutande av rättshjälp hänger nära samman med rättshjälpens karaktär av social förmån. Att frågan bör lösas från denna utgångspunkt har vid rättshjälpsreformen understrukits av såväl regeringen som riksdagen (prop. 1972:4 s. 241 och JuU 1972:12 s. 29, jfr s. 62). Någon anledning att nu frångå denna ståndpunkt finns inte. När rättegångskostnader för den enskilde företagaren inte spelar annan roll än övriga kostnader i verksamheten – som kan dras av vid beräkning av skattepliktig intäkt av rörelsen och som påverkar priset på företagarens varor och tjänster – bör det inte komma i fråga att särskild ersättning för dessa kostnader skall utgå av allmänna medel.

Beträffande kostnadsansvaret för motparts rättegångskostnad vill jag framhålla att utredningens uppdrag härvidlag – såsom också torde vara förutsatt av riksdagen – bör begränsas till frågan om man från rättshjälpssynpunkt kan åstadkomma en mer tillfredsställande ordning än den nuvarande. I uppdraget ingår således inte att ta upp den mer vittsyftande, processuella frågan om hur ansvaret för rättegångskostnaderna skall fördelas mellan parterna.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen utvidgar rättshjälpsutredningens uppdrag i enlighet med vad jag nu har förordat.

4. Översyn om upphovsrätt

Beslut vid regeringssammanträde 1976-03-04.

Statsrådet Lidbom anför.

Nordiska ministerrådet (justitie-, utbildnings- och kulturministrarna) beslutade vid ett möte i Oslo den 22 maj 1975 att en översyn av den nordiska upphovsrättslagstiftningen skulle ske. Ministerrådet enades om att följande riktlinjer skall ligga till grund för revisionsarbetet.

Bestämmelser om den upphovsrätt som tillkommer författare, kompositörer och konstnärer m. fl. finns i de nordiska länderna intagna i särskilda lagar. I *Danmark* gäller sålunda i detta hänseende lov nr 158 af 31. maj 1961 om ophavsretten til litteraere og kunstneriske vaerker samt lov nr 157 af 31. maj 1961 om retten til fotografiske billeder, i *Finland* lagen (404/61) den 8 juli 1961 om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk samt lagen (405/61) den 8 juli 1961 om rätt till fotografisk bild, på *Island* lagen nr. 73 av den 29 maj 1972 om upphovsrätt, i *Norge* lov av 12. mai 1961 nr 2 om ophavsrett till åndsverk m.v. och lov av 17. juni 1960 nr 1 om rett till fotografi samt i *Sverige* lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk samt lagen (1960:730) om rätt till fotografisk bild. Lagarna har tillkommit i nordiskt samarbete.

Upphovsrätten är ett område med stark internationell prägel. Av grundläggande betydelse för den internationella regleringen av upphovsrätten är den år 1886 tillkomna Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk. De till konventionen

anslutna staterna bildar en union för skydd av litterära och konstnärliga verk. Till Bernunionen är f. n. ett sextiotal stater anslutna, däribland de nordiska länderna. Bernkonventionen har senast reviderats i Paris år 1971.

Av betydelse i internationellt sammanhang är förutom Bernkonventionen också bl. a. den år 1952 ingångna Världskonventionen om upphovsrätt. Även denna reviderades år 1971.

Den upphovsrättsliga lagstiftningen i de nordiska länderna bygger liksom de internationella konventionerna på huvudprincipen att den som har skapat ett litterärt eller konstnärligt verk har ensamrätt att bestämma över de väsentliga formerna för utnyttjande av detta. Denna rätt omfattar såväl olika former för att ekonomiskt utnyttja ett verk (mångfaldigande, offentligt framförande m. m.) som vissa ideellt betonade rättigheter (rätt att bli namngiven som upphovsman och rätt att motsätta sig kränkande behandling av verket etc.). Upphovsrätten skyddar dessa rättigheter genom ett privaträttsligt regelsystem. Skydd enligt liknande principer ges också de s. k. närstående rättigheterna, dvs. de rättigheter som tillkommer utövande konstnärer, framställare av grammofonskivor eller andra ljudupptagningar och radio- och televisionsföretag. Vissa inskränkningar finns i den ensamrätt som sålunda tillkommer upphovsmän och andra rättighetshavare.

Det upphovsrättsliga ensamrättsystemet ger den enskilde upphovsmannen ett gott skydd och innebär en värdefull stimulans för kulturlivet. Reglerna har emellertid sina rötter i en tid då samhällsförhållandena var andra än nu. Tillämpningen av det upphovsrättsliga systemet har med tiden medfört åtskilliga problem både för upphovsmännen själva och för dem som önskar utnyttja deras verk. Detta beror huvudsakligen på den tekniska utveckling som har ägt rum men i någon mån också på att upphovsrättsligt skyddade prestationer i ökad utsträckning är resultatet av kollektiva insatser av flera upphovsmän.

Som resultat av den tekniska utvecklingen tillkommer ständigt nya former för utnyttjande av upphovsrättsligt skyddade verk. Som exempel kan nämnas fotokopiering, mikrofilmning, bandinspelning och videogram samt datamaskiner, kabel-TV och kommunikationssatelliter. Sådana nya former möjliggör ökad spridning och vidgat utnyttjande av resultatet av konstnärligt skapande, vetenskaplig forskning och annat intellektuellt arbete. Det är givetvis ett allmänt intresse att dessa möjligheter tillvaratas. Samhällsutvecklingen har i de flesta länder medfört ett ökat behov av att kunna använda upphovsrättsligt skyddat material för information och andra ändamål i olika former av offentlig verksamhet, såsom undervisning, forskning och förvaltning. Även inom det privata näringslivet föreligger sådana behov. Användningen sker ofta med anlitande av moderna tekniska hjälpmedel.

Upphovsmännen är i allmänhet intresserade av att deras verk blir utnyttjade och de kan därför inte ha något intresse av att den upphovsrättsliga lagstiftningen hindrar en naturlig tillgång till deras verk. De moderna tekniska hjälpmedlen kan på en del områden inte användas för mångfaldigande och spridning av upphovsrättsligt skyddade verk om samtycke från upphovsmännen krävs för varje enskilt utnyttjande. Det bör också framhävas att den tekniska utvecklingen har medfört att det blivit svårare för upphovsmännen att hävda sina rättigheter, eftersom utnyttjandet av deras verk ofta inte kan kontrolleras. Det är av praktiska skäl nästan omöjligt att kontrollera t. ex. om böcker eller noter mångfaldigas genom fotokopiering för användning i en större men sluten krets av personer.

Motsvarande gäller om en radio- eller televisionsutsändning eller en grammofoninspelning tas upp på ljud- eller videoband, i vart fall om banden inte distribueras i kommersiella sammanhang. Erfarenheten visar också att nya tekniska hjälpmedel faktiskt används för spridning av skyddade verk på ett sätt som står i strid mot gällande lagstiftning. Med fortsatt teknisk utveckling får det antas att det blir allt vanligare att verk utnyttjas i former som upphovsmännen inte kan effektivt kontrollera.

Upphovsrättens konstruktion som en individuell rätt för upphovsmannen att förfoga över sitt verk har således sina brister när det gäller att bereda upphovsmännen ersättning för användningen av deras verk. Det principiella krav på samtycke från upphovsmannen som lagstiftningen uppställer medför också att verken inte används i den utsträckning som är möjligt, eftersom de presumtiva användarna kan finna det

besvärligt och tidsödande att få ett avtal med verkets upphovsman eller upphovsmän till stånd. I de fall då flera upphovsmän eller utövande konstnärer har rätt att förfoga över ett verk, och rättigheterna inte har samlats på en hand, såsom kan vara fallet t. ex. med ett televisionsprogram, kan förhandlingarna om ett avtal ta lång tid och stjälpas av att någon eller några av upphovsmännen eller de utövande konstnärerna vägrar att ge sitt samtycke till den nya användningen. Härigenom hämmas ett ändamålsenligt utnyttjande av de tekniska möjligheterna. Detta får negativa verkningar för både upphovsmanna- och utnyttjarsidan.

I syfte att försöka lösa en del av de nämnda svårigheterna har upphovsmän och andra rättsinnehavare redan nu på vissa områden skapat organisationer som i förhållande till utnyttjarna av deras verk är bemyndigade att handla på den enskilde rättsinnehavarens vägnar. Detta gäller inte minst på musikområdet, där organisationer kan sägas handha förvaltningen av all skyddad musik. Vidare har man i lagstiftningen infört begränsningar i ensamrätten genom s. k. tvångs- och avtalslicenser. Dessa innebär att upphovsmännens ensamrätt på några områden har reducerats till en rätt till vederlag. På senare tid har man också försökt finna lösningar som innebär att kraven på individuellt samtycke av varje upphovsman och individuell ersättning efterges till förmån för ett kollektivt system. Sålunda har i Sverige staten och ett stort antal organisationer inom det upphovsrättsliga området träffat ett avtal om mångfaldigande inom skolväsendet. Enligt avtalet har lärarna i skolorna rätt att utan samtycke av rättsinnehavaren kopiera i betydande utsträckning utöver vad som följer av upphovsrättslagen. Staten utger ersättning för kopieringen till en av upphovsrättsorganisationerna upprättad ideell förening, som beslutar om medlens fördelning. Avtalet utgår från att ersättningen i allt väsentligt skall användas för kollektiva ändamål.

Det upphovsrättsliga regelsystemet innebär att det ekonomiska utbyte som den enskilde upphovsmannen erhåller blir beroende av den spridning verket får. Upphovsrätten är därför främst av betydelse för upphovsmän som lyckas vinna framgång hos den stora publiken och som kan göra sig gällande på den kommersiella marknaden. För konstnärer som ännu inte vunnit rykte och erkännande har upphovsrätten knappast något ekonomiskt värde. Det har därför blivit nödvändigt att på annat sätt skapa förutsättningar för ett rikt och mångfasetterat kulturskapande. Av särskild betydelse härvidlag är det omfattande stöd som i olika former i dag ges åt kulturell verksamhet från samhällets sida. Även på andra sätt verkar samhället för att underlätta eller möjliggöra kulturskapande. Mot denna bakgrund ter det sig rimligt att det upphovsrättsliga regelsystemet utformas på ett sätt som beaktar samhällets intresse av att upphovsrätten inte lägger hinder i vägen för en önskvärd tillgång till upphovsrättsligt skyddade verk.

Med hänsyn till de svårigheter och nackdelar som nuvarande regler skapar har en översyn av den upphovsrättsliga lagstiftningen framstått som nödvändig. År 1970 tillsattes en utredning med sakkunniga från Danmark, Finland, Norge och Sverige för att göra en översyn av lagstiftningen mot bakgrund främst av den tekniska utveckling som ägt rum sedan upphovsrättslagarna i dessa länder kom till i början av 1960-talet. Kommittén avgav år 1974 ett delbetänkande om fotokopiering och bandinspelning särskilt inom undervisningsverksamhet (NU 21/73). Kommitténs förslag bygger i åtskilliga delar på ett system med s. k. avtalslicenser. Detta system förutsätter att ett avtal har slutits mellan utnyttjare av upphovsrättsligt skyddade verk och organisation, som företräder ett flertal upphovsmän på området, om utnyttjande av verk i vissa hänseenden. Avtalet ges med stöd av lagstiftning verkan för upphovsmän som står utanför organisationen. De sakkunniga har dock på åtskilliga punkter inte kunnat enas om de sakliga lösningarna.

Upphovsrättskommitténs arbete var inriktat på en begränsad översyn av den upphovsrättsliga lagstiftningen. Det är också givet att utrymmet för en genomgripande omdaning av upphovsrätten begränsas av att så stora delar av lagstiftningen på området bygger på internationella konventioner som de nordiska länderna har anslutit sig till. Mot bakgrunden av vad som förut har anförts är det emellertid angeläget att göra en allsidig inventering av behov av och möjligheter till nydaningar på området. Som närmare skall utvecklas i det följande finns det anledning att ställa sig tveksam till om ett avtalslicenssystem är den lämpligaste formen för en reglering av upphovsmännens

rätt till ersättning vid fotokopiering och andra former för utnyttjande av deras verk. Utredningsförslaget bör därför inte annat än i begränsade delar nu läggas till grund för lagstiftning. Fortsatta ansträngningar bör i stället göras att finna nya lösningar på de angivna problemen.

Mot bakgrund av vad som har anförts bör en allmän översyn göras av upphovsrätten. Denna utredning bör ske i nordiskt samarbete och avse rättsområdet som helhet.

En allmän strävan vid reformarbetet bör vara att främja ett större och mera rikhaltigt kulturutbud. En viktig målsättning bör vara att den upphovsrättsliga lagstiftningen utformas så att den i den praktiska tillämpningen kan fungera på ett ändamålsenligt sätt. Den individuella upphovsrätten måste alltjämt vara lagstiftningens utgångspunkt. För att de moderna tekniska hjälpmedlen för kulturspridning skall kunna användas på områden där angelägna behov finnes, bör emellertid, i den mån det är förenligt med gällande konventioner, ökade möjligheter skapas att utnyttja skyddade verk utan individuellt samtycke från rättighetshavarna och mot att vederlag ges i kollektiva former. De problem som den nuvarande ordningen har inneburit för såväl upphovsmän och andra rättighetshavare som utnyttjare av deras verk bör genom sådana särordningar kunna bemästras.

En central uppgift i utredningsarbetet blir att göra en rimlig avvägning mellan upphovsmännens intresse av att få bestämma över sina verk och det allmänna intresset av att dessa kan användas utan onödiga hinder. Däremot är syftet självfallet inte att ge dem som kommersiellt utnyttjar upphovsrättsligt skyddade alster obehöriga fördelar på upphovsmännens bekostnad. Vidare bör man inte rubba de rättigheter av ideell karaktär som enligt gällande lagstiftning tillkommer upphovsmännen.

En annan angelägen uppgift blir att på sådana områden, där ett fritt utnyttjande av upphovsrättsligt skyddat material måste anses skada upphovsmännens ekonomiska intressen, finna administrativt enkla lösningar på regleringen av ersättningsfrågorna. Lösningarna bör innebära att det ekonomiska utbytet för upphovsmännen som grupp inte kommer att försämras och bör stå i överensstämmelse med den allmänna kulturpolitiken.

Det kan ifrågasättas om ett system med avtalslicens erbjuder den lämpligaste lösningen på frågan om ersättning till upphovsmännen för utnyttjande av deras verk. Skälen härtill är flera. Erfarenheterna av det svenska avtalet om skolornas grafiska och fotografiska mångfaldigande visar att ett sådant system medför omfattande administrativt arbete både för utnyttjaren, som förutsätts lämna vissa uppgifter om kopieringens omfattning, och för organisationer som företräder rättsinnehavarna (upphovsmän, förläggare, tidningsutgivare m. fl.). Det finns anledning anta att en avtalslösning på andra områden, exempelvis inom näringsliv och förvaltning, skulle medföra ännu större problem. På dessa områden finns flera parter på utnyttjarsidan. Det bör också beaktas att organisationsväsendet på upphovsmannasidan inte är utbyggt i samma utsträckning i de olika nordiska länderna. Särskilt när det gäller näringsliv och organisationer är förhållandena dessutom sådana att det knappast torde bli möjligt att enas om ett lika schabloniserat redovisningssystem som i det svenska skolavtalet. Att i den upphovsrättsliga lagstiftningen föra in föreskrifter om avtalslicens kan medföra ytterligare komplikationer, bl. a. om det behövs särskilda anordningar för att tillgodose upphovsmän som står utanför de avtalsslutande organisationerna. Med hänsyn till vad nu sagts kan det ifrågasättas om de administrativa kostnader som ett avtalslicenssystem för med sig kommer att stå i rimlig proportion till de fördelar som upphovsmännen – som grupp eller som individer – har av ett sådant system.

Det bör också övervägas vilka verkningar som nya lösningar kan få både för produktion och distribution av upphovsrättsliga skyddade verk.

Översynen bör avse inte bara upphovsmännens rättigheter utan också de förut nämnda s. k. närstående rättigheterna.

Som tidigare framhållits är möjligheterna för en mera grundläggande reform av upphovsrätten begränsade med hänsyn till de nordiska ländernas internationella konventionsförpliktelser på området. Förekomsten av ett internationellt rättssystem, som omfattar ett mycket stort antal stater, är av betydande värde för det internationella kulturutbytet och för skyddet av upphovsmännens intressen i främmande länder, och det bör inte komma i fråga att man bryter sig ur detta system. I överensstämmelse

härmed bör den aktuella översynen syfta till att undersöka vilka ändringar som kan genomföras inom ramen för nu gällande konventioner. Man bör emellertid under utredningsarbetet inte vara förhindrad att påtala behovet av ändringar i konventionerna.

En del av bestämmelserna i de nordiska ländernas upphovsrättslagar torde vara mera restriktiva än vad som krävs enligt gällande konventioner. Ordalagen i dessa synes nämligen i och för sig lämna utrymme för reformer i den riktning som åsyftas här och ger alltså vissa möjligheter att inom ramen för konventionstexterna anpassa lagstiftningen efter den rådande tekniska och samhälleliga utvecklingen. Mot denna bakgrund bör det övervägas om det finns behov för att införa en allmän bestämmelse om att upphovsrättsligt skyddade verk får mångfaldigas fritt, om detta inte gör intrång i verkets normala utnyttjande och inte heller oskäligt inkräktar på upphovsmannens intressen. Det torde bli nödvändigt att komplettera en sådan generell bestämmelse med specialregler för vissa praktiskt betydelsefulla områden. Vidare måste liksom nu regler ges t. ex. om citaträtt m. m. som nu behandlas i särskilda bestämmelser i Bernkonventionen.

På vissa områden som behandlas i upphovsrättskommitténs förslag föreligger ett behov att snabbt få till stånd nya lagregler. Detta gäller särskilt sådan fotokopiering och inspelning av TV-program som sker för undervisningsverksamhet. Dessa frågor bör därför tas upp särskilt och behandlas i annan ordning än den allmänna översynen av upphovsrättslagstiftningen. De riktlinjer som förut angivits bör emellertid gälla också denna del av arbetet.

Nordiska ministerrådets TV-kommitté har nyligen lagt fram ett betänkande (NU 19/74) "TV över gränserna". I betänkandet berörs bl. a. frågan om förbättrade möjligheter att motta utsändningar från andra nordiska länder. För att pröva bl. a. dessa frågor har ministerrådet tillsatt en särskild nordisk arbetsgrupp. Om särskilda skäl talar därför, bör de frågor som nu behandlas av arbetsgruppen senare kunna tas upp i samband med den allmänna revisionen av upphovsrätten.

I direktiven för den nordiska upphovsrättskommittén anges flera konkreta exempel på bestämmelser i upphovsrättslagen som kan kräva översyn. Både när det gäller dessa frågor och andra som har aktualiserats sedan direktiven tillkom bör reformarbetet ske i enlighet med de allmänna riktlinjer som har angetts i det föregående. Särskild uppmärksamhet bör ägnas de problem av praktisk natur som uppkommer när ett verk har flera upphovsmän, en situation som blivit alltmer vanlig genom att många skyddade prestationer utförs i någon form av team-work. Frågan om upphovsrättens övergång i anställningsförhållanden bör övervägas. De särskilda upphovsrättsliga frågor som aktualiseras av möjligheterna att bearbeta verk med hjälp av modern databehandlingsteknik bör också uppmärksammas. Detsamma gäller beträffande nya spridningsformer för radio- och TV-program, t. ex. kommunikationssatelliter och kabel-TV.

Den uppräkning av olika frågor som här har skett är inte uttömmande. Den allmänna översyn av upphovsrätten som nu skall ske bör innefatta en systematisk genomgång av lagstiftningen på området. Oavsett att ett huvudsyfte med den allmänna översynen är att underlätta tillgången till upphovsrättsligt skyddade verk, bör det vara möjligt under utredningsarbetet att på sådana områden, där särskilda behov föreligger, föreslå förbättringar av upphovsmännens rättigheter.

Utredningsarbetet bör inte vara strikt begränsat till vad som ligger inom ramen för den nuvarande upphovsrättsliga lagstiftningen. Det bör vara möjligt att ta upp och föra fram förslag även till åtgärder av annan typ som är ägnade att tillgodose de reformönskemål som har berörts i det föregående.

Ministerrådet uttalade i sitt beslut att arbetet på en allmän översyn av upphovsrätten i fortsättningen borde bedrivas i form av nationella kommittéer. I enlighet härmed bör särskilda sakkunniga tillkallas för att göra en översyn av den svenska upphovsrättsliga lagstiftningen enligt de riktlinjer som ministerrådet har dragit upp.

I ministerrådets beslut uttalades vidare att ordförandena i de nationella kommittéerna borde bilda ett särskilt arbetsutskott med uppgift att samordna

utredningsarbetet i de olika länderna. I beslutet framhölls också att kommittéerna borde sträva efter lösningar som är likartade i sak och efter att uppnå enighet i tolkningen av gällande konventioner på området. I anslutning härtill vill jag understryka vikten av att den svenska utredningen arbetar i nära samverkan med de andra nordiska utredningsorganen i syfte att, så långt det är möjligt, vidmakthålla den enhetlighet i den nordiska lagstiftningen som finns på detta område. Enligt ministerrådets beslut åligger det arbetsutskottet att fortlöpande underrätta ministerrådet om utredningsarbetets gång.

Som framgår av vad som förut har anförts har ministerrådet funnit att vissa av de frågor som berörs i den nordiska upphovsrättskommitténs betänkande, nämligen frågorna om fotokopiering och inspelning av TV-program som sker för undervisningsverksamhet, bör tas upp särskilt och behandlas i annan ordning än den allmänna översynen av upphovsrättslagstiftningen. Även dessa frågor bör tas upp av de svenska sakkunniga. I denna del bör utredningsarbetet bedrivas skyndsamt och de sakkunniga bör redovisa sina förslag i dessa frågor i delbetänkande.

De sakkunniga bör tills vidare inte ta upp de frågor som nu behandlas av nordiska ministerrådets arbetsgrupp för nordiskt TV-samarbete.

Vid de kontakter som har tagits med organisationerna på det upphovsrättsliga området efter ministerrådets beslut har – förutom synpunkter på de antagna riktlinjerna för reformarbetet – framkommit en del önskemål om åtgärder som enligt organisationerna bör uppmärksammas under det kommande utredningsarbetet. Andra önskemål och synpunkter förelåg redan tidigare. Jag ser inte någon anledning att ta upp och kommentera dessa nu. Jag vill erinra om att de av ministerrådet antagna riktlinjerna inte innebär några begränsningar såvitt avser de frågor som kan tas upp under utredningsarbetet. Vidare är riktlinjerna öppna och innebär inte att några vägar avvisas för att nå de syften som anges.

Bortsett från de frågor som, i enlighet med vad jag har angett tidigare, skall behandlas med förtur bör utredningsarbetet inledas med en närmare kartläggning av de problem och frågeställningar som översiktligt har angetts i riktlinjerna. Denna kartläggning bör naturligtvis ske i nära kontakt med berörda organisationer på upphovsrättens område liksom med dem som i större omfattning utnyttjar upphovsrättsligt skyddade verk och prestationer.

Utöver dessa påpekanden krävs inte några särskilda direktiv för de sakkunniga.

5. Översyn av lagstiftningen om personorienterad ADB-information m. m.

Beslut vid regeringssammanträde 1976-03-11.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Geijer, anför.

Den moderna teknologin, främst ADB-tekniken, har medfört en omvälvning av informationsbehandlingen. Den nya tekniken har efter hand fått allt större betydelse för administration, samhällsplanering, forskning och industri. Utvecklingen måste sägas till övervägande delen ha varit till fördel för samhälle, näringsliv och enskilda. Helt naturligt har den emellertid inte

kunnat förlöpa problemfritt. Styrande och kontrollerande insatser från samhällets sida har här som i andra liknande sammanhang visat sig nödvändiga. På grundval av olika utredningar om problem som är förbundna med datoranvändningen har statsmakterna lagstiftat på området och vidtagit andra åtgärdet.

Störst intresse hos allmänheten har säkerligen datortekniskens inverkan på den personliga integriteten tilldragit sig. Detta har sin förklaring i att ADB-tekniken bör det möjligt att samla in, bevara och bearbeta data i en omfattning och med en snabbhet som inte har motsvarighet i fråga om manuell informationshantering. Registrering av persondata med hjälp av ADB kan därför innebära eller i varje fall uppfattas som ett otillbörligt intrång i den enskildes integritetssfär.

Frågan om skyddet för privatlivet vid ADB-registrering uppmärksammades ganska tidigt i vårt land. Den år 1969 tillkallade offentlighets- och sekretesslagstiftningskommittén fick sålunda i uppdrag att överväga frågan om lagstiftning rörande personorienterad ADB-information. Utredningen presenterade sitt arbete i denna del i ett betänkande år 1972, och under våren 1973 antog riksdagen ett förslag till en särskild datalag (prop. 1973:33, KU 19, rskr 131). Datalagen blev internationellt sett ett pionjärverk på sitt område.

Enligt datalagen (1973:289) får register som förs med hjälp av ADB och som innehåller personuppgifter inte inrättas eller föras utan tillstånd av en särskild myndighet, datainspektionen. Tillstånd skall meddelas, om det saknas anledning anta att otillbörligt intrång i registrerads personliga integritet skall uppkomma. Vissa omständigheter som skall beaktas vid tillståndsprövningen har särskild angetts i datalagen. I stor omfattning har emellertid överlämnats åt praxis att bestämma principerna för tillståndsgivningen. I samband med att datainspektionen beviljar tillstånd till ett personregister skall den också meddela de föreskrifter som behövs för att förebygga otillbörligt integritetsintrång. Datalagen är tillämplig på både statliga, kommunala och enskilda personregister. Kravet på tillstånd från datainspektionen gäller dock inte personregister som inrättats genom beslut av riksdagen eller regeringen. Beträffande sådana register skall emellertid yttrande från datainspektionen inhämtas före beslutet. Datainspektionen utövar tillsyn över datorförda personregister och kan i efterhand ingripa med ändrade eller nya föreskrifter. I sista hand kan inspektionen återkalla meddelat tillstånd. Datainspektionens beslut kan överklagas hos regeringen. – Tillståndssystemet för personregister började tillämpas den 1 juli 1974.

Bestämmelserna i datalagen till skydd för den personliga integriteten vid hanteringen av persondata kompletteras såvitt gäller yrkesmässig kreditupplysningsverksamhet av den särskilda regleringen i kreditupplysningslagen (1973:1173). Denna lag är, till skillnad från datalagen, tillämplig också på personupplysningar som registreras på annat sätt än genom ADB. Också inkassolagen (1974:182) hör till den under senare år tillkomna lagstiftning som syftar till att skydda integriteten.

I en nyligen framlagd proposition (1975/76:160) om nya grundlagsbestämmelser om allmänna handlingars offentlighet har föreslagits föreskrifter om när en ADB-upptagning är allmän handling vilka i viss mån gör det möjligt att begränsa tillgången till känsliga persondata. Förslaget grundar sig på offentlighets- och sekretesslagstiftningskommitténs slutbetänkande (SOU 1975:22) Lag om allmänna handlingar.

Vid tillkomsten av datalagen gjordes både i propositionen och i konstitu-

tionsutskottets betänkande uttalanden av innebörd att lagen såsom ett förstlingsverk på sitt område inom ganska snar framtid kunde behöva ändras och kompletteras. Frågor om registrering av persondata har också efter den tidpunkt då datalagen beslutades rönt omfattande uppmärksamhet. Den allmänna debatten i ämnet har varit livlig, särskilt i anslutning till olika avgörande om tillämpning av datalagen. Inom myndigheter och kommittéer har utförts utredningsarbete som på olika sätt har berört skyddet för den personliga integriteten vid datahantering. Inte minst i riksdagen har datafrågorna tilldragit sig stort intresse, och åtskilliga motioner i ämnet har väckts under de gångna tre åren.

Med anledning av de motioner som väcktes vid 1975 års riksmöte förklarade konstitutionsutskottet (1975:11) att det med hänsyn till den snabbhet som präglar utvecklingen på datateknikens område var väsentligt att en allmän utvärdering av datalgen kom till stånd så snart ett tillräckligt erfarenhetsmaterial förelåg. Det utredningsarbete som redan hade bedrivits hade enligt utskottet gjort det möjligt att göra en samlad översyn av datalagen. Utskottet nämnde särskilt en av datainspektionen under år 1975 planerad genomgång och redovisning av de erfarenheter som inspektionen hittills hade vunnit av tillämpningen av datalagen. Utskottet fann att en särskild parlamentarisk utredning med företrädare för de i riksdagen representerade politiska partierna borde tillsättas med uppgift att göra en sådan allmän översyn. Självfallet skulle, tillade utskottet, den nämnda genomgången och redovisningen av datainspektionens erfarenheter av datalagens tillämpning komma att utgöra ett viktigt arbetsmaterial för den förordade utredningen. – Riksdagen följde utskottets förslag (rskr 1975:103).

Datainspektionen har den 24 november 1975 till regeringen avlämnat den av utskottet nämnda redogörelsen för erfarenheter av datalagens tillämpning.

Såvitt kan bedömas är de hittillsvarande erfarenheterna av datalagen i det väsentliga goda. Lagens regler synes ha fyllt sin funktion att skydda den personliga integriteten vid personregistrering med hjälp av ADB utan att därför på det hela taget bli betungande för registeranvändarna. Till det goda resultatet har bidragit datainspektionens smidiga och obyråkratiska sätt att handlägga tillståndsärendena. Inte desto mindre delar jag uppfattningen att det är befogat att företa en allmän översyn av datalagen. Jag föreslår att en parlamentarisk kommitté nu tillkallas för denna utredningsuppgift.

Det är mellertid inte endast datoranvändningens konsekvenser för personlighetsskyddet som kräver statsmakternas särskilda uppmärksamhet. En annan betydelsefull fråga gäller datoriseringens sätt att påverka offentlighetsprincipen. Denna princip innebär att allmänheten har fri tillgång till information som i en eller annan form finns dokumenterad hos myndigheterna. Hittills har principen huvudsakligen haft tillämpning på koventionella handlingar. Utvecklingen under senare år har emellertid inneburit att myndigheterna i allt större omfattning har övergått till att lagra information på ADB-medier. Följden härav kan bli att allmänhetens tillgång till information i det allmännas förvar försämras. Information som är lagrad maskinellt är nämligen i allmänhet svårare att identifiera och avgränsa än uppgifter i handlingar av traditionellt slag. Bristen på fackkunskap om ADB-teknik blir vidare för många ett faktiskt eller ett upplevt hinder att ta del av offentliga ADB-upptagningar hos myndigheterna. Redan önskemålet om att användningen av den nya tekniken för informationsbehandling inte får

urholka offentlighetsprincipen kan alltså påkalla särskilda åtgärder. Datainspektionen har i sin tidigare nämnda redogörelse pekat på datoriseringens negativa inverkningar för offentlighetsprincipen.

Enligt min mening finns det emellertid goda skäl att sätta målet något högre än att upprätthålla nuvarande standard i fråga om möjligheterna att ta del av myndigheternas information. Den återkommande diskussionen kring integritetsfrågorna undanskymmer lätt det förhållandet att datortekniken, rätt utnyttjad, positivt kan främja den allmänna upplysningens och den informerade debattens sak. Det ligger väl i linje med de motiv som bär upp offentlighetsprincipen att söka ta i anspråk den nya teknikens resurser för att om möjligt öka tillgängligheten hos den information som finns samlad hos samhällsorganen. En sådan informationsförmedling skulle givetvis få sitt främsta värde för partier, intresseorganisationer och andra sammanslutningar och för massmedierna, men skulle därmed också tjäna allmänhetens intresse.

De nu berörda frågorna har jag nyligen behandlat i propositionen 1975/76:160 om nya grundlagsbestämmelser angående allmänna handlingars offentlighet. Som framgår av vad jag där yttrade genomfördes redan åren 1973–1974 sådana ändringar i tryckfrihetsförordningen att grundlagsreglerna om allmänna handlingar anpassades till den nya tekniken att lagra information. Vad som föreslås i propositonen om tillgången till myndigheternas ADB-upptagningar bygger i det väsentliga på 1973–1974 års lagstiftning, låt vara att förslaget i några hänseenden kan leda till större öppenhet. Som jag uttalade i propositionen kan emellertid den hittills beslutade och föreslagna lagstiftningen angående de tekniska upptagningarna på sikt inte anses tillräcklig för att tillgodose offentlighetssynpunkterna, i varje fall inte om man syftar till mera än att i stort bevara rådande möjligheter att tillgodogöra sig de allmänna organens information. Beslut om ytterligare åtgärder måste emellertid föregås av särskild utredning. Jag förordar att en sådan kommer till stånd.

Det är uppenbart att förslag som syftar till att ge offentlighetsprincipen ett mera reellt innehåll beträffande ADB-lagrad information inte får utformas så att de hotar integriteten för dem som är upptagna i personregister. Jag föreslår bl. a. med hänsyn till detta samband att den senast nämnda utredningsuppgiften lämnas åt den kommitté som enligt vad jag tidigare har sagt bör se över lagstiftningen om skydd för persondata.

Det kan visa sig lämpligt att senare ge kommittén ytterligare någon utredningsuppgift som gäller offentlighet och sekretess i den offentliga förvaltningen och som har nära samband med kommitténs övriga utredningsuppdrag. Jag får anledning att återkomma härtill i det följande.

Innan jag ytterligare diskuterar utredningsuppgifternas innebörd, skall jag ta upp frågan om hur utredningsarbetet bör läggas upp.

Som redan har nämnts föreligger ett mångskiftande material som underlag för övervägandena om skyddet för privatlivet i samband med personregistrering. Främst i åtanke kommer de förslag som har förts fram i riksdagsmotioner samt i den allmänna debatten. Allt talar för att denna debatt kommer att fortgå kontinuerligt under lång tid framöver. Under sådana omständigheter är det enligt min mening angeläget att utredningsarbetet bedrivs under stor öppenhet och, i det inledande skedet, utan att kommittén binds till vissa uppslag eller lösningar. Dessa önskemål kan tillgodoses, om arbetet planeras i enlighet med den nya modell för uppläggningen av utredningsverksamhet som har förordats för vissa fall i Rapport om utredningsväsendet (Ds Ju

1975:14). Med denna modell som förebild föreslår jag att kommittén får i uppdrag att i en första etapp klarlägga, systematisera och sovra föreliggande material och synpunkter i fråga om integritetsskyddet. De förslag som synes fruktbara att utveckla bör ställas samman till alternativa lösningar. Arbetet i den första etappen bör avslutas med att dessa lösningar presenteras i en offentlig diskussionspromemoria. Denna bör, om möjligt, föreligga under första halvåret 1977. Efter eventuell remissbehandling av promemorian får frågan om tilläggsdirektiv med närmare anvisningar för det fortsatta utredningsarbetet anmälas för regeringen. Enligt min mening behöver man inte befara att det nu angivna förfarandet skall leda till fördröjning i utredningsarbetet. Snarare har man anledning att räkna med att det medverkar till att kommittén kan lägga fram ett väl genomlyst slutförslag. Uppläggningen underlättas av att kommittén har utredningsuppgifter som sinsemellan är avgränsbara och åtminstone delvis kan behandlas oberoende av varandra. Kommittén bör därför disponera arbetet så att den i det inledande skedet ägnar sin tid åt frågorna om integritetsskyddet och först sedan den tidigare nämnda promemorian har färdigställts tar itu med den uppgift som gäller förstärkningen av offentlighetsprincipen.

Med min nu angivna inställning till hur utredningsarbetet bör läggas upp saknar jag självfallet anledning att vid detta tillfälle närmare diskutera vilka riktlinjer som kommittén bör följa i sitt arbete med frågorna om personlighetsskyddet vid dataregistrering. Jag nöjer mig med att föreslå ramar för kommittens arbete i denna del och att fästa uppmärksamheten på vissa betydelsefulla problem.

Kommitténs uppgift kan allmänt beskrivas så att den skall överväga den rättsliga regleringen av skyddet för den personliga integriteten i samband med registrering av personuppgifter.

I första hand bör kommittén undersöka de problem som hänger samman med användningen av ADB-tekniken. Den bör emellertid kunna pröva också behovet av offentlig kontroll av sådan registrering av persondata som görs med annan teknik än den elektroniska eller som sker rent manuellt men avser särskilt integritetskänsliga uppgifter.

Riksdagens begäran om utredning avser en allmän översyn av datalagen. Regleringen i denna lag bör också utgöra basen för kommitténs överväganden. Hinder bör dock inte föreligga mot att kommittén föreslår lagstiftning vid sidan av en allmän datalag, t. ex. speciallagar om personregistrering inom vissa sektorer, eller överväger behovet av ändringar i redan gällande författningar som reglerar särskilda personregister.

Datoriseringen inom näringslivet påverkar förhållandena inom arbetslivet på ett avgörande sätt. Spörsmål som gäller de anställdas personliga integritet, t. ex. deras medverkan vid prövningen av frågan om tillstånd till personregister vid företag, faller givetvis inom kommitténs utredningsuppdrag. ADB-teknikens verkningar sträcker sig emellertid betydligt längre och gäller sådana grundläggande spörsmål som omställning inom arbetsmarknaden, företagsdemokrati, arbetsmiljö, arbetsprestationer och arbetstillfredsställelse. Jag behöver knappast påpeka att man här står inför problem som kan komma att kräva insatser från samhällets sida. Dessa problem är emellertid så artskilda från integritetsfrågorna och så omfattande att de inte bör bli föremål för utredning i detta sammanhang. Det kan f. ö. finnas skäl att avvakta initiativ från den fackliga rörelsen som under senare tid har ägnat frågorna om arbetslivets datorisering ett betydande intresse. Genom den nya lagstiftning om medbestämmanderätt på arbetsplatsen som f. n. förbereds kommer

arbetstagarorganisationerna att få ökade möjligheter att påverka utvecklingen på området.

Frågan om organisationsformen för den offentliga datorverksamheten prövas av datasamordningskommittén (Fi 1971:03). Denna kommitté väntas under året avge sitt slutbetänkande. Det bör under sådana omständigheter falla utanför den nu föreslagna kommitténs uppdrag att överväga frågan om strukturen för de statliga ADB-systemen. Även säkerhetsfrågor i samband med datorbehandling omfattas av datasamordningskommitténs uppdrag. Kommittén samarbetar på detta område med statskontoret. Arbetet avser studier av den fysiska säkerheten, av tekniska metoder att skydda data i samband med driften av ADB-system, av säkerheten i datamaskinernas funktion och av producerade datas kvalitet. Inte heller dessa frågor har den nya kommittén anledning att penetrera.

Av väsentlig betydelse för frågan om vilket skydd som tillkommer data i personregister inom den offentliga sektorn är givetvis den allmänna rättsliga regleringen av den muntliga och den skriftliga sekretessen i förhållande till allmänheten och till andra myndigheter än dem som i första hand disponerar över uppgifterna. Denna reglering får sin särskilda prägel av den i vårt land rådande offentlighetsprincipen. Förslag till helt ny sekretesslagstiftning har nyligen lagts fram av två kommittéer. Offentlighets- och sekretesslagstiftningskommittén har sålunda i sitt slutbetänkande föreslagit en lag som anger vilka begränsningar som skall gälla i rätten att ta del av allmänna handlingar, däri inbegripet ADB-upptagningar. Tystnadspliktskommittén (Ju 1975:3) har i sitt betänkande (SOU 1975:102) Tystnadsplikt och yttrandefrihet lagt fram förslag till en lag om offentliga funktionärers tystnadsplikt. Båda förslaget innehåller bestämmelser också om sekretessen mellan myndigheter. På grundval av kommittéförslagetn och remissyttrandena över dem förbereds f. n. inom justitiedepartementet en proposition om lagstiftning om handlingssekretess och tystnadsplikt i offentlig verksamhet. I väntan på resultatet av detta arbete bör den kommitté som jag nu föreslår tills vidare inte närmare syssla med hithörande lagstiftningsfrågor. Det kan emellertid senare visa sig lämpligt att åt kommittén uppdra att göra en fördjupad undersökning i visst hänseende, t. ex. angående sekretessen mellan myndigheter. Till undvikande av missförstånd vill jag tillägga att kommittén naturligtvis i full utsträckning skall kunna överväga frågor om samkörning mellan olika ADB-register och sådana andra spörsmål om utväxling av data som hänger samman med att viss informationsteknik kommer till användning.

Vad härefter gäller utredningsarbetets allmänna inriktning inom den i det föregående uppdragna ramen bör målet vara det dubbla att å ena sidan ytterligare stärka skyddet för den personliga integriteten och att å den andra nyansera regleringen så att denna inte onödigtvis leder till hinder eller olägenheter i allmän eller enskild verksamhet.

Datalagen bygger på en ordning med krav på tillstånd för ADB-förda personregister. Kommittén kan ha anledning att överväga om inte tillståndskravet i något hänseende kan modifieras. I princip bör det emellertid stå kvar också för framtiden. Som har nämnts tidigare är förutsättningarna för att tillstånd skall meddelas f. n. ganska obestämt angivna i datalagen. Med tanke på att lagstiftningen avsåg ett helt nytt rättsområde stod någon annan lösning än den valda knappast till buds vid datalagens tillkomst. När nu snart ett par års erfarenhet föreligger av vilka problem som aktualiseras vid tillståndsprövningen bör enligt min mening allvarligt prövas om inte de grunder efter vilka denna skall ske kan anges med större utförlighet i datalagen. Det rör sig

här i vissa hänseenden om avvägningar som rätteligen bör ankomma på den lagstiftande församlingen och inte på rättstillämpande myndigheter. Jag skall i det följande peka på ett par frågor som kan förtjäna att uppmärksammas i lagstiftningen.

Datalagen förutsätter att viss mycket känslig personinformation får registreras om ett starkt samhälleligt eller annat allmänt intresse påkallar det. I övrigt ges ingen ledning i datalagen om vilken betydelse som skall tillmätas behovet av ett register vid tillståndsprövningen. En viktig uppgift för kommittén bör vara att söka närmare ange hur behovet av ett ifrågasatt register skall påverka prövningen och på vilken nivå denna bedömning skall göras.

Frågan vilken betydelse som skall tillmätas intresset av ett ett visst register kommer till stånd kan aktualiseras bl. a. för register inom den vetenskapliga forskningen, särskild samhällsforskningen. Inte sällan kan det bli nödvändigt att göra en avvägning mellan å ena sidan det värdefulla underlag för forskning och reformarbete som studier med inslag av persondata kan ge och å andra sidan integritetskraven. Från forskarhåll har uttalats farhågor för att den nuvarande ordningen skulle kunna hota forskningens frihet och oberoende. Kommittén bör överväga vad som kan göras för att man skall kunna försäkra sig om att sådana konsekvenser inte uppstår. Utgångspunkten bör dock självfallet vara att forskningen såväl som annan verksamhet i samhället skall bedrivas under tillbörlig respekt för enskildad privatsfär. I sammanhanget vill jag nämna att kommittén kan ha anledning beakta behovet av särskilda regler för forskning och statistikproduktion också i fråga om tillståndsproceduren och i andra liknande hänseenden.

En under senare tid särskilt diskuterad fråga gäller tillåtligheten av register som upptar stora delar av befolkningen inom hela landet eller inom visst område. Behovet av reglering torde i första hand gälla de enskilda ocb kommunala sektorerna, eftersom inrättandet av statliga befolkningsregister i flertalet fall förutsätter direkt eller indirekt ställningstagande från statsmakternas sida. Den nu berörda frågan faller under kommitténs uppdrag. Jag vill emellertid erinra om vad jag har uttalat i annat sammanhang, nämligen att det kan visa sig lämpligt att, i syfte att begränsa antalet personregister av totalkaraktär, göra en provisorisk ändring i datalagen i samband med beslut om ett centralt statligt personregister för adressaktualisering, personnummersättning och urvalsdragning. Förslag om ett sådant register kan väntas bli förelagt riksdagen under hösten 1976. Frågan om en provisorisk ändring i datalagen kommer att övervägas inom justitiedepartementet.

Utöver vad jag har angett i det föregående bör kommittén givetvis överväga de spörsmål som konstitutionsutskottet i sitt av riksdagen godkända betänkande särskilt har nämnt, nämligen frågor om sekretessregler för datorlagrade personregister av olika slag, om behandlingen av långtidsförvarade personregister hos statistiska centralbyrån och andra registerförare, om informationen till intervjuade vid intervjuundersökningar, om användningen av mjukdata, om rätten för registrerade att erhålla registerutdrag, om försäljningen av datorlagrade personuppgifter för kommersiellt bruk och om handläggningen i fråga om personregister som inrättas genom beslut av riksdagen eller regeringen. Ytterligare ett spörsmål som bör komma under kommitténs bedömning gäller lämpligheten av en medborgarkontroll över statliga datasystem i form av särskilda ansvarsnämnder. Riksdagen har begärt att frågan härom skall utredas (SkU 1975:32, rskr 230).

Till den gjorda uppräkningen vill jag göra endast följande kommentarer.

Att frågan om utformningen av den allmänna sekretesslagstiftningen faller vid sidan av kommitténs uppdrag har jag redan nämnt. Beträffande datorlagrad personinformation som är hänförlig till statistikproduktion har statistiska centralbyrån i samarbete med datainspektionen och riksarkivet övervägt frågor om gallringsbestämmelser, förstöring, avidentifiering och kryptering. Kommittén bör i sitt arbete beakta resultatet av denna utredning, som väntas föreligga inom kort. Vad slutligen angår den ordning som skall gälla för beslut om statliga personregister vill jag erinra om det i och för sig självklara kravet att beslutsordningen måste stå i överensstämmelse med de grundläggande principerna för befogenhetsfördelningen mellan olika statsorgan sådana de framgår av regeringsformen.

Uppräkningen i det föregående av frågor som bör komma under kommittén prövning är som nämnts inte uttömmande. Också andra förslag som gäller skyddet för den personliga integriteten i samband med registreringen av persondata bör övervägas under utredningsarbetet, i den mån inte annat följer av de förbehåll som jag tidigare har gjort.

Utnyttjandet av datorer inom administration och näringsliv är en internationell företeelse. En följd härav är att information förs över från ett land till ett annat för ADB-behandling. Sådan överföring underlättas genom användning av telekommunikationer. Dataflödet över gränserna kommer att öka i takt med den pågående datoriseringen, den tekniska utvecklingen och de allt livligare internationella förbindelserna inom skilda områden. Denna internationella datatrafik ger upphov till åtskilliga problem. I detta sammanhang är det främst två företeelser som är av intresse. Å ena sidan är det angeläget att förebygga s. k. dataflykt, dvs. överflyttning av databehandling till annat land i syfte att undgå hemlandets strängare lagstiftning, i första hand då den som avser att bereda skydd för den personliga integriteten. Å andra sidan är det önskvärt att rutinmässig och från integritetssynpunkt ofarlig datatransmission över gränserna inte hindras eller försvåras. Risken härför blir större, om staterna inför datalagstiftning med inbördes skiftande innehåll.

De nu berörda problemen kräver för sin lösning internationellt samarbete. Ett sådant har redan inletts inom Europarådet och OECD. Nordiska ämbetsmannakommittén för lagstiftningsfrågor har beslutat tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att studera frågorna och kartlägga behovet av en nordisk konvention på dataområdet. Ett nordiskt samarbete torde ha särskilda utsikter att bli fruktbart. Bl. a. är det tänkbart att en viss samordning av de nordiska ländernas datalagstiftning kan komma till stånd. Enligt min mening bör dessa och andra internationella överläggningar från svensk sida bedrivas i nära kontakt med den kommitté som skall se över datalagstiftningen. Det torde också få bli en uppgift för kommittén att lägga fram förslag till de lagbestämmelser som föranleds av internationella överenskommelser eller som annars påkallas av hänsyn till den internationella datatrafiken.

Jag skall härefter med några ord beröra den utredningsuppgift som gäller offentlighetsprincipen, nämligen frågan om förbättrad tillgång till myndigheternas ADB-material.

Målsättningen för utredningens arbete med denna fråga har jag angett i det föregående: att såvitt möjligt göra den information som hos det allmänna är lagrad på ADB-medier mera lättillgänglig för allmänheten så att den i ökad omfattning kan komma samhällsdebatt och forskning till del. I första hand bör kommittén kartlägga vilka medel som står till buds för att öka tillgången till de datorlagrade informationen. Åtgärder av flera olika slag torde här komma i fråga.

Åtskilliga svårigheter och komplikationer är emellertid förenade med en mera aktiv informationsförmedling. De måste givetvis uppmärksammas under utredningsarbetet. En självklar utgångspunkt är sålunda att de krav som kan ställas på myndigheterna inte får leda till att deras egna arbetsuppgifter blir eftersatta. Kostnadsfrågorna måste också beaktas. Det är rimligt att tjänster inte skall tillhandahållas utan kostnadstäckning från beställaren. Vidare måste tillses att en ökad öppenhet inte får till följd att skyddet för den individanknytna personinformationen försvagas. Kommittén torde också behöva överväga vilka begränsningar som i sammanhanget behövs för att hindra ett oönskat utnyttjande av det allmännas ADB-material för rent kommersiella syften.

Det är tydligt att en vidgad reell offentlighet kring ADB-informationen kräver insatser och avvägningar på lång sikt. Man får därför inte låsa fast de nya åtgärderna i stela rättsliga former. En del av åtgärderna är f. ö. av det slaget att de över huvud taget inte lämpar sig för lagstiftning. En annan sak är att fördelar möjligen skulle kunna uppnås genom en lagteknisk särreglering av ADB-medierna i TF, där de både f. n. och enligt prop. 1975/76:160 är samordnade med konventionella handlingar. Förslag i denna riktning har förts fram av datainspektionen. Kommittén bör vara oförhindrad att pröva frågan om särskilda grundlagsbestämmelser för ADB-upptagningarna. Enligt min mening bör man dock gå ifrån nuvarande systematik endast om en annan lagteknisk lösning framstår som klart överlägsen.

6. Expertorgan för bokförings- och redovisningsfrågor

Beslut vid regeringssammanträde 1976-03-25.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Geijer, anför.

Riksdagen har den 24 mars 1976 antagit en ny bokföringslag som skall träda i kraft den 1 januari 1977 (prop. 1975:104, LU 1975/76:15, rskr 1975/76:205). I samband därmed godkände riksdagen det i budgetpropositionen (prop. 1975/76:100 bilaga 4 avsnitt G 7) framlagda förslaget att inrätta en bokföringsnämnd från den 1 juli 1976. Riksdagen bemyndigade samtidigt regeringen att vid nämnden inrätta en ordinarie tjänst som chef för nämndens kansli med beteckningen r samt anvisade till bokföringsnämnden för budgetåret 1976/77 ett förslagsanslag av 500 000 kr.

Bokföringsnämnden skall bestå av ordförande och nio ledamöter. Samtliga förordnas av regeringen, ledamöterna efter förslag av bl. a. organisationer som berörs av den nya lagstiftningen.

I budgetpropositionen konstaterades att det ankommer på regeringen att meddela närmare föreskrifter om nämndens verksamhet. En del synpunkter på nämndens arbetsuppgifter lämnades emellertid. Arbetsuppgifterna kan sammanfattas i följande punkter.

Nämnden skall

– efter samråd med branschorganisationer och myndigheter tillhandahålla anvisningar för bokföringsskyldighetens fullgörande i rörelser av olika slag och storlek,

– följa utvecklingen av redovisningspraxis och verka för utvecklingen av god redovisningssed, bl. a. genom att precisera innebörden av detta begrepp i olika sammanhang,

- medverka i utarbetandet av anvisningar för datorbaserad redovisning,
- utarbeta rekommendationer beträffande företagens offentliga redovisning,
- följa tillämpningen av utfärdade rekommendationer,
- samarbeta med organisationer på redovisningens och näringslivets områden samt stödja deras insatser på redovisningsområdet,
- medverka till åtgärder i fråga om information och utbildning på bokförings- och redovisningsområdet,
- uppmärksamma behoven av provningar av och normer för tekniska hjälpmedel på bokföringsområdet, och
- även i övrigt fullgöra uppgifter på redovisningens område.

Bokföringsnämnden skall utgöra en fristående myndighet. För att nämndens verksamhet skall bli meningsfull och resultatgivande krävs ett kvalificerat förberedelsearbete. Detta faller på föredraganden i nämnden, chefen för nämndens kansli.

Förutom att kanslichefen leder kansliets arbete och svarar för att nämndens beslut verkställs måste han sålunda bl. a.

- kartlägga de bokförings- och redovisningsproblem som möter i företag med olika storlek och verksamhet,
- utarbeta förslag till anvisningar för olika rörelser hur bokföringsskyldigheten skall fullgöras (här ingår bl. a. kortfattad beskrivning över vad bokföringsskyldigheten innefattar, hur verifikationshanteringen ordnas, hur bokföringssystem läggs upp och hur bokslutshandlingar upprättas),
- vid fullgörande av nämnda uppgifter särskilt beakta de krav som måste uppställas vid datorbaserad redovisning,
- söka kontakt med och fortlöpande samråda med olika branschorganisationer inom näringslivet,
- hålla sig ajour med utvecklingen av god redovisningssed,
- utarbeta förslag till redovisningsnormer i vissa ej lagreglerade frågor,
- företa de utredningar i övrigt inom redovisningsområdet som kan finnas påkallade.

Som har framhållits i budgetpropositionen är det nödvändigt att förberedelser på det praktiska planet vidtas på ett tidigt stadium, om den nya lagstiftningen skall få full genomslagskraft redan från början. Det finns behov av information i synnerhet för nytillkommande bokföringsskyldiga. I propositionen om bokföringslag förutsätts också att branschanpassade anvisningar och hjälpmedel för bokföringen finns tillgängliga för småföretagarna när bokföringslagen träder i kraft. För att så snabbt som möjligt få igång arbetet med information, anvisningar och föreskrifter är det därför lämpligt att de arbetsuppgifter nämnden skall få fullgörs före den 1 juli 1976 av en särskild kommitté. Jag förordar därför att sakkunniga nu tillkallas för att fullgöra dessa arbetsuppgifter.

Kommitténs sammansättning bör vara densamma som nämndens. Till sekreterare åt kommittén bör om möjligt utses den som kan förväntas bli chef för nämndens kansli.

Kommitténs arbete bör främst inriktas på frågor som sammanhänger med näringsidkarnas anpassning till den nya bokföringslagen. I samråd med branschorganisationer och myndigheter bör sålunda bl. a. underlag för kursverksamhet tas fram samt beskrivning av förenklade bokföringsrutiner och blanketter för företag med olika storlek och verksamhet utarbetas.

De sakkunniga bör vidare närmare utreda bokföringsnämndens arbetsformer samt i övrigt ta upp frågor som berör nämndens verksamhet.

7. Lagstiftningen om förmögenhetsbrott

Beslut vid regeringssammanträde 1976-03-25.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Geijer, anför.

Bestämmelserna om förmögenhetsbrott fick sitt nuvarande innehåll i huvusak genom 1942 års partiella straffrättsreform av 1864 års strafflag. Denna reform byggde på ett förslag (SOU 1940:20) som hade utarbetats av straffrättskommittén under 1930-talet. Bestämmelserna om förmögenhetsbrotten fördes sedan i stort sett oförändrade över från strafflagen till brottsbalken (BrB) och återfinns nu i dess 8 kap. (stöld, rån och andra tillgreppsbrott), 9 kap. (bedrägeri och annan oredlighet), 10 kap. (förskingring och annan trolöshet), 11 kap. (gäldenärsbrott), samt 12 kap. (skadegörelsebrott).

Förmögenhetsbrotten intar en central plats i straffrättssystemet och dominerar bland brottsbalksbrotten. Av de ca 39 000 personer som år 1974 dömdes till påföljd för brottsbalksbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende) var det i ca 27 000 fall fråga om förmögenhetsbrott.

Av de för brottsbalksbrott dömda personerna erhöll 5 752 frihetsberövande påföljd (fängelse, ungdomsfängelse eller internering). 3 214 av dem hade begått förmögenhetsbrott.

10 490 personer dömdes till villkorlig dom eller skyddstillsyn. Av dem hade 8 825 begått förmögenhetsbrott.

17 895 personer dömdes till böter. Av dem hade 11 146 begått förmögenhetsbrott.

Nämnas bör också att år 1974 meddelades åtalsunderlåtelse för 14 337 personer som hade förövat brottsbalksbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende). I 13 131 fall var det fråga om förmögenhetsbrott.

De centrala förmögenhetsbrotten i BrB indelas i regel i tre grader, en för medelsvåra fall (fängelse i högst två år), en för grova fall (fängelse i minst sex månader och högst sex år) samt en för ringa fall (böter eller fängelse i högst sex månader). De praktiska konsekvenserna av denna uppdelning av brotten hänger givetvis samman med hur man i brottsbeskrivningarna och i rättstillämpningen fördelar brotten mellan de olika graderna. En undersökning av rättstillämpningen såvitt gäller stöld-, bedrägeri- och förskingringsbrott visar att en betydande andel av brotten bedöms vara så kvalificerade att de hänförs till graden för grova fall och sålunda bedöms efter den strängaste straffskalan. Detta framgår av följande uppställning avseende de personer som dömdes till påföljd för brott år 1974.

	Stöld	Bedrägeri	Förskingring
Ringa brott	4 482	1 204	39
Medelsvårt brott	4 152	1 672	290
Grovt brott	4 780	1 157	61

Det torde inte råda någon tvekan om att straffrättskommittén under sitt arbete med den senaste genomgripande reformen på förmögenhetsbrottens område utgick från delvis andra förutsättningar, behov och villkor än dem som råder i dagens samhälle. Den sociala och ekonomiska utvecklingen har medfört ändrade levnadsbetingelser för de flesta människor. Jag behöver bara peka på den allmänna välståndsutvecklingen, strukturförändringen inom handel och näringsliv, utbyggnaden av försäkringsväsendet och det social-

politiska reformarbetet.

Man måste vidare beakta att samhällslivets omdaning på olika områden har medfört förändringar också beträffande arten och omfattningen av skilda förmögenhetsbrott. Detta gäller inte bara i fråga om förutsättningarna och motiven för att begå sådana brott utan även sättet för brottets förövande. Nya gärningstyper har skapats i takt med utvecklingen. Det kan som exempel räcka att nämna den nya typ av brott som direkt kan sättas i samband med handelns omstrukturering från mindre butiker till varuhus och stora självbetjäningsbutiker, den brottslighet som uppkommit genom spridningen av checkkonton, kreditkort o. d. samt den brottslighet som förbinds med automat- och datamissbruk.

Den sociala och ekonomiska utvecklingen liksom en ökad kriminalpolitisk medvetenhet måste också antas ha medfört vissa förändringar i den allmänna synen på förmögenhetsbrotten. När det gäller t. ex. stöld står det dock klart att man lika litet nu som tidigare kan acceptera ett sådant brott, även om stölden förr ofta fick betydligt allvarligare skadeverkningar än i dag och ibland ledde till förödande konsekvenser för offret.

Det är olika skyddsintressen som i dagens samhälle bär upp behovet av kriminalisering av stöld och vissa andra förmögenhetsbrott. Den enskilde bör åtnjuta skydd mot sådana angrepp som kan drabba hans integritet, hem, miljö, arbetsplats osv. Den ekonomiska förlust som följer av ett förmögenhetsbrott kan visserligen i och för sig kompenseras, t. ex. försäkringsvägen, men brottet kan dessutom föra med sig annat obehag och lidande som inte går att ersätta. Det finns också ett intresse att skydda samhällets ekonomiska funktioner i stort och framhäva behovet av samhällssolidaritet hos medborgarna. För att inte systemet skall sättas ur spel måste medborgarna kunna lita på varandra.

Man kan alltså inte räkna med någon radikal förändring i den allmänna inställningen till kriminaliseringen av förmögenhetsbrott. Alltjämt bör gälla att de grundläggande normerna – respekten för annans egendom, skyldigheten att göra rätt för sig i handel och vandel osv. – skall ha fast förankring i samhället. En markant förändring har däremot skett i den allmänna synen på lagöverträdarna. Kriminologisk och beteendevetenskaplig forskning har här lämnat viktigt bakgrundsmaterial. Genom den kriminalpolitiska debatten i massmedia och inom folkrörelserna m. m. har kunskaperna om lagöverträdarnas problem breddats. Därmed har också skapats ökad förståelse och förutsättningar för en social integration som man nog var ganska främmande för vid den tidpunkt då straffrättskommitténs förslag lades fram och genomfördes.

Vad särskilt gäller utvecklingen inom kriminalvården finns skäl erinra om den förstärkning och effektivisering av frivården som har ägt rum under senare tid. I kombination med en fortsatt utbyggnad av samhällets övriga hjälpinsatser när det gäller hälsovård, utbildning och socialt kurativt stöd m. m. har detta medfört att påföljder som innebär kriminalvård i frihet – främst skyddstillsyn – efter hand har fått en allt större betydelse som alternativ till fängelse eller andra frihetsberövande påföljder.

I detta sammanhang bör också nämnas den utvecklingstrend som har inneburit att den brottsförebyggande verksamheten över huvudtaget har kommit att tillmätas allt större betydelse. Ökad insatser görs på alla hålla i samhället för att förhindra uppkomsten av brottstillfällen och motverka att människor hamnar i kriminalitet. En fortsatt satsning på och samordning av de brottsförebyggande insatserna på olika områden och nivåer bör kunna

bidra till att bl. a. förmögenhetsbrotten hålls tillbaka.

Att det kriminaliserade området enligt vad jag nyss har sagt synes böra bestå i huvudsak oförändrat och att användningen av andra påföljer än frihetsberövanden har ökat innebär dock inte att utrymme saknas för en reform av lagstiftningen om förmögenhetsbrott. Reglerna om dessa brott är som tidigare har nämnts till stora delar ett resultat av straffrättskommitténs arbete på 1930-talet. I viktiga delar går bestämmelserna tillbaka på äldre lagstiftning. Det gäller bl. a. principerna för bestämmandet av straffvärdegränserna och kvalifikationerna för straffbarhetsgraderingen. De straffrättsliga värderingar som ligger bakom lagstiftningen om förmögenhetsbrotten måste också i flera hänseenden numera anses som föråldrade och vara mindre väl anpassade till förhållandena i det moderna samhället.

En av brottsförebyggande rådet tillsatt arbetsgrupp för kriminalpolitiska frågor avgav år 1974 en rapport (1974:2) Kriminalpolitiskt utvecklingsarbete. Enligt de riktlinjer som arbetsgruppen därvid drog upp och som rådets styrelse senare anslöt sig till bör på det kriminalpolitikens område vara en primär uppgift att se över lagstiftningen om förmögenhetsbrott. I en i maj 1975 avgiven ny rapport (1975:3) Förmögenhetsbrotten – Riktlinjer för en översyn, har arbetsgruppen lagt fram närmare underlag för direktiv till en sådan utredning. Rådets styrelse har i skrivelse till regeringen anslutit sig till de synpunkter som gruppen har framfört angående behovet av och riktlinjerna för en översyn av lagstiftningen om förmögenhetsbrott.

Nyligen har vissa begränsade lagändringar på förmögenhetsbrottens område beslutats eller föreslagits. Sålunda har riksdagen på grundval av regeringens prop. 1975/76:42 beslutat ändringar i BrB:s bestämmelser om grov stöld, rån m. m. Vidare har regeringen i prop. 1975/76:82 lagt fram förslag till ändringar i BrB:s bestämmelser om gäldenärsbrott. Som jag återkommer till i det följande utgör ändringarna i fråga om såväl grov stöld och rån som gäldenärsbrotten ett led i strävandena att anpassa lagstiftningen till de värderingar och behov som gör sig gällande på kriminalpolitikens område i dagens samhälle.

Vid en samlad översyn av lagstiftningen om förmögenhetsbrott är det betydelsefullt att sätta in de straffrättsliga åtgärderna mot dessa brott i ett vidare kriminalpolitiskt sammanhang och att jämföra straffvärdet hos dessa brott med det som gäller andra brottskategorier, särskilt de s. k. moderna brotten, t. ex. skatte- och valutabrott, trafikbrott, illegal narkotikahantering, brott mot miljö- och naturvårdsintressen, bortt mot bestämmelser om arbetarskydd och andra bestämmelser på arbetslivets område. Men också brott av traditionell natur – t. ex. misshandel och andra brott mot person – förtjänar därvid uppmärksamhet. Vid sådana jämförelser står det enligt min mening klart att förmögenhetsbrotten i nuvarande lagstiftning och rättstillämpning generellt sett tillmäts ett förhållandevis alltför högt straffvärde.

Mot bakgrund av det anförda anser jag att en översyn av lagstiftningen om förmögenhetsbrott nu bör komma till stånd. Jag förordar att särskilda sakkunniga tillkallas för att göra denna översyn. Utredningen bör inriktas på att anpassa lagstiftningen på detta område till det moderna samhällets värderingar. Häri ingår att ompröva nuvarande straffvärdegränser och straffbarhetsgrader.

Utgångspunkten för de sakkunnigas arbete bör vara att bestämmelserna om förmögenhetsbrotten liksom hittills skall utgöra en avgränsad del av brottsbalken. Den inledningsvis redovisade systematiken för brottens uppdelning i skilda kapitel för stöld, rån och andra tillgreppsbrott (8 kap.),

bedrägeri och annan oredlighet (9 kap.), förskingring och annan trolöshet (10 kap.), gäldenärsbrott (11 kap.) och skadegörelsebrott (12 kap.) bör om möjligt behållas.

En viktig uppgift för de sakkunniga bör vara att undersöka om förutsättningar finns för en allmän sänkning av straffnivån för förmögenhetsbrotten så att dessa från straffvärdesynpunkt bättre anpassas till annan brottslighet. Det är vidare angeläget att väsentligt minska utrymmet för vad som skall hänföras till grova och kvalificerade brott. I stället bör tillämpningsområdet för medelsvåra och ringa brott vidgas. Vad särskilt gäller gränsdragningen mellan ringa brott och medelsvåra brott med utgångspunkten främst i berörda ekonomiska värden synes de sakkunniga bl. a. ha anledning överväga om inte gränsen med hänsyn bl. a. till penningvärdeförändringen bör kunna sättas betydligt högre än som sker i nuvarande praxis. Även andra möjligheter att åstadkomma en efter nuvarande förhållanden mera lämpligt avpassad gränsdragning mellan normala och ringa fall av nu aktuella brott bör undersökas. Detsamma gäller det straffbara områdets nedre gräns.

Till ledning för bedömningen av vad som skall anses utgöra grova förmögenhetsbrott anges i lagen olika omständigheter som domstolarna skall särskilt beakta. Dessa exempel på kvalifikationsgrunder har i praktiken kommit att uppfattas som avgörande för bedömningen i de enskilda fallen. Skall man kunna åstadkomma en väsentlig begränsning av utrymmet för grova förmögenhetsbrott, ligger det därför närmast till hands att inskränka dessa kvalifikationer. Ett steg i denna riktning har tagits genom den nyligen beslutade ändringen i BrB:s bestämmelser om grov stöld. Ändringen innebär bl. a. att inbrott utesluts som självständig kvalifikationsgrund för grov stöld. De sakkunniga bör fortsätta på denna väg och inrikta sig på att söka precisera området för grova brott till sådana omständigheter vilka medför att brottet måste behandlas som så kvalificerat och så allvarligt att det bör tillmätas ett särskilt högt straffvärde.

I den tidigare nämnda rapporten med vissa riktlinjer för en översyn av förmögenhetsbrotten har brottsförebyggande rådets kriminalpolitiska arbetsgrupp med utgångspunkt i nyss angiven målsättning gjort en närmare genomgång av de aktuella brotten och i anslutning därtill redovisat sina synpunkter på de kriterier som bör kunna ställas upp för att åstadkomma en lämplig avgränsning av de gärningar som sålunda skall hänföras till den strängaste straffskalan. Jag kan i allt väsentligt ansluta mig till de överväganden som redovisas där. Rapporten bör därför enligt min mening kunna tjäna som en värdefull utgångspunkt för de sakkunnigas arbete. Jag utesluter emellertid inte att de sakkunniga på skilda punkter kan ha anledning att överväga även andra lösningar för att det nu aktuella målet skall uppnås.

Om utrymmet för vad som skall hänföras till grova förmögenhetsbrott enligt nyss angivna riktlinjer blir kraftigt beskuret och reserverat för brott med mycket högt straffvärde, kan det inte komma i fråga annat än att även i fortsättningen låta enbart fängelse ingå i straffskalan för dessa brott. F. n. är straffet för grov stöld, grovt bedrägeri och grov förskingring fängelse i högst sex år och lägst sex månader.

Mot bakgrund av erfarenheterna om de frihetsberövande påföljdernas övervägande negativa verkningar är det i dag som tidigare har nämnts en given kriminalpolitisk linje att försöka begränsa användningen av dessa påföljder och då i synnerhet de långa straffen. Fängelse som avser längre tid än två år utgör ett mycket långt frihetsberövande, även om man beaktar möjligheterna till villkorlig frigivning. Så långt straff bör ådömas endast för

brott av synnerligen allvarlig art. Vid förmögenhetsbrott torde det endast undantagsvis finnas anledning att använda sådana allvarliga straff. Det kan gälla vissa särskilda brottskategorier, t. ex. rån och utpressning eller vid organiserad brottslighet.

Mot denna bakgrund bör de sakkunniga som tidigare har nämnts undersöka förutsättningarna för att generellt sänka straffsatserna för de grova förmögenhetsbrotten. Särskilt bör undersökas om det finns anledning att liksom hittills föreskriva vissa minimistraff. De sakkunniga bör vid översynen sträva efter att åstadkomma ett enhetligt system.

En sänkning av straffsatserna för grova förmögenhetsbrott för naturligen med sig krav på anpassning av straffsatserna för de medelsvåra centrala och sekundära förmögenhetsbrotten liksom de ringa brotten. Riktlinjen bör här vara att normalfallet av förmögenhetsbrott skall uppta såväl böter som fängelse i straffskalan. I dessa fall torde det visserligen ofta finnas förutsättningar att bestämma påföljden till kriminalvård i frihet, eventuellt i kombination med ett bötesstraff. När ett medelsvårt förmögenhetsbrott ligger nära gränsen till ringa brott, kan det dock i vissa fall vara motiverat att stanna vid enbart böter. Ett bötesstraff kan, särskilt vid gärningar som begås för vinnings skull, vara en väl så kännbar reaktion som annan påföljd.

De sakkunniga bör konsekvent sträva efter att tilldela förmögenhetsbrotten särskilda straffsats för ringa brott. Därvid bör uppmärksammas också brottstyper som f. n. saknar denna straffbarhetsgrad. Straffsatsen för ringa brott bör vara böter. Därmed markeras att dessa brott generellt sett bör tillmätas ett jämförelsevis ringa straffvärde, att förutsättningar bör finnas att handlägga dem i förenklade former och att vidgat utrymme bör finnas för åtalsrestriktioner. Ett bibehållande av kriminaliseringen för ringa brott innebär inte att rättsapparaten måste kopplas in i varje särskilt fall. Bland de mindre brotten finns otvivelaktigt sådana relativt obetydliga överträdelser där förutsättningar bör finnas att avstå från straffrättslig reaktion.

En allmän förskjutning nedåt av straffvärdegränserna för förmögenhetsbrotten aktualiserar vissa straffprocessuella frågor. Vissa institut i rättegångsbalken knyter nämligen an till de straffsatser som har bestämts för brotten – det gäller t. ex. bestämmelser om domstolens sammansättning, strafföreläggande, åtalsrestriktioner och processuella tvångsmedel. Dessa frågor utreds f. n. på skilda håll och utredningsarbetet kan väntas leda till lagstiftning i olika hänseenden under den tid de sakkunniga arbetar. De sakkunniga bör emellertid överväga om en straffrättsreform efter angivna riktlinjer kräver ytterligare ändringar i straffprocessuellt hänseende.

Bortsett från kriterierna för de olika straffbarhetsgraderna och straffsatserna bör det inte vara någon huvuduppgift för de sakkunniga att föreslå ändringar i den straffrättsliga uppbyggnaden av de särskilda brotten. Som tidigare har nämnts kan det dock finnas anledning för de sakkunniga att pröva behovet av närmare precisering eller avgränsning av de för olika brott gällande rekvisiten i samband med att straffvärdegränserna dras upp.

I den kriminalpolitiska debatten har frågan också väckts om de nuvarande brottsrekvisiten verkligen täcker alla former av straffvärda beteenden på det ekonomiska området vilka blivit möjliga som en följd av förändringar i samhället. Här avses då sådana beteenden som innebär att någon begagnar otillbörliga medel i affärsverksamhet eller vid ingående av avtal eller annars vid ekonomiska transaktioner. Det kan t. ex. vara fråga om utnyttjande av ena partens underläge för att därmed kunna göra en obehörig vinst.

Behovet av vidgad kriminalisering av ekonomiska brott har utretts i

Danmark och Norge. Förslag har lagts fram om införande av nya straffbestämmelser och om ändring av nu gällande straffbud. Förslaget innebär bl. a. att straffansvaret för bedrägeri vidgas till att avse gärningar förövade av oaktsamhet. I Norge föreslås detsamma ske också när det gäller ocker. Genom ett sålunda utvidgat straffansvar skulle bättre förutsättningar finnas för att kunna ingripa mot de personer som verkar i bakgrunden, ofta som finansiärer av brottslig verksamhet, och därefter skördar vinster av brotten. I detta syfte diskuteras också i de danska och norska utredningarna möjligheten att införa en generalklausul på förmögenhetsbrottens område, vilken för svenska förhållanden skulle närmast svara mot den civilrättsliga generalklausulen i 33 § avtalslagen. De danska förslagen har nyligen lett till lagstiftning.

De problem som har aktusliserats i de danska och norska utredningsförslagen bör i vårt land i första hand kunna lösas på annat sätt än genom kriminalisering. Redan nu förekommer skärpt reglering och kontroll inom t. ex. fastighets- och hyresrätten, bolags- och föreningslagstiftningen samt bakväsendet. Det finns anledning att fortsätta utbyggnaden på civilrättslig och förvaltningsrättslig väg av denna kontrollapparat, så att otillbörliga affärstransaktioner förhindras.

Därmed utesluts inte att man noga bör följa utvecklingen även från straffrättslig utgångspunkt. De sakkunniga bör sålunda vid sin översyn av förmögenhetsbrotten vara oförhindrade att med anledning av nya erfarenheter ta upp frågan om ändringar eller tillägg till BrB:s bestämmelser om förmögenhetsbrotten. Enligt min mening finns det därvid redan anledning att speciellt uppmärksamma straffbestämmelserna om bedrägeri och ocker. De förutsättningar som nu gäller för straffbarhet kan ibland medföra att straffansvar kan utkrävas endast hos den gärningsman vars otillbörliga agerande sker öppet (t. ex. i en bedrägerisituation) medan de personer som håller sig i bakgrunden och träder in först på ett senare stadium kan gå fria. De sakkunniga bör också pröva om behov och förutsättningar finns att införa en allmän straffbestämmelse om ansvar för efterföljande medverkan. En bestämmelse om detta skulle i så fall inbegripa vissa förfaranden som inte täcks av nuvarande bestämmelse om s. k. fordringshäleri i 9 kap. 6 § BrB. En straffrättslig generalklausul torde däremot knappast ha någon funktion att fylla i vårt land mot bakgrund av övriga sanktionsmöjligheter som står till samhällets förfogande och som jag har berört i det föregående.

I detta sammanhang uppkommer bl. a. också frågan om behovet av straffrättslig reglering av s. k. datamissbruk. I allt större utsträckning kommer maskinella hjälpmedel såsom datorer m. m. till användning inom olika verksamhetsområden bl. a. för kontroll, bokföring och överföring av medel. Därmed har öppnats tekniska möjligheter för brottslig verksamhet av delvis ny art. I många fall bör nu gällande straffbestämmelser kunna tillämpas på de förfaranden som det här kan vara fråga om. Odiskutabelt står vi emellertid inför en utveckling som kan behöva mötas genom nya eller ändrade straffbestämmelser. Det bör vara en uppgift för de sakkunniga att närmare uppmärksamma hithörande problem. Jag vill slutligen framhålla att innehållet och omfattningen av en vidgad kriminalisering av datamissbruk påverkas av hur kontroll- och säkerhetsfrågorna löses. De sakkunniga bör i detta hänseende samråda med datasamordningskommittén (Fi 1971:03).

8. Kriminalvårdsstyrelsens organisation, m. m.

Beslut vid regeringssammanträde 1976-05-20.

Departementschefen, statsrådet Geijer, anför.

Kriminalvårdsstyrelsen är central förvaltningsmyndighet för ärenden om kriminalvård. Styrelsen, som fr. o. m. den 16 februari 1976 är lokaliserad till Norrköping, är chefsmyndighet för regioncheferna, kriminalvårdsanstalterna, de allmänna häktena och skyddskonsulentorganisationerna. Styrelsen tillhandahåller personal och annan service för den verksamhet som bedrivs av kriminalvårdsnämnden, ungdomsfängelsenämnden och interneringsnämnden. Styrelsen tillhandahåller till vissa delar även personal och annan service till övervakningsnämnderna.

Kriminalvårdsstyrelsen leds av en styrelse. Styrelsen består av en generaldirektör, som är styrelsens ordförande, och minst sex andra ledamöter, som regeringen utser. Sedan regeringen den 13 november 1974 förordnat att kungörelsen (1974:224) om personalföreträdare i statlig myndighets styrelse m. m. skall äga tillämpning på kriminalvårdsstyrelsen, ingår även två personalföreträdare i styrelsen.

Kriminalvårdsstyrelsen är under generaldirektören och överdirektören organiserad på två avdelningar, vård- och tillsynsavdelningen samt arbets- och utbildningsavdelningen, två byråer, personalbyrån och ekonomibyrån, samt ett antal enheter. Av dessa bildar organisationsenheten och systemenheten en central planeringsgrupp. Övriga enheter är juridiska enheten, utvecklingsenheten, personalutbildningsenheten, revisionskontoret samt gruppen för genomförande av kriminalvårdsreformen.

Kriminalvårdsstyrelsen fick i huvudsak sin nuvarande organisation genom beslut av 1969 års riksdag (prop. 1969:1, bil. 4, s. 61, SU 2, rskr 2). Omorganisationen var påkallad bl. a. av införandet av ett nytt informationssystem inom rättsväsendet (RI) samt en omläggning av kriminalvårdsverkets kamerala organisation med en betydande centralisering till styrelsen av löneuträkning och löneutbetalning. Utöver en anpassning av organisationen till de omlagda arbetsrutinerna skulle genom omorganisationen kriminalvårdsverkets stora planerings- och utvecklingsfrågor bli personalmässigt tillgodosedda.

Kriminalvården har under senare år varit föremål för stora förändringar. Genom 1973 års kriminalvårdsreform har ett nytt anstaltssystem med delvis ändrade ledningsförhållanden inrättats. Därtill kommer ett ändrat regionalt system med ett ökat antal regionala myndigheter. Frivårdens resurser har förstärkts i betydande omfattning men samtidigt har frivården fått ta emot ett ökat antal dömda personer. Beläggningen på anstalterna har sjunkit men anstaltsklientelet har p. g. a. ett ökat alkohol- och narkotikamissbruk bland de intagna krävt ökade resurser. Utvecklingen har också lett till en förändring av de intagnas möjligheter till sysselsättning.

Mot bakgrund av det anförda bör kriminalvårdsstyrelsens organisation nu bli föremål för en översyn. Eftersom organisationen bör anpassas till de förändringar som under senare tid skett i kriminalvårdens verksamhet bör översynsarbetet även omfatta andra frågor om organisation och verksamheten inom kriminalvården som kan aktualiseras under arbetet. Översynen bör utföras av en organisationsskommitté som bör biträdas av kriminalvårdsstyrelsen och statskontoret. I organisationskommittén bör förutom representanter för de båda verken ingå även företrädare för justitiedepartementet och berörda personalorganisationer.

9. Isolering inom kriminalvården

Beslut vid regeringssammanträde 1976-05-20.

Departementschefen, statsrådet Geijer, anför.

Lagen (1974:203) om kriminalvård i anstalt (KvaL) bygger på principen att de intagna under anstaltsvistelsen skall få umgås med andra intagna. Intagen skall sålunda arbeta tillsammans med andra intagna och får under fritiden i den utsträckning han önskar vistas tillsammans med andra intagna (17 §). I vissa i lagen särskilt angivna fall kan emellertid gemenskapen mellan intagna begränsas. Dessutom måste av säkerhets- och personalskäl de intagnas gemenskap begränsas nattetid på slutna anstalter.

I en nyligen till riksdagen avlämnad proposition (prop. 1975/76:165) föreslås vissa inskränkningar i de nuvarande möjligheterna att avskilja intagen från gemenskapen med andra intagna. Sålunda föreslås att isoleringsstraffet (47 § första stycket 2) tas bort, liksom bestämmelsen om avskildhet i samband med behandlingsutredning (19 §). Vidare begränsas möjligheterna att hålla intagen i avskildhet under utredning av disciplinärenden (50 §). Beträffande tillämpningen av de nu gällande bestämmelserna om avskildhet och skälen till de föreslagna inskränkningarna hänvisar jag till propositionen.

Om förslagen genomförs kvarstår ändå vissa möjligheter att tvångsvis hålla intagna avskilda från varandra. Om det är nödvändigt med hänsyn till rikets säkerhet, föreliggande fara för intagens eller annans säkerhet till liv eller hälsa eller för allvarlig skadegörelse på anstaltens egendom eller för att hindra att intagen utövar menligt inflytande på andra intagna, får intagen sålunda hållas avskild från andra intagna (20 § första stycket). I fråga om vissa särskilt beskrivna kategorier rymningsbenägna intagna som ådömts frihetsberövande påföljd i lägst två år för brottslighet av särskilt allvarlig karaktär gäller vidare att sådan intagen får hållas avskild från andra intagna, om det kan befaras att han planlägger rymning eller annan planlägger fritagningsförsök och avskildheten är nödvändig för att hindra att sådan plan sätts i verket (20 § andra stycket). Intagen som uppträder våldsamt eller som är påverkad av alkoholhaltiga drycker eller annat berusningsmedel får tillfälligt hållas avskild från andra intagna så länge det är nödvändigt för att betvinga det våldsamma uppträdandet eller tills påverkan har upphört (23 § i dess föreslagna lydelse). Till skydd för den intagne har i 22 och 23 §§ meddelats vissa bestämmelser rörande läkares medverkan och protokollföring vid handläggning av frågor om avskildhet enligt 20 och 23 §§. Vidare skall enligt 20 § beslut om avskildhet i de i paragrafen avsedda fallen omprövas så ofta anledning föreligger därtill, dock minst en gång i månaden. Rörande verkställigheten av avskildhet enligt 20 § är föreskrivet att den intagne skall erhålla sådan lättnad i avskildheten som kan ske utan olägenhet (21 §).

Under utredning av disciplinärende får intagen tillfälligt hållas avskild från andra intagna i den mån det är oundgängligen nödvändigt för att syftet med utredningen inte skall äventyras. Åtgärden får inte i något fall bestå längre än fyra dagar. Den intagne skall erhålla lättnad i avskildheten som kan ske utan olägenhet (50 § i dess föreslagna lydelse). Bestämmelser om handläggningen av disciplinärende finns i 51 §. Bl. a. ges föreskrifter om förhör, läkares yttrande och protokoll.

Som framhålls i prop. 1975/76:165 (s. 12) spänner de olika formerna av avskildhet över en mycket vid skala. I extrema fall kan intagen avskiljas från

andra intagna och beläggas med fängsel, om andra medel visar sig otillräckliga för att betvinga våldsamt uppträdande av honom och säkerheten oundgängligen kräver det. En mera normal avskildhet innebär att den intagne på vanligt sätt har tillgång till böcker, tidningar och annat som kan bereda honom sysselsättning under fritid. Han får ta emot besök utifrån eligt vanliga regler och anstaltspersonalen har skyldighet att i ökad utsträckning hålla kontakt med honom för att kompensera det bortfall av umgänge med andra intagna som avskildheten innebär. Av särskild betydelse är de lättnader, som om möjligt skall äga rum i fall då någon hålls i avskildhet som skyddsåtgärd (20 §). Sådana lättnader innebär ofta att den avskilde får arbeta och tillbringa fritiden tillsammans med annan intagen. Samsittning förekommer också under utredning i disciplinärenden, i den mån det kan ske utan att utredningen försvåras. Slutligen kan nämnas att man ibland begränsar rätten för de intagna på viss avdelning att umgås med intagna på andra avdelningar. Sådana begränsningar motiveras av att de intagna på avdelningen t. ex. är särskilt flyktbenägna eller har visat sig dominera andra intagna på ett otillbörligt sätt. Sistnämnda begränsningar omfattas emellertid inte av KvaL:s bestämmelser om avskildhet.

De olika former av tvångsmässig avskildhet som regleras i KvaL, behandlades ingående av justitieutskottet i samband med riksdagsbehandlingen av lagförslaget (JuU 1974:2 s. 48, 49 samt 52 och 53). Med anledning av motionsyrkanden om att isolering borde avskaffas eller begränsas i ännu större omfattning uttalade utskottet bl. a. att utskottet – med tanke på att isolering kan innebära betydande risker för allvarliga skadeverkningar för den som drabbas därav – var i princip starkt negativt inställt till isoleringsåtgärder. Innan de tillgreps borde man enligt utskottets mening i största möjliga utsträckning på andra vägar söka komma till rätta med de missförhållanden som kunde aktualisera isolering. Förhållandena inom anstalterna ansågs emellertid av utskottet på närmare anförda skäl vara sådana att man i praktiken inte kunde avstå från isolering som ett yttersta medel. Utskottet avstyrkte därför bifall till motionsyrkandena. Samtidigt underströk utskottet i olika sammanhang vikten av att stor restriktivitet iakttas vid tillämpningen av bestämmelserna om isolering och att i görlig mån mindre ingripande åtgärder först noggrant övervägs. Mot bakgrund av utskottets nu skildrade negativa inställning till isoleringsåtgärder uttalade sig utskottet för en utredning av verkningarna av isolering inom kriminalvården och om möjligheterna att ersätta isolering med andra åtgärder. Det borde överlåtas åt Kungl. Maj:t att meddela närmare anvisningar för utredningsarbetets bedrivande. Med anledning av bl. a. ett motionsyrkande om en skyndsam utredning rörande medverkan av lekmän vid användning av isoleringsåtgärder uttalade utskottet att en ökad insyn i enlighe tmed motionärernas önskemål skulle vara av stort värde inte enbart för de intagna utan även för anstaltspersonalen. En närmare undersökning av hithörande frågor syntes utskottet vara väl motiverad. Även i detta hänseende borde det enligt utskottets mening överlåtas åt Kungl. Maj:t att besluta om formerna för utredningens bedrivande. Riksdagen godkände utskottets betänkande (rskr 1974:99).

I sammanhanget vill jag erinra om att riksdagen nyligen har antagit en lag om behandlingen av häktade och anhållna m. fl. (prop. 1975/76:90, JuU 1975/76:31, rskr 1975/76:236). Lagen innehåller bl. a. bestämmelser som skall möjliggöra en ökad gemenskap för denna kategori av intagna. Ytterligare överväganden rörande behandlingen av häktade görs av häktningsut-

redningen (Ju 1974:17).

Prop. 1975/76:165 innehåller förslag till åtgärder som bör kunna bidra verksamt till att begränsa användningen av isoleringsåtgärder vid kriminalvårdens anstalter. Samtidigt är det tydligt att man därmed inte löst alla problem som har föranlett önskemålen om en översyn av reglerna om intagnas gemenskap och avskildhet. Jag förordar därför att en kommitté nu tilkallas med uppgift att utröna huruvida man genom tillskapande av andra åtgärder, t. ex. förebyggande åtgärder eller nya former av skyddsåtgärder, kan helt undvara eller i varje fall i ännu högre grad än vad som är fallet nu begränsa isoleringen inom kriminalvården.

Som framgår av vad jag tidigare har anfört kan begränsningar i den allmänna gemenskapen vid kriminalvårdsanstalterna förekomma av olika skäl och i olika former. I flertalet av dessa fall är det helt oegentligt att tala om isolering i den bemärkelse man normalt lägger i detta uttryck. Det rör sig som jag tidigare har anfört t. ex. ofta om mycket korta perioder varunder den intagne har möjlighet till kontakt med personal och tidvis också andra intagna genom s. k. samsittning. Han har också tillgång till radio, tidningar och böcker. Inlåsning nattetid har vid sidan av andra orsaker också till syfte att bereda den intagne ostörd nattvila.

I sammanhanget bör också uppmärksammas att gemenskapen med andra intagna inte under alla förhållanden upplevs som något positivt av den intagne. I motsats till vad som gäller utanför anstalten kan den intagne ju inte fritt välja sitt sällskap. I själva verket kan en påtvingad gemenskap för en intagen innebära att han riskerar att utsättas för påtryckningar av skilda slag eller t. o. m. allvarliga övergrepp från andra intagna. Det har exempelvis förekommit att intagna under hot om misshandel tvingats delta i smuggling av narkotika till anstalten. Det är mot denna bakgrund man skall se det förhållandet att inte så få intagna utnyttjar möjligheten till s. k. självvald isolering enligt 18 § KvaL. Bakom en intagens begäran om enrumsarbete enligt denna paragraf ligger ofta rent personliga problem eller konflikter med medintagna som gör att den intagne inte ser någon annan utväg ur svårigheterna än att söka avskildhet. Med tanke på de risker för skadliga effekter som också en självvald enrumsplacering innebär har emellertid föreskrivits att beaktansvärda skäl skall tala för en sådan placering, innan begäran härom får bifallas.

Det bör ankomma på kommittén att söka finna en definition av isoleringsbegreppet och därvid undersöka i vilken utsträckning de former av enrumsplacering som tillämpas inom kriminalvården är att betrakta som isolering i den mening som åsyftas när det uttalas farhågor för att intagna skall få fysiska eller psykiska men av åtgärden. Kommittén bör i detta sammanhang också klarlägga eventuella skillnader mellan enrumsplacering och inlåsning för viss del av dygnet – t. ex. nattetid.

Kommittén skall vidare söka fastställa vilka nackdelar olika typer av enrumsplacering kan beräknas medföra med hänsyn till de intagnas anpassning i samhället. De bör därvid jämföra dessa nackdelar med de problem som uppstår, om intagna ofta flyttas mellan olika anstalter med åtföljande avbrott i den planerade behandlingen och med ökade svårigheter för den intagne att upprätthålla önskvärda socialal kontakter. Liknande effekter kan också följa av indragna permissioner, utebliven eller avbruten frigång o. d.

Det bör vidare åligga kommittén att föreslå skyddsåtgärder som kan ersätta olika typer av isolering varvid bör uppmärksammas vad som ovan har framhållits i fråga om de negativa följderna av förflyttningar m. m.

Kommittén måste också beakta de förändringar beträffande personalbehov och byggnadsmässiga förhållanden som kan uppstå vid borttagande av isoleringsåtgärder.

I sin bedömning bör kommittén också beakta de nackdelar för personalens arbetsmiljö som alternativa förslag kan medföra.

I den mån kommittén anser att viss möjlighet till isolering skall finnas kvar bör den pröva om inte rättssäkerheten för den intagne kan stärkas ytterligare. Mot bakgrund av riksdagens uttalande bör sålunda övervägas huruvida isoleringsåtgärder bör beslutas under medverkan av lekmän. En väsentlig fråga är därvid möjligheterna för dessa att få en ökad insyn i denna del av anstaltsarbetet. En annan fråga som bör uppmärksammas i detta sammanhang är läkares medverkan vid beslut om isolering.

10. Jämställdhet mellan män och kvinnor, m. m.

Beslut vid regeringssammanträde 1976-08-12.

Statsrådet Peterson anför.

Under 1970-talet har samhället kraftigt ökat sina insatser för att skapa jämställdhet mellan män och kvinnor i arbetsliv, i hem och familj samt i inflytande över samhällets utveckling. Dessa insatser utgår från en helhetssyn som innebär åtgärder på ett flertal områden. I förgrunden har stått kvinnornas rätt till förvärvsarbete samt en utbyggd barnomsorg.

Det finns i dag mycket litet kvar av formella bestämmelser som tar sikte på enbart det ena könet. Men erfarenheterna från arbetet för jämställdhet mellan könen i Sverige visar klart att det inte är tillräckligt att ge kvinnor och män samma lagliga rättigheter eller att avskaffa direkt diskriminering. Genom att gå in på enstaka punkter kan man inte åstadkomma en förändring i hela det gamla könsrollsmönstret. Kvinnornas krav på frigörelse har därför blivit krav på att samhället skall omdanas så att alla ges rätt till meningsfullt arbete under villkor som tillåter gemenskap med vuxna och barn och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Det måste bli möjligt för både män och kvinnor att förena familjeliv och förvärvsarbete med samvaro med barnen så att dessa får trygghet och omvårdnad.

Statsministern tillkallade i slutet av år 1972 fem ledamöter att ingå i en delegation för att bevaka och utreda frågor om jämställdhet mellan män och kvinnor. I mars 1973 utsågs ett antal företrädare för bl. a. arbetsmarknadens parter och olika kvinnoorganisationer att som experter biträda delegationen. Förutom denna expertgrupp – den s. k. stora delegationen – har delegationen vid sin sida ett antal referensgrupper med företrädare för olika områden av samhällslivet.

Delegationens övergripande uppgift är att fördjupa och utveckla den helhetssyn som skall vara vägledande för regeringens politik för att åstadkomma jämställdhet mellan män och kvinnor. Dess arbete har hittills haft sin tyngdpunkt förlagd till frågan om kvinnornas ställning på arbetsmarknaden. Detta har varit naturligt, eftersom rätten och möjligheterna till förvärvsarbete utgör en av de viktigaste grunderna för jämställdhet mellan män och kvinnor. Delegationen har därutöver tagit initiativ på flera andra samhällsområden. Sammanfattningsvis kan konstateras att delegationen arbetar såväl i ett kort som i ett längre perspektiv. I det förra söker man åstadkomma konkreta

resultat på bestämda områden. I det senare perspektivet vill man förändra både individernas och samhällets attityder och skapa en ny syn på manligt och kvinnligt.

Delegationens olika initiativ har bidragit till den tidvis intensiva debatt i jämställdhetsfrågor som har ägt rum under senare år. Denna debatt har förts även i riksdagen, där den bl. a. har gällt frågan i vilka former det nödvändiga utredningsarbetet borde bedrivas. Det har därvid hävdats att det fortsatta jämställdhetsarbetet borde ges en parlamentarisk förankring, antingen så att jämställdhetsdelegationen fick ledamöter från alla partier eller så att en särskild parlamentarisk utredning tillsattes vid sidan av delegationen. Vid 1975/76 års riksmöte ställde sig riksdagen bakom denna principiella uppfattning (InU 1975/76:9, rskr 1975/76:26). Den parlamentariska medverkan i jämställdhetsarbetet som riksdagen sålunda har uttalat sig för bör åstadkommas genom att en särskild kommitté nu tillsätts.

Kommittén bör – som riksdagen har uttalat – inrikta sig på mera långsiktiga projekt inom jämställdhetsområdet och på frågor av större principiell räckvidd inom detta. Uppslag till sådana projekt och exempel på sådana frågor bör kunna hämtas ur de allmänna principer som formulerades till FN:s kvinnokonferens i Mexico City 1975. Dessa lyder.

– Ansträngningarna att åstadkomma jämställdhet mellan män och kvinnor måste vara en del av en allmän strävan efter ekonomisk och social jämlikhet mellan grupper och individer i samhället. De sämst ställda kvinnorna drabbas hårt av kvinnorollens nackdelar, de sämst avlönade, de med kortast utbildning, de mest utslitna, de med minst inflytande i samhället. När dessa kvinnors berättigade krav på rättvisa tillgodoses, uppnås samtidigt större ekonomisk och social jämlikhet och större jämställdhet mellan könen.

– Alla människors rätt till arbete och egen försörjning måste hävdas. Därför måste kvinnor och män ha rätt till arbete på samma villkor. Genom arbetslivet och fackligt arbete blir individen också delaktig i samhällets utveckling.

– Alla människor måste ha rätt och möjlighet att delta i besluten om hur samhället ska se ut. Kvinnorna måste ha möjlighet att vara aktiva i politiska och fackliga sammanhang och kunna hävda sina intressen. Så länge så få kvinnor tar aktiv del i den politiska processen är demokratin ofullständig. Då blir också besluten sämre.

– Jämställdheten mellan könen innebär en ny arbetsfördelning, som grundar sig på solidaritet och jämlikhet i arbetslivet och i hemmen. När kvinnorna har förvärvsarbete och deltar i politisk och facklig verksamhet, måste männen i högre grad än nu delta i skötseln av hem och barn. Det så kallade dubbelarbetet blir när det delas mellan män och kvinnor en tillgång i stället för en börda – en möjlighet till ett rikare och mera varierat liv.

Det ligger i sakens natur att kommitténs arbete, mot bakgrund av dessa allmänt hållna riktlinjer, i första hand måste inriktas på en närmare analys och kartläggning av de olika problemområdena. Därvid bör givetvis tillgängligt forskningsmaterial gås igenom och initiativ tas till nödvändiga kompletteringar av detta. Ett brett kunskapsunderlag är en väsentlig förutsättning för att arbetet med att bryta ned fördomar och förändra attityder till manligt och kvinnligt skall lyckas. Inte sällan torde det förhålla sig så att de nämnda attityderna grundläggs redan i de tidiga barnaåren. En följd av detta blir att ungdomarnas studieval och yrkesval görs utifrån en traditionell könsrollsuppfattning. Att ändra detta förhållande blir av avgörande betydelse för

jämställdhetsarbetet på sikt.

En fråga som har tilldragit sig särskilt intresse i jämställdhetsdebatten under senare år är spörsmålet om det behövs eller är lämpligt med lagstiftning mot könsdiskriminering. På delegationens uppdrag har en rapport (Ds Ju 1975:7) ställts samman i ämnet. Rapporten tar inte ställning i sakfrågan. I en skrivelse till regeringen har delegationen redovisat sin ståndpunkt. Enligt delegationens uppfattning kunde en lagstiftning snarare försvåra än underlätta arbetet på att förbättra kvinnornas ställning i samhället. Delegationen menade att det fanns andra åtgärder som var bättre ägnade att främja det målet. Som exempel nämnde delegationen en utrensning av bestämmelser i lagar och andra författningar som ensidigt och omotiverat gäller det ena könet.

Rapporten har remissbehandlats. En sammanställning av remissutfallet bör fogas som *bilaga* till detta protokoll. Som framgår av bilagan ställde sig flertalet remissinstanser bakom den uppfattning som delegationen hade redovisat.

Jag vill här erinra om att riksdagen med anledning av prop. 1975/76:209 som vilande har antagit förslaget att till rättighetskapitlet i regeringsformen foga en bestämmelse med förbud att utforma lag eller annan föreskrift så att någon medborgare missgynnas på grund av sitt kön. Undantag härifrån får göras endast om föreskriften utgör led i strävanden att åstadkomma jämställdhet mellan män och kvinnor eller avser värnplikt eller motsvarande tjänsteplikt.

I samband med behandlingen i riksdagen av regeringens prop. 1975/76:173, med redogörelse för och förslag till åtgärder för att främja kvinnans ställning på den statliga arbetsmarknaden, väcktes motionsvis förslag bl. a. att frågan om lagstiftning borde utredas. I sitt av riksdagen godkända betänkande (1975/76:42) anförde inrikesutskottet bl. a. följande: Svårigheterna att åstadkomma och i praktiken upprätthålla en effektiv lagstiftning mot könsdiskriminering är uppenbara. Detta bör emellertid inte hindra att man utreder frågan. Utredningsarbetet bör anförtros den parlamentariska utredning för jämställdhetsfrågor som riksdagen tidigare har uttalat sig för.

I enlighet med riksdagens beslut bör frågan om en lagstiftning mot könsdiskriminering nu göras till föremål för en allsidig och förutsättningslös utredning. Som riksdagen har uttalat, bör uppgiften att göra denna utredning lämnas till den kommitté som jag tidigare har föreslagit skall tillsättas.

I en skrivelse den 11 juni 1976 har konsumentombudsmannen (KO) pekat på att det f. n. saknas lagliga möjligheter att – annat än i mycket begränsad utsträckning – ingripa mot reklam och annan marknadsföring som är diskriminerande med hänsyn till ras, kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung. KO har därför föreslagit att man utreder möjligheten att utvidga marknadsföringslagen så att ingripande kan ske mot diskriminerande marknadsföring.

Frågan om könsdiskriminerande reklam har behandlats även i riksdagen. I sitt betänkande (1975/76:61) föreslog sålunda näringsutskottet – med anledning av två motioner – att riksdagen hos regeringen skulle begära förslag till lagstiftning mot sådan reklam. Utskottet framhöll att, även om strävandena att motverka könsdiskriminering i reklam till väsentlig del måste ta sig uttryck i information och opinionsbildning, så är det önskvärt att det skapas förutsättningar för ingripanden av KO och marknadsdomstolen på området. Riksdagen godtog utskottets förslag (rskr 1975/76:343).

Som riksdagen har uttalat, är det önskvärt att – som ett led i de allmänna strävandena att motarbeta könsdiskriminering – skapa förutsättningar för ingripanden även mot könsdiskriminerande reklam. En väg är den som KO har anvisat. En annan väg är att inrymma bestämmelser i ämnet i en allmän lag mot könsdiskriminering. Frågan bör utredas närmare. Uppdraget att göra den utredningen bör lämnas åt den kommitté som jag tidigare har föreslagit skall tillsättas. Vid utredningsarbetet måste självfallet de tryckfrihetsrättsliga konsekvenserna uppmärksammas.

Kommitténs utredningsuppdrag innehåller flera frågor som väl låter sig behandlas var för sig. Jag finner det därför lämpligt att kommittén redovisar resultatet av sitt arbete i olika etapper. Jag förutsätter också att kommittén håller kontinuerlig kontakt med andra kommittéer som arbetar med frågor som berör dem som kommittén har att behandla. Det ligger i sakens natur att kontakterna med delegationen för jämställdhet mellan män och kvinnor bör bli särskilt täta. Både delegationen, vars uppgifter ligger fast oförändrade, och kommittén arbetar ju för det gemensamma målet att skapa jämställdhet mellan män och kvinnor.

Det uppdrag som kommittén avses få är omfattande. Jag har inte funnit det varken möjligt eller lämpligt att här söka precisera uppdraget i alla dess aspekter. Erfarenheterna från kommitténs arbete får visa om de direktiv som jag här har redovisat behöver kompletteras.

Bilaga

REMISSVAR PÅ PROMEMORIAN (Ds Ju 1975:7) TILL FRÅGAN OM LAGSTIFTNING MOT KÖNSDISKRIMINERING

Inledning

Följande myndigheter och organisationer har yttrat sig över promemorian, nämligen Svea hovrätt, socialstyrelsen, arbetsmarknadsstyrelsen (AMS), skolöverstyrelsen (SÖ), universitetskanslersämbetet (UKÄ), statens avtalsverk, länsstyrelserna i Stockholms och Blekinge län, Landstingsförbundet, Svenska kommunförbundet, Svenska arbetsgivareföreningen (SAF), Landsorganisationen i Sverige (LO), Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Centralorganisationen SACO/SR (SACO/SR), Sveriges Socialdemokratiska Kvinnoförbund, Moderata Samlingspartiets Kvinnoförbund, Centerns Kvinnoförbund, Folkpartiets Kvinnoförbund (FPK), Husmodersförbundet Hem och samhälle, Fredrika-Bremer-Förbundet (FBF), Kooperativa gillesförbundet och Kooperativa förbundet (KF), Yrkeskvinnors Klubbars Riksförbund (YRK), Moderata Ungdomsförbundet och Centerns Ungdomsförbund.

UKÄ har bifogat yttranden från rektorsämbetet och de juridiska och samhällsvetenskapliga fakulteterna vid universitetet i Lund, samhällsvetenskapliga fakulteten vid universitetet i Göteborg, juridiska fakulteten vid universitetet i Stockholm och företagsnämnden vid högskolan i Linköping.

Inställning i frågan om lagstiftning mot könsdiskriminering

Flertalet remissinstanser har omgärdat sitt ställningstagande i denna fråga med olika reservationer. Om man bortser från det kan man dela in remissinstanserna i tre grupper.

För lagstiftning

I denna grupp ingår bara tre remissinstanser, nämligen länsstyrelsen i Stockholms län, FPK och FBF.

Mot lagstiftning

Denna grupp består av fjorton remissinstanser, nämligen Svea hovrätt, SÖ, AMS, UKÄ, länsstyrelsen i Blekinge län, LO, TCO, SACO/SR, Sveriges Socialdemokratiska Kvinnoförbund, Centerns Kvinnoförbund, Kooperativa gillesförbundet och KF, YRK, Moderata Ungdomsförbundet och Centerns ungdomsförbund.

Ställningstagandet av AMS, SACO/SR och Centerns Kvinnoförbund avser bara lagstiftning mot könsdiskriminering på arbetsmarknaden.

UKÄ vill inte utesluta att lagstiftning kan vara befogad i vissa speciella frågor.

Centerns Ungdomsförbund anser att lagstiftning bör komma till stånd inom vissa områden.

Tar inte ställning

I denna grupp ingår sju remissinstanser, nämligen socialstyrelsen, statens avtalsverk, Landstingsförbundet, Svenska kommunförbundet, SAF, Moderata Samlingspartiets Kvinnoförbund, Husmodersförbundet Hem och samhälle.

Argument mot lagstiftning

Ett vanligt argument mot lagstiftning mot könsdiskriminering är att erfarenheterna av motsvarande lagstiftning i andra länder är dåliga. Argumentet anförs av Svea hovrätt, TCO, Centerns Kvinnoförbund samt Kooperativa gillesförbundet och KF.

Svea hovrätt menar att de utländska erfarenheterna visar att det är svårt att träffa avgöranden som inte medför orättvisa mot det motsatta könet eller stötande resultat av annan art. Hovrätten drar vidare den slutsatsen av erfarenheterna från andra länder att lagstiftning mot könsdiskriminering är förbunden med svårigheter i bevishänseende. I aktuella fall har det varit svårt att bevisa att könsdiskriminering verkligen har ägt rum. Hovrätten visar även på svårigheter bestående i bristande möjligheter att kontrollera lagens efterlevnad.

Även *LO* tar upp frågan om bevis- och kontrollsvårigheter. LO menar att det krävs en ordentlig kontroll och möjlighet att ingripa för att en lag skall få riktig effekt. Den som utsätts för diskriminering t. ex. vid anställning måste ha möjlighet att klaga och få rättelse. Det skulle – tror LO – vara svårt att bevisa att just den sökandes kön har varit avgörande för att anställning inte kom till stånd.

Flera remissinstanser betonar att det är en gammal svensk tradition att arbetsmarknadens parter i första hand själva skall lösa problemen på arbetsmarknaden. Bland dessa remissinstanser är SACO/SR, Sveriges Socialdemokratiska Kvinnoförbund och Centerns Kvinnoförbund. *SACO/SR* och *Sveriges Socialdemokratiska Kvinnoförbund* hänvisar i sammanhanget till arbetsrättskommitténs förslag om vidgad förhandlingsrätt och menar att det innebär ökade möjligheter att ingripa mot diskriminerande personalpolitik. SACO/SR utgår från att det inom några få år på de flesta arbetsplatser finns personalgrupper med inflytande på anställnings- och befordringspolitik och menar att dessa gruppers arbete bör studeras ur jämställdhetssynpunkt. I sammanhanget ställer Socialdemokratiska Kvinnoförbundet som mål upp ett central avtal för att främja jämställdhet.

Några remissinstanser behandlar frågan om effekten av normgivning när det gäller att komma till rätta med könsdiskriminering. *UKÄ* anser att den diskriminering som förekommer har sin grund i sådana sociala och kulturella faktorer som knappast påverkas av lagstiftning. Inom högskoleområdet har det formellt existerat jämlikhet mellan män och kvinnor i över 100 år.[1] Förklaringen till att det trots detta inte föreligger reell jämställdhet skulle således vara att människors utbildnings- och yrkesval bestäms av faktorer som inte påverkas av formella regler om t. ex. behörighetsvillkor.

Även *LO* resonerar kring effekten av lagstiftning och hävdar att det bara är förändringar i människornas livsbetingelser som på sikt kan ändra rollfördelningen mellan män och kvinnor.

Centerns kvinnoförbund menar att förbudslagstiftning inte åstadkommer det som är viktigast att uppnå, nämligen en ny inställning till vad som av hävd anses som manligt resp. kvinnligt.

Länsstyrelsen i Blekinge län tar upp frågan om s. k. positiv diskriminering. Med detta begrepp avses diskriminering som har till syfte att undanröja effekterna av rådande könsdiskriminering, t. ex kvotering av antalet platser vid en skola. Länsstyrelsen anser att en rad av de senaste årens satsningar på kvinnan i arbetslivet inte hade kunnat genomföras utan positiv diskriminering. Som exempel nämns de arbetsmarknadspolitiska medel som används i syfte att underlätta kvinnans arbetsplacering inom yrkesområden som tidigare har förbehållits män. Ett annat exempel som nämns är den försöksverksamhet som har bedrivits bland studerande vid förskollärarutbildning. Länsstyrelsen anser att lagstiftning mot könsdiskriminering skulle hindra sådan positiv diskriminering. Kooperativa gillesförbundet och KF redovisar samma uppfattning. Ytterligare ett argument mot lagstiftning, som förs fram av UKÄ, är att det finns risk för att uppmärksamheten kommer att koncentreras på uppfyllandet av lagens minimikrav utan att de verkliga orsakerna till diskrimineringen avlägsnas.

Argument för lagstiftning

Ett argument för lagstiftning är att en lag har opinionsbildande effekt. Detta åberopas bl. a. av *socialstyrelsen, länsstyrelsen i Stockholms län* samt *Kooperativa gillesförbundet* och *KF*.

Socialstyrelsen diskuterar frågan närmare och uttalar att lagstiftning kan vara av betydelse för att påverka konservativa attityder där kvinnan endast uppfattas som ett komplement till mannen med värde endast som maka och mor. Å andra sidan betonar socialstyrelsen att man inte får överskatta effekten av lagstiftning. Kungörelsen (1973:279) om förbud mot köns- eller

[1] UKÄ hänvisar till debattskriften Jämställdhet i högskolan (UKÄ-rapport 1975:10).

åldersdiskriminering vid tillsättande av statlig tjänst, m. m. har inte medfört jämlikhet mellan könen, men är säkert en av orsakerna till att diskrimineringen är mindre på den statliga sektorn än den privata.

FBF anser att lagstiftning har ett värde i sig som ett uttryck för samhällets erkännande av uppfattningen att målet skall vara jämställdhet mellan män och kvinnor.

Argumentet om positiv diskriminering bemöts av *socialstyrelsen, FPK* och *FBF*. De menar att lagstiftningen bör och kan utformas så att den inte innebär hinder mot positiv diskriminering. *Juridiska fakulteten i Stockholm* anser att regler om kvotering inte är oförenliga med lagstiftning mot könsdiskriminering. Fakulteten menar att särbehandling kan anses "objektiv och godtagbar" så länge eftersträvad målsättning inte har uppnåtts. Eventuellt kan detta uttryckligen sägas i lagtexten. *Juridiska fakulteten i Lund* anser också att man bör diskutera olika modeller att konstruera lagtexten.

Utformningen av lagstiftningen

Några få remissinstanser har uttalat sig om hur eventuell lagstiftning bör vara utformad. FPK hänvisar till de riktlinjer för en lagstiftning mot könsdiskriminering som drogs upp av folkpartiet i en riksdagsmotion år 1974. *Socialstyrelsen* och *Centerns Ungdomsförbund* anser att den norska lagen kan tjäna som vägledning. *Länsstyrelsen i Stockholms län* anser att den norska och den engelska lagen kan vara av värde att studera närmare i detta sammanhang.

Utrikesdepartementet

1. Nedrustningsdelegation

Beslut vid regeringssammanträde 1976-05-26.

Statsrådet Andersson anför.

Genom en resolution den 20 december 1961 beslöt Förenta nationernas generalförsamling att en 18-maktskommitté skulle utses med uppgift att inleda förhandlingar i syfte att nå en överenskommelse om allmän och fullständig nedrustning under effektiv internationell kontroll. I samband med en utvidgning av kommittén år 1969 ändrades dess benämning till nedrustningskommitténs konferens (CCD). Organet har f. n. 31 medlemmar. Frankrike har dock aldrig intagit sin plats.

Sverige har ingått i kommittén alltsedan den inledde sitt arbete i mars 1962. Bl. a. genom framläggande av en rad konkreta förslag har Sverige sökt medverka till att uppfylla kommitténs ursprungliga mandat. Till följd av oförenliga uppfattningar mellan i första hand Förenta staterna och Sovjetunionen kom arbetet vid 1960-talets slut att splittras upp på ett antal delområden. Ehuru vissa begränsade resultat nåtts, kvarstår dock de stora nedrustningsfrågorna olösta. Inga framsteg har under de senaste åren uppnåtts i de två huvudärendena på CCD:s dagordning, fullständigt kärnvapenprovstopp och förbud mot utveckling, tillverkning och lagring av kemiska vapen. Sverige har genom flera initiativ, senast under CCD:s vårsession 1976, sökt bryta dödläget i dessa frågor. Sverige har även inom CCD:s ram liksom i andra internationella fora aktivt engagerat sig i ansträngningarna att förhindra en ytterligare spridning av kärnvapen samt att öka det internationella inflytandet vid handhavande av klyvbart material.

Bland övriga aktuella internationella nedrustningsärenden, som kräver en fortgående intensiv insats från svensk sida, märks frågan om en förstärkning av FN:s roll på nedrustningsområdet, förberedelser för internationella avtal om förbud mot användning av miljöstridsmedel och utveckling av nya massförstörelsevapen och system för sådana vapen, reglering av kärnladdningsexplosioner för fredliga ändamål, reduktion av militärbudgeterna samt deltagande i förberedande diskussioner inför en eventuell världsnedrustningskonferens. Det kan inte uteslutas att initiativ tas inom FN om sammankallande av en särskild session med FN:s generalförsamling för nedrustningsfrågor inom de närmaste åren.

Sveriges deltagande i den internationella nedrustningsdiskussionen utgör en central del av den svenska utrikespolitiken. Under årens lopp har kraven på noggrann och snabb beredning av svenska ställningstaganden på detta område ständigt ökat. Detta behov har i viss utsträckning kunnat tillgodoses genom fortlöpande överläggningar med de i den svenska delegationen vid CCD ingående medlemmarna. Det synes nu angeläget att anpassa beredningsformerna till de ökade kraven. I detta syfte bör en nedrustningsdelegation upprättas direkt underställd mig med uppgift att fortlöpande följa utvecklingen på detta område samt utarbeta förslag till Sveriges agerande i olika aktuella nedrustningsfrågor. Delegationens närmare arbetsformer bör anpassas till den internationella förhandlingssituationens växlande läge.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen bemyndigar chefen för utrikesdepartementet

att tillkalla en nedrustningsdelegation om högst 11 ledamöter,

att utse en av ledamöterna att vara ordförande,

att besluta om experter, sekreterare och annat arbetsbiträde åt delegationen.

Försvarsdepartementet

1. Statsbidrag till fritidssysselsättningar för värnpliktiga

Beslut vid regeringssammanträde 1976-01-29.

Departementschefen, statsrådet Holmqvist, anför.

Det svenska militära försvaret bygger på en lagfäst skyldighet för alla män i åldrarna 18–47 år att fullgöra värnpliktstjänstgöring, i form av grundutbildning och därefter följande repetitionsutbildning. Även om tiden för grundutbildning internationellt sett är tämligen kort, innebär den ett avbrott i förvärvsarbete eller studier. För många värnpliktiga leder den också till en temporär flyttning från hemorten.

Samhällets ansvar för de värnpliktiga under utbildningstiden gäller även fritiden. Det är främst bildningsverksamheten och den förströelse- och trivselfrämjande verksamheten som är av betydelse. Det kan nämnas att personalvården på regional och lokal nivå – vari fritidsverksamheten för värnpliktiga ingår – under budgetåret 1974/75 beräknas ha kostat ca 20 milj. kr. Genom goda hemresemöjligheter vid veckosluten och möjlighet att övernatta i hemmet har de värnpliktiga beretts tillfälle att tillbringa en del av fritiden i sina hem. Trots detta måste självfallet en del av fritiden tillbringas på förbandsorten.

Vid sidan av fritidsverksamheten inom förbandens ram finns givetvis också på förbandsorterna ett utbud av fritidsaktiviteter som kommer även de värnpliktiga till del. På många håll förekommer också ett samarbete mellan kommun och förband kring dessa frågor.

I motionen (1975:42) till 1975 års riksmöte framhålls bl. a. att lösningar av fritidsfrågorna för ungdomen i första hand är en kommunal angelägenhet. I många garnisonsorter är dock möjligheterna till fritidssysselsättningar begränsade. Motionärerna förordar därför att kommuner till vilken militär utbildning är förlagd får särskilt statsbidrag för fritidsverksamhet för de värnpliktiga.

Försvarsutskottet har i sitt betänkande 1975/76:3 uttalat bl. a. följande.

Utskottet anser – liksom motionärerna – att samhällets åtgärder för att motverka ungdomens fritidsproblem i första hand är en kommunal angelägenhet. På orter där det finns militära förband kommer kommunens insatser på fritidssektorn även de värnpliktiga till godo. När det gäller de värnpliktiga är det självfallet av intresse för försvarsmakten att det på en garnisonsort finns ett tillfredsställande utbud av fritidsaktiviteter. Man kan därför med visst fog göra gällande att staten, där så behövs, i någon form bör lämna kommuner med militära förband ekonomiskt stöd för detta ändamål, varvid möjliga insatser från föreningslivet bör tas till vara.

Motionärernas förslag om ett särskilt statligt stöd till kommunala investeringar m. m. inom fritidssektorn har principiella aspekter som kan kräva särskilda överväganden. Det är dessutom en rad faktorer som påverkar behovet av fritidsaktiviteter för de värnpliktiga och förhållandena ändras efter hand, t. ex. genom nya regler för nattpermission och för fria eller subventionerade resor. Frågan om en särskild prövning enligt motionärernas förslag och om formerna för en eventuell sådan prövning bör enligt utskottets

mening inte avgöras förrän statsmakterna tagit ny ställning till värnpliktsutbildningens omfattning m. m. Förslag av betydelse för dessa beslut kan förväntas från 1974 års försvarsutredning (Fö 1974:04). Utskottet anser därför att försvarsutredningen bör anmodas att bedöma behovet av ytterligare överväganden och att föreslå de åtgärder som utredningen kan finna påkallade.

Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets förslag att som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motionen (rskr 1975/76:23).

Det råder enighet om att kommunerna har ett ansvar för fritidsverksamhet bland ungdomar, även för den som endast under en kortare tid vistas i en kommun. Sålunda utgår i dag statligt stöd till anläggningar för motionsverksamhet i kommuner med många studerande. Kommunernas möjligheter att vidtaga erforderliga åtgärder kan vara begränsade om antalet värnpliktiga är stort i förhållande till antalet ungdomar i övrigt. Det finns därför skäl att överväga om man från statens sida inom ramen för det militära försvaret skall komplettera nuvarande insatser med direkta bidrag till fritidsverksamhet i kommunerna som i särskild grad tas i anspråk av de värnpliktiga under fritiden. Denna fråga bör kunna behandlas fristående från arbetet inom 1974 års försvarsutredning, även om samråd i principfrågan givetvis måste ske.

En särskild sakkunnig bör tillkallas för att utreda dessa frågor. Denne bör överväga de principiella problem som är förenade med en bidragsgivning av detta slag från statens sida. Om den sakkunnige finner att ett sådant stöd bör införas, bör han utarbeta förslag härom. När det gäller den totala omfattningen av eventuell bidragsgivning skall samråd ske med 1974 års försvarsutredning.

Principiellt kan man tänka sig antingen en bidragsgivning som är inriktad mot anläggningar som i särskilt hög grad används av de värnpliktiga eller en som avser det kommunala fritidsutbudet i sin helhet. Speciellt bör föreningarnas roll därvid belysas. De orter som kan tänkas bli aktuella för ett särskilt statligt stöd bör vara sådana som har ett begränsat befolknings- och skatteunderlag och som samtidigt har oproportionerligt stort antal värnpliktiga. I samtliga fall bör det endast vara de merkostnader som uppkommer till följd av de värnpliktigas deltagande i aktiviteter, som bör ifrågakomma för bidragsgivning.

Jag vill erinra om att regeringen genom beslut den 18 juni 1975 bemyndigat mig att tillkalla en utredning om inflytandefrågor m. m. inom värnpliktsutbildningen. Den sakkunnige bör samråda med denna utredning i frågor som gäller formerna för fördelning av ett eventuellt statligt stöd.

Den sakkunnige bör lägga upp sitt arbete så att förslag kan föreligga i anslutning till att 1974 års försvarsutredning lämnar sitt slutbetänkande, det vill säga i början av 1977.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen bemyndigar chefen för försvarsdepartementet

att tillkalla en sakkunnig med uppdrag att utreda frågan om statsbidrag till fritidssysselsättningar för värnpliktiga.

2. Tilläggsdirektiv till utredningen om inflytande m. m. inom värnpliktsutbildningen

Beslut vid regeringssammanträde 1976-03-25.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Holmqvist anför.

Hos alla myndigheter ökas allmänhetens insyn och vidgas utrymmet för lekmannainflytandet. Inom försvarets område har nyligen 1974 års underrättelseutredning (Fö 1974:01) lagt fram förslag om en s. k. underrättelsenämnd för insyn i och kontroll av det militära underrättelseväsendet. Försvarsmaktens ledningsutredning (FLU) har till uppgift att överväga frågan om ett lekmannainflytande på central och regional nivå inom det militära försvaret.

Riksdagen har (FöU 1975/76:9, rskr 1975/76:42) uttalat sig för att frågan om lekmannainflytande även på lokal nivå inom det militära försvaret tas upp. Detta bör nu ske.

I flera avseenden har försvaret en sådan särart att man inte utan vidare kan tillämpa ett system med lekmannainflytande av vanligt slag.

Försvarsmaktens ledningsutredning (Fö 1974:03) har som nämnts att bl. a. överväga lekmannainflytandet på central och regional nivå. Utredningen om inflytande m. m. inom värnpliktsutbildningen (Fö 1975:04) skall utreda möjligheterna till ett ökat inflytande för främst värnpliktiga vid utbildningen men även mer allmänt behandla frågor om utbildningens planering och genomförande. Enligt vad jag har erfarit räknar FLU med att kunna behandla hithörande frågor först år 1978, medan den andra utredningen har ett kortare tidsperspektiv för sitt arbete.

Det är enligt min mening ändamålsenligt att – med hänsyn till föreliggande arbetsplaner – utredningen om inflytande m. m. inom värnpliktsutbildningen nu får i uppdrag att analysera förutsättningar för och konsekvenser av lekmannainflytande på lokal nivå inom det militära försvaret. Detta bör ske i kontakt med FLU. I en senare etapp kan det bli aktuellt, beroende på vilken lösning inflytandeutredningen kommer till, att samordna ett slutligt förslag med ställningstagandena från FLU när det gäller lekmannamedverkan i centrala och regionala staber.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen ger utredningen om inflytande m. m. inom värnpliktsutbildningen i uppdrag att utreda även den fråga som nu har angetts.

3. Kompletterande direktiv för försvarsmaktens ledningsutredning

Beslut vid regeringssammanträde 1976-06-10.

Departementschefen, statsrådet Holmqvist, anför.

Kungl. Maj:t har genom beslut den 20 september 1974 bemyndigat chefen för försvarsdepartementet att tillkalla högst sex sakkunniga med uppdrag att se över det militära försvarets centrala och högre regionala ledningsorganisation m. m. De sakkunniga som tillkallades genom beslut samma dag arbetar under namnet försvarsmaktens ledningsutredning (Fö 1974:03).

Enligt sina direktiv bör utredningen bl. a. se över och lämna förslag om organisation för det militära försvarets centrala och högre regionala ledning i fred. Målet skall vara att göra arbetet i fred inom staberna så effektivt och kostnadsbesparande som möjligt, varvid möjligheterna till personalbesparingar skall tas till vara.

En av den centrala och högre regionala ledningsorganisationens uppgifter är att svara för den militära underrättelsetjänsten. Överbefälhavaren skall sålunda leda underrättelsetjänsten inom försvarsmakten. Försvarsgrenscheferna och militärbefälhavarna skall enligt överbefälhavarens bestämmande leda underrättelsetjänsten inom resp. försvarsgren och militärområde. Ledningsfrågorna bereds vid särskilda underrättelseenheter inom de berörda staberna. I försvarsstaben utförs huvuddelen av detta arbete vid underrättelseavdelningen, som ingår i sektion 2 i staben. I försvarsgrensstaberna och militärområdesstaberna finns för samma ändamål underrättelse- och säkerhetsavdelningar (i arméstaben en taktik- och underrättelseavdelning). De nämnda underrättelseenheterna skall också inhämta och bearbeta underrättelser. Inhämtningen avser främst studium av öppna publikationer o. d. Bearbetningen gäller underrättelser som har inhämtats av olika organ inom försvarsmakten eller utanför denna. Ansvaret för bearbetningen har delats upp mellan de centrala staberna. Var och en av dessa staber är sålunda s. k. huvudunderrättelsemyndighet för underrättelser som hänför sig till ett visst sakområde.

Det militära underrättelseväsendet omfattar också försvarsattachéorganisationen, försvarets radioanstalt, överbefälhavarens enhet för inhämtning av underrättelser med s. k. särskilda medel samt den tekniska underrättelsetjänsten. Denna bedrivs vid försvarets materielverk, försvarets forskningsanstalt, fortifikationsförvaltningen och försvarets sjukvårdsstyrelse.

Efter bemyndigande av Kungl. Maj:t tillkallade jag i januari 1974 sex sakkunniga för att föreslå riktlinjer för den militära underrättelsetjänsten m. m. De sakkunniga, som tog namnet 1974 års underrättelseutredning, avlämnade i januari 1976 betänkandet (SOU 1976:19) Den militära underrättelsetjänsten. Underrättelseutredningen föreslår bl. a. grunder för insyn i och kontroll av underrättelseväsendet. Utredningen behandlar i sina överväganden och förslag också vissa organisatoriska frågor. Utredningen föreslår i detta avseende i huvudsak följande.

De uppgifter i fråga om underrättelsetjänstens ledning och samordning, som chefen för sektion 2 i försvarsstaben f. n. svarar för, bör föras över till en ny befattning i staben. Den nya befattningen, som underrättelseutredningen kallar underrättelsechef, bör placeras på samma nivå som chefen för försvarsstabens operationsledning. Underrättelsechefen bör till sitt omedelbara förfogande få ett beredningsorgan, som är koncentrerat och förstärkt i förhållande till de motsvarande enheter som finns nu. Försvarsstabens och huvuddelarna av försvarsgrensstabernas resurser för bearbetning av underrättelser bör föras samman i försvarsstaben. Överbefälhavarens enhet för inhämtning av underrättelser med s. k. särskilda medel bör inordnas i försvarsstaben. Både bearbetningsenheten i försvarsstaben och den särskilda enheten bör underställas underrättelsechefen.

På grundval av underrättelseutredningens betänkande lade regeringen i prop. 1975/76:189 fram förslag om insyn i och kontroll av den militära underrättelsetjänsten m. m. Riksdagen (FöU 1975/76:40, rskr 1975/76:376) beslutade i enlighet med förslagen. Som jag anförde i propositionen anser jag att försvarsmaktens ledningsutredning nu bör få i uppdrag att närmare pröva

om underrättelseutredningens överväganden i fråga om underrättelseledningen och dess resurser samt bearbetningsresursernas fördelning bör läggas till grund för den framtida organisationen i fred.

Ledningsutredningen bör vid sina överväganden utgå från att det också i fortsättningen måste finnas en välorganiserad och effektiv underrättelsetjänst som skall verka redan under normala fredliga förhållanden.

Det militära underrättelseväsendet har numera en betydande omfattning. En stor del av verksamheten, t. ex. signalspaningen och den tekniska underrättelsetjänsten, bedrivs utanför stabsorganisationen. Detta har fört med sig att kraven på den centrala underrättelseledningen i försvarsstaben har ökat efter hand. Ledningen av underrättelsetjänsten har i dag vissa brister. Bl. a. kan inriktningen av de inhämtade enheterna inte ägnas tillräcklig uppmärksamhet. Ledningsutredningen bör därför belysa en organisation inom staben med en befattningshavare som svarar för den övergripande ledningen och samordningen och under denne en befattningshavare som har till huvudsaklig uppgift att leda bearbetningen av underrättelser. Med en sådan ansvarsuppdelning framstår det som mest naturligt att knyta övriga resurser för ledning och beredning direkt till den befattning som svarar för ledningen i stort. Ledningsresurserna bör beräknas så att de räcker till också för den tekniska underrättelsetjänsten.

Underrättelseutredningens förslag i fråga om underrättelsetjänstens ledning i försvarsstaben innebär att en generalmajor (motsvarande) i stället för en överste (motsvarande) bör leda och samordna vårt underrättelseväsen under överbefälhavaren och chefen för försvarsstaben. Underrättelseutredningens synpunkter i denna del måste givetvis vägas mot bedömningen av andra stabsfunktioners betydelse. Ledningsutredningen bör därför ha frihet att pröva frågan utan att vara bunden av underrättelseutredningens förslag.

Vad gäller bearbetningen av underrättelser i de centrala staberna innebär uppdelningen på fyra huvudunderrättelsemyndigheter en splittring av resurserna. I praktiken finns det små möjligheter att fördela om personal för att tillfälligtvis öka bearbetningskapaciteten på något område. Visst dubbelarbete förekommer också. Nuvarande försvarsstabs och försvarsgrensstabers resurser för bearbetning av underrättelser bör därför föras samman i försvarsstaben eller dess närmaste motsvarighet i en ny organisation. Ledningsutredningen bör lämna förslag till en stabsorganisation med endast en huvudunderrättelsemyndighet för bearbetning av underrättelser. Ledningsutredningen måste emellertid i detta sammanhang uppmärksamma behovet av personal i övriga delar av den centrala ledningsorganisationen för att klarlägga egna underrättelsebehov och för att vidarebearbeta material från huvudunderrättelsemyndigheten m. m.

I de ursprungliga direktiven till ledningsutredningen sägs att de centrala förvaltningarnas organisation och ansvar i stort bör behållas. Ledningsutredningen ges dock frihet att i begränsade avseenden föreslå ändrad uppgifts- och ansvarsfördelning mellan staber och förvaltningar. Underrättelsetjänsten är ett område där man i och för sig kan överväga om arbetsuppgifter bör föras över till staberna. Flera viktiga omständigheter talar emellertid mot en sådan förändring. De tekniska underrättelserna bör därför också i fortsättningen bearbetas vid de centrala förvaltningsmyndigheterna och försvarets forskningsanstalt. Ledningsutredningen bör dock särskilt pröva hur den tekniska underrättelsetjänsten bäst bör samordnas med underrättelseväsendet i övrigt vid en centralisering av stabernas bearbetningsansvar till en huvudunderrättelsemyndighet.

Riksdagen har på regeringens förslag fattat principbeslut att överbefälhavarens enhet för inhämtning av underrättelser med s. k. särskilda medel skall knytas fastare till försvarsstaben (prop. 1975/76:189, FöU 1975/76:40, rskr 1975/76:376). Ledningsutredningen bör vid sina överväganden utgå från att verksamheten vid enheten skall inriktas och samordnas med underrättelsetjänsten i övrigt av den centrala ledningsenheten i försvarsstaben eller dess närmaste motsvarighet i en ny organisation. Det ankommer på överbefälhavaren att bestämma enhetens inre organisation liksom den närmare anknytningen till försvarsstaben eller dess motsvarighet.

Ledningsutredningen bör vid sina överväganden av den regionala ledningsorganisationen uppmärksamma underrättelsetjänstens nivå och resurser.

Som har nämnts i det föregående skall ledningsutredningen ta till vara möjligheterna till personalminskningar. När det gäller underrättelsetjänsten inom stabsorganisationen finns emellertid f. n. mycket små möjligheter att minska personalen. Som underrättelseutredningen har påpekat är i stället personalresurserna för central ledning av underrättelsetjänsten och för bearbetning av underrättelser alltför små.

Med hänsyn till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen uppdrar åt försvarsmaktens ledningsutredning att överväga och lämna förslag om underrättelsetjänstens organisation m. m. inom den centrala stabsorganisationen.

Utredningens överväganden och förslag bör föreligga samtidigt som utredningen redovisar sitt uppdrag i övrigt.

Socialdepartementet

1. Tilläggsdirektiv till pensionskommittén avseende översyn av bestämmelserna om folkpensionsförmåner vid bosättning utomlands m. m.

Beslut vid regeringssammanträde 1975-11-13.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Aspling, anför.

Folkpensioneringen utgör ett socialt grundskydd som träder in vid ålderdom, annan nedsättning av försörjningsförmågan eller, för efterlevande, då försörjaren har fallit ifrån. Rätten till folkpension är oberoende av tidigare avgiftsbetalning eller förvärvsinsats. Folkpensioneringen ingår alltså i det grundläggande trygghetssystem som har byggts upp för dem som är bosatta i Sverige.

I samband med att folkpensionsbestämmelserna överfördes till lagen (1962:381) om allmän försäkring infördes en viss möjlighet att uppbära folkpension även vid bosättning utomlands. Möjligheten står öppen för den som har varit mantalsskriven i Sverige det år då han fyllde 62 år och de fem åren närmast dessförinnan. Regeln har med hänsyn till sin utformning betydelse i stort sett enbart för ålderspension. I fråga om övriga pensionsformer är man vanligen hänvisad till att tillämpa vissa dispensregler som gäller vid sidan av den nu angivna generella regeln. Dessa dispensregler kan åberopas av den som flyttar utomlands sedan han har beviljats pension. De innebär att pensionen kan få behållas efter prövning i det enskilda fallet om flyttningen har skett av hälsoskäl eller det föreligger andra särskilda omständigheter.

Under de år som har gått sedan möjlighet infördes att uppbära folkpension utomlands har regeln kritiserats vid upprepade tillfällen. Man har t. ex. pekat på konsekvenserna när en person, som i övrigt har haft anknytning till Sverige hela sin aktiva tid, tar ett uppdrag utomlands något år under den enligt regeln relevanta tiden från det femtiosjunde till det sextioandra levnadsåret. Förslag har därför framförts om en regel med större flexibilitet. Samtidigt har det framträtt allt klarare att det svenska samhället inte rimligen kan åläggas ett generellt ansvar för det sociala grundskyddet för personer som vistas utomlands med åberopande enbart av tidigare bosättning i Sverige.

För den som har förvärvsarbetat ingår folkpensionen som en del i den sammanlagda pension, som i övrigt tilläggspensioneringen svarar för. Vid den årliga beräkningen av pensionsgrundande inkomst för ATP görs ett bottenavdrag för den del av förvärvsinkomsten som motsvarar basbeloppet vid årets ingång – 9 000 kr. för år 1975. Pensionsskyddet för denna inkomstdel ges genom folkpensioneringen, medan tilläggspensioneringen i enlighet med sin benämning svarar för skyddet för den överskjutande delen av inkomsten. I likhet med andra pensioner som grundar sig på intjänad pensionsrätt utbetalas ATP oberoende av om pensionären är bosatt i Sverige eller utomlands. Är utbetalningsreglerna mera restriktiva för folkpension än för ATP, kan således den som bosätter sig utomlands sägas gå miste om en del av det pensionsskydd som borde tillkomma honom på grundval av förvärvsarbetet. Det är naturligt att garantera folkpension vid vistelse utomlands i

proportion till intjänad rätt till ATP.

Utländska medborgares rätt till folkpension regleras genom konventioner med andra länder om social trygghet. Här berörda frågor gör sig gällande även i de konventionsförhandlingar som förs. I den konvention med Österrike som nyligen undertecknats och som enligt beslut tidigare denna dag skall föreläggas riksdagen för godkännande har bestämmelser om utbetalning av svensk folkpension vid bosättning utomlands utformats mot bakgrund av sådana överväganden som jag nyss har berört.

Jag har i det tidigare ärendet redogjort för principerna i konventionen. Här skall endast i korthet erinras om att bestämmelserna innebär att folkpension till den som är bosatt utomlands utgår i motsvarande utsträckning som ATP. En oavkortad ATP tjänas in genom 30 års förvärvsarbete i Sverige. Vid kortare tids förvärvsinsats minskar pensionen proportionellt. Med utgångspunkt i detta utbetalas enligt konventionen också oavkortad folkpension till den som uppbär ATP på grundval av pensionspoäng för 30 år eller mer. I annat fall utbetalas folkpension med det antal trettiondelar som svarar mot antalet år med ATP-poäng. Beräkningen sker på samma sätt oavsett om det är fråga om ålders-, förtids- eller familjepension. Vissa övergångsbestämmelser finns för tiden före år 1960 då ATP-systemet infördes. Med hänsyn till den avvikande regel som enligt lagen om allmän försäkring gäller för svenska medborgare har konventionsreglernas tillämplighet begränsats till österrikiska medborgare.

I enlighet med de här angivna grundsatserna bör nu övervägas en ändrad utformning av förutsättningarna i lagen om allmän försäkring för svensk medborgares rätt till folkpension vid bosättning utomlands. Uppgiften att utreda denna fråga bör anförtros pensionskommittén (S 1970:40). Under utredningen bör kommittén pröva om de dispensbestämmelser som förut redovisats svarar mot behovet efter en sådan omgestaltning. Kommittén bör också beakta de övergångsproblem som uppkommer.

Utlänningars rätt till folkpension regleras som jag förut har anfört genom konventioner. Så bör ske även i framtiden. Invandrarutredningen har i sitt slutbetänkande (SOU 1974:69) Invandrarna och minoriteterna föreslagit att alla invandare som inte omfattas av konvention skall tillförsäkras ett minimiskydd i form av lagfäst rätt till folkpension på samma villkor som svensk medborgare efter viss tids vistelse i Sverige. Rätten till folkpension bör enligt förslaget föreligga åtminstone på de kvalifikationsvillkor som gäller enligt den av Sverige biträdda europeiska pensionsöverenskommelsen av år 1953 (SFS 1955:563). Denna innebär att den som har vistats i Sverige minst 15 år efter fyllda 20 år, varav minst fem år omedelbart före pensionsansökan, skall äga rätt till folkpension enligt samma regler som svensk medborgare så länge han är bosatt i Sverige. Vissa särskilda villkor uppställs för förtidspension.

Invandrarutredningens förslag har remissbehandlats. Remissyttrandena visar att frågan behöver övervägas ytterligare. Jag förordar att pensionskommittén får i uppdrag att överväga även denna fråga, som har nära anknytning till den tidigare berörda. Jag vill understryka de möjligheter till folkpension som redan står en invandrare till buds efter förvärv av svenskt medborgarskap eller på grund av konvention. Kommittén bör mot denna bakgrund förutsättningslöst pröva för- och nackdelar med en anordning i form av lagfästa minimiregler för invandrares rätt till folkpension. Det kan därvid finnas skäl att anlägga skilda betraktelsesätt i fråga om olika kategorier av folkpensionsförmåner. Här bör särskilt uppmärksammas barnpensioner och

vårdbidrag för svårt handikappade barn, vilka förmåner ingår bland samhällets åtgärder för stöd till barnfamiljerna. Frågan om samordning av svenska och utländska pensionsförmåner bör beaktas.

I samband med de folkpensionsfrågor som nu har berörts bör också tas upp en fråga som gäller behovet av övergångsbestämmelser inom ATP för utländska medborgare. Som tidigare nämnts fordras enligt allmänna regler pensionspoäng för minst 30 år för oavkortad tilläggspension. För dem som är födda senast år 1914 fordras enligt särskilda övergångsregler 20 år och för dem som är födda åren 1915–1923 gäller en successiv upptrappning till den allmänna 30-årsregeln. Övergångsreglerna har sin grund i att de nu angivna åldersklasserna vid ATP-systemets genomförande inte hade möjlighet att före pensionsåldern tjäna in en oavkortad ATP enligt vanliga regler. De lindrigare villkoren enligt övergångsreglerna har motiverats med att dessa äldre försäkrade genom sin insats i näringslivet har bidragit till den välståndsuppbyggnad som gjort ATP-reformen möjlig. Med denna motivering begränsades också bestämmelsernas tillämplighet till svenska medborgare. Genom utslag i försäkringsdomstolen har bestämmelserna ansetts gälla också för medborgare i övriga nordiska länder till följd av den nordiska trygghetskonventionen.

Motivet för att utländska medborgare inte har ansetts böra kunna åberopa sig på övergångsreglerna har varit att det i deras fall inte funnits fog för ett allmänt antagande att den arbetsinsats som utförts före genomförandet av ATP-reformen kommit det svenska samhället till godo. Invandringen till Sverige har nämligen först relativt sent fått större omfattning.

Dessa motiv äger givetvis alltjämt bärkraft. När det gäller invandrare som faktiskt varit verksamma i Sverige under lång tid före ATP-reformen får man normalt räkna med att de förr eller senare förvärvar svenskt medborgarskap. Därmed kan de också åberopa sig på övergångsreglerna. För den som av en eller annan anledning inte söker svenskt medborgarskap kan emellertid bestämmelserna slå mindre väl. Pensionskommittén bör mot denna bakgrund överväga behovet av att för här åsyftade fall tillskapa regler som medger ett betaktande av övergångsfallens särart på så sätt att hänsyn i viss utsträckning skall kunna tas till år av förvärvsarbete här i landet före år 1960.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen ger pensionskommittén i uppdrag att utreda även de frågor som jag nu har angivit.

2. Ny lagstiftning för hälso- och sjukvården

Beslut vid regeringsammanträde 1975-12-11.

Departementschefen, statsrådet Aspling, anför.

Hälso- och sjukvården i vårt land har under det senaste årtiondet genomgått en snabb utveckling. Organisatoriskt har genomförts ett i stort sett enhetligt huvudmannaskap med landstingskommunerna som ansvariga för hela den offentliga hälso- och sjukvården. Antalet anställda inom sjukvården har fördubblats. Viktiga sjukförsäkringsreformer har genomförts. Samtidigt har den sjukvårdspolitiska målsättningen i allt högre grad inriktats på att få till stånd en ändrad struktur på den svenska sjukvården. Den öppna hälso- och

sjukvården utanför sjukhusen har jämte långtidssjukvården och psykiatrin ställts i förgrunden. En ökad integration av olika verksamheter och en social helhetssyn kännetecknar alltmer den pågående utvecklingen. Socialstyrelsens nyligen framlagda strukturprogram för hälso- och sjukvården och landstingskommunernas pågående arbete med enhetligt uppbyggda sjukvårdsplaner ger nya utgångspunkter för den fortsatta utvecklingen.

Av vad jag nu har sagt framgår att hälso- och sjukvården befinner sig i ett viktigt utvecklingsskede. Behovet av en reformering av lagstiftningen på hälso- och sjukvårdsområdet blir därigenom också alltmer framträdande. Den gällande sjukvårdslagen och därtill hörande författningar har sitt ursprung i en tid då verksamheten på ett helt annat sätt än i dag var inriktad enbart på den sjukhusbundna vården. Den var från början en sjukhuslag mera än en sjukvårdslag. Genom flera viktiga lagändringar, som genomförts senast år 1973, har lagens regler anpassats till en ny organisation och en utvidgning av den öppna distriktsvården. Men det är utan tvekan ändå så att lagstiftningen fortfarande har sin tyngdpunkt i den sjukhusanknutna verksamheten. Den innehåller också en relativt omfattande detaljreglering. Jag vill därför – efter samråd med landstingsförbundet – föreslå att en utredning nu tillsätts med uppgift att utarbeta förslag till en helt ny lagstiftning för hälso- och sjukvården.

Det är enligt min mening av stor betydelse att detta lagstiftningsarbete förankras i en övergripande målsättning för hälso- och sjukvårdspolitiken. Som en grundval för sitt arbete bör utredningen därför föra en målsättningsdiskussion med utgångspunkt i att alla som bor i landet skall ha rätt till hälso- och sjukvård på lika villkor. Målsättningen bör präglas av en social helhetssyn på hälso- och sjukvården och därigenom inom ramen för samhällets totala insatser på detta område även innefatta förebyggande åtgärder. Utredningen bör vid utformningen av sina förslag beakta behovet av samverkan mellan hälso- och sjukvården och socialvården liksom hälso- och sjukvårdens samband med den allmänna sjukförsäkringen.

Den nya lagstiftningen bör omfatta hälso- och sjukvården i dess helhet. Utredningen bör således behandla även de delar av hälso- och sjukvården som f. n. inte regleras i den gällande sjukvårdslagen. Det innebär att bl. a. den förebyggande hälsovården liksom de privatpraktiserande läkarnas verksamhet bör omfattas av en ny sammanhållen lagstiftning för hälso- och sjukvården. Utredningen bör även uppmärksamma frågorna om skolhälsovården och företagshälsovården. Det bör också ingå i utredningens uppgifter att pröva frågan om den framtida lagstiftningens utformning då det gäller tandvården samt omsorgen för psykiskt utvecklingsstörda.

En viktig utgångspunkt för utredningens arbete bör vara att undanröja sådan detaljreglering i lagstiftningen som inte längre behövs. Den nya hälso- och sjukvårdslagen bör ges formen av en ramlagstiftning. Jag vill – efter samråd med kommunministern – understryka betydelsen av att möjligheterna till decentralisering av verksamhetsformerna tas till vara och att en förstärkning av den kommunala demokratin underlättas. Samråd bör här ske med den av kommunministern tillsatta decentraliseringsutredningen (Kn 1975:01). Utredningen bör också ge berörda personalorganisationer tillfälle att framföra sina synpunkter.

Utredningen bör vid sitt arbete uppmärksamma den nya socialvårdslagstiftning som är under utarbetande. Avgränsningsfrågorna i förhållande till de uppgifter som regleras genom hälsovårdsstadgan bör beaktas genom kontakt med den utredning (S 1974:08) som har i uppdrag att göra en översyn

av hälsovårdsstadgan. Under sitt arbete med den nya hälso- och sjukvårdslagstiftningen bör utredningen också samråda med andra pågående utredningar, bl. a. regionsjukvårdsutredningen (S 1974:07) och medicinalansvarskommittén (S 1974:02). Fortlöpande kontakt bör hållas med socialdepartementets sjukvårdsdelegation.

3. Beredningsgrupp för frågor avseende alkoholpolitiken

Beslut vid regeringssammanträde 1976-02-12.

Departementschefen, statsrådet Aspling, anför efter samråd med chefen för finansdepartementet.

Alkoholpolitiska utredningen har överlämnat betänkandet (SOU 1974:90–93) Alkoholpolitik. Betänkandet har varit föremål för en omfattande remissbehandling. Remissinstanserna har i flera avseenden riktat stark kritik mot utredningens förslag. Samtidigt har en rad nya förslag och synpunkter förts fram. Kritiken mot utredningsförslaget gäller bl. a. den grundläggande frågan om den allmänna inriktningen av alkoholpolitiken. Ett stort antal remissinstanser anser att utredningen har sett för snävt på begreppet alkoholpolitik.

Jag vill understryka att alkoholmissbruket är ett av de största sociala problemen i vårt samhälle. Det är därför angeläget att åtgärderna mot alkoholmissbruket utformas i första hand från socialpolitiska utgångspunkter. Huvudansvaret för alkoholpolitiken bör framdeles ligga på socialdepartementet med en bibehållen handläggning av beskattningsfrågorna m. m. i finansdepartementet och av utbildnings- och forskningsfrågorna samt organisationsstödet i utbildningsdepartementet.

Jag finner det angeläget att med denna utgångspunkt snabbt kunna få till stånd en mera samlad belysning av de alkoholpolitiska frågorna. Sambandet mellan alkohomissbruk och vissa slag av brottslighet motiverar också att de brottsförebyggande insatserna särskilt beaktas. Arbetet med att redovisa beslutsunderlag för bedömning av de alkoholpolitiska frågorna bör bedrivas i en till socialdepartementet knuten beredningsgrupp med representanter för andra berörda departement. Gruppens uppgift bör vara att, på grundval av alkoholpolitiska utredningens betänkande och remissyttrandena över det, redovisa ett samlat underlag för regeringens ställningstagande till de alkoholpolitiska frågorna.

De organisatoriska konsekvenserna på myndighetsnivå av nu nämnda ställningstagande behöver utredas närmare av beredningsgruppen. Det är därvid angeläget att i socialstyrelsen kunna skapa former för fortlöpande samråd med nykterhetsorganisationer och andra folkrörelser i alkoholpolitiska frågor liksom med statens ungdomsråd. Med de betydelsefulla uppgifter inom alkoholpolitiken som ligger på utbildningsväsendet blir det också viktigt att finna lämpliga samverkansformer i dessa frågor med skolöverstyrelsen. En översyn behöver vidare komma till stånd av de uppgifter beträffande alkoholpolitiken som f. n. ligger på riksskatteverket.

Alkoholpolitiska utredningen har lagt fram omfattande och detaljerade förslag om den närmare utformningen av alkoholpolitiken. Flera av de väsentliga förslagen har mött stark kritik, bl. a. några som i den allmänna

debatten väckt stort intresse, t. ex. om mellanölet och om åldersgränsen vid inköp i systembutik. Författningsförslagen behöver i väsentliga avseenden omarbetas av beredningsgruppen med hänsynstagande till den allmänna inriktning av alkoholpolitiken som jag nyss har angett. De regler och restriktioner som fastställs måste kunna kontrolleras effektivt. Betydande förstärkningar kan behövas för länsstyrelsernas verksamhet med tillstånd och kontroll av försäljning och servering av alkoholhaltiga drycker. Det är också viktigt att kunna finna lämpliga former för kommunernas medverkan i detta arbete.

Jag vill framhålla betydelsen av att den framtida alkoholpolitiken kan domineras av positiva åtgärder. Till sådana hör informationsinsatser av olika slag.

Det är angeläget att upplysningen i alkoholfrågan får en sådan utformning att folkrörelserna ges goda möjligheter att medverka. Den informationsverksamhet i alkoholfrågan som ungdomsorganisationerna bedrivit med statligt stöd sedan år 1972 har inneburit värdefulla insatser och gett positiva erfarenheter. Jag föreslår i annat sammanhang medel för upplysning i alkoholfrågan under nästa budgetår.

Den viktigaste målgruppen för alkoholpolitiken är ungdomen. Det behövs kraftfulla offensiva insatser för att förebygga alkoholmissbruk hos ungdomen. Det gäller att få till stånd en ökad medvetenhet hos ungdomarna själva om alkoholens risker och att finna vägarna till aktiva insatser från bl. a. de sociala organen, skolan och folkrörelserna.

Beredningsgruppen bör under arbetets gång ta kontakt med berörda myndigheter och organisationer. Arbetet bör om möjligt vara avslutat före utgången av år 1976.

De frågor som gäller alkoholreklamen bör, på sätt chefen för handelsdepartementet senare kommer att anmäla, samtidigt härmed överlämnas för fortsatt behandling i tobaksreklamutredningen (H 1974:06) som f. n. prövar motsvarande frågor avseende tobaksvaror.

4. Utbyggnadsplanering och beräkning av platsbehov inom barnomsorgen

Beslut vid regeringssammanträde 1976-04-01.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Aspling, anför.

Regeringen har i propositionen 1975/76:92 om utbyggnad av barnomsorgen lagt fram förslag om ett utbyggnadsprogram för barnomsorgen under den närmaste femårsperioden. Programmet omfattar 100 000 nya daghemsplatser och 50 000 nya platser i fritidshem jämte en ökning av platstillgången i kommunala familjedaghem. Förslaget om utbyggnaden grundas på en överenskommelse i oktober 1975 mellan regeringen och Svenska kommunförbundet. Av överenskommelsen framgår även att en arbetsgrupp skall tillsättas för att på grundval av de praktiska erfarenheterna förbättra underlaget för kommunernas utbyggnadsplanering och beräkningar av platsbehovet inom barnomsorgen vid den fortlöpande uppföljningen av kommunernas förskoleplaner.

I proposition 1975/76:92 har vidare lagts fast en allmän målsättning för

utbyggnaden av barnomsorgen som innebär att – utöver den allmänna förskolan – plats inom den kommunala barnomsorgen skall beredas för alla barn i förskoleåldern till förvärvsarbetande eller studerande föräldrar samt för barn med särskilda behov av stöd och stimulans så att efterfrågan på sådana platser kan tillgodoses. Denna målsättning för samhällets barnomsorg, innefattande även fritidsverksamhet för barn i skolåldern, bör successivt uppnås i alla kommuner inom den närmaste tioårsperioden.

I propositionen föreslås att bestämmelserna om förskoleplaner ersätts med motsvarande bestämmelser om att det i varje kommun skall finnas en av kommunfullmäktige antagen barnomsorgsplan. I planen skall redovisas behovet av daghem, deltidsförskola, familjedaghem, fritidshem och annan förskole- och fritidshemsverksamhet inom kommunen samt på vilket sätt behoven skall tillgodoses. Barnomsorgsplanerna skall omfatta en femårsperiod och revideras årligen.

Kommunikationsdepartementet

1. Sjömanspension

Beslut vid regeringssammanträde 1975-11-27.

De speciella förhållanden som har varit utmärkande för sjöfarten och yrkeslivet till sjöss har sedan länge motiverat en särskild pensionsordning för de ombordanställda.

De nu gällande bestämmelserna i kungörelsen (1972:412) om sjömanspension infördes den 1 juli 1972. Rätt till sådan pension tillkommer sjöman i manskapsställning som har varit verksam inom yrket under hela eller större delen av sin aktiva tid. För att rätt till pension skall inträda krävs minst 120 seglationsmånader som manskap på svenskt handelsfartyg fr. o. m. den månad då sjömannen har fyllt 30 år, varav minst 80 efter månaden närmast före den då han har fyllt 40 år. Kvalificering kan ske t. o. m. månaden närmast före den då han har fyllt 60 år. Befälstid får i viss utsträckning gälla som kvalifikationstid. Som anställningstid räknas tid under vilken sjömansskatt har erlagts. Pension kan tidigast utgå fr. o. m. den månad då sjömannen fyller 55 år. Pensionen upphör med månaden innan 67 års ålder uppnås. Pensionens storlek bestäms av antalet manskapsmånader och pensionen utgår med lika belopp oavsett arbetsinkomsten under intjänandetiden. De 40 först fullgjorda manskapsmånaderna inverkar inte på pensionens storlek. För var och en av de därpå följande månaderna beräknas pensionen efter en viss procent av basbeloppet enligt lagen (1962:381, omtryckt 1973:908, ändrad senast 1975:718) om allmän försäkring. Pensionsnivån stiger vid senare uttag upp till 62 års ålder. Full pension vid 55 års ålder ger maximalt ett och ett halvt basbelopp medan pensionsuttag vid uttag från 62 års ålder ger en pension motsvarande maximalt tre basbelopp. Sjömanspensionen är värdebeständig genom att pensionsbeloppet följer förändringarna i basbeloppet. Sjömanspensionen samordnas med allmän pension i form av förtidspension (sjukbidrag), änkepension, livränta från yrkesskadeförsäkringen och annan livränta som bestäms av eller utbetalas från riksförsäkringsverket. Pensionen samordnas också med utländsk förmån som motsvarar någon av nyss angivna förmåner. Samordningen sker så att – om det sammanlagda förmånsbeloppet överstiger den högsta sjömanspension som kan utgå fr. o. m. 60 års ålder – sjömanspensionen minskas med det överskjutande beloppet. Minst en tredjedel av sjömanspension skall dock alltid utgå. Frågor om sjömanspension prövas av handelsflottans pensionsanstalt (HPA), vars verksamhet regleras i instruktionen (1965:699, ändrad senast 1972:411) för handelsflottans pensionsanstalt. Åtskilliga sjömän uppbär eller har rätt till pension enligt äldre pensionsbestämmelser. I övergångsbestämmelser till kungörelsen om sjömanspension regleras vissa förhållanden för dessa pensionstagare. Avgifter för sjömanspensionen erläggs av redare enligt lagen (1961:300, omtryckt 1968:612, ändrad senast 1975:952) om redareavgift för sjöfolks pensionering. Regeringen fastställer procentsats för avgiften, senast genom kungörelsen (1974:703) om preliminär arbetsgivaravgift m. m. för år 1975.

Riksdagen har nyligen (prop. 1975:109, SfU 1975/76:5, rskr 1975/76:5) utvidgat rätten till tilläggspension m. m. att omfatta entreprenöranställda på svenska handelsfartyg och samtidigt godkänt riktlinjer för ändring av

grunderna för sjömanspensioneringen. Däri förordas två ändringar i kungörelsen om sjömanspension, vilka skulle medföra att bestämmelserna sammanföll med de regler som gäller för rätt till tilläggspension enligt lagen om allmän försäkring och i fråga om skyldighet att erlägga sjömansskatt enligt anvisningarna till 1 § lagen (1958:295), omtryckt 1970:933, ändrad senast 1975/710) om sjömansskatt. Den ena ändringen innebär att tjänstgöring på utländskt fartyg, som svensk redare förhyr obemannat, skall likställas med tjänstgöring på svenskt fartyg vid kvalificering för sjömanspension. Den andra ändringen innebär att också sjöman som erlägger skatt i annat land och därför har befriats av sjömansskattenämnden från svensk sjömansskatt skall få tillgodoräkna sig den anställningstiden för sjömanspensionsberäkningen.

Bestämmelserna om den allmänna pensioneringen finns i lagen om allmän försäkring. Sedan de nuvarande bestämmelserna om sjömanspensionering tillskapades har flera förbättringar genomförts på den allmänna pensioneringens område. Således har rätten till förtidspension vidgats genom successiva reformer som bl. a. innebär att det numera är möjligt för den som har fyllt 60 år att få sådan pension enbart på arbetsmarknadsmässiga grunder. Ytterligare förbättringar inom den allmänna pensioneringen är sänkningen av den allmänna pensionsåldern till 65 år och den höjning av pensionstillskotten som kommer att genomföras den 1 juli 1976. Pensionstillskott till ålderspension eller änkepension kommer i fullfunktionsstadiet den 1 juli 1981 att utgöra 45 % av basbeloppet. Från samma tid kommer pensionstillskott till förtidspension att utgå med 90 % av basbeloppet. Därtill kommer höjningen av folkpensionens grundbelopp som har trätt i kraft den 1 januari 1975.

Vidare har riksdagen (prop. 1975:97, SfU 15, rskr 22) beslutat bestämmelser som ger ökade möjligheter till en rörlig pensionsålder. De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 juli 1976 samtidigt med sänkningen av den allmänna pensionsåldern till 65 år. Bestämmelserna ger olika möjligheter att förlägga tidpunkten för pensioneringen till mellan 60 och 70 års ålder. Arbetsinsats och pensioneringstidpunkt kan därigenom anpassas efter individuella behov och önskemål. Det föreslagna systemet för rörlig pensionsålder innefattar följande tre förmånsformer, nämligen

förtidspension från folkpensioneringen och försäkringen för tilläggspension,

förtida och uppskjutet uttag av hel eller halv ålderspension från folkpensioneringen och försäkringen för tilläggspension och

en helt ny pensionsförsäkring för delpension i kombination med deltidsarbete.

Svenska sjöfolksförbundet har i skrivelse i oktober 1974 framfört synpunkter på och förslag till förbättringar av sjömanspensioneringen.

Vidare har HPA i olika sammanhang framfört förslag om ändringar i kungörelsen om sjömanspension vilka till sitt innehåll delvis sammanfaller med Svenska sjöfolksförbundets önskemål. HPA har vidare – under erinran om sänkningen av den allmänna pensionsåldern till 65 år – ifrågasatt en ändring av bestämmelserna om vid vilken ålder de temporära sjömanspensionerna skall upphöra. HPA har dessutom föreslagit ändring i reglerna för placeringen av pensionsanstaltens fondmedel.

Svenska sjöfolksförbundets och HPA:s framställningar har remissbehandlats.

Även om några sådana ändringar av sjömansyrkets villkor som har

betydelse i pensionshänseende inte har skett sedan nuvarande bestämmelser för sjömanspensioneringen lades fast år 1972, har rätten till allmän pension i olika former ökats ut avsevärt under tiden därefter. Jag syftar därvid inte endast på sänkningen av den allmänna pensionsåldern utan även på de vidgade möjligheterna till förtidspension och den nya rätten till delpension i kombination med deltidsarbete. Förändringarna av den allmänna pensioneringen påkallar en översyn av reglerna för samordning mellan systemen för allmän pension och sjömanspension. Svenska sjöfolksförbundets förslag till förbättringar av sjömanspensionerna förutsätter överväganden rörande bl. a. den finansiella situationen för sjömanspensionsfonderna och avgiftsuttaget från näringen.

Med hänsyn till dessa förhållanden förordar jag att reglerna om sjömanspensioneringen ses över av särskilda sakkunniga. Härvid bör särskilt uppmärksammas samordningsfrågorna mellan det allmänna pensionssystemet och sjömanspensioneringen och bedömas vilka förändringar som kan medföra väsentliga fördelar i samordningsavseende. Av intresse härvidlag är också den strävan som numera kännetecknar socialförsäkringssystemet i övrigt att genom omskolning eller liknande åtgärder bereda äldre arbetstagare möjlighet att fortsätta sitt verksamma liv inom ett annat yrkesområde som kan vara bättre anpassat för den enskilde arbetstagaren med hänsyn till hans speciella förutsättningar. Härigenom har pensioner utöver det allmänna pensionssystemet kommit att betraktas som avtalsfrågor mellan arbetsmarknadens parter. Visserligen har riksdagen så sent som år 1972 lagt fast gällande principer för sjömanspensionsförmånerna men de stora förändringarna inom det allmänna socialförsäkringssystemet bör leda till att utredningen förutsättningslöst prövar vilka åtgärder som med beaktande av yrkets särart, näringens villkor, tillgången till sjömanspensionsfonden, förvaltningen av denna samt pensionssystemen för andra arbetstagarkategorier med likartade arbetsförhållanden bäst är ägnade att ge trygghet åt sjömännen. De ekonomiska konsekvenser som kan bli följden av förändringar i fråga om sjömanspensioneringen bör uppmärksammas särskilt vid utredningsarbetet. I anslutning till sina förslag bör utredningen ange beräknade kostnader och kostnadsförändringar.

De särskilda problem som hänger samman med att vissa pensionstagare sedan sjömanspensionen har upphört kommer att uppbära ringa eller ingen pension från annat pensionssystem bör studeras (jfr prop. 1973:98 s. 27). Översynen bör också innefatta en prövning av lämpligaste form för administrationen av sjömanspensioneringen. Eftersom sänkningen av den allmänna pensionsåldern träder i kraft redan den 1 juli nästa år, bör utredningen – i nära samarbete med HPA – snarast undersöka de omedelbara konsekvenser detta kan få för sjömanspensioneringen.

Utöver vad jag här har nämnt bör sådana spörsmål tagas upp som aktualiseras under arbetets gång och som faller inom ramen för en allmän översyn av sjömännens pensionsförhållanden.

2. Samverkansmöjligheterna hos vissa affärsverks och myndigheters verkstadsrörelser m. m.

Beslut vid regeringssammanträde 1975-12-11.

De statliga affärsverken – postverket, televerket, statens järnvägar (SJ), luftfartsverket, domänverket, statens vattenfallsverk och förenade fabriks-

verken (FFV) – fullgör väsentliga samhällsfunktioner inom sina resp. verksamhetsområden. Sammantaget har de en årlig omsättning på 15 miljarder kr. De har nära 150 000 årsanställda.

Postverket, televerket och SJ har vart och ett produktionsuppgifter som av olika skäl har krävt inrättandet av egna verkstäder m. m. Dessa drivs antingen i egen regi eller som dotterbolag. FFV kan ses som en förvaltningskoncern där ett flertal produktionsenheter för främst militära men även civila ändamål har samlats. Verkstadsresurserna har byggts upp under en lång följd av år.

Ett gemensamt önskemål hos de berörda affärsverken är att trygga försörjningen med vissa för verksamheten vitala eller särskilt svåranskaffade produkter. En egen tillverkning tillförsäkrar dessutom verken ett inflytande över prisutvecklingen på marknaden. Genom egen produktion tillgodoser t. ex. televerket en väsentlig del av sitt behov av kopplingstekniska anläggningar och abonnentanläggningar. Verket har därigenom kunnat medverka till prisförhållanden som direkt har kommit teleabonnenterna tillgodo. För televerket har det också varit väsentligt att ha egna industriverkstäder för att kunna ta tillvara de utvecklingsimpulser och idéer om förbättringar som har framkommit inom driftverksamheten. Skälen för etableringen av FFV:s olika produktionsgrenar har i huvudsak varit beredskapsmässiga.

Större revisions- och driftunderhållsverkstäder har etablerats därför att verken har behov av att snabbt kunna få reparationer utförda på platser där utomstående verkstäder helt saknas eller har bristande kapacitet eller också ställer sig för dyra. Exempel härpå är SJ:s huvudverkstäder och postverkets bussverkstäder.

Tillsammans har alla dessa verkstäder m. m. numera drygt 14 000 årsanställda och ett produktionsvärde av ca 1,6 miljarder kr.

Även andra statliga myndigheter har f. ö. egna reparations-, tillverknings- eller serviceverkstäder i större eller mindre utsträckning, t. ex. försvarets materielverk med ca 4 200 anställda och statens vägverk med ca 1 000 verkstadsanställda.

Verkstädernas inriktning avser dels tillverkning i egen regi (t. ex. televerkets industrier i Nynäshamn, Sundsvall och Vänersborg) eller genom dotterbolag (t. ex. SJ-ägda AB Gävle Vagnverkstad), dels renoveringar (t. ex. SJ huvudverkstäder), dels reparationer och driftunderhåll i egen regi (t. ex. postverkets bussverkstäder) samt dels serviceproduktion i egen regi. Affärsverkens verkstäder kan samtliga hänföras till någon av grupperna tryckerier, mekaniska och finmekaniska verkstäder, fordons- och järnvägsservice, tvätterier, konfektion samt ammunitionstillverkning. Försvarets materielverk ombesörjer – förutom fordonsservice – även underhåll av tyg-, fartygs- och flygmateriel samt viss teleteknisk utrustning.

Stockholms, Västmanlands, Östergötlands, Älvsborgs och Södermanlands län har mer än hälften av det totala antalet anställda hos de angivna affärsverkens verkstäder medan återstoden är tämligen jämnt fördelad på ytterligare 13 län. Affärsverkens verkstäder är lokaliserade på drygt 30 orter i landet.

Verkstädernas dimensionering och lokalisering har i flertalet fall bestämts av behovet av driftmässig områdestäckning. För postverkets, televerkets och SJ:s del måste en driftorganisation som omspänner hela landet kunna betjänas av de enheter som svarar för materieltillverkning, renoveringar och driftunderhåll. De mera renodlade tillverkningsverkstäderna har dimensionerats och lokaliserats så att affärsverkens samlade kostnader för materiel-

anskaffningen har minimerats. I den takt transportväsendet har utvecklats samt rationella förrådsorganisationer byggts upp inom affärsverken har behovet av ett vittförgrenat verkstadsnät minskat.

I fråga om lokaliseringen av de enheter som ingår i FFV har särskilt säkerhetsmässiga och produktionstekniska skäl som föranleder lokalisering på visst avstånd från de större tätorterna spelat en stor roll.

I vissa fall har fördelningen av produktionsuppgifter resp. lokaliseringen av nya enheter skett med särskilt beaktande även av regionalpolitiskt önskemål t. ex. vad gäller TEFAB-industrierna i Skellefteå och Kristinehamn.

Domänverket, vattenfallsverket samt luftfartsverket saknar mera betydande egna verkstadsresurser. De kan dock i vissa fall tänkas få betydelse som köpare av produkter eller tjänster från övriga affärsverk.

Jag har med det föregående velat ge en bild av den betydelse som egna verkstäder har för flera av våra affärsverk och statliga myndigheter. Genom sin omfattande produktion och det stora antalet anställda spelar dessa verkstäder också en viktig roll för många orters näringsliv. Det är betydande resurser i form av yrkeskunnande samt lokal- och maskinkapacitet som verkstäderna sammantaget besitter.

Jag vill i detta sammanhang erinra om den snabba teknologiska utvecklingen som har medfört att man övergått till nya produktionsteknik samt att materiel med nya funktioner har tagits i bruk. Detta har inneburit att en ändrad dimensionering av de egna verkstäderna i vissa fall aktualiserats. Genom tillkomsten av ny teknologi baserad på elektronik har t. ex. förutsättningarna för televerkets verkstadsrörelse förändrats i flera avseenden. Utvecklingskostnaderna har i vissa fall flerfaldigats, medan själva tillverkningsvolymen har reducerats till följd av att verkstäderna arbetar med hel- och halvfabrikat i större utsträckning än tidigare.

Inriktningen på specialprodukter – ofta i små serier – samt svårigheter att etablera kompletterande produktion kan på sikt medföra problem för i första hand affärsverkens verkstäder. Risken finns att kapacitetsutnyttjandet hos dessa tidvis kan sjunka med ett relativt högre kostnadsläge som följd. Detta ogynnsamma förhållande kan i sin tur föra med sig tendenser till minskad produktion eftersom alternativa anskaffningskällor blir förmånligare.

Sammantaget innebär den tekniska utvecklingen mot hållbarare materiel, avancerad specialutrustning och sänkt förädlingsgrad hos de egna verkstäderna att produktionsvolymen tenderar att minska.

Mot bakgrund av det anförda finner jag en närmare utredning om berörda verkstäders framtida uppgifter och verksamhet vara motiverad. Jag förordar att en särskild sakkunnig tillkallas för denna uppgift.

Med hänsyn till verkstädernas betydande kapacitet och personalens yrkeskunnande är det samhällsekonomiskt angeläget att finna vägar att i förekommande fall kompensera inträffade produktionsbortfall. Den sakkunniges övergripande uppgift är därför att utifrån en bedömning av den samlade verkstadsrörelsen hos affärsverken samt den betydelse verkstäderna har från olika synpunkter finna alternativ till en eljest minskande produktion. Detta förutsätter en kartläggning av de olika berörda affärsverkens och myndigheternas planering för verkstadsrörelsen. Härvidlag bör i första hand affärsverkens och myndigheternas egen efterfrågan analyseras, vilket bl. a. kräver en inventering av deras anskaffningsbehov och investeringsplaner.

Chefen för industridepartementet kommer att föreslå regeringen att genom proposition lägga fram förslag angående de fortsatta formerna och betingelserna för den verksamhet som bedrivs av FFV. Utifrån de förutsättningar

som ett genomförande av förslaget skapar bör den sakkunnige beakta de samverkansmöjligheter som erbjuds genom ifrågavarande verkstäder.

1974 års utredning (K 1974:02) om den framtida verksamheten inom televerkets verkstadsrörelse m. m. har nyligen avlämnat sitt betänkande TELI-TEFAB. Betänkandet kommer att överlämnas till den sakkunnige för att beaktas i samband med utredningsarbetet.

Vidare bör undersökas möjligheterna till en ökad avsättning till statliga myndigheter i övrigt, statliga företag, kommunala institutioner samt enskilda företag i berörda branscher. Av intresse i detta sammanhang är vidare ett studium av pågående utvecklingsprojekt inom i första hand den statliga sektorn, varvid jag särskilt tänker på den verksamhet som bedrivs inom styrelsen för teknisk utveckling och Statsföretagkoncernen.

Härutöver bör klarläggas vilka förutsättningar som finns från teknisk/ekonomisk synpunkt för att verken skall kunna producera mer i egen regi eller hos dotterbolag för egna behov och således relativt sett minska sina köp utifrån.

För att på sikt om möjligt kunna bevara de arbetstillfällen som finns inom den samlade verkstadsrörelsen bör som ett moment i utredningsarbetet ingå utarbetandet av ett system för personalutbyte i möjlig mån mellan de olika verkstäderna, varvid neddragning inom en sektor om möjligt skall kunna mötas med expansion inom en annan. Utredningens inriktning bör i första hand vara en totalt oförändrad sysselsättning. Den bör även eftersträva att sysselsättningen i sådana orter där verkstäderna spelar en dominerande roll för näringsliv och utveckling så långt möjligt vidmakthålles. I bedömningarna bör även ingå samhällsekonomiska överväganden.

Den sakkunniges förslag skall avse åtgärder som kan rymmas inom ramen för de berörda affärsverkens och myndigheternas ekonomiska ansvar.

Den sakkunnige förutsättes bedriva sitt arbete i nära samråd med berörda affärsverk, dotterbolag, myndigheter och personalorganisationer. Om det visar sig lämpligt bör utredningsarbetet kunna delas upp i etapper, varvid en eventuell första etapp lämpligen kan utgöras av kartläggning, problemstrukturering samt analys av principiella problem.

3. Fortsatt utvecklingsarbete m. m. i fråga om märkning av olja i fartyg

Beslut vid regeringssammanträde 1976-01-29.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallade chefen för kommunikationsdepartementet den 18 februari 1972 särskilda sakkunniga – i det följande benämnda ledningsgruppen – med uppgift att leda visst utvecklingsarbete i fråga om metoder för märkning av olja i fartyg. Ledningsgruppen överlämnade i februari 1973 ett betänkande (Ds K 1973:2) Partikelmärkning av olja i fartyg. Mot bakgrund av i betänkandet redovisade förslag m. m. uppdrog Kungl. Maj:t den 11 maj 1973 åt ledningsgruppen att fortsätta visst utvecklingsarbete m. m. i fråga om metod för märkning av olja i fartyg. De sakkunniga redovisade i november 1973 rapporten Resterande utvecklingsarbete av märmetoden med metallpartiklar och planering av försök i större skala. Betänkandet har remissbehandlats. Ledningsgruppens förslag mottogs

överlag positivt. Flertalet remissinstanser betonade angelägenheten av att försöksverksamheten i större skala snarast realiserades. Synpunkter av teknisk natur med avseende på märkmetoden och dennas praktiska tillämpning anfördes av vissa remissinstanser. Några framhöll angelägenheten av att ett system för märkning för att nå full effekt i svenska farvatten bör omfatta också övriga strandstater exempelvis vid Östersjön.

Betänkandet och rapporten redovisades för riksdagen i prop. 1974:1 bil. 8, ss. 117–119, 121 och 122. Föredragande departementschefen anförde följande.

"Betydande insatser har under senare år gjorts när det gäller att skydda vatten, stränder och skärgårdsområden mot miljöförstöring som har samband med fartygstrafik. Som ett led i ansträngningarna att vidareutveckla det förebyggande skyddet mot oljeskador har såväl i Sverige som utomlands ett omfattande arbete genomförts syftande till att finna system för identifiering av ursprunget till konstaterade oljeutsläpp. Särskild uppmärksamhet har i detta sammanhang ägnats tankfartygens utsläpp av barlast- och rengöringsvatten. De tekniska problemen har visat sig vara svårlösta. Det system för märkning med metallpartiklar som under ledning av särskilda sakkunniga utarbetats av AB Atomenergi innebär bl. a. den fördelen att radioaktivt laddade element – med de strålningsrisker som dessa kan medföra – inte behöver komma till användning. Detta är enligt min mening värdefullt. Erfarenheterna från den hittills bedrivna försöksverksamheten med oljemärkning är sådana att en försöksverksamhet i större skala bör komma till stånd. Med hänsyn till märkningssystemets nära samband med den förebyggande verksamhet mot vattenförorening som i dag åvilar sjöfartsverket bör försöksverksamheten under de sakkunnigas ledning organisatoriskt och operativt inordnas i sjöfartsverket. Jag har för budgetåret 1974/75 beräknat 500 000 kr. för ändamålet under anslaget D 4. Övrig verksamhet. Jag avser att senare föreslå Kungl. Maj:t de åtgärder som behövs för att de sakkunniga i anslutning till försöksverksamheten eller på annat sätt skall kunna överväga de olika tekniska synpunkter på märkningsförfarandet som redovisats av vissa remissinstanser."

Riksdagen biföll Kungl. Maj:ts förslag.

Försöksverksamheten i större skala, som i första hand syftade till att pröva administrativa och operativa rutiner, har numera avslutats. Utvärdering hos ledningsgruppen pågår och redovisning kan beräknas ske i början av år 1976. Underhandsinformationer från ledningsgruppen ger vid handen att försöksverksamheten slagit väl ut.

Märkningsmetoden har presenterats i olika internationella sammanhang bl. a. inom Mellanstatliga rådgivande sjöfartsorganisationen, IMCO, och inom interimskommissionen till skydd för östersjöområdets marina miljö. Metoden har därvid bedömts som värdefull i arbetet för skydd av den marina miljön. För svenskt vidkommande är i detta sammanhang samarbetet mellan östersjöstaterna av särskilt intresse. Om systemet kan genomföras hos samtliga östersjöstater skulle ett bättre läge uppstå med avseende på skyddet av Östersjön än om endast Sverige tillämpar systemet. De kontakter i ärendet som förevarit inom ramen för det pågående samarbetet till skydd för östersjöområdets marina miljö bör drivas vidare. Utan att avvakta redovisningen av försöksverksamheten i större skala bör därför ledningsgruppen ges möjligheter att medverka vid fullgörande av de arbetsuppgifter som i sammanhanget kan ankomma på Sverige. I anslutning till detta bör

ledningsgruppen överväga de olika tekniska synpunkter på märkningsförfarandet m. m. som redovisats vid remissbehandlingen av betänkandet Partikelmärkning av olja i fartyg. Remissvaren överlämnas därför till ledningsgruppen.

Kostnaderna för ledningsgruppens medverkan i samarbetet mellan östersjöstaterna kan beräknas till 150 000 kr. Det tekniskt inriktade arbetet med anledning av remissinstansernas synpunkter beräknas medföra kostnader om 150 000 kr. huvudsakligen hos AB Atomenergi. De totala kostnaderna för denna etapp i ledningsgruppens arbete – 300 000 kr. – bör liksom tidigare till lika delar betalas från sjätte, nionde och fjortonde huvudtitlarnas anslag till Kommittéer m. m.

4. Vissa körkortsfrågor

Beslut vid regeringssammanträde 1976-03-18.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Norling, anför.

Regeringen har tidigare denna dag på min föredragning beslutat (prop. 1975/76:155) att inhämta riksdagens godkännande av förslag till en körkortsreform, som avser bl. a. lämplighetskraven för körkortshavare, förutsättningarna och formerna för körkortsingripande och körkortsregistrering. Flertalet av de i propositionen berörda reformerna kan införas utan tidsutdräkt, medan andra kräver ytterligare överväganden innan slutlig ställning kan tas. En särskild sakkunnig bör tillkallas för den utredning som behövs.

Som ett viktigt led i bekämpandet av trafikbrottsligheten och som ett hjälpmedel för att bestämma åtgärder mot försumliga körkortshavare diskuteras i propositionen ett *pricksystem* som innebär att körkortshavaren åsätts ett bestämt antal prickar med anledning av en förseelse. När han har fått en viss prickbelastning kan åtgärder övervägas mot honom. En prövning i varje enskilt fall sker då. Förtjänsterna med systemet ligger främst i dess pedagogiska effekter och möjligheterna att främja rättssäkerheten och enhetligheten i körkortspraxis.

Ett pricksystem har omfattats med stort intresse vid diskussionen av körkortsfrågor i Sverige. Debatten har emellertid präglats av viss osäkerhet om dess effekter och också om utformningen av det. I det fortsatta utredningsarbetet bör uppmärksammas båda dessa aspekter. Förebilder för ett pricksystem finns i andra länder. En angelägen uppgift är att fastställa normerna för hur olika förseelser skall graderas vid bestämmandet av prickar, dvs. att utarbeta en s. k. pricktabell som myndigheterna har att tillämpa. I detta avseende bör en utgångspunkt kunna nås genom en kartläggning av praxis samtidigt som avvägandena anpassas efter de riktlinjer för körkortsingripanden som har angetts i propositionen. De praktiska detaljerna kräver olika överväganden. Betydelsefullt i detta sammanhang är uppnåendet av den berörda pedagogiska effekten, varvid frågor om information och upplysning till körkortshavarna aktualiseras. Frågor som rör körkortsregistreringen bör också behandlas. Bl. a. sekretessfrågorna bör uppmärksammas.

I propositionen föreslås att *varning* skall kunna meddelas inte bara såsom enligt dagens regler först när en återkallelsesituation i princip föreligger utan även när omständigheterna är sådana att fråga om återkallelse kan komma att

tas upp vid en förnyad anmärkning mot vederbörande. Genom att åtgärden på detta sätt tidigareläggs kan man på ett effektivare sätt utnyttja varningen i förebyggande syfte. Stor vikt har lagts vid att formerna och handläggningsordningen för varning reformeras.

Vid utredningen i sistnämnda avseende bör beaktas att syftet med de nya reglerna om varning tillgodoses vid det praktiska handhavandet av institutet, dvs. att varningen utformas på sådant sätt att de framåtsyftande effekterna av åtgärden kommer till uttryck. I detta sammanhang är av vikt att man överväger möjligheterna att med lämplig information och upplysning till körkortshavaren bibringa honom insikt om allvaret i en anmärkning.

I propositionen har i olika sammanhang frågor om *förarprovets utformning* behandlats. Sålunda har pekats på de möjligheter som finns i gällande lagstiftning att låta en förare gå igenom nytt förarprov. I anslutning härtill har förordats att föreläggande om sådant förarprov utnyttjas i större utsträckning och mera variationsrikt än nu som alternativ till andra åtgärder och att även kraven på nytt förarprov efter körkortsåterkallelse nyanseras. I samtliga fall har förutsatts att proven får en för anmärkningsfallen anpassad utformning.

Tyngdpunkten i förarutbildningen har under årens lopp förskjutits. Förutom faktakunskaper spelar numera förarens attityder till trafiken och trafiksäkerheten en stor roll. Det differentierade körkortssystemet medger att förarproven anpassas till olika typer av fordon. I linje med vad som anförs i propositionen bör utredas vilka möjligheter det finns att använda förarprovet som ett mera effektivt instrument beträffande förare mot vilka anmärkningar riktas. Vid utredningen bör man sikta till att provet skall kunna utnyttjas både som alternativ till annan åtgärd och som en prövning av den som har fått körkort återkallat men önskar återfå sin behörighet.

När det gäller *handläggningen av frågor om körkortsingripanden* har i propositionen lagts stor vikt vid att körkortsprocessen övervägs i det fortsatta utredningsarbetet. Möjligheterna att bygga vidare på den förstärkning av förvaltningsprocessen som har ägt rum under senare år bör tas till vara, och syftet bör vara att finna åtgärder som är ägnade att främja en snabb och rättssäker handläggning.

I lagen (1971:52, ändrad senast 1975:1297) om skatterätt, fastighetstaxeringsrätt och länsrätt finns bestämmelser om länsrätts domförhet, bl. a. om *medverkan av nämndemän*. Länsrätten är domför med ordförande och tre ledamöter (5 §). I mål om interimistiskt beslut angående körkortsåterkallelse är rätten dock domför med ordföranden ensam, om det är uppenbart att sådant beslut bör meddelas. Även i övrigt är länsrätten domför med enbart ordföranden i mål i vilket saken är uppenbar (6 §). I förvaltningsprocesslagen (1971:291, ändrad senast 1975:1298) regleras närmare förfarandet vid bl. a. länsrätt. Enligt 9 § i lagen är förfarandet skriftligt. I handläggningen får dock ingå *muntlig förhandling* när det kan antas vara till fördel för utredningen, och muntlig förhandling skall hållas om enskild part begär det och förhandling inte är obehövlig och inte heller särskilda skäl talar mot det.

För körkortsmålens del torde utvecklingen avgjort gå i riktning mot att allt fler slutliga beslut fattas under medverkan av nämndemän. Även muntlig handläggning synes bli allt vanligare. Såväl nämndemäns medverkan som möjligheten till muntlig förhandling är väsentliga inslag i den reformering av förvaltningsprocessen som har ägt rum. Vinner de förslag som har lagts fram i propositionen – framför allt de som går ut på en ökad nyansering av bedömningen – riksdagens bifall, är det särskilt värdefullt att man tillvaratar

de instrument som lekmannamedverkan och muntlighet innebär. Det bör därför vara en uppgift i utredningsarbetet att med utgångspunkt i en kartläggning av praxis och de förslag som läggs fram i propositionen ställa upp riktlinjer i syfte att precisera arten av de körkortsmål i vilka behov kan finnas av nämndemäns medverkan resp. muntlig förhandling.

En annan fråga om handläggningen gäller önskemål om en så stor *snabbhet* som möjligt. I detta avseende har i propositionen pekats på angelägenheten av att länsrätten tidigast möjligt kopplas in i ett omprövningsärende för att därigenom kunna bereda saken. Man kan överväga bl. a. en utbyggnad av underrättelseskyldigheten från polis och åklagare. Önskemålen om snabbhet accentueras genom förslagen i propositionen, bl. a. de om bestämda återkallelsetider. Utredningsarbetet bör inriktas på en allsidig genomgång av de möjligheter till reformer som finns på området.

I propositionen diskuteras också inrättandet av ett *allmänt ombud* och fördelarna med en partsrepresentation för det allmänna belyses.

Som har uttalats i propositionen krävs överväganden om i vilken omfattning ett allmänt ombud skall medverka i körkortsprocessen och om den organisatoriska lösningen av frågan. Olika möjligheter bör undersökas och när det gäller organisationsfrågan bör utredningsarbetet bl. a. avse lämpligheten av en anknytning till åklagarväsendet.

En översyn av de nu beskrivna körkortsfrågorna kan också aktualisera åtgärder i fråga om exempelvis domstolarnas *underrättelseskyldighet* gentemot länsstyrelserna, möjligheterna till *överflyttning av körkortsmål* mellan länsrätterna, *körkortsregistreringen, registreringen av trafikbrott* m. m. Även sådana frågor bör tas upp i lämpligt sammanhang.

Under utredningsarbetet bör den sakkunnige vara oförhindrad att ta upp även andra körkortsfrågor som har samband med de i det föregående angivna.

Den sakkunnige bör vid uppdragets fullgörande samråda med trafiksäkerhetsutredningen (K 1973:07).

5. Tilläggsdirektiv till utredningen om samverkansmöjligheterna hos vissa affärsverks och myndigheters verkstadsrörelser m. m.

Beslut vid regeringssammanträde 1976-05-26.

T. f. departementschefen, statsrådet Lundkvist, anför.

Med stöd av regeringens bemyndigande den 11 december 1975 tillkallade chefen för kommunikationsdepartementet en sakkunnig för utredning om samverkansmöjligheterna hos vissa affärsverks och myndigheters verkstadsrörelser m. m. (K 1976:01). Enligt direktiven skall den sakkunnige bl. a. söka finna alternativ till den minskade produktionsvolym vid affärsverkens verkstäder som kan bli följden av den tekniska utvecklingen och därmed sammanhängande faktorer.

Av betydelse för affärsverkens möjligheter att kompensera en vikande produktionsvolym är verkstädernas förmåga att tillgodogöra sig forsknings- och utvecklingsresultat inom sina verksamhetsområden. De utvecklingsresurser som finns vid affärsverken bidrar till denna förmåga. Den sakkunnige bör därför inom ramen för sitt utredningsarbete även utföra en kartläggning

av dessa resurser samt undersöka i vilken utsträckning planerna för utvecklingsverksamheten kan leda till produktion vid verkstäderna. Den sakkunnige bör även undersöka om det finns områden där en ökad samverkan i affärsverkens utvecklingsarbete kan vara ändamålsenlig.

6. Tilläggsdirektiv till utredningen om vissa körkortsfrågor

Beslut vid regeringssammanträde 1976-10-21.

Departementschefen, statsrådet Turesson, anför.

Den 29 mars 1976 tillkallades efter bemyndigande av regeringen en utredning om vissa körkortsfrågor (K 1976:02).

Senare under våren behandlade riksdagen de förslag som regeringen hade lagt fram i prop. 1975/76:155 om vissa körkortfrågor. Riksdagen gav regeringen till känna vad trafikutskottet hade uttalat om bl. a. körkortsbestämmelsernas författningsmässiga utformning och om handläggningen av körkortsingripanden (TU 1975/76:28, rskr 1975/76:390).

Vad först angår frågan om körkortsbestämmelsernas författningsmässiga utformning innebär riksdagens beslut att förslag till körkortslag – och i samband därmed informationsvis även förslag till regeringsförfattning med tillämpningsbestämmelser – bör föreläggas riksdagen under våren 1977. Beträffande frågan om handläggningsordningen för körkortsingripanden innebär beslutet att allmän domstol (i första instans tingsrätt) bör besluta om körkortsåterkallelse vid sådana trafikbrott beträffande vilka domstolen samtidigt dömer i ansvarsdelen. De viktigaste fallen är enligt trafikutskottet grov vårdslöshet i trafik, rattfylleri, rattonykterhet, allvarligare fall av smitning och vissa från trafiksäkerhetssynpunkt farliga brott. Handläggningen av körkortsingripanden mot dem som genom upprepade trafikförseelser har visat sig olämpliga som förare bör däremot ligga kvar hos länsrätt. Utskottet uttalade att härmed sammanhängande frågor borde utredas ytterligare och att förslag i ämnet borde läggas fram i samband med förslaget till körkortslag.

Inom kommunikationsdepartementet utarbetas en departementspromemoria med förslag till körkortslag och körkortsförordning. Denna promemoria kommer att remissbehandlas och jag avser att snarast därefter återkomma med förslag till lagstiftning i ämnet. När det gäller handläggningen av körkortsingripanden vill jag nu förorda att därmed sammanhängande frågor blir föremål för skyndsam utredning. Detta bör ske inom ramen för utredningen om vissa körkortsfrågor.

När det gäller utredningsuppdragets genomförande vill jag först rent allmänt hänvisa till den ingående redogörelse för och analys av problemen på detta område som lämnades i prop. 1975/76:155. Denna redovisning rörde antalet och arten av de mål i vilken samordningsfrågan blir aktuell, fördelningen på allmän domstol resp. på åklagare (strafföreläggande) och polis (ordningsföreläggande), när det gäller ansvarsfrågan, och den nuvarande handläggningsordningen vid länsrätt.

Trafikutskottet har i sitt betänkande förklarat sig vara medvetet om att vissa gränsdragningsproblem kan komma upp i sammanhanget och att även andra frågor – såsom spörsmålet rörande behovet av följdändringar i annan

lagstiftning – synes kräva ytterligare överväganden.

De frågor som aktualiseras gäller såväl möjligheterna att beakta trafiksäkerhetsaspekterna – med bl. a. ett differentierat och individualiserat synsätt på sätt som beslutats genom riksdagens bifall till prop. 1975/76:155 – som de för den enskilde så väsentliga rättssäkerhetssynpunkterna. Dessa frågor bör kartläggas i detalj och möjliga lösningar får övervägas med utgångspunkt i analysen.

Jag hemställer att regeringen utvidgar uppdraget till utredningen i enlighet med vad jag nu har anfört.

7. Vissa bidrags- och författningsfrågor avseende cykeltrafiken

Beslut vid regeringssammanträde 1976-10-28.

Departementschefen, statsrådet Turesson, anför.

Under lång tid – inte minst under krigsåren – spelade cykeln en viktig roll som transportmedel. Det stigande välståndet under 1950- och 1960-talen, som öppnade möjligheter för allt fler människor att ha egen bil, hade emellertid som följd att cykeltrafiken gick kraftigt tillbaka. Självfallet fick detta konsekvenser för utbyggnaden av väg- och gatunätet och behovet att ta särskild hänsyn till cykeltrafikens behov. Från slutet av 1960-talet kan man dock notera en ökad användning av cykeln för kortare resor. Denna utveckling har flera olika förklaringar. Den viktigaste är att allt fler människor blivit medvetna om cykelns fördelar i olika avseenden, samtidigt som nackdelarna med omfattande biltrafik i tätortsområdena uppmärksammats i större omfattning.

Bland cykelns fördelar kan nämnas att den är ett miljövänligt transportmedel. Cykling är ett prisbilligt, smidigt och föga utrymmeskrävande färdsätt med de fördelar som detta innebär, särskilt i de större tätorternas trafikträngsel i samband med arbetsresorna. Cyklingen erbjuder dessutom värdefulla möjligheter till motion och rekreation.

Tack vare sina positiva egenskaper förtjänar cykeltrafiken stöd i olika avseenden. Samtidigt har den omständigheten att cyklisterna hör till de oskyddade trafikantgrupperna påkallat särskild uppmärksamhet i trafiksäkerhetsarbetet. Det rör sig om trafiktekniska åtgärder för att åstadkomma en cykelvänlig trafikmiljö, fordonstekniska åtgärder för att säkerställa att cykeln och dess utrustning är lämpligt utformade samt åtgärder för att påverka beteenden både hos cyklisterna och andra trafikantgrupper.

Planeringen av cykeltrafiken måste på ett ändamålsenligt sätt samordnas med kommunens övriga trafik- och bebyggelseplanering. En sådan samordning kräver kunskaper om cykeltrafik och cykeltrafikplanering. Riksdagen begärde därför år 1972 (TU 1972:14, rskr 1972:250) en utredning i syfte att skapa bättre förutsättningar för cykeltrafiken. Regeringen gav år 1973 statens vägverk och statens trafiksäkerhetsverk i uppdrag att – i samråd med statens planverk – utreda frågan. De tre verken upptog denna som en del av en större utredning med projektnamnet "Stadens trafiknät". Arbetet syftar till att modifiera och komplettera de nuvarande riktlinjerna för planering av trafiken i tätort. Behandlade problemområden – dit hör i en första omgång cykeln, bussen resp. fotgängarna – redovisas successivt i informativt upplagda rapporter.

Rapporten Cykeln i serien Stadens trafiknät (Statens planverk, rapport 33 del 1), som lades fram hösten 1975, ger en sammanfattning av aktuell kunskap om cykeltrafikplanering. Den riktar sig i första hand till de kommunala organ som ansvarar för trafik- och bebyggelseplaneringen. Avsikten är att de skall använda rapporten i samband med utredning och projektering av åtgärder för att förbättra cykeltrafiken. Rapporten är även till nytta för övriga som är intresserade av frågor som rör cykeltrafiken.

Inledningsvis sammanfattas i rapporten cykeltrafikens situation och problem i dag. Cykelledsnätens funktionella utformning behandlas i ett avsnitt. Där redovisas bl. a. ett schema för klassificering av säkerhetsstandarden i korsningar på sträckor för olika länkar i cykelledsnätet. Stort utrymme ges åt praktiska exempel på lösningar. I rapporten redovisas också hur cykeltrafikfrågorna kan behandlas i den kommunala planerings- och beslutsprocessen.

I prop. 1975/76:100 bil. 8 anmälde departementschefen den nämnda rapporten. I propositionen konstaterades att det i dag finns ett utbrett intresse för att förbättra förhållandena för cykeltrafiken. I flera kommuner pågår f. n. en omfattande planering på området. Rapporten ger – uttalades det vidare – en god information om planering och genomförande av åtgärder för cykeltrafiken, och den bör därför bli ett värdefullt hjälpmedel för kommunerna när det gäller att i trafik- och bebyggelseplaneringen ta större hänsyn till trafikförhållandena för cyklister.

I den skrivelse till regeringen, med vilken vägverket, trafiksäkerhetsverket och planverket överlämnade sin rapport, tog verken upp frågan om statsbidrag till cykelleder och andra anläggningar för cykeltrafiken. Verken fann det angeläget att behandla statsbidragsfrågorna därför att de inventeringar som har gjorts i samband med utredningen enligt verken visade att situationen för cykeltrafiken i många fall är besvärlig med hänsyn till såväl säkerhet som framkomlighet. Eftersom cykeln erbjuder sådana kvaliteter som har efterlysts i den allmänna debatten om trafiken och tätortsmiljön – ett energisnålt och miljövänligt transportmedel – bör enligt verken ökade insatser göras för att avhjälpa bristerna.

De tre verken konstaterar att byggande och drift av anläggningar för cykeltrafiken väsentligen är en kommunal angelägenhet. Verken uppger att f. n. ca 70 milj. kr. per år investeras i cykelleder och andra anläggningar för cykeltrafiken, varvid staten svarar för ca 20 milj. kr. Det statliga engagemanget har i huvudsak samband med att staten genom vägverket antingen svarar för den allmänna väghållningen eller lämnar bidrag till väg- och gatuhållningen i de tätorter där kommunen är väghållare. Utbyggnad av anordningar för cykeltrafiken sker därvid i anslutning till byggande av större biltrafikleder. Detta kan betyda att delar av cykelvägnätet byggs ut som visserligen är viktiga men som inte alltid är de mest angelägna om man ser till det totala cykelvägnätet. Det påpekas att det f. n. inte är formellt möjligt att lämna bidrag av vägmedel till en systematisk utbyggnad av cykelvägnätet. För att detta skall kunna ske måste ändringar göras i gällande författning, bl. a. kungörelsen (1971:955) om statsbidrag till väg- och gatuhållning i vissa kommuner.

Enligt verken kunde man, utan att avvakta mera definitiva lösningar av bidragsfrågan, överväga en temporär lösning som skulle kunna stimulera kommunerna till att vidta förbättringar för cykeltrafiken. För att uppnå en bidragsordning utan en omfattande granskning- och kontrollapparat bedömer verken att bidragsprocenten bör sättas betydligt lägre än vad som nu

är vanligt för statsbidrag till väg- och gatubyggnadsobjekt.

I sin skrivelse till regeringen konstaterar de tre verken vidare att trafiklagstiftningen vad avser cykeltrafiken i stort sett är modern och ändamålsenlig. En viss översyn av bestämmelserna med avseende på cykeltrafikens problem, bl. a. av företrädesreglerna, är dock enligt verken motiverad.

Med anledning av motioner väckta vid 1975/76 års riksmöte ansåg trafikutskottet att en översyn av statsbidragsbestämmelserna borde ske för att stimulera till ett sammanhållet och rationellt cykelvägnät. Härvid borde även temporära statsbidragsbestämmelser ifrågakomma. Översynen borde enligt utskottet omfatta även vägtrafikkungörelsen med hänsyn till den ökande roll som cykeltrafiken spelar. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets förslag (TU 1975/76:16, rskr 1975/76:218).

Den översyn som riksdagen sålunda har uttalat sig för bör göras nu. En särskilt utredare bör tillkallas för ändamålet.

Utredaren har en naturlig utgångspunkt för sina överväganden i den nyssnämnda rapport om cykeln i trafik- och bebyggelseplaneringen, som har utarbetats av statens vägverk, statens trafiksäkerhetsverk och statens planverk. I uppdraget bör ingå att göra en översyn av nuvarande bestämmelser om statsbidrag till den kommunala väg- och gatuhållningen. Genom en ändrad utformning eller komplettering av dessa bestämmelser kan man ge ett starkare stöd åt kommunerna i deras strävanden att skapa så säkra och gynnsamma betingelser som möjligt åt cyklismen. Utredaren bör ta ställning till vilka krav som i olika avseenden bör ställas på det cykelvägnät till vilket bidrag skall kunna utgå. Syftet med utredarens förslag i fråga om statsbidragsbestämmelser bör vara att inom ramen för anvisade bidragsmedel väga in cyklismens särskilda krav på investeringar i kommunens trafikledssystem. Att lämna förslag till principer för en sådan prioritering bör också ingå i utredarens uppgifter

Önskemålen att förbättra säkerheten för cyklisterna och öka framkomligheten i trafiken för dem har på olika sätt beaktats i den nya vägtrafiklagstiftningen. I utredarens uppdrag bör ingå att ytterligare överväga möjligheterna till förbättring av cykeltrafikens villkor genom ändringar i vägtrafiklagstiftningen.

Utredaren bör vid uppdragets fullgörande hålla sig underrättad om utvecklingen av det projekt om förbättring av cyklisters säkerhet i trafiken som f. n. planeras av Nordiska trafiksäkerhetsrådet.

8. Särskild utredare för att överväga förutsättningarna för att i någon form bibehålla Bromma flygplats

Beslut vid regeringssammanträde 1976-11-04.

Departementschefen, statsrådet Turesson, anför.

År 1972 tillkallade dåvarande chefen för kommunikationsdepartementet sakkunniga med uppdrag att verkställa utredning om den fortsatta lokaliseringen av flygverksamheten på Bromma flygplats – ULF-utredningen. En utgångspunkt för ULF-utredningen var att flygverksamheten på Bromma flygplats skulle avvecklas på några års sikt, dock senast under loppet av år

1978. Utredningen avgav i mars 1974 betänkandet (DsK 1974:1) Bromma-flyget. Betänkandet har remissbehandlats.

År 1975 tillkallades sakkunniga med uppdrag att utreda frågan om den framtida lokaliseringen av allmänflyget i Stockholmsregionen – Stockholms-regionens allmänflygutredning. Utredningen har ännu inte avgivit något betänkande. En utgångspunkt för utredningsarbetet är att det nuvarande allmänflyget på Bromma flygplats flyttas bort i så nära snlutning som möjligt till avvecklingen av inrikesflyget på flygplatsen.

Luftfartsverket har i skrivelse den 8 oktober 1976 redovisat projektläget avseende det s. k. LIN/Arlandaprojektet. Av redovisningen framgår att en eventuell överföring av Linjeflyg AB:s verksamhet från Bromma till Arlanda flygplats inte kan ske enligt ursprunglig tidsplan – dvs. under år 1977 – utan tidigast den 1 juli 1978.

Linjeflyg AB har den 20 oktober 1976 anmält att en eventuell överföring av bolagets verksamhet från Bromma till Arlanda flygplats inte kan komma till stånd förrän tidigast vid utgången av år 1978. En överföring tidigare anges av bl. a. tekniska och praktiska skäl vara omöjlig.

Med hänsyn till vad luftfartsverket och Linjeflyg har anfört synes det inte vara möjligt att genomföra en eventuell överflyttning förrän tidigast vid utgången av år 1978. Den tidsfrist som erhålls genom en förskjutning av tidpunkten bör utnyttjas till att – inför förestående ställningstagande till frågan om verksamheten på Bromma och Arlanda flygplatser – komplettera föreliggande beslutsunderlag i de delar som hittills inte fullständigt belysts. En särskild utredare bör tillkallas för att genom en sådan kompletterande utredning skyndsamt klarlägga förutsättningarna för att i någon form bibehålla Bromma flygplats. Utredaren bör med utgångspunkt i en bedömning av främst trafik- och flygplansmaterielutvecklingen och möjligheterna av bullerdämpande åtgärder överväga miljöaspekterna vid olika alternativ av fortsatt flygverksamhet på Bromma. Utredaren bör vidare med beaktande av kapacitetsförhållanden och säkerhetskrav samt övriga förutsättningar bedöma behovet av investeringar på flygplatsen.

Den särskilde utredaren bör vid sin sida ha en parlamentariskt sammansatt referensgrupp om fem personer. Förordnande för dessa bör meddelas av departementschefen.

Den särskilde utredaren bör i all möjlig utsträckning utnyttja redan tillgänligt utredningsmaterial samt i frågor rörande allmänflyget samråda med Stockholmsregionens allmänflygutredning.

Resultatet av uppdraget bör redovisas senast den 1 juni 1977.

För att bibehålla full handlingsfrihet avser jag senare i dag föreslå regeringen att uppdra åt luftfartsverket att utarbeta de förslag till ändringar i nuvarande dispositionsplan för Arlanda flygplats som behövs för en eventuell överföring på kort resp. på längre sikt till Arlanda av den inrikes linjetrafiken på Bromma.

9. Tilläggsdirektiv till Stockholmsregionens allmänflygutredning

Beslut vid regeringssammanträde 1976-11-11.

Departementschefen, statsrådet Turesson, anför.

År 1972 tillkallade dåvarande chefen för kommunikationsdepartementet sakkunniga med uppdrag att verkställa utredning om den fortsatta lokalise-

ringen av flygverksamheten på Bromma flygplats – ULF-utredningen. En utgångspunkt för ULF-utredningen var att flygverksamheten på Bromma flygplats skulle avvecklas på några års sikt, dock senast under loppet av år 1978. Utredningen avgav i mars 1974 betänkandet (DsK 1974:1) Bromma-flyget. Betänkandet har remissbehandlats.

År 1975 tillkallade departementschefen sakkunniga (K 1975:08) för att utreda frågan om den framtida lokaliseringen av allmänflyget i Stockholms-regionen – Stockholmsregionens allmänflygutredning. Enligt direktiven är en utgångspunkt för utredningsarbetet att det nuvarande allmänflyget på Bromma flygplats flyttas bort i så nära anslutning som möjligt till avveck-lingen av inrikesflyget på flygplatsen.

Den 4 november i år bemyndigade regeringen chefen för kommunikations-departementet att tillkalla en särskild utredare med uppgift att överväga förutsättningarna för att i någon form bibehålla Bromma flygplats. Utredaren skall med utgångspunkt i en bedömning av främst trafik- och flygplansmate-rielutvecklingen och möjligheterna av bullerdämpande åtgärder överväga miljöaspekterna vid olika alternativ av fortsatt flygverksamhet på Bromma. Utredaren skall vidare med beaktande av kapacitetsförhållanden och säker-hetskrav samt övriga förutsättningar bedöma behovet av investeringar på flygplatsen. I anslutning härtill bör allmänflygutredningen få ändrade direktiv att överväga också Bromma som alternativ för en framtida lokalise-ring av allmänflyget i Stockholmsregionen. Övervägandena bör ske i samråd med den särskilde utredaren.

Resultatet av uppdraget bör redovisas senast den 1 juni 1977.

Jag hemställer att regeringen utvidgar uppdraget till Stockholmsregionens allmänflygutredning i enlighet med vad jag nu har anfört.

Ekononomidepartementet

1. Översyn av banklagstiftningen

Beslut vid regeringssammanträde 1976-06-23.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anför.

Bankinstitutens verksamhet regleras i tre olika lagar från 1950-talet, nämligen lagen (1955:183) om bankrörelse, lagen (1955:416) om sparbanker och lagen (1956:216) om jordbrukskasserörelsen. De bestämmelser i de tre lagarna som avser bankinstitutens rörelse reformerades år 1968 (prop. 1968:143, BaU 60, rskr 368, SFS 1968:601, 602 och 605). Reformen, som grundades på förslag av den år 1962 tillsatta kreditinstitututredningen, innebar en samordning av rörelsereglerna för affärsbanker, sparbanker och jordbrukets kreditkassor så att dessa institut fick rätt att på i huvudsak likartade villkor driva alla inom bankväsendet förekommande rörelsegrenar.

De associationsrättsliga bestämmelserna i banklagen, sparbankslagen och jordbrukskasserörelselagen knyter an till reglerna i lagen (1944:705) om aktiebolag. Banklagen är i stor omfattning kopierad på 1944 års aktiebolagslag och i flera hänseenden hänvisas i banklagen direkt till bestämmelser i aktiebolagslagen. Åtskilliga regler i sparbankslagen är också utformade efter mönster av bestämmelser i aktiebolagslagen. Jordbrukets kreditkassor – föreningsbankerna – är organiserade som ekonomiska föreningar. Om inte annat anges i jordbrukskasserörelselagen gäller lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar sålunda för föreningsbankerna. Föreningslagen bygger i väsentliga delar på 1944 års aktiebolagslag.

Riksdagen antog hösten 1975 en ny aktiebolagslag (prop. 1975:103, LU 1975/76:4, rskr 1975/76:114, SFS 1975:1385). Den nya lagen, som träder i kraft den 1 januari 1977, innebär att aktiebolagsreglerna förenklats väsentligt. Den gamla lagens formalitets- och publicitetsföreskrifter har genomgående beskurits kraftigt. Bl. a. reglerna om kapitalökning har förenklats. Av övriga ändringar kan nämnas att till den nya lagen har förts över de huvudsakliga bestämmelserna om aktiebolag i lagen (1970:596) om förenklad aktiehantering. Denna omfattar i fortsättningen sålunda enbart bankaktiebolag och försäkringsaktiebolag. Vidare har redovisningsbestämmelserna i den nya aktiebolagslagen samordnats med den nya bokföringslag som i år har antagits av riksdagen och som även den träder i kraft den 1 januari 1977 (prop. 1975:104, LU 1975/76:15, rskr 1975/76:205, SFS 1976:125).

Med hänsyn till att de associationsrättsliga bestämmelserna i banklagstiftningen i väsentlig omfattning bygger på den gamla aktiebolagslagen bör banklagstiftningen nu ses över i syfte att anpassa denna till den nya aktiebolagslagen. Jag anser därför att en kommitté bör tillkallas för att göra en sådan översyn. Uppdraget bör avse banklagen och sparbankslagen. Vad gäller jordbrukskasserörelselagen har inom justitiedepartementet upprättats en promemoria (Ds Ju 1976:11) med förslag till ny lag om ekonomiska föreningar som knyter an till den nya aktiebolagslagstiftningen. Justitiedepartementet avser att senare se över även de lagar som har anknytning till lagen om ekonomiska föreningar, däribland jordbrukskasserörelselagen.

Kommittén bör göra en fullständig genomgång av de associationsrättsliga bestämmelserna i banklagen och i den utsträckning som anses lämplig anpassa dessa till den nya aktiebolagslagen. Motsvarande översyn bör göras av de bestämmelser i sparbankslagen där en överensstämmelse med aktiebolagslagen och/eller banklagen är befogad. I uppdraget bör däremot inte ingå en översyn av de grundläggande bestämmelserna om tillsättande av huvudmän i sparbank. Om denna fråga bör utredas bör det ske i särskild ordning.

Redovisningsbestämmelserna i banklagen och sparbankslagen, som sinsemellan inte helt stämmer överens, innehåller dels hänvisning till bokföringslagen, dels särskilda sådana bestämmelser. En av tankarna bakom den nya bokföringslagen är att den associationsrättsliga lagstiftningen skall kunna hänvisa till bokföringslagens regler om årsbokslut och i övrigt innehålla enbart sådana bestämmelser som behövs med hänsyn till de olika företagens särskilda förhållanden (se prop. 1975:103 s. 275 och prop. 1975:104 s. 153). Redovisningsbestämmelserna i den nya aktiebolagslagen är utformade i enlighet härmed. Vid den översyn av lagen om ekonomiska föreningar och jordbrukskasserörelselagen som sker inom justitiedepartementet avser man att följa samma princip. Vid översynen av redovisningsbestämmelserna i banklagen och sparbankslagen bör en likartad samordning ske med den nya bokföringslagen, dvs. i enlighet med den metod som i princip har använts redan i den gällande banklagstiftningen. Kommittén bör vara oförhindrad att också göra en prövning i sak av de särbestämmelse rsom nu finns för bankaktiebolag och sparbanker. Kommittén bör göra motsvarande prövning av redovisningsreglerna i jordbrukskasserörelselagen.

1968 års reform av banklagstiftningen avsåg, som jag nyss har nämnt, en översyn av rörelsereglerna vilka därvid i allt väsentligt utformades enhetligt för bankaktiebolag, sparbanker och jordbrukets kreditkassor. År 1970 vidtogs vissa jämkningar i reglerna om kreditgivning och om kreditjäv och år 1972 liberaliserades kravet på täckning med eget kapital för banks engagemang i bostadsfinansierande kreditaktiebolag. År 1975 genomfördes ytterligare ändringar. Bestämmelserna om kapitaltäckningskrav och om rätt att lämna blancokredit liberaliserades såvitt angår bankinstituts kreditgivning till sidobolag som driver factoring- och leasingrörelse eller annan finansieringsrörelse. Sparbanker och centralkassor fick ökad rätt att efter regeringens tillstånd förvärva aktier i svenskt aktiebolag med bankfrämjande eller allmännyttigt ändamål. Vidare vidgades bankinstitutens rätt att inom en viss ram lämna blancokrediter. Viss liberalisering skedde också i fråga om kravet på årlig amorteringsskyldighet vid bundna lån. 1975 års ändringar i rörelsereglerna avsåg slutligen även ytterligare ändringar i kreditjävsreglerna.

Bankföreningen har i skrivelse den 12 november 1973 hemställt om en ny och samlad översyn av banklagens rörelseregler i samband med att banklagens anpassning till den nya aktiebolagslagen utreds. Bankföreningen har angett en rad önskemål om ändringar i rörelsereglerna. En del av dessa önskemål har tillgodosetts genom de ändringar i banklagstiftningen som vidtogs år 1975. Några av de övriga frågor som enligt bankföreningen borde utredas gäller bestämmelser som är av principiell natur för bankernas verksamhet. En sådan fråga avser att bank bör ges rätt att ge ut obligationer. Denna fråga utreds emellertid f. n. av kapitalmarknadsutredningen. En annan fråga av principiell natur gäller möjlighet för bank att i egenskap av fondkommissionär förvärva aktier som noteras på Stockholms fondbörs. Denna fråga inom fondbörsutredningen.

En tredje fråga gäller önskemål om att ersätta det nuvarande kreditgivningskravet på betryggande säkerhet i form av pant eller borgen med fri kreditvärdighetsprövning, dvs. med krav enbart på att skälig trygghet skall föreligga för att krediten återbetalas. En sådan utformning av säkerhetsregeln avvisades av kreditinstitututredningen. Med anledning av vissa remissyttranden över utredningens förslag diskuterades frågan utförligt i prop. 1968:143. Jag fann då inte skäl att frångå utredningens uppfattning. Riksdagen delade denna uppfattning. Jag anser att det inte finns anledning att så förhållandevis kort tid efter 1968 års banklagsöversyn aktualisera frågan om att slopa den sedan länge inom svensk banklagstiftning gällande centrala säkerhetsregeln. Därtill kommer att den medgivna möjligheten till undantag från säkerhetsregeln genom s. k. blancokrediter – dvs. krediter utan särskild säkerhet – vidgades väsentligt genom 1975 års lagändringar.

Bankföreningen anser vidare att kapitaltäckningsreglerna är alltför komplicerade och därför bör helt omarbetas. Frågan om en översyn av kapitaltäckningsbestämmelserna har också tagits upp av bankinspektionen i skrivelse till regeringen den 14 april 1976. Bankinspektionens hemställan om en utredning är föranledd av att bankinstituten får allt svårare att öka det egna kapitalet i takt med den ökning som sker av verksamheten och som till stor del orsakas av penningvärdeförsämringen. Bankinspektionen lämnar följande genomsnittssiffror för de olika bankinstitutsgrupperna i fråga om hur stor del av det egna kapitalet som vid utgången av första kvartalet 1969 resp. tredje kvartalet 1975 har måst tagas i anspråk för att fylla lagens krav på täckning av bankernas placeringar.

	1969	1975	Ökning av eget kapital samt förlagslån under perioden
Affärsbankerna	72 %	92 %	32 %
Sparbankerna	53 %	72 %	32 %
Föreningsbankerna	88 %	88 %	108 %

Jag vill erinra om att regleringen av bankinstituts skyldighet att till insättarnas skydd hålla ett med hänsyn till rörelsens art och omfattning tillräckligt eget kapital fick en helt ny utformning genom 1968 års banklagsreform. Bestämmelserna är utformade som placeringsregler differentierade i fyra riskgrader efter placeringarnas art. Placeringarna i den lägsta riskgraden är helt fria från krav på täckning med eget kapital. Tillgångarna i övriga riskgrader skall täckas med 1 %, 4 % resp. 8 % eget kapital. Det samlade kravet på eget kapital erhålls genom addering av kapitalkraven i de fyra olika riskgraderna. Med eget kapital avses för bankaktiebolag och föreningsbank aktiekapital resp. insatskapital samt reservfond, dispositionsfond och av bolagsstämman fastställd vinstbalans. För sparbanks del skall täckning ske med egna fonder, dvs. grundfond, reservfond och garantifond. Som täckningskapital får också räknas förlagslån intill ett belopp motsvarande bankaktiebolags aktiekapital, sparbanks reservfond resp. centralkassas och anslutna jordbrukskassors eget kapital.

Den nya regleringen innebar för bankaktiebolagen en väsentlig sänkning av kapitalkravet, genomsnittligt från ca 6,5 % till drygt 4 %. För några

sparbanker och centralkassor skärptes däremot kravet. Det överutrymme av eget kapital som skapades genom de nya reglerna medgav en väsentlig expansion av bankernas rörelsevolym. Under de senaste åren har det dock för många banker blivit ett allt större problem att i takt med den ökande rörelsevolymen – delvis betingad av inflationen – öka det egna kapitalet för att uppfylla det föreskrivna kapitaltäckningskravet. Möjligheten att med nuvarande regler i fortsättningen klara kapitaltäckningskravet förutsätter en förbättrad lönsamhet. Förutom de avsättningar av beskattade vinstmedel som härigenom skulle möjliggöras skulle, vad gäller bankaktiebolagen, möjligheten att konkurrera om riskvilligt kapital via nyemissioner av aktier förbättras. En förbättrad lönsamhet måste i allt väsentligt ske genom att bankerna tillåts öka räntemarginalerna, vilket i sista hand skulle drabba bankkunderna. Med hänsyn till konsekvenserna härav är det inte realistiskt att tänka sig att bankernas kapitaltäckningsproblem i någon större utsträckning skulle kunna lösas på detta sätt.

Det bör också framhållas att en kraftigt ökad emission av aktier och förlagslån från bankernas sida för att klara kapitaltäckningskravet skulle ta i anspråk den svenska kapitalmarknaden i en omfattning som med hänsyn till andra samhällssektorers kapitalbehov inte är önskvärd. Mot bakgrund av vad jag nu har sagt anser även jag att det är motiverat att se över kapitaltäckningsbestämmelserna för att finna en lösning varigenom bankernas behov av täckningskapital dämpas utan att insättarnas berättigade intresse av förlustskydd därför eftersätts.

Det förslag som oftast har framförts i diskussionerna kring bankernas kapitaltäckningsproblem – och som också tas upp i bankinspektionens skrivelse – är att också de obeskattade värderegleringskontona för utlåning, valutor och obligationer helt eller delvis skall få räknas in bland det utlåningsgrundande kapitalet. Redan kreditinstitututredningen ansåg att värderegleringsreserven borde få räknas in i den legala kapitaltäckningen, men då dessa reserver liksom beskattade egna medel skulle få viss multipeleffekt på utlåningskapaciteten kunde utredningen inte förorda att reserverna jämställdes med eget kapital. Enligt utredningens förslag skulle reserverna dock på visst sätt få beaktas genom en särskild avdragsregel. Detta förslag avvisades i propositionen och i anslutning därtill pekade jag på att reserverna snabbt kan reduceras eller försvinna med följd att kapitalbasen skulle variera i storlek alltefter inträffade förluster eller ändrad inställning i fråga om behovet av säkerhetsmarginaler. Jag fann en på så sätt rörlig kapitalbas opraktisk och svårtillämpad.

Ett beaktande av värderegleringskontona i kapitaltäckningssammanhang synes närmast avse reserveringarna för utlåning. Dessa ökade för bankaktiebolagens del från år 1968 till utgången av år 1974 från ca 1 400 milj. kr. till ca 2 400 milj. kr. och torde därmed tämligen väl ha följt expansionen av bankernas rörelsevolym. Kommittén bör undersöka om det går att finna en lösning där värderegleringsreserverna kan jämställas som täckningskapital samtidigt som de olägenheter som jag berörde i 1968 års proposition i möjligaste mån elimineras.

Kommittén bör emellertid överväga även andra möjligheter att ordna det insättarskydd som skapas genom kapitaltäckningsreglerna. Kommittén bör med andra ord vara fri att söka finna en reglering som för en längre tid framöver löser bankernas kapitaltäckningsproblem samtidigt som kravet på skydd för insättarna tillgodoses.

Av vad jag nu har anfört framgår att kommittén bör göra en fullständig

översyn av reglerna om kapitaltäckning i banklagen, sparbankslagen och jordbrukskasserörelselagen. Som bankinspektionen har anfört i sin skrivelse bör därvid uppmärksammas i vad mån bankernas utlandsengagemang bör föranleda en skärpning av täckningskravet för dessa engagemang. Lagtekniskt innebär de nuvarande reglerna en betydlig förenkling jämfört med den reglering som tidigare gällde. Även de gällande reglerna är emellertid delvis tämligen komplicerade. Kommittén bör undersöka om reglerna kan förenklas ytterligare. Den bör särskilt pröva om riskklassystemet kan göras enklare, eventuellt ända dithän att man har endast ett täckningskrav applicerat på bankinstitutets samtliga placeringar.

Sammanfattningsvis bör utredningen såvitt gäller de tre bankinstitutgruppernas rörelseregler inte avse någon genomgripande översyn annat än i fråga om kapitaltäckningsreglerna. Förslag till ändringar i övriga rörelseregler bör framläggas endast på punkter där jämkningar i de gällande reglerna framstår som angelägna mot bakgrund av utvecklingen efter år 1968.

Med hänsyn till att det är angeläget att finna en lösning på bankinstitutens kapitaltäckningsproblem bör kommittén särbehandla denna fråga och skyndsamt framlägga förslag till nya kapitaltäckningsregler.

I detta sammanhang bör kommittén också ta upp frågan om en översyn av de regler som avser bankinspektionens tillsyn över bankinstituten. Inspektionen har enligt nu gällande regler till uppgift att övervaka att bankinstituten följer lagar och andra författningar som särskilt avser instituten samt bestämmelserna i bolagsordning, reglemente resp. stadgar liksom föreskrifter som har utfärdats av stämman eller styrelsen. Inspektionen skall även i övrigt med uppmärksamhet följa bankernas verksamhet i den mån det krävs för kännedom om de förhållanden som kan inverka på en banks säkerhet eller av andra skäl är av betydelse för en sund utveckling av verksamheten. Till dessa grundläggande regler är knutna speciella bestämmelser om inspektionens åligganden och befogenheter samt om olika sanktionsmöjligheter, ytterst återkallande av tillståndet att driva bankrörelse.

Den offentliga tillsynen är med gällande regler sålunda främst inriktad på att övervaka de förhållanden som kan inverka på bankernas säkerhet. Att så är fallet hänger samman med att banklagstiftningen, särskilt rörelsereglerna, har kommit till främst för att trygga bankinstitutens solvens och likviditet och därmed skydda insättarna mot förlust av insatta medel. En huvuduppgift för inspektionen bör självfallet även i fortsättningen vara att kontrollera bankernas solvens och likviditet. Jag anser emellertid att tiden nu är mogen att se över de regler som gäller i fråga om inspektionens tillsyn så att av dessa klarare än f. n. framgår vilka uppgifter inspektionen skall ha vid sidan av sin rent kontrollerande funktion.

Bankinstituten och då särskilt bankaktiebolagen spelar en strategiskt viktig roll på kreditmarknaden och därmed inom näringslivet i stort. Det är därför naturligt att samhället har intresse av att följa och påverka bankernas verksamhet. Från kreditpolitisk synpunkt är det önskvärt att det finns en så noggrann kännedom som möjligt om såväl de olika bankinstitutgruppernas verksamhet i dess helhet som i vart fall de större institutens individuella situation. Därigenom förbättras möjligheterna att avväga skilda kreditpolitiska åtgärder så att de får den effekt som eftersträvas. Redan nu pågår ett intimt samarbete mellan riksbanken och bankinspektionen i sådana frågor. Även på valutahandelns område samverkar bankinspektionen och riksbanken nära. Kommittén bör undersöka i vad mån det finns anledning att närmare precisera inspektionens uppgifter och befogenheter på nu berörda områden.

I enlighet med bankinspektionens allmänna åliggande att vaka över sundheten i bankinstitutens utveckling har inspektionen verkat för att bankerna i sin verksamhet uppfyller godtagbara krav på etik och samhällsansvar. Kommittén bör närmare ange vilka riktlinjer som bör gälla för inspektionens fortsatta handlande i detta hänseende. Ett annat område som särskilt under senare år har varit föremål för uppmärksamhet från inspektionens sida gäller företagsstrukturen inom bankväsendet. Beträffande affärsbankssektorn har storbankerna på inspektionens initiativ åtagit sig att avhålla sig från att köpa upp bank som ingår i provinsbanksgruppen. Inspektionen har vidare verkat för att genom fusioner mellan sparbanker stärka sparbankssektorns konkurrenskraft. Kommittén bör överväga behovet av riktlinjer för inspektionens verksamhet även på detta område.

Som jag nyss har nämnt tar de gällande tillsynsreglerna främst sikte på en övervakning av de förhållanden som kan inverka på bankernas säkerhet. Den allmänna bestämmelsen att bankinspektionen även i övrigt med uppmärksamhet skall följa bankernas verksamhet i den mån det behövs för kännedom om förhållanden som är av betydelse för en sund utveckling av bankverksamheten har emellertid gjort det möjligt för inspektionen att i sin tillsynsverksamhet också beakta låntagares och andra bankkunders intressen. Detta sker bl. a. genom undersökningar i ärenden som aktualiseras genom klagomål av låntagare och genom granskning av t. ex. de formulär som bankerna använder i sin kreditgivningsverksamhet.

Bankinspektionens uppgift att bevaka även konsumentintressen har under de senaste åren framhållits i samband med olika reformer på konsumentskyddets område. Lagen (1971:112) om förbud mot oskäliga avtalsvillkor, som ger konsumentombudsmannen och marknadsdomstolen möjlighet att ingripa mot avtalsvillkor som är oskäliga mot konsumenterna, är inte tillämplig på verksamhet som står under inspektionens tillsyn. Vid lagens tillkomst ansågs det nämligen att granskningen av villkoren i de avtal som banker erbjuder allmänheten borde utföras av inspektionen. Det har vidare lagts på bankinspektionen att kontrollera efterlevnaden av inkassolagen (1974:182) såvitt gäller institut som står under inspektionens allmänna tillsyn. Granskningen av bankinstitutens marknadsföring ankommer däremot enligt marknadsföringslagen (1975:1418) på de konsumentpolitiska myndigheterna.

Bankinspektionens tillsynsuppgifter har sålunda efter hand i ökad utsträckning inriktats på att tillvarata låntagares och andra bankkunders intressen. De gällande tillsynsreglerna i banklagstiftningen behandlar emellertid inte närmare bankinspektionens uppgift att i sin tillsynsverksamhet beakta konsumentintressen. Det bör ankomma på kommittén att närmare överväga vad som bör gälla i fråga om inspektionens granskning av bankernas verksamhet i syfte att i skilda hänseenden ge ett konsumentskydd åt bankkunderna. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt frågan hur gränsen bör dras mellan inspektionens verksamhet och den verksamhet som utövas av de konsumentpolitiska organen. En avvägning bör därvid göras mellan önskemålet att myndighetskontakterna med bankerna samordnas och behovet av ett likformigt konsumentskydd inom olika sektorer av näringslivet.

2. Enkronemyntets metallinnehåll

Beslut vid regeringssammanträde 1976-12-09.

Departementschefen, statsrådet Bohman, anför.

Regeringen har nyligen fastställt ny prägel på bl. a. enkronemyntet. I samband därmed har frågan om ändring av metallinnehållet i detta mynt aktualiserats.

Föreskrifter om mynts metallinnehåll finns i kungörelsen (1971:105) om metallinnehåll och storlek beträffande rikets mynt (ändrad senast 1975:869). Enligt denna tillverkas enkronemynt av pläterat material i tre skikt, det mellersta av en legering av 97 % koppar och 3 % nickel och de yttre av en legering av 75 % koppar och 25 % nickel. Vartdera ytskiktets vikt skall vara 10 % av myntets hela vikt på 7 g.

Enkronemynten började tillverkas i pläterat material år 1968 i samband med att tillverkningen av silverhaltiga enkronemynt upphörde. Det avgörande skälet för att nämnda pläterade material valdes var att detta material gjorde det möjligt att framställa mynt som kunde användas i samtliga automater vid sidan av de silverhaltiga enkronemynten (prop. 1968:24 s. 8).

Frågan om myntens metallinnehåll m. m. utreddes först av myntkommittén, som avgav betänkandet (SOU 1966:4) Ny myntserie. Med anledning av vissa erinringar från remissinstanserna, bl. a. om kostnaderna för automathandeln, tillsattes därefter 1966 års myntkommitté med uppdrag att slutföra översynen av myntlagstiftningen och därmed sammanhängande frågor. 1966 års myntkommitté avgav betänkandet (SOU 1969:17) Nya mynt. I detta betänkande diskuterades bl. a. frågan om myntens metallinnehåll. En lösning som övervägdes av kommittén var att enkronemynten skulle tillverkas i en massiv legering av kopparnickel. Den ansågs emellertid inte lämplig, därför att den skulle medföra att ett stort antal varu- och serviceautomater måste ändras eller bytas ut. Många automater var nämligen utrustade med anordningar för avkänning av myntens elektriska ledningsförmåga och godtog inte mynt i nämnda legering. Kostnaden för att ändra automaterna var svår att beräkna men uppskattades år 1969 till ca 3 milj. kr. Svenska och norska enkronemynt skulle vidare komma att tillverkas i samma metall och alltså inte kunna skiljas åt genom "elektriska" mekanismer i automaterna.

Från och med den 8 december 1976 gäller förordningen (1976:857) om prägel på enkronemynt och öresmynt. I samband med att förordningen utfärdades väckte myntverket frågan om att tillverka enkronemynt i en massiv legering av kopparnickel. Verket erinrar om att kanten på de pläterade enkronemynten f. n. behandlas så att ytskikten böjs över kanten och täcker den kopparfärgade kärnan, som annars skulle vara synlig som en brun rand. Kantbehandlingen innebär en merkostnad som myntverket beräknar till ca 3,5 milj. kr. för budgetåret 1976/77. Produktionen av enkronemynt under detta budgetår kommer att vara mycket stor och uppgå till ca 70 milj. st. Merkostnaden vid en mera normal årsproduktion av 40 à 50 milj. enkronor beräknas till 2,0–2,6 milj. kr. Myntverket överväger därför att övergå till att tillverka enkronemynt utan kantbehandling. Ännu större kostnadsbesparing görs emellertid om mynten tillverkas i en massiv legering av kopparnickel. Verket beräknar att besparingen skulle bli ca 10–12 milj. kr. om året med nuvarande produktion av enkronemynt.

Av det sagda framgår att metoden som nu används för att framställa enkronemynt drar särskilda kostnader. Det finns anledning att undersöka om enkronemynt kan tillverkas på billigare sätt än f. n. Med hänsyn till att mynten skulle få ett mindre tilltalande utseende om kantbehandlingen slopades bör i första hand en helt annan lösning övervägas. Det finns sålunda skäl att på nytt pröva möjligheten att tillverka enkronemynt i massiv legering av oädel metall. I fråga om utseende och hållbarhet m. m. torde sådana mynt uppfylla högt ställda krav. Vidare kan de svårigheter för automathandeln, som tidigare förknippades med detta alternativ, numera ha bortfallit eller i varje fall minskat.

Jag anser därför att en särskild utredare bör tillkallas för att undersöka om förutsättningar nu finns för att övergå till att tillverka enkronemynt i en massiv legering av oädel metall, t. ex. sådan kopparnickellegering som numera används i de vita öresmynten. Utredaren bör bl. a. undersöka automathandelns nuvarande omfattning och i vilken utsträckning myntapparater f. n. förekommer. Han bör vidare ange i vad mån en ändrad tillverkningsmetod skulle vålla problem för automathandeln och hur sådana problem lämpligen bör lösas. I detta sammanhang bör beaktas eventuella svårigheter för automathandeln med hänsyn till likheten mellan det svenska enkronemyntet och utländska mynt. Vidare bör utredaren söka beräkna de ekonomiska konsekvenserna för staten och automathandeln samt framlägga förslag om hur de kostnader bör bäras som kan uppkomma vid en övergång till nya tillverkningsmetoder. Utredningsarbetet bör bedrivas skyndsamt. I avvaktan på resultatet av utredningen bör enkronemyntet även i fortsättningen tillverkas av pläterat material med den nu använda metoden.

Budgetdepartementet

1. Samordning av statliga åtgärder vid företags obestånd, m. m.

Beslut vid regeringssammanträde 1976-02-12.

Departementschefen, statsrådet Sträng, anför.

Nedläggning av ett företag kan få negativa följder på många områden. Är nedläggningen orsakad av att företaget har kommit på obestånd, dvs. inte kan fullgöra sina ekonomiska förpliktelser, är olägenheterna för samhället särskilt framträdande. Sedan länge har vid företags – liksom annan gäldenärs – obestånd gällt regler om konkursförfarande som avser fördelning av företagets tillgångar mellan dess borgenärer. Förfarandet regleras huvudsakligen i konkurslagen (1921:225). Väsentliga bestämmelser om borgenärernas inbördes rätt till företagets behållna egendom finns i förmånsrättslagen (1970:979). Av denna framgår att fordringar med förmånsrätt till betalning framför allt är sådana som är säkerställda med fastighets- eller företagsinteckningar samt skatte-, avgifts- och lönefordringar. Författningar av betydelse i sammanhanget är vidare bl. a. jordabalken, lagen (1966:454) om företagsinteckning, lagen (1970:741) om statlig lönegaranti vid konkurs samt lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar.

Konkursförfarandet är inriktat på att konkursgäldenärens egendom skall säljas och att hans borgenärer enligt gällande förmånsrättsordning skall erhålla vad som har flutit in vid försäljningen. När konkursen avser ett företag medför ett sådant förfarande vanligen att dess verksamhet upphör. Annorlunda är förhållandet när en uppgörelse om ackord kan komma till stånd. Genom ackord kan ofta ett företags verksamhet ändras så att det kan fortsättas under gynnsammare ekonomiska villkor. Ett ackord innebär i princip att borgenärerna till viss del efterger sina fordringar. Efter en konkurs däremot kvarstår sådana fordringar som inte täckts av konkursboets egendom. I praktiken är emellertid den kvarstående fordringsrätten för borgenärerna utan värde eftersom gäldenärsföretaget – i de fall detta är en juridisk person – efter konkursen skall anses upplöst. Till detta kommer att avveckling av företag genom konkurs oftast är mycket värdeförstörande och därigenom ogynnsam för borgenärerna.

Man skiljer mellan offentliga ackord och underhandsackord. För de förra finns regler i konkurslagen och ackordslagen (1970:847) medan de senare är oreglerade. Underhandsackord förutsätter samtycke av alla borgenärer. För offentliga ackord däremot är det tillräckligt med samtycke av en majoritet bland borgenärerna. Här åsyftas endast borgenärer vilkas fordringar saknar förmånsrätt. Andra borgenärer förutsätts skola få sina fordringar helt infriade och deltar därför i förhandling om offentligt ackord endast om de avstår från förmånsrätten. De flesta ackord inom näringslivet kommer till under medverkan av de ackordscentraler, som är organ för Stockholms, Göteborgs och Malmö köpmannaföreningar.

Statens möjligheter att medverka i ackordsuppgörelser var länge begränsad. Särskilt gällde detta beträffande skatte- och avgiftsfordringar, som kunde efterges endast genom beslut av riksdagen. Sedan den 1 januari 1966 kan emellertid länsstyrelse medge ackord i fråga om skatt och avgift som avses i

1 § uppbördslagen (1953:272), UBL, under förutsättning att ackordet är till fördel för det allmänna och, vad angår underhandsackord, att även övriga borgenärer som ackordet angår godkänner det (62 § UBL). Enligt andra författningar gäller dessa bestämmelser även för annan skatt och för tull (SFS 1965:852) liksom för vissa arbetsgivaravgifter [30 § lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m.], dock att ackordsmyndighet enligt dessa författningar är den centrala beskattningsmyndigheten resp. riksförsäkringsverket. I ett nyligen framlagt förslag till bötesverkställighetslag har vidare avsetts att böter och därmed jämställda medel får betalas genom ackord under samma villkor och i samma ordning som gäller i fråga om skatter (SOU 1975:55 s. 18 och 184). Avskrivningskungörelsen (1965:921) reglerar rätten att medge ackord beträffande andra statliga fordringar än skatter, böter och lånefordringar. En vidsträckt rätt att godta ackord tillkommer enligt kungörelsen kammarkollegiet och försvarets civilförvaltning samt de flesta affärsdrivande verk. För andra myndigheter är ackordsmöjligheten mera begränsad. I fråga om lånefordringar finns bestämmelser på många områden men för vissa låneformer är möjligheten att godta ackord (eller efterge och befria från betalningsansvar) inte reglerade. De bestämmelser i detta avseende som finns på låneområdet är inte heller enhetliga, vilket bl. a. sammanhänger med lånens syfte och administrationen av dem. Främst bör här nämnas industrigarantilån och liknande samt lokaliseringsstöd vilka administreras av statens industriverk resp. arbetsmarknadsstyrelsen. I sammanhanget bör erinras om regeringens bemyndigande att biträda ackord m. m. enligt vad som framgår av cirkulär (1940:677) till statsmyndigheterna.

I början av 1970-talet föreslog 1968 års lokaliseringsutredning i ett betänkande (Ds In 1971:8) att en central myndighet skulle inrättas med uppgift att samordna och bevaka statliga engagemang i företag. Förslaget ledde till att en expertgrupp tillsattes inom arbetsmarknadsdepartementet. Denna har till uppgift att som försöksverksamhet centralt samordna uppföljningen och bevakningen av statens fordringar i företag, som har fått statligt stöd, och lägga fram förslag till åtgärder i enskilda ärenden. På det regionala planet har ansvaret för uppföljnings- och bevakningsverksamheten försöksvis lagts på länsstyrelserna (jfr prop. 1973:50 s. 56). Erfarenheterna av försöksverksamheten har varit goda. En följd av expertgruppens arbete är att vissa föreskrifter har utfärdats om uppföljning av ärenden angående lämnade lån och bidrag (K. Brev den 5 juni 1973). Föreskrifterna rör arbetsmarknadsstyrelsen och industriverket samt, på det regionala planet, främst länsstyrelserna, företagarföreningarna och länsarbetsnämnderna.

/ De lagregler som f. n. gäller vid konkurs och ackord tar i huvudsak sikte på att tillgodose borgenärsintressena. Under de senaste decennierna har emellertid samhällsekonomiska aspekter fått ökad betydelse när företag kommer på obestånd. Jag tänker härvid närmast på de arbetsmarknads- och regionalpolitiska synpunkterna vilka ofta fordrar en annan bedömning än den som görs utifrån borgenärsintressen.

Ett uttryck för behovet att anlägga andra aspekter än de som tillgodoses genom konkurs- och ackordsinstituten kommer till synes bl. a. i försöksverksamheten med statsbidrag för tidsbegränsad fortsatt drift enligt kungörelsen (1972:302) om statsbidrag till nedläggningshotade företag. Verksamheten, som har begränsats till att gälla företag vilka har gått i konkurs eller trätt i likvidation, har emellertid varit av mindre omfattning. Ett i praktiken mera betydelsefullt uttryck för samhällsekonomiska aspekter framkommer vid

försöksverksamheten hos den nyssnämnda expertgruppen inom arbetsmarknadsdepartementet.

Prövning av ackordsfrågor beträffande låne- och bidragsfordringar sker där mot bakgrund av ett större samhällsekonomiskt perspektiv. I fråga om andra fordringar medger inte ackordsbestämmelserna att samhällsekonomin i stort beaktas. En ändring härvidlag är uppenbarligen önskvärd, särskilt i fråga om skatte- och avgiftsfordringar. Vidare föreligger beträffande skatte- och avgiftsfordringar behov av samordning av beslutsfunktioner eller i varje fall råd och anvisningar från centralt håll. Den nuvarande ordningen innebär som har framgått av det föregående att prövningen av ackordsfrågor är uppdelad på 24 länsstyrelser (skatt och avgift som avses i 1 § UBL samt mervärdeskatt) men dessutom på exempelvis riksskatteverket (punktskatter) och riksförsäkringsverket (arbetsgivaravgifter). I många ackordsfall har staten att bevaka en hel rad fordringar avseende olika skatte- och avgiftsslag. Staten företräds därvid av olika myndigheter och organ utan egentlig möjlighet till samordning av beslutsfunktionen.

Behov av samordning på det nu avsedda området föreligger emellertid också av andra skäl. Den statliga kreditgivningen har kommit att omfatta flera nya kredit- och stödgivningsfunktioner, som har knutits till olika myndigheter och organ. Dessutom har nya kreditinstitut inrättats, ibland förenade med möjligheter till avsevärt risktagande. Behovet att kunna samordna bevakning av olika fordringstyper och komma till en samlad bedömning av lämpliga åtgärder i obeståndsfallen har med tiden blivit allt större.

Vad jag nu har anfört har lett mig till slutsatsen att frågan om statliga åtgärder och bevakning av statliga intressen vid företags obestånd bör utredas. Jag har i frågan samrått med cheferna för justitie-, arbetsmarknads- och industridepartementen.

Starka skäl talar för att statens intressen och åtgärder vid företags obestånd i fortsättningen samordnas. De sakkunniga bör pröva lämpliga former för verksamhetens handhavande. Det bör prövas om de uppgifter, som nu åvilar expertgruppen inom arbetsmarknadsdepartementet, kan samordnas med bevakning av skatte- och avgiftsfordringar m. m. Vid en sådan samordning bör man kunna bygga vidare på de erfarenheter, som har gjorts av expertgruppen i arbetsmarknadsdepartementet. De nya och vidgade uppgifterna är emellertid sådana att det är naturligt att man i vissa hänseenden får pröva sig fram till lämpliga arbetsformer på grundval av erfarenheterna i verksamheten.

De sakkunniga bör ägna särskild uppmärksamhet åt hur den samordning, jag här beskrivit, lämpligen bör byggas upp och verka. Utredningen bör i övrigt beakta följande synpunkter.

De sakkunniga bör granska de möjligheter som finns för statliga organ att tidigt iaktta när företag får likviditetssvårigheter eller är på obestånd. Det bör tillses att iakttagelser av detta slag vid behov resulterar i ett enhetligt agerande från statens sida. På låneområdet bör utredas om den bevakning som där äger rum kan förbättras. I sammanhanget är länsstyrelsernas, länsarbetsnämndernas och företagarföreningarnas verksamhet av särskild betydelse. I fråga om skatter och avgifter åter bör utredningen ägna uppmärksamhet åt frågan hur intensivt kronofogdemyndigheterna skall bedriva indrivningsverksamhet mot företag och hur snabbt de skall tillgripa konkurshot. Den sistnämnda frågan har blivit särskilt aktuell som en följd av att det nyligen beslutats om ändring i det inbördes företrädet mellan löneborgenärer,

företagarinteckningshavare och staten som skatteborgenär (SFS 1975:1248). Redan f. n. gäller dock att kronofogdemyndigheterna främst i områden med undersysselsättning ofta skjuter upp sitt ställningstagande i konkursfrågan i avvaktan på resultatet av överläggningar med länsstyrelsen, länsarbetnämnd, företagarförening m. fl. De sakkunniga bör beakta att arbetsmarknads- och regionalpolitiska intressen kan tillgodoses bäst så länge företaget inte har försatts i konkurs. Det bör övervägas om och i vad mån man vid den samordning jag här berört kan på ett aktivt sätt verka för, att nyssnämnda intressen tillvaratas.

De sakkunnigas överväganden bör främst gälla företag som inte är försatta i konkurs. I fråga om mindre konkurser har i en den 18 december 1975 beslutad lagrådsremiss om ändring i konkurslagen föreslagits att förvaltningen skall ankomma på kronofogdemyndighet. Antas detta förslag, torde beträffande konkurser av detta slag kravet på insyn från samhällets sida vara uppfyllt och samhällsekonomiska intressen kunna tillgodoses på ett tillfredsställande sätt. Enligt vad jag har inhämtat kommer vidare konkurslagskommittén (Ju 1971:06, jfr prop. 1975:6 s. 114 f) att senare i år föreslå vissa åtgärder för att arbetsmarknads- och regionalpolitiska intressen skall bli bättre tillgodosedda i övriga konkurser. I den mån vad som framkommer i utredningsarbetet motiverar åtgärder härutöver bör de sakkunniga vara oförhindrade att också ta upp frågor som rör företag som är i konkurs.

Beträffande de kommunala företag som förvaltar bostäder eller samlingslokaler torde möjligheter till ytterligare insyn från det allmännas sida inte behövas. Utredningen kan därför lämna sådana företag utanför sina överväganden.

Det bör vidare undersökas om den nu berörda samordningen bör innefatta beslutsfunktioner eller endast styrnings- och servicefunktioner gentemot andra statliga organ. Härvid är en uppdelning mellan olika fordringsslag tänkbar. Såvitt avser låne- och bidragsfordringar vill det förefalla som om beslutsfunktioner kan i betydande mån vara ändamålsenligt. De befogenheter som tillkommer de nuvarande huvudmännen för de skilda formerna av statlig stödverksamhet etc. bör dock inte ändras i vidare mån än som är nödvändigt för en effektiv samordning och uppföljning av stödåtgärder m. m. Förfarandet i uppföljningsärendena, som f. n. är ganska omständligt, bör utredningen söka förenkla. När det gäller skatte- och avgiftsfordringar torde i stället styrnings- och servicefunktioner i första hand böra övervägas. I sammanhanget är av betydelse att samordningen sker så smidigt som möjligt samt att den inte får gå ut över effektiviteten i kronofogdemyndigheternas indrivningsverksamhet. I normalfallet av skatteindrivning mot företag där skatteskulden är relativt liten i förhållande till företagets tillgångar, saknas sålunda anledning att ta hänsyn till samhällsekonomiska synpunkter. Som allmän målsättning för de sakkunniga måste givetvis gälla – bl. a. med hänsyn till kravet på konkurrensneutralitet – att företag inte skall kunna undandra sig sina skatte- och avgiftsförpliktelser genom sådant förfarande som nu avses komma till stånd. För att uppnå önskvärd samordning på skatte- och avgiftsområdet kan det vara tillräckligt att beslutsfunktioner för olika medelsslag koncentreras till vissa myndigheter. Vid övervägandena härom bör utredningen beakta, att det vid indrivning av skatter och avgifter är fråga om en hel rad beslutsfunktioner som har samband med varandra, såsom utmätning, ackord, konkursansökan, konkursbevakning m. m. Utredningen bör undersöka i vilken mån övervakning, samordning eller beslut kan föras ut regionalt eller lokalt.

De sakkunniga bör även söka utforma modeller för en bestämning av de kostnader för det allmänna som uppstår på grund av de arbetsmarknadsmässiga och socialpolitiska effekter som företagsnedläggelse orsakar. Det bör i samband därmed utredas bl. a. om samordningsorganet bör ha rätt att för statens räkning förvärva egendom om detta är till fördel för det allmänna.

De sakkunniga bör slutligen ta ställning till olika författningsfrågor. Till en början gäller att de, som tidigare har berörts, måste utarbeta nya bestämmelser om ackord, särskilt på skatte- och avgiftsområdet. De nya bestämmelserna skall utformas så att samhällsekonomiska synpunkter kan beaktas vid ackordsprövning (jfr Ds In 1971:8 s. 93). Vid övervägandena måste hänsyn tas till att skatte- och avgiftsfordringar i allmänhet är förenade med förmånsrätt. Någon ändring härav bör inte komma i fråga. Förhållandet reser emellertid en del problem. Ett sådant gäller de förutsättningar under vilka staten bör avstå från förmånsrätten och delta i förhandling om offentligt ackord. Ett annat problem är om staten som villkor för att antaga ackordsförslag bör kräva, att även andra borgenärer avstår från förmånsrätt och deltar i ackordsförhandlingen. Uppenbarligen skall emellertid inte löneborgenärer vid ackord behöva avstå från någon del av sin fordran. Den omständigheten att skatter och avgifter sedan den 1 januari 1976 i förmånsrättshänseende går före löner (SFS 1975:1248) får sålunda inte inverka på statens beredvillighet att antaga ackordsförslag. Däremot bör utredningen utreda och föreslå de ändringar som kan vara betingade av att lönerna har nedklassats.

De sakkunniga är oförhindrade att behandla även andra frågor på förevarande område än dem som särskilt har berörts nu. Om det visar sig påkallat bör de samråda med sakkunniga i andra utredningar, såsom konkurslagskommittén (Ju 1971:06), utredningen (Ju 1972:12) angående företagsinteckning och decentraliseringsutredningen (Kn 1975:01).

2. Stöd till distributionen av vissa tidskrifter

Beslut vid regeringssammanträde 1976-03-04.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anför.

Tidskrifterna har i dagens samhälle en mycket stor betydelse. Det är en förutsättning för ett väl fungerande massmediesystem att det finns en varierande, mångsidig och väl spridd tidskriftspress. Av speciell betydelse är tidskrifterna för organisationerna – för dessa torde de utgöra det främsta kommunikationsmedlet.

1972 års pressutrednings (Fi 1972:07) uppdrag innebar att den, vid sidan av uppgiften att kartlägga dagspressens problem och utveckling på massmedieområdet, också skulle ta upp förhållandena för pressorgan som utges av ideella och fackliga organisationer samt fackpress och populärpress. I sitt betänkande (SOU 1975:79) Svensk press. Statlig presspolitik uttalade utredningen att den inte hade som sin uppgift att göra en fullständig kartläggning av tidskrifternas funktioner och ekonomiska läge. Utredningens undersökningar av pressens funktioner i samhället omfattade dock i viss utsträckning även tidskrifter. Utredningen redovisade också en begränsad studie som ger en allmän uppfattning om tidskrifternas ekonomiska förhållanden.

Denna studie ger bl. a. vid handen att de senaste tio åren har inneburit

ökande svårigheter för tidskrifterna. Kostnaderna för framställning och distribution har ökat avsevärt, vilket har framtvingat ökade bidrag från organisationerna eller ökade priser.

Det framgår av de undersökningar som pressutredningen har genomfört att tidskrifterna har en mycket stor betydelse för kommunikationen i dagens samhälle, inte minst för organisationer och folkrörelser. Deras betydelse har ytterligare ökat i och med nedläggningarna av dagstidningar. På tidskriftssidan finns fortfarande den mångfald som i dag saknas inom dagspressen. De fackliga och ideella tidskrifternas betydelse kan belysas av att de årligen sprids i närmare 200 miljoner exemplar.

Enligt pressutredningens bedömning behövs ytterligare analyser av tidskrifternas ekonomiska läge, förhållande till organisationerna och betydelse för kommunikationen i samhällsfrågor. Utredningen föreslog därför att en ny utredning skulle tillsättas med huvudsaklig uppgift att fastställa dagsläget för tidskrifterna och den roll som statsmakterna bör spela i samband med dessa samt att framlägga förslag om hur tidskrifternas problem lämpligen bör lösas.

Med anledning av en motion om översyn av pressens distributionsformer tog konstitutionsutskottet upp tidskrifternas problem och uttalade att det förelåg behov av en skyndsam utredning på detta område. Utskottet ställde sig sålunda bakom pressutredningens förslag och förutsatte därvid att utredningsuppdraget också skulle komma att omfatta en analys av tidskriftsdistributionen. Riksdagen följde utskottet (KU 1975/76:23, rskr 1975/76:41).

Vid remissbehandlingen av pressutredningens betänkande mötte utredningens förslag om en tidskriftsutredning ingen erinran. Landsorganisationen i Sverige (LO) ansåg dock att det fanns ett så gott underlag att en departementsutredning mycket snabbt skulle kunna utarbeta förslag som kan föreläggas riksdagen. Flera remissinstanser framhöll att stora grupper tidskrifter har så svåra ekonomiska problem att inskränkningar i utgivningen och nedläggningar inte kan undvikas om inte åtgärder vidtas snabbt. Kostnaderna för tidskriftsutgivning har enligt dessa remissinstanser stigit ännu snabbare än för dagspressutgivning under de senaste åren. Flera remissinstanser framhöll, i likhet med utredningen, de fackliga och ideella tidskrifternas stora presspolitiska betydelse.

I propositionen om statligt stöd till dagspressen ansluter jag mig till pressutredningens och remissinstansernas bedömning att tidskrifternas problem bör utredas utan dröjsmål (prop. 1975/76:131 s. 168).

Från statsmakternas sida har olika åtgärder vidtagits för att underlätta tidskriftsutgivningen. Således är flertalet ideella och fackliga tidskrifter befriade från mervärdeskatt. Sådan befrielse ges enligt lagen (1968:430) om mervärdeskatt till periodiskt medlemsblad och periodisk personaltidning samt annan periodisk publikation som väsentligen framstår som organ för sammanslutning med huvudsakligt syfte att verka för religiöst, nykterhetsfrämjande, politiskt, miljövårdande, idrottsligt eller försvarsfrämjande ändamål eller att företräda handikappade eller arbetshindrade medlemmar.

Vidare utgår under utbildningsdepartementets huvudtitel ett speciellt stöd till kulturtidskrifter. Enligt kungörelsen (1971:681) om tidskriftsstöd (omtryckt 1974:645) skall detta stöd fördelas så att det främjar hög kvalitet och mångfald av åsikter och behandlade ämnen. Stöd kan utgå i form av grundbidrag, projektbidrag och stödköp. Grundbidrag kan utgå till ägare av

sådan kulturtidskrift för vilken intäkterna inte täcker utgifterna och för vars utgivande ägaren inte har tillräckligt stöd från annat håll. Projektbidrag kan utgå för utarbetande av essä eller artikelserie för kulturtidskrift eller ideell tidskrift. Med stödköp avses tilldelning av medel till statlig eller kommunal myndighet för prenumeration på kulturella och ideella tidskrifter. Tidskriftsstödet administreras av statens kulturråd och uppgår för budgetåret 1975/76 till 1,6 milj. kr.

Slutligen bör framhållas att både dagspressen och tidskrifterna har gynnats av relativt låga taxor vid postbefordran. Särkostnaderna i postverkets tidningsrörelse beräknas f. n. överstiga intäkterna med ca 90 milj. kr. per år.

I proposition 1975/76:127 föreslås att avgiftssystemet i postverkets tidningsrörelse utformas i enlighet med den överenskommelse som träffats mellan postverket och tidningsutgivarna inom ramen för 1974 års tidningstaxeutredning. Överenskommelsen förutsätter att underskottet i tidningsrörelsen skall avvecklas. Detta avses ske genom en successiv höjning av tidningsavgifterna. Först efter 15 år skall avgifterna täcka tidningsrörelsens särkostnader, vilket möjliggör en successiv anpassning för tidningsutgivarna. Slutligen föreslås att postverket erhåller ett anslag över statsbudgeten för täckande av särkostnader i tidningsrörelsen. För budgetåret 1976/77 föreslås anslaget utgå med 90 milj. kr. Bidraget föreslås vidare successivt avtrappat i lika stora delar under en femtonårsperiod.

Mot den redovisade bakgrunden anser jag det angeläget att tidskrifternas problem utreds. Tidskrifternas stora betydelse för demokratin är ostridig. 1972 års pressutredning har visat att tidskrifterna fungerar som ett betydelsefullt komplement till dagspressen. Denna funktion hos tidskrifterna har tilltagit i betydelse i takt med den ökade koncentrationen på dagstidningsmarknaden. Tidskrifterna spelar vidare en central roll i organisationernas och folkrörelsernas verksamhet. Det svenska samhället är beroende av att dessa organisationer och folkrörelser fungerar på ett tillfredsställande sätt. Tidskrifternas ekonomiska svårigheter och tecknen på att dessa kan komma att öka ytterligare är i flera avseenden ett allvarligt hot mot den fria opinionsbildningen. Det är därför väsentligt att statsmakternas roll för att främja ett mångsidigt och varierat tidskriftsutbud snarast utreds. Jag förordar därför att särskilda sakkunniga tillkallas för ändamålet.

Till ledning för utredningsarbetet vill jag anföra följande. Enligt min mening finns motiv för ett mer allmänt tidskriftsstöd vid sidan av existerande stödformer. Förslag om utformningen av ett sådant stöd bör läggas fram av utredningen.

Utgångspunkten för utredningsarbetet bör vara den roll som tidskrifterna spelar för informationen i samhället – inte minst inom områden med anknytning till de fackliga, politiska och ideella rörelserna – samt för opinionsbildningen. Tidskrifternas möjligheter att utifrån en förankring i bestämda åsiktsriktningar kommentera händelser och företeelser i samhället är härvid av särskilt stor betydelse. En annan viktig utgångspunkt är den betydelse som tidskrifterna har i fråga om gruppkommunikation mellan förtroendevalda och medlemmar i olika organisationer och folkrörelser. Organisationerna fyller således en avgörande funktion för tidskriftsutgivningen i vårt land. Det förhållandet att tidskrifterna ofta utgör en så integrerad del av organisationernas verksamhet bildar en viktig förutsättning för utredningsarbetet.

När det gäller dagspressen har annonsintäkterna en avgörande betydelse

för tidningarnas ekonomi. Annonsmarknaden verkar selektivt till fördel för de tidningar som har den största marknadstäckningen. Mot den bakgrunden har det varit nödvändigt att ge stödet till dagspressen en selektiv utformning för att kompensera de tidningar som har en låg hushållstäckning och således en svag ställning på annonsmarknaden.

Tidskriftsmarknaden fungerar inte på samma sätt som dagspressmarknaden. Det är bland tidskrifterna t. ex. inte fråga om direkta konkurrensförhållanden på lokala eller regionala marknader. För tidskrifterna är annonserna normalt inte lika avgörande som för dagspressen. Med hänsyn härtill och till att tidskrifterna ofta i hög grad är integrerade i organisationernas verksamhet är det angeläget att utredningen söker finna en form för stödet som inte verkar styrande på inriktningen och utformningen av organisationernas informerande och opinionsbildande verksamhet utan som i stället syftar till att i mer generella former stödja tidskrifternas spridning. Vidare har pressutredningen framhållit att kostnaderna för postdistributionen utgör en av de tyngsta och snabbast växande posterna i de flesta tidskrifters budget. Detta innebär att utredningen i första hand bör pröva möjligheten att knyta stödet till kostnaderna för postdistributionen.

En viktig fråga är att definiera den kategori tidskrifter som bör omfattas av ett stöd till distributionen. Frågan om avgränsningen mellan dagstidningar och tidskrifter behandlas i propositionen om statligt stöd till dagspressen. De ställningstaganden som görs där bör vara vägledande i detta sammanhang. I fråga om avgränsningen mellan olika tidskrifter har, som jag nyss framhållit, statsmakterna redan gjort en avgränsning syftande till att fastställa vilka tidskrifter som skall befrias från mervärdeskatt. De ställningstaganden som gjorts i detta sammanhang bör enligt min mening i allt väsentligt tillgodose de syften som här är aktuella och således vara vägledande för utredningsarbetet. Det bör dock stå utredningen fritt att pröva huruvida mindre avvikelser från denna gränsdragning framstår som nödvändiga.

Av vad jag nu anfört följer att någon särskild avgränsning i förhållande till de tidskrifter som i dag erhåller statligt tidskriftsstöd inte är nödvändig. Ett stöd till distributionen av tidskrifter av den mer allmänna utformning som jag här har förordat kan knappast heller få en sådan omfattning att det på något avgörande sätt skulle påverka den ekonomiska situationen för de tidskrifter som nu erhåller tidskriftsstöd. Distributionskostnaderna utgör normalt en förhållandevis liten andel av dessa tidskrifters totala utgifter.

Chefen för utbildningsdepartementet kommer inom kort att lägga fram förslag om en översyn av stödet till kulturtidskrifter.

En annan fråga som de sakkunniga bör överväga är huruvida det finns ekonomiska motiv att differentiera stödet exempelvis med avseende på upplagans storlek.

Med hänsyn till det nära samband som finns mellan stödet till dagspressen och ett stöd till tidskrifterna av den typ jag nu har förordat bör de sakkunniga utgå från att det nya stödet skall handläggas av presstödsnämnden.

Med hänsyn till det bekymmersamma läget för många tidskrifter bör utredningsarbetet bedrivas så skyndsamt att övervägandena kan redovisas i sådan tid att förslag i frågan kan läggas fram under 1976/77 års riksmöte. Härigenom blir det möjligt att stöd kan utgå redan för kalenderåret 1977. De sakkunniga bör under utredningsarbetet samråda med fackliga och ideella organisationer.

3. Vissa frågor ang. avdrag vid inkomsttaxering för kostnader för tryggande av anställds pensionering, m. m.

Beslut vid regeringssammanträde 1976-03-11.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anför.

Hösten 1975 beslutade statsmakterna om nya beskattningsregler för pensionsförsäkringar och arbetsgivares kostnader för tryggande av anställdas pensionering (prop. 1975/76:31, SkU 1975/76:20, rskr 1975/76:132, SFS 1975:1347–1354). Denna lagstiftning innebär en genomgripande förändring av vad som hittills har gällt på detta område. Lagstiftningsarbetet grundade sig till huvudsaklig del på livförsäkringsskattekommitténs (Fi 1971:07) delbetänkande (SOU 1975:21) Pensionsförsäkring – Avdragsrätt vid inkomstbeskattningen för försäkringspremie och kontoavsättning m. m. Under remissbehandlingen av detta betänkande liksom vid riksdagsbehandlingen av regeringsförslaget i prop. 1975/76:31 har det visat sig att detta ämne är både komplicerat och kontroversiellt. Å ena sidan är det klart att en så omfattande nydaning av regelsystemet som det här är fråga om måste medföra problem och behov av justeringar som bättre kan överblickas efter någon tids erfarenhet av den praktiska tillämpningen. Å andra sidan finns det problem som kan urskiljas redan nu och som synes kräva åtgärder inom en snar framtid.

Sålunda har redan i prop. 1975/76:31 (s. 145) uppmärksammats det problem som har uppkommit genom att lagstiftningen brutit det intima sambandet mellan de civilrättsliga reglerna i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m. m. (tryggandelagen) och skattereglerna. Vidare har i propositionen erinrats om andra viktiga frågor som fortfarande är olösta, nämligen frågan om avtappningen av konto Avsatt till pensioner och frågan om återföring av medel som avsatts till stiftelse i fall där avsättningen kan antas uppenbarligen ha tjänat annat än pensioneringssyfte.

Vidare har riksdagen i skrivelse till regeringen (rskr 1975/76:132) begärt prövning av möjligheterna att tillgodose önskemål om bibehållen avdragsrätt för tryggande av pensionsåtaganden, som innebär mindre avvikelse från s. k. allmän pensionsplan.

Vad först angår den av riksdagen begärda prövningen av möjligheterna att tillgodose önskemål om bibehållen avdragsrätt för pensionsåtaganden, som innebär mindre avvikelse från allmän pensionsplan, är följande att märka. Den nya lagstiftningen innebär i detta hänseende i princip att arbetsgivare får avdrag för så stor del av sina kostnader för de anställdas pensionering som behövs för att trygga pensionsåtagande enligt allmän pensionsplan. Allmän pensionsplan har samma innebörd i skattelagstiftningen som enligt 4 § tryggandelagen. Med allmän pensionsplan likställes dessutom i skattelagstiftningen – i fall där någon allmän pensionsplan inte föreligger – pensionsåtagande för pensionsförmåner, som ryms inom vad som är sedvanligt enligt allmän pensionsplan i fråga om arbetstagare med motsvarande uppgifter eller hans efterlevande. Om arbetsgivaren tillämpar metoden att trygga pensionerna genom avsättning till konto Avsatt till pensioner, skall åtagandet dessutom vara kreditförsäkrat. Viss möjlighet till dispens utöver här angiven avdragsrätt föreligger. Riksskatteverket är dispensmyndighet.

I praktiken förekommer en rad pensionsarrangemang, som innebär avvikelser från vad som gäller enligt allmän pensionsplan, främst ITP-planen. Det kan vara fråga om obetydligt bättre efterlevandeförmåner, rätt att

tillgodoräkna tidigare tjänstetid, rätt till förtidspensionering med bibehållna förmåner m. m.

För den fortsatta diskussionen bör följande anmärkas. Den nya situationen innebär inte att avtalsfriheten har rubbats. Det är således fortfarande möjligt att lämna pensionsutfästelse helt efter avtalsparternas önskan. Å andra sidan är det klart att möjligheterna att göra avdrag för kostnaderna för tryggande av dessa utfästelser kan ha avgörande betydelse för utfästelsernas storlek. Den genomförda skattelagstiftningen bygger på grundsatsen att avdragsrätten skall omfatta endast kostnader som har lagts ned i pensioneringssyfte. Som generellt mått på rimlig pensioneringsstandard har man valt förmånerna enligt ITP-planen.

De nya skattereglerna om arbetsgivares rätt till avdrag för kostnader avseende anställdas pensionering har inte retroaktiv verkan med undantag för kostnader avseende anställd med bestämmande inflytande i aktiebolag eller ekonomisk förening. Skatteavdrag i framtiden får således åtnjutas för pensionsåtaganden, som hänför sig till tid före den 1 januari 1976 oavsett pensionsförmånernas storlek med undantag för nämnda kategori.

För tillgodoseende av det önskemål som riksdagen har uttalat och som innebär bibehållen avdragsrätt för pensionsåtaganden, som i smärre hänseenden avviker från allmän pensionsplan, finns två olika vägar. Man kan nämligen utgå från avvikelser på antingen förmånssidan eller kostnadssidan. Som jag ser det skulle en lösning på kostnadssidan vara enklare att genomföra. Bortsett från de svårigheter som kan föreligga när det gäller att bedöma vad som s. a. s. ryms inom allmän pensionsplan – särskilt om planen själv stipulerar möjligheter till avvikelser i speciella fall – torde kostnadssidan vara lättare att beloppsmässigt entydigt fixera än förmånssidan. Dessutom kan man tänka sig ett mindre allmänt schablonutrymme för avvikelser som får bli beroende av förhandlingar mellan arbetsgivaren och hans anställda. På förmånssidan skulle en dylik schablonregel sannolikt bli mycket svårare att hantera. Självklart har jag inte härmed tagit ställning till vilken lösning som bör väljas. Oavsett vilken väg man går bör emellertid inte medges något avsteg från de kvalitativa villkor för pensionsförmåner som gäller på grund av reglerna i punkt 1 av anvisningarna till 31 § nämnda lag.

När det gäller den fråga som jag i prop. 1975/76:31 förutskickade skulle utredas, nämligen sambandet mellan tryggandelagen och skattereglerna liksom problemet med avtappning av överskottsmedel på konto och i stiftelse m. m., är följande att anmärka.

Med arbetsgivares pensionsreserv förstås i tryggandelagen hans skuld för åtagande enligt allmän pensionsplan och för upplupen del av sådan utfäst pension som han enligt nämnda lag får redovisa på konto Avsatt till pensioner. En särskild föreskrift, även den i tryggandelagen, förbjuder att posten Avsatt till pensioner minskas under pensionsreserven i vidare mån än denna har täckning i pensionsstiftelses förmögenhet.

Det finns givetvis ingen anledning att – efter den nu genomförda regleringen av rätten till avdrag för pensionskostnader – framtvinga ett kvarhållande av medel på konto Avsatt till pensioner i den mån de måste skattas av. Härutöver är det önskvärt med en översyn av reglerna om avskattning av disponibla pensionsmedel. Flera skäl talar för en sådan översyn. Den nya lagstiftningen har definierat omfattningen av de pensionsåtaganden som för framtiden får tryggas med obeskattade medel. Även om rätten till avdrag för pensionsåtaganden som hänför sig till tiden före den 1 januari 1976 har lämnats i huvudsak orubbad, finns i princip inget skäl att

bibehålla skattefriheten för medlen i den mån de inte längre svarar mot en aktuell pensionsreserv beräknad med hänsyn till de nya reglernas utformning. Här uppkommer problem, bl. a. i vad mån sålunda frigjorda medel bör få tas i anspråk för pensionsåtaganden som har gjorts efter utgången av år 1975 men för vilka avsättning ännu inte har skett. Dessutom är det en fråga för sig i vilken takt sådana frigjorda medel skall behöva tappas av.

En särskild sakkunnig bör tillkallas för att utreda de frågor jag här berört. Den sakkunnige bör givetvis vara oförhindrad att i samband med detta arbete ta upp även andra problem som kan ha uppstått i samband med genomförandet av den nya lagstiftningen om beskattningsregler för pensionsförsäkringar och arbetsgivares kostnader för tryggande av anställdas pensionering. Det är önskvärt att lagstiftning i den fråga som riksdagen påkallat prövning av träder i kraft och kan tillämpas vid 1977 års taxering.

4. Översyn av reglerna om fastighetstaxering

Beslut vid regeringssammanträde 1976-09-16.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anför.

Reglerna om taxering av fastighet har successivt reformerats under den senaste tioårsperioden. Reformerna har gällt i stort sett alla områden inom fastighetstaxeringen och har inneburit genomgripande förändringar på viktiga punkter.

I detta sammanhang räcker det med att erinra om vissa ändringar som genomfördes inför 1975 års allmänna fastighetstaxering. Jag tänker i första hand på den lagstiftning som antogs vid 1973 års höstriksdag (prop. 1973:162, SkU 70, SFS 1099–1108). Den innebar en nyreglering i frågor om bl. a. fastighetsbegreppet, bildande av taxeringsenhet och värderingsgrunder. Ändringarna avsåg också organisationen och förfarandet vid allmän fastighetstaxering. Genom lagstiftning år 1974 (prop. 1974:116, SkU 35, SFS 295) anpassades reglerna om taxering av vattenfallsfastighet till systematiken och värderingsprinciperna i de tidigare antagna bestämmelserna.

Arbetet med att skapa en effektiv och rättvisande fastighetstaxering kan numera anses vara i huvudsak genomfört. Det återstår emellertid vissa frågor som behöver ses över. I huvudsak gäller det frågor som visserligen har uppmärksammats i det tidgare lagstiftningsarbetet men som då av olika skäl har ansetts böra ställas på framtiden.

Även författningsmässigt behövs en översyn av fastighetstaxeringsområdet. En genomgående linje vid 1973 års reform av fastighetstaxeringen var att i kommunalskattelagen (1928:370), KL, endast ta in grundläggande värderingsregler under det att detaljregleringen lämnades åt riksskatteverket (RSV).

Den nya regeringsformen, som började tillämpas den 1 januari 1975, lämnar inte samma möjligheter som den gamla regeringsformen att delegera rätten att utfärda föreskrifter till myndighet. Vilka följder detta får för förfarandet vid kommande fastighetstaxeringar måste därför undersökas. En genomgång av hela regelkomplexet bör göras.

Regler om fastighetstaxeringen finns i dag i flera olika författningar. Detta gör området svåröverskådligt. I prop. 1973:162 uttalade jag mig i princip för

att man borde samla alla föreskrifterna om sådan taxering i en särskild lag men jag ansåg det inte lämpligt att utan föregående utredning lägga fram förslag till en sådan lag. Jag förutskickade emellertid att frågan skulle tas upp på nytt inför 1980 års allmänna fastighetstaxering.

Av vad jag nu har sagt framgår att det är nödvändigt med en lagteknisk översyn av fastighetstaxeringsreglerna till 1980 års allmänna fastighetstaxering. En sådan behövs också för att få till stånd en systematisk ordning av författningsområdet.

Uppgiften att göra den nödvändiga översynen bör anförtros en särskild kommitté. Kommittén bör bedriva sitt arbete så att resultatet kan läggas till grund för lagstiftning inför 1980 års allmänna fastighetstaxering.

I sammanhanget vill jag erinra om att regeringen tidigare i dag gett RSV tillstånd att tillkalla experter med uppdrag att utarbeta förslag till anvisningar för 1980 års allmänna fastighetstaxering, m. m.

Som jag tidigare har antytt bör den nu aktuella översynen omfatta även vissa frågor som har uppmärksammats i det föregående lagstiftningsarbetet. Jag tänker då bl. a. på reglerna i 5 § KL om undantag från skatteplikt. Dessa regler går tillbaka till början av 1920-talet och framstår numera som otidsenliga. Det har medfört svårigheter vid tillämpningen och i vissa fall olämpliga konsekvenser. Problem har uppstått bl. a. när det gäller värdering av byggnader och fastigheter som tillhör kriminalvården. Det kan där bedrivas industriell verksamhet, jord- och skogsbruk eller annan näringsverksamhet som medför att fastigheterna blir skattepliktiga.

Samma problem har funnits vid värdering av landstingens sjukvårdsbyggnader. I dessa fall liksom i ett flertal andra, t. ex. vid kommunernas samarbete i förenings- eller aktiebolagsform, är reglerna inte anpassade till dagens förhållande. En modernisering av dessa regler framstår således som en angelägen uppgift för kommittén. Därvid bör bl. a. beaktas de synpunkter som fördes fram i frågan i samband med prop. 1973:162 (s. 295–298).

Kommittén bör också ta upp en fråga som berördes i samband med behandlingen av prop. 1974:116 om taxering av vattenfallsfastigheter. Det gäller frågan om lämplig värderingsmetod i fråga om sådana fastigheter. SkU anförde härom bl. a. följande (SkU 1974:35 s. 10).

"I avsaknad av såväl vägledande bestämmelser som erfarenheter från den praktiska tillämpningen av avkastningsmetoden är utskottet för sin del inte berett förorda, att denna värderingsmetod i första hand tillämpas vid 1975 års allmänna fastighetstaxering, även om utskottet anser att den såvitt möjligt bör tillämpas i ökad omfattning. Utskottet vill emellertid framhålla angelägenheten av att en övergång till en värderingsmetod, som är mer grundad på avkastningen än på anläggningskostnaderna, övervägs inför senare allmänna fastighetstaxeringar. Frågan bör således utredas med beaktande av erfarenheterna från 1975 års allmänna fastighetstaxering."

Kommittén bör i detta sammanhang också söka komma fram till förenklade regler för åsättande av värden vid fastighetstaxeringen främst när det gäller industri- och vattenfallsfastigheter. Därvid bör undersökas om det finns behov av en särskild reglering i fråga om vissa speciella industrifastigheter t. ex. gasturbiner. Över huvud taget bör kommittén vara oförhindrad att ta upp de frågor som den vid genomgången av regelkomplexet på området anser påkalla en lagändring. I det sammanhanget bör riksdagens nyligen fattade beslut om ökat tjänstemannainslag och ökat ADB-stöd vid inkomsttaxeringen uppmärksammas. Det finns anledning att överväga hur fastighetstaxeringen bör anpassas till den nya organisationen av inkomsttaxeringen i första instans.

5. Tilläggsdirektiv till företagsskatteberedningen

Beslut vid regeringssammanträde 1976-11-18.

Statsrådet Mundebo anför.

Företagsskatteberedningen har ett omfattande utredningsuppdrag. Beredningen skall se över företagsbeskattningens olika element. En huvuduppgift är att pröva avvägningen mellan å ena sidan storleken av den skatt som träffar företagens nettovinst och å andra sidan företagens möjligheter till olika vinstreglerande dispositioner. Vidare skall beredningen utreda möjligheterna att jämsides med en behållen nettovinstbeskattning i ökad utsträckning använda produktionsfaktorskatter för olika ekonomiskt-politiska syften. Vid sina ställningstaganden till företagsbeskattningens utformning och vid övervägande av beskattningsnivån har beredningen att beakta bl. a. stabiliseringspolitiska, tillväxtpolitiska och fördelningspolitiska mål. Beredningen skall också undersöka om det är möjligt att differentiera företagsbeskattningen.

Det utredningsarbete som företagsskatteberedningen utför ingår som ett led i den översyn av skattesystemet i dess helhet som f. n. pågår. Skattereglerna för fysiska personer ses över av 1972 års skatteutredning (Fi 1972:02), som därvid både skall beakta de fördelningspolitiska aspekterna och ta hänsyn till stabiliseringspolitiska, konjunkturpolitiska och tillväxtpolitiska mål. Utredningsarbetet med de kommunalekonomiska frågorna, vilket hittills bedrivits inom kommunalekonomiska utredningen (Fi 1971:08) och 1976 års skatteutjämningsutredning (Fi 1975:09), avses bli fullföljt av en ny kommitté som skall behandla kommunernas ekonomi. Denna kommitté skall analysera kommunernas ekonomiska situation från olika aspekter och har vidare att pröva kostnadsfördelningen mellan stat och kommun samt att göra en översyn av skatteutjämningsreglerna. Jag avser att återkomma härtill senare denna dag.

Redan av vad jag nu har sagt följer att det finns många beröringspunkter mellan det arbete som företagsskatteberedningen utför och de frågor som behandlas av övriga här nämnda utredningar. Företagsbeskattningens allmänna utformning och avvägningen mellan nettovinstbeskattning och produktionsfaktorskatter får sålunda återverkningar både på fysiska personers beskattning och på den kommunala ekonomin. Samtidigt har utformningen av skattereglerna för t. ex. fysiska personer betydelse för företagsbeskattningen. Det är därför angeläget att företagsskatteberedningen fullgör sitt uppdrag i nära samarbete med 1972 års skatteutredning och den nya kommittén som skall behandla kommunernas ekonomi.

Den pågående översynen av skattesystemet avses ge statsmakterna underlag för en helhetsbedömning av hur det framtida skattesystemet skall utformas. Detta innebär att företagsskatteberedningens arbete – i likhet med vad som gäller beträffande arbetet inom övriga här nämnda utredningar – bör vara slutfört före utgången av november 1977.

6. Tilläggsdirektiv till 1972 års skatteutredning

Beslut vid regeringssammanträde 1976-11-18.

Statsrådet Mundebo anför.

Som anges i regeringsförklaringen den 8 oktober 1976 är det regeringens uppfattning att skattesystemet måste reformeras.

Den genomgripande översyn av skattereglerna som pågår inom 1972 års skatteutredning såvitt gäller de fysiska personerna och inom företagsskatteberedningen såvitt gäller företagen bör därför fortsätta. Även utredningsarbetet om kommunernas ekonomi och skatteutjämningssystemet bör fullföljas. I sistnämnda hänseende anser jag emellertid att arbetet bör bedrivas i annan form än hittills. Jag avser att senare i dag återkomma till denna fråga.

1972 års skatteutredning bör sålunda fullfölja sitt uppdrag att se över skattesystemet för fysiska personer. I vissa hänseenden bör emellertid utredningsarbetet följa andra riktlinjer än tidigare.

Dagens inkomstskatteskalor kännetecknas av utomordentligt stark progressivitet i de inkomstlägen där majoriteten av löntagarna och egenföretagarna befinner sig. Detta leder i många fall till mycket höga marginaleffekter. Dessa effekter förstärks ytterligare i de fall där gällande avtrappningsregler för bostadstillägg tillämpas samtidigt.

Denna situation har till stor del uppkommit genom att den progression som träffar inkomsttagarna automatiskt skärpts i takt med att inflationen fört upp de skattskyldiga i allt högre nominella inkomstskikt. Nackdelarna med detta har på senare år blivit alltmer uppenbara. Bl. a. har progressionen medfört att löntagarna i varje löneförelse varit tvungna att begära stora nominella löneökningar enbart för att kompensera prisstegringarna. Dessa löneökningar tenderar i sin tur att späda på inflationen ytterligare osv. Hittills har problemet delvis kunnat bemästras genom de årligen återkommande skatteprovisorer som har karakteriserat 1970-talets skattepolitiska utveckling. Det är emellertid inte möjligt att fortsätta med ett system som är så konstruerat att skatteskalorna årligen måste ses över för att inte avtalsrörelserna skall försvåras allvarligt.

Även från fördelningsmässig synpunkt leder en inflationistisk utveckling till att beskattningens verkningar blir annorlunda än som har avsetts. Genom att skatt tas ut på rent nominella inkomsthöjningar, som inte ökar individens faktiska köpkraft, ökar inflationen det reella skattetrycket.

En metod att undvika dessa negativa effekter är att genom indexreglering åstadkomma en inflationsskyddad skatteskala, vars syfte skall vara att förhindra att prisstegringarna förrycker den av riksdagen beslutade progressionen. Den ibland framförda uppfattningen att en indexreglering skulle gynna de högre inkomsttagarna är enligt min mening inte riktig. Givetvis står det även i ett system med inflationsskyddade skatteskalor riksdagen fritt att förändra skattetrycket mellan olika kategorier på det sätt som bedöms önskvärt. Syftet med en indexreglering är inte att låsa det totala skatteuttaget vid en viss nivå utan endast att förhindra att inflationen – utan riksdagsbeslut – automatiskt skärper skattetrycket. Jag anser således att 1972 års skatteutredning bör få i uppdrag att lägga fram förslag om inflationsskydd för skatteskalan. Utredningsarbetet i denna del bör bedrivas med förtur så att ett förslag kan redovisas under våren 1977. Avsikten är att en inflationsskyddad skatteskala skall kunna träda i kraft redan den 1 januari 1978.

Enligt de ursprungliga direktiven anges utredningens huvudsakliga uppgift vara att bedöma de fördelningspolitiska aspekterna på skatte- och avgiftssystemet. En viktig utgångspunkt bör härvid enligt min mening vara att principen om skatt efter bärkraft upprätthålls. Ett väsentligt mål för skattepolitiken – liksom för statens utgiftspolitik – är att bidra till en jämnare inkomstfördelning i samhället. Dessa rättviseskäl har sin givna tyngd. Det är också viktigt att människorna får behålla en rimlig del av de inkomstökningar som de genom ökade insatser åstadkommer eller som de tillvinner sig vid avtalsförhandlingarna.

Vidare kan övervägandena om ett nytt skattesystem inte ske enbart från fördelningsmässiga utgångspunkter utan andra faktorer och önskemål måste självfallet också vägas in.

Ett krav, som bör tillmätas väsentlig betydelse är att skatterna, förenklat uttryckt, skall räcka till att finansiera det allmännas utgifter. Skattesystemet måste utformas så att staten, landstingen och kommunerna får de inkomster som krävs med hänsyn till den i demokratisk ordning beslutade ambitionsnivån för samhällets verksamhet. Utredningen bör härvid utgå från att det totala skattetrycket inte kommer att sänkas.

Stabiliseringspolitiska hänsyn måste också spela en viktig roll. Jag har härvid redan berört vissa aspekter på kostnadsinflationen. Men skattesystemet måste också vara så utformat att det kan utnyttjas i efterfrågedämpande eller efterfrågestimulerande syfte då konjunkturläget så kräver.

Det är vidare väsentligt att skatte- och avgiftssystemet inte ger negativa effekter på tillväxten i ekonomin.

Ett annat önskemål är att skattesystemet utformas så att skatteundandragande i olika former försvåras. Det är också önskvärt att skattesystemet i möjligaste mån förenklas.

Jag är medveten om att det föreligger vissa konflikter mellan de här uppställda målen. Ett skatte- och avgiftssystem som helt tillgodoser alla krav torde inte gå att konstruera. Slutresultatet måste alltid bli en kompromiss. Utredningen har därför vid sin avvägning mellan olika önskemål att inte ensidigt lägga tonviken på någon enda aspekt. I stället bör förslagen syfta till ett rimligt helhetsresultat.

I sitt arbete bör utredningen undersöka möjligheterna till en successiv planmässig nedjustering av marginalskatterna och av de totala marginaleffekterna till följd av skatte- och bidragsystemets konstruktion. Vid utformningen av en skattereform skall beskattning av folkpension och sidoinkomst beaktas.

Utredningen bör fullgöra sitt uppdrag i nära samarbete med företagsskatteberedningen (Fi 1970:77) och den kommitté som avses pröva de kommunalekonomiska frågorna. Målet för arbetet bör vara att inflationsskyddade skatteskalor skall gälla från den 1 januari 1978. Vad beträffar övriga förändringar är jag medveten om att det ur många synpunkter kan visa sig lämpligt att stegvis reformera skatte- och avgiftssystemet över exempelvis en två- eller treårsperiod. Målet bör vara att förändringarna kan börja träda i kraft den 1 januari 1979. Det innebär att utredningsarbetet bör vara slutfört före utgången av november 1977.

7. Kommunernas ekonomi

Beslut vid regeringssammanträde 1976-11-18.

Statsrådet Mundebo anför.

Frågor som direkt berör den ekonomiska utvecklingen i den kommunala sektorn behandlas f. n. i två olika utredningar. Kommunalekonomiska utredningen (Fi 1971:08) tillkallades i december 1971 och har i första hand inriktat arbetet på den kommunala ekonomin i stort och avvägningen mellan den kommunala sektorn och övriga sektorer i samhället. 1976 års skatteutjämningsutredning (Fi 1975:09) tillsattes i november 1975. Översynen av skatteutjämningssystemet har framför allt gällt hur man skall utjämna sådana skillnader i utdebitering som beror på strukturella olikheter mellan kommunerna. Även skatteutjämningsbidragens totala nivå blir föremål för överväganden i detta sammanhang.

För att underlätta en samlad bedömning av de olika frågor som direkt berör kommunernas ekonomiska situation anser jag att en kommitté bör tillkallas för att utreda kommunernas ekonomi och orsakerna till skillnaderna mellan utdebiteringen i olika kommuner. Kommittén bör fullfölja det arbete som har påbörjats inom kommunalekonomiska utredningen och 1976 års skatteutjämningsutredning. Utredningsarbetet bör avse såväl den primärkommunala som den landstingskommunala verksamheten. Däremot bör den kyrkokommunala verksamheten inte omfattas av utredningsuppdraget.

Kommunalekonomiska utredningen har avlämnat fyra delbetänkanden. I tilläggsdirektiv fick utredningen i uppdrag att med förtur behandla statsbidragen till kommunernas sociala hemhjälp och familjedaghemsverksamhet och att i samband därmed även pröva frågan om statsbidrag till den kommunala färdtjänsten. Detta arbete har redovisats i betänkandet (SOU 1974:41) Statsbidrag till kommunal färdtjänst, hemhjälp och familjedaghemsverksamhet. Utredningen har även avlämnat betänkandet (SOU 1975:39) Statsbidrag till kommunerna. Detta betänkande behandlar statsbidragssystemets omfattning och inriktning budgetåren 1955/56–1972/73. Vidare har utredningen studerat kostnadsutvecklingen inom primärkommuner och landsting fram till år 1985 under antagande om oförändrad ambitionsnivå. Denna analys har avrapporterats i betänkandet (SOU 1976:40) Kommunal utveckling. Kostnader 1974–1985 vid oförändrad service. I betänkandet (SOU 1976:45) Kommunernas ekonomi 1960–1972 har utredningen slutligen givit en samlad bild av den kommunala sektorns utveckling efter år 1960 med en diskussion av de faktorer som har legat bakom den kraftiga expansionen av den kommunala verksamheten under senare år.

Av kommunalekonomiska utredningens sista betänkande framgår bl. a. att den kommunala konsumtionen ökat betydligt snabbare än statlig och privat konsumtion under åren efter 1960. Den kommunala konsumtionens andel av bruttonationalprodukten i löpande priser har fördubblats från 8 till 16 % under perioden 1960–1975. Kostnadsutvecklingen har varit betydligt snabbare i landstingen än i primärkommunerna. Av den kommunala sektorns tunga utgiftsområden är det i första hand socialvården och hälso- och sjukvården som har ökat snabbt. Den kraftiga landstingskommunala kostnadsökningen avspeglas också i förändringen av utdebiteringen. Både procentuellt och i absoluta tal har landstingens utdebitering ökat snabbare än primärkommunernas. Statsbidragen som kommunal finansieringskälla har under den studerade perioden hållit sin andel av både kommunernas

inkomster och utgifter.

1975 års långtidsutredning har i sin huvudrapport (SOU 1975:89) skisserat fyra alternativ till fördelning av det tillgängliga utrymmet mellan privat och offentlig konsumtion fram till år 1980. Med utgångspunkt i denna rapport har en i stort sett enig riksdag lagt fast riktlinjer för den ekonomiska politiken på längre sikt såvitt avser utrikesbalans och resursfördelning (FiU 1975/76:40, rskr 1975/76:406). Två av långtidsutredningens alternativ innefattar en generell arbetstidsförkortning. Dessa alternativ bör enligt riksdagen uteslutas.

Av utredningens två övriga alternativ ges i alternativ I förtur för privat konsumtionsökning och i alternativ II förtur för offentlig konsumtionsökning. Det senare alternativet ger enligt riksdagens mening knappast utrymme för en rimlig realinkomstutveckling för den aktiva delen av befolkningen. Långtidsutredningens alternativ I, med betoning på den privata konsumtionen, ger å andra sidan inte tillräckligt utrymme för de mest angelägna reformerna inom åldringsvård och barnomsorg. Det är enligt riksdagens mening uteslutet att eftersätta dessa grupper därför att ekonomin blir ansträngd. Den offentliga konsumtionsökningen måste därför kännetecknas av en stark koncentration av möjliga reformer till dessa båda områden och i övrigt av en betydande återhållsamhet med nya åtaganden.

Det kan konstateras att även långtidsutredningens mer expansiva alternativ för den offentliga konsumtionen (alternativ II) innebär en ökningstakt för den kommunala konsumtionen som ligger klart lägre än utvecklingen under 1960-talet och också något lägre än konsumtionsökningen under de fem första åren av 1970-talet. Takten i den kommunala utgiftsexpansionen har således dämpats under 1970-talet jämfört med tidigare år, men det är trots detta nödvändigt att ytterligare begränsa de kommunala utgifternas ökningstakt fram till år 1980 om de ekonomisk-politiska riktlinjer som jag tidigare har hänvisat till skall kunna följas.

Bakom den snabba ökningen av den kommunala utdebiteringen under senare år ligger många olika faktorer som har inneburit påfrestningar för den kommunala ekonomin. Den höga inflationstakten har i sig själv medfört starka kostnadsökningar. Den kommunala sektorn har dessutom en ogynnsam prisutveckling jämfört med den privata sektorn. De senaste årens skatteomläggningar med höjningar av olika arbetsgivaravgifter inom ramen för det totala löneutrymmet har också reducerat det kommunala skatteunderlagets ökningstakt.

Behoven av ytterligare kommunala tjänster har varit och är fortfarande stora. Kommunalekonomiska utredningen visar i betänkandet SOU 1976:40 den betydelse förändringar i befolkningsstrukturen har för den kommunala kostnadsutvecklingen. Av studien framgår att de "automatiska" efterfrågeförändringarna under perioden 1974–1985 kommer att beröra landstingen i betydligt större utsträckning än primärkommunerna. Det är främst olika former av åldringsvård och därvid mest uttalat långtidssjukvården som påverkas av befolkningsförändringarna under den studerade perioden.

En av de grundläggande arbetsuppgifterna för den kommitté, som jag nu föreslår skall tillsättas, bör vara att avsluta det analysarbete om kommunernas ekonomiska situation som bedrivits inom kommunalekonomiska utredningen. Analysen bör avse utvecklingen av kommunernas inkomster och utgifter till i första hand år 1980 med en utblick till år 1985. Härvid bör uppmärksammas även de kommunala långtidsplanerna. Analysen bör göras med uppdelning på primärkommuner resp. landsting. För volymutveck-

lingen bör olika alternativ studeras, bl. a. två alternativ, som i huvudsak ansluter till långtidsutredningens alternativ I och II. Även vid bedömningen av kommunernas framtida finansiella situation bör kommittén arbeta med olika alternativ för löne- och prisutvecklingen. Kommittén bör belysa effekterna på den kommunala utdebiteringen av en utveckling enligt de olika alternativen.

Kommittén bör utgå från en i huvudsak oförändrad andel av kreditmarknadsutrymmet för kommunal upplåning även i fortsättningen. Frågor som rör de institutionella formerna för upplåningen samt fördelningen av kreditmarknadens upplåningsutrymme på olika sektorer utreds f. n. av 1968 års kapitalmarknadsutredning (Fi 1969:59).

Med utgångspunkt i de slutsatser som kan dras av den analys som jag nu har berört bör kommittén överväga vilka åtgärder som behövs för att inom ramen för en samhällsekonomiskt godtagbar utveckling uppnå en önskvärd utveckling för den kommunala ekonomin. Sådana åtgärder kan avse såväl kommunernas inkomster som utgifter.

Vad först gäller den största inkomstposten – kommunalskatterna – bör utredningsarbetet bedrivas i nära samarbete med 1972 års skatteutredning (Fi 1972:02). Kommittén bör redovisa effekterna på den kommunala ekonomin av sådana förslag från skatteutredningen som berör kommunalskatten. Kommittén bör också bedöma arbetsgivaravgifternas effekt på den kommunala ekonomin. Jag anser vidare att kommittén bör pröva huruvida en begränsning av den kommunala beskattningsrätten, exempelvis i form av tak för den kommunala utdebiteringen, bör införas, och hur en sådan begränsning i så fall skall utformas.

Kommittén bör också pröva möjligheterna att förbättra överblicken över kommunernas skatteunderlag. I det kommunala skatteunderlaget inräknas f. n. inte inkomster av skattepliktiga sjukförsäkringsförmåner m. m. I motsatt riktning verkar de två allmänna statsbidrag till kommunerna som utgår som kompensation för bortfallande skatteunderlag p. g. a. 1970 och 1974 års skattereformer. Kommittén bör studera effekterna på 5–10 års sikt för staten och kommunerna om de två bidragen slopas och kommunerna i stället tillförs skatteunderlaget från skattepliktiga sjukförsäkringsförmåner m. m.

Utbetalningen till kommunerna av skattemedel från staten ett visst år grundas på medborgarnas inkomster två år tidigare. Denna tvååriga eftersläpning ökar beloppsmässigt under år med kraftig pris- och lönestegring. Ett närbesläktat problem är utbetalningen av statsbidrag framför allt till skolväsendet som i viss utsträckning sker med eftersläpning. Även för statsbidragen accentueras problemen under år med kraftig inflation. Kommittén bör pröva om reglerna för utbetalning av kommunalskatt och vissa statsbidrag till kommunerna behöver ändras. Om kommittén förordar en förändring måste de samhällsekonomiska och budgetmässiga konsekvenserna av förslaget redovisas liksom eventuella kompenserande åtgärder som kan behövas. Jag återkommer längre fram till ytterligare frågor angående statsbidrag.

Vissa kommunala tjänster är f. n. avgiftsbelagda. Kommittén bör närmare studera avgiftsfinansieringens omfattning och därvid även uppmärksamma ersättningen till sjukvårdshuvudmännen från sjukförsäkringen. Kommittén bör i detta sammanhang pröva om avgiftsinkomsternas andel av de totala kommunala inkomsterna kan och bör öka. Den kommunala avgiftsfinansieringen bör utformas inom ramen för gällande kommunalrättsliga principer.

Vad gäller de kommunala *utgifterna* bör kommittén undersöka vilka former för samordning mellan landsting och kommuner som är möjliga för att vid den primär- och landstingskommunala utdebiteringen åstadkomma en effektivare avvägning mellan olika kommunala konsumtionsändamål och en för hela det kommunala området överbryggande utgiftsprövning. Jag anser vidare att kommittén bör överväga om kvantitativa restriktioner och fysiska regleringar är lämpliga medel för att begränsa den kommunala utgiftsexpansionen. Kommittén bör beakta eventuella stabiliseringspolitiska aspekter på de olika åtgärder som kommittén förordar.

Kommittén bör även pröva kostnadsfördelningen mellan stat och kommun. Till grund för denna prövning bör ligga principen att den som har kostnadsansvaret också skall ha beslutskompetensen. En ändrad kostnadsfördelning mellan stat och kommun kan åstadkommas bl. a. genom statsbidragsgivningen. Statsbidragen utgår dels som specialdestinerade drift- och investeringsbidrag, dels i generella former, i första hand skatteutjämningsbidrag. Hur stor den totala statsbidragsvolymen bör vara är ytterst en fråga om avvägning mellan den kommunala och statliga beskattningen. Denna fråga bör som jag tidigare har framhållit bedömas i nära samarbete med 1972 års skatteutredning. När kostnadsfördelningen mellan stat och kommun prövas bör kommittén även beakta den framtida finansieringen av kostnaderna för bostadstilläggen till pensionärer och för bidragsförskott.

Kommittén bör pröva fördelar och nackdelar med å ena sidan specialdestinerade statsbidrag för bedrivande av viss verksamhet, och å andra sidan generella statsbidrag. Kommittén bör göra en genomgång av de nu utgående speciella statsbidragen för att pröva om specialdestineringen helt eller delvis kan upphöra. Kommittén bör vid behandlingen av dessa frågor samarbeta med socialutredningen (S 1969:29) och utredningen (U 1972:06) om skolan, staten och kommunerna (SSK). Frågan om de s. k. avtalsbidragen bör prövas i annat sammanhang.

Jag vill i detta sammanhang peka på att kommunernas beredvillighet att tillgodose olika efterfrågebehov påverkas av de statliga bidragssystemens utformning. Statsbidragen har ofta konstruerats med syfte att direkt stimulera en ökad kommunal aktivitet inom en viss sektor. Det kan sålunda hävdas att statsmakterna genom utformningen av bidragssystemen har drivit på den kommunala utgiftsexpansionen. De konsekvenser som ett bibehållande av statsbidragssystem med en sådan konstruktion kan ha på kommunernas efterfrågan bör beaktas av kommittén.

De ändringar i skatteutjämningssystemet som har genomförts fr. o. m. år 1974 är av provisorisk karaktär. Kommittén bör därför skyndsamt fullfölja den översyn av skatteutjämningsreglerna som påbörjats av 1976 års skatteutjämningsutredning. Det finns i dag, trots skatteutjämningsbidragen, stora skillnader i kommunernas servicenivå och skatteuttag. Skillnaderna kan vara betydande även mellan kommuner inom en begränsad region. I den mån skillnaderna återspeglar en självvald ambition inom kommunernas beslutande församlingar får man acceptera dem som ett resultat av den kommunala självbestämmanderätten. Det bör ankomma på kommittén att överväga om man bör ta ytterligare steg för att åstadkomma större likhet kommunerna emellan beträffande förutsättningar och möjligheter att tillgodose olika servicekrav. Detta kan bl. a. ske genom ett större hänsynstagande till de faktorer, som leder till skillnader på inkomst- respektive utgiftssidan.

Utgifterna för stora delar av den kommunala verksamheten påverkas av ålderssammansättningen. Kostnaderna påverkas även av andra faktorer, som

kommunerna själva i ingen eller ringa grad kan påverka – geografiskt läge, bebyggelsestruktur, avstånd, topografiska förhållanden, inkomststruktur m. fl. Dessa faktorers betydelse för utdebiteringsbehovet har redan till stor del kartlagts av 1976 års skatteutjämningsutredning.

Kommittén bör överväga möjligheterna att i skatteutjämningssystemet arbeta in någon eller några sådana objektivt mätbara faktorer, som är av betydelse för den enskilda kommunens kostnadsnivå. Det bör observeras att konstruktionen och omfattningen av de speciella driftbidragen kan påverka den vikt som i skatteutjämningssystemet bör ges åt de nämnda kostnadsfaktorerna, exempelvis åldersstrukturen.

Skattekraftsgarantin i skatteutjämningssystemet varierar f. n. med den geografiska belägenheten. Kommunerna garanteras mellan 95 och 130 % av medelskattekraften. Den lägsta garantin ges i södra och mellersta Sverige varefter den i princip ökar ju längre norrut kommunerna är belägna. Utöver kostnadsskillnaderna på grund av geografiskt läge har regionalpolitiska skäl i viss utsträckning påverkat indelningen i skattekraftsklasser. Grunderna för den tidigare fastställda regionala spännvidden mellan högsta och lägsta skattekraftsgaranti kan emellertid ha förändrats under senare år. Kommittén bör även pröva denna fråga och föreslå den reformering av indelningen som motiveras av utvecklingen. Behovet av fortsatt regionalpolitiskt stöd bör också uppmärksammas.

Den ordinarie bidragsgivningen bör även i fortsättningen kompletteras med extra skatteutjämningsbidrag till kommuner med behov av särskilt stöd. Kommittén bör undersöka om skäl inte föreligger att disponera en relativt större andel av de totala skatteutjämningsbidragen än f. n. för extra bidrag.

Ett reformerat skatteutjämningssystem bör inte vara alltför detaljbetonat och svåröverskådligt. Det är viktigt – inte minst i planeringssammanhang – att man både centralt och på kommunal nivå lätt kan beräkna hur bidraget påverkas av förändringar av de faktorer, som systemet bygger på. Skatteutjämningsbidragens totala nivå bör avvägas mot de åtgärder i övrigt som kommittén föreslår beträffande kommunernas ekonomi. Kommittén bör även pröva om den statliga skatteutjämningen behöver kompletteras med en inomregional skatteutjämning.

Utredningsarbetet bör bedrivas skyndsamt. Kommitténs överväganden bör föreligga före den 1 december 1977.

Utbildningsdepartementet

1. Massmedieforskningsutredningen

Beslut vid regeringssammanträde 1975-12-11.

Chefen för utbildningsdepartementet, statsrådet Zachrisson anför.

Massmedierna har en betydelsefull roll då det gäller att utveckla demokratin. I ett demokratiskt samhällssystem måste det finnas garantier för att massmedierna ger utrymme för fri debatt och allsidig information. En rad samhälleliga åtaganden, som bl. a. omfattar betydande ekonomiska insatser, har i vårt land gjorts för att öka mångfalden i massmedierna. Samtidigt har behovet ökat av forskning som kan klargöra massmediernas funktion och möjligheter.

Massmedieforskning bedrivs inom ett flertal ämnesområden på universitet och högskolor. En betydande del av de befintliga forskningsinsatserna har emellertid koncentrerats till ett fåtal institutioner, som i allmänhet har inriktat sig på begränsade delar av massmedieområdet. Sveriges Radios avdelning för publik- och programforskning (PUB), vars verksamhet till viss del har forskningskaraktär, ägnar sig således nästan uteslutande åt frågor som rör etermedierna. De statliga utredningar som på senare år har varit verksamma på massmedieområdet har givetvis ägnat sina forskningsinsatser åt de delar av massmedieområdet som de har haft att behandla. 1972 års pressutredning (Fi 1972:07), 1968 års litteraturutredning (U 1969:48), filmutredningen (U 1969:52), reklamutredningen (K 1967:43) och TRU-kommittén (U 1971:13) har låtit genomföra forskningsprojekt inom massmedieområdet.

Olika forskningsstödjande organ lämnar bidrag till massmedieforskning. Enstaka projekt finansieras således av Riksbankens jubileumsfond och Statens råd för samhällsforskning, som också inrättat två forskartjänster i kommunikationsforskning. Nämnden för samhällsinformation (NSI) ger också anslag för vetenskapliga undersökningar.

Viss forskning finansieras genom insatser från det privata näringslivet. Reklambranschen avsätter sålunda betydande resurser för forskning inom sitt område. Bidrag från enskilda företag har också möjliggjort enstaka, ganska omfattande forskningsinsatser, inte minst på presshistoriens område.

Under senare år har skilda initiativ tagits för att skapa större överblick över vad som sker inom massmedieforskningen. Vid Nordiska dokumentationscentralen för masskommunikationsforskning (Nordicom) – som drivs som försöksverksamhet sedan år 1973 – samlas information om pågående forskning. För att stimulera massmedieforskningens utveckling har Riksbankens jubileumsfond tillsatt områdesgruppen för masskommunikationsforskning. Dessutom kan nämnas att samarbetskommittén (Ju 1974:11) för långsiktsmotiverad forskning m. m. har påbörjat en kunskapsöversikt om människan i informations- och kommunikationssamhället.

Någon samlad kartläggning av pågående forskning samt bedömning av massmedieforskningens organisation och behovet av forskningsinsatser har dock ännu inte gjorts. I en skrivelse den 6 maj 1975 redovisar 1972 års

pressutredning och radioutredningen (U 1974:08) en rad olika problem rörande massmedieforskningen. Skrivelsen mynnar ut i ett förslag om att en särskild utredning tillkallas för att skyndsamt utreda massmedieforskningens framtida inriktning och organisation. I skrivelsen anförs bl. a. att alltför stor del av forskningen blir koncentrerad dels till de medier som har tillräckliga resurser för att finansiera undersökningarna, dels till de problemområden som speciellt intresserar beställarna. Detta gör att det i dag finns stora outforskade fält. Det anses också uppenbart att metodutveckling och problemval begränsas genom den nuvarande ämnesindelningen inom universiteten. I detta sammanhang påpekas också behovet av forskning som belyser massmediesituationen i dess helhet.

I radioutredningens uppgift ingår att särskilt behandla frågan om PUB:s ställning. I direktiven framhålls att ett organ av detta slag bör kunna uppträda självständigt gentemot radioföretaget. Enligt utredningsdirektiven kan därför ifrågasättas om inte PUB bör skiljas från Sveriges Radio, vilket skulle kunna ske genom att verksamheten bedrevs inom ett helt självständigt institut.

I den nämnda skrivelsen redovisar press- och radioutredningarna skäl som enligt utredningarna talar för att frågan om PUB:s ställning bedöms i ett vidare perspektiv än det som faller inom radioutredningens uppdrag. Så länge PUB sorterar under Sveriges Radio är det naturligt att dess forsknings- och undersökningsverksamhet koncentreras till den verksamhet som bedrivs av företaget, dvs. till etermedierna. Om forskningsverksamheten däremot organiseras utanför radioföretaget finns det skäl att överväga om inte arbetet bör avse också övriga massmedier, främst pressen, samt samspelet mellan olika massmedier. En fråga blir då om det är möjligt och lämpligt att dela upp PUB:s verksamhet i en del som närmast är av egentlig forskningskaraktär och som bör utövas fristående från Sveriges Radio och en annan del som närmast är av utvecklingskaraktär och som Sveriges Radio bör svara för.

De förhållanden som i det föregående har berörts motiverar enligt min mening att frågan om *massmedieforskningens organisation* utreds. En särskild sakkunnig bör tillkallas för denna uppgift.

I skrivelsen från pressutredningen och radioutredningen behandlas i första hand frågor som rör de båda utredningarnas egna arbetsområden. Det förefaller också naturligt att massmedieforskningen i huvudsak behandlar frågor som berör press, radio och television. Det bör emellertid vara möjligt för den sakkunnige att vidga ämnesområdet om detta anses väsentligt.

Den pågående massmedieforskningen är, som ovan har nämnts, svår att överblicka. Verksamheten bedrivs av många olika huvudmän och inom många olika ämnesområden. Den sakkunnige bör därför som utgångspunkt för utredningsarbetet göra en samlad bedömning av forskningens nuvarande omfattning och villkor. Möjligheterna att genom dokumentation göra forskningsresultat kända bör också undersökas.

Den sakkunnige bör vidare undersöka behovet av framtida forskningsinsatser på massmedieområdet. I detta arbete bör kontakter tas med dem som i dag driver massmedieforskning och på olika sätt utnyttjar forskningsresultaten. Jag tänker därvid i första hand på Sveriges Radio, TRU-kommittén, radionämnden, presstödsnämnden, nämnden för samhällsinformation, beredskapsnämnden för psykologiskt försvar, statens kulturråd, journalisthögskolorna samt universitet och högskolor. Kontakter bör även tas med folkrörelserna samt företrädare för tidnings- och tidskriftsbranscherna.

Den sakkunnige bör analysera i vad mån den forskning som efterlyses av

olika intressenter också är angelägen utifrån mera allmänna mediepolitiska synpunkter.

Vad gäller behovet av grundforskning på massmedieområdet bör den sakkunnige i första hand söka bedöma i vad mån den befintliga forskningsorganisationen inom universitet och forskningsråd rymmer möjligheter att i högre grad än f. n. stödja dylik forskning. På en rad andra samhällsområden har forskningsinsatserna under senare år kommit att präglas av ett tvärvetenskapligt synsätt, varför jag utgår ifrån att det även på massmedieområdet borde vara möjligt att åstadkomma ett forskningssamarbete över de traditionella ämnesgränserna.

Särskild uppmärksamhet bör ägnas frågan om PUB. Den sakkunnige bör i detta avseende – med beaktande av de synpunkter pressutredningen och radioutredningen fört fram i sin gemensamma skrivelse – bedriva utredningsarbetet enligt direktiven till radioutredningen.

Den sakkunnige bör i sitt arbete samråda med forskningsrådsutredningen (U 1972:02), forskarutbildningsutredningen (U 1974:06) och radioutredningen.

Utredningsarbetet bör bedrivas skyndsamt och vara färdigt i så god tid att förslagen kan behandlas i samband med ställningstagandet till radioutredningens förslag.

2. Praktisk-teologisk utbildning

Beslut vid regeringssammanträde 1976-01-29.

Chefen för utbildningsdepartementet, statsrådet Zachrisson, anför.

Utbildningen för tjänst som präst inom svenska kyrkan består för närvarande av en teoretisk och en praktisk del. Den teoretiska delen utgörs av teologie kandidatexamen och den praktiska av den praktisk-teologiska övningskursen, som anordnas vid universiteten i Uppsala och Lund. Godkända resultat på de praktisk-teologiska prov som avslutar övningskursen är villkor för deltagande i prästexamen inför domkapitel.

De närmare föreskrifterna om den praktisk-teologiska utbildningens uppläggning utfärdas av konsistoriet vid vederbörande universitet. För närvarande omfattar utbildningen cirka en termins studier och praktiska övningar med tonvikt på ämnena homiletik (predikolära), kateketik (konfirmandpedagogik m. m.), kyrkorätt och pastoralpsykologi med själavårdslära.

Mot bakgrund av en omfattande debatt och upprepade krav på en översyn av den praktiska prästutbildningen tillkallade dåvarande chefen för utbildningsdepartementet hösten 1969 en sakkunnig, professorn Carl-Gustaf Andrén, för att utreda den praktisk-teologiska prästutbildningen m. m. Enligt direktiven var den sakkunniges huvuduppgifter bl. a. att se över utbildningen och lägga fram förslag till ny läroplan samt att utreda frågan om övningsinstitutens framtida ställning och organisation, innefattande frågorna om huvudmannaskap och lokalisering.

Den sakkunnige avgav sitt förslag i betänkandet (SOU 1971:89) Praktisk prästutbildning. Enligt förslaget skall utbildningen ske i form av en övningskurs om 36 veckor fördelade på två terminer. De förberedande

kursernas innehåll och den praktiska tjänstgöringen integreras i övningskursen. Inom själva kursen föreslås framför allt utbildningen i själavård få ett vidgat utrymme. Organisatoriskt innebär förslaget att den praktiska prästutbildningen förs över från universiteten till särskilda pastoralinstitut med svenska kyrkan som huvudman. Motiven för detta är bl. a. möjligheterna att bättre anpassa utbildningen till kyrkans uttalade behov. Den praktiska utbildningens konfessionella inriktning har också ansetts tala för att svenska kyrkan själv skall vara huvudman.

Stor oenighet råder bland remissinstanserna i fråga om förslaget till organisation och huvudmannaskap. Medan universiteten, ekumeniska organ och vissa kyrkliga instanser tillstyrker en överföring från universitetsorganisationen till svenska kyrkan har flera domkapitel liksom biskopsmötet och svenska kyrkans centralråd för evangelisation coh församlingsarbete vänt sig mot en sådan. I stället har aktualiserats en konfessionellt obunden praktisk-teologisk utbildning vid universiteten, kombinerad med en mer profilerad utbildning i de kristna samfundens egen regi. Samhällsorientering, människokunskap och allmän religionspedagogik har nämnts som exempel på ämnesområden som lämpar sig för en konfessionellt obunden utbildning vid universiteten.

I skrivelse den 30 september 1975 (nr 34) har kyrkomötet hemställt att en omläggning av den praktisk-teologiska utbildningen snarast genomförs i huvudsaklig anslutning till förslaget i 1971 års betänkande och med beaktande av de synpunkter som anförts i yttrandena över förslaget. Vid kyrkomötets debatt i ärendet har man från flera håll – i anslutning till vad som har framförts av bl. a. biskopsmötet – ställt sig positiv till att vissa delar av utbildningen fortfarande anordnas vid universiteten.

Jag anser, efter samråd med statsrådet Gustafsson, att tillräcklig enighet inte råder kring utredningsförslaget för att detta i sin helhet skall kunna läggas till grund för en förändring av den praktisk-teologiska utbildningen. De senaste årens utveckling i fråga om förhållandet mellan samhället och trossamfunden och reformen i fråga om högskoleutbildningens mål och inriktning ger vidare anledning till en förnyad översyn av vissa delar av hithörande problem. Översynen bör göras av en särskilt tillkallad sakkunnig.

I den högskolereform som statsmakterna har fattat beslut om (prop. 1975:9, UbU 1975:17, rskr 1975:179) tillmäts högskoleutbildningens karaktär av yrkesförberedelse en central roll. Detta skulle för den religionsvetenskapliga utbildningens del kunna motivera att man inom högskolans ram kompletterar den huvudsakligen teoretiskt inriktade utbildningen för nuvarande teologie kandidat-examen med en mer yrkesförberedande utbildning för dem som avser att arbeta inom trossamfunden.

En sådan yrkesförberedande utbildning bör självfallet, om den skall meddelas inom högskolans ram, vara icke-konfessionell. Konfessionellt inriktad del av den praktiska utbildningen får därmed ankomma på samfunden själva.

Som exempel på moment i en konfessionellt obunden utbildning har i remissyttrandena över 1971 års betänkande nämnts samhällsorientering och människokunskap. Man har vidare pekat på delar av ämnena homiletik och kateketik, som för närvarande ingår i den praktisk-teologiska övningskursen. Det gäller t. ex. frågorna om religiös traditionsförmedling och kommunikation samt det religiösa språkets funktion.

Den sakkunnige bör undersöka förutsättningarna för och den lämpliga

omfattningen av en sådan icke-konfessionell religionsvetenskaplig yrkesutbildning inom högskolans ram för dem som avlagt teologie kandidatexamen. Han bör därvid beakta de utbildningsbehov som har dokumenterats i 1971 års betänkande liksom de behov som kan finnas av utbildning för verksamhet inom andra trossamfund än svenska kyrkan.

Om den sakkunnige finner att förutsättningar finns för en utbildning av här berört slag bör han utarbeta förslag till en sådan utbildning omfattande högst en termin (20 poäng enligt det system som enligt riksdagens beslut skall gälla för högskolan fr. o. m. den 1 juli 1977).

Utredningsarbetet bör bedrivas skyndsamt och förslagen läggas fram inom ett år från utredningsarbetets början.

3. Formerna för stödåtgärder för vård och bevarande av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse

Beslut vid regeringssammanträde 1976-03-18.

Chefen för utbildningsdepartementet, statsrådet Zachrisson, anför.

Ett av målen för den statliga kulturpolitiken (prop. 1974:28 s. 295, KrU 1974:15, rskr 1974:248) är att den skall garantera att äldre tiders kultur tas till vara och görs levande. Bevarandet av den historiska kontinuiteten i den fysiska kulturmiljön måste tillmätas grundläggande betydelse för den enskildes känsla av trygghet och förankring i tillvaron. I arbetet med att bevara och föra kulturtraditioner vidare är det viktigt att insatserna gäller hela samhällets historia och inte bara den s. k. högreståndskulturen. Även arvet från det gamla bondesamhället samt den framväxande industrialismen och de därmed sammanhängande folkrörelserna måste föras vidare.

I den nämnda propositionen uttalade jag att den föreslagna ökningen av riksantikvarieämbetets (RAÄ) anslag till vård och underhåll av fornlämningar och kulturhistoriskt värdefulla byggnader var motiverad bl. a. av att ett permanent behov av detta slag borde tillgodoses över riksstatsanslag. Samtidigt erinrade jag om att de ekonomiskt sett mest betydande statliga utgifterna för kulturminnesvårdande åtgärder under senare år hade utgjorts av bidrag som beviljats av arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) och att den anslagsmässiga utvecklingen av detta stöd därför var av stor betydelse för kulturminnesvården i landet (s. 394).

Vid riksdagsbehandlingen togs frågan om formerna för medelstilldelningen till vård och bevarande av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse upp i ett flertal motioner. Riksdagen ansåg att frågan var mycket väsentlig och att en översyn behövdes. Riksdagen anhöll hos Kungl. Maj:t om en sådan översyn (KrU 1974:15 s. 44, 49, rskr 1974:248).

Kyrkomötet har också i skrivelse den 24 september 1975 (nr 21) anhållit om en utredning av möjligheten till bidrag av allmänna medel för restaurering och underhåll av kyrkor i små och skattesvaga församlingar.

Under våren 1975 tillkallade jag en arbetsgrupp med representanter för utbildnings-, finans- och arbetsmarknadsdepartementen samt RAÄ och AMS med uppgift att närmare studera de frågor som riksdagen hade aktualiserat. Arbetsgruppen har redovisat en översikt över de olika samhällsåtgärder av betydelse för vård och bevarande av kulturhistoriskt värdefull

bebyggelse som f. n. förekommer. Vidare har gruppen redogjort för de stödformer på detta område som f. n. finns.

Arbetsgruppen har konstaterat att formerna för finansiering av vård av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse hittills inte har behandlats i ett helhetsperspektiv. Hithörande problem spänner över skilda samhällssektorer. Vid sidan om den direkta bidragsgivningen genom RAÄ förekommer särskilda stödformer i samband med bostadslånegivningen (höjt låneunderlag och tilläggslån), sysselsättningspolitiska åtgärder och vissa skattelättnader.

Arbetsgruppen har inte ansett sig kunna göra de övergripande bedömningar som erfordras och har menat att dess uppdrag borde överföras på en utredning med bredare sammansättning.

Mot denna bakgrund anser jag att särskilda sakkunniga bör tillkallas för att avge förslag om *formerna för stödåtgärder för vård och bevarande av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse*. Utredningen bör vara parlamentariskt sammansatt. I det följande lämnas en kort redogörelse för olika samhällsåtgärder av betydelse för detta område och för nu existerande stödformer. Jag kommer därefter att närmare gå in på de problem som de sakkunniga bör ta upp.

Uppgifterna under 1 och 2 i det följande grundas på det material som arbetsgruppen tagit fram.

1 Olika samhällsåtgärder för vård och bevarande av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse

1.1 *Den fysiska riksplaneringen*

I riktlinjerna för den fysiska riksplaneringen (prop. 1972:111, CU 1972:35, rskr 1972:348) läggs särskild vikt vid en utbyggd samverkan mellan kulturminnesvården, naturvården och friluftslivet. Regeringen har under våren 1975 tagit ställning till de program för fullföljande av år 1972 fastlagda riktlinjer för hushållning med mark och vatten som har utarbetats inom kommuner och länsstyrelser. Redovisning till riksdagen av det samlade programmaterialet och regeringens ställningstaganden har skett i prop. 1975/76:1. Riksdagen har nyligen fattat beslut i anledning av denna redovisning (CU 1975/76:1, rskr 1975/76:45 och CU 1975/76:8, rskr 1975/76:123). Riksdagen har vidare fattat beslut i anledning av prop. 1975:46 om planering och samordning av samhällets insatser för rekreation och turism (CU 1975/76:2, rskr 1975/76:46). Genom regeringens och riksdagens beslut har utgångspunkterna fastställts för planeringsskedet i den fysiska riksplaneringen. Anvisningar för arbetet under planeringsskedet har utfärdats. Enligt dessa bör kommunerna utarbeta s. k. kommunöversikter i vilka riksplanefrågorna behandlas. Vidare bör översiktliga planer för markanvändningen utarbetas inom huvuddelen av de områden som berörs av de geografiska riktlinjerna för den fysiska riksplaneringen. I denna planering skall enligt anvisningarna också kulturminnesvårdens intressen vägas in. Vidare har anvisningar för redovisning av planeringsarbetet utfärdats enligt vilka kommunerna skall redovisa resultatet av planeringsarbetet till länsstyrelserna senast den 31 mars 1977. Länsstyrelserna skall i sin tur i samråd med övriga berörda regionala organ ställa samman och utvärdera det material som redovisas av kommunerna. Länsstyrelsernas material skall senast den 15 september 1977 redovisas till berörda centrala verk och till regeringen.

1.2 *Sanering av det äldre bostadsbeståndet*

I saneringsutredningens betänkande I–III (SOU 1971:64 och 65, 1973:27) och därpå grundade beslut av regering och riksdag behandlas bl. a. finansieringen av ombyggnad av kulturhistoriskt värdefulla byggnader som används för bostadsändamål (prop. 1973:21, CU 1973:19, rskr 1973:208, prop. 1973:22, CU 1973:20, rskr 1973:209 och prop. 1974:1 bil. 14, CU 1974:13, rskr 1974:86). Besluten innebär att kulturhistoriskt bevarande är en angelägenhet vars ekonomiska bördor skall delas mellan fastighetsägaren, kommunen och staten.

Den statliga saneringspolitiken har haft till följd att kommunerna nu upprättar särskilda saneringsprogram i vilka bevarandet av kulturhistoriskt värdefull bostadsbebyggelse ingår som en naturlig del.

Stöd för ombyggnad och modernisering av kulturhistoriskt värdefull bostadsbebyggelse utgår i form av utökat bostadslån samt tilläggslån. För kulturhistoriskt värdefull bostadsbebyggelse i allmänhet kan låneunderlaget höjas, vilket innebär att bostadslån enligt bostadsfinansieringsförordningen (1974:946, ändrad senast 1975:1144) utökas. Detta gäller inte enbart enskilda byggnader utan även omgivande sådana som är av betydelse för miljöbilden.

I gällande bestämmelser anges inte någon gräns för höjningen av låneunderlaget men i praktiken uppkommer en sådan gräns genom möjligheterna att förränta kapitalkostnaderna för ombyggnader inom en rimlig hyra. För flerfamiljshus kommer de kostnader som kan förräntas inom ramen för bruksvärdehyran att utgöra en sådan gräns för höjningen av låneunderlaget. Om dessa hyror inte beräknas ge kostnadstäckning torde bidrag från kommuner eller andra behöva skjutas till. Beträffande bostadshus med andra upplåtelseformer måste en bedömning av skälig boendekostnad göras från fall till fall. Ramen för år 1975 för beslut om höjning av låneunderlaget var 10 milj. kr.

Enligt kungörelsen (1974:255, ändrad senast 1974:951) om tilläggslån till kulturhistoriskt värdefull bebyggelse kan utöver bostadslån medel ställas till förfogande för ombyggnad av byggnader som är av byggnadsminneskaraktär. Tilläggslån utgår med belopp som motsvarar skäliga kostnader utöver låneunderlaget för bostadslån, dock högst med 40 procent av låneunderlaget utan höjning. Om särskilda skäl föreligger kan tilläggslån utgå med högre belopp. Tilläggslånet är räntefritt och stående under en tid av tio år. Tidsfristen kan förlängas på särskilt sätt. För kalenderåret 1975 var ramen för tilläggslån 20 milj. kr.

För upprustning av kulturhistoriskt värdefulla bostadshus för vilka bostadslån inte kan utgå, liksom för upprustning av byggnader som inte rymmer bostäder, är man beträffande statligt stöd hänvisad till kulturminnesvårdens egen bidragsgivning.

1.3 *Bygglagutredningens förslag*

I bygglagutredningens betänkande (SOU 1974:21) Markanvändning och byggande föreslås kommunerna få bättre möjligheter att avgränsa områden med speciella bevaringsintressen och föreskriva hur bebyggelsen i sådant område skall vårdas. Vidare behandlas långtgående underhållsbestämmelser för bebyggelse. Byggnadslovsplikt – föreskriven i plan – föreslås kunna införas för åtgärder som avser underhåll av kulturhistoriskt värdefull

bebyggelse. För fördyrat underhåll på grund av det kulturhistoriska värdet bör fastighetsägaren i vissa fall kunna få ersättning från det allmänna (s. 214).

Regering och riksdag har ännu inte tagit ställning till bygglagutredningens förslag.

1.4 *Kommunernas insatser*

Många enskilda kommuner avsätter betydande resurser för vård och bevarande av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, antingen genom att köpa och själva rusta upp viss bebyggelse eller genom olika former av bidrag. Kommunerna gör därigenom icke oväsentliga insatser inom kulturminnesvården.

1.5 *Riksskatteverkets handledning för fastighetstaxering*

Enligt riksskatteverkets handledning för fastighetstaxeringen år 1975 skall för i stadsplan K-märkta fastigheter tomtvärdet sättas ned till ett symboliskt värde av 1 000 kr., eftersom byggnadsrätten har utsläckts genom K-märkningen. Motsvarande regel tillämpas i praktiken för byggnadsminnen.

2 Bidrag genom riksantikvarieämbetet och arbetsmarknadsverket

2.1 *Riksantikvarieämbetet, fonder m. m.*

Till RAÄ:s disposition står sedan ett flertal år tillbaka reservationsanslaget Vård och underhåll av fornlämningar och kulturhistoriskt värdefulla byggnader (statsliggaren 1975/76:VIII B 26).

Regeringen har vidare under senare år på ansökan av kommun, hembygdsförbund m. fl. ur behållningen av de s. k. särskilda konstlotterierna anvisat medel för ändamål inom kulturminnesvården. Detta har skett i enlighet med en av RAÄ ingiven prioriteringslista.

Ur den av Vitterhetsakademien disponerade Lars Lawskis fond har bidrag lämnats huvudsakligen till enskilda ägare efter RAÄ:s förslag. Vidare har bidrag givits för vård av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse från Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur.

De medel som via RAÄ stått till den kulturhistoriska byggnadsvårdens förfogande uppgick under budgetåret 1974/75 till ca 2,2 milj. kr., varav 1,3 milj. kr. hänför sig till RAÄ:s vård- och underhållsanslag. Bestämmelserna för RAÄ:s anslag finns intagna i regeringens årliga regleringsbrev.

De ekonomiska bidrag som fördelats genom RAÄ har – vad gäller byggnader – huvudsakligen avsett dels byggnader som förklarats för byggnadsminnen eller föreslagits bli sådana samt kyrkor, dels andra byggnader av stort kulturhistoriskt värde. Insatserna har till allra största delen rört byggnader från förindustriell tid – kyrkor, slott, herrgårdar, bondgårdar, kvarnar och äldre stadsgårdar, – dvs. objekt som hör samman med den kulturminnesvårdande skyldighet RAÄ av ålder haft. Medlen har i regel använts som stimulansbidrag vid större underhålls- eller ombyggnadsarbeten eller för underhåll av speciellt intressanta byggnadsdelar (tak, portaler, interiörer m. m.) samt för täckande av andra merkostnader som förorsakats av kulturhistoriska hänsyn. Bidrag till kostnader för inventering och

projektering har i någon mån förekommit. RAÄ:s tjänstemän har bidragit med råd och anvisningar.

För restaurering av äldre domkyrkor utgår bidrag som regering och riksdag bestämmer för varje år (statsliggaren 1975/76:VIII C 6).

2.2 *Sysselsättningspolitiken och byggnadsvården*

I början av 1960-talet började objekt inom kulturminnesvården komma i fråga för beredskapsarbeten. Arbetena utgjordes i huvudsak av trädgallring, buskröjning och slåtter på övervuxna fornlämningar. Efterhand ökade arbetenas omfattning och nya slag av arbeten kom till, bl. a. arkeologiska utgrävningar och vård av ruiner. På orter med arbetslösa byggnadsarbetare har arbetena även omfattat restaurering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader och anläggningar. Antikvarisk medverkan är säkrad genom att utgifterna härför regelmässigt intagits i kostnadsberäkningen.

Bidrag som under senare år beviljats för beredskapsarbeten utgör de mest betydande statliga utgifterna för vård av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Arbeten inom kulturminnesvården har i allmänhet bedömts som lämpliga från sysselsättningssynpunkt.

Vid bidragsgivning till kommunala och enskilda beredskapsarbeten enligt de normalbidrag som anges i arbetsmarknadskungörelsen (1966:368, omtryckt 1975:822) har det i praktiken visat sig att intresset är förhållandevis litet hos kommunala och enskilda huvudmän att genomföra planerade restaureringsprojekt. Av uppgifter om de kulturhistoriska byggnadsarbeten som utförts som beredskapsarbete under budgetåren 1970/71–1974/75 framgår att utgifterna för kommunala och enskilda arbeten minskat kraftigt medan utgifterna för statliga arbeten legat på ungefär oförändrad nivå.

Bidragsgivningen för beredskapsarbeten regleras av 96 § arbetsmarknadskungörelsen. I paragrafen sägs bl. a. att statsbidrag i fråga om arbete, till vilket statsbidrag får beviljas enligt särskild författning, får utgå efter de grunder som anges i författningen. Enligt den praxis som tillämpas för statlig bidragsgivning i allmänhet får bidrag till ett och samma stödobjekt inte utgå från mer än en myndighet.

3 Utredningsarbetet

I det följande kommer jag att närmare beröra några av de frågor som de sakkunniga bör ta upp.

Som tidigare anförts har formerna för finansieringen av vård av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse hittills inte behandlats i ett helhetsperspektiv. Det statliga ekonomiska stöd som f. n. ges inom skilda sektorer har beskrivits i det föregående. Innan ställning kan tas till formerna för statens fortsatta ekonomiska insatser på området, måste den avgörande frågan om i vilken omfattning staten skall ansvara för vård av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse närmare studeras. De sakkunniga bör ta ställning till frågan om ansvarsfördelningen mellan enskild ägare, kommun och stat på detta område. Vid dessa överväganden bör de sakkunniga utgå från att kostnadsansvaret för vård och underhåll av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse i första hand bör ligga på ägaren.

De grundläggande mål som fastställts för den statliga kulturpolitiken skall vara utgångspunkten för de sakkunnigas arbete. De sakkunniga bör överväga vilka slag av ekonomiska insatser från olika parters sida som behövs för att det

brett formulerade bevarandemålet skall kunna uppnås när det gäller kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Utredningsuppdraget avser bl. a. principerna för samhällets stöd och konkreta förslag till tekniska lösningar.

Vad gäller stöd i form av bostadslån och tilläggslån till kulturhistoriskt värdefull bostadsbebyggelse har chefen för bostadsdepartementet anmält (prop. 1975/76:100 bil. 14) att erfarenheterna av denna långivning kommer att redovisas för riksdagen. Något skäl för de sakkunniga att se över det statliga ekonomiska stödet i denna del finns således inte.

I sitt arbete bör de sakkunniga utgå från den fysiska planering som f. n. bedrivs i alla delar av landet, bl. a. inom ramen för den fysiska riksplaneringen. De bör mot bakgrund av denna planering beakta de anspråk på insatser för vård och underhåll av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse som kan komma att ställas på kortare och längre sikt.

De sakkunniga bör beakta de ekonomiska konsekvenserna av byggnadsminneslagens tillämpning. Frågor rörande vård och underhåll bör belysas bl. a. utifrån effekterna av gällande och eventuellt tillkommande byggnadslagstiftning. I denna del bör de sakkunniga samråda med den rådgivande expertgruppen för översyn av byggnadslagstiftningen.

Vidare bör de sakkunniga överväga vilka olika styrmedel, såsom bidrag, lån och skattelindring, som bör kunna komma i fråga.

Frågan om stödåtgärder bör ses mot bakgrund av fastighetsfinansieringen i stort, utifrån bl. a. fastighetstaxering och statlig bostadslånegivning. De sakkunniga bör överväga om de stödformer som finns f. n. vad gäller ombyggnad av kulturhistoriskt värdefull bostadsbebyggelse kan vara lämpliga även för annat slag av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse än bostadshus. De bör därvid beakta den av chefen för bostadsdepartementet förutskickade redovisningen. De sakkunnigas förslag bör vara utformade på sådant sätt att de kan genomföras vid sidan om nu gällande regler för bostadslånegivning. En fördelning av det ekonomiska ansvaret mellan kommun och stat inom valda stödformer torde få förutsättas.

Målet måste vara att vård och underhåll av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse skall ske med hänsyn till det faktiska behovet av insatser. Ett samspel mellan arbetsmarknadspolitiska insatser i form av bidrag till beredskapsarbeten och vård av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse är av väsentlig betydelse genom att möjliggöra en tidigareläggning av från kulturpolitisk synpunkt angelägna objekt. En annan sak är att man härvid inte kan säkerställa en från kulturhistorisk synpunkt i alla avseenden tillfredsställande fördelning av vårdinsatserna på olika regioner. Med hänsyn till bl. a. de särskilda förutsättningar som finns för att anpassa åtgärderna på detta område till sysselsättningsläget, bör den kulturhistoriska byggnadsvården likväl även i framtiden ses i ett arbetsmarknadspolitiskt sammanhang.

I debatten om statligt ekonomiskt stöd till vård av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse har tanken förts fram att den bidragsberättigade delen av kostnaderna i huvudsak skulle avse den merkostnad som betingas av hänsynen till det kulturhistoriska värdet. De sakkunniga bör ta ställning till detta betraktelsesätt och om de så finner lämpligt vidareutveckla det.

En viktig fråga är vilka byggnader i kommunal eller enskild ägo som bör kunna komma i fråga för statligt stöd. De sakkunniga bör överväga om stödet skall gälla endast byggnader av byggnadsminneskaraktär, eller om det i enlighet med principerna för bostads- och tilläggslångivningen i olika grad skall kunna omfatta både byggnader av byggnadsminneskaraktär och

kulturhistoriskt värdefulla byggnader i övrigt. Jag vill dessutom peka på de problem som kan höra samman med vissa byggnadskategorier av särskilt komplicerad karaktär, exempelvis industriminnen. Vid behandling av stödåtgärder för kyrkobyggnader bör de sakkunniga beakta de pågående överläggningarna om framtida relationer mellan staten och svenska kyrkan. Övervägandena rörande dessa byggnadskategorier bör vägas in i de förslag till generella lösningar som de sakkunniga kan komma fram till. De sakkunniga bör vidare ta ställning till vilken typ av åtgärder statens stöd bör inriktas på, t. ex. om stödet skall gälla såväl vård- och underhållsarbeten som dokumentations-, projekterings- och kontrollarbeten – eller företrädesvis endera. I vårdprocessen är de tre sistnämnda slagen av insatser av stor betydelse och ofta avgörande för att byggnadsarbetena skall kunna uppfylla de kulturhistoriska kraven. De kan således ha vissa företräden som styrinstrument.

Vidare bör de sakkunniga överväga i vilka former behovet av stödåtgärder för kulturhistoriskt värdefulla miljöer skall tillgodoses. Därvid bör också behandlas frågan om stödåtgärder för vård av annat än byggnader, exempelvis gatubeläggning, parker, staket, brunnar etc. Här närmar man sig frågor som berör intresseområden gemensamma för kulturminnesvården och naturvården.

Utredningsarbetet bör bedrivas skyndsamt.

4. Formerna för stöd till tidskrifter inom kultursektorn

Beslut vid regeringssammanträde 1976-05-13.

Chefen för utbildningsdepartementet, statsrådet Zachrisson, anför.

Tidskrifter har stor betydelse både för opinionsbildningen i samhället och för utvecklingen på kulturområdet. Tidskrifter är viktiga informationskanaler inom organisationer och intressegrupper. Kulturtidskrifterna spelar en väsentlig roll för den kulturella förnyelsen, bl. a. genom att ge nya författare möjligheter till en första publikkontakt och genom att fortlöpande spegla och kommentera idédebatten och det nya som sker inom olika konstområden. Även tidskrifter med relativt små upplagor kan ha stor betydelse i samhälls- och kulturdebatten.

Mot denna bakgrund är det en viktig kulturpolitisk uppgift att skapa garantier för en omfattande och varierande tidskriftsutgivning på ifrågavarande område.

Enligt kungörelsen (1971:681) om tidskriftsstöd (omtryckt 1974:645) kan tidskriftsstöd utgå till kulturtidskrifter och ideella tidskrifter. Med kulturtidskrift avses en tidskrift som med sitt huvudsakliga innehåll vänder sig till en allmän publik med samhällsinformation eller med ekonomisk, social eller kulturell debatt eller som huvudsakligen ger utrymme för analys och presentation inom de skilda konstarternas områden. Med ideell tidskrift menas tidskrift som väsentligen framstår som organ för organisation, stiftelse eller sammanslutning med ideellt, icke-kommersiellt syfte. Stödet skall handhas så att det främjar hög kvalitet och mångsidigt utbud av åsikter och behandlade ämnen.

Stödet utgår i form av grundbidrag, projektbidrag och stödköp. Grundbidrag kan utgå till ägare av sådan kulturtidskrift för vilken intäkterna inte

täcker utgifterna och för vars utgivande ägaren inte har tillräckligt stöd från annat håll. Projektbidrag kan utgå för utarbetande av essä eller artikelserie för kulturtidskrift eller ideell tidskrift. Bidrag kan utgå endast till projekt som, framför allt genom krav på kvalificerade medarbetare, är så kostnadskrävande att det inte får rum inom tidskriftens normala budget. Stödköp innebär att statliga eller kommunala myndigheter eller institutioner tilldelas medel för prenumeration på kulturella och ideella tidskrifter.

Här omnämnda tidskriftsstöd handläggs av statens kulturråd. För beslut i stödärenden gäller särskilda regler.

Till tidskriftsstöd har riksdagen för budgetåret 1976/77 anvisat ett reservationsanslag av 2,5 milj. kr.

Under de snart fem år då tidskriftsstödet haft sin nuvarande form har vissa erfarenheter av de olika stödformerna kommit fram. *Grundbidragen* är utan tvekan den viktigaste av stödformerna och den som mest verksamt kommit att garantera de olika tidskrifternas existens. *Projektbidragen* anses allmänt inte ha fått den effekt som man från början hade tänkt sig. Genom att medelstilldelningen för *stödköp* har ökat sedan tidskriftsstödet infördes har antalet mottagande institutioner kunnat ökas. Stödprenumerationerna tillfaller emellertid i första hand populära tidskrifter med förhållandevis stor spridning och torde endast ha begränsad ekonomisk betydelse för dessa.

Under de senaste åren har utgivarna av tidskrifter ställts inför stora svårigheter på grund av kostnadsökningar såväl i produktions- som distributionsledet. Dessa svårigheter har uppmärksammats av 1972 års pressutredning som i betänkandet (SOU 1975:79) Svensk press 4 Statlig presspolitik har beskrivit den aktuella situationen för vissa organisationstidskrifter. Utredningen har däremot inte gjort någon allsidig analys av tidskriftsutgivningens ekonomiska problem. Pressutredningen har dock bedömt tidskrifternas situation i allmänhet som så allvarlig att den ansett det nödvändigt att särskilt utreda tidskrifternas situation.

Med anledning härav har regeringen bemyndigat chefen för finansdepartementet att tillkalla särskilda sakkunniga för att utreda formerna för ett distributionsstöd till tidskrifter. Utredningsarbetet bör enligt direktiven ta sikte på ett stöd i generella former. Utredningen har antagit namnet tidskriftsutredningen.

Ett stöd som inriktas på att minska distributionskostnaderna kommer visserligen att ge fördelar åt alla tidskrifter som det omfattar men det kommer helt naturligt att få störst betydelse för tidskrifter med stora upplagor. Ett generellt stöd av detta slag måste därför också i fortsättningen kompletteras med selektiva stödformer. Det finns anledning att i anslutning till arbetet med nya, generella stödformer göra en översyn också av utformningen av det nuvarande stödet till tidskrifter inom kultursektorn. Denna uppgift bör anförtros åt en särskild utredare.

Översynen bör baseras på en analys av kulturtidskrifternas ekonomiska situation och på en mera ingående utvärdering av de nuvarande stödformerna. Utredaren bör samråda med tidskriftsutredningen och bör bedöma hur de förslag som denna utredning kommer att framlägga påverkar kulturtidskrifternas situation.

Utredaren bör vid utarbetandet av sina förslag inte räkna med några stora förändringar i fråga om de kategorier av tidskrifter som kan erhålla stöd. Strävan bör vara att skapa ett enkelt system.

5. Kartläggning av läromedelsmarknaden m. m.

Beslut vid regeringssammanträde 1976-05-13.

Statsrådet Hjelm-Wallén anför.

Läromedelsutredningen redovisade i betänkandet (SOU 1971:91) Samhällsinsatser på läromedelsområdet synpunkter på bl. a. produktion, granskning, praktisk prövning och testning samt prisövervakning av läromedel. Utredningens undersökningar av läromedelsmarknaden utgick från förhållanden under slutet av 1960-talet. Utredningens förslag kom att ligga till grund för prop. 1973:76 angående samhällsinsatser på läromedelsområdet. På grundval av riksdagens beslut (UbU 1973:28, rskr 1973:242) inrättades den 1 juli 1974 ett fristående statligt organ – statens institut för läromedelsinformation – med uppgift att administrera ett centralt läromedelsregister för grundskolan och gymnasieskolan samt vissa andra utbildningar under skolöverstyrelsens tillsyn. Institutet har även till uppgift att främja produktion av sådana läromedel inom områden där brister föreligger, som är avsedda att användas vid undervisning som står under skolöverstyrelsens tillsyn. Statens läroboksnämnd ersattes den 1 juli 1974 av en läromedelsnämnd inom skolöverstyrelsen med uppgift att granska objektiviteten i vissa läromedel.

I nämnda proposition föreslogs också en försöksverksamhet med anbudsförfarande på läromedelsområdet. Syftet med förslaget var att genom ett sådant förfarande försöka påverka antalet parallella läromedel och få fram bra läromedel till låga priser. Skolöverstyrelsen fick i uppdrag att komma in med förslag i frågan. I prop. 1975/76:100 (bil. 10, s. 198, 200–201) har jag redogjort för den fortsatta behandlingen av frågan om försöksverksamhet med anbudsförfarande. Mot bakgrund av synpunkter som har framkommit vid remissbehandlingen av skolöverstyrelsens förslag förordas där att någon försöksverksamhet med anbudsförfarande f. n. inte bör komma till stånd. Riksdagen har inte haft något att erinra mot detta uttalande (UbU 1975/76:21, rskr 1975/76:248).

Ansvaret för att det inom vårt utbildningsväsende finns tillgång till effektiva pedagogiska hjälpmedel, bl. a. läromedel, åvilar ytterst riksdagen och regeringen. Staten har ett övergripande ansvar för att läromedelsförsörjningen är tillfredsställande och att läromedlen står i överensstämmelse med läroplanerna. De olika utbildningarnas huvudmän har ett direkt ansvar för att de studerande har tillgång till lämpliga läromedel. Olika läromedelsproducenter svarar för utbudet av läromedel.

Vid ställningstaganden till samhällets insatser på läromedelsområdet har utgångspunkten varit att samhället måste skapa garantier för att läromedlen utformas i överensstämmelse med läroplanernas intentioner så att de pedagogiska kraven kan tillgodoses. Samhället måste också ha ett ansvar för att läromedel finns tillgängliga för alla slag av utbildningar, även i de fall produktionen inte är kommersiellt lönsam, och att det skapas ett utrymme för utvecklingsarbetet på läromedelsområdet. Med hänsyn till att läromedelskostnaderna utgör en stor del av kommunernas utgifter för skolan är det ett samhällsintresse att följa prisutvecklingen på området. Vidare är det samhällets uppgift att svara för en lättillgänglig information om vad som produceras och att garantera elever och lärare goda möjligheter att påverka valet av arbetsmateriel.

Det är till övervägande del privata producenter som svarar för produktionen av läromedel. Med hänsyn till den vikt som läromedelsförsörjningen

har för skolväsendet är det naturligt att en kartläggning görs vid återkommande tillfällen så att det finns möjligheter att bedöma om utvecklingen följer de riktlinjer som ställts upp. I flera avseenden är läget i dag ett annat än det som rådde i slutet av 1960-talet, då läromedelsutredningen gjorde sin kartläggning och presenterade sina förslag. Kostnadsökningen för kommunerna för anskaffande av läromedel har under 1960- och 70-talen varit betydande. Detta sammanhänger bl. a. med skolreformerna, ett ökat antal elever samt införandet av nya ämnen och läroplaner, men i betydande utsträckning också med utvecklandet av nya undervisningsformer och förändringar av läromedlen. Synen på läromedlen och deras användning har förändrats. Sedan utredningen gjorde sina undersökningar har betydande strukturförändringar skett inom läromedelsbranschen. Vissa koncentrationstendenser kan konstateras på läromedelsmarknaden. Totalt sett domineras marknaden av ett mycket begränsat antal stora producentenheter med ett allsidigt sortiment. Vidare kan noteras en dominans av mindre företag inom speciella sektorer. Kommunerna har skaffat sig nya inköpsrutiner. Fortfarande finns en betydande brist på läromedel inom vissa områden. Detta gäller exempelvis inom vuxenutbildningen och delar av gymnasieskolans yrkesinriktade utbildning.

Det underlag som låg till grund för 1973 års riksdagsbeslut behöver därför kompletteras med ytterligare undersökningar. Mot denna bakgrund bör en kartläggning ske av läromedelsmarknaden. Den bör göras av en särskild utredare. Kartläggningen bör omfatta dels en analys av läromedelsmarknaden i stort, dels en studie av läromedelsförsörjningen i några kommuner.

Begreppet läromedel innefattar arbetsmateriel av mycket skiftande slag, t. ex. böcker, förbrukningsmateriel m. m. Det finns emellertid en mängd kompletterande materiel, som har framställts i första hand för andra ändamål än att användas som läromedel. Det kan gälla bredvidläsningslitteratur, tidskrifter m. m. Kartläggningen bör i första hand omfatta sådana läromedel som har framställts med direkt syfte att användas i skolundervisningen. Utredaren bör emellertid också belysa omfattningen och karaktären av samt kostnaden för kompletterande materiel, som används i undervisningen. Kartläggningen bör omfatta inte bara tryckta läromedel utan också ljud- och bildmateriel, laborativ materiel m. m. som ansluter till dessa läromedel eller som används fristående. Kartläggningen bör omfatta sådana läromedel, som ansluter till läroplanerna för grundskolan och andra obligatoriska skolformer, gymnasieskolan, statlig och kommunal vuxenutbildning samt arbetsmarknadsutbildning. Kartläggningen bör inte omfatta läromedel för de utbildningar som fr. o. m. den 1 juli 1977 förs till högskolan.

Kartläggningen bör ge en översiktlig bild av läromedelsmarknaden och dess utveckling sedan läromedelsutredningens undersökningar gjordes. Marknadens omfattning och struktur bör analyseras. Här bör en redovisning av utbudet av läromedel ingå. Av denna bör framgå ämnesområden med många läromedel med i huvudsak samma innehåll, ämnesområden med ett fåtal läromedel och ämnesområden som saknar läromedel. Läromedelstillgången inom speciella undervisningsformer, t. ex. specialundervisning och invandrarundervisning, bör särskilt belysas. En annan uppgift för kartläggningen bör vara att ge en aktuell bild av branschen. De yttre och inre strukturförändringarna inom branschen under senare år bör belysas. De olika producenternas marknadsandelar och ägarstruktur, prisutvecklingen och vinstmarginaler bör analyseras. Om möjligt bör även producenternas mark-

nadsandelar vad gäller läromedel för olika ämnen redovisas. Producenternas olika konkurrensmedel och marknadsföringsresurser bör undersökas.

Under senare år har läromedelsproducenterna i ökad utsträckning börjat exportera läromedel. Exportens roll för företag som producerar läromedel bör analyseras i kartläggningen. Också förekomsten av importerade läromedel bör kartläggas.

De frågor som gäller produktion och försäljning av läromedel på skolans område har till viss del aktualitet även när det gäller arbetsmateriel inom förskolan. Företag inom den traditionella läromedelsproduktionen har i allt större utsträckning kommit att producera och marknadsföra materiel även för förskolan. Genom utbyggnaden av samhällets barnomsorg har behovet av sådan materiel ökat kraftigt. Det finns därför skäl att också undersöka motsvarande förhållanden på förskoleområdet. Efter samråd med chefen för socialdepartementet förordar jag att uppdraget även innefattar en kartläggning av marknaden beträffande materiel för förskolan. Den nu aktuella kartläggningen bör liksom när det gäller skolan i första hand omfatta den pedagogiska materiel som har använts inom förskolans verksamhet. Särskild uppmärksamhet bör ägnas materiel avsedd att användas för barn med särskilda behov, t. ex. handikappade barn och invandrarbarn.

Genom statens institut för läromedelsinformation och genom läromedelsnämnden inom skolöverstyrelsen söker samhället underlätta konsumenternas val av läromedel. Genom de två produktionsenheterna för radio och TV i utbildningen, Sveriges Radios utbildningsprogramenhet och TRU, de fyra rikscentralerna för pedagogiska hjälpmedel åt handikappade samt det särskilda stödet för produktion av läromedel söker samhället avhjälpa kvalitativa och kvantitativa brister inom olika ämnen och undervisningsformer. Vidare bedrivs genom skolöverstyrelsens försorg utvecklingsarbete på läromedelsområdet huvudsakligen inom ramen för anslaget Pedagogiskt utvecklingsarbete inom skolväsendet. Effekterna av dessa och övriga samhällsinsatser bör belysas.

Kartläggningen bör om möjligt planeras så att jämförelser mellan läromedelsutredningens och statens pris- och kartellnämnds undersökningar från år 1969 underlättas. Kartläggningen av marknaden bör genomföras i nära samarbete med statens pris- och kartellnämnd i de delar som omfattas av nämndens ansvarsområde.

Kartläggningen bör även omfatta en redovisning av konsumentsidan och de åtgärder som har vidtagits för att underlätta läromedelsinköpen, t. ex. genom tillkomsten av statens institut för läromedelsinformation och utvecklingen av vissa samköpsfunktioner genom Kommunsamköp AB.

Kartläggningens andra del bör utgöras av en studie av läromedelsförsörjningen i några olika kommuner. Här bör särskilt belysas vilka läromedel som används i olika ämnen och på olika utbildningsvägar, beslutsprocessen vid inköp av läromedel och vilket underlag som används vid urvalet, vilka som har producerat de läromedel som används samt vilken uppfattning de som verkar i skolan har om läromedlens kvalitet och hur de fungerar i undervisningen. Därvid bör också belysas vilket inflytande lärare och elever har vid val av olika läromedel. Det är i sammanhanget också angeläget att studera i vilken utsträckning läromedlen styr undervisningen och under vilka förutsättningar en sådan styrning går att undvika eller minska. Jag vill här erinra om vad jag har anfört om läromedlen i prop. 1975/76:39 (s. 248 ff) om skolans inre arbete m. m. Även läromedelscentralernas eller motsvarande verksamhet i dessa kommuner bör belysas. Genom en sådan studie bör det

vara möjligt att jämföra kostnadsutvecklingen för läromedel i vissa ämnen under ett antal år.

Motsvarande studie bör även genomföras vad gäller förskolans materielförsörjning i dessa kommuner.

Studier av läromedelsförsörjningen i några olika kommuner bör också omfatta en analys av i vilken utsträckning kopierad materiel används i skolundervisningen och anledningen härtill. Det bör även redovisas inom vilka ämnesområden kopierad materiel används mest och om materielen används mer än en gång. Här bör utredaren samråda med skolöverstyrelsen, som den 9 mars 1973 fick i uppdrag att utreda behovet av och formerna för det mångfaldigande som sker enligt avtalet om skolornas grafiska och fotografiska mångfaldigande, och utredningen (Ju 1976:02) om upphovsrätt.

Det kartläggningsuppdrag som jag i det föregående har redovisat rör ett förhållandevis brett område. Det är angeläget att utredaren vid uppdragets genomförande samråder med berörda myndigheter och organisationer samt producenter och konsumenter på området. Uppdraget bör begränsas till en kartläggning.

6. Organisationskommitté för konstnärsnämnden

Beslut vid regeringssammanträde 1976-05-26.

Chefen för utbildningsdepartementet, statsrådet Zachrisson anför.

Statliga stipendier till konstnärer m. fl. utdelas f. n. av fyra olika organ nämligen styrelsen för Sveriges författarfond, Konstakademien i samråd med Konstnärernas riksorganisation (KRO), Musikaliska akademien i samråd med Föreningen Svenska tonsättare samt konstnärsstipendienämnden. Konstakademien i samråd med KRO delar också ut arbetsbidrag till konstnärer inom måleri m. m.

Riksdagens beslut i anledning av propositionen om den statliga kulturpolitiken 3 (prop. 1975/76:135, KrU 1975/76:35, rskr 1975/76:355) innebär att direkta bidrag till konstnärer enligt nya principer ersätter de tidigare stipendierna. Projektbidrag för konstnärligt utvecklingsarbete införs för i princip samtliga konstnärsgrupper. Ett nytt organ, konstnärsnämnden, skall få ansvaret för fördelningen av direkta bidrag och projektbidrag.

Konstnärsnämnden skapas genom att den nuvarande konstnärsstipendienämnden omorganiseras och övertar ansvaret för utdelandet av bidrag även till de grupper som Konstakademien i samråd med KRO samt Musikaliska akademien i samråd med Föreningen Svenska tonsättare nu har ansvaret för.

Enligt riksdagsbeslutet blir konstnärsnämndens huvudsakliga uppgifter att dela ut bidrag till konstnärer utanför författarfondens verksamhetsområde, att besluta om projektbidrag samt att avge förslag till innehavare av inkomstgarantier. Vidare bör nämnden följa hur konstnärernas ekonomiska och sociala förhållanden utvecklas. I nämnden skall ingå företrädare för konstnärernas organisationer. Dessa ledamöter skall utgöra majoriteten i nämnden. Under nämnden skall det direkta arbetet med fördelningen av bidrag skötas av tre arbetsgrupper med ansvar för bild- och formkonstnärer, tonkonstnärer respektive scen- och filmkonstnärer. I arbetsgrupperna skall i

huvudsak ingå företrädare för berörda konstområden. Ledamöterna i nämnden och arbetsgrupperna utses av regeringen.

Nämnden skall svara för den årliga anslagsframställningen avseende de ändamål som nämnden har ansvaret för. Vidare skall nämnden ha till uppgift att fördela de totalt tillgängliga medlen för bidrag till konstnärer mellan de tre områden som motsvaras av arbetsgrupperna. Nämnden skall också föreslå innehavare av inkomstgarantier. För att det skall bli möjligt att få en samlad bild av behovet av insatser för konstnärer skall styrelsen för Sveriges författarfond ge in sin årliga anslagsframställning till utbildningsdepartementet via konstnärsnämnden varvid nämnden ges tillfälle att yttra sig.

Arbetsgrupperna skall kunna ges rätt att självständigt besluta om bidrag och projektbidrag till konstnärer. Om det är oklart till vilken grupp en konstnär skall hänföras skall frågan avgöras av nämnden. Nämnden skall också besluta om reglerna för de bidragstyper som blir gemensamma för samtliga arbetsgrupper.

Till nämnden skall knytas ett kansli. Kansliet skall i första hand fungera som sekretariat för det löpande arbetet i nämnden och arbetsgrupperna.

Omorganisationen av konstnärsstipendienämnden till konstnärsnämnden skall ske den 1 juli 1976. Detta medför att den verksamhet som de nuvarande stipendieorganen – Konstakademien i samråd med KRO, Musikaliska akademien i samråd med Föreningen Svenska tonsättare samt konstnärsstipendienämnden – svarar för upphör vid samma tidpunkt.

Planerings- och förberedelsearbetet skall fullgöras av en organisationskommitté. Denna organisationskommitté bör nu tillkallas.

Organisationskommittén bör vidta de åtgärder som behövs för att konstnärsnämnden skall kunna inleda sitt arbete den 1 juli 1976. Kommittén bör härvid särskilt inrikta sig på följande uppgifter.

Organisationskommittén bör skyndsamt precisera och till byggnadsstyrelsen redovisa lokalbehovet för konstnärsnämnden. Byggnadsstyrelsen svarar för lokalförsörjningen och bör vid anskaffningen av lokaler beakta möjligheterna att ge konstnärsnämnden och Sveriges författarfond gemensamma lokaler.

Det ankommer på byggnadsstyrelsen att i samverkan med organisationskommittén svara för planering och anskaffning av inredning för ifrågavarande lokaler. Styrelsen bör därvid i första hand tillgodose inredningsbehovet med befintliga möbler, bl. a. från omlokaliserade myndigheter. I den mån ny inredning behöver anskaffas får byggnadsstyrelsen för ändamålet ta i anspråk tillgängliga medel ur kostnadsramen Till byggnadsstyrelsens disposition under anslaget Inredning och utrustning av lokaler vid universiteten m. m.

Organisationskommittén får i samråd med utrustningsnämnden för universitet och högskolor beställa den teletekniska utrustning som kan behövas för kansliets lokaler.

Organisationskommittén bör vidare i samråd med statens kulturråd och redovisningscentralen vid riksarkivet tillse att lämpliga ekonomiadministrativa rutiner och rutiner för löneutbetalningar och personaladministration läggs upp. Härvid bör kommittén särskilt undersöka möjligheten för konstnärsnämnden att i personaladministrativa frågor samarbeta med statens kulturråd.

Organisationskommittén bör samråda med statens avtalsverk om arvoden för personalen vid konstnärsnämndens kansli. Härvid bör organisationskommittén utgå från att det vid kansliet skall finnas två handläggare, ett

kvalificerat biträde samt en tjänsteman för expeditionsgöromål. Vidare bör organisationskommittén anställa personalen. Härvid bör kommittén utgå från att den personal som är anställd i nuvarande konstnärsstipendienämndens kansli skall beredas fortsatt anställning hos konstnärsnämnden.

Organisationskommittén bör till utbildningsdepartementet komma in med förslag om hur stor del av anslaget Bidrag till konstnärer m. m. som skall användas för konstnärsnämndens lokal-, administrations- och utrustningskostnader.

7. Stöd till de fria trossamfundens teologiska seminarier m. m.

Beslut vid regeringssammanträde 1976-05-26.

Chefen för utbildningsdepartementet, statsrådet Zachrisson, anför.

Vid de fria kristna samfundens teologiska seminarier utbildas pastorer, ungdomsledare och missionärer för tjänst inom resp. samfund, i ekumeniska organisationer eller inom internationell verksamhet. Det sammanlagda antalet studerande har under senare år varierat mellan 200 och 300. Fem av seminarierna står sedan ett antal år tillbaka under tillsyn av universitetskanslersämbetet. De studerande är berättigade till statligt studiestöd.

Frågan om statligt stöd till de fria samfundens teologiska seminarier har aktualiserats på senare tid bl. a. genom skrivelse den 29 januari 1976 från de fria teologiska seminariernas rektorskonvent. Riksdagen har i skrivelse den 17 mars 1976 (nr 196) med bifall till motionerna 1975/76:225, 1975/76:577 och 1975/76:1376 anhållit om utredning av frågan om statsbidrag till de fria samfundens teologiska seminarier. Enligt min mening bör särskilda sakkunniga tillkallas för ändamålet.

Den utbildning som ges vid seminarierna har successivt närmat sig utbildningen inom ämnesområdet religionskunskap vid universitetens filosofiska fakulteter och utbildningen inom olika ämnesområden vid de teologiska fakulteterna. I praktiken har kursplaner m. m. vid flera av seminarierna legat nära dem som gäller för delar av utbildningen vid teologisk fakultet och det har ofta varit möjligt för de studerande att med endast mindre kompletteringar fortsätta sina studier vid universiteten. Eftersom utbildningen vid seminarierna i stora delar har en allmänt yrkesförberedande karaktär och i betydande utsträckning bygger på gymnasial grund finns det anledning att i detta sammanhang närmare utreda hur den förhåller sig till motsvarande statliga högskoleutbildning. Mot bakgrund av det vidgade högskolebegrepp som kommer att gälla från den 1 juli 1977 är det därför naturligt att frågan om statligt stöd till de fria samfundens teologiska utbildning kopplas till frågan om förutsättningarna för en samordning av denna utbildning med den teologiska utbildningen inom högskolan. Härvid bör även de nya behörighetsvillkoren för tillträde till högskoleutbildning beaktas.

Utredningen bör kartlägga den utbildning som bedrivs vid seminarierna och analysera dess innehåll i förhållande till den religionsvetenskapliga utbildningen inom högskolans ram. En väsentlig fråga härvid blir naturligtvis att klarlägga i vilken utsträckning seminarieutbildning är konfessionellt inriktad. Jag har i ett annat sammanhang, i fråga om den praktisk-teologiska

utbildningen vid universiteten, framhållit som min mening att konfessionellt inriktad utbildning bör omhänderhas av samfunden själva. Det bör också i detta fall vara utgångspunkten. Statsbidrag till sådan utbildning kan det av principiella skäl knappast bli fråga om.

Av den syn på sambandet mellan seminarieutbildningen och utbildningen inom högskolan som jag redovisat följer att eventuella statliga bidrag i princip bör kunna avse endast sådan konfessionslös utbildning inom seminarierna som på något sätt kompletterar utbildningsutbudet inom högskolan. Någon dubblering får alltså inte framkallas bidragsvägen. För att kunna föranleda statsbidrag bör utbildningen vidare uppfylla vissa grundläggande krav som i allmänhet ställs på högskoleutbildning. Jag syftar främst på att utbildningen skall vara yrkesinriktad och anpassad till behoven inom en viss sektor på arbetsmarknaden. Som jag anfört i prop. (1975:9) om reformering av högskoleutbildningen (s. 413) är det emellertid självfallet angeläget att samordning och samverkan mellan högskoleorganisationen och organ som anordnar sådan s. k. internutbildning på högskolenivå kommer till stånd i de fall där en gemensam planering eller ett gemensamt utnyttjande av resurser erbjuder fördelar för utbildningen. Som ett exempel på dylik samordning kan jag tänka mig fallet att något av de berörda seminarierna i kraft av speciell kompetens inom ett visst ämne åtar sig att inom högskolan svara för en viss enstaka kurs på samma sätt som jag i propositionen om högskolereform (s. 447) förordat i fråga om studieförbunden. Utredningen bör uppmärksamma sådana möjligheter som alternativ till direkta statsbidrag.

Utredningen bör redovisa hur stor del av de redan utgående statsbidragen till trossamfund som kan beräknas komma seminarieverksamheten till del.

Utredningen bör samråda med berörda organisationskommittéer för högskolereformen.

En nära samverkan med utredningen (U 1976:01) i fråga om den praktisk-teologiska utbildningens utformning inom högskolan bör självfallet ske. Utredningen bör bedrivas skyndsamt.

Jag har vid mina överväganden samrått med statsrådet Gustafsson.

8. Organisationskommitté för forskningsråden

Beslut vid regeringssammanträde 1976-05-26.

Chefen för utbildningsdepartementet, statsrådet Zachrisson, anför.

Riksdagen har nyligen fattat beslut med anledning av regeringens proposition om forskningsrådsorganisationen inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde (prop. 1975/76:129, UbU 1975/76:32, rskr 1975/76:368). I denna proposition anförde jag bl. a. att en organisationskommitté borde tillkallas med uppgift att förbereda den nya forskningsrådsorganisationen. Detta bör ske nu.

Riksdagens beslut innebär bl. a. att ett nytt organ, forskningsrådsnämnden, skall inrättas. Forskningsrådsnämnden skall ha till uppgift bl. a. att initiera och finansiera eller deltaga i finansieringen av forskning av stort samhälleligt intresse, att svara för allmän, övergripande information om forskning och att vara samarbetsorgan för forskningsråden inom utbildnings-

departementets område, statens råd för skogs- och jordbruksforskning samt styrelsen för teknisk utveckling. Nämnden skall vidare svara för den verksamhet som f. n. bedrivs inom samarbetskommittén för långsiktsmotiverad forskning. Avgränsningen av nämndens arbetsområde innebär att den övertar vissa arbetsuppgifter som f. n. fullgörs av forskningsråden. Nämnden får således ansvaret för bl. a. den verksamhet som bedrivs inom nämnden för forskningsinformation och inom kommittén för forskningsorganisation och forskningsekonomi. Organisationskommittén bör pröva om ytterligare några arbetsuppgifter – framför allt gemensamma servicefunktioner – som i dag handläggs inom de enskilda råden i fortsättningen bör åvila forskningsrådsnämnden. Bland dessa servicefunktioner bör särskilt nämnas den redaktionstjänst som byggts upp inom det nuvarande naturvetenskapliga forskningsrådet.

Organisationskommittén bör utarbeta och senast den 1 september 1976 till utbildningsdepartementet komma in med förslag till anslagsframställning avseende anslag till forskningsrådsnämnden för budgetåret 1977/78. Härvid bör kommittén ta hänsyn till att forskningsrådsnämnden normalt endast skall stödja projekt som finansieras av nämnden tillsammans med forskningsråd och/eller sektoriella organ. I förslaget till anslagsframställning skall särredovisas kostnaderna för de verksamheter som f. n. utförs av forskningsråden och som föreslås bli överförda till forskningsrådsnämnden. I forskningsrådsnämndens anslag skall också ingå dels medel motsvarande vad som i dag anvisas för folkrörelseforskning och för långsiktsmotiverad forskning, dels medel för andra forskningsprojekt för vilka forskningsrådsnämnden bör ha ett särskilt ansvar.

Nuvarande fem forskningsråd inom utbildningsdepartementets område skall enligt riksdagens beslut ersättas av tre: humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet, medicinska forskningsrådet och naturvetenskapliga forskningsrådet.

Flertalet ledamöter i forskningsråden skall utses av elektorsförsamlingar, valda av forskare vid universitet och högskolor. Kommittén bör med utgångspunkt i de riktlinjer som anges i propositionen utarbeta förslag till bestämmelser för dels elektorsförsamlingarna, dels valen till dessa församlingar. Därvid måste särskilt beaktas de övergångsanordningar som kan erfordras vid de första valen – under vintern 1976/77 – till de nya forskningsråden.

Organisationskommitténs förslag till bestämmelser för elektorsförsamlingarna och valen till dessa bör föreligga senast den 15 oktober 1976.

Vid vart och ett av de nya forskningsråden liksom vid forskningsrådsnämnden skall finnas ett kansli.

Organisationskommittén bör utarbeta förslag rörande dessa kansliers personalorganisation och resurser. En utgångspunkt bör härvid för forskningsrådens del vara att någon ökning inte skall ske jämfört med den nuvarande samlade kansliorganisationen. Kommittén bör vidare i första hand pröva om inte också forskningsrådsnämndens behov av kansliresurser kan tillgodoses inom den ram som ges av den nuvarande kansliorganisationen. Kommittén bör i detta sammanhang behandla bl. a. frågor i samband med den sammanslagning av vissa av de nuvarande forskningsrådens kanslier som erfordras. Vidare bör kommittén pröva vilken befintlig personal som – med hänsyn till de arbetsuppgifter som förs över från nuvarande råd till forskningsrådsnämnden – bör ingå i forskningsrådsnämndens kansli. Även den personal som nu är anställd vid samarbetskommitténs för långsiktsmoti-

verad forskning kansli skall beredas anställning i rådsorganisationen. I kommitténs arbete med personalfrågor skall berörda personalorganisationer beredas tillfälle att deltaga.

Forskningsråden inom utbildningsdepartementets område är f. n. i redovisningshänseende inordnade i redovisningsgrupp vid kammarkollegiet. Merparten av den forskningsrådsfinansierade verksamheten bedrivs vid universitet och högskolor. Det kan därför finnas skäl att redovisning och framför allt revision av den rådsfinansierade verksamheten ankommer på ett organ som ansvarar för sådana uppgifter för universitet och högskolor. Organisationskommittén bör därför pröva om inte forskningsråden och forskningsrådsnämnden bör tillhöra redovisningsgrupp vid universitetet i Stockholm. Kommittén bör i denna fråga samråda med riksrevisionsverket.

Organisationskommittén bör i kontakt med berörda myndigheter utarbeta en plan för genomförande av den ändrade forskningsrådsorganisationen. Denna plan bör klargöra när och i vilka former olika åtgärder bör vidtas och beslut fattas för att den ändrade organisationen skall kunna träda i kraft den 1 mars 1977. Planen bör innefatta de särskilda anordningar som behövs vid övergången från nu gällande ordning till den nya organisationen.

Organisationskommittén bör vara oförhindrad att ta upp till behandling även andra frågor rörande övergången till en ny forskningsrådsorganisation än dem jag har berört i det föregående.

Organisationskommittén bör samråda med berörda myndigheter, forskningsrådsutredningen och forskarutbildningsutredningen samt – i fråga om bestämmelser för elektorsförsamlingar och val till sådana församlingar – med den centrala organisationskommittén för högskolereformen.

Det är angeläget att kommittén så långt möjligt utnyttjar den sakkunskap som finns inom de berörda myndigheterna. Dessa bör inom ramen för sina ordinarie uppgifter biträda organisationskommittén.

9. Förhandlingar om utformningen av en utställningsersättning inom det statliga området

Beslut vid regeringssammanträde 1976-06-23.

Chefen för utbildningsdepartementet, statsrådet Zachrisson, anför.

Frågan om ersättning till konstnär som ställer egna verk till förfogande för utställningsverksamhet (utställningsersättning) har inom det statliga området reglerats i avtal som tillämpats inom försöksverksamheten med riksutställningar och av nämnden för utställningar av svensk konst i utlandet. Sådana avtal har förelegat med Konstnärernas riksorganisation (KRO) och Föreningen Sveriges konsthantverkare och industriformgivare (KIF). Avtalen har löpt ut.

I prop. 1975/76:135 om den statliga kulturpolitiken 3 uttalar jag att utställningsersättning i fortsättningen i princip bör utgå i samband med alla utställningar av konst eller konsthantverk som distribueras eller arrangeras av statliga institutioner och där man utnyttjar verk som är i upphovsmannens eller hans närmaste efterlevandes ägo samt att den närmare utformningen av ersättningssystemet bör fastställas efter förhandlingar med upphovsmännens

organisationer. Vad som anförs i propositionen har lämnats utan erinran av riksdagen (KrU 1975/76:35, rskr 1975/76:355). Sådana förhandlingar bör nu inledas.

Det bör uppdras åt en särskild förhandlare att föra förhandlingar med KRO och KIF om hur ersättningssystemet skall utformas. Förhandlaren bör för regeringen lägga fram förslag till regler på området. Förhandlaren bör samråda med statens kulturråd och med de institutioner som svarar för en mer omfattande verksamhet med utställning av konst och konsthantverk.

10. Planläggning av själavården och övriga kyrliga beredskapsfrågor vid krig eller krigsfara

Beslut vid regeringssammanträde 1976-07-22.

Statsrådet Gustafsson anför.

Frågan om planering för den kyrkliga verksamheten vid krig eller krigsfara har övervägts och utretts i skilda sammanhang. Efter framställning av ärkebiskopen tillkallades år 1960 en utredningsman med uppdrag att utreda svenska kyrkans och de frikyrkliga samfundens själavårdande verksamhet under krig (kyrkoberedskapsutredningen). Utredningen avgav betänkandet (SOU 1965:59) Kyrklig beredskap. I detta behandlades utöver den själavårdande verksamheten olika frågor, som utredningen bedömde vara viktiga för den kyrkliga verksamheten under krig.

Vid remissbehandlingen av betänkandet hade ett stort antal remissinstanser, bl. a. de kyrkliga, starka principiella invändningar mot de föreslagna organisatoriska lösningarna. I flera remissyttranden framhölls bl. a. att de kyrkorättsliga och förvaltningsrättsliga konsekvenserna av förslagen i flera hänseenden ej blivit klarlagda.

År 1969 tillsattes inom utbildningsdepartementet en arbetsgrupp med uppdrag att överarbeta de i kyrkoberedskapsutredningens betänkande framlagda förslagen. Arbetsgruppen redovisade våren 1970 resultatet av översynen i promemorian (Ds U 1970:7 del I) angående den fortsatta behandlingen av kyrkoberedskapsutredningens betänkande.

I departementspromemorian systematiserades utredningens olika förslag. De hänfördes i princip till någon av följande fyra huvudgrupper, nämligen själavård och kyrkobokföring, kyrkokommunala frågor, statliga beredskapsfrågor samt organisatoriska frågor.

Som utgångspunkt för det fortsatta arbetet borde enligt promemorian vissa riktlinjer av grundläggande art fastställas. I promemorian användes för dessa benämningen grundsyn. Följande riktlinjer borde omfattas av begreppet grundsyn.De olika trossamfunden borde ha rätt att på religionsfrihetens grund själva utforma sin tro och sitt gudstjänstliv. Denna rätt fick inte i något avseende kränkas vare sig i fred eller under krig. Någon inblandning i trosfrågor i syfte att få till stånd en enhetskyrka i krig fick självfallet inte komma i fråga. Kyrkan borde även under krig först och främst vara och fungera som kyrka och det borde lämnas till de olika kyrkliga samfunden att själva anpassa sin själavårdande verksamhet till den förändrade situation som ett krig innebär. En önskvärd och nödvändig samverkan mellan samfunden under krig borde endast avse de gemensamma yttre – organisatoriska och

praktiska – problem i samband med själavård och församlingsarbete som påkallar gemensamma överläggningar och viss planering redan under fred. Denna samverkan borde grundas på och närmare regleras av frivilliga överenskommelser mellan de olika samfunden. Slutligen borde inom alla delar av det kyrkliga beredskapsområdet ansvaret för beredskapsuppgifterna om möjligt förläggas till redan existerande myndigheter och organ, som har motsvarande uppgifter i fred.

Med utgångspunkt i denna grundsyn förordades i promemorian vissa allmänna riktlinjer för det fortsatta utrednings- och planeringsarbetet. Enligt dessa borde de kyrkokommunala uppgifterna i princip handläggas av de kyrkokommunala organen och de statliga beredskapsuppgifterna av statliga myndigheter. I promemorian angavs närmare vilka myndigheter som borde vara huvudansvariga vid utrednings- och planeringsarbetet inom olika delområden av den kyrkliga beredskapen.

I promemorian föreslagen uppdelning i flera fall av utrednings- och planeringsarbetet på olika centrala myndigheter gjorde det enligt promemorian vanskligt att bedöma, hur arbetsuppgifterna för ett centralt organ för kyrkliga beredskapsfrågor kunde komma att gestalta sig på längre sikt. Överväganden inom 1968 års beredning om stat och kyrka medförde vidare ovisshet om vilka uppgifter som i framtiden kunde komma att åvila svenska kyrkan. Det var därför omöjligt att beräkna omfattningen av det beredskapsarbete av kyrklig natur som på längre sikt kunde behöva utföras i central instans. Främst av dessa skäl avvisades i promemorian tanken på att inrätta ett permanent statligt organ på förevarande område. Oavsett resultatet av stat–kyrka-beredningens arbete skulle enligt promemorian en samordning av den kyrkliga beredskapsverksamheten i central instans alltid behövas. Av beredskapsskäl var det vidare synnerligen angeläget, att utrednings- och planeringsarbetet kom i gång utan ytterligare dröjsmål. I promemorian föreslogs därför att som centralt organ under Kungl. Maj:t för handläggning av kyrkliga beredskapsfrågor tills vidare skulle tillsättas en mindre kommitté. Denna skulle bl. a. få till uppgift att initiera en planläggning på hela det kyrkliga området, att fungera som rådgivande och samordnande organ i kyrkoberedskapsfrågor samt att inom området utreda de grundläggande frågor som inte lämpligen borde ankomma på annat centralt organ.

Promemorian remitterades till ett stort antal myndigheter och organisationer. Flertalet av dessa anslöt sig till den i promemorian angivna grundsynen på den kyrkliga beredskapen och till de förordade allmänna riktlinjerna för det fortsatta arbetet. I åtskilliga remissyttranden framhölls vikten av att utrednings- och planläggningsarbetet påbörjades snarast. 1968 års beredning om stat och kyrka delade den i promemorian uttalade uppfattningen, att ett ställningstagande till de kyrkliga beredskapsproblemen ej nödvändigtvis behövde anstå till dess statsmakterna fattat beslut i frågan om svenska kyrkans framtida förhållande till staten. Beredningen ansåg sig emellertid inte ha möjlighet att bedöma, om riktlinjer snarast borde fastställas för verksamheten och en planläggning för hela fältet med ledning därav sättas igång. Det föreföll dock beredningen lämpligt att vänta med utformningen av en organisation för beredskapsplanering till dess statsmakterna hade tagit ställning till de förslag som beredningen kunde komma att lägga fram.

Förslaget att en kommitté med i promemorian närmare angivna uppgifter skulle tillsättas för handläggning av kyrkliga beredskapsfrågor biträddes av flertalet remissinstanser. I ett stort antal remissvar betonades angelägenheten av att kommittén inrättades så snart som möjligt. Några remissinstanser –

bland dem riksnämnden för kommunal beredskap – erinrade om att problemen inom den borgerligt primärkommunala och landstingskommunala beredskapen i flera avseenden är likartade med den kyrkliga inom samma område. Detta skulle kunna motivera en gemensam handläggning av närliggande ärendetyper eller ett nära samarbete mellan centralorganen. De rent kyrkokommunala och själavårdande uppgifterna lade dock hinder i vägen för ett organisatoriskt samgående. Riksnämnden förordade därför att sistnämnda uppgifter anförtroddes åt svenska kyrkans centralråd för evangelisation och församlingsarbete och de fria kristna samfundens beredskapsnämnd. Om en sådan lösning inte gick att genomföra, borde enligt riksnämnden den föreslagna kommittén tillskapas samt ges möjlighet att verka som ett samordnings- och ledningsorgan.

De förslag i övrigt som lades fram i promemorian tillstyrktes i allt väsentligt eller lämnades utan erinran i flertalet remissyttranden.

1968 års beredning om stat och kyrka avlämnade i maj 1972 sitt slutbetänkande (SOU 1972:36) Samhälle och trossamfund. Under remissbehandlingen av betänkandet visade det sig att det inte fanns förutsättningar för att nå samlade lösningar på grundval av beredningens förslag. Mot denna bakgrund meddelade regeringen i mars 1973, att betänkandet inte skulle föranleda proposition till riksdagen.

I början av år 1975 inledde jag överläggningar med företrädare för svenska kyrkan om de framtida relationerna mellan staten och kyrkan. Med stöd av regeringens bemyndigande tillsatte jag en särskild arbetsgrupp ("kyrkoministerns stat–kyrka-grupp") för det fortsatta arbetet med stat–kyrka-frågan. Denna arbetsgrupp skall vid gemensamma överläggningar med företrädare för kyrkan försöka finna konkreta lösningar på olika problem som blev behandlade av 1968 års beredning om stat och kyrka. Arbetet bedrivs inom fyra arbetsutskott, som vart och ett behandlar sitt särskilda ämnesområde.

Inför risken att Sverige kan bli berört av eller indraget i ett framtida krig pågår ett fortlöpande planeringsarbete. Detta syftar till att bygga upp ett totalt försvar med uppgift främst att verka fredsbevarande. Planeringen har efter hand utvidgats till att omfatta allt fler grenar av samhällsverksamheten. Den torde numera omfatta praktiskt taget all verksamhet som är av väsentlig betydelse för försvarsansträngningarna. På det kyrkliga området har planering emellertid kunnat ske endast i begränsad omfattning. Frånvaron av allmänna riktlinjer för verksamheten på detta område har också medfört att någon samordnad planläggning inom hela fältet inte har kunnat komma till stånd. Som framgår av vad jag tidigare har redovisat föreligger emellertid numera ett omfattande utredningsmaterial. Av detta framgår att det finns ett stort behov av beredskap på det kyrkliga området. Utländska erfarenheter från länder som varit i krig visar också, att behovet av andlig omvårdnad ökar under krig eller liknande förhållanden.

Jag finner det alltså vara angeläget att arbetet med utredning och planering av den kyrkliga beredskapen fortsättes. Planeringsarbetet behövs oavsett hur frågan om förhållandet mellan staten och svenska kyrkan löses. Samhället måste nämligen alltid se till att den enskilde under de pressande förhållanden som råder under krig så långt möjligt får sina religiösa behov tillgodosedda.

På grund av det anförda förordar jag att en kommitté tillkallas för fortsatt utredning samt planläggning av själavården och övriga kyrkliga beredskapsfrågor vid krig eller krigsfara.

För kommitténs arbete bör gälla följande.

Vid det fortsatta utrednings- och planeringsarbetet bör kommittén utgå från den grundsyn och de allmänna riktlinjer som har angivits i departementspromemorian och som jag har redogjort för i det föregående. Vad angår själavården bör emellertid därvid beaktas de tendenser till nytänkande i fråga om de kyrkliga problemen som finns, inte minst inom svenska kyrkan och andra trossamfund.

Kommittén bör beakta vad som kan ha förekommit vid de senaste kyrkomötena och i samfundspressen av intresse för den kyrkliga beredskapen. En betydande inflyttning har skett till vårt land under de senaste decennierna. Kommittén bör därför närmare utreda de problem som kan uppstå för de s. k. invandrarkyrkorna. I arbetet bör utländska erfarenheter studeras i erforderlig utsträckning.

Vid sin prövning av frågan om behovet av själavård och församlingsarbete vid krig eller krigsfara samt vid arbetet med övriga kyrkliga beredskapsfrågor bör kommittén beakta resultatet av övervägandena inom 1974 års försvarsutredning och de principbeslut som riksdagen på grundval därav kan komma att fatta.

Kommittén bör samarbeta med utredningen om översyn av tjänstereglementet för krigsmakten, som genom beslut den 5 februari 1976 för beaktande har fått till sig överlämnad riksdagens skrivelse 1975/76:24 angående översyn av själavården inom försvarsmakten.

Kommittén bör verka för att frivilliga överenskommelser mellan trossamfunden kommer till stånd. Med hänsyn till den mycket positiva inställning till förslagen i departementspromemorian som har kommit till uttryck i remissyttrandet från de fria kristna samfundens beredskapsnämnd räknar jag med att dessa samfund skall vara beredda att medverka i utrednings- och planeringsarbetet i betydande omfattning.

På svenska kyrkan ankommer f. n. förvaltningsuppgifter rörande folkbokföringen och begravningsväsendet. 1968 års beredning om stat och kyrka har i sitt slutbetänkande föreslagit, att huvudmannaskapet för dessa uppgifter skall föras över på borgerliga organ. De överläggningar som för närvarande pågår om de framtida relationerna mellan staten och svenska kyrkan kan visserligen leda fram till att en del av kyrkans nuvarande uppgifter övertas av andra organ. Beslut härom kan dock inte beräknas träda i kraft inom sådan tid att arbetet med de beredskapsfrågor som berör folkbokföringen och begravningsväsendet bör uppskjutas i avvaktan på ikraftträdandet. Kommitténs uppdrag bör därför även avse svenska kyrkans uppgifter i fråga om folkbokföringen och begravningsväsendet. Skulle beslut fattas om överflyttande av dessa uppgifter till borgerliga organ, får utredningsuppdraget i denna del omprövas.

Frågan om psykologiskt försvar och trossamfundens medverkan däri bör lösas med utgångspunkt i trossamfundens betydelse för den andliga motståndskraften i krig. Något organisatoriskt infogande av trossamfunden i det psykologiska försvarets organ i krig bör dock inte komma i fråga. Det synes emellertid vara önskvärt och lämpligt att en viss kontakt på olika nivåer etableras mellan trossamfunden och det psykologiska försvarets organisation i krig för ömsesidigt utbyte av informationer. De närmare formerna härför bör övervägas i samverkan med beredskapsnämnden för psykologiskt försvar.

Ansvaret för beredskapsuppgifterna bör om möjligt förläggas till redan existerande myndigheter och organ som har motsvarande uppgifter i fred. De i departementspromemorian angivna allmänna riktlinjerna för det fortsatta

arbetet i vad gäller ytterligare behövliga utredningar, arbetsmetoder och samverkan mellan berörda myndigheter och organ liksom även den i promemorian angivna ansvarsfördelningen mellan olika myndigheter bör lända till huvudsaklig efterrättelse. Dock bör huvudansvaret för den närmare utredningen och för utformningen av anvisningar i fråga om uppsamling och borttransport av döda – såsom föreslagits i vissa remissyttranden – åvila civilförsvarsstyrelsen.

I utrednings- och planeringsarbetet bör uppmärksammas att en väsentlig omgestaltning av förhållandet mellan svenska kyrkan och olika samhällsinstanser på central, regional och lokal nivå kan bli följden av de pågående överläggningarna om stat–kyrka-frågan. Kommittén bör därför utföra sitt uppdrag i nära samverkan med stat–kyrka-gruppen. Den bör också samverka med berörda myndigheter och organ inom totalförsvaret och trossamfunden. Förslag bör avges efter samråd med dessa myndigheter och organ. I vad gäller den författningsmässiga regleringen av domkapitlens och de kyrkokommunala organens här aktuella uppgifter under såväl fred som krig bör kommittén – i avvaktan på en mera definitiv reglering av dessa frågor – så snart det kan ske lägga fram förslag till provisoriska bestämmelser.

Kommittén bör vidare fungera som rådgivande och samordnande organ i kyrkoberedskapsfrågor och bör efter samråd med berörda myndigheter meddela erforderliga anvisningar för verksamheten i den mån uppgiften ej ankommer på annat organ.

Kommittén bör verka för att de kyrkliga beredskapsuppgifter som den har att handlägga samordnas med den planläggning av motsvarande slag som skett eller sker inom försvarsmakten och civilförsvaret. Beträffande områden som har samband med den kommunala beredskapsplanläggningen bör kommittén samarbeta med de för denna planläggning ansvariga myndigheterna, främst riksnämnden för kommunal beredskap.

Slutligen bör kommittén överväga behovet av utbildning på central nivå för dem som vid krig eller krigsfara kommer att inneha ledande befattningar inom den själavårdande verksamheten och inom övriga delar av den kyrkliga beredskapen i krig och – om sådan utbildning anses behövlig – lägga fram förslag härom för regeringen.

De uppgifter som bör åvila kommittén blir sålunda av både utredande, samordnande och i viss mån verkställande natur. De särskilda föreskrifter som på grund härav kan fordras för kommitténs verksamhet bör utfärdas av regeringen i annat sammanhang.

11. Den gymnasiala utbildningen

Beslut vid regeringssammanträde 1976-08-05.

Statsrådet Hjelm-Wallén anför.

1 Bakgrund

1.1 *Gymnasieskolans nuvarande uppbyggnad*

Under 1960-talet ägde ett omfattande reformarbete rum inom utbildningsväsendet. Grundskolan genomfördes successivt genom statsmakternas beslut år 1962 (prop. 1962:54, SäU 1962:1, rskr 1962:328). Genomförandet av

den nya läroplanen för grundskolan fr. o. m. höstterminen 1970 (prop. 1968:129, SU 1968:179, 201, 2 LU 1968:71, rskr 1968:366, 378) innebär att samtliga ungdomar nu får en nioårig obligatorisk grundutbildning, som ger behörighet för fortsatta studier på det gymnasiala stadiet. Huvudsyftet med gymnasiereformen år 1966 (prop. 1964:171, SäU 1964:1, rskr 1964:407) var att skapa ett system av studievägar inom gymnasiet och fackskolan, vilket kompletterat med kurserna inom yrkesskolan skulle svara mot ungdomarnas önskemål och samhällets behov. Gymnasieskolereformen år 1970 (prop. 1968:140, SU 1968:195, rskr 1968:404, prop. 1970:159, SU 1970:222, 2 LU 1970:95, rskr 1970:437, 460) innebar att de tre tidigare skolformerna fackskolan, gymnasiet och yrkesskolan ersattes med gymnasieskolan och till att yrkesutbildningen reformerades. Även högskoleutbildningen har successivt byggts ut och dess organisation förändrats (prop. 1975:9, UbU 1975:17, rskr 1975:179).

Gymnasieskolans organisation vilar i allt väsentligt på den linjekonstruktion som fastställdes genom reformbesluten under 1960-talet. Utöver linjerna finns specialkurser om minst ett år, som för inträde kräver genomgången grundskola. Härutöver finns specialkurser som är kortare än ett år eller som för inträde kräver viss tidigare gymnasial utbildning eller viss ålder. Flertalet tvååriga linjer och specialkurser är utpräglat yrkesinriktade. En successiv differentiering och ett visst gemensamt mått av allmänna ämnen kännetecknar dessa studievägar. Utbildningen på minst treåriga linjer är i flertalet fall studieförberedande, dvs. utbildningen syftar i första hand till att ge en bas för fortsatt utbildning på eftergymnasial nivå. Allmän behörighet för fortsatta studier inom högskolan kommer emellertid att fr. o. m. höstterminen 1977 erhållas från samtliga linjer i gymnasieskolan. För samtliga linjer gäller att omfattning och innehåll fastställs genom en gemensam läroplan som innehåller tim- och kursplaner för respektive linje.

I besluten om gymnasieskolereformen framhölls att denna utgjorde en mycket betydelsefull etapp på vägen mot vad som i 1964 års beslut betecknades som ett huvudmål för utbildningspolitiken nämligen genomförandet av en minst tvåårig gymnasieskola. Riksdagen uttalade år 1970 (prop. 1970:1, bil. 10 s. 207, SU 1970:8, rskr 1970:8) att på sikt torde praktiskt taget alla ungdomar få möjlighet att fortsätta sin utbildning efter grundskolan. För innevarande budgetår har jag räknat med en intagningskapacitet motsvarande 97,1 % av antalet 16-åringar på linjer och närliggande specialkurser (prop. 1975/76:100 bil. 10 s. 250–251). Intagningsplatserna fördelar sig med ca 30 % på tre- och fyraåriga linjer, ca 18 % på tvåårig ekonomisk, social och teknisk linje samt tvåårig musiklinje och ca 52 % på övriga tvååriga linjer med angränsade specialkurser. Under senare år har ungdomarnas utbildningsval i allt större utsträckning gått mot de mer utpräglat yrkesinriktade tvååriga utbildningslinjerna.

Närmare 70 % av en årskull 16-åringar går direkt över till gymnasieskolan efter avslutad grundskola. Ytterligare mellan 15 % och 20 % av årskullen går in i gymnasieskolan på någon linje eller specialkurs före 20 års ålder. Omkring 10 % av årskullen går aldrig vidare till gymnasieskolan.

Flera utbildningsvägar inom gymnasieskolan uppvisar ett betydande överskott av sökande, t. ex. el-teleteknisk linje, fordonsteknisk linje och vårdlinjen. Samtidigt har intresset för naturvetenskaplig och tvåårig teknisk linje varit vikande under senare år. Detta förhållande har särskilt uppmärksammats (prop. 1975/76:100 bil. 10 s. 184, s. 302, UbU 1975/76:21). Skolöverstyrelsen och universitetskanslersämbetet arbetar med olika åtgärder för att

öka rekryteringen till naturvetenskapliga och tekniska studier.

I syfte att bibehålla och sprida den gymnasiala utbildningen har en försöksverksamhet med gymnasieskola i glesbygd inletts (prop. 1973:77, UbU 1973:29, rskr 1973:243). Gymnasial utbildning på orter med begränsat elevunderlag bedrivs således försöksvis i ett antal kommuner.

1.2 *Kommunal vuxenutbildning och arbetsmarknadsutbildning*

Även inom den kommunala vuxenutbildningen och arbetsmarknadsutbildningen förekommer utbildningar på den gymnasiala nivån. Genom beslut år 1967 och år 1971 (prop. 1967:85, SU 1967:117, rskr 1967:277; prop. 1971:37, UbU 1971:13, rskr 1971:170) har kommunerna fått möjlighet att anordna vuxenutbildning på grundskole- och gymnasieskolenivå. Ett av målen för denna utbildning är att minska klyftan mellan äldre med förhållandevis kort utbildning och yngre med längre utbildning. Den kommunala vuxenutbildningen organiseras med hänsyn till att många vuxna är bundna till sin hemort, läser på fritid, oftast önskar studera enstaka ämnen eller delar av ämnen och ibland har behov av att kombinera ämnen på grundskolenivå och gymnasieskolenivå.

Inom den kommunala vuxenutbildningen anordnas kurser som motsvarar utbildning enligt läroplanerna för grundskolans högstadium och gymnasieskolan. Dessutom finns s. k. särskild yrkesinriktad utbildning, dvs. vissa korta yrkesinriktade kurser som saknar motsvarighet i gymnasieskolan. Antalet handledda timmar i varje ämne är reducerat med mellan 30 % och 70 % jämfört med ungdomsskolan. För utbildning på det gymnasiala stadiet är åldergränsen 18 år. Skolstyrelsen bestämmer vilka kurser inom kommunal vuxenutbildning som skall ingå i det lokala utbudet inom ramen för de kurser som får anordnas enligt beslut av regeringen eller skolöverstyrelsen. Gymnasieskolekurser får ingå även om kommunen saknar gymnasieskola.

Även de särskilda kurserna inom arbetsmarknadsutbildningen har byggts ut och kompletterats med undervisning i allmänna ämnen för korttidsutbildade (prop. 1974:45, InU 1975:14, rskr 1975:178). Utbildningen riktar sig i första hand till vuxna som har en svag ställning på arbetsmarknaden eller saknar arbete och syftar till att undanröja det hinder för att få ett arbete som en bristande yrkesutbildning utgör. Utbildningen skall också tillgodose angelägna behov av yrkesutbildad arbetskraft. Utbildningen är oftast inriktad på ett bestämt yrke. Utbildningsmålen för arbetsmarknadsutbildningen styrs främst av den enskildes situation men också av arbetsmarknadsläget inom yrkesområdet. Organisationen bör vara flexibel för att kunna anpassas till förändringar på arbetsmarknaden.

2 Motiv för översyn av det gymnasiala utbildningsutbudet

De krav som ställs på skolan förändras parallellt med samhällsutvecklingen, vilket nödvändiggör en fortlöpande utveckling av skolan. Skolan måste ständigt vara lyhörd för nya krav och önskemål som ställs på den. Behovet av en successiv förnyelse av skolan har också framhållits i de tidigare reformbesluten. Med tanke på att effekterna av skolans arbete visar sig först på längre sikt är det angeläget att skolan försöker ligga före samhällsutvecklingen i övrigt. Även om målen för gymnasieskoleutbildningen som de utformades i tidigare beslut fortfarande är giltiga, har genom samhällets

fortlöpande förnyelse förutsättningarna för organisationen, innehållet och dimensioneringen av den gymnasiala utbildningen kommit att förändras.

Målen för gymnasieskolan fastställdes i huvudsak genom de tidigare nämnda besluten. Dåvarande chefen för ecklesiastikdepartementet anslöt sig till gymnasieutredningens uttalande (SOU 1963:42) att utbildningen vid gymnasium skall bygga på grundskola och tjäna som grund för fortsatt utbildning vid universitet och högskolor samt för omedelbar yrkesutövning (prop. 1964:171). Mellan grundskolan och gymnasieskolan finns således en skillnad i utbildningsmål. Grundskolan skall i första hand ge alla elever en i huvudsak gemensam allmän utbildning. Gymnasieskoleutbildningen skall dessutom ge både studieförberedelse och yrkesförberedelse. Till stora delar sammanfaller dock de övergripande målen för grundskolan och gymnasieskolan. Utbildningen skall bl. a. vara personlighetsutvecklande och träna ett självständigt och kritiskt tänkande. Den skall också bidra till en ökad jämställdhet mellan män och kvinnor.

Även om gymnasieskolan fungerar tillfredsställande för stora grupper ungdomar som går vidare i utbildningen efter grundskolan finns det erfarenheter som pekar på att en översyn nu är nödvändig. Reformbesluten år 1964 och år 1968 ledde visserligen fram till en samordning i fråga om mål och organisation samt en vidareutveckling av yrkesutbildningens innehåll, men någon samlad prövning av möjligheterna till inre samordning mellan olika studievägar har hittills inte gjorts.

Studieavbrotten i gymnasieskolan, liksom åldersfördelningen vid intagningen till linjer och specialkurser, visar att återkommande utbildning förekommer i viss utsträckning. Men organisationen och sättet för linjeuppbyggnaden är inte anpassade till ett system med återkommande utbildning, där de studerande friare än nu kan välja mellan yrkesverksamhet och studier. Jag vill här erinra om att i riktlinjerna för reformeringen av högskoleutbildningen (prop. 1975:9 s. 431–435, UbU 1975:17 s. 5, rskr 1975:179) ingår att principerna om återkommande utbildning skall utvecklas också vad gäller uppbyggnaden av den gymnasiala utbildningen samt att en strävan bör vara att införa mer av yrkesförberedande inslag på utpräglat studieinriktade linjer samt att införa studieförberedande inslag på mer utpräglat yrkesinriktade linjer. Därigenom skulle var och en som gått igenom gymnasieskolan vara väl förberedd både för att gå ut i arbetslivet och fortsätta att studera. Olika aspekter på återkommande utbildning bearbetas f. n. också från andra utgångspunkter än rent utbildningsmässiga. Exempelvis anges i direktiven till sysselsättningsutredningen att återkommande utbildning bör övervägas som en möjlighet att underlätta ungdomars inträde i arbetslivet.

Pågående förändringar inom arbetslivet påverkar också gymnasieskolans innehåll och arbetssätt. Så kommer t. ex. lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet att innebära att helt andra och nya behov kommer att finnas hos individen för verksamhet både i arbetslivet och samhällslivet i stort. Den gymnasiala utbildningen måste därför i en helt annan utsträckning få till uppgift att vid sidan av studie- och yrkesförberedelse även ge arbetslivsförberedelse, dvs. kunskaper om och erfarenheter av demokrati- och arbetsmiljöfrågor m. m.

I propositionen (1975/76:211) om samordnad sysselsättnings- och regionalpolitik pekas på behovet av en mer flexibel och regionanpassad utbildning i gymnasieskolan. Ett ökat regionalt och lokalt inflytande över gymnasieskolans planering anses därför önskvärt.

Även om större delen av en årskull som lämnar grundskolan genomgår

någon form av gymnasial utbildning före 20 års ålder utnyttjar många ungdomar inte möjligheterna till utbildning i gymnasieskolan. De finner inte gymnasieskolan tillräckligt attraktiv eller lämpad för deras studieförutsättningar. De möter ofta svårigheter att få en meningsfull, yrkesorienterande eller utvecklande sysselsättning. Jag har i proposition 1975/76:100 (bil. 10 s. 185) redovisat förslagen från en särskild arbetsgrupp inom utbildningsdepartementet som har behandlat vissa frågor rörande utbildningsbehovet hos 16–19-åringar. Gruppens förslag inriktades i första hand på åtgärder för att förbättra möjligheterna till gymnasiala studier för de ungdomar som tillgodoses mindre väl av utbildningen i gymnasieskolan. Gruppen föreslog att grundläggande frågor rörande den gymnasiala utbildningen skulle beredas i ett fortsatt utredningsarbete. Rapporten har remissbehandlats. Frågor om ungdomsutbildningen och ungdomars sysselsättning har också behandlats av sysselsättningsutredningen (A 1974:02) i betänkandet (SOU 1975:90) Arbete åt alla.

Gymnasieskolegruppen framhöll vidare i sin rapport att motiven för en uppdelning mellan gymnasieskoleutbildningen och den kommunala vuxenutbildningen inte är hållbara vid en utveckling av principerna för återkommande utbildning. Vidare konstaterade man att samordning av gymnasieskolans och den kommunala vuxenutbildningens resurser skulle innebära en effektivitetsvinst. Även arbetsmarknadsutbildningen borde enligt arbetsgruppen tas med i ett försök att åstadkomma en närmare samverkan mellan samhällets utbildningsutbud. Detta bör nu övervägas av kommittén.

Vidare har Landsorganisationen i Sverige och Tjänstemännens centralorganisation föreslagit genomgripande förändringar av den gymnasiala utbildningen.

Genom besluten på grundval av propositionen (1975/76:39) om skolans inre arbete m. m. har nya förutsättningar skapats för en fortlöpande reformering av det obligatoriska skolväsendet.

Betydande delar av reformen påverkar även andra utbildningsformer. Det finns således skäl att låta utreda vilka åtgärder som är erforderliga inom gymnasieskolan mot bakgrund av besluten rörande grundskolan. Jag anmälde därför i nämnda proposition att jag avsåg att föreslå regeringen att tillkalla särskilda sakkunniga för att se över utbildningen i gymnasieskolan. Riksdagen (UbU 1975/76:30, rskr 1975/76:367) hade inget att erinra mot vad jag anförde. I det föregående har jag behandlat motiven för en sådan översyn. En kommitté bör nu tillkallas för att göra denna översyn. I det följande kommer jag, efter samråd med chefen för utbildningsdepartementet och statsrådet Leijon, att närmare ange de huvudfrågor som kommittén bör behandla.

3 Den gymnasiala utbildningens framtida organisation och innehåll

3.1 *Allmänna utgångspunkter*

Grundskolan syftar inte till att ge en yrkesutbildning. Någon ändring i detta avseende är inte heller aktuell. De ungdomar som lämnar grundskolan utan att utnyttja utbildningsmöjligheterna i gymnasieskolan riskerar att få en svag ställning på arbetsmarknaden. Jag vill i detta sammanhang erinra om att det i propositionen om samordnad sysselsättnings- och regionalpolitik anförs att målet bör vara att alla ungdomar skall erbjudas arbete, praktik eller utbildning. Jag vill också erinra om att riksdagen nyligen har godkänt en

konvention om yrkesvägledning och yrkesutbildning vid utveckling av mänskliga resurser där det bl. a. rekommenderas att yrkesutbildningen skall utvidgas för att tillgodose behovet av utbildning under hela livet för ungdom och vuxna inom alla sektorer av ekonomin och på alla nivåer (prop. 1975/76:126 s. 8, InU 1975/76:39, rskr 1975/76:315). För att nå dessa mål bör gymnasieskolan göras mer attraktiv för ett större antal ungdomar, samtidigt som möjligheterna vidgas för äldre att gå in i utbildning.

Olika undersökningar visar att det i gymnasieskolan fortfarande finns en social snedrekrytering, som senare också påverkar rekryteringen till olika yrkesgrupper. Valen till gymnasieskolan visar vidare att många studievägar har en stark könsmässig snedfördelning. På vissa linjer är det mer än 95 % flickor och på andra 95 % pojkar. Dessa förhållanden får senare effekter i arbetslivet genom fortsatt uppdelning på manliga och kvinnliga yrken. Genom att den nuvarande organisationen och utbildningsutbudet avspeglar den rådande uppdelningen av arbetsuppgifter på arbetsmarknaden och dessutom utmärks av social och könsmässig snedrekrytering får inte utbildningen den jämlikhetsskapande verkan som reformerna har åsyftat.

Arbetslivets differentiering återspeglas i alltför stor utsträckning i gymnasieskolan. Vissa linjer är utpräglat yrkesinriktade. Flertalet specialkurser har en snäv inriktning mot ett yrke. Andra linjer har föga yrkesinriktning. De förbereder främst för fortsatta studier i högskolan. Om skolans organisation, arbetsformer och innehåll ensidigt anpassas till förhållandena på arbetsmarknaden kommer utbildningen att bevara rådande arbetsfördelningsmönster. En viktig uppgift för kommittén blir att överväga ändringar i organisationen av utbildning i gymnasieskolan så att denna främjar en demokratisk arbetsorganisation och en ökad valmöjlighet för den enskilde på arbetsmarknaden. Utbildningen skall sålunda stärka den enskildes ställning i arbetslivet, dvs. ge kunskaper och erfarenheter som krävs för anställningstrygghet och utveckling i arbetslivet. Den skall vidare motverka indelningar i kunskapsmål som ger upphov till strikta kategoriindelningar och yrkesmässiga återvändsgränder med åtföljande sociala skillnader. Kommittén bör också i sitt grundläggande arbete ingående pröva vilka åtgärder som behövs för att få en jämnare social och könsmässig rekrytering till olika utbildningsvägar inom gymnasieskolan.

Ett huvudmål för kommittén bör vara att finna en sådan organisation för gymnasieskolans utbildning att det inom alla studievägar finns både yrkesförberedande och studieförberedande inslag varigenom alla som genomgått gymnasieskoleutbildning skall vara förberedda både för att gå ut i förvärvslivet och för att fortsätta med studier. Kommittén bör belysa effekterna av sådana förändringar. Organisationen bör möjliggöra ett system där studier och yrkesverksamhet kan varvas. När målen för gymnasieskolan lades fast utgick man från att huvuddelen av en årskull direkt skulle gå vidare till gymnasieskoleutbildning. Efter hand har många ungdomar sett återkommande utbildning som en möjlighet. Den framtida planeringen av gymnasieskolan bör alltjämt ha som utgångspunkt att en större del av en årskull, som lämnar grundskolan, skall få en längre sammanhängande studie- och yrkesförberedande utbildning. Utbildningen skall också bevara individens valfrihet för framtiden. Samtidigt bör det vara möjligt att som likvärdiga alternativ genomgå gymnasieskolan sammanhängande eller i etapper. Genom en sådan uppbyggnad av utbildningen kan såväl ungdomar som vuxna få bättre möjligheter att, mot bakgrund av sina intressen och möjligheter, bedöma när de skall fortsätta med utbildningen.

Kommittén bör samråda med sysselsättningsutredningen i vad avser de principiella ställningstagandena för en utbildningsorganisation, som tillgodoser kravet på återkommande utbildning, särskilt med hänsyn till effekterna på arbetsmarknaden.

Demokratiseringsprocessen på arbetsmarknaden understryker betydelsen av att utbildningen stimulerar de studerande till medbestämmande och gemensamt ansvarstagande både under utbildningstiden och i arbetslivet och samhället. Kommittén bör i sina överväganden beakta den pågående utvecklingen och föreslå de förändringar som behövs för gymnasieskolans del.

En utbildningsorganisation som mer än f. n. innehåller yrkesförberedande inslag på alla studievägar och som möjliggör varvning av studie- och yrkesverksamhet fordrar väl utbyggda kontakter med arbetslivet. Kommittén bör överväga de problem som är förknippade med en ökad samverkan och föreslå åtgärder som ökar kontakten mellan skola och arbetsliv under utbildningstiden.

Det finns även skäl att överväga i vad mån fördelar finns med en närmare samverkan mellan gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning och de delar av arbetsmarknadsutbildningen, som har ett gemensamt innehåll med dessa utbildningsformer. Genom en sådan samverkan kan det vara möjligt att bredda och bygga ut utbildningen inom en region. Det kan också medverka till att målet att fler ungdomar bereds möjlighet till utbildning kan förverkligas. Vidare bör principen om återkommande utbildning i gymnasieskolan kunna utvecklas i en sådan samverkan. Kommittén bör mot denna bakgrund ingående pröva möjligheterna av att vidareutveckla samverkansmöjligheterna mellan olika utbildningsformer på gymnasial nivå. Utgångspunkten bör vara att en sådan samverkan skall öka utbildningsmöjligheterna också för vuxna. Möjligheterna för studerande med längre arbetslivserfarenhet att endast välja t. ex. enstaka ämnen eller delar av ämnen måste utvecklas samtidigt som kraven på viss bredd i utbildningen för yngre studerande inte får eftersättas.

3.2 *Gymnasieskolan*

Mot bakgrund av vad jag tidigare har anfört bör kommittén pröva om gymnasieskolans nuvarande konstruktion med linjer och näraliggande specialkurser är ändamålsenlig. Kommitténs överväganden bör ha som utgångspunkt att olika utbildningsvägar i gymnasieskolan som anknyter till skilda yrken inom breda sektorer i arbetslivet prövas gemensamt. Denna sektorsvisa översyn bör om möjligt relateras till högskolans sektorsindelning. Därvid bör kommittén pröva om en principiell modell kan tillämpas som utgår från en gemensam bas med inriktning mot ett brett yrkesområde i vilken vissa linjer och specialkurser, såväl teoretiska som mer utpräglat yrkesinriktade, skulle kunna sammanföras i gemensamma studiegångar. Vid sidan av längre gymnasial utbildning i en följd skulle sannolikt studier i återkommande perioder vara ett gott alternativ för många. Ett system som möjliggör etappvisa avgångar bör därför prövas ingående. Målet bör vara att en första etappavgång skall kunna ske med en viss yrkesförberedelse så att den enskilde får en reell möjlighet till en fast förankring på arbetsmarknaden. I en sådan utbildningsgång bör det vara möjligt för individen att lämna studierna utan att ha avslutat hela utbildningen. Beroende på den enskildes önskemål eller arbetslivets förändring kan studierna inom området därefter

fördjupas genom att återinträde sker på lämplig nivå i utbildningsgången.

I en sådan studieorganisation skulle det bli möjligt att skapa bättre motivation för studier genom att målet för studierna ligger relativt nära. Studietiden för en hel linje innebär för många studerande att den tidpunkt då de kan omsätta sina kunskaper och färdigheter i praktiskt handlande ligger så långt fram i tiden att studierna inte upplevs som meningsfulla. Skolan har sökt avhjälpa denna brist genom ökade kontakter mellan skola och arbetsliv, studie- och yrkesorientering m. m., men hittills vidtagna åtgärder är sannolikt inte tillräckliga för alla elevgrupper. I debatten kring gymnasieskoleutbildningen har ungdomarnas intresse för en varvning mellan teori och praktik framhållits. Genom att åstadkomma en bättre yrkesanknytning av de längre linjerna och strukturera utbildningsgången enligt den här förordade modellen bör dessa önskemål kunna tillgodoses.

Åtskilliga av de studerande i gymnasieskolan avbryter sina studier tillfälligt eller definitivt. Undersökningar om studieavbrott och linjebyte i gymnasieskolan visar att drygt hälften av dem som gör avbrott i studierna kommer tillbaka antingen på samma studieväg eller på någon ny. Många avbryter sina studier mer på grund av bristande tillfredsställelse med sin utbildningssituation än på grund av att de har en allmänt negativ inställning till studier. Definitiva studieavbrott är vanligast på yrkesinriktade linjer. Undersökningarna visar att många som definitivt har avbrutit studierna drabbas av långvarig arbetslöshet och i övrigt har en svag ställning på arbetsmarknaden. Kommittén bör ingående undersöka orsakerna till studieavbrott och föreslå åtgärder som gör gymnasieskolan bättre anpassad till dessa grupper. Problemet med studieavbrotten hänger också samman med innehållet i undervisningen, till vilket jag återkommer i det följande.

En utbildningsorganisation som bygger på etappvis avgång, dvs. ett system som främjar återkommande utbildning, syftar till en vidgad social rekrytering till olika utbildningsvägar och yrken. Samtidigt kan en sådan organisation medföra vissa problem. Det kan t. ex. medföra att studerande med svag studiemotivation avslutar studierna efter en första etapp och sedan inte återkommer. Kommittén bör vara uppmärksam på sådana effekter och föreslå åtgärder som underlättar och stimulerar till återinträde i utbildningsgången.

Vissa elever behöver starkt yrkesinriktade utbildningsalternativ för att de över huvud taget skall vara intresserade av fortsatt utbildning. Också en ny utbildningsorganisation kan därför behöva kompletteras med speciella starkt yrkesinriktade kurser. Det bör vara möjligt att bygga på sådan utbildning med ytterligare kurser så att studierna på lämplig nivå kan förenas med den mer reguljära studievägen. Jag vill här erinra om att efter förslag av gymnasieskolegruppen har viss försöksverksamhet med korta yrkesinriktade kurser påbörjats i några kommuner. Försöksverksamheten utvärderas f. n. inom skolöverstyrelsen. Vidare finns en begränsad försöksverksamhet med kurser för invandrarungdomar i syfte att underlätta för dessa att genomgå gymnasieskoleutbildning. Samma behov kan finnas för andra grupper. Kommittén bör följa den försöksverksamhet som redan har påbörjats.

Den framtida studieorganisationen behöver vara mångsidig i den meningen att den ger utrymme såväl för utbildningsvägar med en gemensam bas som vänder sig mot breda yrkesområden och har inslag av både yrkes- och studieförberedande moment som för studiealternativ med korta starkt specialiserade yrkesinriktade kurser.

Kommittén bör i detta sammanhang också överväga vilka andra insatser än

rent organisatoriska som kan vara nödvändiga för elevgrupper som inte utnyttjar gymnasieskolans utbildning i samma utsträckning som andra. Detta kan gälla t. ex. handikappade och invandrare.

3.3 *Samverkan mellan gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning och arbetsmarknadsutbildning*

De utgångspunkter för gymnasieskolans framtida organisation som jag tidigare har skisserat bör medföra möjligheter till ökad samverkan mellan gymnasieskolans studievägar, kommunal vuxenutbildning och arbetsmarknadsutbildning samtidigt som man bibehåller dessa utbildningars mål. En helhetssyn på utbildningarna på den gymnasiala nivån blir då naturlig, där skarpa gränser av administrativ och pedagogisk art i görligaste mån reduceras. En närmare samverkan måste dock bygga på hänsynstagande till både ungdomarnas och de äldres situation och respektive utbildningsforms egenart och uppgifter. En sådan samverkan bör ha som utgångspunkt att den kan resultera i ett bättre utnyttjande av resurser som personal, lokaler och utrustning. Den får emellertid inte leda till sådana förändringar som medför kostnadsökningar, t. ex. genom förändrade delningstal.

Även om man kan finna en lång rad likheter mellan kommunal vuxenutbildning, arbetsmarknadsutbildning och gymnasieskola finns också skillnader. Med den inriktning av gymnasieskolans fortsatta utveckling som jag har angivit i det föregående bör det vara möjligt att minska dessa. Utbildningsorganisationen för kommunal vuxenutbildning och arbetsmarknadsutbildning kännetecknas av betydande flexibilitet jämfört med gymnasieskolan. Också inom gymnasieskolan bör eftersträvas en ökad flexibilitet i organisationen, även om man där inte bör gå lika långt som inom de båda övriga utbildningsformerna. För att snabbt kunna möta uppkommande behov, t. ex. vid konjunkturnedgångar, arbetar arbetsmarknadsutbildningen med kontinuerlig intagning och rörlighet i fråga om dimensioneringen. Detta kan i vissa fall försvåra en samverkan med kommunal vuxenutbildning och framför allt med gymnasieskolan, som har fasta intagningsperioder.

Kommittén bör överväga ett system med kontinuerlig intagning i kommunal vuxenutbildning och gymnasieskolan. Kommittén bör härvid väga för- och nackdelar framför allt med hänsyn till möjligheten att i tid fastställa utbildningsorganisationen bl. a. vad gäller personalbehovet. Även andra konsekvenser för personalen av en kontinuerlig intagning bör analyseras av kommittén.

Det finns även andra för utbildningarna specifika inslag som bör analyseras innan ställning kan tas till en närmare samverkan mellan de olika utbildningsformerna. En skillnad gäller möjlighet till studier på hel- resp. deltid. Möjlighet att välja den studieform som är mest ändamålsenlig med hänsyn till individens situation utgör ofta en förutsättning för framgångsrika studier. Kommittén bör därför närmare överväga de för- och nackdelar som är förknippade med hel- resp. deltidsstudier och föreslå lösningar.

I arbetslivet verkar alla yrkesverksamma tillsammans oberoende av ålder. Att låta olika åldersgrupper studera tillsammans på gymnasial nivå skulle därför innebära att skolan i ett avseende närmade sig förhållandena i arbetslivet. En samverkan mellan generationer bör främjas så att konstlade gränser mellan olika åldersgrupper inte onödigtvis uppstår. Olika åldersgrupper finns redan i många gymnasieskolor, framför allt i specialkurser, och i arbetsmarknadsutbildning. Effekterna av att blanda ungdomar och äldre i

utbildning kan vara olika beroende på ämnen, studiemotivation m. m. Viss forskning finns redan om de metodiskt-pedagogiska problemen. Kommittén bör ytterligare belysa effekterna av att ungdomar och äldre undervisas i samma grupp.

I kommunal vuxenutbildning och arbetsmarknadsutbildning är utbildning på grundskolenivå ofta integrerad med utbildning på det gymnasiala stadiet. Kommittén bör därför också belysa om ökad samverkan kan ske mellan dessa delar av kommunal vuxenutbildning och arbetsmarknadsutbildning och hur de kan passas in i en organisation som innebär ökad samverkan mellan arbetsmarknadsutbildning, kommunal vuxenutbildning och gymnasieskolan. Eftersom utredningsarbetet kan komma att beröra arbetet inom utredningen (U 1975:19) om vissa folkbildningsfrågor bör kommittén samråda med denna utredning.

3.4 *Vissa utbildningsvägar i gymnasieskolan*

Skolöverstyrelsen har i skrivelse den 27 oktober 1975 avgivit förslag om inrättande av en särskild social service- och barnomsorgslinje. Detta förslag hör nära samman med barnstugeutredningens (S 1969:31) förslag i betänkandet (SOU 1975:67) Utbildning i samspel, som innebär att det första steget till utbildning inom barnomsorgsyrken inryms som en separat linje i gymnasieskolan.

En bred remissopinion ställer sig bakom barnstugeutredningens förslag till mål och inriktning, innehåll, ämnesblock samt arbetssätt för den föreslagna utbildningen för barnomsorgsyrken. Olika synpunkter framförs emellertid om var det första steget skall organiseras. Flera remissinstanser pekar också på sambandet med andra utbildningsvägar i gymnasieskolan, främst vårdlinjen, konsumtionslinjen och sociala linjen.

De båda förslagen bör enligt min mening överlämnas till kommittén för att prövas i samband med översynen av den gymnasiala utbildningen. En utgångspunkt för kommitténs arbete inom detta område bör vara att åstadkomma en breddning av barnstugeutredningens förslag till första steg.

Genom ett särskilt beredningsarbete inom utbildningsdepartementet (prop. 1975/76:100 bil. 10 s. 186, UbU 1975/76:27, rskr 1975/76:331) övervägs frågor om vissa vårdutbildningar som skall ingå i den nya högskoleorganisationen. Detta sker inom en särskild grupp, kallad VÅRD-76. Ett visst arbete av översynskaraktär pågår också inom skolöverstyrelsen. Inom Landstingsförbundet har ett förberedande arbete med vissa riktlinjer för utveckling av läroplaner för vårdutbildningar i det närmaste slutförts.

Utbildningsutskottet har i betänkande rörande vårdyrkesutbildning (UbU 1975/76:27, rskr 1975/76:331) understrukit vikten av att gemensamma grundkurser eller basutbildningar skapas för breda verksamhetsfält och att man i sammanhanget bör överväga möjligheterna att inordna ungdomsutbildning och vuxenutbildning i ett gemensamt vårdutbildningssystem präglat av återkommande utbildning. De i det föregående skisserade utgångspunkterna för den framtida gymnasiala utbildningen utgår från en sådan grundsyn. Det krävs ett omfattande utredningsarbete för att kunna tillgodose de nya utbildningsbehov inom de delar av vårdyrkessektorn som även fortsättningsvis skall finnas kvar inom gymnasieskolan.

Utifrån vad jag nu har anfört bör kommittén i ett sammanhang se över vårdlinjen, konsumtionslinjen, sociala linjen och de specialkurser som nära

anknyter till dessa linjer samt de förslag som har överlämnats av barnstugeutredningen och skolöverstyrelsen. I arbetet med denna sektor kan också den samhällsvetenskapliga linjen komma att beröras. Det arbetssätt som barnstugeutredningen rekommenderar, bl. a. lagarbete, och som remissinstanserna ställt sig bakom förutsätter en uppluckring av gymnasieskolans fasta regelsystem. Frågor rörande ramtimplan i stället för en fast timplan för utbildningen, kompanjonlärarskap m. m. måste då lösas på ett annat sätt än f. n., eftersom en utveckling mot lagarbete och problemorienterade studier annars försvåras eller omöjliggörs. Jag finner en sådan inriktning ligga i linje med vad jag i det föregående har anfört om principerna för den gymnasiala utbildningens utveckling.

Fördelningen av gymnasial utbildning på olika sektorer måste bygga på aktuellt prognosmaterial. Det nuvarande materialet visar brist på personal inom de tekniska yrkena. Tillströmningen till teknisk och naturvetenskaplig utbildning i högskolan har också minskat under 1970-talet. Detta motiverar särskilda åtgärder för att stimulera tekniska och naturvetenskapliga studier.

Kommittén bör ingående analysera orsakerna till det minskade intresset för tekniska och naturvetenskapliga studier och föreslå lämpliga åtgärder. Skolöverstyrelsens år 1968 framlagda undersökning av gymnasieelevernas inställning till matematik, fysik och kemi pekade på att elevernas attityder till dessa ämnen hade utvecklats ogynnsamt. Om detta fortfarande är giltigt för motsvarande linjer i gymnasieskolan, bör innehåll och verksamhetsformer analyseras och förslag till förbättringar läggas fram.

I prop. 1975:1 bil. 10 uttalades att även frågor om den kulturella miljön i vid bemärkelse bör uppmärksammas. Inom skolöverstyrelsen pågår utvärdering och översyn av gymnasieskolans utbildning på det estetiska området. Det är angeläget att kommittén följer detta arbete och även uppmärksammar det humanistiska området.

3.5 *Utbildning i företag*

Som ett alternativ till utbildning i mer reguljär form kan utbildning i företag vara ett sätt att tillgodose varierande behov. En kartläggning av företagsutbildningen görs f. n. av utredningen (A 1975:01) om utbildning i företag. Utbildningsutskottet har också gjort vissa uttalanden rörande behovet av översyn av lärlingsutbildningen (UbU 1975/76:5, rskr 1975/76:75) samt statsbidragen till denna (UbU 1975/76:21, rskr 1975/76:248). Kommittén bör pröva hur arbetsfördelningen mellan gymnasieskolan och enskild utbildning i olika former bör avvägas med hänsyn till den studieorganisation som kommittén kommer fram till. Jag finner det naturligt att kommittén prövar i vad mån enskild yrkesutbildning kan ingå i ett system med etappvis utbildning som jag redogjort för i det tidigare. Det är angeläget att inte heller den enskilda utbildningen leder till ett alltför snävt avgränsat yrkesområde. Kommittén bör samråda med nyss nämnda utredning.

3.6 *Arbetssätt och innehåll*

Inom skolöverstyrelsen pågår ett fortlöpande läroplansarbete på gymnasieskolans område. Regeringen har vidare givit skolöverstyrelsen i uppdrag att införa både studieförberedande och yrkesförberedande inslag på gymnasiala utbildningsvägar med anledning av riksdagens beslut om reformering av

högskoleutbildningen. Skolöverstyrelsen har också fått i uppdrag att utarbeta läroplaner för en enda kurs i varje behörighetsgivande ämne inom kommunal vuxenutbildning. Kommitténs överväganden beträffande organisation och utbildningsutbud kan få konsekvenser för detta arbete. Kommittén bör därför hålla nära kontakt med skolöverstyrelsens arbete inom dessa områden. Kommittén bör kunna föreslå sådana åtgärder som den finner bör uppmärksammas i läroplansöversynen.

Jag har i det föregående framhållit att samhällets fortlöpande demokratisering inte kan lämna skolan opåverkad. Gymnasieskolan bör i högre grad än f. n. närma sig vuxenvärlden. Ett ökat ansvarstagande av eleverna och en högre grad av egen aktivitet bör kunna medföra större arbetstrivsel och bättre studiemotivation. En viktig uppgift för kommittén är att föreslå åtgärder som kan främja de studerandes inflytande över det egna arbetet. Som exempel kan nämnas en mer problemorienterande undervisning och koncentrationsstudier.

Landsorganisationen i Sverige och Tjänstemännens centralorganisation har i olika sammanhang framhållit att det är angeläget att skapa ett för hela gymnasieskolan gemensamt ämnesstoff, som bildar en kärna kring vilken olika specialiseringar kan ske. Här vill jag särskilt peka på vikten av att alla studerande i gymnasieskolan tillägnar sig kunskaper och erfarenheter inom sådana områden som kommunikation, samhällsorientering och naturvetenskap. Begreppet kommunikation omfattar inte endast språkfärdigheter och matematik utan också en lång rad färdigheter bl. a. inom områden som bild, ljud och rörelse, vilka spelar stor roll för personlighetsutvecklingen. I samhällsorienteringen ingår även träning och kunskaper för familjerollen.

Jag vill i detta sammanhang erinra om vad jag har anfört om arbetssätt och arbetsformer i grundskolan i propositionen om skolans inre arbete. Det metodiska arbetet inom alla ämnen bör få en ökad inriktning mot praktiska och laborativa arbetsformer. Skolarbetet bör till stor del knyta an till samhället och bygga på en förankring i verkligheten av de frågor och problem som skall bearbetas. Detta bör också gälla arbetssättet i de gymnasiala utbildningsformerna samtidigt som träning i abstrakt och kritiskt tänkande bör uppmärksammas.

I samband med kommitténs överväganden om gymnasieskoleutbildningens innehåll bör även ingå en översyn av språkprogrammet. Skolöverstyrelsen har avgivit förslag härom. Förslaget berör övergripande frågor för utbildningen och bör behandlas mot bakgrund av kommitténs principiella genomgång av den gymnasiala utbildningen.

Utredningen om skolans inre arbete föreslog i sitt betänkande (SOU 1974:53) Skolans arbetsmiljö vissa åtgärder beträffande undervisningen i svenska på de tvååriga yrkesinriktade linjerna. Kommittén bör pröva denna fråga och föreslå lämpliga åtgärder i syfte att förbättra undervisningen i ämnet.

4 Den gymnasiala utbildningens dimensionering och lokalisering

Jag har i det föregående utgått från att fler ungdomar efter grundskolan skall få möjlighet att genomgå en gymnasial utbildning efter intresse, förutsättningar och behov. Detta har varit ett riktmärke för utbildningsplaneringen under senare år.

För att fler ungdomar skall kunna beredas plats i gymnasieskolan behöver utbildningsutbudet förändras, dels genom att nya utbildningsvägar skapas,

dels genom att utbildningsutbudet på lokal nivå görs bredare. Kommittén bör därför ingående pröva dimensioneringsfrågorna.

Kommittén bör i detta sammanhang pröva hur den enskildes rätt till utbildning i gymnasieskolan skall förverkligas. Särskilt bör uppmärksammas hur detta skall ske för sådana grupper som f. n. inte utnyttjar möjligheterna till utbildning. Samtidigt vill jag understryka att samhället inte alltid kan garantera att alla utbildningssökande kan få sina önskemål om viss utbildning tillgodosedda. En ständig avvägning måste här ske mellan individens önskemål och arbetsmarknadens efterfrågan. Jag vill i detta sammanhang erinra om vad dåvarande chefen för ecklesiastikdepartementet anförde om den kvantitativa utvecklingen av ungdomsutbildningen efter grundskolan (prop. 1964:171 s. 98). Likartade uttalanden görs i propositionen om reformering av högskoleutbildningen m. m.

Det finns även andra faktorer som påverkar avvägningen mellan individers önskemål och arbetslivets behov. I vissa fall kan det vara svårt att anpassa utbildningsorganisationen till de studerandes efterfrågan på utbildning därför att det råder brist på praktikplatser. I andra fall, då det krävs betydande investeringar för att utbildningen skall kunna genomföras, kan begränsningarna vara av ekonomisk art. Kommittén bör göra en översyn av sådana utbildningar, vilka på grund av praktikkrav eller kostnader, har ett begränsat antal intagningsplatser. Samverkan med kommunal vuxenutbildning och arbetsmarknadsutbildning torde även i detta fall kunna innebära vissa fördelar.

Ett av målen för lokalisering av utbildningen på gymnasial nivå är att göra denna så lättillgänglig som möjligt. Samtidigt måste emellertid krav om ett mångsidigt utbildningsutbud ställas upp. Detta tillgodoses lättare genom en integration mellan olika studievägar, vilken ofta kan utgöra en förutsättning för lokalisering av utbildning. Integrationen bör syfta till att enheter med ensidig könsfördelning eller enbart vissa studievägar, t. ex. utpräglat teoretiska eller yrkesinriktade, undviks.

Lokaliseringen påverkas också av utbildningens anknytning till regionens arbetsmarknad. Gymnasieskolans utbildningsutbud är i dag i vissa fall inte tillräckligt anpassat till olika regioners skiftande arbetsmarknadsstruktur. Ett ökat regionalt och lokalt inflytande över planering och lokalisering bör bättre än f. n. kunna göra gymnasieskoleorganisationen flexibel i detta avseende. För gymnasieskolan grundläggande principer måste emellertid särskilt uppmärksammas. Här bör även arbetsmarknadens organisationer få möjlighet att delta i beslutsprocessen. En alltför stark anpassning till den lokala arbetsmarknaden kan dock inom vissa regioner leda till ett mycket begränsat utbud av utbildning och en minskad valfrihet för de studerande. Vissa studerande kan därigenom få svårare att finna attraktiva utbildningsalternativ, vilket kan leda till att färre ungdomar söker sig till gymnasieskolutbildning. Risken för detta minskar om utbudet kan göras mera varierat, bl. a. genom en närmare samverkan mellan olika gymnasiala utbildningar.

Principerna för lokalisering av gymnasial utbildning bör övervägas mot bakgrund av vad jag nu har anfört. Kommittén bör även beakta vad som i denna fråga anförs i propositionen om samordnad sysselsättnings- och regionalpolitik. Samråd bör i denna fråga ske med sysselsättningsutredningen.

5 Vissa övriga frågor

5.1 *Statsbidragsfrågor*

I fråga om de personalförändringar som kan föranledas av kommitténs förslag förutsätter jag att berörda parter inom ramen för gällande lagstiftning kommer att träffa överenskommelse i den mån dessa frågor är förhandlingsbara. Kommittén bör emellertid, då så är särskilt betingat av kommitténs förslag i övrigt vara oförhindrad att ge synpunkter även i personalfrågor.

Frågor om statsbidrag till skolväsendet liksom ansvarsfördelningen mellan stat och kommun på detta område utreds f. n. inom utredningen (U 1972:06) om skolan, staten och kommunerna. Till denna utrednings uppgifter hör att undersöka om man genom ett annorlunda statsbidragssystem kan åstadkomma ett ökat lokalt ansvarstagande för skolverksamheten. Kostnadsfördelningen mellan stat och kommun förutsätts därvid inte komma att ändras. Inom utredningen har ett omfattande arbete lagts ned på pedagogiska och organisatoriska frågor. I det kommande arbetet med den gymnasiala utbildningen kommer en rad statsbidragsfrågor att behöva behandlas. Med utgångspunkt i en oförändrad kostnadsfördelning mellan stat och kommun bör statsbidragsfrågor som specifikt rör den gymnasiala utbildningen kunna prövas av kommittén. Genom samråd bör kunna undvikas att likartade frågor behandlas parallellt. Ytterligare direktiv rörande statsbidragsfrågorna kan komma att behöva meddelas senare.

5.2 *Betyg, intagning och urval*

Frågan om betyg, intagning och urval utreds av 1973 års betygsutredning (U 1973:01). Kommittén skall därför endast bevaka dessa frågor i den mån dess egna förslag om den framtida gymnasiala utbildningen kräver detta.

5.3 *Studiestöd*

Frågor om studiestöd till studerande i gymnasieskolan utreds f. n. av studiestödsutredningen (U 1975:16) som bl. a. har att överväga ett studiestöd som är anpassat till en studieorganisation av den modell som jag har angivit i det föregående. Kommittén bör följaktligen inte behandla studiestödsfrågor.

6 Utredningsarbetets bedrivande

Kommittén bör i ett inledningsskede överväga övergripande frågor som är gemensamma för den gymnasiala utbildningen, vilket bör utmynna i ett principbetänkande. Parallellt med dessa överväganden bör kommittén påbörja en analys av den gymnasiala utbildningen i sektorer som vänder sig mot bestämda yrkesområden i arbetslivet. Med hänsyn till det angelägna i att snabbt komma fram till lösningar inom utbildningar för vårdsektorn och den sociala sektorn bör kommittén om möjligt prioritera dessa områden. För att åstadkomma en konkret belysning av kommitténs principförslag kan det vara lämpligt att behandla utbildningen för ytterligare något yrkesområde med förtur. Jag finner det sannolikt att en viss försöksverksamhet kan behöva genomföras innan mer definitiva ställningstaganden kan göras om den framtida gymnasiala utbildningen. Kommittén bör därför ta de initiativ och

avge de förslag som behövs. Kommittén bör även tillgodogöra sig de rön och erfarenheter som skolöverstyrelsens försöksverksamhet ger.

Med undantag för principiella förslag för hela den gymnasiala utbildningen bör utredningen avge sina förslag successivt. Eventuella konsekvenser i fråga om personalen inom berörda utbildningsformer bör analyseras ingående liksom konsekvenserna för grundutbildningen av lärare samt behov av fortbildning med anledning av kommitténs förslag. Förslagen bör åtföljas av noggranna kostnadsberäkningar. Utgångspunkten för förslagen bör vara största möjliga återhållsamhet vad gäller ytterligare kostnader samt oförändrad kostnadsfördelning mellan stat och kommun. Kommittén bör även avge förslag om författningsändringar och andra bestämmelser samt exempel på anvisningar.

Eftersom flera myndigheter, statliga utredningar och organisationer är direkt berörda av det utredningsarbete som jag har angivit i det föregående är det av stor betydelse att arbetet bedrivs i nära kontakt med dessa.

12. Den svenska delegationen inom finsk-svenska utbildningsrådet

Beslut vid regeringssammanträde 1976-09-09.

Statsrådet Hjelm-Wallén anför.

1. Finsk-svenska utbildningsrådet tillkom på initiativ av Nordiska Rådet år 1967 (Rekommendation nr 27/1967). I medlemsförslag A 136/k föreslogs att Nordiska rådet skulle rekommendera regeringarna i Sverige och Finland att vidtaga åtgärder för att underlätta de i Sverige bosatta finnarnas utbildningsproblem samt att i detta syfte tillsätta ett gemensamt organ med uppgift att handhava planeringen och koordineringen av ifrågavarande verksamhet. Nordiska Rådet rekommenderade den 5 april 1967 regeringarna i Finland och Sverige att tillsätta ett permanent rådgivande och förslagsställande samarbetsorgan med uppgift att verka för att underlätta den i Sverige bosatta finskspråkiga befolkningens utbildningsproblem.

Finsk-svenska utbildningsrådet, som tillsattes och började sin verksamhet på sommaren 1967, består av en finsk och en svensk nationell delegation.

Under sin verksamhet har utbildningsrådet huvudsakligen behandlat utbildningsfrågor avseende grundskolan och gymnasieskolan. Invandrarbarnens situation i förskolan har också uppmärksammats. Utbildningsrådet har bl. a. behandlat frågor om rekrytering av lärare, utbildning och fortbildning av lärare, läroplaner för hemspråksundervisning och frågor om läromedel. Vidare har utbyte av informationer på olika plan spelat en stor roll i rådets verksamhet.

2. Riktlinjer för invandrar- och minoritetspolitiken har nu fastlagts (prop. 1975:26, InU 1975:6, rskr 1975:160) och målen för utbildningen av invandrarbarn har angivits i prop. 1975/76:118 om hemspråksundervisning för invandrarbarn och godkänts av riksdagen (UbU 1975/76:33, rskr 1975/76:391). Samarbetet i utbildningsfrågor mellan Finland och Sverige bör nu därför ges en fastare form genom att den svenska delegationen ges ställning av en kommitté. Arbetet med att uppnå av regering och riksdag fastställda mål samt att lösa olika praktiska frågor som rör den i Sverige bosatta finskspråkiga befolkningens utbildningsproblem ankommer på berörda myndigheter.

Finsk-svenska utbildningsrådet bör, i enlighet med Nordiska Rådets rekommendation, liksom hittills vara ett permanent forum för regeringarna i Finland och Sverige för ömsesidig information, samråd och övergripande planering.

De verkställande uppgifterna vad gäller förhållanden i Sverige ankommer på berörda svenska myndigheter. Dessa skall ge rådet de uppgifter rörande utbildning m. m. som krävs för rådets verksamhet och om olika åtgärder för den i Sverige bosatta finsk-språkiga befolkningen.

Den svenska delegationen inom utbildningsrådet består f. n. av ledamöter, sekreterare och expert. Mot bakgrund av de ställningstaganden som gjorts i fråga om invandrar- och minoritetspolitiken i Sverige under senare år bör den svenska delegationens sammansättning breddas.

Ordförandeskapet samt sekreterarfunktionen i rådet åvilar den svenska delegationen.

13. De blindas förenings biblioteksverksamhet

Beslut vid regeringssammanträde 1976-10-14.

Direktiv (PM upprättad den 14 oktober 1976 inom utbildningsdepartementet):

1 Bakgrund

Sedan år 1953 utgår statsbidrag till den biblioteksverksamhet som bedrivs av De blindas förening (DBF). Biblioteket består av en central biblioteksadministration samt fyra avdelningar, nämligen blindskriftsbiblioteket, talboksbiblioteket, studielitteratursektionen och folkbildningssektionen. Biblioteket leds av en särskild biblioteksstyrelse. Den egentliga biblioteksverksamheten svarar punktskriftsbiblioteket och talboksbiblioteket för. Det statliga bidraget utgår ur anslaget Bidrag till de handikappades kulturella verksamhet (1976/77 VIII:B. 54 Bidrag till de handikappades kulturella verksamhet, posten Bidrag till De blindas förening för biblioteksverksamhet). Som villkor för bidraget har utfärdats vissa allmänna bestämmelser av regeringen. Bidraget uppgår budgetåret 1976/77 till 4 600 000 kr. I beloppet har utöver bidrag till den egentliga biblioteksverksamheten inräknats bidrag för överföring av tidigare producerade talböcker från öppna spolar till kompaktkassetter, för utgivande av taltidning för kulturinformation samt för omkostnader vid framställning av studielitteratur för synskadade högskolestuderande. Statsbidrag täcker nästan helt kostnaderna för punktskrifts- och talboksbiblioteken.

I en särskild skrivelse till utbildningsdepartementet i juni 1974 med anledning av 1968 års litteraturutrednings slutbetänkande (SOU 1974:5) Boken föreslog handikapputredningen (S 1966:38) att ett avtal skulle träffas mellan DBF och staten om att staten utan kostnad skulle överta DBF:s punktskrifts- och talboksbibliotek samt ansvaret för driften och utvecklingen av denna biblioteksverksamhet.

I en kompletterande anslagsframställning för budgetåret 1975/76 föreslog skolöverstyrelsen att staten fr. o. m. budgetåret 1975/76 skulle ta över ansvaret för DBF:s bibliotek.

Med anledning av förslagen från handikapputredningen och skolöverstyrelsen anförde föredraganden vid sin behandling av bidraget till DBF för biblioteksverksamhet under budgetåret 1975/76 (prop. 1975:1 bil. 10 p. 42) att han delade den från olika håll framförda uppfattningen att en förändring borde övervägas av huvudmannaskapet och organisationsformen för DBF:s bibliotek. Frågorna borde övervägas i en särskild arbetsgrupp.

I sitt betänkande (SOU 1976:20) Kultur åt alla erinrar handikapputredningen om sina, i den särskilda skrivelsen, tidigare framförda förslag om huvudmannaskapet för DBF:s bibliotek. Utredningen behandlar även den framtida omfattningen av bibliotekets förvärv av punktskriftsböcker och talböcker. En förändring av huvudmannaskapet m. m. kräver viss ytterligare utredning. Detta arbete bör utföras av en särskild arbetsgrupp.

2 Arbetsgruppens uppgifter

Arbetsgruppen skall utföra det ytterligare utredningsarbete som krävs för ett ställningstagande till förslaget om en ändring av huvudmannaskapet för DBF:s bibliotek m. m. Därvid bör arbetsgruppen särskilt uppmärksamma följande frågor.

Handikapputredningen har föreslagit att staten tar över ansvaret för DBF:s biblioteksverksamhet och bildar ett statligt specialbibliotek. Även andra lösningar av huvudmannaskapet kan tänkas t. ex. en fristående stiftelse eller en inordning i biblioteksverksamheten i Stockholms kommun. Arbetsgruppen bör belysa hur förändringar enligt dessa alternativ skulle kunna genomföras samt vilka förändringar i det nuvarande bibliotekets organisation och personaldimensionering som krävs vid de olika alternativen. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt hur bibliotekets administration kan lösas i de olika fallen samt vilka kostnadskonsekvenser ett förändrat huvudmannaskap får. Vidare bör arbetsgruppen i detta sammanhang överväga vilken form av samröre som de nuvarande studielitteratur- och folkbildningssektionerna i DBF:s biblioteksverksamhet bör ha med ett bibliotek för punktskriftsböcker och talböcker under annan huvudman än DBF.

Biblioteket använder sig i dag av DBF:s produktionsresurser vid framställningen av punktskriftsböcker och talböcker. Ekonomi- och personaladministration m. m. för biblioteket sköts av DBF. Då dessa funktioner vid en förändring av huvudmannaskapet för biblioteket kan behöva läggas inom den nya biblioteksorganisationen bör arbetsgruppen kartlägga inom vilka områden en direkt samverkan sker mellan biblioteksverksamheten och andra delar i DBF:s verksamhet, t. ex. i form av köp av tjänster. Gruppen bör därvid söka ange omfattningen av och kostnaderna för dessa tjänster. En förändring av huvudmannaskapet för biblioteket medför att personalens anställningsförhållanden påverkas. Arbetsgruppen bör därför undersöka vilka konsekvenser olika huvudmannaskapsformer kan leda till.

Handikapputredningens förslag rörande omfattningen av bibliotekets framtida förvärv av punktskriftsböcker och talböcker innebär en kraftig ökning i förhållande till nuläget. En förutsättning för en höjning av nyförvärvsnivån vid biblioteket är att produktionsresurser finns tillgängliga.

Denna fråga har inte närmare behandlats av handikapputredningen. Arbetsgruppen bör därför undersöka om DBF:s punktskrifts- och talboksproduktion har möjligheter att framställa ett större antal böcker åt biblioteket än vad som f. n. sker. Gruppen bör också undersöka vilka andra produk-

tionsresurser som skulle kunna användas. Vidare bör gruppen allmänt belysa för- och nackdelarna med att ett fristående specialbibliotek har egna produktionsresurser.

DBF:s bibliotek lämnar folkbiblioteken ute i landet service genom enstaka lån och depositioner. Biblioteket ger också en omfattande service till synskadade utanför Stockholm genom direktlån. Stockholms stadsbibliotek har inte något eget talboksbestånd. Låntagare i Stockholm vänder sig direkt till DBF:s bibliotek eller erhåller böckerna från biblioteket genom Stockholms kommuns sociala biblioteksverksamhet. För talboksutlåningen vid vårdinstitutioner inom Stockholm används depositioner från DBF:s bibliotek. Med hänvisning till dessa förhållanden har från DBF:s sida hävdats att det inom Stockholmsområdet förekommer ett överutnyttjande av biblioteket jämfört med övriga kommuner i landet. Arbetsgruppen bör mot denna bakgrund undersöka hur DBF:s bibliotek utnyttjas av bibliotek i olika delar i landet samt vidare söka klarlägga i vilken utsträckning det förekommer ett s. k. överutnyttjande inom Stockholms kommun. Gruppen bör därvid även söka beräkna hur pass stor del av biblioteksverksamhetens kostnader som kan sägas avse Stockholms kommun.

Vid Tomtebodaskolan som är den statliga specialskolan för synskadade barn finns i elevbiblioteket ett mindre antal böcker på punkt som icke är läroböcker. Enligt handikapputredningen bör denna del av elevbibliotekets böcker handhas av det föreslagna specialbiblioteket som då skulle få ansvaret för utlåningen av alla typer av punktskriftsböcker. Arbetsgruppen bör redovisa hur elevbibliotekets nuvarande verksamhet fungerar samt överväga om den av utredningen föreslagna samordningen är lämplig. Gruppen bör vidare pröva vilka organisatoriska kostnadsmässiga konsekvenser en samordning skulle få för specialbiblioteket resp. specialskolan.

3 Tidsplan m. m.

Utredningsarbetet bör bedrivas skyndsamt. Gruppen bör redovisa sina överväganden till regeringen senast den 1 februari 1977. Om gruppen i sitt arbete finner att skäl talar för en viss lösning av huvudmannaskapet bör den redovisa vilka ytterligare frågor som behöver lösas innan en förändring kan ske samt ange när en ny organisation beräknas kunna träda i kraft.

Resultatet av arbetsgruppens genomgång av den nuvarande biblioteksverksamhetens organisation och finansiering har betydelse för ställningstagandena till omfattningen av de statliga insatserna till verksamheten under budgetåret 1977/78 oberoende av vilken huvudmannaskapsform som då kommer att gälla. Arbetsgruppen bör därför på lämpligt sätt, och så snart detta låter sig göras, lämna underlag för regeringens bedömningar i denna fråga.

14. Tilläggsdirektiv till studiestödsutredningen

Beslut vid regeringssammanträde 1976-10-28.

Chefen för utbildningsdepartementet, statsrådet Wikström anför.

Genom beslut den 25 september 1975 bemyndigade regeringen dåvarande chefen för utbildningsdepartementet att tillkalla tio sakkunniga för att utreda det studiesociala stödet.

De sakkunniga, som tagit sig namnet studiestödsutredningen, skulle bl. a. särskilt uppmärksamma prövningen mot egen och makes inkomst och förmögenhet i studiemedelssystemet. I direktiven hänvisas till kommittén (U 1969:51) för studiestöd åt vuxna (SVUX) som i sitt betänkande (SOU 1974:62) förde fram förslag om förenklingar av studiemedelssystemet bl. a. med hänsyn till den s. k. makeprövningen. De sakkunniga bör, som framhålls i direktiven, "överväga att vid studiemedelsutbetalningen på sikt gradvis avveckla sambandet mellan makars ekonomi på samma sätt som sker inom skattelagstiftningen."

De sakkunniga skall bedriva arbetet så att de senast under andra halvåret 1977 kan lägga fram alternativa principförslag om studiestödets utformning.

Jag bedömer det emellertid som angeläget att frågan om studiemedlens makeprövning tas upp innan utredningen är klar med sina principförslag för hela det studiesociala stödet.

Jag uppdrar därför åt de sakkunniga att skyndsamt inkomma med kostnadsberäkningar över en avveckling av prövningen mot makes inkomst och förmögenhet i studiemedelssystemet. Kostnadsberäkningarna bör gälla såväl kostnaderna för tilldelningen av studiemedel som kostnaderna i samband med återbetalningen. De sakkunniga bör också överväga en teknisk lösning för att inom det nuvarande studiemedelssystemets ram avskaffa makeprövningen.

På grund av det anförda hemställer jag att regeringen bemyndigar mig att uppdra åt studiestödsutredningen att i samband med sina överväganden skyndsamt behandla frågan om avvecklingen av prövningen mot makes inkomst och förmögenhet i studiemedelssystemet.

15. Svenskt medlemsorgan för IIASA

Statsrådet Mogård anför.

Regeringen beslöt den 13 maj 1976 att ansöka om medlemskap i Internationella Institutet för Tillämpad Systemanalys (International Institute for Applied Systems Analysis, IIASA). Institutets styrelse biföll samma dag ansökningen om medlemskap. Detta gäller fr. o. m. den 1 juli 1976.

För det svenska medlemskapet bör ett särskilt organ under forskningsrådsnämnden svara. I avvaktan på att denna nämnd upprättas, vilket enligt planerna avses ske den 1 mars 1977, bör en kommitté tillkallas för att medlemskapets rättigheter och skyldigheter skall beaktas under innevarande budgetår. Utöver vad som följer av medlemskapet bör kommittén utarbeta förslag till en permanent organisation för det svenska medlemskapet. I detta arbete bör kommittén samråda med organisationskommittén (U 1976:07) för forskningsråden och berörda myndigheter inom forskningsrådsorganisationen.

16. Tilläggsdirektiv till utredningen (U 1976:06) om stöd till de fria trossamfundens teologiska seminarier m. m.

Beslut vid regeringssammanträde 1976-12-02.

Departementschefen, statsrådet Wikström, anför.

Med stöd av regeringens bemyndigande den 26 maj 1976 tillkallade dåvarande chefen för utbildningsdepartementet, statsrådet Zachrisson, en kommitté med uppdrag att utreda frågan om stöd till de fria samfundens teologiska seminarier. Föredraganden ansåg det naturligt, mot bakgrund av det vidgade högskolebegrepp som kommer att gälla från den 1 juli 1977, att frågan om statligt stöd till de fria samfundens teologiska utbildning kopplades till frågan om förutsättningarna för en samordning av denna utbildning med den teologiska utbildningen inom högskolan. Enligt sina direktiv skall kommittén bl. a. kartlägga den utbildning som bedrivs vid seminarierna och analysera dess innehåll i förhållande till den religionsvetenskapliga utbildningen inom högskolans ram.

Eventuella statliga bidrag skall enligt direktiven i princip kunna avse endast sådan konfessionslös utbildning inom seminarierna som på något sätt kompletterar utbudet av utbildning inom högskolan. Någon dubblering skulle alltså inte få framkallas bidragsvägen.

Kommittén har i en skrivelse till regeringen framhållit bl. a. att om alternativ som innebär statligt stöd i eventuellt annan form än som har angetts i direktiven skall kunna diskuteras, måste den få nya och vidgade direktiv för det fortsatta arbetet.

Enligt min mening har de teologiska seminarierna en avgörande betydelse när det gäller att – utöver att förmedla allmänna teologiska kunskaper – inom respektive samfund föra vidare och utveckla de idéer som samfunden själva ser som väsentliga och som ger de olika samfunden deras särart. Syftet med utbildningen är emellertid inte enbart att tillgodose en intern samfunds- och församlingstjänst. Utöver de teologiska och praktisk-teologiska ämnena ingår i den också ämnen som förbereder för insatser på ett vidare fält bl. a. inom barn- och ungdomsarbete, u-landshjälp m. m., vilket kommer ett stort antal människor till del. Genom sin verksamhet spelar seminarierna en betydelsefull roll för samfunden som folkrörelser. Med hänsyn till vad jag här har anfört anser jag att det är angeläget att frågan om det allmännas stöd till seminarierna får en allsidig belysning. Kommittén bör därför också utreda möjligheterna att ge stöd till seminarierna även för sådan utbildning som kompletterar annan utbildning. Därvid bör särskilt beaktas seminariernas betydelse för trossamfunden som folkrörelser med uppgifter också utöver att förmedla allmänna teologiska kunskaper. I detta sammanhang bör kommittén också överväga de lämpliga formerna för stöd till sådan utbildning.

Jag har vid mina överväganden samrått med statsrådet Antonsson.

Jag hemställer att regeringen utvidgar kommitténs uppdrag i enlighet med vad jag nu har anfört.

Jordbruksdepartementet

1. Registrering av fritidsbåtar

Beslut vid regeringssammanträde 1975-12-18.

Departementschefen, statsrådet Lundkvist, anför.

Fritidsbåtutredningen har i betänkandet (SOU 1974:95) Båtliv – Samhället och fritidsbåtarna föreslagit bl. a. obligatorisk registrering av alla motordrivna båtar och segelbåtar inom svenskt sjöterritorium om dess ägare har hemvist i Sverige eller båten har hemmahamn i riket. Utredningen har samtidigt förklarat att en rad frågor som hänger samman med den närmare utformningen av ett sådant register behöver utredas ytterligare genom en särskild arbetsgrupp.

Betänkandet har remissbehandlats. I remissyttrandena har bl. a. föreslagits att registreringsplikten begränsas till att omfatta båtar över viss storlek eller med en viss minsta motorstyrka. Även frågan om registreringens organisatoriska uppbyggnad föreslås bli ytterligare prövad.

Jag delar den uppfattning som utredningen och vissa remissinstanser har redovisat att registreringsfrågan bör prövas ytterligare. En särskild sakkunnig bör tillkallas för detta ändamål.

Mot bakgrund av bl. a. de synpunkter som har framkommit i vissa remissyttranden bör den sakkunnige pröva omfattningen av en registreringsplikt. Den sakkunnige bör därvid överväga de andra möjligheter som kan finnas att få information om de fritidsbåtar som enligt den sakkunniges bedömande inte bör omfattas av en registreringsplikt. Alternativa förslag i fråga om omfattningen av en registreringsplikt bör redovisas liksom kostnaderna för olika alternativ. I likhet med vad som gäller för bilregistret skall kostnaderna för ett registers uppläggning och drift täckas av avgifter.

Den sakkunnige bör mot bakgrund av redovisade alternativ även utarbeta förslag till ett båtregisters organisatoriska uppbyggnad samt de övriga förslag som kan erfordras för att en obligatorisk registrering skall kunna genomföras. Den sakkunnige bör härvid bl. a. överväga möjligheterna att knyta registret till myndighet med erfarenhet av registerhållning.

Den sakkunniges arbete bör kunna avslutas under hösten 1976.

2. Den regionala laboratorieverksamheten

Beslut vid regeringssammanträde 1975-12-29.

Departementschefen, statsrådet Lundkvist, anför.

Den regionala laboratorieverksamheten för livsmedelskontroll, veterinärmedicinsk diagnostik och miljökontroll är i dag uppdelad på ett stort antal olika organ.

För regional offentlig livsmedelskontroll finns drygt 50 laboratorier

inräknat kommunala och till kontrollslakterier kopplade laboratorier. Antalet fördelas på tio laboratorier tillhörande AB Svensk laboratorietjänst, 20 hälsovårdsnämndslaboratorier, 19 laboratorier vid kontrollslakterier, fyra kemiska stationer (inräknat statens lantbrukskemiska laboratoriums filial i Röbäcksdalen) samt Svenska kontrollanstalten för mejeriprodukter och ägg i Malmö med filial i Göteborg. En del av dessa laboratorier utför även veterinärmedicinska diagnostiska undersökningar, lantbrukskemiska analyser och undersökningar i samband med miljökontroll.

Den som vill utföra offentlig livsmedelsundersökning måste ha auktorisation av livsmedelsverket. En förutsättning för auktorisation är bl. a. att ändamålsenliga lokaler och utbildad personal finns. Förteckning över anvisningslaboratorier och godkända livsmedelslaboratorier finns intagen i livsmedelsverkets kungörelse 1973:8. Verket har även hand om tillsynen över dessa laboratorier.

I kungörelsen (1953:506) för hushållningssällskapens laboratorier föreskrevs att dåvarande veterinärstyrelsen utövade den högsta tillsynen över denna laboratorieverksamhet och utfärdade de föreskrifter som erfordrades. Kungörelsen upphävdes genom den nya livsmedelskungörelsen (1971:807) fr. o. m. den 1 januari 1972. Efter denna tidpunkt finns inga föreskrifter om vilken myndighet som utövar tillsyn över de veterinärmedicinska laboratorierna.

Lantbruksstyrelsen har hos regeringen hemställt att styrelsen skall bli behörig att godkänna laboratorier för veterinärmedicinsk diagnostisk laboratorieverksamhet.

Officiella vattenundersökningar enligt hälsovårdsstadgans bestämmelser får utföras endast av den som av socialstyrelsen har meddelats personlig behörighet. Sådan behörighet kan inte överföras till något laboratorium. Styrelsen har utrett vissa frågor rörande organisationen av den offentliga vattenkontrollen och till socialdepartementet gett in förslag i frågan.

När det gäller vatten som används inom livsmedelshanteringen har veterinärstyrelsen utfärdat kungörelser om kontroll av vatten i kontrollslakteri m. m., om vissa fordringar rörande vatten vid fjäderfäslakteri samt om kontroll av vatten vid mejeri.

Tillsynsmyndigheter när det gäller miljöskydd är statens naturvårdsverk och länsstyrelserna. Naturvårdsverket har i första hand samordnande uppgifter medan länsstyrelserna svarar för den fortlöpande direkta tillsynen. I samband med prövning enligt miljöskyddslagen av t. ex. utsläpp av avloppsvatten eller från olika industriella anläggningar föreskrivs bl. a. att kontrollprogram för verksamheten skall upprättas. Den kontroll som föreskrivs i dessa program kräver ofta omfattande provtagning som vederbörande kommun eller företag själv har att svara för. I vissa fall har industriföretag och kommuner egna laboratorieresurser, men i betydande utsträckning anlitas utomstående laboratorier. Naturvårdsverkets undersökningslaboratorium medverkar i tillsynsverksamheten bl. a. genom att utarbeta enhetliga metoder för laboratoriernas arbete.

Enligt min mening är det angeläget att de åtgärder som samhället vidtar för att trygga en god livsmedelshygien och miljö kan följas upp av en effektiv kontroll. Denna måste till stor del bedrivas med hjälp av regionala laboratorier. Verksamheten vid dessa laboratorier är i dag splittrad och svåröverskådlig. Nuvarande förhållanden begränsar möjligheterna att bedriva en tillfredsställande kontroll från det allmännas sida.

Jag föreslår därför att en sakkunnig tillkallas för att se över den regionala

laboratorieverksamheten inom livsmedelshygien, veterinärmedicinsk diagnostik, miljövård och närbelägna områden. Den nuvarande laboratorieorganisationen bör kartläggas. Den sakkunnige bör undersöka vilka krav som bör ställas på laboratorier för olika ändamål. Därvid bör bl. a. frågan om auktorisation övervägas. Vidare bör prövas vilka organ som bör åläggas tillsynen över laboratorierna.

Det är angeläget att berörda myndigheters anvisnings- och metodarbete vad gäller laboratorieverksamheten pågår parallellt med utredningen. Den sakkunnige bör därför nära samarbeta med i första hand lantbruksstyrelsen, livsmedelsverket, naturvårdsverket och socialstyrelsen. Utredningsuppdraget kan också beröra det arbete som sker inom utredningen (S 1974:08) angående översyn av hälsovårdsstadgan. Utredningsarbetet bör bedrivas skyndsamt.

3. Hälso- och miljöeffekter av energiutnyttjande

Beslut vid regeringssammanträde 1976-02-05.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Lundkvist, anför.

Riksdagen fattade under våren 1975 en rad beslut om den framtida energipolitiken (prop. 1975:30, NU 1975:30, rskr 1975:202). Besluten syftar bl. a. till att dämpa ökningen av energiförbrukningen. Möjligheterna att fr. o. m. början av 1990-talet hålla konsumtionen på en oförändrad nivå skall vidare prövas. För att dessa mål skall kunna nås har bl. a. en kraftig satsning på sparåtgärder och ett omfattande forsknings- och utvecklingsarbete påbörjats. Riksdagens beslut innebär också att åtgärder skall vidtas för att säkerställa oljeförsörjningen och att en försiktig utbyggnad av kärnkraft och vattenkraft skall ske för att trygga elkraftsförsörjningen i första hand under den närmaste tioårsperioden. Förslag rörande energihushållningen för senare delen av 1980-talet avses läggas fram för riksdagen år 1978.

Utnyttjandet av energi ger upphov till skilda hälso- och miljöeffekter. Detta gäller vid utvinning av energiråvaror, vid omvandling och transport av energi i olika former samt vid konsumtion av energi. Sveriges ökade energibehov väntas, åtminstone under den närmaste tioårsperioden, i första hand komma att tillgodoses genom användning av olja, kärnkraft, vattenkraft och kol. Användningen av dessa energikällor kan på olika sätt påverka hälsa eller miljö.

Frågor rörande hälso- och miljöeffekter av skilda slag av energiproduktion har behandlats eller behandlas av olika utredningar eller myndigheter. Närförläggningsutredningen har i sitt slutbetänkande (SOU 1974:56) Närförläggning av kärnkraftverk redovisat visst underlag vad gäller effekter av radioaktiva utsläpp. Ytterligare material när det gäller kärnkraften finns i den s. k. AKA-utredningens (I 1972:08) lägesrapport (Ds I 1974:6) Kärnkraftens högaktiva avfall. Vidare har statens kärnkraftinspektion fått i uppdrag att utreda kärnkraftens säkerhetsfrågor. Frågor rörande åtgärder för att motverka de negativa effekterna av svavelutsläpp behandlas av särskilda sakkunniga (Jo 1975:03) som jag tillkallade år 1975. Miljöeffekter vid utbyggnad av vattenkraften har behandlats av utredningen (C 1972:02) rörande vattenkraftutbyggnader i södra Norrland och norra Svealand i betänkandet (SOU 1974:22) Vattenkraft och miljö. Motsvarande arbete utförs av utredningen

(B 1974:01) rörande vattenkraftutbyggnader i norra Norrland, som i oktober 1974 har avgett lägesrapporten (Ds B 1974:4) Vattenkraft och miljö 2.

Även internationellt bedrivs ett omfattande arbete för att belysa olika hälso- och miljöeffekter av energiproduktion. Inom miljökommittén vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) behandlas frågor om utsläpp, transport och effekter av luftföroreningar, framför allt svavel, över Väst-Europa liksom frågor om kylvattenutsläpp från kraftverk. En särskild expertgrupp har tillsatts för att studera energiproduktionens och energikonsumtionens effekter på miljön. Vidare bedriver OECD:s kärnenergiorgan (NEA) en omfattande verksamhet vad gäller omgivningspåverkan av kärnkraftanläggningar. På detta område verkar även internationella atomenergiorganet (IAEA) liksom FN:s vetenskapliga strålningskommitté (UNSCEAR). Risken för globala effekter på klimatet behandlas inom Meteorologiska världsorganisationen (WMO) och FN:s miljöprogram (UNEP). Inom UNEP utförs f. n. en energistudie i vilken också miljö- och hälsoaspekter skall behandlas. Frågor om utsläpp och spridning av luftföroreningar över Europa har tagits upp av FN:s ekonomiska kommission för Europa (ECE). Olika luftföroreningars hälsoeffekter behandlas av Världshälsoorganisationen (WHO).

En bedömning av riskerna för negativa effekter på människors hälsa och på miljön vid produktion och konsumtion av energi är av central betydelse vid beslut om vår framtida energihushållning. Som jag här har redovisat pågår ett omfattande arbete såväl i vårt land som internationellt för att på olika sätt belysa sådana risker. Det material som föreligger rörande dessa frågor är emellertid i betydande delar svårtillgängligt och delvis också ofullständigt, särskilt vad gäller fossila bränslen. Det är därför angeläget att en sammanställning, komplettering och utvärdering av ifrågavarande material nu kommer till stånd. Av betydelse är därvid att ett samlat underlag för bedömning av här berörda frågor föreligger i god tid före år 1978, då som jag tidigare har nämnt nya energipolitiska överväganden skall göras. Särskilda sakkunniga bör tillkallas för detta ändamål.

Utgångspunkten för de sakkunnigas arbete bör vara att ge en översiktlig och lättillgänglig redovisning av hälso- och miljöeffekterna vid användningen av olika energikällor. Framför allt föreligger ett stort behov av belysning av de långsiktiga hälsoriskerna vid användning av såväl fossila bränslen som kärnkraft. I detta sammanhang bör också arbetarskyddsaspekter beaktas. Olika risker och effekter bör så långt det är möjligt beskrivas på ett jämförbart sätt.

De sakkunnigas redovisning bör i första hand koncentreras på för landet särskilt aktuella energikällor såsom olja, kärnkraft, vattenkraft och kol. Av speciellt intresse med hänsyn till aktuella energipolitiska beslut är de olika energikällor som kan komma i fråga för elproduktion dvs. i första hand olja och kärnkraft. De led i energiomvandlingsprocessen som kan medföra större hälso- och miljöproblem inom landet bör behandlas i första hand. De sakkunniga bör utnyttja resultaten av det utredningsarbete som har utförts eller pågår i Sverige och utomlands samt inventera och sammanfatta pågående utredningsarbete på området. Härvid bör de sakkunniga uppmärksamma behovet av eventuella kompletteringar av pågående forsknings- och utredningsverksamhet.

De sakkunniga bör presentera resultatet av sitt arbete dels i en kortfattad, lättillgänglig översikt, dels i form av underlagsrapporter i den utsträckning sådana anses erforderliga. Uppdraget skall redovisas senast den 1 juli 1977.

4. Översyn av skördeskadeskyddet

Beslut vid regeringssammanträde 1976-03-04.

Departementschefen, statsrådet Lundkvist, anför.

Ett permanent skördeskadeskydd för det svenska jordbruket infördes år 1961 (prop. 1961:94, JoU 1961:22, rskr 1961:227). Syftet med skördeskadeskyddet är att ge de enskilda jordbruksföretagarna ett från olika synpunkter skäligt ekonomiskt skydd mot förluster på grund av skördeskador. Skyddet är obligatoriskt för alla jordbruksföretag med minst 2 ha åker. Det omfattar alla mera allmänt odlade grödor. Skyddet är ett allriskskydd, dvs. ersättning utgår oavsett orsaken till skadorna. Genom att självrisken är förhållandevis hög har skyddet karaktär av katastrofskydd.

För skördeskadeskyddets syften är landet indelat i ca 420 skördeområden. Med hjälp av objektiva skördeuppskattningar, prisuppgifter och skördestatistik fastställs årligen områdesvis för varje gröda det aktuella skördevärdet, normskördevärdet och skördevariationen. Skördevariationen ligger till grund för beräkning av självrisken. Denna varierar mellan olika företag beroende på odlingsinriktningen men är i genomsnitt för alla gårdar i landet 15,5 % av normskördevärdet. De för skördeområdena fastställda värdena per hektar tillämpas på de enskilda jordbruksföretagens arealuppgifter för olika grödor. För varje företag beräknas sedan ett aktuellt skördevärde, ett normskördevärde och en självrisk. Ersättning utgår till företaget om det aktuella skördevärdet understiger normskördevärdet med ett belopp som är större än självrisken.

Skyddet bekostas av staten och jordbrukarna. Skördeskadeersättningen bestrids med medel ur skördeskadefonden, till vilken f. n. staten årligen bidrar med 30 milj. kr. och jordbrukarna med 15 milj. kr. Fonden uppgår f. n. till ca 250 milj. kr. Jordbrukarnas del erläggs kollektivt genom skördeskadeavgifter som läggs på såväl vegetabilie- som animalieproduktionen. Staten svarar för administrationskostnaderna. Dessa kan för innevarande budgetår beräknas till ca 10 milj. kr.

Som komplettering till det permanenta skyddet finns behovsprövade bidrag. Dessa är avsedda för jordbrukare som har drabbats av mycket allvarliga skördeskador men som på grund av skördeskadeskyddets konstruktion inte har fått någon ersättning eller har fått endast obetydlig ersättning. Till förfogande för sådana bidrag står årligen 2 % av de utgående allmänna ersättningarna för skördeskador, dock lägst 800 000 kr.

I arbetet med skördeskadeskyddet deltar flera myndigheter. Huvudmyndighet är statens jordbruksnämnd, som bl. a. förvaltar skördeskadefonden, utbetalar ersättningar samt beslutar om behovsprövade bidrag. Lantbruksnämnderna genomför fältarbetet i de objektiva skördeuppskattningarna samt handhar vissa granskningsuppgifter. Nämnderna är även remissinstans i olika frågor rörande skyddet. Statistiska centralbyrån svarar för den centrala ledningen av de objektiva skördeuppskattningarna samt fastställer indelningen i skördeområden. Centralbyrån utför vidare bl. a. i huvudsak allt beräkningsarbete inom skyddet. Till statistiska centralbyrån är knuten en skördestatistisk nämnd som har till uppgift att utreda frågor om skyddets utformning och lämna förslag till förbättringar av skyddet. Nämnden består av experter från berörda myndigheter och Lantbrukarnas riksförbund.

Skördestatistiska nämnden har gjort en allmän översyn av skördeskadeskyddet. Nämnden har i en rapport den 6 maj 1975 lämnat en redogörelse för

översynen samt redovisat vissa överväganden och förslag. I rapporten, som har remissbehandlats, konstateras att skördeskadeskyddet alltsedan det infördes fortlöpande har utvecklats och förbättrats. Skyddets funktion har likväl kritiserats. Enligt nämnden kan kritiken delvis bero på otillräcklig information men torde framför allt bero på att skyddet inte fungerar så effektivt för den enskilde jordbrukaren som denne skulle önska. En analys av skyddets effektivitet som nämnden har utfört visar att skyddet vid stora lokalt utbredda skador tämligen säkert ger ersättning. Den beräknade skadan för de enskilda jordbruksföretagen överensstämmer emellertid i många fall dåligt med den verkliga skadan. Såväl över- som underkompensation kan förekomma. Vidare framgår att när endast en del av företagen i ett skördeområde drabbas av stora skador utgår ofta ingen eller obetydlig ersättning.

Skördestatistiska nämndens översyn har i huvudsak inriktats på att pröva möjligheterna att ta större hänsyn till skördeutfallet på de enskilda jordbruksföretagen. Nämnden har inte föreslagit några ändringar i de allmänna principerna för skördeskadeskyddet. Förslagen omfattar därför främst olika åtgärder för att inom ramen för nuvarande system göra skyddet mera individuellt. Sålunda föreslås bl. a. att vissa typer av skador skall beaktas separat för varje företag samt att ett system med individuella tilläggsutbetalningar successivt införs fr. o. m. år 1977. Nämnden framhåller emellertid att många svårlösta problem finns med ett sådant system och att administrationskostnaderna blir höga. Finansieringen av förslagen har inte behandlats av nämnden. I remissbehandlingen av förslaget har problemen understrukits och en försöksverksamhet förordats. Vissa remissinstanser har haft synpunkter och förslag rörande gällande principer för skyddet. Förslag har också framförts om en allmän översyn av skördeskadeskyddet.

Det nuvarande skördeskadeskyddet bygger på erfarenheter och förhållanden fram till senare delen av 1950-talet. Sedan dess har stora förändringar ägt rum inom jordbruket. Som exempel kan nämnas att antalet bruknings-enheter har minskat med nästan 50 % från 268 000 år 1956 till 136 000 år 1974. Genomgripande förändringar har också skett av produktionstekniken inom växtodlingen. Härdigare sorter, ökad maskinanvändning och förbättrad odlingsteknik har minskat riskerna för allvarliga skördeförluster. Den nya tekniken har emellertid i vissa fall också kommit att medföra problem inom skördeskadeskyddet. Ett exempel härpå är bevattningen av vissa grödor. F. n. baseras ersättningsberäkningarna på uppgifter från enbart obevattnad areal. Jordbrukare som bevattnar kan under torrår erhålla betydande ersättningsbelopp trots goda skördar. Med nuvarande icke individuella system torde andra liknande problem kunna uppkomma i framtiden till följd av en allt mer differentierad odlingsteknik.

Av vad jag har anfört framgår att nuvarande system för skördeskadeskydd inte visat sig fungera på ett fullt tillfredsställande sätt. De genomgripande förändringarna inom jordbruket har också ändrat de ursprungliga förutsättningarna för skyddet. Frågan hur jordbrukarnas trygghetsproblem skall lösas vid intäktsbortfall till följd av större skördeskador bör därför ses över. Särskilda sakkunniga bör tillkallas för detta ändamål.

Utgångspunkten för de sakkunnigas arbete bör vara att de enskilda jordbruksföretagarna alltjämt skall kunna ha tillgång till ett skäligt ekonomiskt skydd mot förluster till följd av större skördeskador.

I fråga om skyddets utformning bör utredningen förutsättningslöst pröva olika former, exempelvis individuella försäkringar eller skördeskadekonton.

Utredningen bör härvid också överväga om en tillfredsställande lösning kan nås genom modifikationer av nuvarande system. Skyddet bör inte utformas så att det motverkar en rationellt bedriven växtodling eller så att det påverkar den enskilda jordbrukarens handlande på ett icke önskvärt sätt, t. ex. vid svåra bärgningsförhållanden. I nuvarande system förhindras detta av de områdesvisa beräkningarna. En hög självrisk har samma funktion.

Det nuvarande skördeskadeskyddet har i viss mån karaktären av ett katastrofskydd. Enligt min mening bör denna princip gälla även fortsättningsvis. År 1973 kom mer än hälften av jordbrukarnas sammanlagda inkomster från annan verksamhet än jordbruk. 55 000 brukningsenheter eller något mer än 40 % av samtliga enheter har mindre än 10 ha åker. Intäkterna från växtodlingen på dessa brukningsenheter torde i många fall endast ha mindre betydelse för innehavarnas försörjning. De sakkunniga bör mot bakgrund av kostnads- och nyttokalkyler överväga vilka jordbruksföretag som skyddet bör omfatta. Samma metod bör också tillämpas vid bedömningen av vilka grödor som bör ingå i skyddet.

Skördeskadeskyddet har sedan tillkomsten utsatts för en omfattande kritik från i första hand enskilda jordbrukare och grupper av jordbrukare. Många förslag har också förts fram om både större och mindre förändringar i skyddet. Under de gångna åren har också på åtskilliga sådana punkter ändringar vidtagits. Jordbrukarnas möjligheter att påverka det nuvarande skyddet är emellertid enligt min mening för små. Det är därför angeläget att jordbrukarna själva så långt möjligt får ta ansvaret för administrationen, finansieringen och den närmare utformningen av det framtida skyddet mot skördeskador.

Finansieringen av skördeskadeskyddet blir givetvis beroende av skyddets utformning. Oavsett denna bör emellertid en utgångspunkt för de sakkunniga vara att näringen med visst beloppsmässigt bestämt stöd från staten skall svara för samtliga kostnader för skyddet, således även för dess administration. Härigenom erhålls en från jordbrukets synpunkt realistisk ambitionsnivå för skyddet. Utredningen bör ta upp frågan om att delvis finansiera skyddet med årliga avgifter i likhet med vad som normalt gäller för försäkringar.

De sakkunniga bör söka finna former för skyddet som är enkla och billiga att administrera. Vidare bör eftersträvas att jordbruket självt skall administrera skyddet. Som exempel på verksamheter vars administration jordbruket självt svarar för kan nämnas avbytarverksamheten. Exempel från annat håll är arbetslöshetsförsäkringen vilken administreras av fackföreningarna genom erkända arbetslöshetskassor.

En överföring av skyddets administration till jordbruket får konsekvenser för annan jordbruksstatistik inom statistiska centralbyrån. Innehållet och omfattningen hos sådan statistik bestäms nämligen i viss utsträckning av skördeskadeskyddets nuvarande utformning. De sakkunniga behöver inte närmare studera detta samband. Denna fråga får utredas i annat sammanhang.

5. Översyn av miljöskyddslagstiftningen

Beslut vid regeringssammanträde 1976-03-18.

Departementschefen, statsrådet Lundkvist, anför.

Miljöskyddslagen (1969:387) trädde i kraft den 1 juli 1969. Därmed infördes en ny, samlad lagstiftning till skydd mot vattenförorening, luftförorening, buller och andra störningar från fast egendom.

Miljöskyddslagen är med vissa närmare angivna undantag tillämplig på följande slag av åtgärder på eller användning av mark, byggnad eller anläggning nämligen dels utsläppande av avloppsvatten, fast ämne eller gas i vattenområde, dels annan markanvändning som kan medföra förorening av vattenområde, om användningen inte utgör byggande i vatten, dels markanvändning på sätt som kan medföra störning för omgivningen genom luftförorening, buller, skakning, ljus eller annat sådant, om störningen inte är helt tillfällig. Åtgärd eller användning som omfattas av lagen kallas miljöfarlig verksamhet.

Utöver bestämmelserna i miljöskyddslagen kan också annan lagstiftning t. ex. hälsovårds-, byggnads- och naturvårdslagstiftning vara tillämplig på miljöfarlig verksamhet.

Enligt miljöskyddslagens tillåtlighetsregler skall för miljöfarlig verksamhet väljas sådan plats att ändamålet kan vinnas med minsta intrång och olägenhet utan oskälig kostnad. Vidare gäller att den som utövar eller ämnar utöva verksamheten skall vidta de skyddsåtgärder, tåla den begränsning av verksamheten och iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa olägenhet. Koncessionsnämnden för miljöskydd kan på ansökan av den som utövar eller ämnar utöva miljöfarlig verksamhet lämna tillstånd till verksamheten efter prövning enligt lagen. I tillståndsbeslut skall anges de villkor som skall gälla.

I miljöskyddskungörelsen (1969:388) som har utfärdats med stöd av miljöskyddslagen anges vissa slag av fabriker och andra inrättningar som inte får anläggas eller på visst sätt ändras utan tillstånd av koncessionsnämnden och vissa slag av avloppsvatten som inte får släppas ut utan sådant tillstånd. Statens naturvårdsverk eller länsstyrelse kan dock medge undantag, s. k. dispens, från denna förprövningsskyldighet. Också i samband med beslut om dispens anges de villkor som skall gälla för verksamheten.

Ett tillståndsbeslut enligt miljöskyddslagen ger företagaren viss trygghet mot ingripande i efterhand. Sålunda kan ett meddelat tillstånd återkallas helt endast för det fall att i beslutet angivet villkor har i väsentlig mån åsidosatts. I regel kan villkor i ett tillståndsbeslut inte skärpas förrän tio år har förflutit från det beslutet vann laga kraft.

Ett dispensbeslut utgör däremot inte hinder mot ett ingripande. Talan får inte föras mot sådant beslut.

Miljöskyddslagen innehåller vidare bl. a. bestämmelser om ersättning för olägenhet som orsakas genom miljöfarlig verksamhet, tillsyn till skydd mot sådan verksamhet, om den kan medföra fara för allmänna intressen, samt bestämmelser om ansvar, handräckning och besvär.

Krav på ändringar i miljöskyddslagstiftningen har vid flera tillfällen framförts från skilda håll, bl. a. från riksdagen. Hösten 1974 uttalade sålunda jordbruksutskottet med anledning av en motion att starka skäl förelåg att tillståndsplikt enligt miljöskyddslagen infördes beträffande flygplatser och vägar som kunde medföra miljöstörningar av väsentlig betydelse. Enligt

utskottets mening torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare bestämma förprövningsskyldighetens omfattning. Riksdagen beslöt ge Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört (mot. 1974:326, JoU 1974:45, rskr 1974:405).

Även i andra avseenden har framförts önskemål om ändringar i miljöskyddslagstiftningen bl. a. från myndigheter som har prövnings- eller tillsynsuppgifter enligt miljöskyddslagen eller från andra organ. Sålunda har koncessionsnämnden och fiskeristyrelsen föreslagit införande av bestämmelser till skydd för allmänna och enskilda fiskeintressen.

I detta sammanhang kan också nämnas att riksdagen våren 1975 biföll en reservation i jordbruksutskottet i vilken hemställdes att regeringen snarast skulle tillsätta en utredning för att överväga frågan om bullernormer m. m. närmast avseende bullerstörningar såvitt gäller den yttre miljön inom områden som inte är eller kan tänkas bli tillfredsställande täckta genom pågående utredningsarbete och tillsynsverksamhet (mot. 1975:869, JoU 1975:7, rskr 1975:84).

När miljöskyddslagen trädde i kraft den 1 juli 1969 saknades erfarenheter av en samlad lagstiftning till skydd för vår yttre livsmiljö mot föroreningar och störningar av olika slag. Under de år som lagen har varit i kraft har samhällets syn på miljöskyddet skärpts. Vidare har som nyss nämnts vissa förslag till ändringar i miljöskyddslagstiftningen numera förts fram. Jag anser därför att tiden nu är inne för en översyn av lagstiftningen. Särskilda sakkunniga bör tillkallas för ändamålet.

Mot bakgrund av erfarenheterna av miljöskyddslagens tillämpning bör de sakkunniga överväga vilka förändringar av denna lagstiftning som behöver göras för att ytterligare förbättra samhällets möjligheter att ingripa mot och kontrollera miljöfarlig verksamhet. De sakkunniga bör därvid överväga i vad mån den skärpning av samhällets syn på miljöskyddsfrågor som ägt rum sedan lagens tillkomst bör föranleda en utvidgning av förprövningsskyldigheten eller komma till uttryck i tillåtlighetsreglerna eller i andra bestämmelser i lagen. De sakkunniga bör vidare bl. a. utreda de problem som har aktualiserats genom nyssnämnda riksdagsbeslut angående tillståndsprövning av flygplatser och vägar.

Vid tillämpningen av miljöskyddslagen kan vissa samordningsproblem uppkomma i förhållande till annan lagstiftning t. ex. hälsovårds-, byggnads-, väg-, luftfarts- och vattenlagstiftningen. De sakkunniga bör närmare undersöka hithörande frågor och föreslå de lagändringar som kan behövas. Som exempel på samordningsfrågor kan nämnas att tippning av fasta ämnen i vattenområde f. n. kan bedömas enligt såväl miljöskyddslagen som vattenlagen. När det gäller frågan om skydd mot förorening av grundvatten finns vissa regler i vattenlagen. Miljöskyddslagen innehåller inga uttryckliga bestämmelser i dessa avseenden. I frågor om tillstånd enligt miljöskyddslagen har emellertid enligt praxis det sökta företagets inverkan på grundvattenförhållandena beaktats. Andra frågor som de sakkunniga bör behandla i detta sammanhang är hälsovårdsnämndens tillsynsuppgifter inom ramen för miljöskyddslagstiftningen.

Efter miljöskyddslagens ikraftträdande har Sverige undertecknat flera internationella överenskommelser på det yttre miljöskyddets område. De sakkunniga bör gå igenom dessa och undersöka i vad mån de ger anledning till lagändringar.

Lämpligheten av att i fortsättningen behålla flera olika prövningsformer har ifrågasatts. De sakkunniga bör undersöka om det numera finns skäl att

ersätta prövningsformerna koncession och dispens med ett enhetligt tillståndsbegrepp. De sakkunniga bör i detta sammanhang beakta behovet av att miljöskyddslagens tillsynsbestämmelser på ett ändamålsenligt sätt samordnas med reglerna om tillståndsprövning och kompletterar dessa. De organisatoriska konsekvenserna av eventuella förändringar när det gäller tillståndsprövningen bör också belysas.

För tillståndsprövningen i miljöskyddsärenden är det nödvändigt för prövningsmyndigheterna att ha tillgång till ett tillfredsställande beslutsunderlag i fråga om bl. a. miljöeffekterna av den aktuella verksamheten samt rörande bästa möjliga metoder att motverka skadliga effekter av verksamheten. De sakkunniga bör, bl. a. mot bakgrund av utländska erfarenheter, överväga om det kan finnas skäl att ålägga den som bedriver eller avser att bedriva miljöfarlig verksamhet att i större utsträckning än f. n. svara för att sådant underlag ställs till de beslutande myndigheternas förfogande.

De sakkunniga bör vidare pröva behovet av regler om skyldighet för den som utövar eller utövat miljöfarlig verksamhet att svara för återställande av t. ex. skadade vattenområden.

I anslutning till den översyn av miljöskyddslagstiftningen som jag nu har berört bör de sakkunniga också pröva behovet av ytterligare åtgärder för att komma till rätta med bullerstörningar. Jag vill i detta sammanhang erinra om det utredningsarbete som har genomförts rörande trafikbuller och buller på arbetsplatsen. Hithörande frågor övervägs inom resp. departement. Därutöver finns emellertid områden för vilka behovet av lagstiftningsåtgärder – däri inbegripet utarbetandet av anvisningar och riktvärden – bör utredas. Mot denna bakgrund bör de sakkunniga lägga fram de förslag – eventuellt om en utvidgning av miljöskyddslagens nuvarande tillämpningsområde – som behövs för att få till stånd en effektiv reglering av detta buller. De sakkunniga bör därvid självfallet beakta det lagstiftningsarbete rörande bullerproblem som pågår i övrigt.

De sakkunniga bör vara oförhindrade att pröva också andra frågor än dem jag här har berört som har samband med tillämpningen av miljöskyddslagen.

De sakkunniga bör samråda med övriga utredningar som behandlar frågor av betydelse i sammanhanget t. ex. vattenlagsutredningen (Ju 1969:58), utredningen (Jo 1971:08) om kostnaderna för miljövården, utredningen (S 1974:08) angående översyn av hälsovårdsstadgan och decentraliseringsutredningen (Kn 1975:01).

De sakkunniga bör arbeta skyndsamt. Förslag bör redovisas senast den 1 juli 1978.

6. Karantänsverksamheten för djur

Beslut vid regeringssammanträde 1976-06-23.

Departementschefen, statsrådet Lundkvist, anför.

Bestämmelser som reglerar införsel av levande djur till Sverige finns i veterinära införselkungörelsen (1958:551). Syftet med bestämmelserna är i första hand att förhindra att smittsamma djursjukdomar förs in till Sverige. Lantbruksstyrelsen, som är tillsynsmyndighet, kan vid meddelande av tillstånd till införsel av djur föreskriva de villkor som styrelsen finner

nödvändiga. I ett stort antal fall är det därvid nödvändigt att föreskriva att djur skall förvaras i karantän under viss tid. Varje införsel bedöms med hänsyn till det aktuella sjukdomsläget i ursprungslandet. Styrelsen hålls fortlöpande underrättad om detta genom meddelanden dels direkt från olika länder, dels via byrån för smittsamma husdjurssjukdomar i Paris (OIE).

I korthet innebär tillämpningen av karantänsbestämmelserna att hästar som förs in från länder utanför Europa skall förvaras i karantän, medan detta i regel inte behövs för hästar från europeiska länder. Idisslare, svin, pälsdjur samt fjärderfä och andra fåglar måste som regel förvaras i karantän, dock inte om de införs från Norge eller Finland. Hundar och katter från rabiesfria länder behöver inte hållas i karantän, medan karantänstiden för sådana djur från andra länder är fyra månader.

Permanenta, offentliga karantänslokaler för djur finns i Göteborg, Helsingborg, Malmö och Sala. Karantänen i Sala är privatägd medan de övriga har resp. kommun som huvudman. Av olika skäl kan alla slags djur inte tas emot av varje karantänsinrättning. Således tar man i Göteborg ogärna emot kor, i Helsingborg inte fåglar och i Malmö inte hundar eller fåglar. Karantänen i Sala är avsedd enbart för hundar. Vid import av större antal burfåglar, nötkreatur, svin, pälsdjur och fjärderfä sker karantänsförvaring oftast i av importören iordningställda lokaler, som efter besiktning av länsveterinären kunnat godkännas av lantbruksstyrelsen.

Dåvarande chefen för jordbruksdepartementet tillkallade år 1965 efter framställning från veterinärstyrelsen en utredningsman för att se över karantänsväsendet för djur. Utredningsmannen fann att kommunerna fortfarande borde vara huvudmän för karantänerna. Statligt stöd för verksamheten föreslogs utgå till kommun för ny- eller ombyggnad av karantänsanläggning i form av ränte- och amorteringsfritt lån på 75 % av anläggningskostnaden.

Utredningsförslaget föranledde Kungl. Maj:t att uppdra åt statens förhandlingsnämnd att genom förhandlingar med huvudmännen för djurkarantänerna finna en ändamålsenlig lösning av investeringsproblemen vid ny- eller ombyggnad av karantän. Målet var att karantänsverksamheten för djur även fortsättningsvis skulle bedrivas under kommunalt huvudmannaskap. Fråga om statligt finansiellt stöd fick prövas i de enskilda fallen. Förhandlingarna ledde inte till något resultat och på hemställan av förhandlingsnämnden återkallades uppdraget i november 1969.

Hamnstyrelsen i Helsingborg har hos regeringen hemställt om statsbidrag för att täcka underskottet i driften av karantänsanstalten i kommunen. Riksrevisionsverket och lantbruksstyrelsen har yttrat sig över framställningen. Enligt riksrevisionsverkets mening föreligger det behov av att klarlägga de frågor som sammanhänger med ansvar för, samt omfattning, lokalisering och finansiering av karantänsverksamheten. Lantbruksstyrelsen betraktar karantänssituationen i landet som allvarlig och risken för illegal införsel av hundar som överhängande. Det är därför enligt styrelsen motiverat med ett ökat statligt engagemang för karantänsanstalterna. Styrelsen tillstyrker i princip framställningen.

Vidare har kommunstyrelserna i Göteborg, Helsingborg och Malmö i gemensam skrivelse framhållit att de tre karantänerna i dessa kommuner går med förlust som för år 1976 sammanlagt beräknas överstiga 400 000 kr. Bl. a. risken för smuggling av djur gör att det inte bedöms möjligt att höja avgifterna till den nivå som ger full kostnadstäckning. Dessutom framhålls att majoriteten av karantänernas kunder inte hör hemma i den kommun där karantänen ligger och att karantänsverksamheten måste ses som ett riksin-

tresse. Kommunstyrelserna hemställer därför att staten snarast tar över huvudmannaskapet för karantänsverksamheten.

Enligt min mening är det angeläget att frågan om karantänsverksamheten för djur närmare utreds. En särskild utredare bör tillkallas för detta ändamål.

I utredningsarbetet bör frågor om omfattningen, lokaliseringen, huvudmannaskapet och finansieringen av karantänsverksamheten tas upp. I fråga om finansieringen bör i första hand prövas på vilka sätt – utöver de av enskilda djurägare erlagda karantänsavgifterna – olika djurägarkollektiv kan stå för kostnaderna. Utredningen bör bedrivas skyndsamt.

7. Förvaltningen av fjällägenheter m. m. inom renskötselområdet

Beslut vid regeringssammanträde 1976-06-23.

Departementschefen, statsrådet Lundkvist, anför.

Fastighetsförhållandena i de inre delarna av Norrland ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen i Jämtland skiljer sig mycket från vad som gäller inom landet i övrigt. I betydande utsträckning ägs marken av staten. Ett annat särdrag är den särskilda rätt till renskötsel som enligt rennäringslagen (1971:437) tillkommer de renskötande samerna. Områdena är också i allmänhet mycket glest befolkade.

Vid förvaltningen av de områden som tillhör staten har myndigheterna varit mycket restriktiva när det gällt att överlåta mark med äganderätt. När mark har behövts för bosättning, jordbruk eller andra ändamål har upplåtelsen därför i regel skett genom arrende.

F. n. finns ca 250 arrenden inom de nämnda områdena. Flertalet är att anse som jordbruksarrenden. Vidare finns ca 500 upplåtelser som avser rätt för renskötande same att på området uppföra eller behålla eget bostadshus, i fortsättningen kallade fjällägenheter. Dispositionsrätten till dessa fjällägenheter grundar sig i regel på avtal med staten, varigenom rätten utan vederlag upplåts tills vidare eller på innehavarens livstid.

Eftersom det jordbruk med binäringar som bedrivs ovanför odlingsgränsen i allmänhet ger sina utövare en osäker bärgning, har staten sedan lång tid tillbaka på olika sätt lämnat visst ekonomiskt stöd till lägenhetsinnehavarna genom det under nionde huvudtiteln upptagna anslaget Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m. Även om de flesta arrendeupplåtelserna från början gjordes för jordbruksändamål går det i dag knappast att bedriva ett lönsamt jordbruk på dessa arrendeställen. Många jordbruk har också av denna anledning lagts ned. Det finns emellertid andra skäl som talar för att det åtminstone på en del av arrendeställena bör finnas en fast bosättning också i framtiden. Det kan således både för renskötselns utövare och för jägare, fiskare och andra som färdas inom området vara av betydelse att där finns en viss fast bosättning. Detsamma kan också gälla för turismen, naturvården och fjällräddningen. I de fall fast bosättning är möjlig och nyttjanderättshavarna är villiga att bo kvar, bör hinder inte resas för fortsatt bosättning. Frågan om förvaltningen av dessa arrendeställen och av fjällägenheterna bör därför nu närmare utredas. Uppdraget bör anförtros en kommitté.

Många av de nuvarande nyttjanderättshavarna har ansökt om att mot

ersättning få sin nyttjanderätt förvandlad till äganderätt. Sådana ansökningar har bifallits endast i undantagsfall. Det bör undersökas om det i vissa fall finns skäl att tillförsäkra nyttjanderättshavarna en starkare besittningsrätt än hittills. När det gäller sådana arrendeställen och fjällägenheter som har bra vägförbindelser och som har förutsättningar att bestå på längre sikt, exempelvis som jordbruk, lanthandel eller anläggning för turism, kan det alltså finnas skäl att ge innehavaren en från juridisk synpunkt tillfredsställande besittningsrätt till marken.

Andra arrendeställen har genom inträffade förändringar förlorat förutsättningarna för att bestå för framtiden med oförändrat syfte. Att i så fall överföra stället i innehavarnas besittning skulle kunna leda till inte önskvärda förhållanden bl. a. med hänsyn till renskötselns, naturvårdens och friluftslivets intressen. Om innehavaren bor på stället endast en mindre del av året synes sålunda en nedläggning eller ett överförande av nyttjanderätten till ny innehavare vara en riktigare lösning. I varje fall bör statligt stöd inte utgå i sådana fall. Ibland kan allmänna intressen motivera ett fortsatt bestånd. Naturvårds- och rekreationssynpunkter kan sålunda tala för att arrendestället med byggnader bevaras. I sådana fall bör vederbörande kommun träda in som huvudman för anläggningen. Givetvis bör också de renskötande samernas bostadsbehov beaktas liksom önskvärdheten av en samisk bosättning inom renskötselområdet. Kommittén bör i dessa hänseenden samråda med berörda myndigheter.

Kommittén bör i överensstämmelse med vad jag nu har sagt föreslå riktlinjer för den fortsatta användningen och förvaltningen av staten tillhöriga lägenheter ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen i Jämtland.

Såvitt möjligt bör för varje lägenhet eller grupp av lägenheter anges hur de för framtiden skall behandlas. Sålunda bör anges vilka som bör tillförsäkras en starkare besittningsrätt än hittills, vilka som bör läggas ned och för vilka som oförändrade villkor bör gälla. I det först nämnda fallet bör såväl användningssätt som dispositionsform övervägas.

Möjligheten till upplåtelse med tomträtt bör övervägas och förslag lämnas till normer för överlåtelsevillkor. För de arrendelägenheter som skall bestå, bör övervägas om statens stöd bör utgå enligt samma grunder som hittills.

Utredningsarbetet bör kunna redovisas i etapper.

8. Ändrad reglering av Hjälmaren

Beslut vid regeringssammanträde 1976-10-21.

Departementschefen, statsrådet Dahlgren, anför.

Nuvarande bestämmelser för reglering av Hjälmaren tillkom i samband med den sänkning av sjön som Hjälmarens och Kvismarens sjösänkningsbolag genomförde under åren 1877–1888. Regleringsbestämmelserna finns närmare angivna dels i arbetsplan för sjösänkningsföretaget fastställd av Kungl. Maj:t år 1877, dels i instruktion från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen utfärdad år 1888. Vidare har bestämmelser rörande driften av vattenkraftverken i Hjälmare kanal meddelats i dom av Högsta domstolen år 1906. Bestämmelser om driften av vattenkraftverken i Eskilstunaån finns i Kungl. Maj:ts nyssnämnda beslut.

Enligt bestämmelserna får vattenytan i Hjälmaren inte stiga högre än vad som motsvarar + 22,22 meter över havet och inte sjunka lägre än till + 21,62 meter. Vattenstånden mäts vid Notholmen vid Hjälmare kanals inlopp från Hjälmaren. Det har emellertid i praktiken visat sig omöjligt att hålla de fastställda regleringsgränserna. Dämningsgränsen har sålunda överskridits vid flera tillfällen och sänkningsgränsen har underskridits, ibland under långa perioder. Särskilt under de senaste åren har tillrinningen varit låg, vilket har medfört lågt vattenstånd under mycket långa tidsperioder. Under innevarande år har vattenståndet alltsedan maj månad legat avsevärt under sänkningsgränsen trots att tappningen i Eskilstunaån har varit den lägsta tillåtna och att ingen tappning för kraftändamål har skett i Hjälmare kanal under tiden juni till mitten av oktober.

Vid vattenstånd redan över + 22,00 meter uppkommer på våren och under sommaren besvär för en del av de marker som torrlades genom sjösänkningen och som inte är invallade. Vid mycket höga vattenstånd drabbas större markområden och i viss omfattning även invallade områden.

Vid låga vattenstånd uppstår svårigheter för färjtrafiken till Vinön och för yrkesfisket. Fiskens reproduktionslokaler kan skadas. Hjälmaren och dess stränder är en mycket värdefull miljö som utnyttjas för friluftsliv och rekreation. Sjöns betydelse i detta avseende har ökat under senare år. Båtsporten och fritidsfisket liksom yrkesfisket drabbas emellertid genom att farlederna vid låga vattenstånd blir för grunda och framkomligheten begränsad. Landskapsbilden förfulas. Inte minst i Hemfjärden intill Örebro är förändringarna påtagliga.

Vissa frågor rörande regleringen av Hjälmaren har nyligen varit föremål för utredning. År 1972 tillkallade dåvarande chefen för jordbruksdepartementet en sakkunnig med uppdrag att lägga fram förslag om omorganisation av administrationen av Hjälmarens reglering. År 1974 redovisade den sakkunniga sina överväganden i betänkandet (Ds Jo 1974:3) Utredning om administrationen av Hjälmarens reglering. Han fann att det bl. a. från vattenrättslig synpunkt skulle vara mindre lämpligt att då bilda en ny organisation för ändamålet. Statsmakternas ställningstagande till de förslag vattenlagsutredningen hade lagt fram eller kunde komma att lägga fram borde avvaktas. Den sakkunnige föreslog i stället bl. a. att de fem kommunerna kring sjön och kraftverksföretagen i Eskilstunaån tills vidare skulle ekonomiskt stödja den för regleringen ansvariga organisationen, dvs. Hjälmarens och Kvismarens sjösänkningsbolag. De nämnda intressenterna beslöt år 1974 att tills vidare bidraga med sammanlagt 85 % av sjösänkningsbolagets driftsutgifter.

I skrivelse den 3 juni 1976 har länsstyrelserna i Södermanlands, Örebro och Västmanlands län hemställt att regeringen låter utreda förutsättningarna för en ändring av regleringsbestämmelserna för Hjälmaren.

Gällande regleringsbestämmelser tillkom som har nämnts för snart hundra år sedan. Den ringa vattenståndsamplituden för regleringen har medfört stora problem. Samhällsutvecklingen har vidare inneburit att en förändrad intressesituation har inträtt vad Hjälmarens reglering beträffar. Berörda kommuner och kraftverksbolag bidrar därför i dag till driftskostnaderna för sjösänkningsbolaget. Enligt min mening bör en särskild utredare tillkallas för att pröva förutsättningarna för en reglering av Hjälmaren som bättre än den nu gällande tillgodoser de skilda intressen som är förenade med sjöns nyttjande. Utredaren bör bl. a. undersöka vilken lägsta vattenföring som kan tillåtas i Eskilstunaån och i Hjälmare kanal samt vilka åtgärder som krävs för att öka

avbördningsförmågan i Eskilstunaån. En höjning av dämningsgränsen skulle öka möjligheterna att nå bättre förhållanden i sjön. Utredaren bör studera vad en höjning av dämningsgränsen skulle innebära för bl. a. jordbruket och skogsbruket och vilka åtgärder som krävs för att vid en sådan höjning skydda jordbruksmark och skogsmark. Möjligheterna att på ett ändamålsenligt sätt använda magasin i bl. a. Svartån i en vattenhushållningsplan för Hjälmaren bör även undersökas.

Utredningsarbetet bör även omfatta bedömning av framtida behov av vatten inom området kring Hjälmaren för kommuner och industrier samt för kraftproduktion, bevattning m. m. Möjligheterna att göra bättre prognoser med avseende på tillrinningen till sjön bör undersökas i samarbete med Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut. Utredningen bör vidare samråda med länsstyrelserna och kommunerna kring Hjälmaren och beakta vad som kommer fram vid den planering för ett ändamålsenligt nyttjande av områdena kring sjön för bl. a. naturvårds- och friluftsändamål som bedrivs bl. a. inom ramen för den fysiska riksplaneringen. Regeringen har lagt fram förslag till lag om vattenförbund (prop. 1975/76:215) att träda i kraft den 1 januari 1977. Utredaren bör undersöka om förutsättningar nu finns att åstadkomma en ny organisation för administrationen av Hjälmarens reglering. Denna fråga bör behandlas med förtur.

Utredningsarbetet bör bedrivas i sådan takt att förslag kan läggas fram senast under våren 1978.

Handelsdepartementet

1. Tilläggsuppdrag till tobaksreklamutredningen

Beslut vid regeringssammanträde 1976-02-12.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Lidbom, anför.

Med stöd av bemyndigande den 20 december 1974 tillkallade dåvarande chefen för handelsdepartementet en sakkunnig (tobaksreklamutredningen H 1974:06) att utreda bl. a. frågan om lämpliga former för införande av förbud mot tobaksreklam.

Alkoholpolitiska utredningen (Fi 1963:33) har i betänkandet (SOU 1974:90–93) Alkoholpolitik föreslagit förbud mot reklam och andra åtgärder för marknadsföring av alkoholdrycker. Förslaget har under remissbehandlingen avstyrkts eller föranlett erinringar från ett stort antal remissinstanser. Vid remissbehandlingen har också framförts förslag om att frågan om reklamförbud för alkoholdrycker samordnas med tobaksreklamutredningens arbete.

Som har framhållits vid remissbehandlingen är frågorna avseende alkoholreklam av samma karaktär som motsvarande frågor beträffande tobaksreklam. Efter samråd med cheferna för social- och finansdepartementen vill jag därför förorda att en samordnad bedömning av dessa frågor kommer till stånd och att detta uppdrag lämnas åt tobaksreklamutredningen.

På grund av det anförda hemställer jag att regeringen utvidgar tobaksreklamutredningens uppdrag att även gälla frågan om alkoholreklam.

2. Utredning om insamlingar

Beslut vid regeringssammanträde 1976-03-04.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Lidbom, anför.

I vårt land förekommer en relativt omfattande verksamhet för att samla in pengar eller varor för i första hand humanitära, religiösa och politiska ändamål.

Såväl privatpersoner som organisationer kan stå som initiativtagare till en insamling. Ofta arrangeras insamlingar av stora permanenta organisationer. Det kan gälla regelbundet återkommande insamlingar som har planerats långt i förväg och insamlingar av mer spontan karaktär. Ett stort antal insamlingar är av mindre omfattning och har lokal anknytning.

Insamlingsverksamhet kan bedrivas på flera olika sätt. En vanligt förekommande form av penninginsamling är vädjanden till allmänheten om att sätta in pengar på visst bank- eller postgirokonto. Andra former av penninginsamling är kollekt i kyrkor och bössinsamlingar. Varuinsamlingar sker vanligtvis genom uppsamling av papper, kläder och textilier i bostadsområden. Ofta förekommer insamlingar bland föreningsmedlemmar, varvid de insamlade medlen bidrar till finansieringen av föreningens verksamhet. Ett inte obetydligt antal föreningar torde i större eller mindre utsträckning vara ekonomiskt beroende av insamlade medel.

Många av de organisationer som anordnar insamlingar bedriver också en omfattande service- och säljverksamhet. En vanlig form är försäljning av medlemmars alster. Prissättningen är då ofta sådan att försäljningen kan sägas innefatta ett inslag av insamlingsverksamhet. Gränsen mellan insamlingsverksamhet och affärsverksamhet är i sådana fall oklar.

Någon särskild rättslig reglering av insamlingsverksamheten förekommer inte. Alla medborgare har således möjlighet att starta en insamling för vilket ändamål som helst utan någon offentlig insyn och kontroll. Det kan här nämnas att lagen (1970:412) om otillbörlig marknadsföring inte är tillämplig på renodlad insamlingsverksamhet. Inte heller den nya marknadsföringslagen (1975:1418), som skall ersätta lagen om otillbörlig marknadsföring, kan tillämpas på sådan verksamhet.

En viss kontroll av insamlingsverksamheten utövas genom Näringslivets granskningsnämnd för gåvor och understödsannonser. Syftet med granskningsnämndens kontroll är att tillse att insamlade medel kommer insamlingsändamålet till godo med så små avbränningar som möjligt. Nämnden disponerar alla post- och bankgirokonton på 90 00 00-serien (s. k. kontrollgirokonton) och upplåter rätt att disponera dessa konton till organisationer som är beredda att bedriva insamlingar i enlighet med nämndens stadgar och anvisningar. I första hand söker man hjälpa kontoinnehavare till rätta med råd och anvisningar. Insamlare, som uppvisar alltför stora avbränningar och en icke godtagbar redovisning eller som använder metoder vilka nämnden anser otillbörliga, kan fråntas rätten att använda kontrollgirokonto.

Konsumentombudsmannen (KO) har i en skrivelse till justitiedepartementet den 21 februari 1973 anfört att det är otillfredsställande att insamlingsverksamhet i allmänhet får bedrivas utan någon som helst offentlig insyn eller kontroll och att det saknas effektiva möjligheter att stoppa missbruk i samband med insamlingar. KO menar att det finns goda skäl att anta att kommersiella intressen inte sällan tillskansar sig avsevärda vinster genom att arbeta under välgörenhetens täckmantel. Den övervakning och kontroll av insamlingar som är påkallad från allmän synpunkt bör vara en uppgift för det allmänna. KO föreslår en utredning om omfattningen av och formerna för insamlingsverksamhet med uppgivet välgörande eller allmännyttigt syfte.

I en motion vid 1972 års riksdag föreslogs att bestämmelserna för de s. k. 90 00 00-kontona skulle ses över, med syfte att kontotilldelningen skulle övertas av poststyrelsen. Riksdagen avslog motionärernas förslag (mot. 1972:1329, NU 1972:21). År 1974 behandlade riksdagen en motion där förslaget om att överföra kontrollen av offentliga insamlingar från Näringslivets granskningsnämnd till ett offentligt organ åter väcktes. Näringsutskottet förutsatte att de frågor som KO hade tagit upp i sin skrivelse blev föremål för fortsatta övervägande inom Kungl. Maj:ts kansli. I samband därmed skulle också frågan om hur kontrollgirosystemet bör vara organiserat naturligen aktualiseras. Riksdagen anslöt sig till utskottets mening (mot. 1974:861, NU 1974:43, rskr 1974:311). År 1975 avslog riksdagen en motion om att vissa rättssubjekt – däribland stiftelser och organisationer med välgörande syfte – inte skulle kunna bli föremål för ingripande enligt lagen om otillbörlig marknadsföring (mot. 1975:625, NU 1975/76:14, rskr 1975/76:108).

Med hänsyn till de oklara och ofullständiga uppgifter som föreligger beträffande insamlingsverksamhet och de krav på offentlig insyn och kontroll som i olika sammanhang har framkommit under senare år förordar jag att en

sakkunnig nu tillkallas för att göra en översyn av insamlingsverksamheten.

Uppdraget bör begränsas till de insamlingar som vänder sig till allmänheten. Utredningsuppdraget bör således inte omfatta exempelvis den insamlingsverksamhet som bedrivs internt inom föreningar och organisationer av olika slag. Den sakkunniges översyn bör avse såväl penninginsamling som annan typ av insamling. Enligt min mening är det angeläget att en samlad genomgång av den insamlingsverksamhet som vänder sig till allmänheten nu kommer till stånd. Jag anser därför att även insamlingar av kläder, textilier och andra liknande varuinsamlingar bör ingå i den sakkunniges översyn. Med hänsyn till att riksdagen har fattat beslut om att kommunerna skall bära ansvaret för insamlandet av tidningar från hushållen (rskr 1975:161) bör dock pappersinsamling i princip undantas från den sakkunniges arbete. Kollekt som upptas inom svenska kyrkan är föremål för särskild reglering genom kungörelsen (1953:739) angående kollekter och bör därför också i princip undantas från utredningsuppdraget.

Det är angeläget att den sakkunnige gör en allmän och översiktlig kartläggning av insamlingsverksamhetens omfattning, struktur och utveckling. Den sakkunnige bör därvid belysa vilka typer av organisationer som regelbundet anordnar insamlingar. En viktig uppgift blir att i stora drag klarlägga den ekonomiska betydelse som insamlingarna har för dessa organisationer.

En annan viktig fråga inom ramen för utredningsuppdraget är förhållandet mellan å ena sidan de totala kostnader som uppstår i samband med en insamling och å andra sidan de insamlade medlen. Av intresse i detta sammanhang är bl. a. om insamlingar i allmänhet ger det ekonomiska utfall som anordnaren ursprungligen har förväntat sig.

Genom utredningen bör också klarläggas vilka metoder som vanligen används i samband med insamlingsverksamhet. Om den sakkunnige finner att fristående företag med kommersiella intressen i någon nämnvärd utsträckning medverkar vid insamlingar är det av vikt att omfattningen och karaktären av en sådan medverkan kartläggs.

Med denna kartläggning av insamlingsverksamheten som utgångspunkt bör den sakkunnige överväga behovet av samhälleliga åtgärder på detta område. Vägledande vid dessa överväganden bör vara att allmänheten har ett berättigat intresse av att insamlingar sker under ordnade förhållanden och att de insamlade medlen används för uppgivet ändamål. Även allmänhetens intresse av att verksamheten bedrivs i korrekta former måste beaktas. Jag vill erinra om att riksdagens näringsutskott har framhållit att i insamlingsverksamheten bör tillämpas en standard av principiellt sett samma kvalitet som numera krävs i fråga om marknadsföring (NU 1972:21 och 1975/76:14).

Skulle den sakkunnige komma fram till att en offentlig insyn i och kontroll av insamlingsverksamheten bör komma till stånd, är det angeläget att de principer som bör gälla för en sådan insyn och kontroll anges. Jag vill understryka att möjligheten att anordna insamlingar för olika ändamål skall ses som en allmän rättighet som inte bör begränsas. Ett krav på tillstånd för att anordna insamlingar bör därför inte införas. Däremot kan man tänka sig att införa någon form av auktorisation eller godkännande av insamlare, vilket kunde vara till allmänhetens vägledning när det gäller att bedöma om man vill medverka vid en insamling. Indirekt skulle ett sådant system kunna leda till att eventuella oegentligheter i samband med insamlingar försvinner.

Den sakkunnige bör pröva lämpligheten av att en offentlig kontroll

begränsas exempelvis till sådana insamlingar som anordnas för vissa ändamål och som är av viss omfattning.

Med hänsyn till de likheter som föreligger mellan insamlingsverksamhet och lotteriverksamhet bör den sakkunnige under arbetets gång samråda med 1972 års lotteriutredning (H 1972:03). Samråd bör också ske med utredningen (H 1974:04) rörande översyn av skrothandelsförordningen.

3. Tilläggsdirektiv till organisationskommittén för konsumentverket

Beslut vid regeringssammanträde 1976-03-04.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Lidbom, anför.

Riksdagen har tidigare vid innevarande riksmöte beslutat att konsumentombudsmannen (KO) och konsumentverket skall föras samman till en myndighet, som skall kallas konsumentverket. Chefen för verket skall också vara konsumentombudsman (prop. 1975/76:34, NU 1975/76:14, rskr 1975/76:108). Särskilda sakkunniga har tillkallats att ingå i en organisationskommitté (H 1975:07) med uppdrag att utarbeta förslag rörande den närmare organisationen av konsumentverket m. m. från och med den 1 juli 1976. De sakkunniga har antagit namnet organisationskommittén för konsumentverket.

Kommittén har i betänkandet (Ds H 1976:2) Organisation av nya konsumentverket lämnat förslag till organisation av och resurser för den nya myndigheten. Regeringen har tidigare denna dag på min föredragning beslutat om en proposition till riksdagen på grundval av kommitténs förslag i dessa delar. I propositionen uttalas att visst administrativt arbete för det nya verket är av sådan art att det bör påbörjas redan innan riksdagen har meddelat sitt beslut med anledning av propositionen. Jag återkommer nu till denna fråga.

Verksamhetsplaneringen för budgetåret 1976/77 och anslagsframställningen för budgetåret 1977/78 bör förberedas tidigt. Det bör ankomma på organisationskommittén för konsumentverket att svara för dessa förberedelser.

Det är angeläget att allmänheten och andra berörda parter informeras om det nya konsumentverket och dess verksamhet. Organisationskommittén bör svara för att sådan information lämnas. Samråd bör härvid ske med nämnden för samhällsinformation. Jag förordar också att kommittén får ansvar för att berörd personal på lämpligt sätt förbereds för den nya verksamheten.

I den tidigare i dag beslutade propositionen uttalas att statens avtalsverk avses få det förhandlingsuppdrag rörande avtalsbara anställnings- och arbetsvillkor hos det nya verket som behövs. Organisationskommittén bör bemyndigas att, sedan avtal har träffats mellan avtalsverket och berörda huvudorganisationer och regeringen har fastställt personalförteckning för det nya konsumentverket, tillsätta tjänster hos verket i högst lönegrad F 21/22 fr. o. m. den 1 juli 1976.

Utöver de uppgifter som jag nu har angett kan det under arbetets gång visa sig nödvändigt att vidta andra åtgärder. Kommittén bör därför bemyndigas att vidta de förberedande åtgärder i övrigt, som föranleds av omorganisationen.

Kommitténs arbete bör upphöra med utgången av juni 1976. Tillsättnings- eller andra ärenden som då inte har slutbehandlats bör överlämnas till det nya konsumentverket för vidare handläggning.

4. Översyn av reklamationsförfarandet i konsumenttvister m. m.

Beslut vid regeringssammanträde 1976-03-25.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Lidbom, anför.

Konsumentpolitikens uppgift är att stödja konsumenterna och förbättra deras ställning på marknaden. I detta syfte har regeringen under senare år bl. a. tagit initiativ till näringsrättslig och civilrättslig lagstiftning.

Den näringsrättsliga lagstiftningen syftar till att stärka hela konsumentkollektivets ställning. Bland lagarna på området märks främst lagen (1971:112) om förbud mot oskäliga avtalsvillkor och den nya marknadsföringslagen (1975:1418).

Den civilrättsliga lagstiftningen är direkt inriktad på att stärka enskilda konsumenters ställning i förhållande till näringsidkare och ger anvisningar om hur tvister skall lösas. Hit hör lagen (1971:238) om hemförsäljning m. m., konsumentköplagen (1973:877) om den nya s. k. generalklausul som regeringen föreslagit (prop. 1975/76:81). Inom justitiedepartementet bereds frågan om lagstiftning om konsumentkrediter på grundval av kreditköpkommitténs betänkande (SOU 1975:63). Flera andra utredningar arbetar med civilrättsliga frågor som rör konsumenterna. Köplagsutredningen (Ju 1963:51) är sysselsatt med en översyn av den allmänna köplagen. Konsumenttjänstutredningen (Ju 1972:07) kommer snart med ett förslag till konsumentskyddslagstiftning på serviceområdet. Hemförsäljningskommittén (Ju 1973:10) ser över hemförsäljningslagen och undersöker dessutom möjligheterna att införa tvingande bestämmelser om öppet köp. Försäkringsrättskommittén (Ju 1974:09) är inriktad på att stärka enskilda försäkringstagares ställning. Småhusköpkommittén (Ju 1975:02) skall bl. a. söka åstadkomma ett förbättrat konsumentskydd vid förvärv av småhus.

Som ett led i konsumentpolitiken har statsmakterna också inrättat olika myndigheter för att ta till vara konsumenternas intressen. Hit hör främst konsumentverket, konsumentombudsmannen och marknadsdomstolen. Statsmakterna beslutade förra året att föra samman konsumentverket och konsumentombudsmannen till en myndighet, och regeringen har nyligen lagt fram en proposition (prop. 1975/76:159) om organisationen av det nya konsumentverket.

Den civilrättsliga lagstiftningens genomslagskraft är naturligtvis ytterst beroende av att den enskilde konsumenten på ett snabbt, enkelt och billigt sätt kan klara upp eventuella tvister med sin motpart. Man kan väsentligen slå in på två vägar för att tillgodose detta intresse. Den ena är att satsa på ett informellt förfarande utom rätta, t. ex. reklamationsnämnder av olika slag. Den andra är att underlätta för konsumenten att anlita domstol för att bevaka sin rätt.

Utvecklingen i Sverige har i första hand följt den informella vägen. År 1968 inrättades allmänna reklamationsnämnden av statens konsumentråd. Konsumentverket är sedan år 1973 huvudman för nämnden, vars arbete har karaktären av försöksverksamhet. Sammanföringen av konsumentverket

och konsumentombudsmannen innebär ingen förändring i detta avseende.

Reklamationsnämndens uppgift var till en början att yttra sig över anmärkningar som konsumenter gjorde mot varor och tjänster. Avsikten var att man främst skulle göra en granskning av varors och tjänsters beskaffenhet. Emellertid kom nämnden efter hand att pröva även frågor av mera juridisk karaktär. Enligt de stadgar som sedan den 1 juli 1974 gäller för verksamheten har nämnden till uppgift att på begäran av konsument pröva tvist mellan konsumenten och näringsidkare rörande vara eller tjänst. Nämndens beslut utformas som rekommendationer till parterna och kan således inte som domstolsavgöranden verkställas tvångsvis.

Verksamheten inom nämnden bedrivs f. n. på tio avdelningar för olika sakområden. Sammanträde med avdelning leds av ordförande med domarerfarenhet. I övrigt deltar i princip minst fyra ledamöter som företrädare för konsumenter och näringsidkare. Förfarandet inför nämnden är helt skriftligt. Beslut fattas alltså efter föredragning utan att parterna är närvarande.

Till nämnden är knutet ett kansli som svarar för rådgivning till allmänheten samt för beredning och föredragning av ärenden. Enligt stadgarna bör kansliet också verka för förlikning mellan parterna. Ledamöter och befattningshavare vid kansliet utses av konsumentverket. För nämndens verksamhet disponerar konsumentverket ett särskilt anslag. Det tas inte ut någon avgift av den som vänder sig till nämnden.

Antalet ärenden i nämnden har stigit kraftigt under senare år. Under budgetåret 1974/75 noterades drygt 6 300 ärenden som grundade sig på skriftliga anmälningar. Härtill kommer ett stort antal muntliga förfrågningar av olika slag. Många anmälda tvister klarades upp genom kansliets försorg.

Nämndens rekommendationer följs av flertalet näringsidkare. Av en undersökning som har utförts av konsumentverket för år 1974 framgår att vissa avdelningars rekommendationer följdes till över 90 %. Inom andra avdelningars verksamhetsområden är dock resultatet sämre.

Parallellt med uppbyggnaden av den centrala reklamationsnämnden har det skett en verksamhet på regional och lokal nivå. Sålunda har sedan mitten av 60-talet lokala konsumentkommittéer i vissa orter bistått konsumenterna när det gäller att få rättelse gentemot näringsidkare. Den verksamheten har nu delvis övertagits av den kommunala konsumentpolitiska verksamheten som är under uppbyggnad. Erfarenheten visar att den kommunala konsumentverksamheten på ett aktivt sätt kan bistå konsumenterna, trots att den i och för sig saknar formella förutsättningar att lösa konsumenttvister i strid med någon parts önskan. En kommunal vägledare kan dels se till att kontakt skapas mellan konsumenter och näringsidkare, dels klara ut vilka regler som gäller i det aktuella fallet och vilken praxis som tillämpas vid den centrala bedömningen av tvister.

I sammanhanget bör också nämnas att de vid länsstyrelserna stationerade hemkonsulenterna har bistått konsumenterna i frågor av det slag som det här gäller. På begäran av riksdagen (NU 1975/76:31, rskr 1975/76:178) kommer den regionala konsumentpolitiska verksamheten att ses över.

Vid sidan av de informella vägarna att lösa konsumenttvister har statsmakterna också sökt göra det enklare för enskilda medborgare att ta till vara sin rätt inför domstol. Jag syftar främst på lagen (1974:8) om rättegången i tvistemål om mindre värden. Tanken bakom den lagen är att rättegångsförfarandet skall vara enkelt och att kostnaderna skall hållas nere. Lagen gäller i

tvister där tvisteföremålets värde uppenbart inte överstiger hälften av basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Oavsett värdet kan dock en tvist handläggas enligt det förenklade förfarandet, om tvisten huvudsakligen rör en fråga som har prövats av allmänna reklamationsnämnden. Förfarandet är utformat så att den enskilde skall kunna föra sin talan utan juridiskt biträde. Domstolarna skall hjälpa allmänheten med råd och upplysningar om olika möjligheter att få tvister prövade vid domstol eller reklamationsorgan. Om en tvist förs till domstol, skall domstolen bistå och vägleda parterna vid talans utförande samt se till att tvistefrågorna blir klarlagda och målet ordentligt utrett. I konsumenttvister kan domstolen inhämta yttrande från allmänna reklamationsnämnden.

Av de mål som under år 1975 har handlagts enligt det förenklade förfarandet och som har bearbetats statistiskt (totalt 5 408 mål) avsåg 1 297 (24 %) konsumenttvister. I 342 fall hade talan väckts av konsument.

Som framgår av prop. 1973:87 med förslag till lag om rättegång i tvistemål om mindre värden var avsikten att domstolarna och allmänna reklamationsnämnden skulle fungera som komplement åt varandra. Härvid skulle rena reklamationsfrågor och smärre tvister där fakta var ostridiga i princip handläggas av nämnden, medan domstolarna skulle ta hand om tvister där händelseförloppet var oklart och bevisning erfordrades samt om tvister som rörde rent rättsliga frågor av allmän natur. Det var emellertid vid det tillfället inte avsikten att dra upp mera bestämda gränser mellan de olika organens funktion i konsumentpolitiken. Tanken var i stället att efter en tid göra utvärdering av hur de båda formerna att lösa konsumenttvister fungerat. I det sammanhanget kunde, anförde departementschefen, även göras en översyn av nämndens ställning och verksamhet.

Enligt min mening talar flera skäl för att man nu gör en samlad översyn av reklamationsförfarandet i konsumenttvister. Sålunda har som tidigare nämnts antalet ärenden vid reklamationsnämnden ökat kraftigt, vilket medfört svårigheter att hålla en tillfredsställande service gentemot konsumenterna. Å andra sidan har lagen om rättegången i tvistemål om mindre värden hittills inte fört med sig någon mera markant stegring av antalet mål där konsumenterna söker sin rätt vid domstol. Vidare har utvecklingen gått i den riktningen att nämnden alltmer kommit att pröva även tvister av rent juridisk natur, exempelvis avtalsrättsliga spörsmål, vilket alltså aktualiserar den tidigare berörda frågan om de olika konfliktlösande organens funktion.

En annan anledning att nu ta upp frågan om reklamationsnämndens ställning och verksamhet är de organisationsförändringar som i övrigt pågår på konsumentområdet. Bl. a. är det angeläget att mera definitivt pröva hur en nämndverksamhet bör samordnas med den allmänna verksamhet som det nya konsumentverket bedriver.

Slutligen måste man räkna med att tillströmningen av ärenden till reklamationsnämnden kommer att öka när den kommunala konsumentverksamheten byggs ut. Tvister som fångas upp av de kommunala organen och som inte kan lösas förlikningsvägen på det lokala planet torde nämligen komma att i stor utsträckning hänvisas till nämnden. En sådan ökning innebär en ytterligare belastning på nämnden med dess nuvarande resurser.

Jag vill här framhålla att jag inte finner det tillräckligt med förbättrade möjligheter att lösa konsumenttvister. Man bör i den utsträckning det är möjligt förebygga att felaktiga varor bjuds ut till konsumenterna eller att

tjänster utförs på ett bristfälligt sätt. Där brister ändå föreligger skall konsumenterna normalt inte tvingas vända sig till reklamationsnämnd eller domstol för att vinna rättelse. Detta är i och för sig redan nu en självklar strävan inom konsumentpolitiken. Sålunda följs reklamationsnämndens verksamhet regelbundet upp av konsumentverket. Det bör emellertid göras en mera systematisk och uttömmande genomgång av det material som finns inom reklamationsnämnden i syfte att finna vägar för att eliminera reklamationsorsaker. Åtgärder i detta syfte kan riktas mot såväl företag som produkter. När en konsument trots sådana förebyggande åtgärder kommer i tvist med näringsidkare är det självfallet väsentligt att näringsidkaren känner sitt ansvar och utan samhällets medverkan ger konsumenterna rättelse i skälig utsträckning. Även i detta hänseende bör en systematisk genomgång av reklamationsnämndens material kunna ge vissa uppslag. Jag avser att senare denna dag begära regeringens bemyndigande att uppdra åt konsumentverket att branschvis gå igenom materialet hos allmänna reklamationsnämnden i enlighet med vad jag nu har anfört.

Även om ökningen av antalet ärenden hos reklamationsnämnden kan dämpas, är det mot bakgrund av vad jag tidigare anfört angeläget att nu göra en översyn av reklamationsförfarandet i konsumenttvister. Jag föreslår att särskilda sakkunniga tillkallas för denna uppgift.

De sakkunniga bör till en början ställa samman och värdera de erfarenheter som numera föreligger rörande olika metoder att pröva tvister mellan konsumenter och näringsidkare. Arbetet bör därefter inriktas på att få till stånd en ändamålsenlig samordning mellan de resurser för tvistlösning som finns inom domstolsväsendet, det nya konsumentverket och den f. n. till verket knutna allmänna reklamationsnämnden. Målet bör vara att förstärka genomslagskraften av den civilrättsliga lagstiftningen på det konsumentpolitiska området.

Redan det material som hittills har tagits fram tyder på att reklamationsförfarandet haft betydande framgång. För konsumenterna framstår det uppenbarligen som enklare att vända sig till reklamationsnämnden än att gå till domstol. Förfarandet inför nämnden är som anmärkts kostnadsfritt, och många frågor löses på ett smidigt sätt redan efter informella kontakter med nämndens kansli. Att näringsidkarna i stor utsträckning följer nämndens rekommendationer tyder på förtroende för verksamheten. Detta hänger sannolikt också samman med att näringsidkarna genom sina olika branschorganisationer är företrädda i nämnden.

Det ligger alltså nära till hands att även i fortsättningen satsa på ett utomrättsligt förfarande i konsumenttvister. De sakkunniga bör också utgå från att någon form av nämndförfarande skall finnas kvar. Frågan är på den punkten om förfarandet bör byggas ut och hur förfarandet närmare bör anordnas.

Som jag redan tidigare har antytt bör till en början sambandet mellan konsumentverket och nämndverksamheten prövas. Onekligen talar vissa principiella skäl för att en verksamhet som går ut på att avgöra tvister får en organisatoriskt självständig ställning. Å andra sidan är det självklart att ett nära samarbete måste ske med den centrala myndigheten på konsumentområdet. Beaktas bör bl. a. att anmälda tvistefrågor i många fall får betydelse för verkets mera generellt inriktade verksamhet. Det är också angeläget att nämndavgörandena följs upp av verket i dess förhandlings- och informationsverksamhet. De sakkunniga bör söka sig fram till en organisatorisk lösning som i rimlig utsträckning beaktar dessa synpunkter.

De sakkunniga bör vidare överväga om det kan vara lämpligt med en viss regional utbyggnad av nämndverksamheten. Så länge förfarandet är helt skriftligt torde emellertid värdet av en sådan reform vara begränsat. Det stöd som konsumenterna mera lokalt kan behöva bör kunna erhållas inom ramen för den kommunala konsumentverksamheten. Framhållas bör också svårigheterna att, såvitt avser vissa sakområden, rekrytera representiva företrädare för de intressegrupper som bör vara med i en nämnd, om verksamheten splittras upp. Flera skäl talar alltså mot att sätta i gång en regional nämndverksamhet. De sakkunniga bör dock vara oförhindrade att behandla frågan.

I sammanhanget bör de sakkunniga också överväga en utvidgning av möjligheterna att ta upp olika sakfrågor inom ramen för nämndverksamheten. F. n. prövar allmänna reklamationsnämnden inte exempelvis ärenden rörande fast egendem. I stället prövas sådana ärenden försöksvis i viss omfattning inom konsumentverket. Mycket talar för att en reklamationsnämnd i framtiden bör kunna ta upp också fastighetstvister. En annan sak som kan övervägas är att införa en minsta värdegräns beträffande ärenden som en nämnd är skyldig att ta upp. Det kan också finnas anledning att bygga vidare på det system som i viss mån tillämpas redan nu och som innebär att ett enklare handläggningsförfarande används för vissa typer av ärenden.

En särskild fråga är om reklamationsnämndsbeslut bör göras verkställbara. Mycket talar för att man bör avstå från en sådan reform. Till en början kan erinras om att reklamationsnämndens beslut f. n. följs i stor utsträckning. Vidare finns det goda möjligheter att inom ramen för domstolsförfarandet få fram tvingande avgöranden mot näringsidkare som inte rättar sig efter nämndens bedömning. Dessa möjligheter skulle ytterligare kunna förbättras genom att något konsumentorgan fick rätt att föra konsuments talan i tvistemål inför domstol, en fråga som jag strax återkommer till. I detta sammanhang vill jag slutligen framhålla att en reform som innebär att reklamationsnämndsavgöranden görs verkställbara torde kräva en sådan formalisering av reklamationsförfarandet att den smidighet som är utmärkande för nämndens nuvarande agerande riskerar att gå förlorad.

Det är självfallet inte möjligt att ta ställning till reklamationsförfarandets organisation och utformning utan att beakta sambandet med domstolarnas roll på området. Som jag redan tidigare har antytt bör de sakkunniga skaffa sig en bild av hur domstolsförfarandet hittills har verkat på konsumentområdet och söka dra upp gränser mellan de olika typerna för konfliktlösning. Härvid torde man kunna utgå från att det i de flesta fall även i framtiden blir enklare för konsumenterna att klara upp småtvister utan domstols medverkan. Detta gäller naturligtvis främst när tvisten inte har egentlig rättslig karaktär utan är av annat slag. I sådana situationer är det varken från de enskildas eller från samhällets sida önskvärt att i alltför stor utsträckning låta konfliktlösningen ankomma på domstol.

Utöver vad som följer av vad jag nu har sagt bör de sakkunniga inte gå närmare in på hur domstolsförfarandet skall vara anordnat. Inom justitiedepartementet pågår nämligen förberedelser för en översyn av rättegångsförfarandet i syfte att bl. a. åstadkomma förenklingar på olika punkter. De sakkunniga bör noga följa utvecklingen av detta arbete.

I prop. 1975/76:81 har berörts vissa processuella frågor rörande konsumenternas intressen. Jag anförde bl. a. att det borde övervägas att införa möjlighet för något allmänt organ att föra talan i konsumenttvister inför allmän domstol. Efter viss utredning inom justitiedepartementet har jag

kommit fram till att frågan om sådan talerätt bör tas upp i samband med översynen av reklamationsförfarandet i konsumenttvister.

Till konsumentombudsmannens (KO:s) uppgifter hör att föra konsumentkollektivets talan inför marknadsdomstolen i ärenden om oskäliga avtalsvillkor och olämplig marknadsföring. KO kan emellertid f. n. inte föra enskild konsuments talan i tvistemål inför allmän domstol. De sakkunniga bör närmare överväga om inte KO bör kunna föra sådan talan. Härvid bör främst undersökas om en talerätt av antytt slag skulle kunna användas för att få fram vägledande domstolsavgöranden i principiellt viktiga frågor och i frågor som av annan orsak är av särskild betydelse från konsumentsynpunkt, exempelvis därför att ett större antal konsumenter berörs. Talerätten skulle också, som tidigare anmärkts, kunna fylla en funktion i de fall då näringsidkare inte vill rätta sig efter ett reklamationsnämndsbeslut i en fråga av mera allmänt intresse.

Frågan om utformningen av en talerätt har uppmärksammats under remissbehandlingen av generalklausulutredningens betänkande (SOU 1974:83). Sålunda har KO pekat på några olika metoder att åstadkomma en talerätt av antytt slag. Frågan har också berörts av konsumenttjänstutredningen. Det bör stå de sakkunniga fritt att under beaktande av de synpunkter som har framförts närmare överväga hur en talerätt bör utformas. I första hand bör eftersträvas en reform som på ett naturligt sätt smälter in i vår nuvarande rättegångsordning.

Avslutningsvis vill jag framhålla att de sakkunniga bör samråda med den tidigare nämnda utredningen om den regionala konsumentpolitiska verksamheten.

5. Insyn i företagens marknads- och produktplanering m. m.

Beslut vid regeringssammanträde 1976-04-01.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Lidbom, anför.

Företag har skyldighet att lämna uppgifter av olika slag till statliga och kommunala myndigheter. Sålunda finns föreskrifter om uppgiftsskyldighet rörande företagens ekonomiska ställning samt i skattefrågor, för statistiska ändamål och i frågor som har betydelse för totalförsvaret. Uppgifter rörande pris- och konkurrensförhållanden skall lämnas på anmaning av myndighet som regeringen bestämmer. Tillsynsmyndigheter på olika områden kan begära tillträde till företagen samt har rätt att ta prover och att få del av uppgifter. Uppgiftsskyldighet finns vidare i vissa samhällsplaneringsfrågor. Det gäller den ekonomiska utvecklingen hos företagen, planerade eller väntade förändringar i produktionen, sysselsättningen etc.

På en rad områden, där samhället har tagit ett ansvar för att medborgarnas intressen tas till vara, har således möjligheter till direkt insyn i företagens aktiviteter tillskapats lagstiftningsvägen. Denna insyn är inte begränsad till situationer där åtgärder från myndigheternas sida antas vara påkallade utan ingår i en allmän tillsyn inom de områden som lagstiftningen omfattar. Ett område där motsvarande möjligheter i stort ännu saknas är konsumentpolitiken. I den allmänna debatten har krav förts fram om vidgade möjligheter att inom ramen för denna politik få insyn i företagens aktiviteter. Innan jag går närmare in på denna fråga vill jag något erinra om konsumentpolitikens

uppgift och om vissa av de åtgärder som samhället har vidtagit på området.

Konsumentpolitikens uppgift är att stödja konsumenterna och förbättra deras ställning på marknaden. Denna politik har under senare år lett till en omfattande lagstiftning på området. Samtidigt har nya organ inrättats för att på olika sätt ta till vara konsumenternas intressen.

Ett uppmärksammat inslag i det konsumentpolitiska arbetet har under senare år varit myndigheternas strävan att påverka producenter, distributörer och marknadsförare (producentpåverkan). Det är f. n. i första hand KO och konsumentverket, som i direkt kontakt med företagen söker förmå dessa att anpassa sin verksamhet till konsumenternas intressen. Det producentpåverkande arbetet kan avse t. ex. beskaffenheten hos varor och utförandet av tjänster som bjuds ut till konsumenterna. Det kan också gälla det sätt på vilket varorna och tjänsterna marknadsförs och alltså avse reklamens utformning, försäljningsvillkor, service m. m. Grundläggande för detta arbete är dels utredningar och forskning rörande förhållanden av betydelse för konsumenterna, dels en omfattande direkt kontakt med konsumenter och producenter.

Beslut i december 1975 av riksdagen (prop. 1975/76:34, NU 1975/76:14, rskr 1975/76:108, SFS 1975:1418) kommer år 1976 att delvis förändra förutsättningarna för det producentpåverkande arbetet. Den marknadsföringslag som då träder i kraft ger, förutom bestämmelserna i den nu gällande lagen (1970:412) om otillbörlig marknadsföring, regler om informationsskyldighet och produktsäkerhet m. m. De nya reglerna innebär bl. a. att marknadsdomstolen kan ålägga en näringsidkare att vid marknadsföring av vara, tjänst eller annan nyttighet lämna sådan information som är av särskild betydelse från konsumentsynpunkt. Vidare skall domstolen kunna förbjuda näringsidkare att försälja eller hyra ut vara, som på grund av sina egenskaper medför särskild risk för skada på person eller egendom. Detsamma gäller för vara som är uppenbart otjänlig för sitt huvudsakliga ändamål. Med den nya marknadsföringslagen blir det alltså möjligt att i vissa fall tvångsvis genomdriva krav där myndigheterna hittills har varit hänvisade till frivilliga överenskommelser med företagen. Liksom f. n. skall dock resultat i första hand åstadkommas genom frivilligt samarbete med näringslivet i obundna former. Ett viktigt inslag i detta arbete blir att ta fram allmänt hållna riktlinjer för företagens beteende på marknaden. Riktlinjerna blir också av betydelse för tillämpningen av den nya lagstiftningen.

Samtidigt som den nya marknadsföringslagen antogs beslutades att KO och konsumentverket skall föras samman till en myndighet benämnd konsumentverket, där chefen tillika skall vara konsumentombudsman. Regeringen har nyligen lagt fram förslag om den närmare organisationen av det nya konsumentverket (prop. 1975/76:159). Myndigheten är tänkt att börja sin verksamhet den 1 juli 1976.

Genom en nära kontakt med konsumenterna och deras problem kan underlag erhållas för det producentpåverkande arbetet. Den pågående utbyggnaden av en kommunal konsumentpolitisk verksamhet kommer i särskilt hög grad att bidra till en sådan kontakt. Av stor betydelse är också den direktkontakt med konsumenterna som de centrala myndigheterna får genom anmälningar och telefonförfrågningar. Underlag för de producentpåverkande åtgärderna kan också erhållas direkt från företagen. Det kan vara fråga om varuprover, reklam och annat informationsmaterial såsom uppgifter om produkters livslängd, servicebehov och reklamationsstatistik.

Uppgifter av nu nämnt slag har det gemensamt att de avser varor eller tjänster som redan har förts ut på marknaden eller aktiviteter i övrigt som har hunnit påbörjas. Innan så skett har företagen vanligen lagt ned betydande resurser på marknads- och produktplanering samt på produktion och distribution. När en produkt kommer ut på marknaden eller när en marknadsföringsaktivitet påbörjas är därför möjligheterna att påverka företagen många gånger begränsade. De förändringar som vid denna tidpunkt kan genomdrivas, exempelvis med stöd av marknadsföringslagen, kan ställa sig betydligt kostsammare för både samhälle och företag än om konsumenternas synpunkter kommer in på ett tidigt stadium. En offentlig debatt kring företagens marknads- och produktplanering skulle därför från konsumentpolitiska utgångspunkter vara önskvärd. Av flera skäl, inte minst hänsyn till konkurrensförhållandena inom näringslivet, kan det dock vara svårt att föra en sådan debatt. Deäremot borde det vara såväl ett samhällsintresse som ett företagsintresse om konsumentsynpunkterna indirekt, genom de konsumentpolitiska organens försorg, kunde tillföras företagen på ett tidigt stadium i deras planering. För att detta skall vara möjligt krävs det att myndigheterna kan få tillgång till material som rör denna planering.

I det hittillsvarande arbetet hos i första hand KO och konsumentverket har många företag ställt sig positiva till att lämna myndigheterna uppgifter av de slag jag nu har berört. Det finns all anledning anta att så kommer att vara fallet även i fortsättningen. Den nya marknadsföringslagens bestämmelser om produktinformation och produktsäkerhet torde vidare förstärka företagens önskan till samarbete i frivilliga former. När de önskvärda uppgifterna undantagsvis inte kan fås fram på detta sätt uppkommer frågan om behov finns att med stöd av lagstiftning begära fram dem.

Jag vill här erinra om den genomgående strävan i det konsumentpolitiska arbetet att få fastare former och underlag för arbetet. Sålunda erbjuder den nya marknadsföringslagen vissa möjligheter att få del av material hos företagen. Lagen innehåller bestämmelser om rätt att ta ut varuprov, handlingar o. d. från företagen. Denna rätt avser dock bara situationer där tvingande åtgärder enligt lagen kan komma i fråga, dvs. fall där marknadsföring redan har ägt rum. I övrigt finns inga formella möjligheter att från företagen kräva material av nu avsett slag. Enligt min mening är detta inte tillfredsställande. Jag skall i det följande peka på några situationer där en längre gående skyldighet att lämna uppgifter och annat material skulle vara av värde.

Konsumentverket kan i sina kontakter med konsumenter eller som resultat av egna provningar och utredningar finna att produkter inom ett visst område generellt sett är bristfälligt konstruerade eller har otillfredsställande egenskaper på annat sätt. Konsumentverket kan då vilja ställa upp krav rörande produkternas utformning. För att formulera dessa krav behöver verket självfallet ofta kunskap av ett slag som bara företagen besitter. Det kan därför vara nödvändigt att få uppgifter från företagen i dessa delar. Om bristerna hos produkterna är av en sådan karaktär att förbud mot försäljning eller uthyrning enligt den nya marknadsföringslagen kan bli aktuellt, har företagen ett eget intresse av att få en diskussion om produktutformningen. Är bristerna av annat slag är det inte säkert att företagen är beredda att samarbeta. Verkets arbete kan härigenom försvåras.

När det gäller köp av vissa mer komplicerade produkter eller vid vissa försäljningsformer, t. ex. hemförsäljning och försäljning på kredit, kan konsumenternas ställning vara särskilt utsatt. Höga krav måste i sådana

situationer ställas på företagens marknadsföring. Om i visst fall brister upptäcks härvidlag kan det vara ett starkt konsumentintresse att få insyn i exempelvis internutbildning eller marknadsplanering hos det berörda företaget och eventuellt söka påverka denna. Någon rätt till sådan insyn finns inte f. n.

Företagen gör ofta marknadsundersökningar som underlag för sin produktplanering. Om konsumentverket önskar diskutera frågor om inriktningen av produktutvecklingen hos ett företag kan det vara nödvändigt att få ta del av eventuella marknadsundersökningar som företaget har gjort. Någon sådan möjlighet föreligger inte i dag.

Av vad jag här har anfört framgår att det finns anledning att överväga frågan om insyn i företagens marknads- och produktplanering m. m. För detta ändamål bör särskilda sakkunniga tillkallas.

De sakkunniga bör hålla sig inom de ramar som gäller för konsumentpolitiken och således begränsa sig till frågor som rör varor, tjänster och andra nyttigheter som bjuds ut på den privata marknaden eller marknader som arbetar enligt liknande principer.

Övervägandena bör ta sikte på att tillförsäkra de konsumentpolitiskt verksamma organen, i första hand det nya konsumentverket, möjligheter att från företagen eller eventuellt deras organisationer i mån av behov erhålla sådana uppgifter om företagens verksamhet, som är av betydelse i det konsumentpolitiska arbetet. Särskilt bör uppmärksammas behovet av att få del av uppgifter som möjliggör en producentpåverkan redan i företagens planeringsstadium. De uppgifter som erfordras kan t. ex. avse planerade eller redan framtagna produkters beskaffenhet. Hit hör även uppgifter rörande livslängd, reklamationsfrekvens och servicebehov. Det kan också vara fråga om uppgifter som rör planerad marknadsföring, förändring i distribution och service eller som rör internutbildning.

En vidgad rätt till insyn av det slag som jag här har skisserat skulle formellt bli vidsträckt. De sakkunniga bör därför särskilt observera de olägenheter för företagen som skulle kunna följa härav och ange lösningar på hur dessa skall kunna undvikas. Företagens behov av sekretesskydd är naturligtvis en fråga av största vikt. Allmänt gäller ju att handlingar som kommit in till offentliga organ är tillgängliga för envar, om annat inte har föreskrivits. I gällande lagstiftning rörande uppgiftsskyldighet och insyn finns regelmässigt bestämmelser om skydd för uppgifter vars offentliggörande kan leda berört företag till men. Det är angeläget att en utbyggd insyn i företagens marknads- och produktplanering m. m. inte försvagar företagens sekretesskydd på ett sätt som äventyrar företagens konkurrensförmåga. En utgångspunkt måste härvid vara att de uppgifter som ett företag lämnar inte får föras ut direkt eller indirekt i kontakter med annat företag. De sakkunniga bör dock överväga om ett utbyte av uppgifter olika myndigheter emellan kan ske utan att företagens berättigade skyddsintressen träds för när.

En annan utgångspunkt för de sakkunniga bör vara att tvingande åtgärder inte skall komma i fråga där de uppgifter som behövs kan fås på frivillig väg. Normalt bör det inte bli fråga om någon fortlöpande rapportering från företagens sida. Begärda uppgifter bör vanligtvis hänföra sig till bestämda, avgränsade förhållanden vid viss tidpunkt.

6. Regional konsumentpolitisk verksamhet

Beslut vid regeringssammanträde 1976-09-02.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Lidbom, anför.

Riksdagen fattade år 1972 beslut om riktlinjer för och organisation av samhällets konsumentpolitik (prop. 1972:33, NU 1972:40, rskr 1972:225). I samband därmed framhölls behovet av en lokalt förankrad konsumentpolitik. Riksdagen förutsatte att regeringen och de konsumentpolitiska organen skulle betrakta en vidareutveckling av den begränsade lokala verksamheten som en angelägen uppgift och så snart det var möjligt lägga fram de förslag som ytterligare erfarenheter och överväganden kunde ge anledning till.

I prop. 1975:40 om kommunal konsumentpolitisk verksamhet m. m. förordade regeringen en väsentlig utbyggnad av kommunernas medverkan i konsumentpolitiken. Som lämpliga arbetsuppgifter för den kommunala konsumentpolitiska verksamheten nämndes bl. a. vägledning för enskilda konsumenter, allmän information i konsumentfrågor och stöd till konsumentpolitiska aktiviteter i kommunerna. Enligt regeringens förslag skulle betydande delar av hemkonsulenternas verksamhet föras ut i kommunerna och den s. k. stödjande verksamheten, dvs. rådgivning, information, viss utbildning m. m., i huvudsak bli en uppgift för konsumentverket. Regeringen ansåg därför att hemkonsulenttjänsterna skulle dras in.

I flera riksdagsmotioner riktades kritik mot förslaget om indragning av hemkonsulenttjänsterna. Samtliga motionärer uttalade tvivel om att en kommunal konsumentpolitisk verksamhet skulle vara utbyggd inom en snar framtid, och många menade att hemkonsulenttjänsterna skulle bibehållas.

Riksdagen underströk vikten av en utbyggnad av den kommunala konsumentpolitiska verksamheten och anslöt sig till huvuddragen i regeringens proposition (NU 1975:26, rskr 1975:170). Beträffande hemkonsulenttjänsterna delade riksdagen i huvudsak motionärernas uppfattningar och menade att det inte fanns underlag för ett beslut om indragning av hemkonsulenttjänsterna i en nära framtid. Samtidigt uttalade sig riksdagen för en anpassning av den regionala organisationen i takt med utvecklingen på det kommunala planet. Regeringen borde fortlöpande följa utvecklingen på det lokala och regionala planet och lägga fram förslag till sådana organisatoriska förändringar som föranleddes därav.

Med anledning av riksdagens beslut uppdrog regeringen åt konsumentverket att utfärda anvisningar för hemkonsulenternas verksamhet. Enligt de i uppdraget angivna huvudprinciperna för verksamheten skulle hemkonsulenternas arbete inriktas på att stimulera och stödja kommunal konsumentpolitisk verksamhet. Vidare skulle hemkonsulenterna svara för konsumentvägledningen i de kommuner där ingen verksamhet hade påbörjats. Om arbetet med dessa uppgifter medgav det skulle de även svara för utbildning och information. Härutöver skulle hemkonsulenterna liksom tidigare vara länsstyrelserna behjälpliga med konsumentpolitisk sakkunskap.

I syfte att få till stånd en anpassning av den regionala organisationen till den kommunala verksamheten föreskrev regeringen i regleringsbrev till länsstyrelserna den 7 maj 1975 att tjänst som hemkonsulent hos länsstyrelse skulle vid uppkommande ledighet få återbesättas först efter medgivande av regeringen. Medel som frigjordes i samband med uppkommande vakans skulle inte heller få utnyttjas utan sådan medgivande.

Våren 1976 behandlade riksdagen fem motioner med förslag om att det

regionala ledet i den konsumentpolitiska verksamheten borde bestå och att hemkonsulentorganisationen åtminstone tills vidare borde bibehållas oförändrad. Riksdagen (NU 1975/76:31, rskr 1975/76:178) biföll i huvudsak motionsyrkandena och uttalade att det fanns goda skäl för en konsumentpolitisk funktion på det regionala planet även när den kommunala verksamheten hade blivit fullt utbyggd. Riksdagen ansåg också att frågan om inriktningen av och resurserna för en sådan regional verksamhet borde utredas så att klarare riktlinjer skapades för en anpassning av den regionala konsumentpolitiska organisationen till den kommunala verksamhetens utbyggnad. Uppdraget borde anförtros åt en kommitté med parlamentariskt inslag. I avvaktan på utredningsarbetets fullgörande samt beslut av statsmakterna i frågan menade riksdagen att den regionala organisationen borde bestå intakt och lediga tjänster normalt återbesättas i vanlig ordning.

Den utredning om regional konsumentpolitisk verksamhet som riksdagen har uttalat sig för bör nu komma till stånd. En kommitté bör därför tillkallas för detta ändamål.

Kommittén bör lämna förslag till verksamhetsinriktning och arbetsuppgifter för en framtida regional konsumentpolitisk organisation. En utgångspunkt härför bör vara riksdagens beslut år 1975 om utbyggnad av den kommunala konsumentpolitiska verksamheten. Den kommande regionala verksamheten måste infogas i den ram som detta beslut anger. Det är också angeläget att verksamheten får en renodlat konsumentpolitisk inriktning.

Kommittén bör i sammanhanget överväga arbets- och resursfördelningen mellan central och regional nivå. Kommittén bör härvid utgå från att särskilda personalresurser även framdeles skall tilldelas den regionala nivån. Det bör enligt min mening vara naturligt att även fortsättningsvis knyta det regionala ledet i konsumentarbetet till länsstyrelserna. Kommittén bör närmare pröva utformningen av denna anknytning. I denna del bör samråd ske med den organisationsöversyn av länsstyrelsernas planeringsavdelningar och administrativa enheter m. m. som chefen för kommundepartementet senare denna dag kommer att begära regeringens bemyndigande att förordna om.

Kommittén bör även samråda med den nyligen tillsatta reklamationsutredningen (H 1976:02), som enligt direktiven har möjlighet att pröva frågan om viss regional utbyggnad av allmänna reklamationsnämndens verksamhet.

Arbetsmarknadsdepartementet

1. Översyn av utlänningslagstiftningen

Beslut vid regeringssammanträde 1975-10-23.

Statsrådet Leijon anför.

Gällande utlänningslag (1954:193 – UtlL) trädde i kraft den 1 juli 1954. Lagen utgår från den internationellt erkända grundsatsen att endast det egna landets medborgare har en ovillkorlig rätt att vistas och verka i landet. Vid lagens tillkomst betonades emellertid också att den hade till syfte bl. a. att ge utlänningar rättsliga garantier mot godtycklig behandling och att ge dem en så tryggad ställning som möjligt.

I UtlL anges förutsättningarna för att utlänning skall få resa in, vistas och arbeta i vårt land. Vidare finns bestämmelser om i vilka fall utlänning får avvisas, förpassas, förvisas eller utvisas. I övrigt innehåller UtlL bl. a. bestämmelser om tvångsmedel, verkställighet, beslutande myndighet och besvärsrätt. Närmare föreskrifter angående UtlL:s tillämpning finns intagna i utlänningskungörelsen (1969:136 – UtlK).

Sedan UtlL kom till har vår syn på utlänningarnas ställning och rättigheter förskjutits i riktning mot att jämställa dem med svenska medborgare. Reformer i sådant syfte har fortlöpande genomförts. Jag vill i detta sammanhang peka på 1968 års riktlinjer för invandringspolitiken (prop. 1968:142, SU 1968:196, rskr 1968:405) och riksdagens nyligen fattade beslut om riktlinjer för den framtida invandrar- och minoritetspolitiken (prop. 1975:26, InU 1975:6, rskr 1975:60).

Den svenska rättsordningen tillerkänner även utlänningar flertalet av de fri- och rättigheter som tillkommer svenska medborgare. Jag vill erinra om att 1973 års fri- och rättighetsutredning (Ju 1973:19) i sitt nyligen framlagda betänkande Medborgerliga fri- och rättigheter. Regeringsformen (SOU 1975:75) har föreslagit att ett skydd i detta hänseende också för utlänningar skall skrivas in i regeringsformen.

På utlänningslagstiftningens område har utredningsarbete bedrivits både i vårt land och i nordiskt sammanhang. Senast har utlänningsutredningen i sina slutbetänkanden (SOU 1972:84) Flyktingskap och (Ds In 1972:20) Frihetsberövande enligt utlänningslagen, som avlämnades i november 1972, lagt fram förslag i syfte att anpassa utlänningslagstiftningen till den utveckling av synen på utlänningens ställning och rättigheter som sålunda har ägt rum. I betänkandet (Ds In 1972:20) har utredningen lämnat förslag till nya regler beträffande frihetsberövande i utlänningsärenden.

Det nordiska samarbetet har lett till att medborgare i annat nordiskt land i särskild grad jämställs med svenska medborgare. Sålunda har år 1954 genomförts en gemensam nordisk arbetsmarknad. För att underlätta samfärdseln mellan de nordiska länderna träffades år 1957 en överenskommelse om gemensamt nordiskt passkontrollområde. Arbetet inom Norden har fortsatt i syfte att nå ytterligare harmonisering av de nordiska ländernas utlänningspolitik och utlänningslagstiftning. I betänkandet (Nordisk utredningsserie 16/70) Utlänningspolitik och utlänningslagstiftning i Norden har

nordiska kommittén lagt fram förslag i detta syfte.

De nämnda betänkandena har jämte vissa andra förslag lagts till grund för en till riksdagen nu avlämnad proposition med förslag till ändring i UtlL (prop. 1975/76:18). I anslutning till asylbestämmelserna föreslås där att det införs ett lagstadgat skydd för vissa skyddsbehövande utlänningar. Vidare föreslås bl. a. vidgad besvärsrätt i främst avvisnings- och förpassningsärenden samt preskription av avlägsnandebeslut. Bestämmelserna om tvångsmedel i UtlL anpassas i förslaget närmare till vad som gäller om de straffprocessuella tvångsmedlen. Bosättningstillstånd avses bli ersatt av ett permanent uppehållstillstånd efter ett års bosättning här. Den nuvarande terroristlagstiftningen föreslås efter vissa ändringar bli integrerad i UtlL. Dessutom förordas vissa mera begränsade ändringar i gällande utlänningslagstiftning. Ändringarna avses träda i kraft den 1 januari 1976.

I samband med remiss till lagrådet av de frågor som tas upp i propositionen framhöll jag att omfattningen av reformförslagen i och för sig kunde ha motiverat en helt ny lag i ämnet. Mot bakgrund av att vissa frågor krävde ytterligare utredning fann jag emellertid lämpligast att avstå från att lägga fram förslag till en ny utlänningslag. Jag anmälde samtidigt att jag hade för avsikt att i annat sammanhang snarast möjligt ta upp frågan. Detta bör ske nu.

En skyndsam handläggning av ärenden som rör utlännings rätt att få stanna kvar i vårt land är av stor betydelse, inte minst för utlänningens egen del. Statens invandrarverk har i skrivelse till regeringen pekat på att det i betydande utsträckning förekommer att utlänningar som fått avslag på ansökan om uppehållstillstånd stannar kvar i landet under lång tid. I brist på arbetstillstånd är utlänningarna i dessa fall ofta hänvisade till försörjning genom socialhjälp eller illegal arbetsanställning. Verket har därför föreslagit en ordning som innebär att förpassningsbeslut i regel meddelas i omedelbart samband med beslutet att vägra uppehållstillstånd. En sådan ordning stöter emellertid på praktiska svårigheter genom att utlänningsnämnden, som enligt gällande bestämmelser skall höras i förpassningsärenden, inte är dimensionerad för det stora antal förpassningsärenden som skulle bli följden av förslaget. Verket menar emellertid att utlänningsnämnden bör kunna avskaffas sedan en allmän besvärsrätt har införts i avvisnings- och förpassningsärenden.

För egen del framhöll jag i samband med lagrådsremissen att jag delade invandrarverkets uppfattning, att den nuvarande ordningen medför betydande olägenheter, vilka skulle kunna avhjälpas genom den ordning som verket har föreslagit. För utlänningen måste det i allmänhet vara en fördel att så tidigt som möjligt och i ett sammanhang få besked om möjligheterna att få stanna kvar i vårt land. Till detta kommer att samhällets kostnader, i form av socialhjälp m. m., för de utlänningar som vistas här i avvaktan på förpassning är betydande. Den nuvarande ordningen skapar vidare en grund för illegala arbetsanställningar. De arbets- och löneförhållanden som därvid erbjuds utlänningen är inte sällan undermåliga. Jag ansåg emellertid att ytterligare överväganden behövde göras innan invandrarverkets förslag kunde tas upp till behandling. Den föreslagna ordningen skulle i praktiken bl. a. medföra en avsevärd ökning av antalet ärenden i regeringskansliet. En sådan utveckling synes stå i strid med strävandena att flytta beslutanderätten i olika ärenden från regeringen och ned på myndighetsnivå.

Även andra åtgärder för att förkorta handläggningstiden i de fall som jag nu har berört liksom i utlänningsärenden i allmänhet är emellertid enligt min

mening nödvändiga och bör därför nu göras till föremål för närmare utredning. Olika tänkbara framkomstvägar bör övervägas. En av de möjligheter som därvid bör granskas är att, som invandrarverket har föreslagit, avskaffa utlänningsnämnden. Huruvida en sådan lösning bör väljas beror självfallet på vilken betydelse nämnden alltjämt kan anses ha för utformningen av praxis, inte minst i frågor om politiskt flyktingskap. Jag vill emellertid i detta sammanhang peka på att besvärsrätten i bl. a. avvisnings- och förpassningsärenden enligt den till riksdagen lämnade propositionen inte längre blir beroende av nämndens ställningstagande.

Ett annat närliggande alternativ är att begränsa utlänningsnämndens uppgifter, exempelvis på sådant sätt att nämnden i förpassningsärenden hörs endast när invändning har gjorts om politiskt flyktingskap och påståendet enligt invandrarverkets mening inte kan lämnas obeaktat. Om utlänningsnämnden anses böra finnas kvar, bör undersökas vilka personalförstärkningar som nämnden kan behöva för att handläggningstiderna skall kunna begränsas, också om det bedöms lämpligt att genomföra invandrarverkets förslag om förpassningsbeslut i direkt anslutning till beslut om vägrat uppehållstillstånd.

2. Företagareföreningarna

Beslut vid regeringssammanträde 1975-10-30.

Departementschefen statsrådet Bengtsson, anför efter samråd med chefen för industridepartementet.

Av sociala och sysselsättningspolitiska skäl började i slutet av 1930-talet företagareföreningar att byggas upp i de län där en betydande arbetslöshet fanns kvar sedan krisen i början av decenniet. Företagareföreningarna organiserades som ekonomiska föreningar. Sedan år 1959 finns en företagareförening i varje län. En av föreningarnas viktigaste uppgifter under uppbyggnadsskedet var att söka medverka till en differentiering av näringslivet i områden där sysselsättningssvårigheterna var särskilt stora. Verksamheten, som inriktades på de mindre företagen inom hantverk och industri, kom att få såväl ett allmänt produktionsfrämjande syfte som en regionalpolitisk inriktning.

Företagareföreningarnas organisation och verksamhet behandlades av statsmakterna senast år 1968 (prop. 1968:61, SU 1968:102, rskr 1968:254). Därvid konstaterades att mindre företag inom hantverk och industri även i framtiden skulle komma att svara för en väsentlig del av varuproduktionen i landet. Därför borde de näringspolitiska insatserna differentieras så att den mindre företagsamhetens särskilda behov och intressen kunde tillgodoses. Mot denna bakgrund angavs att företagareföreningarna skulle ha ett allmänt produktionsfrämjande syfte med inriktning på företag inom hemslöjd, hantverk och småindustri med ekonomiskt goda framtidsutsikter. Företagareföreningarna borde inrikta sig på att stödja inte bara redan lönsamma företag utan också sådana företag som genom föreningarnas medverkan kunde utvecklas till god lönsamhet. Verksamheten skulle omfatta främst rådgivning och förmedling av statligt kreditstöd. Samtidigt konstaterades att föreningarnas rådgivning och kreditstöd måste stå i samklang med de

regionalpolitiska strävandena. Med hänvisning till verksamhetens art förordades främst av praktiska skäl att företagareföreningarna skulle behålla sin ställning som ekonomiska föreningar. Föreningarnas ställning befanns inte vara något hinder för det nödvändiga samhällsinflytandet över verksamheten. Majoriteten av ledamöterna i föreningarnas styrelser skulle utses av staten och landstingen och verksamheten skulle vara underkastad offentlig kontroll och revision.

Innehållet i de näringspolitiska uppgifterna på olika nivåer har förändrats sedan år 1968. Även organisatoriska förändringar har vidtagits. Genom tillkomsten av statens industriverk (prop. 1973:41, NU 1973:54, rskr 1973:225) skapades en fastare organisation för de utredande och verkställande näringspolitiska uppgifterna på central nivå. Industriverket övertog kommerskollegiets tidigare uppgift att vara tillsynsmyndighet för företagareföreningarna. Föreningarna, som förutsattes kunna utgöra en lämplig bas för en till industriverket knuten regional organisation, angavs fylla viktiga uppgifter inom regionalpolitiken och borde även i fortsättningen fullgöra sådana uppgifter. Samtidigt förstärktes statens insatser i fråga om företagsservice. Industriverket fick det samordnande ansvaret för statens verksamhet på detta område, och företagareföreningarnas gavs en aktiv, uppsökande uppgift som kontaktförmedlare mellan olika serviceorgan och företagen.

Förutom de ökade uppgifterna inom företagsserviceområdet har företagareföreningarna under de senaste åren tillförts ytterligare nya uppgifter. Föreningarna skall sålunda svara för viss information i anslutning till den offentliga upphandlingen (prop. 1973:73, FiU 1973:27, rskr 1973:190). Vidare byggs successivt upp en utbildningskonsulentfunktion inom varje företagareförening (prop. 1974:47, NU 1974:35, rskr 1974:227). Föreningarna har också ålagts vissa uppgifter i anslutning till statsbidragsgivningen till energibesparande åtgärder inom näringslivet (prop. 1974:69, CU 1974:21, rskr 1974:180). Föreningarna har vidare genom lagen (1975:354) om beslutanderätt för företagareförening i fråga om kreditstöd för arbetsmiljöförbättringar tillagts beslutanderätt i fråga om garantilån för arbetsmiljön (prop. 1975:66, SoU 1975:16, rskr 1975:191).

Samtidigt som företagareföreningarna har fått en rad nya arbetsuppgifter har föreningarnas sedvanliga insatser inom regional- och sysselsättningspolitiken ökat i omfattning och betydelse. I föreningarnas uppgifter ingår rådgivning i lokaliseringsfrågor, utredning i ärenden om lokaliseringsstöd samt administration av glesbygdsstödet. Vidare har föreningarna ansvaret för uppföljningen av det regionalpolitiska stödet liksom av hantverks- och industrilån samt industrigarantilån.

Den ökning av företagareföreningarnss arbetsuppgifter som jag nu har redogjort för har motsvarats av en kraftig ökning av deras resurser. Det statliga administrationsbidraget till föreningarna har ökat från 5 milj. kr. budgetåret 1968/69 till 18,2 milj. kr. budgetåret 1975/76. Därutöver lämnas sedan budgetåret 1973/74 statliga bidrag till företagareföreningarna för insatser på företagsserviceområdet. För budgetåret 1975/76 har 7 milj. kr. beräknats för detta ändamål. Fr. o. m. budgetåret 1974/75 lämnas dessutom statliga bidrag till regional utbildningsservice vid företagareföreningarna. För budgetåret 1975/76 har 2,4 milj. kr. beräknats för sådana bidrag. För administration av garantilån för arbetsmiljön får föreningarna statsbidrag i särskild ordning. Landstingen svarar för en stor del av företagareföreningarnas intäkter. År 1975 beräknas administrationsbidragen till föreningarna från landstingen uppgå till ca 12,5 milj. kr. Samhället finansierar härigenom huvuddelen av företagareföreningarnas verksamhet.

Företagareföreningarna är organiserade som ekonomiska föreningar med i huvudsak företagare som medlemmar. Även landstings- och primärkommuner ingår i regel i resp. läns företagareförening. Samhället använder i allt större utsträckning föreningarna för att genomföra närings- och regionalpolitiska åtgärder. I samband därmed finansierar samhället en allt större del av föreningarnas verksamhet. Denna utveckling kan leda till vissa spänningar. Den ekonomiska föreningen skall i första hand verka för medlemmarnas bästa, medan samhällets åtgärder syftar till att främja näringslivets utveckling och verka bl. a. för alla medborgares trygghet och rätt till sysselsättning. Samhällets åtgärder riktar sig således även till företag som inte är medlemmar i företagareföreningarna.

Enligt den nya regeringsformen får myndighetsutövning överlämnas till enskilda organ av typen bolag, stiftelse eller förening endast genom lag. Särskild lagstiftning har därför krävs i samband med att företagareföreningarna har tillagts beslutanderätt i fråga om kreditstöd för arbetsmiljöförbättringar.

De kreditstödjande uppgifterna kom redan tidigt att spela en viktig roll i företagareföreningarnas verksamhet. Ett viktigt motiv för att statliga krediter genom företagareföreningarnas förmedling ställs till småföretagsamhetens förfogande är de svårigheter som mindre och medelstora företag ofta möter hos de gängse kreditinstituten för lån till investeringar och anskaffning av omsättningstillgångar. Dessa svårigheter bottnar främst i att mindre, expanderande företag sällan kan erbjuda sådana säkerheter som krävs för att få lån i tillräcklig utsträckning. I tider av knapphet på krediter möter de mindre företagen också svårigheter att hävda sina intressen i konkurrens med de större företagen. Ett annat motiv för kredistödet till mindre och medelstora företag är den viktiga roll dessa företag spelar inom sysselsättnings- och regionalpolitiken. De nuvarande reglerna för företagareföreningarnas allmänna kreditstödjande verksamhet återfinns i kungörelsen (1960:372; omtryckt 1973:550) om statligt kredistöd till hemslöjd, hantverk och småindustri. Bestämmelserna bygger på statsmakternas beslut med anledning av prop. 1968:61.

När statens industriverk inrättades år 1973 övertog det från kommerskollegiet uppgiften att vara central myndighet för det statliga kreditstödet till hemslöjd, hantverk och småindustri. Industriverket har i en promemoria som har överlämnats till arbetsmarknadsdepartementet aktualiserat vissa förändringar av kreditstödet. Verket anser att detta stöd har utgjort och även fortsättningsvis bör kunna utgöra ett verksamt medel för att främja den mindre företagsamhetens konkurrensförmåga och därmed också en tryggare sysselsättning. I detta syfte bör emellertid enligt verkets uppfattning reglerna för kreditstödet omarbetas på vissa punkter. Verket föreslår ändringar av reglerna, främst med avseende på vilka typer av verksamhet som skall kunna få stöd och ändamålet med stödet.

Mot bakgrund av vad jag har anfört bör nu göras en översyn av företagareföreningarnas ställning och roll inom samhällets närings- och regionalpolitiska organisation samt en fördjupad analys av vissa frågor om de små och medelstora företagens tillgång och efterfrågan på krediter. Jag föreslår därför att sakkunniga tillkallas för att med de utgångspunkter som jag anger i det följande göra en sådan översyn.

En första utgångspunkt för utredningsarbetet bör vara att undersöka möjligheterna att genom ett rationellt utnyttjande av de resurser som ställs till förfogande för företagareföreningarna åstadkomma en allt mer effektiv verksamhet.

En andra utgångspunkt bör vara att de organisatoriska förändringar som kan komma att aktualiseras i utredningsarbetet utformas så att de upparbetade kontaktvägarna mellan föreningarna och i första hand de mindre och medelstora företagen samt det anseende som företagareföreningarna åtnjuter noga tas till vara.

En tredje utgångspunkt bör vara att de landstingskommunala näringspolitiska insatserna och de statliga insatserna på regional nivå även i framtiden organisatoriskt samordnas med varandra så att en splittring av resurserna undviks.

En fjärde utgångspunkt bör vara att den nuvarande samordningen inom föreningarnas verksamhet av näringspolitiska och regionalpolitiska åtgärder bibehålls.

En viktig utredningsuppgift bör vara att kartlägga och utvärdera föreningarnas verksamhet. Enligt vad jag har inhämtat pågår inom industriverket en genomgång och kartläggning av föreningarnas organisation och arbetsuppgifter. Resultatet av denna genomgång bör utnyttjas i utredningsarbetet.

Företagareföreningarna har under de senaste åren fått nya och vidgade arbetsuppgifter. En av dessa uppgifter innebär myndighetsutövning. Samtidigt har samhällets och löntagarnas inflytande över föreningarna ökat. Fr. o. m. den 1 juli 1975 ingår sålunda representanter för vissa av löntagarnas fackliga organisationer i företagareföreningarnas styrelser. De fördelar och nackdelar som följer av att företagareföreningarna utgör ekonomiska föreningar bör mot denna bakgrund närmare studeras. Eventuella problem till följd av organisationsformen bör preciseras och förslag till lösningar lämnas. Sålunda bör t. ex. övervägas om det är lämpligt att företagareföreningarna i egenskap av ekonomiska föreningar i ökad utsträckning åläggs uppgifter som innefattar myndighetsutövning.

Vidare bör övervägas behovet av och formerna för en ökad samordning av de olika centrala näringspolitiska organens regionala kontakter. I det sammanhanget bör särskilt beaktas frågan om samordningen mellan företagareföreningarna och den filialorganisation som är knuten till industriverkets SIFU-enhet samt den rådgivnings- och förmedlingsverksamhet som bedrivs av styrelsen för teknisk utveckling (STU). I sistnämnda fråga bör de sakkunniga samråda med STU-utredningen (I 1974:06).

En annan samordningsfråga av betydelse för företagareföreningarnas verksamhet är anknytningen till regionalpolitiken. Länsstyrelse, länsarbetsnämnd och företagareförening har alla viktiga uppgifter på detta område. De sakkunniga bör mot denna bakgrund belysa företagareföreningarnas uppgifter inom regionalpolitiken.

Beträffande förslagen från statens industriverk om inriktningen och utformningen av det statliga kreditstöd som förmedlas genom företagareföreningarna vill jag anföra följande.

Företagens kapitalförsörjningsbehov förändras fortlöpande. Detta gäller både behovens volym och sammansättning. Under senare år har tillkommit en rad nya privata och hel- och halvstatliga kreditinstitut. Tillkomsten av dessa institut har förändrat både kreditutbudets volym och struktur. Utbudet av krediter till små och medelstora företag har också påverkats av det samarbete som har etablerats mellan företagareföreningarna och Sveriges Investeringsbank AB.

En prövning av de förslag som har framförts av industriverket förutsätter kännedom om det aktuella utbudet av krediter till små och medelstora företag. Likaså krävs uppgifter om dessa företags efterfrågan på olika typer av

krediter. De sakkunniga bör närmare studera dessa frågor och redovisa sin kartläggning i anslutning till uppdraget i övrigt. De sakkunniga bör i denna del av uppdraget samråda med 1968 års kapitalmarknadsutredning (Fi 1969:59).

Utredningsarbetet bör bedrivas i nära kontakt med arbetsmarknadsstyrelsen, statens industriverk och det till verket knutna rådet för mindre och medelstora företag, STU, Landstingsförbundet, Svenska kommunförbundet, Sveriges investeringsbank och statens provningsanstalt.

Utredningsarbetet bör bedrivas skyndsamt så att de sakkunniga kan lägga fram sina förslag före utgången av år 1976.

3. Företagshälsovården och den yrkesmedicinska verksamheten

Beslut vid regeringssammanträde 1976-02-26.

Departementschefen, statsrådet Bengtsson, anför efter samråd med chefen för socialdepartementet.

Företagshälsovården är en viktig del av arbetarskyddet och har liksom arbetarskyddet i övrigt till syfte att anpassa arbetsmiljön till den enskilde. Företagshälsovårdens uppgifter är att i första hand vara tekniskt och medicinskt förebyggande, men även i viss utsträckning sjukvårdande och rehabiliterande. Viktigt är att det finns ett väl utvecklat samspel mellan företagshälsovården samt en rådgivande funktion och övriga funktioner i företaget. Vissa frågor om företagshälsovård, främst utbyggnaden av läkarresurser och utbildningen av personal för företagshälsovård, har behandlats i prop. 1971:23.

Företagshälsovården har under senare år byggts ut. Enligt gjorda undersökningar finns numera företagshälsovård i samtliga företag med över 1 000 anställda. Därutöver är ungefär 150 företagshälsovårdscentraler för små och medelstora företag i drift i dag. Företagshälsovård bedrivs också på många håll inom landstingskommunal och kommunal verksamhet samt inom den statliga sektorn.

Fortfarande har emellertid endast ca en tredjedel av landets arbetstagare tillgång till någon form av företagshälsovård. Den hittillsvarande utbyggnadstakten har bl. a. betingats av den begränsade tillgången på kvalificerad personal. En svårighet har också visat sig vara att finna lämpliga former för att tillgodose behovet av företagshälsovård inom små och geografiskt spridda arbetsplatser.

Frågan om företagshälsovård har tagits upp av arbetsmiljöutredningen i dess nyligen avlämnade betänkande (SOU 1976:1) Arbetsmiljölag. Utredningen har därvid pekat på företagshälsovårdens stora betydelse som en del av den lokala arbetarskyddsorganisationen. Arbetsmiljöutredningen framhåller att det krävs att landets arbetsplatser på annat sätt än nu täcks av företagshälsovård med i olika avseenden specialiserad personal som kan spåra och värdera risker samt föreslå eller vidta förebyggande åtgärder. Den föreslagna arbetsmiljölagen utgår från tanken att företagshälsovården skall vara en utredande och rådgivande instans åt den lokala skyddsorganisationen. Betydelsen av att företagshälsovården i största möjliga utsträckning byggs in i den arbetsmiljöförbättrande verksamheten inom företagen blir härmed markerad.

För att företagshälsovården på ett allsidigt sätt skall kunna spela denna roll behövs enligt arbetsmiljöutredningen ytterligare undersökningar. Det gäller här bl. a. utbyggnadstakt, behov av personal av olika kategorier och kompetenskrav för dessa. I nära samband härmed står enligt utredningen det alltmer ökande behovet av samplanering mellan företagshälsovården och övrig hälso- och sjukvård samt frågan i vilken utsträckning företagshälsovården skall inrymma sjukvård. I detta sammanhang blir även frågan om ersättning för läkarvårdskostnaden i företagshälsovården från den allmänna försäkringen av betydelse. Andra viktiga områden som måste undersökas är enligt utredningen behovet av yrkeshygieniska mät- och analysresurser, frågan om att finna lämpliga former för företagshälsovård för små och geografiskt spridda företag, behovet av en snabb utbyggnad av de yrkesmedicinska sjukhusenheterna, m. m.

Jag finner det angeläget att frågan om företagshälsovården och den yrkesmedicinska verksamheten ses över. För detta ändamål bör särskilda sakkunniga tillkallas.

Målet för utbyggnaden av företagshälsovården bör vara att alla löntagare skall ha tillgång till företagshälsovård. Det ankommer på arbetsmarknadens parter att bestämma i vilken takt detta mål skall förverkligas. Därvid måste utbyggnadstakten anpassas till vilka resurser som kan ställas till förfogande. Detta gäller såväl direkta resurser avsatta genom avtal mellan parterna som tillgången till personal etc. Jag vill här understryka att såväl nu gällande arbetarskyddslagstiftning som den föreslagna arbetsmiljölagen utgår från att arbetsgivarna skall tillhandahålla de resurser som behövs för de anställda från säkerhets- och hälsosynpunkt. Häri ingår företagshälsovården som en viktig del.

De sakkunniga bör analysera de hinder som uppstått i anslutning till den hittillsvarande utbyggnaden av företagshälsovården. En trång sektor har varit tillgången på läkare. I denna fråga vill jag anföra följande.

När det gäller läkartjänsterna i företagshälsovården har socialdepartementets sjukvårdsdelegation i kontakt med den till arbetarskyddsstyrelsen knutna företagshälsovårdsdelegationen tagit upp frågan om en närmare anknytning av utbyggnaden av dessa till det läkarfördelningsprogram som det ankommer på sjukvårdsdelegationen att fastställa. Fördelningen av företagsläkartjänster är f. n. översiktligt beaktad i läkarfördelningsprogrammet men omfattas i övrigt inte av de regler som gäller för läkartjänster inrättade i den offentliga hälso- och sjukvården. De sakkunniga bör närmare pröva denna fråga i syfte att åstadkomma en ändamålsenlig fördelning och planering av läkarresurserna även inom företagshälsovården.

Företagshälsovården är till sin medicinska del en funktion av primärvården, även om den drivs i särskilda organisatoriska former och är riktad till en avgränsad grupp av medborgarna. Jag vill här betona att företagshälsovården i enlighet med den allmänna inriktningen av arbetarskyddet bör vara huvudsakligen förebyggande. I praktiken har dock sjukvårdsandelen inom företagshälsovården kommit att bli ganska dominerande. Jag vill därför understryka att när det gäller behovet av sjukvård bör det i största möjliga utsträckning tillgodoses inom den offentliga primärsjukvården. Det är således viktigt att samverkan mellan den allmänna hälso- och sjukvården samt arbetarskyddet kommer till stånd i dessa frågor.

Yrkesinspektionsnämnderna bör kunna ges viktiga samordningsuppgifter i detta sammanhang. Vid behandlingen av dessa frågor bör de sakkunniga också beakta den ökade inriktning på förebyggande insatser som den

offentliga primärvården avses få. Det är angeläget att söka klargöra vilka insatser av detta slag som kan göras inom ramen för företagshälsovården resp. den offentliga primärvården. Av stor betydelse är också att undersöka hur information från företagshälsovård och hälsokontroller i samhällets regi skall sammanföras och bearbetas. De sakkunniga bör beakta de överväganden som inom kort läggs fram av socialstyrelsens utredning om den förebyggande hälsovården. I sammanhanget bör också uppmärksammas dels att en utredning nyligen tillkallats med uppdrag att lägga fram förslag till en helt ny lagstiftning för hälso- och sjukvården med utgångspunkt från en social helhetssyn på denna vård, dels att riksförsäkringsverket och socialstyrelsen har i uppdrag att se över den allmänna försäkringens ersättningsregler för sjukvården inom bl. a. företagshälsovården.

När det gäller företagshälsovårdens utbyggnad vill jag vidare anföra följande. För stora delar av arbetsmarknaden finns partsöverenskommelser om företagshälsovård. I dessa förbinder sig parterna att gemensamt verka för en utbyggnad av företagshälsovården till alla berörda arbetsplatser i landet. Sedan år 1967 finns en överenskommelse mellan LO och SAF om riktlinjer för företagshälsovård. Liknande överenskommelser om företagshälsovård på det privata området finns mellan andra avtalsparter. År 1975 har träffats ett nytt avtal om kommunal och landstingskommunal företagshälsovård. Under år 1974 har mellan LO/PTK och SAF upptagits förhandlingar om ett avtal om bl. a. företagshälsovård som skall ersätta 1967 års avtal. På det statliga området pågår också förhandlingar om företagshälsovård för den civila sektorn. Utredningsarbete pågår vidare om företagshälsovård inom försvaret.

Som framgår av det föregående sker utbyggnaden av företagshälsovården på frivillighetens väg. Frågor om företagshälsovårdens innehåll m. m. regleras genom avtal och överenskommelser mellan parterna. Detta bör enligt min mening gälla även i fortsättningen.

Delar av arbetsmarknaden omfattas inte av avtal om företagshälsovård. De sakkunniga bör undersöka i vilken utsträckning arbetstagare på dessa områden likväl erbjuds företagshälsovård samt bedöma den framtida utbyggnadstakten. I den mån de sakkunniga därvid finner att en utbyggnad här inte är att förutse bör de sakkunniga överväga alternativa vägar att uppnå detta mål.

En särskild fråga gäller den lämpliga organisationen av företagshälsovården i små och geografiskt spridda företag, där man haft svårt att finna lämpliga modeller för verksamheten. Flera landstingskommuner har genomfört planering för företagshälsovård för andra arbetstagargrupper än landstingens egna och på vissa håll har man också startat sådan verksamhet. Det är dock fortfarande oklart hur företagshälsovården vid dessa företag skall läggas upp. Med stöd av arbetarskyddsfonden och i samråd med berörda parter planeras viss försöksverksamhet, där de organisatoriska formerna för och inriktningen av sådan företagshälsovård kan prövas. Mot denna bakgrund bör de sakkunniga ta upp denna fråga till allmän bedömning.

Bidrag från det allmänna för att anordna företagshälsovård utgår inte. Allmän försäkringskassa ersätter dock arbetsgivares kostnader för läkarvård och annan sjukvård om den kan antas minska kassans utgifter för sjukförsäkringen. Hithörande frågor utreds, som förut nämnts, av socialstyrelsen och riksförsäkringsverket.

En annan uppgift för de sakkunniga blir att ta upp frågor om företagshälsovårdens innehåll och vissa utbildningsfrågor i anslutning härtill.

Med den tekniska utvecklingen och de alltmer komplicerade kemiska och fysikaliska frågorna får den tekniska delen av företagshälsovården allt större tyngd. I stor utsträckning kommer det att krävas specialister på olika områden av yrkeshygien, mätteknik, ergonomi m. m. Här finns anledning att närmare utreda behovet av olika miljötekniker i arbetslivet.

En effektiv kontroll av arbetsmiljön med hjälp av hygieniska gränsvärden ställer krav på tillgång till resurser för mätning ute på arbetsplatserna samt för analys och utvärdering. En väsentlig tillgång i detta avseende är företagshälsovården, där arbetet inom den tekniska delen går ut på att i nära samverkan med den medicinska kartlägga och bevaka olika förhållanden i arbetsmiljön. Inom företagshälsovården sker redan i dag en omfattande mät- och analysverksamhet. När det gäller företag som förfogar över mät- och analysresurser som ett led i övervakningen av de egna produkterna bör undersökas i vad mån dessa kan nyttiggöras i bevakningen av arbetsmiljön. De sakkunniga bör undersöka förutsättningarna för att öka möjligheterna för mätning, provtagning, analys och utvärdering inom företagshälsovården.

Resurser för mätning och analys finns även på andra håll. Här kommer bl. a. den offentliga hälso- och sjukvården och då särskilt de yrkesmedicinska sjukhusenheterna in i bilden. Den sjukhusanknutna laboratoriemedicinska verksamheten har nyligen utretts genom socialstyrelsens försorg. Utgångspunkten har varit att tillgodose den allmänna hälso- och sjukvårdens behov av laboratorieservice. Behov i detta hänseende finns också inom företagshälsovården. En utbyggnad av systemet med hygieniska gränsvärden kommer att medföra en expansion av bl. a. analysverksamheten.

Mot denna bakgrund bör de sakkunniga närmare undersöka möjligheterna att nyttiggöra de laboratorieresurser som finns inom den offentliga hälso- och sjukvården för miljöutredningar och biologiska kontroller genom köp av tjänster som betalas av arbetsgivarna. I första hand gäller detta analysverksamheten och då särskilt sådan som till sin natur ligger nära den verksamhet som i dag bedrivs på sjukhuslaboratorierna. Utredningen bör emellertid också belysa möjligheterna att utvidga verksamheten till att omfatta även mätning och provtagning på arbetsplatserna. Sådan fältverksamhet är redan i dag ett naturligt inslag i de yrkesmedicinska sjukhusenheternas arbete både när det gäller diagnostisk verksamhet och konsultationer på det yrkesmedicinska området.

Vad gäller möjligheterna att utföra yrkeshygienisk mätning och analys i anslutning till officiell provning och kontroll bör de sakkunniga samråda med statens provningsanstalt.

När det gäller företagshälsovårdens innehåll i övrigt vill jag framhålla även de psykiska och sociala aspekterna. Detta synsätt har kommit till uttryck inte minst i de förslag som arbetsmiljöutredningen nyligen avlämnat. En fortsatt utveckling i riktning mot att en psykosocial funktion blir en särskild del av företagshälsovården kan därför aktualiseras. De sakkunniga bör belysa denna fråga närmare. De sakkunniga bör vidare uppmärksamma de strävanden från samhällets och arbetsmarknadsparternas sida som innebär att personer med arbetshandikapp av olika slag skall få eller behålla sysselsättning inom det ordinarie arbetslivet. Ett uttryck för dessa strävanden är anpassningsgruppernas verksamhet. De sakkunniga bör undersöka lämpliga vägar att utforma företagshälsovården så att den kan medverka till att tillgodose anpassningsgruppernas behov av service.

Företagshälsovårdens kvalitet är beroende av tillgången på utbildad personal. De sakkunniga bör pröva vilka utbildningsvägar inom utbildnings-

väsendet som lämpar sig som bas för specialutbildning i företagshälsovård. Sådan specialutbildning ombesörjs av arbetarskyddsstyrelsen, som anordnar särskilda kurser för företagsläkare, skyddsingenjörer, sjuksköterskor i företagshälsovård och andra personalkategorier. De sakkunniga bör mot bakgrund av vad jag tidigare har anfört om företagshälsovårdens innehåll ägna stor uppmärksamhet åt utbildningens innehåll och uppläggning.

Nämnden för läkares vidareutbildning har ansvaret för specialist- och allmänläkarutbildningen efter läkarexamen medan arbetarskyddsstyrelsen svarar för specialutbildningen till företagsläkare. De sakkunniga bör överväga i vilken utsträckning företagsläkarutbildningen kan samordnas med den reguljära vidareutbildningen av läkare.

Utbildning av personal för företagshälsovården bedrivs i dag enbart vid arbetarskyddsstyrelsens arbetsmedicinska avdelning i Stockholm. De sakkunniga bör med utgångspunkt i en bedömning av företagshälsovårdens personalbehov ta upp frågan om utbildningens omfattning och därvid undersöka i vilken omfattning utbildning i företagshälsovård kan anordnas även på andra håll i landet. Även i framtiden bör utbildningens innehåll och uppläggning liksom nu fastställas av arbetarskyddsstyrelsen efter samråd med arbetsmarknadens parter.

Frågan om efterutbildning av personal för företagshälsovården är viktig. F. n. sker viss uppföljning av utbildningen av företagsläkare, skyddsingenjörer och sjuksköterskor i företagshälsovård i form av årligen anordnade arbetsmedicinska kontaktdagar. De sakkunniga bör se över behovet av efterutbildning av personal inom företagshälsovården mot bakgrund av den snabba utvecklingen inom arbetsmiljöområdet.

Författningsmässigt reglerade behörighetsvillkor tillämpas inte för den som vill inneha tjänst inom företagshälsovården. I den medicinska delen av verksamheten gäller givetvis kravet på läkarlegitimation resp. legitimation som sjuksköterska. Frågor om kompetensvillkor behandlas i den till arbetarskyddsstyrelsen knutna företagshälsovårdsdelegationen som har uttalat att inom företagshälsovården inte bör anställas personal som inte uppfyller de kompetenskrav som rekommenderats av delegationen. De sakkunniga bör belysa dessa frågor och därvid bedöma huruvida nu gällande ordning även skall gälla i framtiden.

De sakkunniga bör slutligen ta upp frågan om den yrkesmedicinska verksamheten. Yrkesmedicinska sjukhusenheter har hittills byggts upp vid Karolinska sjukhuset och Södersjukhuset i Stockholm, vid Lunds lasarett och regionsjukhuset i Örebro. Vid Umeå lasarett är en sådan enhet beslutad i viss samordning med den filial till arbetarskyddsstyrelsens arbetsmedicinska avdelning som inrättats där. Likaså finns beslut om en enhet vid regionsjukhuset i Linköping. Vid Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg har man valt en något annorlunda väg och inrättat ett yrkesmedicinskt centrum. Detta är en enhet för olika kliniker som samverkar inom det yrkesmedicinska och arbetshygieniska området.

Jag vill framhålla att erfarenheterna av de yrkesmedicinska sjukhusenheternas verksamhet är mycket goda och att de har stor betydelse för arbetslivet inom regionen. Där finns såväl yrkesmedicinsk som teknisk-hygienisk expertis som företagshälsovården kan utnyttja när det gäller mätningar, analyser av tagna prover, medicinska gruppundersökningar, utredningar av misstänkta yrkessjukdomsfall etc. Genom att en yrkesmedicinsk sjukhusenhet har tillgång till sjukhusets samlade expertis på olika områden finns också möjlighet att bredda utbudet i fråga om klinisk fysiologi, röntgendiagnostik, audiologi m. m.

Företagshälsovårdens behov av kvalificerad service i dessa avseenden är stort och kommer att öka ytterligare. I olika sammanhang har uttalats att utbyggnaden i första hand bör syfta till yrkesmedicinska kliniker vid samtliga regionsjukhus. Utbyggnaden av den yrkesmedicinska verksamheten är en angelägen uppgift som det ankommer på sjukvårdshuvudmännen att ta närmare ställning till. Planeringen måste ske med beaktande av bl. a. företagshälsovårdens behov av yrkesmedicinsk service. De sakkunniga bör därför i nära samarbete med sjukvårdshuvudmännen ta fram ett vägledande underlag för planeringen av den fortsatta utbyggnaden.

Ett särskilt problem vid utbyggnaden av den yrkesmedicinska verksamheten har varit den knappa tillgången på läkare med yrkesmedicinsk inriktning. Sedan år 1975 är yrkesmedicinen uppförd som egen specialitet för läkare. De sakkunniga bör i samråd med socialstyrelsen ta upp frågan om dispensmöjligheter för läkare inom yrkesmedicinen för att under en övergångstid på denna väg få till stånd en snabbare utveckling av verksamheten.

Jag vill avslutningsvis betona vikten av att en samlad bedömning av såväl den medicinska som den tekniska delen av företagshälsovården kommer till stånd. En lämplig väg härvidlag kan vara att särskilda expertgrupper biträder de sakkunniga.

4. Tilläggsdirektiv till sysselsättningsutredningen

Beslut vid regeringssammanträde 1976-05-13.

Departementschefen, statsrådet Bengtsson, anför.

År 1974 tillkallade jag sakkunniga för att utreda frågan om den långsiktiga sysselsättningspolitiken. De har antagit namnet sysselsättningsutredningen (A 1974:02). Enligt direktiven skall de sakkunniga bl. a. bedöma vilka krav på den allmänna sysselsättningspolitiken som fullföljandet av de regionalpolitiska riktlinjerna ställer.

Riksdagen beslutade år 1972 om de allmänna regionalpolitiska målen samt angav riktlinjerna för regionalpolitiken i form av en plan för utvecklingen av den regionala strukturen och ramar för planeringen i länen (prop. 1972:111 bil. 1, InU 1972:28, rskr 1972:347). För att förverkliga de regionalpolitiska målen beslutade riksdagen år 1973 bl. a. om medlen i den fortsatta regionalpolitiska stödverksamheten (prop. 1973:50, InU 1973:7, rskr 1973:248). Beslutet innebar också att en medelsram på 2 500 milj. kr. fastställdes för det regionalpolitiska stödet under femårsperioden 1973/74–1977/78.

Riksdagens inrikesutskott behandlade under år 1975 bl. a. ett motionsyrkande om en parlamentarisk utredning med uppgift att utvärdera den nuvarande regionalpolitiken och lämna förslag till en ny politik på området. Liksom motionärerna ansåg utskottet att det finns behov av en samlad bedömning av den förda regionalpolitiken och mot bakgrund härav en prövning av politikens framtida inriktning. Utskottet, som erinrade om pågående utvärdering av regionalpolitiken inom länsplanering 1974, sysselsättningsutredningen och expertgruppen för regional utredningsverksamhet (ERU), var dock inte berett att förorda att ytterligare en utredning om regionalpolitiska frågor skulle tillsättas. I stället föreslog utskottet att frågan

skulle tas upp till prövning efter årsskiftet 1975–76. Enligt utskottet vore det lämpligt att anförtro utredningsuppdraget åt sysselsättningsutredningen som kan organisera sitt arbete på ett sätt som garanterar ett allsidigt parlamentariskt inflytande. Behovet av tilläggsdirektiv till utredningen och inriktningen av dessa borde bl. a. bedömas mot bakgrund av det utredningsmaterial som förelåg vid årsskiftet 1975–76. Riksdagen beslöt att som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet hade anfört (InU 1975:7, rskr 1975:119).

Sysselsättningsutredningen har i betänkandet (SOU 1975:90) Arbete åt alla tagit upp vissa principiella frågor beträffande de regionalpolitiska styrmedlen. Utredningen har dock inte ansett det lämpligt eller möjligt att göra någon detaljerad genomgång av de regionalpolitiska medlen, utan avser att arbeta vidare med en mer omfattande översyn av medlen och redovisa ytterligare material i sådan tid att statsmakterna kan fatta beslut i medelsfrågan före utgången av innevarande femårsperiod för regionalpolitiskt stöd.

En sammanställning och utvärdering av resultaten av Länsplanering 1974 har gjorts inom arbetsmarknadsdepartementet. Utvärderingen har redovisats i rapporten (SOU 1975:91 och 92) Politik för regional balans.

En beskrivning och analys av lokaliseringsstödets effekter har redovisats av ERU i lägesrapporten (Ds A 1975:12) Regionalpolitiska studier.

Medelsramen för det regionalpolitiska stödet under den innevarande femårsperioden har nyligen utökats med 1 500 milj. kr. (prop. 1975/76:100 bil. 13, InU 1975/76:37, rskr 1975/76:250). Regeringen har vidare föreslagit viss försöksverksamhet med utökat regionalpolitiskt stöd vid marknadsföringsåtgärder samt anmält planer på att under en försöksperiod decentralisera beslutanderätten till regional nivå i vissa ärenden om regionalpolitiskt stöd (prop. 1975/76:185). Jag har tidigare i dag anmält proposition om samordnad sysselsättnings- och regionalpolitik. Resultaten av Länsplanering 1974 och sysselsättningsutredningens första etapp liksom regeringens ställningstaganden i reviderade finansplanen 1976 om den ekonomiska politikens mål och förutsättningar på längre sikt ligger till grund för propositionen. När det gäller formerna för det regionalpolitiska stödet efter utgången av budgetåret 1977/78 bör statsmakterna besluta senast våren 1978.

Mot bakgrund av vad jag nu har anfört anser jag att det är lämpligt att i tilläggsdirektiv till sysselsättningsutredningen precisera vissa frågor om den regionalpolitiska stödverksamheten som utredningen bör behandla i sitt fortsatta arbete. Jag vill understryka att en sådan precisering inte bör hindra sysselsättningsutredningen från att med stöd av sina ursprungliga direktiv ta upp även andra frågor med anknytning till regionalpolitiken.

Den utvidgade regionalpolitiska medelsramen för perioden 1973/74–1977/78 har visat sig trygga en effektiv politik för ökad regional balans och kan därför utgöra en grundval för utredningens bedömning av utrymmet för framtida insatser.

En utgångspunkt för utredningsarbetet bör vara regeringens ställningstagande tidigare i dag i propositionen om samordnad sysselsättnings- och regionalpolitik samt riksdagens beslut med anledning av propositionen. En annan utgångspunkt bör vara att de nuvarande regionalpolitiska stödformerna även i framtiden skall bilda stommen i verksamheten. Utredningen bör följaktligen främst undersöka förutsättningarna för att effektivisera nuvarande regionalpolitiska medel som är inriktade på att direkt påverka industri- och serviceföretag inom den privata sektorn.

Följande frågor bör utredningen behandla i det fortsatta utredningsarbetet.

De regionalpolitiska insatserna har lett till en bättre regional balans i befolkningsutvecklingen under 1970-talet. Resultatet av Länsplanering 1974 tyder på att den förbättrade regionala balansen kommer att bestå under resten av 1970-talet och 1980-talet. Denna bedömning bygger på att regionalpolitiska insatser görs även i fortsättningen. Nuvarande indelning i stödområden har sin grund i uppfattningen att stödinsatserna bör koncentreras till geografiskt avgränsade områden med särskilda behov av sysselsättningsskapande åtgärder. Stödområdenas gränser har efter hand vidgats. Samtidigt har särskilda insatser gjorts med hjälp av regionalpolitiska medel i orter utanför stödområdena med akuta sysselsättningsproblem. Det kan nu finnas anledning att diskutera grunderna för den indelning i stödområden som f. n. används för stödverksamheten. Utredningen bör pröva behovet av förändringar eller anpassningar av stödområdesprincipen mot bakgrund av den regionala utvecklingen under de senaste åren. Därvid bör utredningen beakta att en allmän vidgning av stödområdena urholkar möjligheterna för koncentrerade och kraftfulla insatser. Utredningen bör även överväga behovet av och formerna för andra kriterier för fördelning av stödet än den nuvarande geografiska indelningen. Därvid bör utredningen beakta behovet av att stödet även fortsättningsvis koncentreras till industrifattiga områden med särskilda behov av stöd.

De ökade regionalpolitiska ambitionerna syftar bl. a. till att inom olika regioner förbättra sysselsättningssituationen för olika grupper på arbetsmarknaden. Ett första försök att påverka investeringarnas fördelning med en sådan utgångspunkt är försöksverksamheten med könskvotering vid vissa former av regionalpolitiskt stöd. Sysselsättningsutredningen bör nu utvärdera resultaten av könskvoteringen och överväga om denna bör permanentas. Utredningen bör vidare överväga om de vunna erfarenheterna ger stöd för förslag om att genom villkor för regionalpolitiskt stöd påverka investeringarnas fördelning med utgångspunkt i möjligheterna att skapa sysselsättning för olika yrkesgrupper.

När det gäller frågan om stödberättigad verksamhet har de regionalpolitiska stödinsatserna koncentrerats till industriell eller industriliknande verksamhet och därvid huvudsakligen riktats mot investeringsverksamheten. Sysselsättningsutredningen bör emellertid också se över de stödformer som är avsedda för den privata tjänstsektorn och de administrativa funktionerna inom industrin.

Sysselsättningsutredningen har redan i sitt första betänkande tagit upp frågan om stödunderlag och stödformer. Sålunda har utredningen diskuterat om de regionalpolitiska stimulansmedlen i högre grad än f. n. borde inriktas på personalkostnaderna. Flera av de stimulansmedel som nu används är inriktade på kapitalkostnaderna. Det har i olika sammanhang hävdats att detta kan leda till ökad kapitalanvändning på bekostnad av antalet arbetstillfällen. Enligt utredningen tycks dock lokaliseringsstödet – trots att det är ett kapitalstöd – fungera som ett inledningsstöd: Verksamheten i stödföretagen inrättas så att avvägningen mellan olika produktionsmetoder blir den som på lång sikt ger det bästa ekonomiska resultatet. Det finns dock, enligt utredningen, skäl att i den kommande utredningsetappen närmare studera möjligheterna till en mer direkt koppling av det regionalpolitiska stödet till den sysselsättningsökning som uppnås i de enskilda företagen. Även jag anser att utredningen bör fortsätta att behandla dessa frågor. Bl. a. bör övervägas om en större del av lokaliseringsstödet vid investeringar kan lämnas i form av lån och om de nuvarande lokaliseringsbidragen helt eller

delvis kan ersättas med någon form av avskrivningslån som skrivs av med ett visst belopp för varje person som nyanställs i verksamheten.

De nuvarande lokaliseringslånen löper med samma ränta som i allmänhet tillämpas för industrigarantilån med rörlig räntefot enligt kungörelsen (1960:372) om statligt kreditstöd till hemslöjd, hantverk och småindustri. Räntebefrifelsen kan lämnas under högst tre år och amoteringsanstånd under högst fem år. Räntebefrielse kan i vissa fall innebära en subvention av väsentlig betydelse. Utredningen bör överväga om räntebefrielse under viss tid bör lämnas och vilka kriterier som i så fall bör gälla. Kostnaderna för sådana insatser bör redovisas på ett enkelt och enhetligt sätt.

Beträffande lokaliseringsstödets storlek gäller att stödet inte skall vara större än vad som fordras för att den åsyftade verksamheten skall komma till stånd efter en betydande egen insats från stödföretagens sida. En prövning skall ske från fall till fall med beaktande av bl. a. företagets egna resurser och övriga finansieringsmöjligheter. Ofta lämnas dock lokaliseringsstöd med vissa allmänt tillämpade procentsatser som grundar sig på investeringskostnaden. Prövningen i det enskilda fallet inriktas då främst på om vissa minimikrav beträffande lönsamhet, sysselsättningsökning m. m. är uppfyllda. Sysselsättningsutredningen bör mot denna bakgrund överväga vilka principer som bör gälla när storleken av lokaliseringsstödet skall bestämmas.

Huvuddelen av de företag som har fått lokaliseringsstöd bedrivs i aktiebolagsform. Transaktioner som innebär att större eller mindre aktieposter i stödföretagen överlåts är ganska vanliga. Sådana överlåtelser innebär ofta att företagens kapitalanskaffnings- och utvecklingsproblem löses. Emellertid har i flera fall hävdats att aktieägare i företag som har fått lokaliseringsstöd till följd av stödet har gjort oskäliga vinster vid försäljning av aktierna. Utredningen bör mot denna bakgrund överväga om särskilda åtgärder bör vidtas för att tillgodose att syftet med stödet inte förfelas i samband med aktieöverlåtelser. Jag vill erinra om att enligt nuvarande regler lokaliseringsbidrag till viss del kan krävas åter och lokaliseringslån sägas upp till omedelbar betalning om väsentlig ändring sker i äganderätten till den rörelse som har fått lokaliseringsstöd. Utredningen bör pröva om dessa regler är lämpligt utformade.

I prop. 1975:45 om riktlinjer för arbetsmarknadsutbildningen konstaterade föredraganden att lokaliseringsutbildningen är ett av de regionalpolitiska medlen och att behov av förändringar av det regionalpolitiska utbildningsstödet får prövas i annat sammanhang. I propositionen föreslogs dock att det tidigare s. k. schablonstödet i fortsättningen skulle behnämnas introduktionsstöd. Utredningen (A 1975:01) om företagsutbildningen gör f. n. en utvärdering av olika former av arbetsmarknadsutbildning i företag, bl.,a. lokaliseringsutbildning. Sysselsättningsutredningen bör överväga behov av förändringar av det regionalpolitiska utbildningsstödet och introduktionsstödet. Introduktionsstödet har i stort sett samma syfte och inriktning som sysselsättningsstödet. Utredningen bör pröva om de båda stödformerna kan slås samman.

Kraven på information om utvecklingen av verksamheten bör ställas högt i företag som har fått statligt regionalpolitiskt stöd. F. n. pågår ett omfattande reformarbete som syftar till att öka insynen och inflytandet för de anställda. Jag vill bl. a. erinra om regeringens förslag till arbetsrättsreform (prop. 1975/76:105) och förslaget om ökad styrelserepresentation för de anställda (prop. 1975/76:166). Sysselsättningsutredningen bör undersöka

hur dessa åtgärder har påverkat möjligheterna till insyn och inflytande för de anställda i stödföretagen.

Sysselsättningsutredningen bör bedriva sitt utredningsarbete om den regionalpolitiska stödverksamheten i nära kontakt med ERU. I fråga om lokaliseringsutbildningen bör utredningen samråda med utredningen om företagsutbildningen. Vidare bör samråd ske med decentraliseringsutredningen (Kn 1975:01). Utredningsarbetet bör bedrivas så att förslag kan läggas fram i sådan tid att statsmakterna kan besluta i frågan senast våren 1978.

5. Vissa frågor på det arbetsrättsliga området

Beslut vid regeringssammanträde 1976-06-10.

Departementschefen, statsrådet Bengtsson, anför.

Genom den av riksdagen antagna arbetsrättsreformen (prop. 1975/76:105, InU 45, rskr 404) inleds en utveckling inom vårt arbetsliv som kommer att medföra genomgripande förändringar på arbetsmarknaden.

Det är naturligt att statsmakterna kommer att följa genomförandet av reformen med särskild uppmärksamhet. Jag har tidigare framhållit nödvändigheten av fortsatt utredningsarbete på medbestämmanderättens område (prop. 1975/76:105 bilaga 1 s. 203). Även riksdagen har uttalat sig härför (InU 1975/76:45). En kommitté bör nu tillkallas för detta ändamål.

I likhet med riksdagen anser jag att det bör bli en viktig uppgift för kommittén att mera allmänt följa introduktionen och tillämpningen av den nya lagstiftningen. I det sammanhanget bör kommittén bl. a. överväga vissa frågor som redan har uppmärksammats under lagstiftningsarbetet.

En sådan fråga gäller de krav på arbetstagarinflytande i andra former och med längre gående befogenheter för de anställda än de som återfinns i de särskilda reglerna om medbestämmande i den nya lagstiftningen. Jag tänker framför allt på kraven om facklig vetorätt och självbestämmanderätt i vissa frågor, bl. a. rörande personalpolitiken, arbetsmiljön och företagshälsovården, arbetstidens förläggning och löneformen. Medbestämmandelagen utgår från att sådana befogenheter skall tillförsäkras de anställda genom kollektivavtal. Utnyttjas metoden att träffa avtal om medbestämmanderätt för de anställda, måste emellertid beaktas verkningarna av annan lagstiftning, t. ex. associationsrättens regler (jfr prop. 1975/76:105 bilaga 1 s. 331, 472 och 528), och gränsdragningen till den politiska demokratin. Som riksdagen har uttalat (InU 1975/76:45 s. 27) har tillsatts en arbetsgrupp med uppgift att se närmare på de frågor som rör sambandet mellan associationsrättens och arbetsrättens regler. Visar detta arbete att t. ex. frågor med avseende på delegation av beslutanderätt och ansvaret för fattade beslut inte kan uteslutande lösas kollektivavtalsvägen bör, som riksdagen också har framhållit, förslag läggas fram till de lagändringar som behövs. Den kommitté som nu bör tillsättas bör anpassa sitt arbete härtill. Det bör också stå kommittén fritt att vid behov mera allmänt ta upp frågan om lagfästande av sådana inflytandeformer för de anställda som jag här har berört. Jag vill erinra om att den nyss berörda arbetsgruppen vidare skall gå igenom de krav som har förts fram om ändringar i företagsdemokratisk riktning av den associationsrättsliga lagstiftningen och förbereda ett ställningstagande till det fortsatta utredningsarbetet

på detta område (jfr prop. 1975:103 s. 197 och InU 1975/76:45 s. 28). Också handelsbolagen och därmed jämförliga bolagsformer är föremål för översyn. På det kommunala området väntas utredningen om den kommunala demokratin lägga fram sitt slutbetänkande under hösten 1976. På den statliga sektorn kommer en värdering att ske av försöksverksamheten med förvaltningsdemokrati (prop. 1975/76:105 bilaga 2 s. 145). Även detta bör kommittén beakta i sitt arbete.

Kommittén bör ta upp även andra frågor. Riksdagen har sålunda uttalat sig för fortsatt utredningsarbete rörande den s. k. negativa föreningsrätten och föreningsrättsskyddet för arbetssökande (InU 1975/76:45 s. 29). Jag vill för egen del även framhålla problemen kring den s. k. negativa regleringen genom kollektivavtal (prop. 1975676:105 bilaga 1 s. 277).

Löntagarorganisationerna har i sina remissyttranden över arbetsrättskommitténs betänkande (SOU 1975:1) riktat kritik mot den rättstillämpning som har utvecklats på det arbetsrättsliga området. Man har menat att den har gynnat arbetsgivarsidan. Förutsättningarna har emellertid radikalt förändrats genom de senaste årens lagstiftningsarbete på det arbetsrättsliga området. De värderingar som lagstiftningen ger uttryck för bör få återverkningar även inom det arbetsrättsliga området i stort. Som ett led i uppgiften att följa medbestämmandelagens genomförande bör kommittén även belysa utvecklingen av rättspraxis.

Den nya roll som de anställda får i arbetslivet kommer också till uttryck i nya och vidgade uppgifter för de fackliga förtroendemännen. Efter samråd med statsrådet Leijon föreslår jag därför att det får bli en uppgift för kommittén att överväga vilka ändringar i lagen (1974:358) om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen som bör göras med anledning av utvecklingen på det arbetsrättsliga området. Särskilt intresse bör därvid ägnas det förhållandet att fackliga uppgifter i många fall utförs av andra än fackliga förtroendemän som är anställda på arbetsplatsen. Arbetsplatserna kan vara så små att de fackliga uppgifterna måste skötas av förtroendevalda som svarar för flera arbetsplatser. Inte minst gäller frågan fackföreningens rätt att själv få bestämma om sina företrädare i det fackliga arbetet på arbetsplatserna. Kommittén bör därför komma med förslag till lagregler, varigenom förtroendemannalagen i vissa delar görs tillämplig även på sådana företrädare för de berörda fackliga organisationerna som inte är anställda på den aktuella arbetsplatsen. Utredningen bör också ta upp frågan om finansieringen av den fackliga verksamhet som berörs av utvidgningarna av förtroendemannalagen. Det är även lämpligt att kommittén vid behov tar upp andra frågor som hänger samman med förtroendemännens nya uppgifter eller problem som har kommit upp i den praktiska tillämpningen av förtroendemannalagen och inte har kunnat lösas kollektivavtalsvägen (jfr InU 1975/76:45 s. 54).

En fråga som ligger nära den som jag senast har behandlat gäller arbetslivsforskningen. Statsmakterna har beslutat om betydande ekonomiska och organisatoriska insatser på detta område (prop. 1975/76:182, InU 46, rskr 405). Men även arbetsplatserna måste ställas till forskningens förfogande. Genom den nya lagstiftningen får de anställda inflytande över forskningens genomförande på den enskilda arbetsplatsen. Visar det sig emellertid att dessa frågor inte kan lösas förhandlingsvägen, bör kommittén komma med förslag till åtgärder (jfr InU 1975/76:46 s. 8).

Om den nya arbetsrättsliga lagstiftningen skall bli effektiv måste kunskaper om den spridas till samtliga anställda. Jag har i annat sammanhang uttalat att det ligger i både arbetsgivarsidans och arbetstagarsidans intresse att

utbildningen och informationen om medbestämmanderätten får en sådan bredd och kan ske i sådana former att detta mål uppfylls. Jag har också förutsatt att arbetsmarknadens parter i förhandlingar finner vägar att tillgodose rimliga behov av utbildning och information i den mån dessa frågor inte redan är reglerade genom förtroendemannalagens regler om rätt att disponera betald arbetstid (prop. 1975/76:182 s. 23). Den mera allmänna frågan om en lagfäst rätt för de anställda till facklig information på betald arbetstid bör däremot, som riksdagen också har uttalat (InU 1975:15), tas upp till övervägande. Jag föreslår att även detta får bli en uppgift för kommittén.

Frågorna rörande ändringar i förtroendemannalagen, arbetslivsforskning och facklig information på betald arbetstid bör kommittén ta upp med förtur.

6. Tilläggsdirektiv till företagareföreningsutredningen

Beslut vid regeringssammanträde 1976-06-17.

Departementschefen, statsrådet Bengtsson, anför.

År 1975 tillkallade jag sakkunniga för att utreda frågan om företagareföreningarnas ställning och roll inom samhällets närings- och regionalpolitiska organisation. Enligt sina direktiv skall de bl. a. beröra frågan om inriktning och utformning av det statliga kreditstöd som förmedlas genom företagareföreningarna. De sakkunniga har antagit namnet företagareföreningsutredningen (A 1975:03).

Reglerna för företagareföreningarnas kreditstödjande verksamhet finns i kungörelsen (1960:372; omtryckt 1973:550, ändrad senast 1976:471) om statligt kredistöd till hemslöjd, hantverk och småindustri. Sådant stöd lämnas för att främja hemslöjd, hantverk och småindustri samt därmed jämförlig verksamhet. Om särskilda skäl föreligger får kredistöd lämnas även i fråga om annan industriell verksamhet eller i fråga om anläggningsverksamhet eller – med viss begränsning – verksamhet inom jordbrukets binäringar.

Med anledning av motionsyrkande har riksdagen nyligen beslutat att reglerna för det statliga kreditstödet snarast bör ändras på sådant sätt att även tjänsteproducerande företag kan komma i åtnjutande av kreditstöd (mot. 1975/76:2113, NU 1975/76:51, rskr 1975/76:330). Riksdagsbeslutet innebär dock ingen närmare precisering av vilka grupper av företag som anses vara tjänsteproducerande.

En omfattande utvidgning av målgruppen för det statliga kreditstöd som förmedlas av företagareföreningarna, innebär stora påfrestningar på föreningarnas resurser. Det kan också vara svårt för föreningarna att på kort tid skaffa sig kunskaper inom helt nya verksamhetsområden. Utvidgningen av målgruppen medför därför risk för att den service och det stöd som föreningarna f. n. lämnar till de mindre och medelstora industriföretagen försvagas.

Att företagareföreningarnas kreditstöd utökas till att omfatta nya grupper av företag får enligt min mening inte medföra, att föreningarnas insatser försämras när det gäller tillverkande företag. Jag anser därför att den nu aktuella utvidgningen bör begränsas till att omfatta tjänsteproducerande

företag som har direkt anknytning till den hittillsvarande målgruppen för kreditstödet. Sålunda bör t. ex. inte detaljhandel och restaurangrörelse omfattas av det utvidgade kreditstödet.

Mot bakgrund av vad jag nu har anfört anser jag det lämpligt att ge företagareföreningsutredningen i uppdrag att skyndsamt överväga vilka grupper av tjänsteproducerande företag som bör få tillgång till företagareföreningarnas kreditstöd.

Jag vill framhålla att utredningens sammansättning garanterar ett allsidigt parlamentariskt inflytande vid en sådan bedömning.

Jag hemställer att regeringen uppdrar åt företagareföreningsutredningen att skyndsamt lämna förslag till lämplig avgränsning av den av riksdagen beslutade utvidgningen av företagareföreningarnas kreditstödjande verksamhet.

7. Tilläggsdirektiv till kommittén (Ju 1976:08) för att utreda frågor om jämställdhet mellan män och kvinnor, m. m.

Beslut vid regeringssammanträde 1976-10-21.

Chefen för arbetsmarknadsdepartementet, statsrådet Ahlmark, anför.

I slutet av år 1972 fick statsministern medgivande att tillkalla fem ledamöter att ingå i en delegation för att bevaka och utreda frågor om jämställdhet mellan män och kvinnor. Enligt sina direktiv har delegationen som övergripande uppgift att fördjupa och utveckla den helhetssyn som skall vara vägledande för arbetet att åstadkomma jämställdhet mellan män och kvinnor. En viktig uppgift för delegationen är enligt direktiven att samverka och samråda med myndigheter, parterna på arbetsmarknaden, kvinnoorganisationerna och andra folkrörelser. För detta ändamål har delegationen vid sin sida den s. k. stora delegationen med företrädare för myndigheter och organisationer. Dessutom har till delegationen knutits ett antal referensgrupper med företrädare för olika intressegrupper.

I enlighet med riksdagens beslut under 1975/76 års riksmöte (InU 1975/76:9 rskr 1975/76:26) tillkallade regeringen den 18 augusti 1976 en parlamentarisk kommitté för att – vid sidan av delegationen – genomföra mera långsiktiga projekt inom jämställdhetsområdet och för att utreda frågor av större principiell räckvidd inom detta. Samtidigt fick kommittén i uppdrag att *dels* allsidigt och förutsättningslöst pröva frågan om en lagstiftning mot könsdiskriminering, *dels* utreda förutsättningarna för ingripanden mot könsdiskriminerande reklam. Det bör tilläggas att riksdagen tidigare hade uttalat sig för att dessa två frågor skulle utredas (InU 1975/76:42, rskr 1975/76:542 resp. NU 1975/76:61, rskr 1975/76:343).

I den regeringsförklaring som regeringen lämnade riksdagen den 8 oktober 1976 sägs bl. a. att den kommitté som har tillkallats för att pröva frågor om jämställdheten mellan män och kvinnor skall få "i uppdrag att under mandatperioden utarbeta förslag till lag mot könsdiskriminering". Detta uppdrag bör lämnas kommittén genom tillägg till de direktiv som gäller för dess arbete. Jag förordar att detta sker nu.

I detta sammanhang bör även tas upp frågan om de former som jämställdhetsarbetet bör bedrivas i. Det torde inte kunna förnekas att det kan

innebära avsevärda svårigheter att dra upp gränser mellan delegationens och kommitténs uppdragsområden sådana de är bestämda i direktiven. Risken för dubbelarbete framstår som betydande med nuvarande ordning. Det skulle otvivelaktigt vara lämpligare att låta den parlamentariska kommittén ta över ansvaret för hela jämställdhetsarbetet, dvs. även för den del av detta som delegationen enligt sina direktiv nu svarar för. Jag vill förorda att så sker och att kommittén sålunda ges ansvaret för jämställdhetsarbetet i dess helhet. Samtidigt bör enligt min mening den stora delegationen omvandlas till en referensgrupp under ledning av en särskild förordnad ordförande.

Ett så omfattande uppdrag som kommittén sålunda avses att få kräver betydande sekretariatsresurser. Dessa bör tillföras kommittén genom att delegationens sekretariat förs över till kommittén. På det sättet kan kontinuiteten i arbetet bevaras och kommittén dra fördel av de erfarenheter från det praktiska arbetet på jämställdhetsområdet som sekretariatet har byggt upp. Jag har därvid förutsatt att sekretariatet förstärks med den juridiska expertis som behövs för att förslaget till lag mot könsdiskriminering skall kunna tas fram.

I anslutning till att de organisatoriska förändringarna görs som jag nu har nämnt bör huvudmannaskapet för jämställdhetsarbetet flyttas från statsrådsberedningen till arbetsmarknadsdepartementet.

I de frågor som jag här har tagit upp har jag samrått med statsministern.

Industridepartementet

1. Samordning av de statsägda varven

Beslut vid regeringssammanträde 1976-05-06.

Departementschefen, statsrådet Johansson, anför.

Staten har under senare år fått ett betydande ägareintresse i svensk varvsindustri.

Genom beslut av 1960 års riksdag (prop. 1960:184, SU 1960:206, rskr 1960:402) omvandlades de dåvarande marinverkstäderna i Karlskrona till ett av staten helägt aktiebolag, *Karlskronavarvet AB*. Varvet är huvudsakligen inriktat på tillverkning av marina fartyg med levererar också fartygssektioner till de svenska varven. Varvet utvecklar även andra grenar i sin mekaniska verkstadsrörelse, såsom förutsattes då bolaget bildades. Som ett led häri förvärvade varvet förra året Hvilans Mekaniska Verkstads AB i Kristianstad, som är landets ledande tillverkare av traverser och lyftutrustningar. Varvet hade år 1975 i medeltal 1 675 personer anställda och en omsättning av 144 milj. kr. Fr. o. m. den 1 januari 1970 är varvet dotterbolag till Statsföretag AB.

År 1963 förvärvade staten och Eriksbergs Mekaniska Verkstads AB, Eriksberg, hälften var av aktierna i *Uddevallavarvet AB*. Genom beslut av 1971 års riksdag (prop. 1971:117, NU 1971:27, rskr 1971:229) förvärvade staten de aktier som Eriksberg innehade i Uddevallavarvet. Statens aktier har övergått på Statsföretag AB. År 1975 hade varvet 3 470 anställda och en omsättning av 410 milj. kr.

Riksdagen beslöt år 1975 (prop. 1975:110, NU 1975:35, rskr 1975:247) – med anledning av den akuta kris som *Eriksberg* råkat in i – att staten som en provisorisk lösning på krisen från Eriksbergs ägare Ångfartygs AB Tirfing skulle förvärva samtliga aktier i företaget. År 1975 var 5 175 personer anställda vid Eriksberg. Omsättningen uppgick till 980 milj. kr. Verksamheten under nämnda år visade en förlust av 420 milj. kr.

I början av år 1970 stod det klart att *AB Götaverkens* finansiella situation var sådan att statliga stödåtgärder kunde komma att visa sig behövliga. En finansiell rekonstruktion genomfördes under statens medverkan, varvid Salénrederierna AB inträdde som majoritetsägare till Götaverken (prop. 1971:117, NU 1971:27, rskr 1971:229).

Verksamheten vid Götaverken år 1973 resulterade i en betydande förlust. Efter överenskommelse med Salénrederierna beslöt statsmakterna år 1974 (prop. 1974:110, NU 1974:41, rskr 1974:264) att en del av ett till Götaverken lämnat lån skulle omvandlas till så många aktier i företaget att de motsvarade 9,5 % av hela aktiekapitalet. De av staten förvärvade aktierna har överlåtits till Statsföretag AB.

Regeringen har i prop. 1975/76:121 lagt fram förslag innebärande bl. a. att Götaverken och Eriksberg förs samman till en koncern. Samgåendet avses ske på så sätt att staten till Götaverken överlåter samtliga aktier i Eriksberg samtidigt som staten från nuvarande ägaren till Götaverken förvärvar så stort antal aktier att staten tillsammans med Statsföretag kommer att inneha 51 %

av hela aktiekapitalet i Götaverken.

Götaverkens varvsrörelse har i genomsnitt 9 900 anställda år 1975 och fakturerade fartygsleveranser uppgick till ca 1 500 milj. kr.

Staten innehar redan direkt eller genom Statsföretag aktiemajoriteten i Eriksberg, Uddevallavarvet och Karlskronavarvet. En betydande del av svensk varvsindustri är således samlad i statens hand. Därjämte har staten 9,5 % av aktierna i Götaverken.

Staten har sålunda efter hand fått betydande intressen i svensk varvsindustri. Det kan därför vara motiverat att göra en översyn rörande den statliga varvsgruppens framtida organisatoriska struktur och därvid beakta de samordningsvinster som bör kunna uppnås.

För dessa uppgifter bör en kommitté tillkallas. Kommittén bör avge förslag till hur de statliga varvsengagemangen bör organiseras för att uppnå målsättningen att ha en väl sammanhållen och effektiv statlig varvsgrupp. Kommittén bör bedöma om varvsgruppen lämpligen bör ingå som en sammanhållen företagsgrupp inom Statsföretagskoncernen i enlighet med tankegångarna i min skrivelse till Statsföretags styrelse den 21 oktober 1974 om statsföretaggruppens framtida organisation eller om företagsgruppen bör utgöra en självständig koncern inom Statsföretagskoncernen.

Om riksdagen beslutar i enlighet med förslagen i prop. 1975/76:121 bör även Götaverken innefattas i utredningsarbetet. Sammanläggningen av nybyggnadsverksamheten i Göteborg vid Götaverken och Eriksberg skall handläggas av Götaverken enligt det i propositionen redovisade ramavtalet och konsortialavtalet mellan staten och Saléninvest AB. Kommittén bör hålla nära kontakt med Götaverkens ledning i denna fråga och samordna sina ställningstaganden och rekommendationer med de lösningar som Götaverken arbetar fram.

Kommittén bör studera möjligheten att låta vissa produktionsenheter inom varvsgruppen vara underleverantörer till de egentliga nybyggnadsenheterna. Exempel på produkter och områden där en specialisering kan medföra samordningsvinster är tillverkning av sektioner, roder, däckhus, ångpannor, inredningsarbeten och rörarbeten.

Produktion av motorer sker inom olika företag inom den statliga varvsgruppen. Detta är ett område där samordningsvinster bör kunna erhållas och kommittén bör föreslå riktlinjer för hur motorproduktionen bör organiseras. Härvid bör studeras möjligheten till en samordning av tillverkningen av huvud- och hjälpmotor.

Kommittén bör överväga vilka företag och företagsenheter, som bör ingå i varvsgruppen. I den mån kommittén kommer till uppfattningen att vissa företag eller företagsenheter bör frånskiljas varvsgruppen bör förslag lämnas om de bör avvecklas eller överföras eller försäljas till annan huvudman. Kommittén bör också i förekommande fall överväga om företag eller företagsenhet inom gruppen skall ges en annan inriktning. Vidare bör kommittén studera om inom Statsföretag befintliga företag utöver Uddevallavarvet och Karlskronavarvet bör tillföras varvsgruppen.

Kommitténs arbete bör bedrivas skyndsamt och i nära samarbete med företagsledningarna på berörda företag. Kommittén bör vid sin sida ha en referensgrupp med företrädare för de anställda.

2. Tilläggsdirektiv till delegationen för energiforskning

Beslut vid regeringssammanträde 1976-06-10.

Departementschefen, statsrådet Johansson, anför.

Med stöd av regeringens bemyndigande har jag tillkallat en delegation (I 1975:02) för energiforskning med uppgift att bl. a. ta fram underlag för planering av forskning och utvecklingsarbete inom energiområdet i ett långsiktigt perspektiv. I direktiven för delegationens arbete anges att underlaget bör redovisas på sådant sätt att det kan tjäna som underlag för statsmakternas beslut om omfattning och inriktning av forskningen och utvecklingsarbetet på energiområdet sedan det nu löpande treåriga energiforskningsprogrammet har genomförts.

Det uppdrag som sålunda har lämnats delegationen är allmänt hållet och bör nu anges närmare mot bakgrund av behovet av underlag för 1978 års energipolitiska beslut.

Delegationen bör ta fram underlag för statsmakternas beslut om forskning och utvecklingsarbete under en treårsperiod med början den 1 juli 1978. Delegationen bör också belysa konsekvenserna av en kortare resp. längre programperiod.

Delegationen bör vid utarbetande av underlaget samråda med statens råd för byggnadsforskning, transportforskningsdelegationen, styrelsen för teknisk utveckling och nämnden för energiproduktionsforskning i dessa myndigheters egenskap av programansvariga organ för delar av nu löpande energiforskningsprogram. Regeringen har under anslaget Energiforskning för budgetåret 1976/77 beräknat medel för de programansvariga organens medverkan i delegationens arbete härvidlag.

Av det underlag delegationen redovisar bör framgå hur energiforskningen bidrar till att öka handlingsfriheten för svensk energiförsörjning på lång sikt. Särskilt bör redovisas vilka effekter som alternativa ambitionsnivåer beträffande forskning och utvecklingsarbete inom energiområdet kan beräknas få på såväl energiproduktionens som energikonsumtionens långsiktiga utveckling.

Delegationen bör i sitt underlag redovisa alternativa förslag. I förhållande till insatserna inom energiforskningsprogrammet under budgetåret 1977/78 bör ett alternativ innebära en oförändrad ambitionsnivå. Ett alternativ bör bygga på en tjugoprocentig minskning av ambitionsnivån. Delegationen är därutöver oförhindrad att redovisa ett av delegationen avvägt alternativ som innebär ökad ambitionsnivå.

När delegationen för program eller delprogram redovisar alternativ med ökad ambitionsnivå bör särskild uppmärksamhet ägnas frågan om den personal och de materiella resurser som behövs för föreslagna insatser kan beräknas föreligga. Härvid bör också uppmärksammas eventuella effekter på angränsade forskningsområden.

Delegationen bör söka belysa sambandet mellan energipolitiskt motiverat statligt stöd till forskning och utvecklingsarbete och andra statliga insatser till stöd för forskning och utveckling.

Delegationens underlag bör föreligga senast den 28 september 1977.

Jag hemställer att regeringen preciserar uppdraget till delegationen för energiforskning på det sätt jag nu har angett.

3. Förbättrad insyn i de statliga företagen

Beslut vid regeringssammanträde 1976-06-17

Departementschefen, statsrådet Johansson, anför

De statliga företagen – aktiebolag och affärsdrivande verk – sorterar under sju olika departement nämligen industridepartementet, kommunikationsdepartementet, finansdepartementet, försvarsdepartementet, handelsdepartementet, jordbruksdepartementet och socialdepartementet. Flertalet av de statliga företagen, däribland Statsföretag AB med dotterbolag, sorterar under industridepartementet.

I samband med riksdagens beslut om bildandet av Statsföretag AB (prop. 1969:121, SU 168, rskr 381) behandlades frågan om information om och insyn i de statliga företagen. Riksdagens beslut innebär att Statsföretags årsredogörelse årligen skall föreläggas riksdagen. Vidare utser riksdagen varje år 18 riksdagsledamöter vilka får delta i Statsföretags bolagsstämmor med rätt att ställa frågor rörande verksamheten inom såväl Statsföretag som samtliga dess dotterbolag. Slutligen utser riksgäldsfullmäktige på riksdagens vägnar två av de fem revisorer som skall finnas i Statsföretag.

Industridepartementet ger varje år ut publikationen Statliga företag. I denna lämnas en redogörelse för verksamheten i affärsdrivande verk och statligt ägda aktiebolag. Urvalsprincipen är att bolag i vilka staten direkt eller indirekt äger 50 % eller mer av aktierna redovisas. I publikationen ingår bolag som sorterar under något departement samt dessa bolags aktieinnehav i dotterbolag. Dessutom anges väsentliga minoritetsposter. Icke rörelsedrivande bolag och fastighetsbolag har hittills lämnats utanför redovisningen. Syftet med publikationen är att ge en lättillgänglig och överskådlig information över den statliga verksamheten i företagsform.

Under riksmötet 1975/76 väcktes flera motioner rörande insynen i de statliga företagen. Näringsutskottet anförde i sitt utlåtande (NU 1975/76:39) över motionerna att det är väsentligt att de statliga företagens offentliga redovisning utformas på ett sådant sätt att både riksdagen och en större allmänhet får goda förutsättningar att följa och bedöma verksamheten. Ett stort mått av öppenhet bör eftersträvas. Utskottet fann inte att den praxis som nu tillämpas ger anledning till generell kritik, men ansåg att informationen om statliga företag bör kunna förbättras, inte minst vad gäller möjligheten att få en samlad överblick över den statliga företagssektorn, inkl. dotterbolag inom olika koncerner. Utskottet föreslog att frågan om förbättrad redovisning av och ökad insyn i statliga företag skulle utredas genom regeringens försorg och resultatet av detta utredningsarbete föreläggas riksdagen. Riksdagen beslöt i enlighet härmed (rskr 1975/76:220).

Då vi nu har några års erfarenhet av det system för information om de statliga företagen som infördes år 1970 anser även jag att det är lämpligt att göra en översyn av dessa frågor. Jag anser därför att en kommitté bör tillsättas för detta ändamål. Kommitténs uppgift bör i huvudsak vara att undersöka

- vilka som kan ha intresse av en utvidgad information om de statligt ägda företagen,
- vilken information om och insyn i dessa företag som kan behövas med hänsyn till olika intressenter,
- i vilka former sådan information lämpligen bör lämnas.

Till ledning för utredningsarbetet vill jag nämna följande.

De statliga företagen omfattar affärsdrivande verk och aktiebolag. I fråga om handlingar som upprättas hos eller kommer in till de affärsdrivande verken gäller offentlighetsprincipen. Vem som helst kan således ta del av handlingar som finns hos de affärsdrivande verken i den mån lagen (1937:249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar inte ger stöd för hemlighållande. Med undantag för domänverket beslutar riksdagen årligen om affärsverkens investeringsanslag. Affärsverkens driftbudget fastställs av regeringen. Också här är domänverket undantaget.

Handlingar hos de statligt ägda aktiebolagen är inte offentliga. I ekonomiskt avseende är bolagen fristående från statsverket. Normalt beslutar riksdagen endast om riktlinjer för verksamheten eller om medelstillskott.

Behovet av särskilda former för insyn blir mot den angivna bakgrunden något olika för affärsverk och aktiebolag. Kommittén bör undersöka om det är möjligt att ge generella riktlinjer eller om särskilda regler behövs för affärsverk resp. bolag.

I fråga om aktiebolagen vill jag påpeka att ansvaret för förvaltningen i första hand åvilar styrelsen och verkställande direktören. Ytterst tillkommer ägaransvaret regeringen inom ramen för dess grundlagsenliga styrande makt. Det bör inte ankomma på kommittén att överväga några ändringar i dessa avseenden.

Jag vill erinra om att budgetutredningen (SOU 1973:43–46) och affärsverkskommittén har lagt förslag som bl. a. berör hithörande frågor. Som chefen för finansdepartementet anförde i 1975 års kompletteringsproposition (1975:100) bereds f. n. dessa förslag inom regeringskansliet.

Industridepartementet kommer i år att ge en utökad information om de statliga företagen i publikationen Statliga företag. Presentationen av Statsföretags dotter- och dotterdotterbolag kommer att utvidgas, liksom även redogörelsen för de bolag i vilka affärsverken förvaltar aktier. Vidare kommer redovisningen av minoritetsposter att utvidgas. Publikationen kompletteras med en förteckning över statens direkta och indirekta aktieinnehav.

Kommittén bör studera möjligheterna att finna ett praktiskt system för att få en fullgod överblick över de företag staten äger inkl. dotterbolag och aktieinnehav inom olika koncerner samt minoritetsposter. Kommittén bör också undersöka om riktlinjer bör utfärdas för utformningen av årsredovisningen för statliga företag i syfte att öka informationen om företagen.

Kommittén bör vidare göra en utvärdering av resultatet och erfarenheterna av riksdagsledamöternas deltagande i Statsföretags bolagsstämmor och mot bakgrund därav pröva behovet av och formerna för en ökad insyn i Statsföretaggruppen från riksdagens sida. Erfarenheter även från andra länder kan vara av intresse. Kommittén bör vidare pröva motsvarande frågor för statliga företag, som inte ingår i Statsföretaggruppen.

4. Alternativ för den ekonomiska utvecklingen i Billingenområdet

Beslut vid regeringssammanträde 1976-07-08.

Departementschefen, statsrådet Johansson, anför.

Skövde med omgivande kommuner utgör en central region i Skaraborgs län. Det lokala befolkningsunderlaget, definierat som befolkningen inom en

tremils radie, uppgår till ca 120 000 människor. Området har en starkt integrerad arbetsmarknad genom att en betydande pendling förekommer. Huvuddelen av pendlingen sker till Skövde, men från denna kommun förekommer också en inte obetydlig utpendling.

Näringsstrukturen i den centrala regionen karaktäriseras av att en mycket hög andel av befolkningen sysselsätts inom industri och jordbruk. Verkstadsindustrin samt trä-, sten- och livsmedelsindustri är de dominerande branscherna. Ungefär hälften av länets kommuner har en påtagligt ensidig industristruktur.

I länsprogram 1974 har länsstyrelsen i Skaraborgs län angett målsättningen för arbetsmarknadens utveckling i länet. Bl. a. sägs där att en riktpunkt bör vara att kunna erbjuda invånarna en arbetsmarknad av i princip samma kvalitet i fråga om differentiering och löneläge som den i landet i övrigt. Länsstyrelsen har i sitt yttrande över sysselsättningsutredningens betänkande (Arbete åt alla, SOU 1975:90) framhållit angelägenheten av en ytterligare utveckling och tillväxt av industrin och att detta främst bör ske med utgångspunkt i länets naturliga förutsättningar.

Södra Billingen, som ligger inom länets centrala arbetsmarknadsområde, har betydande naturresurser. Olika intressen har riktat anspråk mot detta område. Bl. a. har flera stora projekt aktualiserats, som innebär utnyttjande av naturresurserna. Det största projektet gäller utvinning av uran ur alunskiffer. Enligt geologiska bedömningar innehåller alunskiffern i Billingen ca 1 miljon ton uran, varav ca 300 000 ton anses utvinningsbara. Ett ton uran motsvarar vid elproduktion grovt räknat 65 miljoner kWh. Det utvinningsbara uranet i Billingen representerar således ca 20 000 miljarder kWh eller hela Sveriges nuvarande elförbrukning i mer än 200 år.

Det energipolitiska program som statsmakterna fastställde våren 1975 (prop. 1975:30, NU 1975:30, rskr 1975:202) omfattar även vissa riktlinjer för försörjningen med kärnbränsle. Därvid har beslutats bl. a. att staten skall medverka vid projekteringen för ett uranverk i Ranstad med kapaciteten ca 1 300 ton om året. Loussavaara–Kiirunavaara AB (LKAB) har åtagit sig att leda projektet. Arbetet siktar på driftstart i början av år 1981. Statsmakterna har anvisat sammanlagt 41 milj. kr. som ett t. v. ränte- och amorteringsfritt lån till LKAB för projekteringen och för miljöutredningar i anslutning därtill.

I juni 1975 ingav LKAB ansökan om tillstånd för projektet enligt 136 a § byggnadslagen. Med hänsyn till de synpunkter som kom fram vid remissbehandlingen fann LKAB emellertid att ytterligare utredningsarbeten krävdes och återkallade sin ansökan. Dessa arbeten, som nu pågår, innebär bl. a. att olika lösningar av miljöfrågorna bearbetas och diskuteras med remissinstanserna samt att möjligheterna granskas att utvinna även andra mineral än uran ur den brutna skiffern. LKAB räknar med att ha avslutat dessa studier hösten 1976. En reviderad investeringskalkyl väntas då också föreligga.

Nettotillskottet av arbetstillfällen till följd av projektet har preliminärt beräknats till ca 700 och till 900–1 000 totalt genom åtföljande tillväxt inom servicenäringarna. Folkökningen i regionen kan därmed komma att uppgå till ca 2 500 personer, vilket i sin tur innebär ett behov av ca 900 nya bostadslägenheter.

Planeringsavdelningen vid länsstyrelsen i Skaraborgs län har i en PM den 24 oktober 1975 redovisat sin preliminära bedömning av projektets regionalekonomiska effekter som ett led i det då pågående arbetet inför länsstyrelsens

ställningstagande till LKAB:s ansökan. Av promemorian framgår bl. a. att projektets förverkligande bedöms kunna bidra till en ökad stabilitet i länets näringsliv i och med att verksamheten knappast skulle vara underkastad konjunktursvängningar. Den nya teknologin m. m. på det kemiska området som skulle tillföras länets näringsliv bedöms också kunna vara av värde.

Vid sidan av uranutvinningen finns även andra näringslivsintressen knutna till, speciellt, södra Billingen. Planer föreligger på att bryta kalksten och eventuellt uppföra en cementfabrik. Ansökan om tillstånd att bryta diabas har gjorts. Ett större skjutfält samt en planerad ny riksväg kan också nämnas bland projekt som skulle beröra samma områden som uranverket.

Ett förverkligande av här nämnda planer skulle medföra betydande ingrepp i landskapet och ställa ökade anspråk på mark- och vattentillgångar. De områden som skulle påverkas har i andra sammanhang bedömts vara av väsentligt bevarandeintresse. Stora delar av de aktuella områdena har i samband med den fysiska riksplaneringen angetts vara av riksintresse för naturvård, rörligt friluftsliv och kulturminnesvård.

Det föreligger alltså starka motstående intressen när det gäller det framtida utnyttjandet av Billingen och speciellt dess södra del. Detta föranledde de berörda kommunerna – Skövde, Falköping och Skara – att i samband med sina åtgärdsprogram för den fysiska riksplaneringen understryka behovet av samlade utredningar under medverkan av samtliga berörda parter. En sådan planeringsverksamhet hade också påbörjats inom en kommunal ledningsgrupp och i samverkan med länsstyrelsen.

Regeringen har gett länsstyrelsen i uppdrag att följa de studier och det planeringsarbete som pågår för södra Billingenområdet och så långt möjligt samordna de olika arbetsinsatserna. Länsstyrelsen skall i anslutning till sin redovisning till regeringen i september 1977 av arbetet med den fysiska riksplaneringen göra en samlad utvärdering av de anspråk som riktas mot området och redovisa förslag till fortsatta åtgärder för att säkerställa en rimlig avvägning mellan motstående intressen.

Länsstyrelsen har den 20 februari 1976 avlämnat en lägesrapport avseende planerings- och utredningsverksamheten i södra Billingen. Av rapporten framgår att kommunerna i samråd med länsstyrelsen och berörda intressenter tar fram ett utredningsmaterial som gäller avgränsning av olika intresseområden. Materialet är avsett att ligga till grund för ett fortsatt planeringsarbete under andra halvåret 1976. Vidare anges i rapporten att länsstyrelsen för sin bedömning av exploateringsintressena behöver underlagsmaterial från annat håll, exempelvis i fråga om landets resurser och behov av kalk, uran och diabas.

Som framgår av vad jag nu har redovisat är alltså ett antal planerings- och utredningsverksamheter i gång vad gäller bl. a. konsekvenserna för markanvändning och miljö av projekt som innebär ingrepp i södra Billingen. Det är väsentligt att ställningstaganden till dessa projekt sker mot bakgrund också av en utvärdering av de ekonomiska utvecklingsalternativ i regionen som kan förutses. Även de kommunalekonomiska konsekvenserna är i detta sammanhang av intresse. Det föreligger emellertid i dag inte underlag för sådana bedömningar. Jag förordar därför att en särskild kommitté tillkallas för att ta fram ett sådant underlag.

Kommitténs uppgift bör vara att efter samråd med berörda planerings- och utredningsorgan redovisa och analysera ett antal olika alternativ för den ekonomiska utvecklingen i området kring södra Billingen, i första hand de

berörda kommunerna Skövde, Falköping, Skara och Tidaholm. Valet av utvecklingsalternativ bör ske med utgångspunkt i de studier som utförs i samband med kommunernas planeringsarbete av alternativa sätt att utnyttja naturresurserna i södra Billingenområdet. I de olika alternativen bör den samlade ekonomiska utvecklingen behandlas. Förutom industri, jordbruk och handel bör således ingå även offentliga tjänster av olika slag, såsom försvar, sjukvård m. m. Alternativen bör avse utvecklingen åtminstone fram till år 1990.

Kommittén bör i största möjliga utsträckning utnyttja det material som har tagits fram eller f. n. tas fram på andra håll, bl. a. hos berörda myndigheter samt inom ramen för länsstyrelsens och kommunernas planeringsverksamhet och LKAB:s projektarbete. Det är vidare väsentligt att kommittén tar del av material och erfarenheter hos berörda intresseorganisationer.

Resultatet av kommitténs arbete bör föreligga senast den 15 augusti 1977.

5. Norrbottendelegationen med uppgift att förbättra sysselsättningsläget i Norrbottens län

Beslut vid regeringssammanträde 1976-12-02.

Departementschefen statsrådet Åsling anför.

Näringslivet i Norrbottens län har under de senaste decennierna inte kunnat ge länets befolkning tillräcklig sysselsättning. Jord- och skogsbrukets behov av arbetskraft har minskat snabbt. Industri- och tjänstesektorerna har vuxit men inte tillräckligt för att tillgodose det ökade arbetskraftsutbudet. Denna utvecklingsbild har länet gemensamt med flera andra län inom stödområdet. De traditionellt höga födelsetalen i norra Norrland och den därav följande snabba tillväxten av antalet unga arbetssökande har emellertid gjort obalansproblemen påtagligare i Norrbottens län än i de övriga länen inom stödområdet.

Bristen på arbetstillfällen ledde under 1960-talet till en flyttningsförlust för Norrbottens län på nära 30 000 personer. Länet hade samtidigt högre registrerad arbetslöshet och lägre yrkesverksamhetstal än något annat län. Ett stort antal människor var också omfattade av olika arbetsmarknadspolitiska insatser. Dessa förhållanden kartlades i länsprogram 1970 och där gjordes också prognoser som visade att den fortsatta omvandlingen av näringslivet utan särskilda åtgärder från samhällets sida skulle kunna leda till en fortsatt omfattande utflyttning.

Under en tioårsperiod har företag som fått lokaliseringspolitiskt stöd kunnat öka sin sysselsättning med totalt ca 2 500 personer. Vid sidan av detta stöd har särskilda insatser gjorts i länet. Investeringarna i de statliga företagen i länet har legat på en hög nivå, Norrbottens Järnverk AB (NJA) har under 1970-talet ökat sysselsättningen med nära 2 000 personer. De stora belopp som har tillförts landstinget och länets kommuner genom skatteutjämningsbidrag har medfört att den individinriktade samhällsservicen ligger på en relativt hög nivå samtidigt som länet har en påfallande hög andel sysselsatta inom sektorn offentliga tjänster.

Under 1970-talet har en påtaglig omsvängning skett i relationen mellan utflyttning och inflyttning. Sett i genomsnitt över de senaste fem åren har in-

och utflyttning i stort sett balanserat. Under perioden 1971–1975 har vidare sysselsättningen ökat med nära 10 000 personer, varav ca 70 % är kvinnor – till stor del deltidsarbetande. Detta står i påtaglig kontrast till stagnationen under föregående femårsperiod. I länsplanering 1974 förutser länsstyrelsen en nettoinflyttning under resten av 1970-talet med ca 1 000 personer om året; dessa prognoser är dock upprättade med utgångspunkt i de då föreliggande planerna på en utbyggnad av Stålverk 80. Trots den av länsstyrelsen förutsedda balansen på länsnivån visar prognoserna för de flesta inlandskommuner en fortsatt nettoutflyttning.

Samtidigt som man har nått balans mellan utflyttning och inflyttning för länet som helhet kvarstår emellertid den tidigare undersysselsättningen i länet i stort sett oförändrad. Enligt preliminära beräkningar för år 1975 skulle det behövas ytterligare ca 11 500 arbetstillfällen för att länet skulle nå upp till landets genomsnittliga förvärvsfrekvens. Totalt sett har länet den största undersysselsättningen i landet. Samtidigt finns det påtagliga variationer i förvärvsfrekvens mellan länets olika delar. Undersysselsättningen är särskilt stor i vissa mindre kommuner i inlandet.

Det är naturligt att planeringen för den framtida utvecklingen i Norrbottens län i stor utsträckning knutits till Stålverk 80-projektet. Inriktningen på projektet våren 1974, då riksdagen godkände riktlinjer för finansieringen, innebar utbyggnader för att möjliggöra en årlig produktion av 4 milj. ton stålämnen och en ökning av koksproduktionen med 2 milj. ton per år. I full drift skulle stålverket sysselsätta ca 2 300 personer. Genom investeringens indirekta effekter på näringslivet i länet antogs den totala sysselsättningseffekten bli väsentligt högre. Ändrade bedömningar av bl. a. marknadsutvecklingen och kostnadssidan medförde emellertid en omorientering av projektet. De nya riktlinjerna för fullföljandet av projekteringen av en stålverksutbyggnad i Luleå framgår av prop. 1975/76:207. Där sägs bl. a. att målet skall vara att genomföra utbyggnaden av ett metallurgiskt centrum i Luleå, i första hand anpassat till den svenska stålindustrins behov. Utbyggnaden förutsattes ge samma sysselsättningseffekt som tidigare. I fråga om den metallurgiska kapaciteten uttalades att det nya ämnesverket borde få en kapacitet på ca 2,5 milj. ton ämnen per år. Nya analyser av och prognoser för markandsutvecklingen som tagits fram på senare tid visar på ett kapacitetsöverskott för stål inom Europeiska Gemenskapen (EG) fram till 1985. Tendensen för valsade produkter är enligt dessa rapporter i stort likartad. Mot den bakgrunden har NJA:s styrelse nyligen beslutat att rekommendera att stålverksprojektet skall skjutas på framtiden. Huvudalternativet för företagets långsiktiga utveckling är emellertid fortfarande en utbyggd metallurgisk kapacitet.

Den mest närliggande uppgiften för NJA är nu att på sikt trygga sysselsättningen för de anställda. Företaget utarbetar f. n. ett handlingsprogram som beräknas kunna föreligga klart under år 1977. Därefter får ställning tas till frågan om en eventuell statlig finansiell medverkan. Beträffande åtgärder på kort sikt för att trygga sysselsättningen överväger regeringen en finansiell rekonstruktion av NJA.

Några officiella prognoser rörande effekten på näringslivsutvecklingen i Norrbottens län av att stålverksprojektet skjuts på framtiden föreligger ännu inte. Mycket preliminära bedömningar tyder emellertid på att effekten för länet kommer att bli stor om inga åtgärder vidtas.

Min bedömning, mot bakgrund av vad som här har redovisats och mot bakgrund av att de kommunala investeringar som redan genomförts bör komma till nytta så snart som möjligt, är att betydande insatser krävs för att

lösa sysselsättningsproblemen i Norrbottens län. Trots den senaste tidens väl balanserade nettoflyttningar kvarstår, som jag tidigare har nämnt, den omfattande undersysselsättningen och därmed också detta behov av extra åtgärder. Jag förordar därför att en särskild delegation, Norrbottendelegationen, tillsätts med uppgift att skyndsamt lämna förslag om konkreta åtgärder som kan förbättra sysselsättningsläget i Norrbottens län.

En lång rad myndigheter och organ arbetar redan med de problem jag har angett. Jag kan här nämna länsstyrelsen, landstinget, kommunerna, Norrlandsfonden, företagareföreningen och den speciella arbetsgrupp som tillsatts av expertgruppen för regional utredningsverksamhet (ERU). Delegationen bör i så stor utsträckning som möjligt utnyttja det material och de kunskaper som redan finns rörande en näringslivsexpansion inom länet och verka för en samordning av resurser och insatser. Av särskild vikt är att en integration kommer till stånd mellan delegationens arbete och länsplaneringsarbetet.

Delegationens arbete bör inriktas på konkreta projekt som kan öka antalet arbetstillfällen i länet. I första hand bör arbetet koncentreras på industrisektorn. Delegationen bör kontakta företag inom och utom länet för att utröna önskemål och krav för en expansion resp. etablering inom Norrbottens län, samt att lämna förslag till sysselsättnings- och produktionsbefrämjande åtgärder. Ett lämpligt tillvägagångssätt synes vara att genom överläggningar med tänkbara intressenter föra fram konkreta etablerings- och expansionsprojekt. Härvid bör delegationen hålla intim kontakt med anslagsbeviljande myndigheter så att i förekommande fall dessa skall kunna bedöma möjligheterna att erbjuda ekonomiskt stöd.

Någon särskild industribransch bör inte utpekas för delegationens här nämnda insatser. Det finns inte heller anledning att avgränsa insatserna till kustområdet eller länets större tätorter. Delegationen bör vara obunden i detta hänseende. Det är dock angeläget att sådan industriell verksamhet inom metallsektorn etableras i Luleåområdet som i väsentlig grad bygger på en vidareförädling av NJA:s produktion. Delegationen bör se som en av sina väsentliga uppgifter att få till stånd en sådan förädlingsverksamhet. Delegationen bör vidare ägna särskild uppmärksamhet åt frågor om sysselsättning för kvinnor.

Under åren 1963–1972 genomfördes genom Sveriges geologiska undersöknings försorg en systematisk inventering beträffande järnmalmer och andra mineral inom Norrbottens län (prop. 1963:164, 3 LU 1963:38, rskr 1963:389). Det ankommer på nämnden för statens gruvegendom att se till att de statliga gruvrättigheter som tillkommit genom inventeringen tas till vara på bästa sätt. Delegationen bör i samråd med nämnden undersöka om det bland statens gruvegendom i Norrbotten finns projekt som i och för sig är lovande och tänkbara för exploatering, men där nämnden inte haft resurser tillgängliga för närmare undersökningar. Vidare bör delegationen i övrigt initiera företag till att prospektera efter samt pröva möjligheterna att bryta och utvinna mineraler.

Delegationen bör även kunna lämna förslag till åtgärder som befrämjar utvecklingen inom andra näringsgrenar än industrin, främst jord- och skogsbruk. Olika vägar att tillvarata det försörjningsunderlag som jord- och skogsbruk kan ge, bör övervägas. Beträffande skogsbruket bör lämpliga former för bl. a. en utökad skogsvård övervägas. Härvid bör samråd ske med lantbruksnämnden och skogsvårdsstyrelsen i länet.

Samhällets service till de boende inom länet är, som jag tidigare har påpekat, väl utbyggd. Delegationen bör dock, i den mån man finner brister i

denna eller i den mer näringslivsinriktade servicen som utgör allvarliga hinder för en god utveckling av industri och andra näringar, kunna föreslå åtgärder på detta område. Det kan här t. ex. vara fråga om företagsinriktad service av uppdragskaraktär. Därvid bör bl. a. beaktas de strukturella förhållanden beträffande befolkning och näringsliv som råder inom olika delar av Norrbottens län. Således finns exempelvis i Luleå genom resurserna inom NJA samt genom Tekniska Högskolan och Metallurgiska Forskningsstationen en betydande forsknings- och utvecklingskapacitet på det metallurgiska området. Som jag tidigare har nämnt är det angeläget med en vidareförädling inom metallsektorn. Mot bakgrund därav bör delegationen pröva behovet av ytterligare resurser i detta hänseende.

De uppgifter som arbetsgrupperna för bevakning av sysselsättningsfrågor inom Haparanda, Övertorneå, Pajala, Överkalix och Jokkmokks kommuner har, bör övertas av delegationen. Delegationen bör vidare på lämpligt sätt samarbeta med den nyligen tillsatta delegationen för etableringsfrågor samt samråda med den av försvarsministern tillsatta delegationen för samordning av militära och civila intressen i Arvidsjaur.

Delegationens arbete bör läggas upp så att verksamheten kan avslutas vid utgången av år 1978. Avrapportering av arbetet bör ske successivt.

Kommundepartementet

1. Fögderiorganisationen

Beslut vid regeringssammanträde 1975-12-18.

Den regionala skatteförvaltningen ombesörjs av länsstyrelserna. Organisationen för verksamheten regleras i länsstyrelseinstruktionen (1971:460). Länsstyrelsen är i samtliga län utom Stockholms län organiserad med tre avdelningar, planeringsavdelningen, skatteavdelningen och förvaltningsavdelningen. Länsstyrelsen i Stockholms län har fem avdelningar, planeringsavdelningen, taxeringsavdelningen, kameral- och uppbördsavdelningen, länsskatterättsavdelningen och förvaltningsavdelningen. På skatteavdelningen – i Stockholms län taxeringsavdelningen samt kameral- och uppbördsavdelningen – handläggs samtliga ärenden inom beskattningsområdet på länsplanet utom sådana som har överklagats till andra instans. Den dömande verksamheten på beskattningsområdet i länen utövas av länsskatterätten och fastighetstaxeringsrätten som i administrativt hänseende är knutna till länsstyrelsen.

Skatteavdelningen är organiserad på samma sätt hos 22 länsstyrelser. Stockholms och Gotlands län har avvikande organisationer. Normalt är skatteavdelningen organiserad på fem enheter, taxeringsenheten, revisionsenheten, mervärdeskatteenheten, uppbördsenheten och dataenheten. I Gotlands län består skatteavdelningen av endast två enheter, en revisionsenhet och en enhet för övriga ärenden. Skatteförvaltningen hos länsstyrelsen i Stockholms län är uppdelad på två avdelningar, taxeringsavdelningen samt kameral- och uppbördsavdelningen. Länsstyrelsen fastställer arbetsordning och allmänna bestämmelser för huvuddelen av arbetet inom länsstyrelsen. Chefen för länsstyrelsens skatteavdelning eller, i Stockholms län, chefen för taxeringsavdelningen fullgör vad som enligt skatte- och taxeringsförfattningarna ankommer på skattechefen i länet.

Skatteförvaltningen på det lokala planet ombesörjs av lokal skattemyndighet, en i vart och ett av rikets 120 fögderier. De lokala skattemyndigheternas verksamhet regleras i bl. a. instruktionen (1966:557) för lokal skattemyndighet.

Antalet lokala skattemyndigheter varierar länen emellan. I Stockholms län finns tolv lokala skattemyndigheter, i Älvsborgs och Norrbottens län åtta, i Malmöhus och Värmlands län sju, i Jönköpings, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs och Gävleborgs län sex, i Kalmar, Kristianstads, Kopparbergs och Västernorrlands län fem, i Södermanlands, Östergötlands, Hallands, Örebro, Västmanlands och Västerbottens län fyra, i Uppsala och Blekinge län tre, i Kronobergs län två samt i Gotlands och Jämtlands län en.

Länsstyrelsen är chefsmyndighet för de lokala skattemyndigheterna i länet. Vidare utövar länsstyrelsen tillsyn över dessa bl. a. genom årliga inventeringar. Länsstyrelsen fastställer arbetsordning med allmänna bestämmelser om arbetet inom lokal skattemyndighet. Chef för lokal skattemyndighet är en fögderidirektör eller en häradsskrivare. Talan mot lokal skattemyndighets beslut förs genom besvär till länsstyrelsen i främst vissa

uppbördsfrågor och till länsskatterätten i övriga skattefrågor.

Det åligger lokal skattemyndighet att bl. a. ombesörja sortering av inkomna deklarationer och andra uppgifter samt därvid efter anvisningar av skattechefen välja ut de deklarationer som skall behandlas av särskild taxeringsnämnd, ombesörja längdföring av taxeringsnämnds beslut, om det inte sker genom länsstyrelsens försorg, samt i den omfattning regeringen eller länsstyrelsen föreskriver i övrigt medverka vid taxeringsarbetet. Av lokal skattemyndighets arbetsuppgifter i övrigt inom skatteområdet bör här nämnas debitering och uppbörd av skatt samt arbetsgivarkontroll. Utanför detta område har myndigheten väsentliga uppgifter inom den allmänna försäkringen, folkbokföringen m. m.

Enligt taxeringslagen (1956:623) bevakar skattechefen det allmännas rätt i taxeringsfrågor och verkar för att taxeringarna blir likformiga och rättvisa. Han skall också i erforderlig omfattning granska taxeringarna och särskilt uppmärksamma ojämnheter mellan olika taxeringsdistrikt.

För en effektiv skatteförvaltning inom länet har samarbetet mellan skattechefen och de lokala skattemyndigheterna en väsentlig betydelse. De lokala skattemyndigheterna är organisatoriskt fristående myndigheter. Skattechefen har därför f. n. inte direkt ledningsrätt över dessa myndigheter. Skattechefen får i stället i enlighet med sitt principiella ansvar för taxeringen i länet och inom ramen för länsstyrelsens roll som chefsmyndighet utöva viss formell och materiell ledning över de lokala skattemyndigheternas arbete med taxeringen o. d.

Kungl. Maj:t uppdrog i december 1972 åt riksskatteverket att i samarbete med statskontoret utföra organisationsundersökningar hos de lokala skattemyndigheterna. Undersökningarna skulle resultera i bl. a. generella organitionsmodeller för de lokala skattemyndigheterna och i detaljerad arbets- och personalorganisation för lokal skattemyndighet i Stockholms fögderi. Organisationsförslag för Stockholms fögderi har redovisats år 1973 och har numera genomförts. Arbetet med motsvarande förslag för Malmö och Göteborgs fögderier är långt framskridet. Riksskatteverket har vidare i samarbete med statskontoret i en rapport i maj 1974, Organisationsutveckling vid de lokala skattemyndigheterna, redovisat förslag till generella organisations- och resursdimensioneringsmodeller för de lokala skattemyndigheterna.

Riksskatteverket och statskontoret har vidare i enlighet med lämnat uppdrag i en rapport, Rationalisering av skatteadministrationen (RS-utredningen), som lagts fram i maj 1974 föreslagit bl. a. en ändrad organisation för taxeringen i första instans. Enligt rapporten skall bl. a. alla deklarationer granskas och föredras inför taxeringsnämnderna av tjänstemän vid länsstyrelse eller lokal skattemyndighet. Utredningen har framhållit att den övergripande regionala ledningen av taxeringen i och för sig ställer krav på att skattechefen skall ha direktivrätt över de lokala skattemyndigheterna t. ex. beträffande verksamhetens inriktning. Med nuvarande organisatoriska lösning med självständiga lokala skattemyndigheter anser utredningen detta krav vara svårt att tillgodose fullt ut även om nuvarande bestämmelser enligt utredningen ger utrymme för länsstyrelsen att leda lokal skattemyndighets insatser på taxeringsområdet. Utredningen har därför föreslagit en uttrycklig regel om att det åligger skattechefen att utfärda föreskrifter för lokal skattemyndighets medverkan vid den årliga taxeringen.

I prop. 1975:87 har lagts fram förslag om riktlinjer för ändrad skatteadministration och taxering i första instans, m. m., i huvudsak i enlighet med RS-utredningens förslag. Riksdagen har numera antagit förslaget (SkU 1975:31,

rskr 1975:229). Utöver vad som tidigare har nämnts innebär detta för länsstyrelsernas del bl. a. att skatteavdelningarna organiseras om med en särskild taxeringsenhet för ledning och verkställande av den årliga taxeringen. Det nya systemet skall i huvudsak vara genomfört till 1978 års taxering. Den nya granskningsorganisationen skall byggas upp successivt. Utbyggnaden har påbörjats i år genom rekrytering av ca 150 granskningstjänstemän, varav 87 placeras hos lokala skattemyndigheter och resten hos länsstyrelser.

Frågan om skattechefens möjligheter att enligt RS-utredningens förslag leda och påverka granskningsarbetet i den del detta skall utföras av lokal skattemyndighet diskuterades ingående vid remissbehandlingen av förslaget. Många remissinstanser var kritiska och ansåg bl. a. att systemet med en uppdelning på skilda myndigheter av ansvar och befogenhet vid taxeringen innebär risk för konflikter. Flera uttalade sig för en utveckling där de lokala skattemyndigheterna helt eller delvis ändrar karaktär från fristående myndigheter till lokala enheter inom den regionala skattemyndigheten. Föredraganden framhöll i prop. 1975:87 att det är väsentligt för en effektivt arbetande skatteadministration att det föreligger klarhet i fråga om ansvar inom organisationen och att det är uppenbart att chefen för den regionala skatteförvaltningen skall vara den som inom länet leder taxeringen och granskningen. Föredraganden framhöll vidare att vissa fördelar beträffande bl. a. ledningen av taxeringsarbetet inom länet skulle vinnas genom att den lokala skattemyndigheten inordnades som en lokal enhet i den regionala förvaltningen. Vidare pekade föredraganden på de gemensamma uppgifter som länsstyrelsernas skatteavdelningar och de lokala skattemyndigheterna torde komma att tilldelas då det gäller den framtida kontrollen av arbetsgivaravgifter och mervärdeskatt. Föredraganden framförde som sin mening att frågan emellertid kunde prövas först efter ytterligare överväganden som lämpligen borde ske i särskild ordning. Skatteutskottet har i sitt betänkande med anledning av propositionen förklarat bl. a. att det delar uppfattningen att skattechefen skall ha rätt att ge direktiv för uppläggningen av granskningsinsatserna och taxeringsarbetet i övrigt. Utskottet har med riksdagens instämmande deklarerat uppfattningen att man på längre sikt bör inrikta sig på att inlemma fögderiorganisationen i den regionala förvaltningen.

Av vad jag har anfört framgår att de lokala skattemyndigheterna på sikt bör föras samman med länsstyrelsernas skatteavdelningar (taxeringsavdelning). En utgångspunkt härvid skall vara att landets nuvarande indelning i fögderier inte skall ändras. Det bör undersökas i vilken mån den avsedda ändringen av lokal skattemyndighets ställning bör föranleda organisatoriska förändringar i förhållande till nuläget. Undersökningen bör ske genom särskilda sakkunniga, som bör lägga fram förslag till erforderliga ändringar.

Tidpunkten för en ändring av lokal skattemyndighets organisatoriska ställning är till viss del beroende av genomförandet av det nya skatteadministrativa system som nu har beslutats av riksdagen. Det nya systemet som skall införas med början vid 1978 års taxering måste i fråga om organisationen av skatteavdelning och lokal skattemyndighet bygga på de riktlinjer som har dragits upp i prop. 1975:87 och skatteutskottets av riksdagen antagna betänkande (SkU 1975:31). RS-utredningen skall under tiden fram till övergången till det nya systemet bedriva ett fortsatt utrednings- och utvecklingsarbete inom de områden som propositionen och betänkandet avser. Det ankommer sålunda på RS-utredningen att lägga fram förslag om bl. a. skattechefens direktivrätt gentemot lokal skattemyndighet och om hans

möjlighet att leda och i vissa situationer förfoga över hela granskningsorganisationen i länet. RS-utredningen kommer också att före 1978 års taxering utarbeta detaljerade organisationsförslag för skatteavdelningarna och de lokala skattemyndigheterna enligt de riktlinjer som har angetts i propositionen.

Även om det utredningsarbete beträffande lokal skattemyndighets ställning som jag nyss har föreslagit bör bedrivas skyndsamt, kan resultatet av arbetet inte förverkligas innan den organisation som anges i prop. 1975:87 har genomförts.

Utredningen bör vid sitt arbete ägna uppmärksamhet åt andra utredningsförslag som vid ett genomförande kan inverka på verksamheten vid lokal skattemyndighet eller på myndighetens organisation och ställning. Detta gäller bl. a. en inom riksförsäkringsverket i oktober 1972 upprättad rapport om decentralisering av debitering och uppbörd av arbetsgivaravgifter (AVG-utredningen). Vidare bör vid utredningsarbetet beaktas att en övergång enligt riksdagens beslut (prop. 1975:57, SkU 1975:32, rskr 1975:230) skall ske till ett nytt ADB-system inom folkbokförings- och beskattningsområdet med början vid 1978 års taxering. Det fortsatta utvecklingsarbetet med detta projekt som bedrivs av riksskatteverket gemensamt med statskontoret bör uppmärksammas.

De sakkunniga bör även lämna förslag i de besvärsfrågor som aktualiseras vid en förändrad organisatorisk ställning för lokal skattemyndighet. I detta sammanhang bör utredningens (S 1974:03) angående översyn av besvärsorganisationen inom socialförsäkringen m. m. arbete och resultat uppmärksammas.

Under utredningens gång bör samråd ske med riksskatteverket, statskontoret och decentraliseringsutredningen (Kn 1975:01) samt, i den mån arbetet berör andra utredningar, även med dessa.

2. Arbetsgrupp för översyn av kontakterna mellan medborgare och samhällsorgan

Beslut vid regeringssammanträde 1976-08-19.

Departementschefen, statsrådet Gustafsson, anför.

Den offentliga verksamheten i vårt land har utvecklats snabbt under de senaste årtiondena. Av den totala produktionen i landet används i dag cirka en tredjedel för uppgifter som handhas av staten, kommunerna och landstingskommunerna. Medborgarnas behov av service, trygghet och omvårdnad tillgodoses i allt större utsträckning av samhällsorgan. Den övervägande delen av de offentligt anställda är sysselsatt med utbildning, social service och sjukvård. En mycket liten andel av den gemensamma sektorns personal är verksam med direkta förvaltningsuppgifter.

Samhällsorganens verksamhet och organisation förändras ständigt. Bakom förändringarna ligger strävandena att bredda och fördjupa demokratin på samhällslivets alla områden och nivåer. Inom den statliga sektorn har förtroendemannainflytandet vidgats. Ämbetsverk med förvaltningsuppgifter på politiskt och ekonomiskt centrala områden leds av förtroendemannastyrelser. Den statliga länsförvaltningen har reformerats på samma sätt. Vidare

har en parlamentariskt sammansatt utredning (Kn 1975:01) tillsatts för att bl. a. pröva möjligheterna att ytterligare decentralisera beslutsfattandet inom den statliga samhällsverksamheten. Decentraliseringsutredningen skall även överväga frågan om vidgad förtroendemannamedverkan i de regionala myndigheternas verksamhet. Efter förslag från utredningen i betänkandet (Ds Kn 1975:4) Decentralisering av beslut om regionalpolitiskt stöd har statsmakterna beslutat att föra över vissa beslutsbefogenheter från central till regional nivå (prop. 1975/76:185, InU 1975/76:43, rskr 1975/76:369). En betydande decentralisering har även ägt rum på andra områden. Genom exempelvis statsmakternas beslut om skolans inre arbete kommer de lokala organens ansvar för denna samhällsverksamhet att öka (prop. 1975/76:39, UbU 1975/76:30, rskr 1975/76:367).

Den offentliga förvaltningens omdaning har i hög grad gällt kommunerna och landstingskommunerna. Undan för undan har de kommunala verksamhetsfälten vidgats och utgör i dag två tredjedelar av den offentliga sektorn. Samhällets åtaganden och insatser har därigenom en starkare lokal förankring i Sverige än i något annat land. Många betydelsefulla reformer har därför kunnat förverkligas i nära kontakt med de berörda människorna och under medverkan av tiotusentals förtroendevalda.

Under 1970-talet har kommunerna och landstingskommunerna varit föremål för omfattande studier och överväganden av kommunallagsutredningen och utredningen om den kommunala demokratin. Regeringen har på grundval av utredningarnas förslag i betänkandena (SOU 1974:99) Enhetlig kommunallag och (SOU 1975:41) Kommunal demokrati samt cirka 400 remissinstansers synpunkter lagt fram en proposition (1975/76:187) till riksdagen om kommunal demokrati och ny kommunallag. I propositionen föreslås bl. a. åtgärder som syftar till att utveckla och fördjupa medborgarinflytandet. I detta sammanhang har även frågan om folkrörelsernas roll i samhället uppmärksammats. Ett översynsarbete om relationerna mellan samhället och folkrörelserna har påbörjats inom kommundepartementet. Syftet med detta är bl. a. att stärka folkrörelsernas möjligheter att engagera medlemmarna i samhällsarbetet.

Åtgärder har även i övrigt vidtagits för att stärka den kommunala självstyrelsen. Genom kommunindelningsreformen har det blivit möjligt att i ökad utsträckning lägga ansvaret för betydelsefulla samhällsuppgifter på lokal nivå och öka kommunernas handlingsfrihet. En fortlöpande översyn av statlig detaljreglering görs inom regeringens kansli. Syftet är att mönstra ut sådana föreskrifter om statlig tillsyn och kontroll som inte längre behövs. Som ett led i det pågående arbetet har regeringen i dag på min föredragning beslutat lägga fram en proposition till riksdagen med förslag som skall öka kommunernas och landstingskommunernas möjligheter att anpassa verksamhetsformerna efter lokala förhållanden. Utredningsarbete med samma inriktning pågår också på andra för kommunerna och landstingskommunerna väsentliga verksamhetsområden. Detta gäller exempelvis för socialvården, skolväsendet, bebyggelseplaneringen samt hälso- och sjukvården.

Samhällsorganens åtgärder och beslut griper i dag in i medborgarnas liv på ett helt annat sätt än tidigare. Utbyggnaden av olika trygghetsskapande reformer har i sin tur inneburit att allt fler människor har anledning att söka kontakt med myndigheter av skilda slag. En väl fungerande förvaltningsorganisation är därför en nödvändig förutsättning för att samhällets reformpolitik skall kunna förverkligas. Flertalet av de genomförda reformerna har lagts fast i lagstiftning. Detta har skett för att de enskilda medborgarnas

rättssäkerhet och sociala trygghet skall kunna garanteras. Lagstiftning har också måst tillgripas för att tillgodose andra intressen som är gemensamma för medborgarna, t. ex. inom bebyggelseplanering, hälsovård, miljöskydd och naturvård.

De omfattande regler som i dag finns har således kommit till för att tjäna och skydda medborgarna. Reglernas omfattning samt de ökade kontakterna mellan allmänheten och myndigheterna gör det samtidigt nödvändigt att överväga om förenklingar kan åstadkommas. Jag vill därför – efter samråd med kommunförbunden – föreslå att en arbetsgrupp tillsätts med uppgift att göra en översyn av kontakterna mellan medborgare och samhällsorgan. Arbetsgruppen bör pröva om förändringar kan göras i sådana bestämmelser, eller i deras tillämpning, som allmänheten upplever som onödigt komplicerade eller omotiverade. Översynsarbetet bör ha som utgångspunkt att myndigheternas viktigaste uppgift är att tjäna medborgarna och att goda kontakter mellan allmänheten och myndigheterna utgör en väsentlig förutsättning för en stabil och livskraftig demokrati. Som grund för sitt arbete bör arbetsgruppen belysa hur förvaltningens kontakter med de enskilda medborgarna är uppbyggda. Arbetsgruppen bör göra det möjligt för enskilda och organisationer att under arbetets gång framföra synpunkter och önskemål om förändringar. Det är enligt min mening angeläget att allmänhetens erfarenheter av kontakter med myndigheterna tas tillvara i utredningsarbetet liksom den kunskap som olika folkrörelser och andra organisationer besitter. Vid prövningen av de olika bestämmelsernas berättigande anser jag att områden där kontakter förekommer särskilt ofta bör behandlas med förtur. Någon annan avgränsning av utredningsuppdraget i denna del finner jag inte behövlig att göra, utan detta bör ankomma på arbetsgruppen.

En strävan under de senaste decennierna har varit att få till stånd enhetliga normer för den offentliga administrationen med ökad möjlighet för den enskilde att föra fram sina synpunkter och bevaka sin rätt. Genom den allmänna verksstadgans tillkomst skapades en gemensam grund av allmänna föreskrifter för statsmyndigheterna. För det kommunala området fick 1953 års kommunallag motsvarande effekt. Med den förvaltningslag (1971:290) som trädde i kraft år 1972 fick vi de grundläggande reglerna för ärendebehandlingen hos statliga myndigheter och hos kommunala myndigheter för specialreglerad förvaltning. Jag anser att en utvärdering nu bör komma till stånd beträffande tillämpningen av de bestämmelser i förvaltningslagen som är av särskilt intresse från den enskildes synpunkt. Denna studie bör göras av arbetsgruppen.

Rätten att anföra besvär över myndighets beslut är ett väsentligt inslag i den enskildes rättssäkerhet. Formellt är besvärsmöjligheterna stora. De enskilda människornas förutsättningar att anföra besvär är dock olika. Detta gör att besvärsinstitutet för många medborgare inte är ett verkningsfullt instrument för att ta tillvara de egna rättigheterna. Sådana förhållanden är självfallet från demokratisk synpunkt och rättssäkerhetssynpunkt otillfredsställande. Jag anser därför att det bör ingå i arbetsgruppens uppgifter att undersöka och komma med förslag om vad samhället kan göra för att bistå de medborgare som behöver hjälp i dessa frågor.

I detta sammanhang bör de åtgärder som vidtagits från statsmakternas sida för att biträda enskilda i juridiska frågor studeras. En betydelsefull reform gjordes år 1973 genom rättshjälpslagens (1972:429) tillkomst. Reformen innebär att rättshjälp numera i princip kan utgå i alla slag av rättsliga angelägenheter där behov av sådan hjälp föreligger. Arbetsgruppen bör

undersöka om den genomförda reformen är tillräckligt omfattande och känd för den breda allmänheten. Samråd bör härvid ske med rättshjälpsutredningen (Ju 1975:07).

Den kritik som förekommer mot samhällets regler bottnar ofta i att motiven för de beslut som fattas om offentliga insatser och kontrollåtgärder inte är tillräckligt kända. En förutsättning för att samhällsorganen skall kunna fullgöra sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt är att samhällets åtgärder har en god förankring hos de enskilda människorna. Detta är självfallet främst en uppgift för de politiska partierna. Bristande förståelse för exempelvis lagstiftningens syften aktualiserar emellertid behov av överväganden om samhällsinformationen. Insatserna på detta område har under senare år påtagligt ökat. Nämnden för samhällsinformation (NSI) har tillskapats med uppgift att bl. a. samordna och bistå myndigheterna i informationsfrågor. Även kommunala och landstingskommunala organ har byggt ut sin informationsverksamhet. Det finns enligt min mening skäl för arbetsgruppen att i samråd med NSI studera de åtgärder som i dag vidtas från samhällsorganens sida och överväga de fortsatta insatserna. Särskild uppmärksamhet bör ägnas invandrarnas problem. Arbetsgruppen bör vidare pröva om t. ex. kommunbiblioteken kan spela en mer aktiv roll som förmedlare av dokumentation i olika samhällsfrågor.

Myndigheterna skall fungera som serviceorgan åt allmänheten. Denna uppfattning kommer till uttryck på olika håll i gällande författningar. I det s. k. servicecirkuläret (1972:406) finns föreskrifter för statsmyndigheterna om att dessa inom sitt verksamhetsområde skall lämna allmänheten upplysningar. Samhällsorganen försöker även på annat sätt underlätta medborgarnas kontakter med myndigheterna. Arbetsgruppen bör ägna de här frågorna uppmärksamhet. Det kan anföras skäl för att servicecirkulärets principer görs tillämpliga även på den kommunala och landstingskommunala verksamheten.

Det finns anledning att därutöver pröva olika åtgärder för att bistå medborgarna med aktiv hjälp. Med hänsyn till de skiftande förhållandena i olika verk och kommunala myndigheter måste förvaltningsorganen själva reglera formerna för kontakterna med allmänheten. Jag anser det dock värdefullt om en försöksverksamhet med t. ex. kontaktpersoner kommer till stånd. Vidare bör den lokalkontorsverksamhet som i dag finns i en del kommuner studeras. Arbetsgruppen bör även uppmärksamma de försök som pågår för att genom s. k. samhällsarbete underlätta för grupper, som på grund av sin sociala situation har särskilt behov av stöd.

De olika regler och åtgärder som jag har redovisat garanterar i allmänhet att den enskilde får en korrekt och god behandling i sina kontakter med samhällsorganen. Tillämpningen av bestämmelserna har dock stor betydelse. De offentligt anställda har därvid en nyckelroll. De skall se till att syftet med lagstiftningen uppfylls i verkligheten. Kontakterna med de berörda människorna är då av stor vikt. En förtroendefull samverkan mellan medborgarna och myndigheterna torde i många fall vara avgörande för om en reform skall få avsedd verkan. Arbetsgruppen bör behandla dessa problem och lägga fram förslag till åtgärder. Det bör vara av intresse att genom arbetsgruppen få till stånd studier av hur intentionerna i ett reformbeslut förs ut till praktisk tillämpning i den direkta kontakten mellan medborgarna och samhällsorganen. Arbetsgruppen bör vidare från den här synpunkten, i samråd med Statens personalutbildningsnämnd, uppmärksamma utbildningsfrågorna. En granskning bör göras av utbildningsinnehållet för sådana grupper som har

omfattande kontakter med allmänheten. Förutsättningarna för särskild fortbildning på arbetsplatserna bör även studeras. En fråga som i detta sammanhang är av stor vikt gäller den språkliga utformningen av skrivelser, databehandlade meddelanden, blanketter etc. Arbetsgruppen bör överväga åtgärder i syfte att göra myndigheternas språk klart och enkelt så att det lätt kan förstås av den enskilde.

Arbetsgruppen bör vara oförhindrad att även ta upp andra frågor inom utredningsområdet än dem som jag nämnt i det föregående.

Ett översynsarbete om förhållandet mellan medborgare och samhällsorgan måste självfallet bedrivas i nära kontakt med de anställda som dagligen kommer i kontakt med problemen. Jag anser det vara av stort värde om representanter för de tre fackliga huvudorganisationerna ingår i arbetsgruppen liksom företrädare för kommunförbunden och försäkringskasseförbundet. En aktiv medverkan från deras sida utgör enligt min mening en garanti för att utredningsarbetet kan inriktas på de centrala problemen.

3. Den regionala samhällsplaneringens huvudmannaskap m. m.

Beslut vid regeringssammanträde 1976-08-19.

Departementschefen, statsrådet Gustafsson, anför.

Uppgiftsfördelningen på den regionala nivån mellan staten, landstingskommunerna och kommunerna samt länsförvaltningens organisation har utretts under lång tid. Under 1960-talets utredningsarbete ställdes hela den regionala samhällsförvaltningens uppbyggnad under diskussion.

År 1967 avlämnade tre olika utredningar sina förslag, nämligen länsförvaltningsutredningen (SOU 1967:20–21), landskontorsutredningen (SOU 1967:22) och länsindelningsutredningen (SOU 1967:23). Följande år avlämnade länsdemokratiutredningen sitt förslag (SOU 1968:42). Länsförvaltningsutredningen föreslog en omorganisation av den statliga länsförvaltningen i syfte att förbättra samordningen av den översiktliga samhällsplanering som ankom på statliga länsorgan. Länsdemokratiutredningens förslag innebar bl. a. en omfattande överflyttning av uppgifter från statliga länsorgan till landstingskommunerna.

Remissbehandlingen av betänkandena samordnades. Remissutfallet var splittrat och någon entydig opinion för någotdera förslaget förelåg inte.

Statsmakterna beslöt mot denna bakgrund år 1970 dels att organisera om den statliga länsförvaltningen dock utan att förändra kompetensfördelningen mellan de statliga myndigheterna och landstingskommunerna (prop. 1970:103, SU 1970:132, KU 1970:34, rskr 1970:248, 308), dels att de tidigare nämnda utredningarnas förslag skulle sammanfattas och kompletteras av en ny utredning innan statsmakterna tog slutlig ställning.

1970 års länsförvaltningsreform syftade till att samordna de statliga länsorganens planeringsarbete bättre. En av länsstyrelsens huvuduppgifter blev att leda och samordna den samhällsplanering som bedrivs inom den statliga länsförvaltningen. Medborgarinflytandet över länsförvaltningen stärktes genom införandet av en förtroendemannastyrelse i länsstyrelsen bestående av tio ledamöter förutom landshövdingen.

Den nya utredningen, länsberedningen, lade fram sina förslag i betänkandet (SOU 1974:84) Stat och kommun i samverkan. Betänkandet och

remissyttrandena över det låg till grund för regeringens förslag i ämnet i prop. 1975/76:168.

I propositionen redovisades vissa riktlinjer i fråga om länsförvaltningens uppgifter och organisation. Riktlinjerna innebär bl. a. att huvudmannaskapet för den samordnande regionala samhällsplaneringen även fortsättningsvis skall ligga på länsstyrelsen. Samtidigt föreslogs att länsstyrelsen varje år skall redovisa aktuella frågor i anslutning till länsplaneringen för landstingskommunen och länets kommuner. Vidare föreslogs att länsstyrelsens styrelse utökas tilll, förutom landshövdingen, fjorton särskilt utsedda ledamöter.

Riksdagen beslutade i enlighet med propositionens förslag (KU 1975/76:55, rskr 1975/76:370). Föreskrifter om samråd mellan länsstyrelsen samt landstingskommunen och kommunerna har införts i länsstyrelseinstruktionen (1971:460, ändrad senast 1976:539).

Vid behandlingen av propositionen biföll riksdagen en reservation till konstitutionsutskottets utlåtande om fortsatt utredning av vissa frågor rörande den regionala samhällsförvaltningens uppgifter och organisation. I reservationen anfördes att den reform som hade föreslagits i propositionen kunde ses som en etapp på vägen mot en fullt utbyggd länsdemokrati. Reservanterna uttalade sig för fortsatt utredningsarbete som måste starta omedelbart och bedrivas med skyndsamhet. Bland de frågor som kan överföras till landstingskommunerna angavs t. ex. ansvaret för den regionala fysiska planeringen och den regionala trafikplaneringen.

Den utredning som riksdagen sålunda har uttalat sig för bör nu komma till stånd. För detta ändamål bör en särskild kommitté tillsättas.

Frågan om samhällsorganisationen på den regionala nivån har både principiella och praktiska aspekter. Det är väsentligt att samhällsorganisationen är så utformad att det blir möjligt att förena önskemålen om ett vidgat medborgarinflytande med behovet av en förvaltning som kan fungera väl i förhållande till lokala, regionala och rikspolitiska intressen.

Det råder allmän enighet om att vi så långt möjligt skall eftersträva ett decentraliserat beslutsfattande. Ett uttryck härför är att kommunerna och landstingskommunerna i vårt land ansvarar för två tredjedelar av utgifterna inom den offentliga sektorn. Denna omfattande decentralisering av samhällsverksamheten grundas på övertygelsen att det är av stort värde att uppgifterna kan lösas i nära kontakt med medborgarna. Kommunindelningsreformen har varit en förutsättning för utökningen av det kommunala ansvarsområdet. Genom den kommunala självstyrelsen kan människorna få ett mera direkt inflytande över de angelägenheter som berör dem nära. Enligt min mening är det också angeläget att möjligheterna till ytterligare decentralisering inom statsförvaltningen tillvaratas. Därigenom kan den centrala statsförvaltningen avlastas vissa arbetsuppgifter och medborgarna ges bättre möjligheter till kontakt med dem som fattar besluten. Decentraliseringsutredningen (Kn 1975:01) skall pröva decentraliseringsfrågan över hela det statliga förvaltningsområdet med undantag av domstolarna, utrikesförvaltningen och det militära försvaret samt de affärsdrivande verken.

Ett viktigt mål för samhällets strävanden är att åstadkomma så likvärdiga levnadsbetingelser som möjligt för människorna oavsett i vilken del av landet de bor. Behovet av insatser från statens sida för att åstadkomma regional utjämning har ökat. Det står klart att medborgarnas tillgång till sysselsättning och service oberoende av bostadsort inte kan tillgodoses utan gemensamma insatser som bedöms med hänsyn till hela landets intressen. En följd av detta är att den samhällsplanering som behövs för att åstadkomma regional balans

är en statlig uppgift. Till statens uppgifter hör också handhavandet av de medel som syftar till att ge regional balans vid fördelningen av rikets samlade resurser. Hit hör t. ex. de arbetsmarknads- och lokaliseringspolitiska insatserna. I prop. 1976:211 om samordnad sysselsättnings- och regionalpolitik, som kommer att behandlas av riksdagen under hösten 1976, läggs fram förslag som innebär att dessa verksamheter även i framtiden skall vara statliga uppgifter. Frågor av väsentlig betydelse för den regionala samhällsplaneringens innehåll tas också upp av sysselsättningsutredningen (A 1974:02) som beräknas avge sitt slutbetänkande under år 1978.

Som en allmän utgångspunkt för den nya kommittén bör gälla att vi i vårt land även framdeles skall ha en decentraliserad samhällsförvaltning samt att ett övergripande mål för samhällsplaneringen skall vara att åstadkomma regional utjämning.

Kommittén skall mot denna bakgrund utarbeta förslag till samt belysa konsekvenserna av ett överförande av huvudmannaskapet för den samordnande regionala samhällsplaneringen till landstingskommunerna.

Länsstyrelsen har i dag en omfattande samordningsfunktion när det gäller statliga, landstingskommunala och kommunala planeringsinsatser. Att flytta över ansvaret för den regionala planeringen till landstingskommunerna samtidigt som handhavandet av medlen för denna planerings genomförande – t. ex. på det sysselsättningspolitiska området – väsentligen förblir statliga uppgifter torde förorsaka betydande samordningsproblem. Kommittén bör kartlägga och överväga konsekvenserna av detta.

Kommuner och landstingskommuner är i dag två i princip jämställda kommuntyper, som kompletterar varandras verksamhet. Kommittén bör belysa på vilket sätt detta förhållande påverkas av att landstingskommunerna får ansvaret för den regionala samhällsplaneringen och därmed ges "överkommunala" funktioner inom en viktig samhällssektor. Kommittén bör också belysa hur detta påverkar besvärsprocessen i planärenden.

Kommittén bör vidare belysa vilka konsekvenser som ett ändrat huvudmannaskap för den regionala samhällsplaneringen skulle få för länsstyrelsens allmänna ställning. Kommittén bör även utreda konsekvenserna med avseende på andra samhällsorgans organisation och arbetsformer av att ansvaret för samhällsplaneringen överförs till landstingskommunerna.

Ett ändrat planeringsansvar på den regionala nivån torde innebära att statsmakterna måste finna nya vägar för den samordning av planeringsinsatserna som är nödvändig bl. a. för att åstadkomma regional balans. En sådan väg kunde vara att regering och centrala myndigheter gav direktiv till landstingskommunerna i samma utsträckning som sådana direktiv nu ges till de statliga länsorganen. Det skulle emellertid strida mot den kommunala självstyrelsens principer. En annan väg för att åstadkomma samordning kunde vara att uppgiften övertogs av centrala organ. Detta leder emellertid till en ökad centralisering av den statliga verksamheten. Därmed skulle den ökade decentralisering av den statliga förvaltningen, som jag tidigare har uttalat mig för, omöjliggöras. Det blir en uppgift för kommittén att pröva om man kan tillgodose samordningskravet utan att önskemålen om en bevarad stark kommunal självstyrelse och en ökad decentralisering måste uppges.

Kommittén bör belysa de ekonomiska konsekvenserna för landstingskommunerna av att landstingskommunerna övertar ansvaret för den regionala samhällsplaneringen.

Kommittén bör också belysa i vad mån lagar och andra bestämmelser, som reglerar samhällsplaneringsverksamheten, måste ändras, om ett landstings-

kommunalt huvudmannaskap införs, samt föreslå erforderliga författningsändringar.

Kommittén bör slutligen belysa vad den organisationsförändring som kommitténs förslag kan föranleda kommer att innebära för den berörda personalen.

Kommittén bör vara oförhindrad att beröra även andra spörsmål som hänger samman med utredningsuppdraget.

Kommittén bör under arbetets gång samråda med kommunalekonomiska utredningen, sysselsättningsutredningen, decentraliseringsutredningen, skatteutjämningsutredningen och den utredning rörande organisationen av länsstyrelsernas planeringsavdelningar och administrativa enheter som jag aviserade i prop. 1975/76:168 och som jag inom kort avser att begära bemyndigande att få tillkalla.

Utredningsarbetet bör bedrivas skyndsamt.

4. Organisationen av länsstyrelsernas planeringsavdelningar och administrativa enheter m. m.

Beslut vid regeringssammanträde 1976-09-02.

Departementschefen, statsrådet Gustafsson, anför.

År 1971 organiserades länsstyrelserna – utom länsstyrelsen i Stockholms län – på tre avdelningar nämligen en planeringsavdelning, en skatteavdelning och en förvaltningsavdelning (prop. 1970:103, KU 1970:34, rskr 1970:248, SU 1970:132, rskr 1970:308, prop. 1971:1, bil. 14, CU 1971:8, rskr 1971:51). Länsstyrelsen i Stockholms län har fem avdelningar nämligen en planeringsavdelning, en taxeringsavdelning, en kameral- och uppbördsavdelning, en länsskatterättsavdelning och en förvaltningsavdelning. Därutöver finns i alla länsstyrelser utom länsstyrelsen i Gotlands län en länspolischefsexpedition samt i alla länsstyrelser utom länsstyrelsen i Stockholms län en administrativ enhet.

Planeringsavdelningen delades upp i sex enheter – en juridisk enhet, en regionalekonomisk enhet, en naturvårdsenhet, en planenhet, en lantmäterienhet och en försvarsenhet. På planeringsavdelningen hos länsstyrelsen i Gotlands län finns dock inte någon juridisk enhet. De arbetsuppgifter som ankommer på en sådan enhet fullgörs där av förvaltningsavdelningen. Varje planeringsavdelning, utom den vid länsstyrelsen i Gotlands län, har ett planeringskansli. Hemkonsulent och priskontor är i regel organisatoriskt knutna till planeringskansliet. Hos länsstyrelsen i Stockholms län finns inte något priskontor.

Den 1 januari 1972 inordnades länsveterinärerna i länsstyrelserna (prop. 1971:62, JoU 1971:42, rskr 1971:219) och den 1 juli 1976 blev länsstyrelserna regionala myndigheter för den statliga kulturminnesvården (prop. 1974:28, KrU 1974:15, rskr 1974:248). Arbetsuppgifterna inom dessa verksamhetsområden hänförs till planeringsavdelningen. Byggadministrationsutredningen har i betänkandet (SOU 1976:26) Bostadsverket lagt fram förslag om bl. a. att viss del av länsbostadsnämndernas verksamhet skall inordnas i länsstyrelserna och där tillföras en ny enhet inom planeringsavdelningen.

Med hänsyn till att drygt fem år har förflutit sedan länsstyrelserna omorganiserades, att planeringsavdelningen redan har många arbetsenheter

och att ytterligare nya arbetsuppgifter övervägs finns det skäl att se över avdelningens uppgifter, arbetsformer och inre organisation. Detta är lämpligt för att vidmakthålla och öka effektiviteten i avdelningens viktiga funktion som samordnande organ för samhällsplaneringen. Jag föreslår därför att en utredare tillkallas med uppgift att se över organisationen av länsstyrelsernas planeringsavdelningar. Utredaren bör ägna uppmärksamhet åt stabsorganets – planeringskansliet – roll inom avdelningen och länsstyrelsen. Det undersökningsmaterial rörande planeringskanslierna som länsstyrelsernas organisationsnämnd har tagit fram bör lämnas över till utredaren för att beaktas vid översynen. Det är också angeläget att länsstyrelsens (avdelningens) samordnande roll gentemot andra regionala organ belyses. Även formerna för samarbetet med kommunerna och landstingskommunerna bör behandlas. Dessa frågor har belysts ingående i ett av riksrevisionsverket genomfört revisionsprojekt. Beträffande kommunernas och landstingskommunernas medverkan i planeringen skall förutsättas att den kan ske inom ramen för deras nu befintliga resurser. I fråga om försvarsenheten skall utgångspunkten vara att en sådan enhet alltjämt bör finnas inom planeringsavdelningen. Eftersom enheten har undersökts av försvarets rationaliseringsinstitut kan den undantas från genomgången.

Den administrativa enheten tillkom vid omorganisationen år 1971 som ett för hela länsstyrelsen gemensamt serviceorgan för administration av ekonomi, personal och kontorsorganisation m. m. Sedan år 1971 har antalet anställda hos länsstyrelserna ökat, särskilt inom skatteförvaltningen. Den statliga redovisnings- och revisionsverksamheten har organiserats om. Fr. o. m. den 1 juli 1976 är samtliga länsstyrelser anslutna till statsförvaltningens datorbaserade redovisningssystem – system S. Arbetsområdet och arbetsuppgifterna inom den administrativa servicesektorn har ökat och kraven på denna sektor har vuxit. Det är därför lämpligt att utredaren får till uppgift att se över även denna sektor. Därvid bör de administrativa enheternas roll, organisationsstruktur och bemanning ägnas särskild uppmärksamhet. Hos länsstyrelsen i Stockholms län är de administrativa servicefunktionerna inlemmade i en avdelning – kameral- och uppbördsavdelningen – som dessutom har uppgifter inom skatteförvaltningen. Översynen bör även omfatta frågan huruvida detta är det mest lämpliga.

Översynen av organisationen av länsstyrelsernas planeringsavdelningar och administrativa enheter bör utföras med biträde av statskontoret och länsstyrelsernas organisationsnämnd. Vid översynen bör förutsättas en i princip oförändrad ambitionsnivå i fråga om personalbemanningen. Översynen bör bedrivas i kontakt med riksrevisionsverket och med de pågående utredningar som har anknytning till länsstyrelsernas verksamhetsområde, t. ex. decentraliseringsutredningen (Kn 1975:01) och utredningen (H 1976:04) om regional konsumentpolitisk verksamhet.

5. Vidgad länsdemokrati

Beslut vid regeringssammanträde 1976-12-02.

Departementschefen, statsrådet Antonsson, anför.

Den regionala samhällsförvaltningen har fått en allt större betydelse. Som en följd härav har dess uppgifter och organisation behandlats av åtskilliga

utredningar alltsedan 1940-talet. En rad reformer har genomförts, främst beträffande den statliga länsförvaltningen men också beträffande landstingskommunerna. En huvudlinje i reformarbetet har varit att stärka länsstyrelsernas ställning genom att anpassa deras organisation och arbetsformer till nya krav.

Hela uppbyggnaden av den regionala samhällsförvaltningen kom att ställas under debatt i början av 1960-talet. I motioner vid 1963 och 1964 års riksdagar krävdes en långtgående decentralisering av uppgifter från central till regional nivå och en utveckling av landstingskommunerna till regionala självstyrelseorgan som kunde överta en väsentlig del av de regionala samhällsuppgifterna. Med anledning av ett enhälligt riksdagsbeslut år 1964 (KU 1964:39) upptogs dessa reformtankar till utredning.

Flera utredningar lade fram förslag rörande länsförvaltningen åren 1967–1968, bl. a. 1961 års länsförvaltningsutredning (SOU 1967:20–21) och länsdemokratiutredningen (SOU 1968:47), som hade tillsatts med anledning av riksdagens beslut år 1964. Den förra utgick från att länsstyrelserna skulle vara ansvariga för den regionala samhällsplaneringen, medan den senare föreslog att landstingskommunerna skulle ha detta ansvar och därutöver överta åtskilliga uppgifter från de statliga länsorganen. Länsdemokratiutredningens förslag hade karaktären av ett principförslag som förutsatte flera specialutredningar på olika områden.

Statsmakterna beslöt år 1970 en partiell omorganisation av den statliga länsförvaltningen (prop. 1970:103, KU 1970:34, SU 1970:132, rskr 1970:248, 308). Kompetensfördelningen mellan de statliga myndigheterna och landstingskommunerna ändrades inte. En av länsstyrelsens huvuduppgifter blev att leda och samordna den regionala samhällsplaneringen. En förtroendemannastyrelse infördes i länsstyrelsen, bestående av landshövdingen som ordförande och tio ledamöter, varav fem utsedda av regeringen och fem av landstinget eller fullmäktige i kommun utanför landstingskommun.

Samtidigt med 1970 års reform tillsattes länsberedningen för att sammanfatta och komplettera de tidigare utredningarna. Riksdagen beslöt år 1972 att hemställa att länsberedningen skulle få i uppdrag att inrikta sitt arbete på en utbyggnad av landstingen till regionala självstyrelseorgan med ansvar för bl. a. den regionala samhällsplaneringen (KU 1972:8, rskr 1972:24). Beslutet föranledde inte någon annan åtgärd än att riksdagens skrivelse överlämnades till länsberedningen. Dennas betänkande (SOU 1974:84) Stat och kommun i samverkan belyste inte heller hur man skulle kunna utforma och genomföra ett system enligt riksdagsbeslutets principer. I ett särskilt yttrande till betänkandet förklarade sig fyra ledamöter dela länsdemokratiutredningens principiella uppfattning.

Länsberedningens betänkande och remissyttrandena över det låg till grund för förslag av regeringen till riksdagen innevarande år (prop. 1975/76:168). Förslagen innebar bl. a. att huvudmannaskapet för den samordnande regionala samhällsplaneringen även fortsättningsvis skulle ligga på länsstyrelsen och att denna varje år skulle redovisa aktuella frågor i anslutning till länsplaneringen för landstingskommunen och länets kommuner. Vidare föreslogs att länsstyrelsens styrelse skulle bestå av, förutom landshövdingen, fjorton av regeringen förordnade ledamöter. Av dessa skulle tio nomineras av de politiska partierna i proportion till dessas röstsiffror i länet vid det senaste riksdagsvalet, medan fyra skulle ha erfarenheter från näringslivet och arbetsmarknaden i länet.

Riksdagen beslöt i enlighet med propositionens förslag (KU 1975/76:55,

rskr 1975/76:370). Föreskrifter om information från länsstyrelsen till landstingskommunen och kommunerna har införts i länsstyrelseinstruktionen (1971:460, ändrad senast 1976:539). Beslutet följdes också upp genom förslag om länsplaneringens framtida utformning i proposition om samordnad sysselsättnings- och regionalpolitik (prop. 1975/76:211, AU 1976/77:7).

Efter nytt regeringsförslag har riksdagen nyligen beslutat om ändrad ordning för utseende av ledamöter i länsstyrelsernas förtroendemannastyrelser (prop. 1976/77:19, KU 1976/77:12, rskr 1976/77:27). Samtliga fjorton ledamöter utöver landshövdingen skall utses genom val av landstinget eller fullmäktige i kommun utanför landstingskommun.

Vid behandlingen av prop. 1975/76:168 biföll riksdagen en reservation till utskottsbetänkandet om fortsatt utredning av länsdemokratifrågorna. Reservanterna ansåg att en etapp på vägen mot en verklig länsdemokrati kunde nås på propositionens grund men att utredningsarbetet måste fortsätta. Som exempel på uppgifter som kan föras över till landstingskommunerna angavs ansvaret för den regionala trafikplaneringen. Det uttalades också att landstingskommunerna borde ges vidgade uppgifter inom den regionala fysiska planeringen.

Den utredning som riksdagen sålunda har uttalat sig för bör nu komma till stånd. För detta ändamål bör en särskild kommitté tillkallas. Den bör ersätta utredningen (Kn 1976:02) om den regionala samhällsplaneringens huvudmannaskap. Utredningens uppdrag har förfallit i och med att jag i dag har beslutat entlediga dess ordförande och övriga ledamöter.

Enligt det synsätt som ligger bakom kraven på utredning om vidgad länsdemokrati är det av grundläggande betydelse att de beslut som berör de enskilda människorna fattas så nära dessa som möjligt och i största möjliga utsträckning av folkvalda organ. Man måste sträva efter ett system som underlättar insyn, medverkan, kontroll och politiskt ansvarsutkrävande. Samma synpunkter som förestavar önskan om en vidgad länsdemokrati kommer även till uttryck i strävan att förverkliga en stärkt primärkommunal självstyrelse med ökad självständighet för de förtroendevalda. Jag ansluter mig helt till denna grundsyn.

Varje förslag om vidgad länsdemokrati måste bygga på vissa bestämda förutsättningar. En sådan förutsättning är att riksdagens och regeringens övergripande politiska ansvar inte får rubbas. Statsmakternas suveränitet, som bl. a. innefattar en befogenhet att bestämma gränserna för den kommunala självstyrelsen, är en grundläggande princip. Statsmakternas grundläggande ansvar för t. ex. arbetsmarknads-, regional- och näringspolitiken måste ligga fast. En annan förutsättning är att kommunernas ställning inte får försvagas genom en vidgad länsdemokrati. Syftet måste i stället vara att stärka den kommunala självstyrelsen i stort.

Genom länsberedningen och 1960-talets utredningar om länsförvaltningen har ett omfattande utredningsmaterial tagits fram. Även om detta behöver aktualiseras, ger det dock en god grund för det fortsatta arbetet. Den nya kommittén bör komplettera materialet med sådana specialutredningar som länsdemokratiutredningen förutsatte samt utarbeta konkreta reformförslag. Härvid måste givetvis beaktas att förutsättningarna i dag är delvis andra än när länsdemokratiutredningen lade fram sitt principförslag. Den ordning till vilken utredningen ville skapa ett alternativ har i tre etapper reformerats i länsdemokratisk riktning: genom 1970 års reform då förtroendemannastyrelserna infördes, 1976 års beslut på grundval av länsberedningens arbete samt den nyligen genomförda förändringen av sättet att utse förtroende-

mannastyrelserna. Som framhölls i det särskilda yttrande till länsberedningens betänkande som jag förut hänvisade till medför reformer av den innebörd som har beslutats i år ett väsentligt ökat inflytande för länens befolkning och ett viktigt steg mot en vidgad länsdemokrati.

Starka skäl talar enligt min mening för att inrikta arbetet på fortsatta partiella reformer. Det är sålunda uppenbart att mera genomgripande förändringar förutsätter ett omfattande utredningsarbete och en lång omställningsperiod för både landstingskommunerna och den statliga länsförvaltningen. Överhuvudtaget ser jag det länsdemokratiska reformarbetet mera som en fortlöpande utvecklingsprocess än som en fråga om samlade, genomgripande organisationsförändringar. Medan huvudlinjen hittills har varit att satsa på de statliga länsorganen, bör den i framtiden vara att stärka landstingskommunerna och därmed vidga utrymmet för den kommunala självstyrelsen.

Utredningsarbetet bör i första hand koncentreras till sådana frågor som har stått i förgrunden vid riksdagsbehandlingen. Reformkraven har främst gällt dels att föra fram landstingskommunerna som alternativa huvudmän för de nya uppgifter inom samhällsplaneringen som har aktualiserats under 1960-talet, och dels att få till stånd en omfattande decentralisering av uppgifter från central till regional nivå, endera till landstingskommunerna eller till statliga länsorgan. I enlighet härmed bör kommittén på ett tidigt stadium behandla den översiktliga regionala samhällsplaneringen, medan rena myndighetsfunktioner bör övervägas endast i den mån de är oundgängligen förenade med planeringsuppgifterna. Kommittén får sålunda ägna särskild uppmärksamhet åt sådana uppgifter som länsplaneringen, den regionala trafikplaneringen, naturvårdsplaneringen och den fysiska riksplaneringen. Kommittén bör inte begränsa sina överväganden till formella frågor om huvudmannaskap. Det från länsdemokratisk synpunkt centrala är det faktiska mått av inflytande för länsinnevånarna som åstadkoms. Förslagens konsekvenser för möjligheterna till decentralisering inom statsförvaltningen av uppgifter från central nivå till regional – vilket ämne övervägs av decentraliseringsutredningen (Kn 1975:01) – bör särskilt uppmärksammas.

Länsstyrelserna har i dag det samordnande ansvaret för den regionala samhällsplaneringen, och de svarar också för huvuddelen av utredningsarbetet. Kommittén bör överväga sådana förändringar som förlägger den politiska tyngdpunkten hos landstingskommunerna. Huruvida detta förutsätter att dessa även övertar det utredningsarbete som f. n. utförs vid länsstyrelserna bör prövas särskilt. Det bör uppmärksammas att den nya ordningen för val till länsstyrelsernas styrelser ger landstingskommunerna bättre möjligheter att följa och påverka det löpande planeringsarbetet.

En allmän strävan bör vara att såvitt möjligt begränsa de personalorganisatoriska konsekvenserna av kommitténs förslag.

En viktig uppgift för kommittén blir att ange hur man skall tillgodose kravet på samordning av planeringsinsatserna vid ett ändrat planeringsansvar på den regionala nivån. Överhuvudtaget måste samspelet mellan landstingskommunerna samt regeringen och de centrala myndigheterna övervägas noga. Kommittén bör beakta att den som avgör en verksamhets omfattning och standard också bör bära kostnadsansvaret. Kommittén bör även behandla de samordningsfrågor som hänger samman med att Malmö och Göteborgs kommuner inte tillhör landstingskommuner.

En annan viktig uppgift blir att klargöra förhållandet mellan landstingskommunerna och kommunerna. Kommittén bör därför överväga om ett

fortsatt reformarbete i länsdemokratisk riktning motiverar en ändrad reglering av den allmänna kommunala kompetensen. Även förhållandet mellan landstingskommunerna och kommunalförbund måste beaktas.

Kommittén bör vidare överväga om ändrade regler rörande landstingskommunernas organisation och arbetsformer är motiverade då de får nya uppgifter och ett ökat ansvar inom den regionala förvaltningen. En särskild fråga i detta sammanhang är hur förhållandet i framtiden bör utformas mellan landstingskommunerna och de landstingsvalda ledamöterna i länsstyrelsernas förtroendemannastyrelser.

Arbetet bör bedrivas så att ett första delbetänkande efter remissbehandling kan läggas till grund för förslag till 1978/79 års riksmöte. Sedan denna första reformetapp har slutförts, kan principfrågorna tas upp i hela deras vidd och i ett längre perspektiv. Kommittén bör göra en genomgång sektorsvis av de regionala samhällsuppgifterna och pröva i vilken utsträckning och under vilka förutsättningar dessa lämpligen kan anförtros landstingskommunerna. Utredningsarbetet bör i denna del ske förutsättningslöst inom ramen för de allmänna värderingar som jag har gett uttryck för i det föregående.

Kommittén bör lägga fram förslag till de författningsändringar som föranleds av ställningstagandena i sakfrågorna.

Kommittén bör under arbetets gång samråda med utredningen (Fi 1976:06) om kommunernas ekonomi, sysselsättningsutredningen (A 1974:02), decentraliseringsutredningen och utredningen (Kn 1976:03) om organisationen av länsstyrelsernas planeringsavdelningar och administrativa enheter m. m. samt den utredning om länsdomstolarnas ställning som jag inom kort avser att begära bemyndigande att få tillkalla.

För utredningen aktuella frågor står under debatt också i våra nordiska grannländer. Kommittén bör informera sig om utvecklingen där och om de erfarenheter som har vunnits av genomförda reformer.

Kronologiskt register till kommittédirektiv

(Beteckning inom klammer hänvisar till kommitténs löpnummer i del I, Kommittéberättelsen.)

Justitiedepartementet

1. Kvinnlig tronföljd [Ju 50]
2. Mathållningen vid kriminalvårdens anstalter [Ju 51]
3. Tilläggsdirektiv till rättshjälpsutredningen [Ju 48]
4. Översyn av upphovsrättslagstiftningen [Ju 52]
5. Översyn av lagstiftningen om personorienterad ADB-information m. m. [Ju 55]
6. Expertorgan för bokförings- och redovisningsfrågor [Ju 53]
7. Översyn av lagstiftningen om förmögenhetsbrott [Ju 54]
8. Kriminalvårdsstyrelsens organisation [Ju 56]
9. Isolering inom kriminalvården [Ju 57]
10. Parlamentarisk kommitté för att utreda frågor om jämställdhet mellan män och kvinnor[1] [A 21]

Utrikesdepartementet

1. Nedrustningsdelegation [UD 3]

Försvarsdepartementet

1. Statsbidrag till fritidssysselsättningar för värnpliktiga [Fö 15]
2. Tilläggsdirektiv till utredningen om inflytande m. m. inom värnpliktsutbildningen [Fö 14]
3. Kompletterande direktiv för försvarsmaktens ledningsutredning [Fö 8]

Socialdepartementet

1. Tilläggsdirektiv till pensionskommittén avseende översyn av bestämmelserna om folkpensionsförmåner vid bosättning utomlands m. m. [S 5]
2. Ny lagstiftning för hälso- och sjukvården [S 22]
3. Beredningsgrupp för frågor avseende alkoholpolitiken [S 25]
4. Utbyggnadsplanering och beräkning av platsbehov inom barnomsorgen [S 26]

Kommunikationsdepartementet

1. Sjömanspension [K 21]
2. Samverkansmöjligheterna hos vissa affärsverk och myndigheters verkstadsrörelser m. m. [K 22]
3. Fortsatt utvecklingsarbete m. m. i fråga om märkning av olja i fartyg [K 8]
4. Vissa körkortsfrågor [K 23]
5. Tilläggsdirektiv till utredningen om samverkansmöjligheterna hos vissa affärsverks och myndigheters verkstadsrörelser m. m. [K 22]
6. Tilläggsdirektiv till utredningen om vissa körkortsfrågor [K 23]
7. Vissa bidrags- och författningsfrågor avseende cykeltrafiken [K 25]
8. Särskild utredare för att överväga förutsättningarna för att i någon form bibehålla Bromma flygplats [K 24]
9. Tilläggsdirektiv till Stockholmsregionens allmänflygutredare [K 20]

Ekonomidepartementet

1. Översyn av banklagstiftningen [E 9]
2. Enkronemyntets metallinnehåll [E 8]

Budgetdepartementet

1. Samordning av statliga åtgärder vid företags obestånd, m. m. [B 30]
2. Stöd till distribution av vissa tidskrifter [B 28]
3. Vissa frågor ang. avdrag vid inkomsttaxering för kostnader för tryggande av anställds pensionering, m. m. [B 29]
4. Översyn av reglerna om fastighetstaxering [B 31]

Utbildningsdepartementet

1. Massmedieforskningsutredningen [U 51]
2. Praktisk-teologisk utbildning [U 52]
3. Formerna för stödåtgärder för vård och bevarande av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse [U 53]
4. Formerna för stöd till tidskrifter inom kultursektorn [U 54]
5. Kartläggning av läromedelsmarknaden m. m. [U 55]

---

[1] Genom beslut 1976-10-21 hör kommittén till arbetsmarknadsdepartementet. Tilläggsdirektiv redovisas under detta departement.

6. Organisationskommittén för konstnärsnämnden [U 56]
7. Stöd till de fria trossamfundens teologiska seminarier m. m. [U 57]
8. Organisationskommittén för forskningsråden [U 58]
9. Förhandlingar om utformningen av en utställningsersättning inom det statliga området [U 59]
10. Planläggning av själavården och övriga kyrkliga beredskapsfrågor vid krig eller krigsfara [U 60]
11. Den gymnasiala utbildningen [U 61]
12. Den svenska delegationen inom finsk–svenska utbildningsområdet [U 62]
13. Arbetsgrupp för vissa frågor rörande De blindas förenings biblioteksverksamhet [U 63]
14. Tilläggsdirektiv till studiestödsutredningen [U 45]
15. Svenskt medlemsorgan för IIASA [U 64]
16. Tilläggsdirektiv till utredningen om stöd till de fria trossamfundens teologiska seminarier, m. m. [U 57]

Jordbruksdepartementet

1. Registrering av fritidsbåtar [Jo 21]
2. Den regionala laboratorieverksamheten [Jo 24]
3. Hälso- och miljöeffekter av energiutnyttjande [Jo 22]
4. Översyn av skördeskadeskyddet [Jo 25]
5. Översyn av miljöskyddslagstiftningen [Jo 26]
6. Karantänsverksamheten för djur [Jo 28]
7. Förvaltningen av fjällägenheter [Jo 29]
8. Ändrad reglering av Hjälmaren [Jo 30]

Handelsdepartementet

1. Tillägsuppdrag till tobaksreklamutredningen [H 7]
2. Insamlingar [H 14]
3. Tilläggsdirektiv till organisationskommittén för konsumentverket [H 13]
4. Översyn av reklamationsförfarandet i konsumenttvister m. m. [H 15]
5. Insyn i företagens marknads- och produktplanering m. m. [H 16]
6. Regional konsumentpolitisk verksamhet [H 17]

Arbetsmarknadsdepartementet

1. Översyn av utlämningslagstiftningen [A 16]
2. Företagareföreningarna [A 15]
3. Företagshälsovården och den yrkesmedicinska verksamheten [A 18]
4. Tilläggsdirektiv till sysselsättningsutredningen [A 6]
5. Vissa frågor på det arbetsrättsliga området [A 19]
6. Tilläggsdirektiv till företagareföreningsutredningen [A 15]
7. Tilläggsdirektiv till kommittén (Ju 1976:08) för att utreda frågor om jämställdhet mellan män och kvinnor, m. m. [A 21]

Industridepartementet

1. Samordning av de statsägda varven [I 23]
2. Tilläggsdirektiv till delegationen för energiforskning [I 14]
3. Förbättrad insyn i de statliga företagen [I 24]
4. Alternativ till den ekonomiska utvecklingen i Billingenområdet [I 25]
5. Norrbottendelegationen [I 26]

Kommundepartementet

1. Fögderiutredningen [Kn 9]
2. Kontakterna mellan medborgare och samhällsorgan [Kn 10]
3. Den regionala samhällsplaneringens huvudmannaskap m. m. [Kn 11]
4. Organisationen av länsstyrelsernas planeringsavdelningar och administrativa enheter m. m. [Kn 12]
5. Vidgad länsdemokrati [Kn 13]

Sakregister till kommittédirektiv

(Beteckning inom klammer hänvisar till kommitténs löpnummer i del I, Kommittéberättelsen.)

A

ADB-information, personorienterad II Ju 5 [Ju 55]
Affärsverks verkstadsrörelser II K 2 [K 22]
Alkoholpolitik II S 3 [S 25]
Alkoholreklam II H 1 [H 7]
Allmänflyg II K 8, 9 [K 20, 24]
Allmän rättshjälp II Ju 3 [Ju 48]
Allmänna advokatbyråer II Ju 3 [Ju 48]
Allmänna handlingar II Ju 5 [Ju 55]
Allmänna pensionssystemet och sjömanspensioneringen II K 1 [K 21]
Anstaltspersonal II Ju 2 [Ju 51]
Anställdas integritet II Ju 5 [Ju 55]
Anställds pensionering II B 3 [B 29]
Ansvarsnämnd för statliga datasystem II Ju 5 [Ju 55]
Arbetsförhållanden II Ju 9 [Ju 57]
Arbetslivsforskning II A 5 [19]
Arbetsmarknadsutbildning II U 11 [U 61]
Arbetsmiljö II Ju 9 [Ju 57]
Arbetsrättskommittén, Nya II A 5 [A 19]
Arvsrätt till tronen II Ju 1 [Ju 50]
Avgiftsfordringar II B 1 [B 30]
Avtalslicens II Ju 4 [Ju 52]

B

Bandinspelning II Ju 4 [Ju 52]
Banklagstiftning II E 1 [E 9]
Barnomsorg II S 4 [S 26]
Bebyggelse, kulturhistorisk II U 3 [U 53]
Begravningsväsendet II U 10 [U 60]
Bekväma livsmedel II Ju 2 [Ju 51]
Beredskapsfrågor, kyrkliga II U 10 [U 60]
Bernkonventionen II Ju 4 [Ju 52]
Biblioteksfunktioner II U 13 [U 63]
Bildskivor II Ju 4 [Ju 52]
Billingenutredningen II I 4 [I 25]
Bodelning, rättshjälp vid II Ju 3 [Ju 48]
Bokförings- och redovisningsfrågor II Ju 6 [Ju 53]
Bosättning utomlands II S 1 [S 5]
Bromma flygplats II K 8, 9 [K 20, 24]
Brottmål II Ju 3 [Ju 48]
Brottsbalken II Ju 7 [Ju 54]
Buller II Jo 5 [Jo 26]
Byggnadsvård II U 3 [U 53]
Båtregistrering II Jo 1 [Jo 21]

C

Citaträtt II Ju 4 [Ju 52]
Cykeltrafik II K 7 [K 25]

D

Daghemsplats II S 4 [S 26]
Databehandlade meddelanden II Kn 2 [Kn 10]
Datamissbruk II Ju 5 [Ju 54]
Disciplinstraff II Ju 9 [Ju 57]
Djur i karantän II Jo 6 [Jo 28]
Domstolar, körkortsfrågor II K 4 [K 23]

E

Ekonomiska brott II Ju 7 [Ju 54]
Energiforskning II I 2 [I 14]
Enkronemynt, metallinnehållet II E 2 [E 8]
Ensamrättssystem II Ju 4 [Ju 52]

F

Fartyg, oljemärkning II K 3 [K 8]
Fastighetstaxering II B 4 [B 31]
Film II Ju 4 [Ju 52]
Finskt-svenskt utbildningsråd II U 12 [U 62]
Fjällägenheter II Jo 7 [Jo 29]
Flygplatser II K 8, 9 [K 20, 24]
FN-konferens, världsnedrustning II UD 1 [UD 3]
Folkbokföring, kyrkans uppgifter II U 10 [U 60]
Folkpension II S 1 [S 5]
Forskningsrådsnämnden II U 8 [U 58]
Fotokopiering II Ju 4 [Ju 52]
Fritidsbåtar II Jo 1 [Jo 21]
Fritidssysselsättningar, värnpliktigas II Fö 1 [Fö 15]
Fögderiutredningen II Kn 1 [Kn 9]
Företagareföreningar II A 2, 6 [A 15]
Företagares rättshjälpsmöjligheter II Ju 1 [Ju 50]
Företagshälsovård II S 2, A 3 [S 22, A 18]
Företagsobeståndskommittén II B 1 [B 30]
Förmögenhetsbrott II Ju 7 [Ju 54]
Förplägnadsfrågor II Ju 1 [Ju 50]
Försvarsmaktens ledningsutredning II Fö 3 [Fö 8]
Förtroendemannainflytande II A 5 [A 19]

G

Grafiskt mångfaldigande II Ju 4 [Ju 52]
Gymnasial utbildning II U 11 [U 61]

H

Hemkonsulenttjänster II H 6 [H 17]
Hjälmarens reglering II Jo 8 [Jo 30]
Hälsoeffekter av energi-utnyttjande II Jo 3 [Jo 22]
Hälsovård II S 2, Jo 5 [S 22, Jo 26]

I

IIASA II U 15 [U 64]
Industriell forskning II Ju 4 [Ju 52]
Industriellt rättsskydd II Ju 4 [Ju 52]
Insamlingar II H 2 [H 14]
Intellektuellt arbete II Ju 4 [Ju 52]

J

Jämställdhet II Ju 10, A 7 [Ju 19, A 21]

K

Kabel-TV II Ju 4 [Ju 52]
Karantänsverksamhet II Jo 6 [Jo 28]
Kommunikations-satelliter II Ju 4 [Ju 52]
Konstnärliga verk II Ju 4 [Ju 52]
Konstnärsnämnden II U 6 [U 56]
Konsumentpolitik II H 6 [H 17]
Konsumenttvister II H 4 [H 15]
Konsumentverkets organisation II H 3 [H 13]
Kreditstöd II A 2, 6 [A 15]
Kreditväsen II E 1 [E 9]
Kriminalvårdsstyrelsens organisation II Ju 8 [Ju 56]
Kriminalvården, isolerings-straff II Ju 9 [Ju 57]
Kulturminnesvård II U 3 [U 53]
Kulturtidskrifter II U 4 [U 54]
Kvinnlig tronföljd II Ju 1 [Ju 50]
Kvinnor och män II Ju 10 A 7 [Ju 19, A 21]
Kyrklig beredskap II U 10 [U 60]
Kärnvapen II UD 1 [UD 3]
Könsdiskriminering II Ju 10, A 7 [Ju 19, A 21]
Körkortsfrågor II K 4, 6 [K 23]

L

Laboratorieverksamhet II Jo 2 [Jo 24]
Litterära verk II Ju 4 [Ju 52]
Livsmedel, bekväma II Ju 2 [Ju 51]
Livsmedelskontroll II Jo 2 [Jo 24]
Ljudupptagningar II Ju 4 [Ju 52]
Länsdemokrati II Kn 5 [Kn 13]
Länsstyrelser II Kn 4 [Kn 12]
Läromedel II Ju 4, U 5 [Ju 52, U 55]

M

Makeprövning II U 14 [U 45]
Marknadsföring II Ju 4, H 5 [Ju 52, H 16]
Massmedieforskning II U 1 [U 51]
Massmedier II Ju 4 [Ju 52]
Mathållning vid anstalter II Ju 2 [Ju 51]
Medborgare – samhälls-organ II Kn 2 [Kn 10]
Medinflytande II Fö 2, A 5 [Fö 14, A 19]
Metallinnehåll II E 2 [E 8]
Mikrofilmning II Ju 4 [Ju 52]
Miljöskyddslagstiftning II Jo 5 [Jo 26]
Musikaliska verk II Ju 4 [Ju 52]
Myndigheters verkstadsrörelser II K 2 [K 22]
Myndighetsutövning II A 2 [A 15]
Mångfaldigande II Ju 4 [Ju 52]
Män och kvinnor II Ju 10, A 7 [Ju 19, A 21]
Märkning av olja II K 3 [K 8]

N

Naturtillgångar II I 4, 5 [I 25, 26]
Nedrustningsdelegation II UD 1 [UD 3]
NJA II I 5 [I 26]
Norrbottendelegationen II I 5 [I 26]
Näringsidkares rättshjälps-möjligheter II Ju 3 [Ju 48]
Näringsliv, mångfaldigandefrågor II Ju 4 [Ju 52]

O

Offentlig administration II Kn 2 [Kn 10]
Offentlig redovisning II I 3 [I 24]
Offentlig verksamhet, mångfaldigande frågor II Ju 4 [Ju 52]
Offentligt biträde II Ju 3 [Ju 48]
Oljemärkning II K 3 [K 8]

P

Partikelmärkning av olja i fartyg II K 3 [K 8]
Pensionskommittén II S 1 [S 5]
Pensionssamordning II K 1 [K 21]
Pensionsåtaganden II B 3 [B 29]
Persondata II Ju 5 [Ju 55]
Personorienterade ADB-system II Ju 5 [Ju 55]
Praktisk-teologisk utbildning II U 2 [U 52]
Pricksystem II K 4 [K 23]
Producentpåverkan II H 5 [H 16]
Produktplanering II H 5 [H 16]
Psykiskt avvikande II S 2 [S 22]
Publicering II Ju 4 [Ju 52]

Publik- och programforskning (PUB) II U 1 [U 51]

R

Redovisningssystem, mångfaldigandefrågor II Ju 4 [Ju 52]
Reklamationsförfarande II H 4 [H 15]
Reklamförbud II H 1 [H 7]
Renskötselområdet II Jo 7 [Jo 29]
Rättshjälpsutredningen II Ju 3 [Ju 48]

S

Samhällsinflytande II Kn 2 [Kn 10]
Samhällsplaneringens huvudmannaskap II Kn 3 [Kn 11]
Sekretess II K 4 [K 23]
Service II Kn 2 [Kn 10]
Sjukvård II S 2 [S 22]
Själavårdande verksamhet II U 10 [U 60]
Sjömanspension II K 1 [K 21]
Skadeersättning II Jo 4 [Jo 25]
Skatteadministration II Kn 1 [Kn 9]
Skolhälsovård II S 2 [S 22]
Skyddade verk II Ju 4 [Ju 52]
Skördeskadeskydd II Jo 4 [Jo 25]
Språkfrågor II Kn 2 [Kn 10]
Statlig kreditgivning II B 1 [B 30]
Statliga företag II I 3 [I 24]
Stockholmsregionens allmänflygutredning II K 9 [K 20]
Strafflagstiftning II Ju 7 [Ju 54]
Studiestöd II U 14 [U 45]
Successionsordning II Ju 1 [Ju 50]
Svenskt-finskt utbildningsråd II U 12 [U 62]
Sysselsättningsutredningen II A 4 [A 6]

T

Teknisk utveckling II Ju 4 [Ju 52]
Terroristlagstiftning II A 1 [A 16]
Tidskriftspress II B 2, U 4 [B 28, U 54]
Tobaksreklamutredningen II H 1 [H 7]
Trafikbrott II K 4 [K 23]
Tronföljd, kvinnlig II Ju 1 [Ju 50]
Trossamfundens teologiska seminarier II U 7, 16 [U 57]
TV-program, upphovsrätt II Ju 4 [Ju 52]
Tvångslicens II Ju 4 [Ju 52]

U

Upphovsrätt II Ju 4 [Ju 52]
Utbildningsråd, svenskt-finskt II U 12 [U 62]
Utlänningslagstiftning II A 1 [A 16]
Utställningsersättning II U 9 [U 59]
Utvecklingsarbete II I 2 [I 14]

V

Varvsindustri II I 1 [I 23]
Verkstadsrörelser hos affärsverk och myndigheter II K 2 [K 22]
Vetorätt, fackliz II A 5 [A 19]
Videogram II Ju 4 [Ju 52]
Vårdanstalter II Ju 2 [Ju 51]
Vårdpersonal II Ju 2 [Ju 51]
Välgörenhet II H 2 [H 14]
Världsnedrustningskonferens II UD 1 [UD 3]
Värnpliktigas fritidssysselsättningar II Fö 1 [Fö 15]
Värnpliktsutbildning II Fö 2 [Fö 14]

Ö

Östersjöns strandstater II K 3 [K 8]

Innehåll

Bilaga 2, Kommittéberättelse 1977
Justitiedepartementet (Ju) 3
Utrikesdepartementet (UD) 39
Försvarsdepartementet (Fö) 41
Socialdepartementet (S) 47
Kommunikationsdepartementet (K) 54
Ekonomidepartementet (E) 70
Budgetdepartementet (B) 78
Utbildningsdepartementet (U) 98
Jordbruksdepartementet (Jo) 143
Handelsdepartementet (H) 158
Arbetsmarknadsdepartementet (A) 173
Industridepartementet (I) 193
Kommundepartementet (Kn) 204
Kronologiskt register 220
Sakregister 222